476709 р

БИБЛІОТЕКА
ПЕДАГОГИЧЕСКАГО ИНСТИТУТА
Сам. Губ.

№ 2482

1948 г.

ДРЕВНЕ-СЛАВЯНСКАЯ КОРМЧАЯ

XIV ТИТУЛОВЪ БЕЗЪ ТОЛКОВАНІЙ.

Трудъ
В. Н. Бенешевича.

ТОМЪ ПЕРВЫЙ.

ВЫП. 2.

ИЗДАНІЕ
ОТДѢЛЕНІЯ РУССКАГО ЯЗЫКА И СЛОВЕСНОСТИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.

САНКТПЕТЕРБУРГЪ, 1906.

Продается у коммиссіонеровъ Императорской Академіи Наукъ:
И. И. Глазунова и К. Л. Риккера въ С.-Петербургѣ, Н. П. Карбасникова въ С.-Петербургѣ, Москвѣ, Варшавѣ и Вильнѣ. Н. Я. Оглоблина въ С.-Петербургѣ и Кіевѣ. М. В. Клюкина въ Москвѣ. Е. П. Распопова въ Одессѣ. Н. Киммеля въ Ригѣ. Фоссъ (Зоргенфрей) въ Лейпцигѣ. Люзакъ и Комп. въ Лондонѣ.

Цѣна: 1 р. 40 коп.

476709

82

SYNTAGMA XIV TIT

SECUNDUM VERSION

ADJECTO T

E VETUSTISSIMIS CODIC

CONSILIO ET AUCTORITATE ACADEMIAE

V. N.

476709

В. И. ЛЕНИН

БЫЛ САМЫМ АККУРАТНЫМ

ЧИТАТЕЛЕМ
БИБЛИОТЕКИ

Владимир Ильич, разумеется, не считал предосудительным или ниже своего достоинства быть одним из самых аккуратных абонентов библиотеки имени Г. А. Куклина. Он вполне одобрял и ценил заведенные нами „строгие" порядки, обеспечивающие правильный кругооборот книг и целость редкостных экземпляров и архивных материалов. Владимир Ильич НЕ „ЗАЧИТАЛ" НИ ОДНОЙ КНИГИ и всегда уплачивал за чтение по тарифу.

Из воспоминаний тов. Карпинского.
„Записки Института ЛЕНИНА"
т. II, стр. 97.

Издание Куйбышевской областной библиотеки

ЕО 13578 Зак. 50 тир. 50000. Тип. КуАИ

TOMUS PRIMUS.

Fasc. 2.

PETROPOLI.

TYPIS ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE.

W. O., l. 9, № 12.

1906.

SYNTAGMA XIV TITULORUM SINE SCHOLIIS

SECUNDUM VERSIONEM PALAEO-SLOVENICAM,

ADJECTO TEXTU GRAECO

E VETUSTISSIMIS CODICIBUS MANUSCRIPTIS E

CONSILIO ET AUCTORITATE ACADEMIAE SCIENTIARUM IM

EDIDIT

V. N. Bene

...инского
...ЕНИНА"
...тр. 97.
...уйбышевской областной
библиотеки
...13578 Зак. 50 тир. 50000. Тип. КуАИ

TOMUS PRIMUS.

Fasc. 2.

PETROPOLI.

TYPIS ACADEMIAE SCIENTIARUM IMPERIALIS PETROPOLITANAE.

W. O., l. 9, № 12.

1906.

Инв 3585 №2482
БИБЛІОТЕКА ПЕДАГОГИЧЕСКАГО ИНСТИТУТА С.-П. Губ. Земства
КНИГИ ИЗЪ СОБРАНІЯ П. К. СИМОНИ.
27 Б46

Канони[1] съшьдъшихъсѧ въ анкѵ́рѣ ст҃ыихъ оц҃ь иже пьрьвѣиши[2] соуть иже въ никеи[3] проповѣданыихъ канонъ· въторіи[4] же бываютъ· вьсеꙗ вьсельныꙗ ради събора поставлениꙗ·[5]

(л. 90ᵃ—93ᵇ). ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ’ΕΝ ἈΓΚΥΡΑι ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΟΙ ΜΕΝ ΕΙΣΙ ΤΩΝ ’ΕΝ ΝΙΚΑΙΑι ’ΕΚΤΕΘΕΝΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ, ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΙ ΔΕ ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ.[1] л. 81 а.

а҃·[6]. Попы кльноущаꙗсѧ· по семь възвращьшемъсѧ·[7] ни отъ прѣхода[8] нѣкоего нъ отъ истины·[9] ни прѣжесътворивъшихъ и начьнъшихъ и покорьшихъ· да мьнѧтьсѧ оӱбо въ[10] моукы въложени быти· сиꙗ же еже мьнѣти и образъмь привести симъ ключисѧ оубо сѣдалищьныꙗ причащатисѧ· приносити же имъ или бесѣдовати· или отиноудь слоужити чистительскыихъ слоужьбъ не подобаетъ·

α΄. Πρεσβυτέρους τοὺς ἐπιθύσαντας, εἶτα ἐπαναπαλαίσαντας μήτε ἐκ μεθόδου τινὸς ἀλλ’ ἐξ ἀληθείας, μήτε προκατασκευάσαντας καὶ ἐπιτηδεύσαντας καὶ πείσαντας, ἵνα δόξωσι μὲν βασάνοις ὑποβάλλεσθαι,[2] ταύτας δὲ τῷ δοκεῖν καὶ τῷ σχήματι προσαχθῆναι, τούτους ἔδοξεν τῆς μὲν τιμῆς τῆς κατὰ τὴν καθέδραν μετέχειν, προσφέρειν δὲ αὐτοὺς ἢ ὁμιλεῖν ἢ ὅλως λειτουργεῖν τι τῶν ἱερατικῶν λειτουργιῶν μὴ ἐξεῖναι.

в҃·[11] Диꙗкономъ такожде жьрьшимъ·[12] по сихъ же възвращьшемъсѧ[13] иноу оубо чьсть имѣти· прѣстати же имъ отъ всѧкоꙗ чистительскыꙗ слоужьбы· и възношениꙗ хлѣба и чаша и проповѣданиꙗ· аще оубо нѣции отъ еп҃пъ съ тѣми вѣдѧть дѣло нѣкако или съмѣрение[14] кротости· и хотѧть боле чьто дати или отъꙗти· надъ тѣми бывати[15] власти·

β΄. Διακόνους ὁμοίως θύσαντας, μετὰ ταῦτα δὲ[3] ἀναπαλαίσαντας, τὴν μὲν ἄλλην τιμὴν ἔχειν, πεπαῦσθαι δὲ αὐτοὺς πάσης[4] ἱερατικῆς[5] λειτουργίας, τῆς τε τοῦ ἄρτον[6] ἢ ποτήριον[7] ἀναφέρειν ἢ κηρύττειν. εἰ μέντοι τινὲς τῶν ἐπισκόπων τούτοις συνείδοιεν κάματόν τινα ἢ ταπείνωσιν πραότητος καὶ ἐθέλοιεν[8] πλέον[9] τι διδόναι ἢ ἀφαιρεῖν, ἐπ’ αὐτοῖς εἶναι τὴν ἐξουσίαν.

---

1) Кани *С.* 2) первнишии *П.* 3) некѣи *П.* 4) вторнѣ *П.* 5) *cod. надъ текстомъ л. 81ª допис.* съборъ иже въ анкѵ́рѣ, *а in m. поздней рукой* а҃; *У даетъ заглавіе только:* Канони съшьдъшихъсѧ въ анкѵрѣ ст҃ыихъ оц҃ь. *С in m.* н҃. 6) *У проп. все прав. 1.* 7) возвращемсѧ *П.* 8) приходa *П.* 9) стѣны *С.* 10) вѣ *С.* 11) *У проп. все прав. 2.* 12) жеръшимъ *П.* 13) возъвращешимсѧ *П.* 14) смиреніе *ПС.* 15) быти *П.*

1) αὐθεντίαν VP. 2) ὑποβαλέσθαι Patm. 173. 3) μετὰ δὲ ταῦτα VP. 4) τῆς вставл. VP. 5) ἱερᾶς P. 6) ἄρτου VP. 7) ἢ ποτήριον переправл. схоліастъ V въ καὶ τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ. 8) θέλοιεν V. 9) πλεῖόν PV.

№ 476709 Обл. Библиотека

г҃. [1] Бѣжащиихъ и ѩтыихъ или отъ своихъ прѣданыихъ или инако имѣниѥ отѧтыимъ· или прѣтьрпѣвъшиихъ моукоу· въпиющиихъ л. 81 b. же ѩко соуть хрьстиѩне и ра|стьрꙁаны· или въ роуцѣ ноуждею вълагающе ноудѧщиимъ· или брашьно ноуждею принимъшемъ·[2] исповѣдающа же вьсюдоу· ѩко соуть хрьстиѩне· и плачь събывъшаагосѧ· присно ѩвлѧющемъ[3] вьсѣмъ одѣниѥмь и обраꙁъмь· и житиѩ съмѣрениѥмь·[4] сихъ ѩко кромѣ грѣха соуща· отъ комъканиѧ не въꙁбранѧти·[5] аще ли и въꙁбраниѥни быша отъ кого облишьнааго[6] ради опасованиѩ·[7] или нѣкыихъ невѣжьствъмь абиѥ приѩти· се же тако же ѥже надъ клиросъмь и надъ[8] дроугыими бѣльци· испытано же ѥсть и то аще могоуть и бѣльци въ таковоу бѣдоу въпадъше приведени быти въ чинъ· ключисѧ оубо и симъ ѩко ничьсо же съгрѣшьшемъ· аще варѧющеѥ обратаѥтьсѧ·[9] житиѩ[10] жиꙁнь праваѩ поставлѧти·

д҃. [11] О пожьръшиихъ ноужею[12] по сихъ и вечерѧвъшиихъ въ идолѣхъ· ѥлико ихъ оубо ведоми· и обраꙁъмь свѣтьлѣишиимь въꙁидоша[13] и въ риꙁоу одѣшасѧ

γʹ. Τοὺς φεύγοντας καὶ συλληφθέντας, ἢ ὑπὸ οἰκείων παραδοθέντας ἢ ἄλλως τὰ ὑπάρχοντα ἀφαιρεθέντας, ἢ ὑπομείναντας[1] βασάνους ἢ εἰς δεσμωτήρια[2] ἐμβληθέντας, βοῶντάς τε ὅτι εἰσὶ χριστιανοὶ καὶ περισχισθέντας, ἢ[3] εἰς τὰς χεῖρας πρὸς βίαν ἐμβαλλόντων τῶν βιαζομένων ἢ βρῶμά τι πρὸς ἀνάγκην δεξαμένους, ὁμολογοῦντας δὲ διόλου ὅτι εἰσὶ χριστιανοί, καὶ τὸ[4] πένθος τοῦ συμβάντος ἀεὶ ἐπιδεικνυμένους τῇ πάσῃ καταστολῇ καὶ τῷ σχήματι καὶ τῇ τοῦ βίου ταπεινότητι, τούτους ὡς ἔξω ἁμαρτήματος ὄντας τῆς κοινωνίας μὴ κωλύεσθαι· εἰ δὲ καὶ ἐκωλύθησαν ὑπό τινος, περισσοτέρας ἀκριβείας ἕνεκεν ἢ[5] καί τινων ἀγνοίᾳ, εὐθὺς προσδεχθῆναι·[6] τοῦτο δὲ ὁμοίως ἐπί τε τῶν ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἄλλων λαϊκῶν. προσεξετάσθη[7] δὲ κἀκεῖνο, εἰ δύνανται καὶ λαϊκοί, τῇ αὐτῇ ἀνάγκῃ ὑποπεσόντες, προσάγεσθαι[8] εἰς τάξιν· ἔδοξεν οὖν καὶ τούτους, ὡς μηδὲν ἡμαρτηκότας, εἰ καὶ ἡ προλαβοῦσα εὑρίσκοιτο[9] ὀρθὴ[10] τοῦ βίου πολιτεία, προχειρίζεσθαι.

δʹ. Περὶ τῶν πρὸς βίαν θυσάντων, ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ τῶν δειπνησάντων εἰς τὰ εἴδωλα, ὅσοι μὲν ἀπαγόμενοι καὶ σχήματι φαιδροτέρῳ ἀνῆλθον καὶ ἐσθῆτι ἐχρήσαντο

1) *У проп. все прав. 3.* 2) принимшїи *П.* 3) ѩвлѧющїи *П.* 4) съмиренїємь *П.* 5) възбранѣти *П.* 6) ѡблищьнаго *С*; ѡбличнаго *П.* 7) ѡпосованиѩ *П.* 8) на *П.* 9) ѡбрѣтаетсѧ *П*; ѡбращаютсѧ *С.* 10) житьнѧ *П.* 11) *У проп. все прав. 4.* 12) ноуженїю *П.* 13) въздвиш *П.*

1) τὰς вставл. P. 2) δεσμωτήριον VP. 3) ἤτοι P. 4) τὸ проп. P. 5) ἢ проп. V. 6) προσδεχθήτωσαν V. 7) προσεξητάσθη V. 8) προάγεσθαι P. 9) εὑρίσκοιτο V ставитъ послѣ πολιτεία. 10) cod. это ὀρθὴ in m.

многоцѣньноу· и причастишасѧ оуготованъıꙗ вечерѧ нелѣпѣ·[1] ключисѧ оубо лѣто ѥдино отълоучитисѧ а три лѣта[2] припадати· м҃лтвъı же ѥдиноꙗ приобьщатисѧ[3] лѣтѣ дъвѣ· и тъгда прити на съвьршениѥ·

|є҃·[4] Ѥлико же ихъ възиде въ ризахъ плачьнъıихъ· и възлегъше[5] ꙗша междю всего възлежаниꙗ сльзѧще·[6] аще съвьршиша отълоучениꙗ три лѣта бес просфоръı[7] да приꙗти боудоуть· аще ли не ꙗша[8] дъвѣ лѣтѣ отълоучьшесѧ въ третиѥ да[9] приобьщатсѧ[10] бес просфоръı· да съвьршениѥ четырьми лѣтъı приимоуть· ѥпископомъ же власть имѣти образа обращению[11] искоушьше чл҃вколюбьствовати· или больше приложьше[12] лѣто· прѣже вьсѣхъ же и варжющеѥ житиѥ и[13] иже по[14] сихъ· да испытано боудеть <и> тако члвколюбиѥ[15] ищьтено боудеть·

ѕ҃·[16] О послоушавъшиихъ запрѣщениѥмь тъкъмо· моукамъ[17] и осѣчению соущю или изгънанию и пожьръшимъ· и до соущааго врѣмене не покаꙗвъшиихъсѧ ни обращьшиихъсѧ· нынѧ же въ врѣмѧ събора пришьдъшемъ· и въ оумъ обращениꙗ бывъшемъ·[18] ключисѧ до

πολυτελεστέρᾳ καὶ μετέσχον τοῦ παρασκευασθέντος δείπνου ἀδιαφόρως, ἔδοξεν μὲν[1] ἐνιαυτὸν ἀκροᾶσθαι, ὑποπεσεῖν δὲ τρία ἔτη, εὐχῆς δὲ μόνης κοινωνῆσαι[2] ἔτη δύο, καὶ τότε ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ τέλειον.

ε'.[3] Ὅσοι δὲ ἀνῆλθον μετὰ л. 82 а.
ἐσθῆτος πενθικῆς καὶ ἀναπεσόντες ἔφαγον, μεταξὺ δι' ὅλης τῆς ἀνακλίσεως δακρύοντες, εἰ ἐπλήρωσαν τὸν τῆς ὑποπτώσεως τριετῆ χρόνον, χωρὶς προσφορᾶς δεχθήτωσαν· εἰ δὲ μὴ ἔφαγον, δύο ἔτη ὑποπεσόντες[4] τῷ τρίτῳ κοινωνείτωσαν[5] χωρὶς προσφορᾶς, ἵνα τὸ τέλειον τῇ τετραετίᾳ λάβωσιν· τοὺς δὲ ἐπισκόπους ἐξουσίαν ἔχειν τὸν τρόπον τῆς ἐπιστροφῆς δοκιμάσαντας φιλανθρωπεύεσθαι, ἢ πλείονα προστιθέναι χρόνον· πρὸ πάντων δὲ καὶ ὁ προάγων βίος καὶ ὁ[6] μετὰ ταῦτα ἐξεταζέσθω, καὶ οὕτως ἡ φιλανθρωπία ἐπιμετρείσθω.

ϛ'.[7] Περὶ τῶν ἀπειλῇ μόνον εἰξάντων κολάσεως καὶ ἀφαιρέσεως ὑπαρχόντων[8] ἢ μετοικίας,[9] καὶ θυσάντων καὶ μέχρι τοῦ παρόντος καιροῦ μὴ μετανοησάντων μηδὲ ἐπιστρεψάντων, νῦν δὲ παρὰ τὸν καιρὸν τῆς συνόδου προσελθόντων[10] καὶ εἰς διάνοιαν τῆς ἐπιστροφῆς γενομένων, ἔδοξεν μέχρι

---

1) оуготованіꙗ вечерѣ нелѣтѣ *П.* 2) лѣла *С.* 3) преѡбщитисѧ *П.* 4) *У проп. все прав. 5;* є҃ *проп. П.* 5) възлегши *П.* 6) възлежаніѥ слежаще *П.* 7) просфѹры *ПС.* 8) ꙗша *П*; аша *С.* 9) третіѥ ѥгда *П.* 10) приѡбщатрѧ *П.* 11) ѡбрашенію *П.* 12) прилоѹ҄ше *П.* 13) и *проп. П.* 14) во *П.* 15) чл҃колібиѥ *П.* 16) *У проп. все прав. 6.* 17) моукакамъ *С.* 18) бывшимъ *П.*

1) μὲν проп. VP. 2) κοινωνήτωσαν V. 3) ε' проп. V и соединяетъ такимъ образомъ два правила въ одно δ'. 4) ὑποπεσόντες ἔτη VP. 5) κοινωνησάτωσαν VP. 6) это ὁ V надъ строкой. 7) ε' V. 8) χωρὶς вставл. V. 9) μετοικησίας V. 10) cod. вставл. здѣсь σ между ο и ε надъ строкой рукой X в.

великаго дн҃е въ послоушаниѥ [1] приꙗти· и по велицѣѥмь [2] дн҃е [3] каꙗтисѧ три лѣта· и по дроугоую дъвоу лѣтоу приобьщитисѧ бес просфоры· [4] и тако прити на съвьршениѥ· ꙗко всю шесть лѣтъ испълнити· аще ли нѣции прѣже събора сего приꙗти быша на покаꙗниѥ отъ того лѣта· мьнѣти л. 82 b. имъ начало ше|сти лѣтъ· аще же каꙗ бѣда и съмьртьноѥ чаꙗниѥ· [5] отъ недоуга· или инои [6] коѥꙗ вины [7] ключаѥтьсѧ тѣхъ ꙁаповѣдию приимати·

ꙁ҃· [8] О ꙗдоущиихъ въ праꙁдьникъ поганыихъ [9] на отълоученѣ [10] мѣстѣ съ поганыими своꙗ брашьна принесъшемъ [11] и ꙗдъшемъ· [12] ключисѧ дъвѣ лѣтѣ покаꙗвъшемъсѧ [13] приꙗтомъ быти· а ѥже съ просфорою [14] аще подобаѥть коѥгожьдо еп҃омъ [15] искоусити [16] ино житиѥ испытати·

и҃· [17] Вътороѥ же и третиѥѥ [18] пожьрътеи съ ноужею три лѣта да покаютьсѧ· [19] дъвѣ же лѣтѣ бес просфоры [20] да приобьщаютьсѧ· и въ семоѥ отиноудь да приꙗти боудоуть·

ѳ҃· [21] Ѥлико же ихъ не тъкмо

τῆς μεγάλης ἡμέρας εἰς ἀκρόασιν δεχθῆναι, καὶ μετὰ τὴν μεγάλην ἡμέραν ὑποπεσεῖν τρία ἔτη, καὶ μετὰ ἄλλα δύο ἔτη [1] κοινωνῆσαι χωρὶς προσφορᾶς, καὶ οὕτως ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ τέλειον, ὥστε τὴν πᾶσαν ἑξαετίαν πληρῶσαι· εἰ δέ τινες πρὸ τῆς συνόδου ταύτης ἐδέχθησαν εἰς μετάνοιαν, ἀπ᾽ [2] ἐκείνου τοῦ χρόνου λελογίσθαι [3] αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν τῆς ἑξαετίας. εἰ μέντοι τις κίνδυνος καὶ θανάτου προσδοκία ἐκ νόσου ἢ ἄλλης τινὸς προφάσεως συμβαίη, τούτους ἐπὶ ὅρῳ δέχεσθαι [4].

ζʹ. [5] Περὶ τῶν συνεστιαθέντων ἐν ἑορτῇ ἐθνικῇ [6] ἐν τόπῳ ἀφωρισμένῳ τοῖς ἐθνικοῖς, ἴδια βρώματα ἐπικομισαμένων καὶ φαγόντων, ἔδοξεν διετίαν ὑποπεσόντας δεχθῆναι· τὸ δὲ εἰ χρὴ μετὰ τῆς προσφορᾶς, ἕκαστον τῶν ἐπισκόπων δοκιμάσαι καὶ τὸν ἄλλον βίον [7] ἐξετάσαι.

ηʹ. [8] Οἱ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον θύσαντες μετὰ βίας τετραετίαν ὑποπεσέτωσαν, δύο δὲ ἔτη χωρὶς προσφορᾶς κοινωνείτωσαν, [9] καὶ τῷ ἑβδόμῳ τελείως δεχθήτωσαν.

θʹ. [10] Ὅσοι δὲ μὴ μόνον ἀπέστησαν,

---

1) послꙋшаниꙗ *П.* 2) велицѣимь *С.* 3) дн҃и *П.* 4) просфꙋры *П.* 5) чаꙗниꙗ *П.* 6) ино *С.* 7) вина *П.* 8) ꙁ҃ *проп. У;* се писа҃ *добавл. С и cod. in m. (рукой XIII в.).* 9) поганѣихъ *П.* 10) ѡлꙋчены *П.* 11) принесъшимъ *У;* принъши҃ *П.* 12) ꙗдъшимъ *У;* ꙗдъщемъ *П.* 13) покаꙗвъшимъсѧ *У.* 14) просфоурою *УС.* 15) ѥпискоупъмъ *УП.* 16) и *вставл. П.* 17) и҃ *проп. У и присоединяетъ это правило къ 7-му.* 18) третьѥ *У.* 19) каютсѧ *П.* 20) просфоуры *УС.* 21) ѳ҃ *и начальн. букву правила* Ѥ *проп. У.*

1) ἔτη проп. V. 2) ἀπὸ V. 3) λελογεῖσθαι VP. 4) δεχθῆναι VP. 5) ϛʹ V. 6) ἐθνικῇ ἑορτῇ P. 7) ἐφ᾽ ἑκάστου вставл. VP. 8) ζʹ V. 9) κοινωνησάτωσαν P. 10) ηʹ V.

остоупиша нъ и въсташа на братию· и приноудиша и повиньни [1] быша приноужению· три лѣта прѣдъ цр҃квию да прѣбъıвають [2] послоушающе· въ дроугоую шесть лѣтъ въноутрь цр҃кве· [3] дроугоѥ же лѣто да приобыщаютьсѧ бес просфоры· [4] да десѧть лѣтъ испълньше съвьршению причастѧтьсѧ· въ то оубо лѣто и [5] ино имъ [6] блюсти житиѥ· [7]

г҃· [8] Диакони ѥлико ихъ ѥсть отъ того оустава· аще послоушьствоваша и рекоша не подобаѥть ми женити· [9] и не могоуще тако | прѣбъıвати· сице по сихъ оженивъшесѧ· [10] да боудоуть въ слоужении ѕа повелѣноѥ имъ отъ еп҃па· то же аще нѣции [11] мълчавъше и примъше въ повелѣнии прѣбъıвати· тако по сихъ придоша на женитвоу прѣстати [12] имъ отъ слоужениꙗ·

а҃і· [13] Оброученъıꙗ дѣвъı· и по сихъ отъ [14] инѣхъ въсхъıщенамъ [15] соущамъ· [16] ключисѧ отъдавати [17] прѣжеоброученъıимъ· аще и ноужею отъ нихъ пострадаша·

в҃і· [18] Прѣжде крьщениꙗ пожьръшаꙗ и по семь крьщьшасѧ ключисѧ въ чинъ въводити акъı отъмъıвъшасѧ·

1) повинні П. 2) прибъıвають У. 3) цьркъви У. 4) просфоуръı УС. 5) и проп. П. 6) ниномъ С (вм. и ино имъ). 7) С и cod. (рукой XIII в.) добавл. in m. досоуда. 8) У проп. все прав. 10. 9) женитисѧ П. 10) оженившесѧ С. 11) нѣцінмъ С; и вставл. П. 12) прѣстати П. 13) С и cod. (рукой XIII в.) in m. се писа; У проп. а҃і и начальн. букву О. 14) о С. 15) въсхъıщены У. 16) соуща У; сущи П. 17) и вставл. С. 18) в҃і и начальн. букву П проп. У.

ἀλλὰ καὶ ἐπανέστησαν ἀδελφοῖς [1] καὶ ἠνάγκασαν καὶ αἴτιοι ἐγένοντο τοῦ ἀναγκασθῆναι, οὗτοι ἐν μὲν τριετίᾳ [2] τὸν τῆς ἀκροάσεως δεξάσθωσαν τόπον, ἐν δὲ ἄλλῃ ἑξαετίᾳ τὸν τῆς ὑποπτώσεως, ἄλλον δὲ ἐνιαυτὸν κοινωνείτωσαν [3] χωρὶς προσφορᾶς, ἵνα τὴν δεκαετίαν πληρώσαντες τοῦ τελείου μετάσχωσιν· ἐν μέντοι τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ τὸν ἄλλον αὐτῶν ἐπιτηρεῖσθαι βίον.

ι'. [4] Διάκονοι ὅσοι καθίστανται, παρ' αὐτὴν τὴν κατάστασιν εἰ ἐμαρτύραντο [6] καὶ ἔφησαν [7] χρῆναι γαμῆσαι, μὴ δυνάμενοι οὕτως μένειν, οὗτοι μετὰ ταῦτα л. 83 а.
γαμήσαντες ἔστωσαν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, διὰ τὸ ἐπιτραπῆναι αὐτοῖς [8] ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου· τοῦτο δέ, εἴ τινες [9] σιωπήσαντες καὶ καταδεξάμενοι ἐν τῇ χειροτονίᾳ μένειν οὕτως μετὰ ταῦτα ἦλθον ἐπὶ γάμον, πεπαῦσθαι αὐτοὺς τῆς διακονίας.

ια'. [10] Τὰς μνηστευθείσας κόρας καὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ ἄλλων ἁρπαγείσας ἔδοξεν ἀποδίδοσθαι τοῖς προμνηστευσαμένοις, εἰ καὶ βίαν ὑπ' αὐτῶν πάθοιεν.

ιβ'. [11] Τοὺς πρὸ τοῦ βαπτίσματος τεθυκότας καὶ μετὰ ταῦτα βαπτισθέντας ἔδοξεν εἰς τάξιν προάγεσθαι ὡς ἀπολουσαμένους.

1) ἀδελφοὺς VP и притомъ ставятъ это слово послѣ ἠνάγκασαν. 2) ἔτη μὲν τρία VP (вм. ἐν μὲν τριετίᾳ). 3) κοινωνησάτωσαν VP. 4) θ' V. 5) καθιστάμενοι ὅσοι V (вм. ὅσοι καθίστανται). 6) διεμαρτύραντο V (вм. εἰ ἐμαρτύραντο). 7) ἔφασαν P. 8) αὐτοὺς VP. 9) V выскобл. четыре буквы (παρα?). 10) ι' V. 11) ια' V.

і҃г· Ѥстраньскꙑимъ[1] еп҃помъ· не лѣть ѥсть поповъ или диꙗконъ[2] поставлѧти· нъ оубо ни[3] попове развѣ града повелѣнааго· отъ еп҃па[4] съ писаниѥмь въ коижьдо обитѣли·

і҃д· Въ[5] клиросѣ попомъ или диꙗкономъ[6] соущемъ и огрѣбающемъсѧ мѧсъ[7] ключисѧ прикасатисѧ и тако аще хотѧть оудьржати[8] себе· аще ли гноушаютьсѧ акꙑ не[9] съ мѧсꙑ вълагаѥмоѥ[10] зелиѥ ꙗсти· и не повиноутьсѧ каноноу прѣстати имъ отъ чиноу·[11]

і҃е·[12] О прѣносѧщии цр҃кви· ѥлико попове продаша не соущю еп҃поу възѧти цр҃кьноѥ въ соуждении же еп҃па бꙑти[13] аще подобаеть въсприꙗти чьсть· аще ли зане многашь|л. 83 b. дꙑ прибꙑтъкъ сътворенꙑимъ отъдавати имъ· тѣмъ[14] большаꙗ чьсть·

і҃ѕ·[15] О богословесьнꙑихъ или бесловествоующиихъ· ѥлико ихъ прѣжде дъвоу[16] десѧтоу лѣтъ бꙑти съгрѣшиша пѧти на десѧте[17] лѣтъ· вьноутрь цр҃кве бꙑвъше обьщениѥ иже въ мл҃твахъ да примоуть· по семь въ обьщении съвьршивъше

ιγ′.[1] Χωρεπισκόποις[2] μὴ ἐξεῖναι πρεσβυτέρους ἢ διακόνους χειροτονεῖν, ἀλλὰ μὴν μηδὲ πρεσβύτεροι[3] πόλεως, χωρὶς τοῦ ἐπιτραπῆναι ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου μετὰ γραμμάτων ἐν ἑκάστῃ παροικίᾳ.

ιδ′.[4] Τοὺς ἐν κλήρῳ πρεσβυτέρους ἢ διακόνους ὄντας καὶ ἀπεχομένους κρεῶν ἔδοξεν ἐφάπτεσθαι, καὶ οὕτως, εἰ βούλοιντο, κρατεῖν ἑαυτῶν· εἰ δὲ βδελύσσοιντο, ὡς μηδὲ[5] τὰ[6] μετὰ κρεῶν βαλλόμενα λάχανα ἐσθίειν, καὶ μὴ ὑπείκοιεν τῷ κανόνι, πεπαῦσθαι αὐτοὺς τῆς τάξεως.

ιε′.[7] Περὶ τῶν διαφερόντων τῷ κυριακῷ· ὅσα πρεσβύτεροι ἐπώλησαν, μὴ ὄντος ἐπισκόπου,[8] ἀνακαλεῖσθαι τὸ κυριακόν,[9] ἐν δὲ τῇ κρίσει τοῦ ἐπισκόπου εἶναι, εἴτε προσήκει ἀπολαβεῖν τὴν τιμὴν εἴτε καὶ μή, διὰ τὸ πολλάκις τὴν πρόσοδον τῶν πεπραμένων ἀποδιδόναι[10] αὐτοῖς τούτοις πλείονα τὴν τιμήν.

ιϛ′.[11] Περὶ[12] τῶν ἀλογευσαμένων καὶ ἢ[13] ἀλογευομένων· ὅσοι πρὶν εἰκοσαετεῖς[14] γενέσθαι ἥμαρτον, πεντεκαίδεκα ἔτεσιν ὑποπεσόντες κοινωνίας τῆς εἰς τὰς προσευχὰς τυγχανέτωσαν,[15] εἶτα[16] ἐν τῇ κοινωνίᾳ διατελέσαντες ἔτη πέντε, τότε καὶ τῆς προσφορᾶς ἐφαπτέσθωσαν·

---

1) *У проп. здѣсь начальное* Ѥ. 2) дьꙗконовъ *У.* 3) и *У.* 4) епискоупа *П.* 5) *У проп. начальное* В. 6) днꙗкомъ *С.* 7) мѧсъ *проп. С.* 8) оударжати *С.* 9) не *проп. С.* 10) въдагатиемое *П.* 11) *С и cod.* (*рукой XIII в.*) *in m.* досоуда. 12) *У проп. все прав. 15.* 13) бꙑтꙑ *С.* 14) тьмь *П.* 15) *У проп. все прав. 16.* 16) *С перепр. изъ* вдꙋ. 17) десѧти *П.*

1) ιβ′ V. 2) Χωρεπισκόπους P. 3) πρεσβυτέρους VP. 4) ιγ′ V. 5) cod. μη, а δὲ допис. рукой X в. 6) это τὰ допис. cod. рукой X в. 7) ιδ′ V. 8) ἐπισκόπου μὴ ὄντος πρεσβύτεροι ἐπώλησαν VP. 9) τῷ κυριακῷ V. 10) ἀποδεδωκέναι VP. 11) ιε′ V. 12) δὲ вставл. V. 13) ἢ VP. 14) εἰκοσαέτεις Patm. 172; εἰκοσαετῆς Patm. 173 (и cod. первонач., но подскобл.). 15) τυγχανέτωσαν PV ставятъ выше послѣ κοινωνίας. 16) καὶ вставл. V.

лѣтъ пѧть· тъгда проскоуръı да прикоснѹтьсѧ· да испытаѥть же сѧ ихъ житиѥ· ти тако полоучать чл҃вколюбиѥ· аще ли нѣции по сытости въ грѣсѣхъ бъıша· далече [1] да имоуть отълоучениѥ· ѥлико же ихъ прѣминоувъше [2] въздрасть сию и женъı имоуще въпадоша въ грѣхъ ·є҃· и ·к҃· вънѣ цьркъве соуще обьщениꙗ [3] да полоучать [4] и просфоръı· [5] аще ли нѣции и женъı имоуще· и прѣминоувъше· [6] н҃· [7] ноѥ лѣто съгрѣшиша въ исходѣ житиꙗ да полоучать обьщениꙗ·

з҃і· [8] Бесловествоующиихъ и прокаженомъ соущемъ· ѥже проказивъшиихъ симъ повелѣ ст҃ыи съборъ съ бѣдьнъıими молитисѧ·

и҃і· [9] Иже еп҃пи ставъше и не хотѣвъше обитѣли тоꙗ въ нюже наречени бъıша· [10] въ иноу хотѧть вънити обитѣль· и приноуждати посажденъıимъ· и въстаниꙗ на нѧ творити· [11] сихъ отълоучати· аще оубо хотѧть въ попо|вьствѣ сѣдѣти

ἐξεταζέσθω [1] δὲ αὐτῶν καὶ ὁ ἐν τῇ ὑποπτώσει βίος, καὶ οὕτως τυγχανέτωσαν τῆς φιλανθρωπίας. εἰ δέ τινες κατακόρως ἐν τοῖς ἁμαρτήμασι γεγόνασι, τὴν μακρὰν ἐχέτωσαν ὑπόπτωσιν. ὅσοι δὲ ὑπερβάντες τὴν ἡλικίαν ταύτην καὶ [2] γυναῖκας ἔχοντες περιπεπτώκασι τῷ ἁμαρτήματι, πέντε καὶ εἴκοσι ἔτεσιν ὑποπεσόντες κοινωνίας τυγχανέτωσαν τῆς [3] εἰς τὰς προσευχάς, εἶτα ἐκτελέσαντες ἔτη πέντε [4] ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν εὐχῶν τυγχανέτωσαν τῆς προσφορᾶς. εἰ δέ τινες καὶ γυναῖκας ἔχοντες καὶ ὑπερβάντες τὸν πεντηκονταετῆ χρόνον ἥμαρτον, ἐν [5] τῇ ἐξόδῳ τοῦ βίου τυγχανέτωσαν τῆς κοινωνίας.

ιζ΄. [6] Τοὺς ἀλογευομένους [7] καὶ λεπροὺς ὄντας ἤτοι λεπρώσαντας, τούτους προσέταξεν ἡ ἁγία σύνοδος εἰς τοὺς χειμαζομένους εὔχεσθαι.

ιη΄. [8] Εἴ τινες ἐπίσκοποι κατασταθέντες καὶ μὴ δεχθέντες ὑπὸ τῆς παροικίας ἐκείνης, εἰς ἣν ὠνομάσθησαν, [9] ἑτέραις βούλοιντο ἐπιέναι παροικίαις [10] καὶ βιάζεσθαι τοὺς καθεστῶτας καὶ στάσεις κατ' αὐτῶν κινεῖν, [11] τούτους ἀφορίζεσθαι· ἐὰν μέντοι βούλοιντο εἰς τὸ πρεσβυτέριον καθέζεσθαι, л. 84 а.

---

1) дачѥ *П.* 2) прѣмѣнѹвше *ПС.* 3) обьщениѥ *С.* 4) полѹчи҃ *П.* 5) просфѹры *ПС.* 6) прѣмѣнѹвше *ПС.* 7) і҃ *П.* 8) *У проп. все прав. 17.* 9) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҃а; *У проп. начальное* И. 10) и *вставл. У.* 11) творѧти *С.*

1) V выскобл. 3—4 буквы (σαν?). 2) cod. проп. слѣдующее далѣе γυναῖκας ἔχοντες... εἰ δέ τινες καὶ по ошибкѣ писца, перескочившаго на γυναῖκας ἔχοντες, находящееся послѣ εἰ δέ τινες καί; пропускъ дополненъ рукой X в. 3) τὴν V. 4) πέντε ἔτη VP. 5) ἐπὶ VP. 6) ιϛ΄ V. 7) ἀλογευσαμένους VP. 8) ιζ΄ V. 9) τὴν ὀνομασθεῖσαν P (вм. ἣν ὠνομάσθησαν). 10) παροικίαις ἐπιέναι PV. 11) κινεῖν κατ' αὐτῶν PV.

идеже бѣша попове пьрвѣѥ· не отъложити ихъ· аще ли невѣрьствоують къ соущиимъ тоу еп҃омъ· отѧти имъ чьсть поповьства и быти имъ щюждемъ·[1]

і҃ѳ·[2] Єлико ихъ дѣвьство[3] обѣщавъше отъмещютьсѧ обѣщаниꙗ· дъвоженьць ꙁаповѣдь да испълнѧть· съходѧщаꙗ же сѧ дѣвы съ нѣкъıими ꙗкы сестрамъ възбраниҳомъ·[4]

к҃·[5] Аще каꙗ жена прѣлюбодѣиствована боудеть· или прѣлюбодѣи сътворить къто· въ ꙁ҃· лѣтъ подоба[6] ѥмоу коньчьнаго полоучити по рѧдъхъ[7] прѣжеварьнъıихъ·

к҃а·[8] О женахъ блоудѧщиихъ· и гоубѧщиихъ ражающаꙗсѧ· и[9] тъщащасѧ[10] пагоубы творити· пьрваꙗ оубо ꙁаповѣдь до[11] исхода възбранити сеи сълагають· чл҃вколюбьнѣѥ же нѣчьто обрѣтъше[12] ꙁаповѣдахомъ· десѧть лѣтъ по рѧдомъ ꙁаповѣданъıмъ·[13]

к҃в·[14] О вольнъıихъ оубиствѣхъ да вънѹтрь црк҃ве прѣбывають оубо· съвьршениꙗ же въ коньць житиꙗ да съподобѧтьсѧ·[15]

ἔνθα ἦσαν πρότερον πρεσβύτεροι, μὴ ἀποβάλλεσθαι αὐτούς τῆς τιμῆς· ἐὰν δὲ διαστασιάζωσιν πρὸς τοὺς καθεστῶτας ἐκεῖ ἐπισκόπους, ἀφαιρεῖσθαι αὐτοὺς καὶ[1] τὴν τιμὴν τοῦ πρεσβυτερίου καὶ γίνεσθαι αὐτοὺς ἐκκηρύκτους.

ιθ′.[2] Ὅσοι παρθενίαν ἐπαγγειλάμενοι[3] ἀθετοῦσι τὴν ἐπαγγελίαν, τὸν τῶν διγάμων ὅρον ἐκπληρούτωσαν· τὰς μέντοι συνερχομένας παρθένους τισὶν ὡς ἀδελφὰς ἐκωλύσαμεν.

κ′.[4] Ἐάν τινος[5] γυνὴ μοιχευθῇ ἢ μοιχεύσῃ[6] τις, ἐν ἑπτὰ ἔτεσι δεῖ αὐτὸν τοῦ τελείου τυχεῖν κατὰ τοὺς βαθμοὺς τοὺς προάγοντας.[7]

κα′.[8] Περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐκπορνευουσῶν[9] καὶ ἀναιρουσῶν τὰ γεννώμενα καὶ σπουδαζουσῶν φθόρια ποιεῖν ὁ μὲν πρότερος ὅρος μέχρις ἐξόδου ἐκώλυσεν, καὶ τούτῳ[10] συντίθενται·[11] φιλανθρωπότερον δέ τι εὑρόντες ὡρίσαμεν δεκαετῆ χρόνον κατὰ τοὺς βαθμοὺς τοὺς ὡρισμένους.[12]

κβ′.[13] Περὶ ἑκουσίων φόνων· ὑποπιπτέτωσαν μέν, τοῦ δὲ τελείου ἐν τῷ τέλει τοῦ βίου καταξιούσθωσαν.

---

1) чюжимъ *У.* 2) *і҃ѳ и начальное* Є *проп. У.* 3) дѣиство *П.* 4) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* досоуда. 5) *У проп. все прав. 20.* 6) лѣто подобаѥ *П.* 7) рѧдих *П.* 8) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се писа; к҃ *У, гдѣ начальное* О *проп.* 9) и *проп. П.* 10) и *вставл. П.* 11) но *С.* 12) обрѣтъ же *П.* 13) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* досоуда; *П переправл. изъ* заповѣдахомъ. 14) *У проп. все прав. 22.* 15) *П выскобл. лишнее добавленіе:* второѥ пѧ лѣтъ.

1) καὶ проп. V. 2) ιη′ V. 3) ἐπαγγελλόμενοι V; ἐπαγγηλλόμενοι Patm. 173. 4) ιθ′ V. 5) cod. переправл. по скобл. рукой X в. изъ τις. 6) μοιχεύσει V. 7) V выскобл. здѣсь σ между ο и α. 8) κ′ V. 9) cod. здѣсь между ρ и ν выскобл. три буквы. 10) τοῦτο cod.. 11) συντίθεται PV. 12) πληρῶσαι добавл. V. 13) κα′ V.

БИБЛIОТЕКА

к҃г· [1] О невольнꙑихъ ѹбииствѣхъ· пьрвоѥ ѹбо ꙁаповѣданиѥ семь лѣтъ повелѣвають съвьршениꙗ причаститисѧ· по ꙁаповѣданꙑимъ рѧдомъ· [2] въторое же ·є҃· лѣтъ·

к҃д· [3] Вълшьствоѹющеи· и обꙑчаю ꙗзꙑчьнꙑихъ въслѣдьствоѹющеи· [4] въводѧще [5] нѣ|кꙑꙗ въ своꙗ домꙑ на спꙑтаниѥ [6] потворъ или на потреблениѥ· да [7] канономъ ꙁапрѣщениѥ приимоуть ·є҃· лѣтъ· по ꙁаповѣданꙑимъ рѧдомъ· г҃· лѣта вънѹтрь [8] прѣбꙑваниꙗ въ цр҃кве· и· в҃· лѣтѣ м҃лтвꙑ бес [9] просфорꙑ· [10]

к҃е· [11] Оброучникꙑи [12] къто дѣвоу [13] растьли [14] сестроу ѥꙗ· [15] ꙗко прѣобидѣти ю [16] поꙗтъ же [17] оброученоую по семь· а растьлѣнаꙗ ѹдависѧ съвѣдоущеи повелѣша· десѧтоѥ [18] лѣто приꙗти въ съставлєнꙑꙗ [19] и ꙁаповѣданꙑꙗ рѧдꙑ·

κγ'. [1] Ἐπὶ ἀκουσίων φόνων· ὁ μὲν πρότερος ὅρος ἐν ἑπταετίᾳ κελεύει τοῦ τελείου μετασχεῖν κατὰ τοὺς ὡρισμένους βαθμούς, ὁ δὲ δεύτερος τὸν πενταετῆ χρόνον πληρῶσαι.

κδ'. [2] Οἱ καταμαντευόμενοι καὶ ταῖς συνηθείαις τῶν ἐθνῶν ἐξακολουθοῦντες ἢ εἰσάγοντές τινας εἰς л. 84 b. τοὺς ἑαυτῶν οἴκους ἐπὶ ἀνευρήσει [3] φαρμακειῶν ἢ καὶ καθαιρέσει, [4] ὑπὸ τὸν κανόνα πιπτέτωσαν τῆς πενταετίας κατὰ τοὺς βαθμοὺς τοὺς ὡρισμένους, τρία ἔτη ὑποπτώσεως καὶ δύο ἔτη εὐχῆς χωρὶς προσφορᾶς.

κε'. [5] Μνηστευσάμενός τις κόρην [6] προσεφθάρη τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, ὡς καὶ ἐπιφορῆσαι [7] αὐτήν· ἔγημε δὲ τὴν μνηστὴν [8] μετὰ ταῦτα, ἡ δὲ φθαρεῖσα ἀπήγξατο· οἱ συνειδότες ἐκελεύσθησαν ἐν δεκαετίᾳ δεχθῆναι εἰς τοὺς συνεστῶτας κατὰ τοὺς ὡρισμένους βαθμούς. [9]

---

1) *У проп. все прав. 23.* 2) и *вставл. С.* 3) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҃а; *У* к҃а, *начальное* К *проп.* 4) въслѣдоуюшеи *У.* 5) въводѧщеи *П.* 6) испꙑтаниѥ *УП.* 7) по *вставл. У.* 8) вънѹтри *У.* 9) вос *С.* 10) просфоурꙑ *УС.* 11) к҃д *У.* 12) Ѡброучивꙑ *П.* 13) и *вставл. У.* 14) растьлить *У;* растл҃и *С.* 15) є҃ *П.* 16) и *вставл. У.* 17) же *проп. У.* 18) десѧсѧтое *П, но второе* сѧ *перечеркнуто.* 19) ставленꙑѧ *П.*

1) κβ' V. 2) κγ' V. 3) ἀνευρέσει PV. 4) καθάρσει VP; рука X в. въ cod. сдѣлала замѣтку in m. къ καθαιρέσει, но не приписала правильнаго чтенія. 5) κδ' V. 6) ἐὰν вставл. V. 7) ἐμφορῆσαι V. 8) μνήστην cod. 9) P прибавл. за текстомъ всѣхъ правилъ: τέλος κανόνων τῶν ἐν Ἀγκύρᾳ.

Канони съшьдъшинхъса въ новѣи [1] кесарии· стынхъ оць [2] иже въторни соуть соущии въ анкурѣ· соущинхъ же въ никеи [3] пьрвѣиши· [4] нъ чьсти ради повелѣнъннхъ въ никеи· [5]

а҃· [6] Попъ аще оженитьсѧ· прѣставити [7] и отъ чиноу· аще ли блоудъ сътворить· [8] или прѣлюбы сътворить· иꙁдриноути [9] и отиноудь· и вести и [10] на покаꙗние·

в҃· Жена аще посагнеть къ дъвѣма братома· да иꙁгънана боудеть до съмьрти· [11] обаче въ [12] съмьрть [13] ꙁа чл҃вколюбие рекъши· [14] акы осъдравѣвъши [15] раꙁдрѣшить бракъ· приметь покаꙗние· аще ли съконьчаетьсѧ жена въ таковѣи женитвѣ
л. 85 а. | соущи· емоуже скьрбьно покаание прѣбывъшюоумоу·

г҃· О въпадающиꙗ въ большаꙗ женитвы лѣто [16] оубо ꙗвѣ ꙁаповѣданое· житие же и вѣра ихъ раꙁдѣлають лѣто·

1) новыи *П.* 2) *У проп. остальную часть заглавія и прибавл. in m.* г҃. 3) нѣкеі *П.* 4) первѣнше *ПС.* 5) нѣкеи *П*; съборъ иже въ новѣи кесарии *cod. вверху л.* 84^b, *и in m. поздней рукой* к҃. *С in m.* ѕ҃. 6) а҃ *проп. У.* 7) приставити *П.* 8) творѧ҃ *П.* 9) илипрѣлюбоꙁ҃риноути *С, но* липрѣлюб *зачеркив.* 10) и *проп. С.* 11) смирті *П.* 12) въ *проп. П.* 13) сьмь *П.* 14) рекъшеі *П.* 15) ѿсъдравъши *П.* 16) лѣтъ *П.*

(л. 94^{a}—95^{a}). ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ᾿ΕΝ ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑι ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ῾ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΜΕΝ ΕΙΣΙΝ ΤΩΝ ᾿ΕΝ ᾿ΑΓΚΥΡΑι, ΤΩΝ ΔΕ ᾿ΕΝ ΝΙΚΑΙΑι ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΟΙ, ΔΙΑ ΔΕ ΣΕΒΑΣΜΙΟΤΗΤΑ ΠΡΟΤΕΤΑΚΤΑΙ ΑΥΤΩΝ ῾Η ᾿ΕΝ ΝΙΚΑΙΑι.

α΄. Πρεσβύτερος ἐὰν γήμῃ, τῆς τάξεως αὐτὸν μετατίθεσθαι· ἐὰν δὲ πορνεύσῃ ἢ μοιχεύσῃ, ἐξωθεῖσθαι αὐτὸν τέλεον καὶ ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς μετάνοιαν.

β΄. Γυνὴ ἐὰν γήμηται δύο ἀδελφοῖς, ἐξωθείσθω μέχρι θανάτου, πλὴν ἐν [1] θανάτῳ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν, εἰποῦσα ὡς ὑγιάνασα λύσει [2] τὸν γάμον, ἕξει τὴν μετάνοιαν· ἐὰν δὲ τελευτήσῃ ἡ γυνὴ ἐν τῷ [3] τοιούτῳ γάμῳ οὖσα ἤτοι ὁ ἀνήρ, δυσχερὴς τῷ μείναντι ἡ μετάνοια.

γ΄. Περὶ τῶν πλείστοις γάμοις περιπιπτόντων ὁ μὲν χρόνος σαφὴς ὁ ὡρισμένος, ἡ δὲ ἀναστροφὴ καὶ ἡ πίστις αὐτῶν συντέμνει τὸν χρόνον.

1) τῷ вставл. V. 2) λύσῃ P. 3) τῷ проп. P.

д҃· Аще порѣваетьсѧ кто на похотѣние женꙑ ꙗко съпати[1] съ неѭ· не придеть же въ дѣло ꙗвлѧетьсѧ ꙗко ѿ бл҃годѣти[2] избависѧ·

е҃· Оглашенꙑи аще въхода въ цр҃квь въ оглашенꙑихъ· чиноу стоить· ни ꙗвить же сѧ съгрѣшаꙗ· аще оубо колѣнѣ покланѣꙗ послоушаеть ничьсо же съгрѣшаꙗ· аще ли же и послоушаꙗ[3] ѥще съгрѣшаеть да издриновенъ[4] боудеть·

ѕ҃· О ражаѭщии[5] ꙗко[6] подобаеть· просвѣщати вънегда хощеть· ничимь же бо въ томь приобьщаетьсѧ раждаѭщиꙗ къ ражаѭщиоумоусѧ· занѥ коѥгождо[7] своѥ изволениѥ· на исповѣдании показати·

з҃· Попови на брацѣ дъвоженьца не обѣдати· понеже покаꙗниꙗ просѧщю дъвоженецю· кꙑи ѥсть попъ иже обѣданиꙗ ради съложивъсѧ съ безаконьнꙑими бракꙑ·

и҃· Жена нѣкоѥго прѣлюбодѣꙗвъши простьцѧ вънстиноу аще обличена[8] боудеть ꙗвѣ· таковꙑи въ слоужениѥ прити не можеть· аще ли по поставлении прѣлюбꙑ съ|творить· поустити ю дължьнъ ѥсть·[9]

δ'. Ἐὰν πρόσθηταί[1] τις ἐπιθυμήσας γυναικὸς συγκαθευδῆσαι αὐτῇ, μὴ ἔλθῃ δὲ εἰς ἔργον ἡ ἐπιθύμησις αὐτοῦ,[2] φαίνεται ὅτι ὑπὸ τῆς χάριτος ἐρρύσθη.

ε'. Κατηχούμενος, ἐὰν εἰσερχόμενος εἰς κυριακὸν ἐν τῇ τῶν κατηχουμένων τάξει στήκῃ, οὗτος[3] δὲ φανῇ ἁμαρτάνων, ἐὰν μὲν γόνυ κλίνων, ἀκροάσθω μηκέτι ἁμαρτάνων·[4] ἐὰν δὲ καὶ[5] ἀκροώμενος ἔτι ἁμαρτάνοι, ἐξωθείσθω.

ϛ'. Περὶ κυοφορούσης, ὅτι δεῖ φωτίζεσθαι ὁπότε[6] βούλεται· οὐδὲν γὰρ ἐν τούτῳ κοινωνεῖ ἡ τίκτουσα τῷ τικτομένῳ, διὰ τὸ ἑκάστου ἰδίαν τὴν προαίρεσιν τὴν ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ δείκνυσθαι.

ζ'. Πρεσβύτερον εἰς γάμον[7] διγαμοῦντος[8] μὴ ἑστιᾶσθαι, ἐπεὶ μετάνοιαν αἰτοῦντος τοῦ διγαμοῦντος[9] τίς ἔσται ὁ πρεσβύτερος, ὁ διὰ τῆς ἑστιάσεως συγκατατιθέμενος τοῖς γάμοις;

η'. Γυνή τινος μοιχευθεῖσα λαϊκοῦ ὄντος, ἐὰν ἐλεγχθῇ φανερῶς, ὁ τοιοῦτος εἰς ὑπηρεσίαν ἐλθεῖν οὐ δύναται· ἐὰν δὲ καὶ μετὰ τὴν χειροτονίαν μοι- л. 85 b.
χευθῇ, ἀπολῦσαι αὐτὴν ὀφείλει·[10]

1) спастисѧ *П.* 2) благодати *У.* 3) послоушаѥть и *У*; аще ли же и послоушаꙗ *проп. П.* 4) из̑роновенъ *С.* 5) ражаѭщи *У.* 6) *П въ текстѣ только* ꙗко, *которое зачеркнуто, а вверху л. 82^а^ дописано.* ѿражаѭщии ꙗ̑. 7) коѥгож̑о *С.* 8) ѿбл҃чена *П.* 9) ѥси *С.*

1) πρόθηταί P; προθῆταί V, гдѣ между ο и θ выскобл. σ. 2) αὐτοῦ ἡ ἐνθύμησις PV. 3) cod. переправл. рукой X в. изъ οὔτε. 4) V здѣсь ω по скобл. (вм. ει?). 5) καὶ проп. V. 6) ὅτε V. 7) γάμους P. 8) διγαμούντων P. 9) διγάμου PV (но въ V слогъ γα по скобл. и надъ υ выскобл. облеченное удареніе). 10) ὀφείλει PV ставятъ передъ ἀπολῦσαι.

аще ли съ нею живеть· то не можеть имѣти пороученыꙗ ѥмоу слоужьбы·

҃ѳ·[1] Попъ аще прѣжде съгрѣшивъ тѣлъмь приведенъ боудеть· и исповѣсть ꙗко съгрѣши прѣже поставлениꙗ· да не приведенъ боудеть· прѣбываꙗ въ прочиихъ иного ради тъщаниꙗ· прочаꙗ бо грѣхы рекоша мноꙁии поставити· аще ли не самъ исповѣсть· обличенъ быти ꙗвѣ не можеть на томь самомь творити власть·[2]

҃і· Тако же и диаконъ аще въ тъи же грѣхъ въпадеть· слоугы[3] чинъ[4] да[5] имать·

҃ӏа· Попъ прѣже тридесатъ[6] лѣтъ да не поставлѥнъ боудеть· аще и ꙁѣло ѥсть чл҃вкъ достоинъ· нъ да съблюдаѥмъ боудеть· г҃ь бо і҃с х҃съ въ тридесатьноѥ лѣто просвѣщенъ бысть и начатъ оучити·

҃ӏв· Аще къто недоугоуꙗ просвѣщенъ боудеть· въ поповьство приведенъ быти[7] не можеть· не отъ вола бо вѣра ѥго нъ отъ ноужа· аще не бъли по сихъ тъщаниꙗ ѥго ради и вѣры· и[8] ꙁа оскоудѣниѥ чл҃вкъ·[9]

҃ӏг·[10] Страньскыи попове въ цр҃кви града приносити не могоуть пришьдъшю еп҃поу или попомъ

ἐὰν δὲ συζῇ, οὐ δύναται ἔχεσθαι τῆς ἐγχειρισθείσης αὐτῷ ὑπηρεσίας.

θ′. Πρεσβύτερος, ἐὰν προημαρτηκὼς σώματι προαχθῇ καὶ ὁμολογήσῃ ὅτι ἥμαρτεν πρὸ τῆς χειροτονίας, μὴ προσφερέτω, μένων ἐν τοῖς λοιποῖς διὰ τὴν ἄλλην σπουδήν· τὰ γὰρ λοιπὰ ἁμαρτήματα ἔφασαν οἱ πολλοὶ καὶ τὴν χειροθεσίαν ἀφιέναι. ἐὰν δὲ μὴ αὐτὸς[1] ὁμολογῇ, ἐλεγχθῆναι δὲ φανερῶς μὴ δυνηθῇ, ἐπ' αὐτῷ ἐκείνῳ ποιεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν.

ι′. Ὁμοίως καὶ διάκονος, ἐὰν τῷ αὐτῷ ἁμαρτήματι περιπέσῃ, τὴν τοῦ ὑπηρέτου τάξιν ἐχέτω.

ια′. Πρεσβύτερος πρὸ τῶν τριάκοντα ἐτῶν μὴ χειροτονείσθω, ἐὰν καὶ πάνυ ᾖ ὁ ἄνθρωπος ἄξιος, ἀλλὰ ἀποτηρείσθω· ὁ γὰρ κύριος[2] Ἰησοῦς ὁ[3] Χριστὸς ἐν τῷ[4] τριακοστῷ ἔτει ἐφωτίσθη[5] καὶ ἤρξατο διδάσκειν.

ιβ′. Ἐὰν νοσῶν τις φωτισθῇ, εἰς πρεσβυτέριον[6] ἄγεσθαι οὐ δύναται (οὐ γὰρ ἐκ προαιρέσεως[7] ἡ πίστις αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης), εἰ μὴ τάχα διὰ τὴν μετὰ ταῦτα[8] σπουδὴν καὶ πίστιν καὶ διὰ σπάνιν[9] ἀνθρώπων.

ιγ′. Ἐπιχώριοι πρεσβύτεροι ἐν τῷ κυριακῷ τῆς πόλεως προσφέρειν οὐ δύνανται, παρόντος ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρων

---

1) ҂ꙁ҃ У. 2) власти У. 3) слоужьбы У. 4) чина У. 5) не *вставл. У.* 6) тридесати У. 7) бы ті У, *гдѣ что-то выскобл. въ промежуткѣ.* 8) и *проп. П.* 9) *С и cod.* (*рукой XIII в.*) *in m.* досоу҃. 10) *У проп. все прав. 13.*

1) δὲ αὐτὸς μὴ PV. 2) ἡμῶν καὶ θεὸς вставл. V. 3) ὁ проп. V. 4) τῷ проп. V. 5) ἐβαπτίσθη V. 6) πρεσβύτερον V. 7) οὐχ ἐκ προαιρέσεως γὰρ PV. 8) αὐτοῦ вставл. PV. 9) V конечное ιν по скобл. рукой схоліаста.

града· ни хлѣба [1] ни чашѣ [2] даꙗти въ молитвѣ· аще же отидоуть [3] и на млт҃вꙋ | призъванъ боудеть юдинъ даюте· страньстии же еп҃пи соуть оубо въ образъ семидесѧтъ· ꙗко съслоужьбьници же тъщаниꙗ ради· иже къ нищиимъ приносѧть чьтоми·

і҃д· Дьꙗкономъ· [4] з҃· дъльжьномъ бытии по каноноу· аще и зѣло велии боудеть градъ· послоушаюте же отъ кънигъ дѣꙗнии·

ρων πόλεως, οὔτε μὴν ἄρτον διδόναι ἐν εὐχῇ οὐδὲ ποτήριον· ἐὰν δὲ ἀπῶσιν καὶ εἰς εὐχὴν κληθῇ μόνος, δίδωσιν. οἱ δὲ л. 86 а. χωρεπίσκοποι εἰσὶ μὲν εἰς τύπον τῶν ο', ὡς δὲ συλλειτουργοὶ διὰ τὴν σπουδὴν τὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς προσφέρουσι τιμώμενοι.

ιδ'. Διάκονοι ἑπτὰ ὀφείλουσιν εἶναι κατὰ τὸν κανόνα, κἂν πάνυ μεγάλη εἴη ἡ πόλις· [1] πεισθήσῃ δὲ ἀπὸ τῆς βίβλου τῶν πράξεων. [2]

---

1) глѣба *П.* 2) чаши *ПС.* 3) отиидꙋдь *С.* 4) Дїаконъ *С.*

1) ᾖ ἡ πόλις μεγάλη V. 2) Р послѣ текста всѣхъ правилъ добавл.: τέλος τῶν ἐν Νεοκαισαρείᾳ κανόνων.

Канони въ ганьгрѣ[1] съшьдъшиихъса стꙑихъ оць·[2] иже по никенскѣемь[3] съборѣ проповѣдани бꙑша·[4]

Гдьмь преочистованꙑимь въ армении съслоужьбьникомъ· папъ· евьсевии евлавии· елианъ· васъ· григории· ѵпатии· олумпии· проересии· видуникъ· евьгении· филипъ· евьгении· инъ· василии· съшьдъшиисѧ въ ганьгрьскꙑи стꙑи съборъ о гі радоватисѧ·

Понеже съшьдъшиисѧ стꙑи съборъ епископъ въ[5] ганьгрьскоую црквь· нѣкꙑихъ ради црквьнꙑихъ потрѣбъ ищющемъ· и соущиихъ на евьстадиꙗ· и ѡбрѣтъше мъного безаконьно бꙑвающаꙗ отъ тѣхъ самѣхъ евьстадиꙗнъ· ноуждьно заповѣда и вьсѣмъ ꙗвѣ сътворити тъщаащесѧ· на потрѣблениие[6] бꙑвающиихъ злѣ отъ него· ибо отъ л. 86 b. | пореченияꙗ имъ на бракъ подълагати· ꙗко никъто же иже въ брацѣ соущиихъ надеждѫ отъ ба имать· мъногꙑ женꙑ моужатꙑꙗ прѣль<ще>нꙑ[7] бꙑвъше отъ своихъ моужь отълоучишасѧ· и моужи ѿ своихъ женъ· по семь междю собою не могоша прѣтьрьпѣти

(л. 95^{a}—98^{b}). ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ’ΕΝ ΓΑΓΓΡΑι ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ‘ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ, ΟΙΤΙΝΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ’ΕΝ ΝΙΚΑΙΑι ΣΥΝΟΔΟΝ ’ΕΞΕΤΕΘΗΣΑΝ.

Κυρίοις τιμιωτάτοις ἐν Ἀρμενίᾳ συλλειτουργοῖς Πάππος, Εὐσέβιος, Εὐλάλιος, Αἰλιανός, Ὑπάτιος, Ὀλύμπιος, Προαιρέσιος, Βιθυνικός, Βάσσος, Γρηγόριος, Εὐγένιος, Φιλητός, Εὐγένιος ἄλλος, Βασίλειος,[1] οἱ συνελθόντες εἰς τὴν κατὰ Γάγγραν ἁγίαν σύνοδον, ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Ἐπειδὴ συνελθοῦσα ἡ ἁγιωτάτη σύνοδος τῶν ἐπισκόπων ἐν τῇ κατὰ Γάγγραν ἐκκλησίᾳ διά τινας ἐκκλησιαστικὰς χρείας, ζητουμένων καὶ τῶν κατὰ Εὐστάθιον, ηὗρισκε[2] πολλὰ ἀθέσμως γινόμενα ὑπὸ τούτων αὐτῶν τῶν[3] περὶ Εὐστάθιον, ἀναγκαίως ὥρισεν καὶ πᾶσι φανερὸν ποιῆσαι ἐσπούδασεν εἰς ἀναίρεσιν τῶν ὑπ’ αὐτοῦ κακῶς γινομένων· καὶ γὰρ ἐκ τοῦ καταμέμφεσθαι αὐτοὺς τὸν γάμον καὶ ὑποτίθεσθαι, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἐν γάμῳ ὄντων ἐλπίδα παρὰ θεῷ ἔχει, πολλαὶ γυναῖκες ὕπανδροι ἀπατηθεῖσαι τῶν ἰδίων[4] ἀνδρῶν ἀνεχώρησαν καὶ ἄνδρες τῶν ἰδίων γυναικῶν, εἶτα ἐν τῷ μεταξὺ μὴ δυνηθεῖσαι ἐνεγκεῖν[5]

---

1) канони въ ганьгрѣ *проп. П.* 2) стꙑ ѡць *П; У проп. далѣе всю вторую половину заглавія.* 3) никнскѣ *П.* 4) *cod. in m. поздней рукой* г; *У in m.* з; *С in m.* г. *ПУ проп. всю слѣдующую далѣе первую половину посланія къ епископамъ Арменіи.* 5) ка *С.* 6) *cod. здѣсь слогъ ни вязью.* 7) прѣщеньнꙑ *С.*

1) PV перечень участниковъ: Εὐσέβιος, Αἰλιανός, Εὐγένιος, Ὀλύμπιος, Βιθυνικός, Γρηγόριος, Φιλητός, Πάππος, Εὐλάλιος (V Εὐλάβιος), Ὑπάτιος, Προαιρέσιος, Βασίλειος, Βάσσος, Εὐγένιος. 2) εὕρισκεν VP. 3) это τῶν cod. допис. надъ строкой. 4) ἑαυτῶν VP. 5) ἐγκρατεῖν P.

прѣлюбы сътвориша· и тоꙗ ради винꙑ поношенꙑ бꙑша· обрѣтахоу же сѧ и отъшьствиꙗ отъ домоу бж҃иꙗ и отъ цр҃кве творѧще·[1] и прѣобидѣниѥмь соуще на цр҃квь и иже въ цр҃къви· и своꙗ съньмища творѧще и призꙑваниꙗ· и оучениꙗ ина· и ина на цр҃кви и иже въ тои цр҃кви събираѭщиихъсѧ· страньнꙑꙗ одежда епп҃оу[2] падениѥмь· обꙑщениꙗ одѣнии[3] събираѭще· плодоносиꙗ же цр҃кьнꙑꙗ подаѥмꙑꙗ издалеча цр҃кви· на тѣхъ и съ тѣми акꙑ ст҃ꙑимъ[4] подаваниꙗ творѧще· и раби отъ гд҃ии отъходѧще· и страньнааго ради одѣниꙗ на господоу прѣобидѣние творѧще· и женꙑ паче обꙑчаꙗ въ одѣниꙗ мѣсто женьскааго моужьскаꙗ одѣниꙗ въсприимъше и отъ тѣхъ помꙑшлѧюще оправьдатисѧ· мъногꙑ же и остригаѭть извѣтъмь бж҃ьстꙑꙗ ѥстьство главꙑ женьскꙑꙗ· пощениꙗ же въ недѣлю творѧще· и ст҃ость сво|бодьнааго дн҃е прѣобидѧще· и пощениꙗ вꙑ цр҃квахъ повелѣнаꙗ обидѧще· и ꙗдоуще и нѣции отъ нихъ приꙗтиꙗ мѧсъ гноушаѭщесѧ· и въ домъхъ женатꙑихъ

1) призыванїа *вставл.* С. 2) епискѹпѹ С. 3) одѣи С. 4) ст҃ымъ С.

ἐμοιχεύθησαν καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν ὠνειδίσθησαν· εὑρίσκοντο δὲ καὶ ἀναχωρήσεις ἐκ τῶν οἴκων τοῦ θεοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας ποιούμενοι, καταφρονητικῶς διακείμενοι κατὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἰδίας συνάξεις ποιούμενοι καὶ ἐκκλησιάσεις καὶ διδασκαλίας ἑτέρας, καὶ τὰ ἄλλα κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ[1] τῶν ἐν αὐτῇ[2] ἐκκλησίᾳ[3] συναγομένων, ξένα ἀμφιάσματα ἐπὶ[4] καταπτώσει[5] τῆς κοινότητος τῶν ἀμφιασμάτων[6] συνάγοντες,[7] καρποφορίας τε[8] τὰς ἐκκλησιαστικὰς τὰς ἀνέκαθεν δεδομένας[9] τῇ ἐκκλησίᾳ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς σὺν αὐτοῖς ὡς ἁγίοις τὰς διαδόσεις ποιούμενοι· καὶ δοῦλοι δεσποτῶν ἀναχωροῦντες καὶ διὰ τοῦ ξένου ἀμφιάσματος κατὰ τῶν δεσποτῶν καταφρόνησιν[10] ποιούμενοι· καὶ γυναῖκες παρὰ τὸ σύνηθες ἀντὶ ἀμφιασμάτων γυναικείων ἀνδρικὰ ἀμφιάσματα ἀναλαμβάνουσαι καὶ ἐκ τούτων οἰόμεναι δικαιοῦσθαι· πολλαὶ δὲ καὶ ἀποκείρονται προφάσει θεοσεβείας τὴν φύσιν τῆς κόμης τῆς γυναικείας· νηστείας τε ἐν[11] κυριακῇ ποιούμενοι καὶ τῆς ἁγιότητος τῆς ἐλευθέρας ἡμέρας καταφρονοῦντες καὶ τῶν л. 87 а.
νηστειῶν τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τεταγμένων ὑπερφρονοῦντες καὶ ἐσθίοντες, καί τινες αὐτῶν μεταλήψεις κρεῶν βδελυττόμενοι· καὶ ἐν οἴκοις γεγαμηκότων

1) κατὰ вставл. VP. 2) τῇ VP. 3) cod. in m. рукой X в.: ἐν ἄλλοις κατὰ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. 4) τῇ вставл. P. 5) здѣсь слоги κατα cod. по скобл. (не было ли τῇ κατα?). 6) ἀμφιαζομένων V. 7) τε вставл. V. 8) τε проп. V. 9) διδομένας VP. 10) καταφρόνησιν VP ставятъ выше послѣ ἀμφιάσματος. 11) τῇ вставл. VP.

м҃лтвъ творити не хотѧще· и бывающиихъ м҃лтвъ преобидѧще· и мъногашьды приношении въ тѣхъ же домѣхъ женатыихъ бывающиихъ не приѥмлюще· и попы женатыꙗ прѣобидѧще· бывающиихъ и слоужьбъ отъ нихъ не прикасающесѧ· и мѣста идеже м҃чници лежать прѣобидѧще· и сходѧщиихъсѧ тоу и слоужащиихъ неродѧще· и богатыимъ же не отъходѧщиимъ вьсего имѣниꙗ· акы надеждѧ отъ б҃а не имоущемъ· и мънога же ина ихъже ищисти никъто[1] же оубо не можеть· къжьдо бо ихъ понѥже отъ канона ц҃ркъвьнаго отиде· акы ꙁаконы особьныꙗ имѣ не обьщиимъ раꙁоумъмь прочеѥ себѣ быша· нъ къжьдо ꙗко же аще помысли се приложи на облъганиѥ ц҃ркви своѥго врѣда· тѣхъ ради принѫдисѧ· пришьдъши въ ганьгрѣ с҃тыи съборъ осоудити ихъ· и ꙁаповѣди[2] проповѣдати кромѣ имъ быти ц҃ркве· аще ли каютьсѧ и проклинають коѥжьдо сихъ ꙁълѣ реченыихъ· приꙗтьномъ имъ быти· и того ради проповѣда л. 87 b. с҃тыи съборъ· коѥгожь|до ѥгоже дължьни соуть проклинъше приꙗти

εὐχὰς ποιεῖσθαι μὴ βουλόμενοι καὶ γινομένων εὐχῶν καταφρονοῦντες καὶ πολλάκις προσφορῶν ἐν αὐταῖς ταῖς οἰκίαις τῶν γεγαμηκότων γινομένων[1] μὴ μεταλαμβάνοντες· καὶ πρεσβυτέρων γεγαμηκότων ὑπερφρονοῦντες, καὶ τῶν λειτουργιῶν τῶν ὑπ᾽ αὐτῶν γινομένων[2] μὴ ἁπτόμενοι· καὶ τῶν τόπων, ἔνθα οἱ μάρτυρες κεῖνται καταφρονοῦντες καὶ τῶν ἐκεῖ συνερχομένων καὶ λειτουργούντων καταγινώσκοντες· καὶ πλουσίων δὲ τῶν μὴ πάντων τῶν ὑπαρχόντων ἀναχωρούντων, ὡς ἐλπίδα[3] παρὰ θεῷ μὴ ἐχόντων, καὶ πολλὰ ἄλλα, ἃ[4] ἀριθμῆσαι οὐδεὶς ἂν δυνηθείη· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν, ἐπειδὴ τοῦ κανόνος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐξῆλθεν, ὥσπερ νόμους ἰδιάζοντας ἔσχεν· οὔτε[5] γὰρ κοινῇ γνώμῃ λοιπὸν ἑαυτῶν[6] ἐγένοντο, ἀλλ᾽ ἕκαστος ὅπερ ἂν ἐνεθυμήθη, τοῦτο προσέθηκεν ἐπὶ διαβολῇ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἑαυτοῦ βλάβῃ. διὰ οὖν ταῦτα ἠναγκάσθη ἡ παραγενομένη[7] ἐν Γάγγραις ἁγία σύνοδος καταψηφίσασθαι αὐτῶν καὶ ὅρους ἐκθέσθαι, ἐκτὸς αὐτοὺς εἶναι τῆς ἐκκλησίας· εἰ δὲ μετανοοῖεν καὶ ἀναθεματίζοιεν ἕκαστον τούτων τῶν κακῶς λεχθέντων, δεκτοὺς αὐτοὺς γενέσθαι·[8] καὶ διὰ τοῦτο ἐξέθετο ἡ ἁγία σύνοδος ἕκαστον, ὃν[9] ὀφείλουσιν ἀναθεματίσαντες δεχθῆναι·

1) ни къ томꙋ C (вм. никъто). 2) ꙁаповѣ C.

1) γιγνομένων P. 2) γιγνομένων P. 3) ἐλπίδας Patm. 172. 4) ἃ проп. Patm. 172. 5) οὐδὲ VP. 6) ἑαυτῶν λοιπὸν PV. 7) παραγεναμένη P. 8) γίνεσθαι V; γίγνεσθαι P. 9) ὧν PV.

бꙑти· аще ли къто не повинетьсѧ реченꙑимъ акꙑ еретика проклинати и бꙑти неприобꙑщьноу· и отълоученоу отъ ц҃ркве· и молениемь епископомъ прѣдъ вьсѣми обрѣтающиимисѧ отъ нихъ таково се съхранити·

а҃·[1] Аще кто бракъ оукарѧеть· и съпѧщюю съ моужьмь ѥꙗ соущю вѣрьноу и бл҃гобоꙗзнивоу·[2] гноушаѥтьсѧ и оукарѧеть·[3] акꙑ не могоущюю въ ц҃рство б҃жие[4] вънити да боудеть проклѧтъ·

в҃·[5] Аще кто ꙗдоущаего мѧса[6] бес кръве[7] и[8] идоложьртвьна и[9] давлениинꙑ[10] съ богобоꙗзньствомь и вѣрою· и осоужаѥть акꙑ принимания ради надежда не имоуща да боудеть проклѧтъ·

г҃·[11] Аще кто раба оучить виною б҃очьстиꙗ прѣобидѣти своѥго г҃ина· и отъходити отъ слоужьбꙑ· а не съ бл҃горазоумиѥмь и вьсею чьстию слоужити своѥмоу г҃иноу да боудеть проклѧтъ·

д҃·[12] Аще кто расмащрѧеть[13] отъ попа женатаего акꙑ неподобьно слоуживъшоу ѥмоу[14] приношениꙗ не примати· да боудеть проклѧтъ·

εἰ δέ τις μὴ πεισθείη τοῖς λεχθεῖσιν, ὡς αἱρετικὸν αὐτὸν ἀναθεματισθῆναι καὶ εἶναι ἀκοινώνητον καὶ κεχωρισμένον τῆς ἐκκλησίας· καὶ δεήσει τοὺς ἐπισκόπους ἐπὶ πάντων[1] εὑρισκομένων παρ' αὐτοῖς τοιούτων[2] τοῦτο παραφυλάξασθαι.

α'. Εἴ τις τὸν γάμον μέμφοιτο καὶ τὴν καθεύδουσαν μετὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς, οὖσαν πιστὴν καὶ εὐλαβῆ, βδελύσσοιτο ἢ μέμφοιτο, ὡς ἂν μὴ δυναμένους εἰς βασιλείαν εἰσελθεῖν, ἀνάθεμα ἔστω.

β'. Εἴ τις ἐσθίοντα κρέα χωρὶς αἵματος καὶ εἰδωλοθύτου καὶ πνικτοῦ, μετ' εὐλαβείας καὶ πίστεως, κατακρίνοι, ὡς ἂν διὰ τὸ μεταλαμβάνειν ἐλπίδα μὴ ἔχοντα, ἀνάθεμα ἔστω.

γ'. Εἴ τις δοῦλον προφάσει θεοσεβείας διδάσκοι[3] καταφρονεῖν δεσπότου καὶ ἀναχωρεῖν τῆς ὑπηρεσίας καὶ μὴ μετ' εὐνοίας καὶ πάσης τιμῆς ἐξυπηρετεῖσθαι τῷ ἑαυτοῦ δεσπότῃ,[4] ἀνάθεμα ἔστω.

δ'. Εἴ τις διακρίνοιτο παρὰ πρεσβυτέρου γεγαμηκότος, ὡς μὴ χρῆναι λειτουργήσαντος αὐτοῦ, προσφορᾶς μεταλαμβάνειν, ἀνάθεμα ἔστω.

---

1) *С и cod. (рукой XIII в.) добавл. in m.* се пис҃. *Отсюда начин. текстъ Гангрскихъ правв. въ ПУ.* 2) б҃гобоꙗзнивѹ *П.* 3) оукорѧ҃ *П.* 4) б҃жии *П.* 5) в҃ *проп. У.* 6) адѹщаго маса *П.* 7) кръви *У.* 8) и *проп. П.* 9) и *проп. П.* 10) оудавлениинꙑ *У.* 11) г҃ *проп. У.* 12) д҃ *проп. У.* 13) расматрѧ҃е *П.* 14) слѹживши емѹ *С*, слѹжившемѹ *П (вм.* слоуживъшоу ѥмоу).

1) τῶν вставл. PV. 2) cod. и Patm. 172 переправл. изъ τοιοῦτον. 3) διδάσκει P. 4) τῷ ἑαυτοῦ δεσπότῃ ἐξυπηρετεῖσθαι PV.

є҃· [1] Аще къто оучить домъ б҃жии и [2] оудобьпрѣобидѣнъ быти начинаѥть· и ꙗже въ немь съборы лѣнасѧ· да боудеть проклѧтъ·

ѕ҃· [3] Аще къто паче ц҃ркве [4] особь събираѥтьсѧ· ї прѣ|обидѧ [5] ц҃рквь· л. 88 а. ц҃рквьнаꙗ хощеть творити· не соущю поповьствоу по съвѣсти еп҃па да боудеть проклѧтъ·

з҃· [6] Аще къто плодоносиꙗ ц҃рквьнаꙗ хощеть вънѣ ц҃ркве приимати или даꙗти· свѣнѥ [7] разоума [8] епискоупла или пороученоуоумоу таковаꙗ· а [9] не съ разоумъмь ѥго хоштеть дѣꙗти да боудеть проклѧтъ·

и҃· [10] Аще къто даѥть или приѥмлѥть [11] плодо[но]сиѥ [12] развѣ еп҃па или повелѣнааго на съмотрениѥ милостынѧ· и даꙗи и приѥмлѧи да боудеть [13] проклѧтъ·

ѳ҃· [14] Аще къто дѣвьствоуѥть [15] или въздьржитьсѧ ꙗко отъ мьрзъкыихъ женитвъ ошьдъ· [16] а не того ради добраaго и [17] стааго дѣвьства [18] да боудеть проклѧтъ·

і҃· [19] Аште къто отъ дѣвьствоующиихъ г҃а ради женѧщиихъсѧ гноушаѥть· да боудеть проклѧ҃тъ.

ε'. Εἴ τις διδάσκει τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ εὐκαταφρόνητον εἶναι καὶ τὰς ἐν αὐτῷ συνάξεις, ἀνάθεμα ἔστω.

ς'. Εἴ τις παρὰ τὴν ἐκκλησίαν ἰδίᾳ ἐκκλησιάζοι καὶ καταφρονῶν τῆς ἐκκλησίας τὰ τῆς ἐκκλησίας ἐθέλοι πράττειν, [1] μὴ συνόντος τοῦ πρεσβυτερίου κατὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου, ἀνάθεμα ἔστω.

ζ'. Εἴ τις καρποφορίας ἐκκλησιαστικὰς ἐθέλοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας [2] λαμβάνειν ἢ διδόναι παρὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου ἢ τοῦ ἐγκεχειρισμένου τὰ τοιαῦτα, καὶ μὴ μετὰ γνώμης αὐτοῦ ἐθέλοι πράττειν, ἀνάθεμα ἔστω.

η'. Εἴ τις διδεῖ [3] ἢ λαμβάνει [4] καρποφορίαν παρεκτὸς τοῦ ἐπισκόπου ἢ τοῦ ἐπιτεταγμένου [5] εἰς οἰκονομίαν εὐποιΐας, καὶ ὁ διδοὺς καὶ ὁ λαμβάνων ἀνάθεμα ἔστω.

θ'. Εἴ τις παρθενεύοι ἢ ἐγκρατεύοιτο, ὡς ἂν βδελυκτῶν [6] τῶν γάμων ἀναχωρήσας [7] καὶ μὴ δι' αὐτὸ τὸ καλὸν καὶ ἅγιον τῆς παρθενίας, ἀνάθεμα ἔστω.

ι'. Εἴ τις τῶν παρθενευόντων διὰ τὸν κύριον κατεπαίροιτο τῶν γεγαμηκότων, ἀνάθεμα ἔστω.

---

1) є҃ *проп. У.* 2) и *проп. У.* 3) ѕ҃ *проп. У.* 4) ц҃ркви *У.* 5) ѡбидѧи *П.* 6) з҃ *проп. У.* 7) свѣ *П*; кромѣ *У.* 8) неразоумьꙗ *П.* 9) и *П.* 10) и҃ *проп. У.* 11) приѥмлѥмлѥть *cod.*; принимаѥть *У*; прїимать *С.* 12) *исправл. по П.* 13) боудоу *П.* 14) ѳ҃ *проп. У.* 15) дѣиствоуѥть *С перепр. изъ* дѣиствоуꙗ). 16) ѿшє҃ *С.* 17) и *проп. П.* 18) дѣиства *С.* 19) і҃ *проп. У.*

1) τι вставл. V. 2) ἔξω τῆς ἐκκλησίας PV ставятъ послѣ διδόναι. 3) διδοῖ P; cod. in m. δίδοι. 4) λαμβάνοι P. 5) τεταγμένου V. 6) ὄντων вставл. V. 7) ἀναχωρῶν V.

ГА· [1] Аще къто прѣобидить отъ вѣры любъвь творѧщиихъ и чьсти ради гн҃ѧ съзывающемъ [2] братию· а не [3] хощеть приобыщитисѧ къ призыванию зане хоулити бывающее· да боудеть проклѧтъ.

ГВ· [4] Аще къто отъ моужь мьнимааго ради пощениꙗ [5] ризоу приемлеть· и акы отъ тоꙗ правьдоу имѣꙗ осоужаеть съ бл҃гобоизньствомь ходѧщиихъ· и иноу обыщюю и обычьноу|ю [6] соущю ризоу приемлющемъ· [7] да боудеть проклѧтъ·

ГГ· [8] Аще каꙗ жена оставлѧеть [9] моужа· и отити его хощеть гнѹшающисѧ [10] брака· да боудеть проклѧта· [11]

ГД· [12] Аще каꙗ жена мнимааго ради пощениꙗ прѣвращаеть одѣние [13] и въ обычьнаго мѣсто женьскаго одѣниꙗ моужьское приметь· да боудеть проклѧта· [14]

ГЕ· [15] Аще къто оставлѧеть своꙗ чада и не въспитаеть· и елико на то на бл҃гочьстивие [16] подобьное възводить· нъ виною пощениꙗ небрѣжеть ихъ· да боудеть проклѧтъ·

ια'. Εἴ τις καταφρονοίη [1] τῶν ἐκ πίστεως ἀγάπας ποιούντων καὶ διὰ τιμὴν τοῦ κυρίου συγκαλούντων τοὺς ἀδελφούς, καὶ μὴ ἐθέλοι κοινωνεῖν ταῖς κλήσεσι, διὰ τὸ ἐξευτελίζειν τὸ γινόμενον ἀνάθεμα ἔστω.

ιβ'. Εἴ τις ἀνδρῶν διὰ νομιζομένην ἄσκησιν περιβολαίῳ χρῆται καὶ ὡς ἂν ἐκ τούτου τὴν δικαιοσύνην ἔχων καταψηφίζοιτο τῶν μετ' εὐλαβείας τοὺς βήρους φορούντων καὶ τῇ ἄλλῃ κοινῇ καὶ ἐν συνηθείᾳ οὔσῃ ἐσθῆτι κεχρημένων, ἀνά- л. 88 b.
θεμα ἔστω.

ιγ'. [2] Εἴ τις γυνὴ καταλιμπάνει [3] τὸν ἄνδρα καὶ ἀναχωρεῖν αὐτοῦ ἐθέλοι, βδελυσσομένη τὸν γάμον, ἀνάθεμα ἔστω.

ιδ'. [4] Εἴ τις γυνὴ διὰ νομιζομένην ἄσκησιν μεταβάλλοι τὸ ἀμφίασμα καὶ ἀντὶ τοῦ εἰωθότος γυναικείου ἀμφιάσματος ἀνδρεῖον ἀναλάβοι, ἀνάθεμα ἔστω.

ιε'. Εἴ τις καταλιμπάνοι [5] τὰ ἑαυτοῦ τέκνα καὶ οὐ [6] τεκνοτροφοίη [7] καὶ [8] ὅσον ἐπ' αὐτῷ [9] πρὸς θεοσέβειαν τὴν προσήκουσαν ἀναγάγοι, [10] ἀλλὰ προφάσει τῆς ἀσκήσεως ἀμελοίη, ἀνάθεμα ἔστω.

---

1) ıа҃ *проп. У.* 2) съзывающимъ *У;* зозывающи҃и *П.* 3) аще *С (вм.* а не*).* 4) ıв҃ *проп. У.* 5) пощение *П.* 6) сѹщѹю и обычнѹю *вставл. С.* 7) приемлющимъ *У.* 8) ıг҃ *проп. У.* 9) ѡставлѧ *П.* 10) гнѹшающи҃исѧ *С.* 11) *С и cod. (рукой XIII в. in m.) допис.* досоу҃; *П* прока҃ть. 12) *У проп. все прав. 14.* 13) ѡдѣниѧ *П.* 14) проклѧть *П.* 15) *У проп. все прав. 15.* 16) бл҃гочьстiе *П.*

1) cod. переправл. рукой X в. изъ καταφρονοῖ. 2) ιδ' PV. 3) καταλιμπάνοι V. 4) ιγ' PV. 5) καταλιμπάνει P. 6) μὴ PV. 7) τεκνοτροφῇ P. 8) τὸ вставл. V. 9) ἐπ' αὐτὸν V. 10) ἀγάγοι V; ἀνάγοι P.

Гі҃г. [1] Аще къıихъ чада родитель паче вѣрьнъıихъ отиноудь виною Бо҃чьстиꙗ. а не по [2] подобьнѣи [3] чьсти родителюма подають. ꙗвѣ ꙗко отъ ннхъ прѣждечьтомоу Бо҃чьстию. да боудеть проклѧтъ. [5]

Гі҃ꙁ. [6] Аще къто отъ женъ мьнимааго ради богочьстиꙗ острнꙁаѥть главоу. юже дасть Бъ҃ на въспоминаниѥ покорениꙗ. акъı раꙁдроушающи повелѣниѥ покорениꙗ. да боудеть проклѧта.

Гі҃и. [7] Аще къто [8] мьнимааго ради пощениꙗ [9] въ недѣлю поститьсѧ да боудеть проклѧта. [10]

Гі҃ѳ. [11] Аще къто отъ постѧщиихъсѧ кромѣ тѣлесьнъıꙗ ноужда преꙁираѥть. и прѣданаꙗ пощениꙗ въ обıщеѥ и хранимаꙗ отъ цр҃кве [12] | л. 89 а. раꙁдроушаѥть. [13] иꙁвѣщаѥмоу въ немь коньчьноуоумоу помъıшлению да боудеть проклѧтъ.

К҃. [14] Аще къто виною прѣꙁорьства иꙁвѣтъ приимъ. и гноушаѥтьсѧ съборъ мч҃никъ или бъıвающиихъ въ ннхъ слоужьбъ и памѧти ихъ [15] да боудеть проклѧтъ.

ιϛʹ. Εἴ τινα τέκνα γονέων, μάλιστα πιστῶν, ἀναχωροίη προφάσει θεοσεβείας καὶ μὴ τὴν καθήκουσαν τιμὴν τοῖς γονεῦσιν ἀπονέμοι, προτιμωμένης δηλονότι παρ' αὐτοῖς τῆς θεοσεβείας, ἀνάθεμα ἔστω.

ιζʹ. Εἴ τις γυναικῶν διὰ νομιζομένην θεοσέβειαν ἀποκείροιτο τὰς κόμας, ἃς ἔδωκεν ὁ θεὸς εἰς ὑπόμνησιν τῆς ὑποταγῆς, ὡς ἂν παραλύουσα τὸ πρόσταγμα τῆς ὑποταγῆς, ἀνάθεμα ἔστω.

ιηʹ. Εἴ τις διὰ νομιζομένην ἄσκησιν ἐν τῇ κυριακῇ [1] νηστεύοι, ἀνάθεμα ἔστω.

ιθ. Εἴ τις τῶν ἀσκουμένων χωρὶς σωματικῆς ἀνάγκης ὑπερηφανεύοιτο καὶ τὰς παραδεδομένας νηστείας εἰς τὸ κοινὸν καὶ φυλασσομένας ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας παραλύοι, ὑποικουροῦντος [2] ἐν αὐτῷ τελείου λογισμοῦ, ἀνάθεμα ἔστω.

κʹ. Εἴ τις αἰτιῷτο, ὑπερηφάνῳ διαθέσει κεχρημένος, καὶ βδελυσσόμενος τὰς συνάξεις τῶν μαρτύρων ἢ τὰς ἐπ' [3] αὐτοῖς γινομένας [4] λειτουργίας καὶ τὰς μνήμας αὐτῶν, ἀνάθεμα ἔστω.

---

1) *У проп. все прав. 16.* 2) по *проп. П.* 3) подобнын *П.* 4) бѫдѫть *П.* 5) проклѧти *П.* 6) *У проп. все прав. 17.* 7) *У проп. все прав. 18.* 8) къто *проп. П.* 9) пощениѥ *П.* 10) прокл҃ѧ *П.* 11) *У проп. все прав. 19.* 12) цр҃кви *П.* 13) раꙁрушають *П.* 14) *У проп. все прав. 20 и всю вторую половину посланія къ Армянск. епископамъ.* 15) памѧтнꙑ *П (вм.* памѧти ихъ).

1) ἢ ἐν σαββάτῳ вставл. V. 2) ὑποιχοροῦντος V. 3) ἐν P. 4) cod. переправл. изъ γενομένας.

Сии же пишемъ не отълоучающе въ цр҃кви божии по писанию поститиса хотащиихъ· нъ приемлющиихъ виноу поштениꙗ въ прѣзорьство [1] на непользьно [2] живоущиихъ възвышающемъса и паче писании цр҃къвьнъихъ канонъ [3] обновлениꙗ въводащиихъ· мы оубо и д҃вьствоу [со] [4] съмѣрениемь чюдимъса· и въздьржание съ чистотою и б҃очьстиемь бывающее приемлемъ· и ошьствие съ съмѣрениемь отъ мирьскъихъ вещии [5] приемлемъ· и женитвы съжитие чистое чьтемъ· и богатьства съ правьдою и добротвориꙗ не оуничьжаемъ· и притажаниꙗ и хоудости одѣние прилежаниꙗ ради телесе тъкмо· немощьнꙑꙗ же и съкалщенꙑꙗ въ одѣнии происхъдꙑ приемлемъ· и домы б҃жиꙗ чьтемъ и съборы соущаꙗ въ нихъ· акы ст҃ы и польꙁьны приемлемъ· не затварающе б҃гочьстиꙗ [6] въ домъхъ нъ всако мѣсто въ има б҃жие съзь|даное и [7] въ той же цр҃кви съборъ обьщии на оуспѣхъ [8]

Ταῦτα δὲ γράφομεν οὐκ ἐκκόπτοντες τοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὰς γραφὰς ἀσκεῖσθαι βουλομένους, ἀλλὰ τοὺς λαμβάνοντας τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀσκήσεως εἰς ὑπερηφανίαν κατὰ τῶν ἀφελεστέρως [1] βιούντων, ἐπαιρομένους τε καὶ παρὰ τὰς γραφὰς καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας καινισμοὺς εἰσάγοντας. ἡμεῖς τοιγαροῦν καὶ παρθενίαν μετὰ ταπεινοφροσύνης θαυμάζομεν, καὶ ἐγκράτειαν μετὰ σεμνότητος καὶ θεοσεβείας [2] γινομένην [3] ἀποδεχόμεθα, καὶ ἀναχώρησιν τῶν ἐγκοσμίων πραγμάτων μετὰ ταπεινοφροσύνης ἀποδεχόμεθα, καὶ γάμου συνοίκησιν σεμνὴν τιμῶμεν, καὶ πλοῦτον μετὰ δικαιοσύνης καὶ εὐποιΐας οὐκ ἐξουθενοῦμεν, καὶ λιτότητα καὶ εὐτέλειαν ἀμφιασμάτων δι' ἐπιμέλειαν μόνον τοῦ σώματος ἀπερίεργον ἐπαινοῦμεν· τὰς δὲ ἐκλύτους καὶ τεθρυμμένας ἐν τῇ ἐσθῆτι προόδους οὐκ ἀποδεχόμεθα, καὶ τοὺς οἴκους τοῦ θεοῦ τιμῶμεν, καὶ τὰς συνόδους τὰς ἐπ' αὐτοῖς ὡς ἁγίας καὶ ἐπωφελεῖς ἀποδεχόμεθα, οὐ συγκλείοντες τὴν εὐσέβειαν ἐν τοῖς οἴκοις, ἀλλὰ πάντα τόπον [4] τὸν ἐπ' [5] ὀνόματι τοῦ [6] θεοῦ οἰκοδομηθέντα [7] καὶ τὴν ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ σύνοδον κοινὴν εἰς ὠφέλειαν

л. 89 b.

1) призорьство *П.* 2) нельзьно *П.* 3) нанѡ҃ *П.* 4) *вставка изъ П.* 5) вещи *С.* 6) благочетиа *П.* 7) и *проп. С.* 8) ѕетѣхъ *П.*

1) ἀφελέστερον P. 2) θεοσέβειαν cod. 3) γενομένην V; γιγνομένην P. 4) τόπον проп. V. 5) ἐν P. 6) τοῦ проп. Patm. 173. 7) τιμῶντες вставл. VP.

обьщаго приѥмлѥмъ· и прѣмнога добротворенꙗ[1] братиꙗ же по прѣданию ц҃ркве ради на нищиихъ бываюштаꙗ блажимъ· и вьсѧ въскорѣ рещи прѣданаꙗ[2] отъ писании б҃жьствьныихъ· и а҃пльскаго прѣданиꙗ въ ц҃ркъви ст҃ѣи[3] быти молимъсѧ·

τοῦ κοινοῦ ἀποδεχόμεθα, καὶ τὰς καθ' ὑπερβολὴν εὐποιίας τῶν ἀδελφῶν τὰς κατὰ τὰς παραδόσεις διὰ τῆς ἐκκλησίας εἰς τοὺς πτωχοὺς γινομένας μακαρίζομεν, καὶ πάντα, συνελόντας[1] εἰπεῖν, τὰ παραδοθέντα ὑπὸ τῶν θείων γραφῶν καὶ τῶν ἀποστολικῶν παραδόσεων ἐν τῇ ἁγίᾳ[2] ἐκκλησίᾳ γενέσθαι[3] εὐχόμεθα.[4]

---

1) добротворенїе *С;* добра творениꙗ *П.* 2) прѣдана̑ *П.* 3) ст҃ыи *П.*

1) συνελόντα V. 2) ἁγίᾳ проп. P. 3) γίνεσθαι PV. 4) V прибавл. кинов.: Κανόνες τῶν ἐν Γάγγρᾳ συνελθόντων ἁγίων πατέρων.

Канони въ антиохии съшьдъшинхъса[1] оць.[2]

Стыи[3] мирьныи съборъ отъ съвьравъинса въ антиохии отъ епархиа сурна· кулна· фуникиꙗ· палестины· аравиꙗ· междюрѣчиꙗ· киликиꙗ·[4] и[5] исавриꙗ· по епархиа· и единодшьнъимь и стъимъ съслоужьбьникомъ о гн радоватиса·

Блгдть и[6] истина Іс ха[7] га нашего посѣщьши стоую антиохиискоую цркві· по томоу же съшьдъшинса съ единиениемь[8] и съ дхъмь мирьнъимь· мънога бо оубо и ина[9] исправи· въ вьсѣхъ же и се исправлаеть· отъ помощи стаaго и мирьнааго дха· ꙗже бо добрѣ имѣти ключиса съ большиимь съмотрениемь[10] и изволениемь· въкоупь вьсѣмъ намъ· епископомъ единъде съкоупльшемъса· въ антиохии отъ разлнчьнъихъ епархии[11] къ вашемоу разоумоу възнесохомъ· вѣровавъше бжии блгдати и мирьноуоумоу стоумоу дхоу· ꙗко и вы | сами съмысаите акы силою соуще съ нами и мтвами поспѣваюше· паче же съмѣшени[12] съ нами· и[13] стъимь

(л. 98^b—105^a). ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ’ΕΝ ’ΑΝΤΙΟΧΕΙΑι ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ[1] ΠΑΤΕΡΩΝ.

Ἡ ἁγία καὶ εἰρηνικωτάτη σύνοδος, ἡ ὑπὸ τοῦ θεοῦ συγκροτηθεῖσα ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐξ ἐπαρχίας Συρίας Κοίλης, Φοινίκης, Παλαιστίνης, Ἀραβίας, Μεσοποταμίας, Κιλικίας καὶ[2] Ἰσαυρίας, τοῖς κατ’ ἐπαρχίαν ὁμοψύχοις καὶ ἁγίοις συλλειτουργοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν, ἐπισκεψαμένη τὴν ἁγίαν Ἀντιοχέων ἐκκλησίαν καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ συνάπτουσα μετ’[3] ὁμονοίας καὶ συμφωνίας καὶ πνεύματος εἰρηνικοῦ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα κατώρθωσεν, ἐν πᾶσι δὲ καὶ τοῦτο κατορθοῖ ἐξ ὑποβολῆς τοῦ ἁγίου καὶ εἰρηνικοῦ πνεύματος· ἃ γὰρ καλῶς ἔχειν ἔδοξεν μετὰ πλείονος σκέψεως καὶ ἐπικρίσεως, ὁμοῦ πάντων ἡμῶν τῶν ἐπισκόπων ἐπὶ[4] τὸ αὐτὸ συγκροτηθέντων ἐπὶ τῆς Ἀντιοχείας ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν, ἐπὶ τὴν ὑμετέραν γνῶσιν ἀνηνέγκαμεν, πιστεύσαντες τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι καὶ τῷ τῆς εἰρήνης ἁγίῳ πνεύματι, ὅτι καὶ αὐ- л. 90 а.
τοὶ συμπνεύσητε,[5] ὡς ἂν δυνάμει συνόντες ἡμῖν καὶ ταῖς εὐχαῖς συνεργοῦντες, μᾶλλον δὲ ἡνωμένοι ἡμῖν καὶ τῷ ἁγίῳ

---

1) стыхъ *вставл. У.* 2) *У in m.* п. *С in m.* аі. 3) *У проп. все посланіе Антіох. собора.* 4) килїа *П.* 5) и *проп. П.* 6) и *проп. П.* 7) хъ *П.* 8) единеніе *П.* 9) ина *П.* 10) смотреніе *П.* 11) епархіе *С.* 12) смѣшеніи *П.* 13) и *проп. П.*

1) ἁγίων вставл. V. 2) καὶ проп. P. 3) μετὰ VP. 4) κατὰ P. 5) συμπνεύσετε V, гдѣ ε по скобл. вм. η.

д҃хъмь съшьдъшеся· тыя же намъ съмышлявше[1] и заповѣдавъше· и правовѣрьно ключьшаяся назнаменавъше· и[2] извѣстоующе с҃таго д҃ха съвѣщаниемь соуть же заповѣдании цр҃квьнии[3] канони[4] повелѣнии·

Съборъ иже въ антиохии·[5]

а҃·[6] Вься дьржающая[7] разроушити заповѣдь· с҃таго и[8] великаго събора иже въ никеи събравъшюся прѣдъ пришьствиемь благочьстия бл҃гочьстиваго цр҃я[9] костянтина[10] о праздьницѣ с҃тѣмь с҃пасеныя пасхы неприобыщеньномъ[11] быти и отъвьрженомъ с҃тыя цр҃кве· аще прѣбоудоуть любопьрьнии[12] въстающе на доброе[13] наоученая· и се речено[14] да[15] боудеть о простыихъ[16] ч҃лвцѣхъ· аще ли къто отъ прѣдъстатель цр҃кве· еп҃ъ ли[17] попъ или диаконъ по заповѣди сеи дьрзнеть на развращение людии и[18] мятежа цр҃квьныимъ·[19] особьствовати и съ жидъми творити пасхоу того с҃тыи съборъ отъселѣ оуже[20] чюждиего осоудити[21] отъ цр҃кве· яко не тъчию на немь грѣхы· нъ

1) смысляше *П.* 2) и *проп. П.* 3) цр҃квни *П.* 4) каканони *П.* 5) *cod. in m. поздней рукой* д҃. *У проп. это заглавіе, которое должно было бы находиться вверху л. 90ª (сравн., напр., стр. 238 прим. 5).* 6) *У проп. все прав. 1.* 7) держащая *П.* 8) и *проп. П.* 9) цр҃я *ПС.* 10) коньстянтина *П.* 11) прич бщенномъ *П.* 12) любопернїи *С*; люболюни *П.* 13) на *вставл. П.* 14) реченое *П.* 15) да *проп. П.* 16) въ *проп. П.* 17) или *П.* 18) и *проп. С.* 19) цр҃квымъ *П.* 20) ѹже *вставл. С.* 21) соудить *П.*

πνεύματι συμπαρόντες τά αὐτά τε ἡμῖν συμφρονήσαντες[1] καὶ ὁρισάμενοι καὶ τὰ ὀρθῶς[2] δόξαντα ἐπισφραγιζόμενοι καὶ βεβαιοῦντες τῇ τοῦ ἁγίου[3] πνεύματος συμφωνίᾳ. Εἰσὶν δὲ οἱ ὁρισθέντες ἐκκλησιαστικοὶ κανονες οἱ ὑποτεταγμένοι.

α′. Πάντας τοὺς τολμῶντας παραλύειν τὸν ὅρον τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης συνόδου, τῆς ἐν Νικαίᾳ συγκροτηθείσης ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς εὐσεβείας τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως Κωνσταντίνου, περὶ τῆς ἁγίας ἑορτῆς τοῦ σωτηριώδους πάσχα, ἀκοινωνήτους εἶναι καὶ ἀποβλήτους[4] τῆς[5] ἐκκλησίας, εἰ ἐπιμένοιεν φιλονεικότερον ἐνιστάμενοι πρὸς τὰ καλῶς δεδογμένα. καὶ ταῦτα εἰρήσθω περὶ τῶν λαϊκῶν· εἰ δέ τις τῶν προεστώτων τῆς ἐκκλησίας, ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, μετὰ τὸν ὅρον τοῦτον τολμήσειεν ἐπὶ διαστροφῇ τῶν λαῶν καὶ ταραχῇ τῶν ἐκκλησιαστικῶν[6] ἰδιάζειν καὶ μετὰ τῶν[7] Ἰουδαίων ἐπιτελεῖν τὸ πάσχα, τοῦτον ἡ ἁγία σύνοδος ἐντεῦθεν ἤδη ἀλλότριον ἔκρινεν τῆς ἐκκλησίας, ὡς οὐ μόνον ἑαυτῷ ἁμαρτίας, ἀλλὰ

1) συμφωνήσαντες P. 2) cod. конечное ῶς рукой X в., вм. выскобл. 4—5 буквъ (было ὀρθόδοξα?). 3) ἁγίου проп. V. 4) καὶ ἀποβλήτους εἶναι PV. 5) ἁγίας вставл. V. 6) ἐκκλησιῶν PV. 7) τῶν проп. V.

многыимъ нагоубы и раꙁвраштениꙗ[1] повиньна соуща· и не тъчию таковыихъ отъмѣтаѥть отъ | слоужьбыиъ и таковыимъ приобьщатисѧ дьрꙁающаꙗ по отъвьржении· отъвьрженыихъ же[2] лишати и[3] вънѣшьнꙗѩ чьсти[4] ѥꙗже[5] ст҃ыи канонъ· и б҃жиѥ чиститєльство приꙗтъ·[6]

в҃·[7] Вьсѧ въходѧщаꙗ въ цр҃квь[8] б҃жию и[9] сщ҃еныихъ писании послоушающаꙗ· не приобьщающиихъ же сѧ мл҃твѣ[10] въкоупь съ людьми· или отъвращающемъсѧ ст҃аго причащениꙗ хвалы по нѣкоѥмоу бечинию· симъ отъметьномъ быти отъ цр҃кве· доньдеже исповѣдавъше и показавъше плоды покаꙗниꙗ· и помольшесѧ полоучити въꙁмогоуть раꙁоума· и не подобаѥть же приобьщатисѧ къ неприобьщеныимъ[11] ни въ домъхъ[12] приходѧщемъ[13] молитисѧ не съ молꙗщиимисѧ въ цр҃кви ни въ инои цьркъви приимати несъбирающиихъсѧ въ инои цр҃кви· аще же ꙗвить къто отъ еп҃пъ или отъ поповъ или отъ диꙗконъ· или къто отъ канона съ неприобьщеныими приобьщаꙗсѧ· и томоу неприобьщеноу быти акы съмоущающю каноны цр҃квьныꙗ·

г҃·[14] Аще къто попъ ли[15] диꙗконъ

πολλοῖς διαφθορᾶς καὶ διαστροφῆς αἴτιον γινόμενον,[1] καὶ οὐ μόνον τοὺς τοιούτους καθαιρεῖ τῆς λειτουργίας, ἀλλὰ καὶ τοὺς τούτοις κοινωνεῖν τολμῶντας[2] μετὰ τὴν καθαίρεσιν· τοὺς δὲ καθαιρεθέντας ἀποστερεῖσθαι καὶ τῆς ἔξωθεν τιμῆς, ἧς ὁ ἅγιος κανὼν καὶ τὸ τοῦ θεοῦ ἱερατεῖον μετείληφεν. л. 90 b.

β′. Πάντας τοὺς εἰσιόντας εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἱερῶν γραφῶν ἀκούοντας, μὴ κοινωνοῦντας δὲ εὐχῆς ἅμα τῷ λαῷ, ἢ[3] ἀποστρεφομένους τὴν ἁγίαν μετάληψιν τῆς εὐχαριστίας κατά τινα ἀταξίαν, τούτους ἀποβλήτους γίνεσθαι[4] τῆς ἐκκλησίας, ἕως ἂν ἐξομολογησάμενοι καὶ δείξαντες καρποὺς μετανοίας καὶ παρακαλέσαντες τυχεῖν δυνηθῶσι συγγνώμης. μὴ ἐξεῖναι δὲ κοινωνεῖν τοῖς ἀκοινωνήτοις, μηδὲ κατ᾽ οἴκους συνελθόντας συνεύχεσθαι τοῖς μὴ τῇ ἐκκλησίᾳ συνευχομένοις, μηδὲ ἐν ἑτέρᾳ ἐκκλησίᾳ ὑποδέχεσθαι τοὺς ἐν ἑτέρᾳ ἐκκλησίᾳ μὴ συναγομένους· εἰ δὲ φανείη τις τῶν ἐπισκόπων ἢ πρεσβυτέρων ἢ διακόνων ἤ τις τοῦ κανόνος τοῖς ἀκοινωνήτοις κοινωνῶν, καὶ τοῦτον ἀκοινώνητον εἶναι, ὡς ἂν συγχέοντα τὸν κανόνα τῆς ἐκκλησίας.

γ′. Εἴ τις πρεσβύτερος, ἢ διάκονος,

---

1) разврашенїа *П.* 2) Ѿверженїи нхже *С.* 3) и *проп. П.* 4) честїа *П.* 5) ꙗже *П.* 6) прїатн *П.* 7) *У проп. все прав. 2.* 8) цр҃ко *П.* 9) и *проп. П.* 10) мл҃твы *С.* 11) неприѡбьщаныимъ *П.* 12) вхо-домъ *П (вм.* въ домъхъ). 13) приходѧщимъ *П.* 14) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҃; *У проп.* г҃. 15) или *У.*

1) γινόμενον αἴτιον PV. 2) τολμῶντας τούτοις κοινωνεῖν PV. 3) ἢ проп. Patm. 172. 4) γενέσθαι Patm. 172.

или [1] отъ вьсего чиститєльства оставль свою обитѣль въ иноу [ѿнде по семъ ѿнѹдь прѣшє въ иноу] [2] обитѣль жити [3] искоушаєтьсѧ· на мъного лѣто къ томоу не слоужити· аще л. 91 а. па|че призъıвающю єппоу [4] своємоу не послоушаєть· и възити [5] въ обитѣль свою оувѣщавающю не покоритьсѧ· аще же и [6] прѣбъı[ва]єть [7] бе чиноу [8] отъноудь отъврѣщи [9] и отъ слоужения· ꙗко къ томоу странъı не имѣти оуставлєния· аще же отъвьржєнааго [10] тоꙗ ради вин҄ъ [11] приимєть [12] нъ [13] єппъ [14] томоу ꙁапрѣщєнѹ [15] бъıти отъ обьщаго събора· ꙗко раꙁдроушающа оуставъı цркъвнъıꙗ· [16]

д҃· [17] Аще єппъ отъ събора отъвьржєнъ бъıвъ· ли попъ ли диꙗконъ отъ своєго єппа· дьрꙁнєть дѣꙗти чьто ѿ [18] слоужьбѣ· ли єппъ [19] по прѣдьнємоу объıчаю· ли попъ· ли диѧконъ· къ томоу не подобаєть ємоу ни въ иномъ съборѣ надежда оуставлєниꙗ имѣти· ни отъвѣта мѣстоу· нъ и [20] приобьщающаꙗ [21] къ нємоу вьсѧ отъгънати отъ цркве· [22] и паче аще оувѣдѣвъше осоуждениє

ἢ ὅλως τῶν τοῦ ἱερατείου τις [1] καταλιπὼν τὴν ἑαυτοῦ παροικίαν εἰς ἑτέραν ἀπέλθοι, ἔπειτα παντελῶς μεταστὰς εἰς ἑτέραν παροικίαν διατρίβειν [2] πειρᾶται ἐπὶ πολλῷ χρόνῳ, μηκέτι λειτουργεῖν, εἰ μάλιστα καλοῦντι τῷ ἐπισκόπῳ τῷ ἰδίῳ [3] μὴ ἐπακούοι [4] καὶ ἐπανελθεῖν εἰς [5] παροικίαν τὴν ἑαυτοῦ παραινοῦντι μὴ πείθοιτο [6]. εἰ δὲ καὶ ἐπιμένοι τῇ ἀταξίᾳ, παντελῶς αὐτὸν καθαιρεῖσθαι τῆς λειτουργίας, ὡς μηκέτι χώραν ἔχειν ἀποκαταστάσεως· εἰ δὲ [7] καθαιρεθέντα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν δέχοιτο ἕτερος ἐπίσκοπος, κἀκεῖνον ἐπιτιμίας τυγχάνειν ὑπὸ κοινῆς συνόδου, ὡς παραλύοντα τοὺς θεσμοὺς τοὺς ἐκκλησιαστικούς.

δʹ. Εἴ τις ἐπίσκοπος ὑπὸ συνόδου καθαιρεθείς, ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, τολμήσειεν [8] πρᾶξαί τι [9] τῆς λειτουργίας, εἴτε ὁ ἐπίσκοπος κατὰ τὴν προάγουσαν [10] συνήθειαν, εἴτε ὁ πρεσβύτερος, εἴτε ὁ διάκονος, μηκέτι ἐξὸν εἶναι αὐτὸν [11] μηδὲ ἐν ἑτέρᾳ συνόδῳ ἐλπίδα ἀποκαταστάσεως ἔχειν [12] μήτε ἀπολογίας χώραν, ἀλλὰ καὶ τοὺς κοινωνοῦντας αὐτῷ πάντας ἀποβάλλεσθαι τῆς ἐκκλησίας καὶ μάλιστα εἰ μαθόντες τὴν ἀπόφασιν

1) и *П.* 2) *вставка изъ П*; во *вставл. С.* 3) житїи *П.* 4) єпискоупѹ *П.* 5) възрити *П.* 6) и *проп. С.* 7) прѣбываєт *П.* 8) бес чинѹ *П*; бещинноу *У.* 9) ѿврѣщи *П.* 10) оставленаго *С.* 11) вины *П.* 12) приимати *П.* 13) нъ *УП.* 14) єпискѹпъ *П.* 15) запрѣщеномѹ *С*; запрѣщены *П.* 16) црквьнъı *У.* 17) д҃ *проп. У.* 18) ѿ *проп. У.* 19) єпискѹпъ *П.* 20) и *проп. С.* 21) приѿбьщающаꙗсѧ *У*; приѡбьщающасѧ *П.* 22) цркви *У.*

1) cod. это τίς in m. 2) διατρίβειν ἐν ἄλλῃ παροικίᾳ PV. 3) τῷ ἰδίῳ ἐπισκόπῳ V. 4) μὴ ἐπακούοι проп. PV. 5) τὴν вставл. P. 6) ὑπακούοι PV. 7) καὶ вставл. V. 8) τολμήσαιεν Patm. 172. 9) τι πρᾶξαι PV. 10) cod. выскобл. здѣсь σ между ο и α. 11) αὐτῷ PV. 12) ἔχειν PV послѣ χώραν.

на прѣждереченъıихъ изнесеноѥ дързноуть [1] къ нимъ приобьщатисѧ·

є҃. [2] Аще къто попъ или [3] диꙗконъ прѣобидѣвъ своѥго еп҃па отълоучить [4] себѣ отъ цр҃кве· [5] и своꙗ събьра [6] и олтарь [7] постави· [8] и еп҃оу призъвавъшю не покоритьсѧ· и не хощеть ѥмоу покоритисѧ ни послоушати· [9] и пьрвоѥ [10] и въторое призъıвающю· того отъвръщи отъноудь и къ томоу ицѣлениꙗ не бъıти· ни мо|щи приимати своѥꙗ чьсти· аще ли прѣбъıваѥть [11] плищюꙗ и не прѣстаꙗ на цр҃квь вънѣшьнеѭ областию· ꙗко въставающаго ѥго обращати·

ѕ҃· [12] Аще къто отъ своѥго еп҃па [13] неприобьщенъ бѫсть· не пьрвѣѥ отъ иного приꙗтоу бъıти ѥмоу· аще не отъ того приꙗтъ боудеть отъ своѥго еп҃па· [14] или съборoу протививъсѧ отъвѣтъ сътворить· прѣпьрѣвъ же събора [15] прииметь [16] ино [17] осоуженоѥ· таꙗ же заповѣдь и на простъıихъ и на попѣхъ и на диꙗконѣхъ и на всѣхъ иже въ канонѣ·

з҃· [18] Ни ѥдиного же приимати страньнъıихъ безъ мирьнъıихъ· [19]

τὴν κατὰ τῶν προειρημένων ἐξενεχθεῖσαν τολμήσειαν [1] αὐτοῖς κοινωνεῖν.

ε΄. Εἴ τις πρεσβύτερος ἢ διάκονος καταφρονήσας τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου [2] ἀφώρισεν ἑαυτὸν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἰδίᾳ συνήγαγεν καὶ θυσιαστήριον ἔστησεν, [3] καὶ τοῦ ἐπισκόπου προσκαλεσαμένου [4] ἀπειθοίη καὶ μὴ βούλοιτο αὐτῷ πείθεσθαι μηδὲ ὑπακούειν, καὶ πρῶτον καὶ δεύτερον καλοῦντι, τοῦτον καθαιρεῖσθαι παντελῶς καὶ μηκέτι θεραπείας τυγχάνειν μηδὲ δύνασθαι λαμβάνειν τὴν ἑαυτοῦ τιμήν· л. 91 b. εἰ δὲ παραμένοι [5] θορυβῶν καὶ ἀναστατῶν [6] τὴν ἐκκλησίαν, διὰ τῆς ἔξωθεν ἐξουσίας ὡς στασιώδη αὐτὸν ἐπιστρέφεσθαι. [7]

ς΄. Εἴ τις ὑπὸ [8] ἰδίου ἐπισκόπου ἀκοινώνητος γέγονεν, μὴ πρότερον αὐτὸν παρ' ἑτέρῳ [9] δεχθῆναι, εἰ μὴ ὑπ' αὐτοῦ παραδεχθῇ [10] τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, ἢ συνόδου γενομένης ἀπαντήσας ἀπολογήσηται, [11] πείσας τε τὴν σύνοδον καταδέξοιτο ἑτέραν ἀπόφασιν· ὁ αὐτὸς δὲ ὅρος [12] ἐπὶ λαϊκῶν καὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ κανόνι. [13]

ζ΄. Μηδένα ἄνευ εἰρηνικῶν δέχεσθαι τῶν ξένων.

---

1) дързноути *У.* 2) є҃ *проп. У.* 3) ли *П.* 4) ѿлоучивъ *П.* 5) цр҃квь *П*; цр҃кви *У.* 6) събравъ *У.* 7) ѡльртарь *П.* 8) поставить *У.* 9) ни послоушати *проп. П, гдѣ зато вставл. подъ текстомъ на л. 85^b* ни покорит҃. 10) первеє *П, но пе допис. подъ текстомъ на л. 85^b.* 11) прѣбаѥ *П.* 12) ѕ҃ *проп. У.* 13) ѥпископа *УС.* 14) епискѹпа *П.* 15) собра *П.* 16) прїимати *П.* 17) ино *проп. У.* 18) з҃ *проп. У.* 19) мѣрный *С.*

1) τολμήσειεν cod. V. 2) τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἰδίου PV. 3) ἔπηξεν V. 4) προσκαλουμένου P. 5) παραμένῃ V. 6) αστατῶν V. 7) ἀποστρέφεσθαι P. 8) τοῦ вставл. PV. 9) ἑτέρων PV. 10) παραδεχθείη PV. 11) ἀπολογήσεται V Patm. 173. 12) καὶ вставл. V. 13) καταλεγομένων κρατείτω добавл. V.

п҃· [1] Ни [2] попомъ иже къ странахъ каноньнꙑихъ посълании [3] даꙗти· и [4] къ ѥдинѣмъ соусѣдомъ еп҃помъ поущати [5] посълания· непостижимꙑимъ же страньскꙑимъ еп҃помъ даꙗти мирьнаꙗ·

ѳ҃· Коѥꙗжьдо [6] епархиꙗ еп҃ꙑ вѣдѣти подобаѥть въ митрополии прѣжепоставлѥноуоумоу еп҃поу попечениѥ въсприимати вьсѧкоꙗ епархиꙗзаниѥ въ митрополию отъвьсоудоу сътѣкатисѧ вьсѣмъ имоущиимъ [7] вещи· тѣмъ ключисѧ и чьстию прѣдъити ѥмоу· ничьто же творити лише прочиимъ еп҃помъ кромѣ ѥго
л. 92 а. по дрѣвьнооумоу [8] кано|ноу· отъ [9] о҃ць нашихъ оудьржаноуоумоу· или сиꙗ тъкъмо ѥлико къ коѥиждо [10] приложить обитѣли и [11] подъ нимь странамъ· коѥмоуждо бо еп҃поу власть имѣти своѥꙗ обитѣли строити же по коѥмоуждо прилагаѥмоуоумоу бл҃гобоꙗзньствоу· и промꙑшлениѥ творити вьсѧкоꙗ странꙑ иже подъ градъмь ѥго· ꙗко и ставити попꙑ и диꙗконꙑ и съ соудъмь каꙗждо приимати· болѥ же паче ничьсо же· творити или начинати кромѣ митрополискааго епископа· ни томоу кромѣ прочиихъ разоума· [12]

η'. Μηδὲ πρεσβυτέρους τοὺς [1] ἐν ταῖς χώραις κανονικὰς ἐπιστολὰς διδόναι, [2] ἢ πρὸς μόνους τοὺς γείτονας ἐπισκόπους ἐκπέμπειν ἐπιστολάς [3], τοὺς δὲ ἀνεπιλήπτους χωρεπισκόπους διδόναι εἰρηνικάς.

θ'. Τοὺς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν ἐπισκόπους εἰδέναι χρὴ τὸν ἐν τῇ μητροπόλει προεστῶτα ἐπίσκοπον τὴν φροντίδα ἀναδέχεσθαι πάσης [4] ἐπαρχίας, διὰ τὸ ἐν τῇ μητροπόλει πανταχόθεν συντρέχειν πάντας τοὺς τὰ πράγματα ἔχοντας· ὅθεν ἔδοξεν καὶ τῇ τιμῇ προηγεῖσθαι αὐτόν, [5] μηδέν τε πράττειν περιττὸν τοὺς λοιποὺς ἐπισκόπους ἄνευ αὐτοῦ κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐκ τῶν πατέρων ἡμῶν κρατήσαντα [6] κανόνα, ἢ ταῦτα μόνα, ὅσα τῇ ἑκάστου ἐπιβάλλει παροικίᾳ καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὴν χώραις· ἕκαστον γὰρ ἐπίσκοπον ἐξουσίαν ἔχειν τῆς ἑαυτοῦ παροικίας, διοικεῖν τε κατὰ τὴν ἑκάστῳ ἐπιβάλλουσαν εὐλάβειαν, καὶ πρόνοιαν ποιεῖσθαι πάσης τῆς χώρας τῆς ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, ὡς καὶ χειροτονεῖν πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ μετὰ κρίσεως ἕκαστα διαλαμβάνειν, περαιτέρω δὲ μηδὲν πράττειν ἐπιχειρεῖν δίχα τοῦ τῆς μητροπόλεως ἐπισκόπου, μηδὲ αὐτὸν ἄνευ [7] τῆς τῶν λοιπῶν [8] γνώμης.

---

1) п҃ *проп. У.* 2) *начальное* И *проп. П.* 3) посꙑлании *У.* 4) или *П.* 5) поꙗщати *С.* 6) *П проп. начальное* К. 7) имѹщемь *С.* 8) дрѣвлѣниюѹмꙿ *П.* 9) отъ *проп. П.* 10) къжⷣо *П.* 11) иже *П.* 12) *С и cod.* (*рукой XIII в. in m.*) *добавл.* досⷮ҇.

1) ταῖς Patm. 172. 2) ἐπιδιδόναι V. 3) ἐπιστολὰς ἐκπέμπειν PV. 4) τῆς вставл. PV. 5) αὐτῶν V, но ῶ здѣсь переправл. изъ ό. 6) κρατήσαντα ἐκ τῶν πατέρων ἡμῶν PV. 7) δίχα V. 8) πολλῶν V.

҃і. [1] Соущиимъ въ селѣхъ или въ странахъ или нарицаѥмыꙗ страньскыꙗ еп͠пы· аще рѹкоположениѥ соуть еп͠пъ приимъше· ключися с͠тоуоумоу съборою вѣдѣти [2] своꙗ мѣры и [3] строити соущаꙗ подъ ними ц͠ркви· и тѣхъ попечениѥмь [4] довълѣти и промышлениѥмь· поставлꙗти же чьтьца и паднакы· и тѣхъ прѣбываниѥмь довълѣти· ни попа оубо ни диꙗкона· поставлꙗти [5] дързати кромѣ иже въ градѣ еп͠па· аще повиноуѥться самъ и страна· аще ли дьрьзнеть къто прѣстоупити заповѣданаꙗ отъврѣщи и· и ѥꙗже причащаѥться чьсти· страньскыи же [6] еп͠пъ бывати отъ градьскаадго еп͠па аще повиннеться·

ι'. Τοὺς ἐν ταῖς κώμαις ἢ ταῖς χώραις ἢ τοὺς καλουμένους [1] χωρεπισκόπους, εἰ καὶ χειροθεσίαν εἶεν ἐπισκόπων εἰληφότες, ἔδοξεν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ εἰδέναι τὰ ἑαυτῶν μέτρα καὶ διοικεῖν τὰς ὑποκειμένας αὐτοῖς ἐκκλησίας, καὶ τῇ τούτων ἀρκεῖσθαι φροντίδι καὶ [2] κηδεμονίᾳ, καθιστᾶν δὲ ἀναγνώστας καὶ διακόνους [3] καὶ ἐπορκιστάς, καὶ τῇ τούτων ἀρκεῖσθαι προαγωγῇ, [4] μήτε δὲ πρεσβύτερον μήτε διάκονον χειροτονεῖν τολμᾶν δίχα τοῦ ἐν τῇ πόλει ἐπισκόπου, ᾗ ὑπόκειται αὐτός τε καὶ ἡ χώρα· εἰ δὲ τολμήσειέν τις παραβῆναι τὰ ὁρισθέντα, καθαιρεῖσθαι αὐτὸν καὶ ἧς μετέχει τιμῆς· χωρεπίσκοπος [5] δὲ γίνεσθαι ὑπὸ τοῦ τῆς πόλεως ἐπισκόπου, [6] ᾗ [7] ὑπόκειται.

| ҃ӏа· [7] Аще къто еп͠пъ или попъ или вьсꙗкъ отъ канона· безъ съвѣдѣниꙗ [8] и писании [9] епархиискыихъ еп͠пъ· и паче на митрополию оустрьмиться къ ц͠рсви [10] отъити· того отъврѣщи и [11] отъметьноу быти· не тъчию обьщениꙗ нъ и [12] власти ѥꙗже причащаꙗся [13] ѥсть· ꙗко сътоужити дьрзаꙗ боголюбиваадго нашего ц͠рꙗ [14] слоухъ паче оустава ц͠ркьвнаадго· аще ноуждьнаꙗ призываѥть потрѣба къ ц͠рви [15] ити· се творити

ια'. Εἴ τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος ἢ ὅλως τοῦ κανόνος ἄνευ γνώμης καὶ γραμμάτων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπων, καὶ μάλιστα τοῦ κατὰ τὴν μητρόπολιν, ὁρμήσειε πρὸς βασιλέα ἀπελθεῖν, τοῦτον ἀποκηρύττεσθαι καὶ ἀπόβλητον γίνεσθαι οὐ μόνον τῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐξουσίας, [8] ἧς μετέχων τυγχάνει, ὡς παρενοχλεῖν τολμῶντα [9] ταῖς [10] τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως ἡμῶν [11] ἀκοαῖς [12] παρὰ τὸν θεσμὸν τῆς ἐκκλησίας· εἰ δὲ ἀναγκαία καλοίη [13] χρεία πρὸς βασιλέα ὁρμᾶν, τοῦτο πράττειν л. 92 b.

1) *У проп. все правило 10.* 2) вид҇ѣти *П.* 3) и *проп. П.* 4) попоченниѥмь *cod.* 5) и *вставл. П.* 6) ниже *П.* 7) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҇; *У проп.* ҃ӏа. 8) свѣнїи *П.* 9) и писании *проп. П.* 10) ц͠рви *У*; ц͠ркви *ПС.* 11) и *проп. П.* 12) и *проп. П.* 13) причащатися *У.* 14) ц͠рꙗ *ПС.* 10) ц͠рькви *С.*

1) καλουμένους проп. V. 2) μὴ вставл. Patm. 172. 3) ὑποδιακόνους PV. 4) προσαγωγῇ V. 5) χωρεπίσκοπον PV. 6) ἐπισκόπου PV ставятъ послѣ ὑπόκειται. 7) ἧς V. 8) ἀξίας PV. 9) cod. конечное τα дописыв. надъ ὧν. 10) τὰς PV. 11) ἡμῶν проп. V. 12) ἀκοὰς PV. 13) καλεῖ V.

съмотрениѥмь и разоумѣмь митро-
полискыꙗ епархиа еп҃ъмь·[1] и и[2]
съ соущиими въ нѥи съ тѣхъ пи-
сании[3] шьствовати·

і҃в·[4] Аще[5] къто отъ своѥго еп҃а[6]
отъвьрженъ бывъ попъ или диꙗконъ
аще и еп҃ъ[7] отъ събора· сътоужити
дьрзнеть[8] цр҃вь[9] слоухъ· подобьно
при большиимь[10] съборѣмь[11] еп҃ъ
прѣвратити[12] ї[13] ꙗже[14] мьнить правь-
дьна имѣти къ большиимъ еп҃омъ·[15]
привести и[16] отъ нихъ испытаниѥ же
и соуда чаꙗти· аще о[17] тѣхъ изне-
могъ сътоужить цр҃еви·[18] и тѣмь
ни ѥдиного[19] же вѣдѣниꙗ съподо-
битисѧ· ни мѣста отъвѣта имѣти·
и ина[20] дѣꙗниꙗ[21] боудоущаа го оутѣ-
шениѥ[22] чаꙗти·

і҃г·[23] Ни ѥдиномоу же еп҃оу[24]
съмѣти отъ инои епархиꙗ въ иноу
л. 93 а. прѣходити· и прѣхо|дѧ[25] поставлꙗѥть
въ цр҃кви нѣкыꙗ на изведениѥ слоу-
жениꙗ ни на ведениѥ[26] себѣ инѣхъ·
аще не помоливъсѧ оставьнъ боудеть
ити[27] написаниѥмь· митрополитоу

μετὰ σκέψεως καὶ γνώμης τοῦ κατὰ τὴν μητρόπολιν τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ, τοῖς τε τούτων γράμμασιν ἐφοδιάζεσθαι.

ιβʹ. Εἴ τις ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου καθαιρεθεὶς πρεσβύτερος ἢ διάκονος ἢ καὶ ἐπίσκοπος ὑπὸ συνόδου ἐνοχλῆσαι τολμήσειεν ταῖς[1] τοῦ[2] βασιλέως ἀκοαῖς,[3] δέον ἐπὶ μείζονα σύνοδον ἐπισκόπων τρέπεσθαι, καὶ ἃ νομίζει δίκαια ἔχειν πλείοσιν ἐπισκόποις προσαναφέρειν[4] καὶ τὴν παρ' αὐτῶν ἐξέτασίν τε καὶ ἐπίκρισιν ἐκδέχεσθαι· εἰ δὲ τούτων ὀλιγωρήσας ἐνοχλήσειεν τῷ βασιλεῖ, καὶ[5] τούτους[6] μηδεμιᾶς συγγνώμης ἀξιοῦσθαι, μηδὲ χώραν ἀπολογίας ἔχειν μηδὲ ἐλπίδα μελλούσης ἀποκαταστάσεως προσδοκᾶν.

ιγʹ. Μηδένα ἐπίσκοπον τολμᾶν ἀφ' ἑτέρας ἐπαρχίας εἰς ἑτέραν ἐπιβαίνειν καὶ χειροτονεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ τινὰς[7] εἰς προαγωγὴν λειτουργίας, μηδὲ εἰ συνεπάγοιτο ἑαυτῷ[8] ἑτέρους, εἰ μὴ παρακληθεὶς ἀφίκοιτο διὰ γραμμάτων τοῦ τε μητροπολίτου

---

1) епископмъ *П.* 2) и *проп. П.* 3) писанї *С.* 4) і҃в *проп. У.* 5) *П проп. начальное* А. 6) епискѹпа *П.* 7) еп҃кѹпъ *П.* 8) дьрнеть *У.* 9) цр҃вь *П*; цр҃въ *У*; цр҃квъ *С.* 10) большемъ *П.* 11) съборѣ *П.* 12) привратити *П.* 13) ї *проп. ПС.* 14) ꙗко *П.* 15) епискѹпомъ *П.* 16) и *проп. П.* 17) ѿ *У.* 18) цр҃ви *ПС.* 19) ѥдино *П.* 20) ни на *П* (*вм.* и ина). 21) дѣꙗнїе *П.* 22) оутишениꙗ *У*; ѫтѣшенїе *П.* 23) і҃г *проп. У.* 24) епископѹ *П.* 25) приходѧ *С:* 26) слоужениꙗ ни на ведениѥ *проп. С*; виденїе *П, гдѣ еще затѣмъ вставл.* слоуженїа. 27) и тѣ *П.*

1) τὰς PV. 2) τοῦ проп. PV. 3) ἀκοάς PV. 4) προσαναφέρειν πλείοσιν ἐπισκόποις PV. 5) καὶ проп. V. 6) τοῦτον V. 7) εἰ вставл. V. 8) αὐτῷ V.

и[1] иже съ нимь епп҇омъ[2] въ нихъже страноу въходить· аще ли не призывающю[3] никомоу[4] же отидеть бе чиноу на[5] поставлние нѣкыихъ вещии[6] не подобающиихъ[7] ѥмоу· безвластьноу быти дѣѥмоуоумоу отъ него· самомоу же имѣти бечиниꙗ своѥго и лицемѣрьнаарго[8] поставлниꙗ подобьноѥ[9] осоуждениѥ· отъвьрженоу отътолѣ оуже[10] отъ ст҇лаго[11] събора·

ӏ҇д·[12] Аще къто епп҇ъ нѣкыими прѣгрѣшии и[13] ог҇лаиъ бывъ соудитьсѧ· по семь сълоучаѥтьсѧ[14] о нѣмь съвѣщатисѧ епархиискыимъ[15] епп҇омъ· неповиньнаого оубо соудимаго осоуждающемъ[16] повиньнаого же за вьсю измѣноу и невѣриѥ· ключисѧ ст҇оуоумоу[17] съборoу митрополискоуоумоу епп҇оу отъ ближьнꙗꙗ страны епархиа призъвати ины[18] нѣкыꙗ соудѧщемъ[19] и невѣриѥ раздроушающемъ[20] ꙗко извѣстити съ епархиискыими прѣдъстоꙗщеѥ·

ӏ҇е· Аще къто епп҇ъ нѣкыими прѣгрѣшении ог҇лаиъ бывъ осоужденъ боудеть·[21] вьсѣми иже въ епархии

καὶ τῶν συν αὐτῷ ἐπισκόπων, ὧν εἰς τὴν χώραν παρέρχοιτο· εἰ δὲ μηδενὸς καλοῦντος ἀπέλθοι ἀτάκτως ἐπὶ χειροθεσίᾳ τινῶν καὶ καταστάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, μὴ προσηκόντων αὐτῷ, ἄκυρα μὲν τὰ ὑπ' αὐτοῦ πραττόμενα τυγχάνειν, καὶ αὐτὸν δὲ ὑπέχειν τῆς ἀταξίας αὐτοῦ καὶ τῆς παραλόγου ἐπιχειρήσεως τὴν προσήκουσαν δίκην, καθῃρημένον ἐντεῦθεν ἤδη ὑπὸ τῆς ἁγίας συνόδου.

ιδ'. Εἴ τις ἐπίσκοπος ἐπί τισιν ἐγκλήμασιν κατηγορηθεὶς[1] κρίνοιτο, ἔπειτα συμβαίη[2] περὶ αὐτοῦ διαφωνεῖν τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπους, τῶν μὲν ἀθῷον τὸν κρινόμενον ἀποφαινόντων, τῶν δὲ ἔνοχον, ὑπὲρ ἁπάσης ἀπαλλαγῆς[3] καὶ ἀμφισβητήσεως ἔδοξεν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ τὸν τῆς μητροπόλεως ἐπίσκοπον ἀπὸ τῆς πλησιοχώρου ἐπαρχίας μετακαλεῖσθαι ἑτέρους τινὰς τοὺς ἐπικρίνοντας[4] καὶ τὴν ἀμφισβήτησιν διαλύσοντας, τοῦ βεβαιῶσαι σὺν τοῖς[5] τῆς ἐπαρχίας τὸ παριστάμενον.

ιε'. Εἴ τις ἐπίσκοπος ἐπί τισιν ἐγκλήμασιν[6] κατηγορηθεὶς κριθείη ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ

---

1) и *проп.* С. 2) епископомъ *П.* 3) призывающа *П.* 4) нико *П.* 5) на *проп.* *У.* 6) и *вставл.* *П.* 7) подобающихъ *П.* 8) лицамѣрнаго *П.* 9) по²°бнаѐ *П.* 10) оуже Ѿтолѣ *У.* 11) стаго *П.* 12) ӏ҇д *проп.* *У.* 13) прѣгрѣшении *УП* (*вм.* прѣгрѣши и). 14) слꙋчитсѧ *П.* 15) епахрiискы҇ *П.* 16) ѡсоужающимъ *У*; ѿсꙋжающаго *П.* 17) ст҇мꙋ *П.* 18) ны *П.* 19) сꙋдѧщи҇ *П.* 20) разъдрѣшающьмъ *У*; разрꙋшающи҇ *П.* 21) бывъ *У.*

1) κατηγορηθεὶς проп. PV. 2) συμβαίνει V. 3) ἀπαλλαγῆς πάσης PV. 4) V переправл. рукой схоліаста въ ἐπικρινοῦντας. 5) ἐκ вставл. V. 6) ἐγκλήμασιν проп. Patm. 172.

л. 93 b. епп҃ы·[1] вьси же[2] съвѣтьни[3] | на нь изнесоуть[4] причьтъ· томоу къ томоу прѣдъ нимѣ[5] не ньрѣтися нъ прѣкꙑвати изъвѣстоу съвѣщанию епархиискъхъ[6] епп҃ъ осоужденню·[7]

і҃г·[8] Аще епп҃ъ[9] оупразьнаꙗса[10] оупражнающаꙗса цр҃кве[11] себе въвьргъ въсхꙑтитъ прѣстолъ бе[12] събора съвършенааго· томоу отъвьрженоу бꙑти· и аще вьси людие въсхꙑтиша да примоути[13] и· съвьршеноу же[14] бꙑти[15] събороу томоу· въ ньже приидеть митрополискꙑи[16] епп҃ъ·

і҃ꙁ·[17] Аще епп҃ъ роукоположение[18] епп҃а приимъ· и повелѣнъ заступати люди· и не хощеть слоужениꙗ ни покарꙗеться ити въ пороученоую юмоу цр҃квь· томоу бꙑти необьщьноу доньдеже приноужень бꙑвъ приметь· заповѣсть нѣчьто о немь съвьршенꙑи съборъ· по епархии епп҃ъ·[19]

і҃и·[20] Аще епп҃ъ поставленъ бꙑвъ· въ обитѣль не отъидеть[21] въ нюже поставленъ ѥсть·[22] не отъ своѥꙗ винꙑ нъ ѥже отъ людьскааго

ἐπισκόπων, πάντες τε σύμφωνοι μίαν κατ' αὐτοῦ ἐξενέγκοιεν ψῆφον, τοῦτον μηκέτι παρ' ἑτέροις δικάζεσθαι, ἀλλὰ μένειν βεβαίαν τὴν σύμφωνον τῶν ἐπὶ τῆς ἐπαρχίας[1] ἐπισκόπων ἀπόφασιν.

ιϛ'. Εἴ τις ἐπίσκοπος σχολάζων ἐπὶ σχολάζουσαν ἐκκλησίαν ἑαυτὸν ἐπιρρίψας ὑφαρπάζοι τὸν θρόνον δίχα συνόδου τελείας, τοῦτον ἀπόβλητον εἶναι, κἂν εἰ πᾶς ὁ λαός, ὃν ὑφήρπασεν, ἕλοιτο αὐτόν· τελείαν δὲ εἶναι σύνοδον ἐκείνην,[2] ᾗ συμπάρεστιν[3] ὁ τῆς μητροπόλεως ἐπίσκοπος.[4]

ιζ'. Εἴ τις ἐπίσκοπος χειροθεσίαν ἐπισκόπου λαβὼν[5] καὶ ὁρισθεὶς[6] προεστάναι λαοῦ μὴ καταδέξοιτο τὴν λειτουργίαν μηδὲ πείθοιτο ἀπιέναι εἰς τὴν ἐγχειρισθεῖσαν αὐτῷ ἐκκλησίαν, τοῦτον εἶναι ἀκοινώνητον, ἕως ἂν ἀναγκασθεὶς καταδέξοιτο ἢ ὁρίσοι[7] τι[8] περὶ αὐτοῦ ἡ τελεία σύνοδος τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἐπισκόπων.

ιη'. Εἴ τις ἐπίσκοπος χειροτονηθεὶς εἰς παροικίαν μὴ ἀπέλθοι[9] εἰς ἣν ἐχειροτονήθη, οὐ παρὰ τὴν ἑαυτοῦ αἰτίαν, ἀλλ' ἤτοι παρὰ[10] τὴν τοῦ λαοῦ

---

1) еписк҄пы *П.* 2) и҃ *П.* 3) съвѣтиіи *П.* 4) изнес҄ *П.* 5) нимн *П.* 6) юпархиискꙑхъ *УПС.* 7) осоужденню *и начало слѣдующаго правила* і҃г· Аще епп҃ъ оупразьнаꙗса *проп. С.* 8) і҃г *проп. У.* 9) еписк҄пъ *П.* 10) оупражнаꙗса *УП.* 11) цр҃кви *У.* 12) бе҃ *ПС.* 13) приімоуть *УС.* 14) же *проп. С.* 15) и аще вьси людие.... бꙑти *проп. П.* 16) митрополіискꙑ *С*; митрополитьскꙑ *П.* 17) ѕ҃і *С*; і҃ꙁ *проп. У.* 18) короположеніе *С.* 19) еписк҄пъ *П.* 20) и҃і *С перепpавл. въ* ꙁ҃і; *У проп.* і҃и. 21) иде *вставл. П.* 22) бꙑ *У.*

1) τῶν вставл. P. 2) ἐκείνην εἶναι σύνοδον PV. 3) καὶ вставл. PV. 4) ἐπίσκοπος проп. P. 5) δέξηται V. 6) ὁ ῥηθεὶς V (вм. ὁρισθεὶς). 7) ὁρίσει Patm. 172. 8) τὶ cod. 9) ἀπέλθῃ P. 10) διὰ PV.

отъреченига· или иногa ради вины не отъ себе бывающига·[1] томоу причаштатисѧ чьсти и слоужьбы тькомо· ничьмь[2] же сътоужающа вешьми цр҃кве[3] идеже аще събираѥтьсѧ· чаꙗти того ѥже аще епархиискыи[4] съвьршеныи съборъ изво|ливъ прѣдъстоꙗщеѥ[5] заповѣсть·

Ѳі҃.[6] Еп҃па не поставлꙗти развѣ събора и пришьствиꙗ въ митрополии епархиискааго еп҃па· томоу же пришьдъшю· отъ вьсего оуне оубо разоумѣти ѥмоу вьсѧ иже въ епархии съслоужьбьникы[7] ꙗже и подобаѥть посъланиѥмь въ митрополию[8] съзъвати· и аще сърѣтають вьси добро· аще ли не оудобьно ѥсть то[9] множаишиимъ[10] же[11] отъвьсоудоу быти подобаѥть· или написании ради коупьно причьтьномъ[12] быти·[13] оуставлѥнию· ти тако по большиихъ пришьствии·[14] или причьтоу[15] быти сътворѧть· аще ли инако паче заповѣданыихъ боудеть· не мощи поставьникꙗ творити· аще по заповѣданоуоумоу канонoу боудеть оуставлѥниѥ·[16] противоу же г҃лють нѣции· своѥго ради любопьрьꙗ·[17] дьржати множаишии[18] причьтъ·

παραίτησιν ἢ δι' ἑτέραν αἰτίαν οὐκ ἐξ αὐτοῦ γινομένην,[1] τοῦτον μετέχειν τῆς τιμῆς καὶ τῆς λειτουργίας, μόνον μηδὲν παρενοχλοῦντα τοῖς πράγμασιν τῆς ἐκκλησίας, ἔνθα ἂν συνάγοιτο, ἐκδέχεσθαι δὲ τοῦτον, ὃ[2] ἂν ἡ τῆς ἐπαρχίας τελεία σύνοδος κρίνασα (л. 94 а.) τὸ παριστάμενον ὁρίσῃ.

ιθ'. Ἐπίσκοπον μὴ χειροτονεῖσθαι δίχα συνόδου καὶ παρουσίας τοῦ ἐν τῇ μητροπόλει τῆς ἐπαρχίας ἐπισκόπου·[3] τούτου[4] δὲ παρόντος, ἐξάπαντος βέλτιον μὲν συνεῖναι αὐτῷ πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ συλλειτουργούς, οὓς καὶ προσήκει δι' ἐπιστολῆς τὸν ἐν τῇ μητροπόλει συγκαλεῖν· καὶ εἰ μὲν ἀπαντοῖεν οἱ πάντες, βέλτιον· εἰ δὲ δυσχερὲς εἴη τοῦτο, τούς γε πλείους ἐξάπαντος παρεῖναι δεῖ, ἢ διὰ γραμμάτων ὁμοψήφους γενέσθαι, καὶ οὕτως μετὰ τῆς τῶν πλειόνων ἤτοι παρουσίας[5] ἢ[6] ψήφου γίνεσθαι[7] τὴν κατάστασιν· εἰ δὲ ἄλλως παρὰ τὰ ὡρισμένα γίνοιτο,[8] μηδὲν ἰσχύειν τὴν χειροτονίαν. εἰ δὲ κατὰ τὸν ὡρισμένον κανόνα γίνοιτο[9] ἡ κατάστασις, ἀντιλέγοιεν δὲ τινες δι' οἰκείαν φιλονεικίαν, κρατεῖν τὴν τῶν πλειόνων ψῆφον.

---

1) бывающаꙗ *П.* 2) ничимь *У.* 3) цр҃квь *У.* 4) епархіаскыи *С.* 5) и *вставл. П.* 6) ѳі҃ *С перправл. въ* ѳі. 7) слѹжебникы *П.* 8) и *вставл. П.* 9) и *вставл. У.* 10) множаиши и имъ *С.* 11) же *проп. С.* 12) причтенѣ *П.* 13) быти *ПС.* 14) пришестви *П.* 15) причтенѹ *П.* 16) оуставленіꙗ *П.* 17) любопьрꙗꙗ *П.* 18) множаиши *П.*

1) γενομένην PV (и cod. первонач.). 2) ὃν Patm. 172. 3) ἐπισκόπου τῆς ἐπαρχίας V; ἐπισκόπου проп. P. 4) τοῦτον Patm. 172. 5) παῤῥησίας P. 6) καὶ вставл. PV. 7) cod. переправл. изъ γενέσθαι. 8) γίγνοιτο P. 9) γιγνοιτο PV.

К҃· [1] **Цр҃кьвьныхъ** ради потрѣбъ· и за невѣрьныхъ раздрѣшение· добрѣ быти ключисѧ съборьмъ бывати по коѥждо [2] епархии еп҃пъ дъвократъ лѣтъмь· ѥдиною ѹбо по третии [3] н҃дли праздьника пасхы· акы въ [4] четвьртоую недѣлю пѧнтикостиꙗ творити съборъ· въспоминающе епархиискыꙗ иже въ митропо|лии· (л. 94 b.) вътороуоумоу же събороу бывати октѧмбрѧ· ѥже ѥсть въ девѧтыи [5] перетеа· [6] ꙗко въ сиꙗ таковаꙗ съборы [7] приводити попы и диꙗконы и [8] вьсѧ мьнѧщаꙗ· и при съборѣ [9] избьранию быти не подобаѥть же нѣкъимъ на сѧ съборъ [10] творити кромѣ пороученыхъ [11] митрополит̆· [12]

К҃а· [13] Єп҃поу [14] отъ обитаниꙗ своѥго въ ино не прѣходити· [15] ни особь вольно въмѣтающа [16] себѣ· ни отъ людии приноуждаема· ни отъ еп҃пъ ноудима· [17] прѣбывати же въ нѥиже нареченъ бысть искони отъ Б҃а въ цр҃кви· и не остоупати [18] отъ неꙗ по нынѣшьнии и [19] пьрвѣи о томь изнесенѣи [20] заповѣди·

κ'. Διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς χρείας καὶ τὰς τῶν ἀμφισβητουμένων διαλύσεις καλῶς ἔχειν ἔδοξεν συνόδους καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν τῶν ἐπισκόπων γίνεσθαι[1] δεύτερον τοῦ ἔτους, ἅπαξ μὲν μετὰ τὴν τρίτην ἑβδομάδα τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα, ὡς [2] τῇ τετάρτῃ ἑβδομάδι τῆς πεντηκοστῆς ἐπιτελεῖσθαι τὴν σύνοδον, ὑπομιμνήσκοντος τοὺς ἐπαρχιώτας[3] τοῦ ἐν τῇ μητροπόλει· [4] τὴν δὲ δευτέραν σύνοδον γίνεσθαι ἴδοις[5] ὀκτωβρίαις, ἥτις ἐστὶ δεκάτη[6] ὑπερβερεταίου· ὥστε ἐν αὐταῖς ταύταις ταῖς συνόδοις προσιέναι πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ πάντας[7] τοὺς ἠδικῆσθαι νομίζοντας, καὶ παρὰ τῆς συνόδου ἐπικρίσεως τυγχάνειν· μὴ ἐξεῖναι δέ τινας καθ' ἑαυτοὺς συνόδους ποιεῖσθαι ἄνευ τῶν πεπιστευμένων τὰς μητροπόλεις.

κα'. Ἐπίσκοπον ἀπὸ παροικίας ἑτέρας εἰς ἑτέραν μὴ μεθίστασθαι, μήτε αὐθαιρέτως ἐπιρρίπτοντα[8] ἑαυτόν, μήτε ὑπὸ λαῶν ἐκβιαζόμενον, μήτε ὑπὸ ἐπισκόπων ἀναγκαζόμενον· μένειν δὲ εἰς ἣν ἐκληρώθη ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ θεοῦ[9] ἐκκλησίαν, καὶ μὴ μεθίστασθαι αὐτῆς, κατὰ τὸν ἤδη πρότερον περὶ τούτου ἐξενεχθέντα ὅρον.

---

1) к̆ *С перепpавл. въ* д҃і; *У проп.* К҃. 2) конӂо *П.* 3) третьѥи *У.* 4) по *С.* 5) десѧтыи *П.* 6) пьртиꙗ *У.* 7) съборы *проп. У.* 8) и *проп. У.* 9) сборѣ *У*; сърѣ *П.* 10) съборъ на сѧ *П.* 11) порѹчнь̆ *П.* 12) митрополии *П.* 13) к̆а *С перепpавл. въ* К҃. 14) Єпискѹпѹ *П.* 15) приходити *У.* 16) вомѣтающе *С*; въмѣщающа *У.* 17) ноудими *У.* 18) ѿстѫпати *УС.* 19) и *проп. ПУ.* 20) изнесены *П.*

1) γίγνεσθαι P. 2) ὥστε PV. 3) ἐπισκόπους вставл. V. 4) ἐπισκόπου вставл. V. 5) εἰδοῖς P; ἰδοῖς V. 6) τοῦ вставл. V. 7) καὶ πάντας V вырваны съ кусочкомъ листа 55ª и допис. рукой XIV в. 8) ἐπιρριπτοῦντα V. 9) ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐξ ἀρχῆς PV.

к҃в. [1] Єп҃поу не въходити въ цюждь [2] градъ не соущиими [3] подъ нимь. ни въ страноу неподобьноую ıемоу на поставлıениıе коıего. ни посажати поповъ или диıаконъ на мѣстѣхъ [4] подълежащиихъ иномоу еп҃поу. аще не оубо съ разоумъмь своıего еп҃па страны. аще ли дьрзнеть къто таковоıе безвластьноу быти роукопо[ло]женню. и томоу въ запрѣщении ѿ събора быти. [5]

к҃г. [6] Єп҃поу не подобаıеть иного въ себѣ мѣсто поставлıати намѣстьника. аще и къ коньчинѣ житиıа боудеть. безвластьноу бы|ти поставлıению [7] хранити же оуставъ цр҃къвныи. [8] имоущии. не подобьно инако бывати. [9] нъ съборъмь изьбраниıе еп҃пъ. [10] по оуспении почивъшаго область имоущемъ [11] извести достоинаго.

к҃д. [12] Цр҃кьнаıа цр҃кви добрѣ имѣти и хранити подобаıеть съ вьсѣмь прилежаниıемь и съ бл҃гоıю съвѣстию. и вѣроıю иже [13]

κβʹ. Ἐπίσκοπον μὴ ἐπιβαίνειν ἀλλοτρίᾳ πόλει τῇ μὴ ὑποκειμένῃ αὐτῷ μηδὲ χώρᾳ τῇ μὴ διαφερούσῃ αὐτῷ [1] ἐπὶ χειροτονίᾳ τινός, μηδὲ καθιστᾶν πρεσβυτέρους ἢ διακόνους εἰς τόπους ἑτέρῳ ἐπισκόπῳ ὑποκειμένους, εἰ μὴ ἄρα μετὰ γνώμης τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου τῆς χώρας· [2] εἰ δὲ τολμήσειέ τις τοιοῦτον, [3] ἄκυρον εἶναι τὴν χειροθεσίαν καὶ αὐτὸν ἐπιτιμίας ὑπὸ τῆς συνόδου τυγχάνειν.

κγʹ. Ἐπίσκοπον μὴ ἐξεῖναι ἕτερον [4] ἀντ' αὐτοῦ καθιστᾶν [5] διάδοχον, κἂν πρὸς τὴν τελευτὴν [6] τοῦ βίου τυγχάνοι· [7] εἰ δ' ἔτι [8] τοιοῦτό τι [9] γίγνοιτο, ἄκυρον εἶναι τὴν κατάστασιν, φυλάττεσθαι δὲ л. 95 a. τὸν θεσμὸν τὸν ἐκκλησιαστικόν, [10] περιέχοντα μὴ δεῖν [11] ἄλλως γίνεσθαι, [12] ἢ μετὰ συνόδου καὶ ἐπικρίσεως ἐπισκόπων τῶν μετὰ τὴν κοίμησιν [13] τοῦ ἀναπαυσαμένου τὴν ἐξουσίαν ἐχόντων τοῦ [14] προάγεσθαι τὸν ἄξιον.

κδʹ. Τὰ τῆς ἐκκλησίας τῇ ἐκκλησίᾳ καλῶς ἔχειν [15] ⟨καὶ⟩ φυλάττεσθαι δεῖ [16] μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ ἀγαθῆς συνειδήσεως καὶ πίστεως τῆς εἰς

1) к҃в *С перепр͡авл. въ* к҃а. к҃в *проп. У.* 2) чюж͡ен *П.* 3) сѹщѹ *П;* соущю имн *У.* 4) мѣхъ *П.* 5) быти ѿ скора *У.* 6) к҃г *С перепр͡авл. въ* к҃в. к҃г *проп. У.* 7) роукоположению *У.* 8) цр҃квны *С;* цр҃квын *П.* 9) кыти *С.* 10) епискѹпъ *П.* 11) имѹщьмъ *У;* имѹщ͡им *ПС.* 12) к҃д *проп. У;* к҃д *С перепр͡авл. въ* к҃г. 13) же *С.*

1) αὐτῷ μὴ (μὴ проп. P) διαφερούσῃ PV. 2) τῆς χώρας ἐπισκόπου PV. 3) τι вставл. V. 4) ἕτερον въ Patm. 173 V послѣ καθιστᾶν, въ Patm. 172 послѣ ἀντ' αὐτοῦ. 5) καθιστᾶν ἀντ' αὐτοῦ Patm. 172. 6) τῇ τελευτῇ PV. 7) τυγχάνῃ V. 8) δέ τι PV. 9) τι проп. PV. 10) τὸν вставл. V. 11) δεῖν μὴ P. 12) γίγνεσθαι V. 13) κοίμησιν въ V вырв. съ кускомъ л. 55^b и допис. рукой XIV в. 14) ἐχόντων τοῦ въ V такъ же допис. 15) V выскобл. здѣсь конечное ν. 16) δεν cod. V.

на вьсѣхъ видьца и соудию б҃а· ꙗже и строити подобаѥть соудъмь и властию еп҃па пороученоуоумоу вьсꙗ людии д҃ша съвираюштиихъсꙗ· ꙗвлѥномъ же быти подобьнъимъ цр҃кви съ разоумъмь [1] о тѣхъ попѣхъ и [2] диа҃конѣхъ ꙗко тѣмъ вѣдѣти [3] а не невѣдѣти [4] каꙗ когда боудоуть [5] своꙗ цр҃кьвнаꙗ· ꙗко ничимь же ихъ оутаити· да аще и съключитьсꙗ [6] еп҃поу житиѥ прѣмѣнити· ꙗвѣ соуштемъ [7] вештемъ подобьнъимъ отъпасти и погъıбноути· ни своихъ еп҃поу сътоужати виною цр҃кьвнъıихъ вештии· [8] правьдьно бо и въгодьно отъ б҃а же и ч҃лвѣкъ· своꙗ еп҃поу имъже аще самъ хоштеть оставити· а цр҃кьвнаꙗ· оубо хранити ѥи· да цр҃кви не подъꙗти коѥꙗ тъштетъı· ни еп҃поу [9] виною цр҃кве [10] обличаѥмоу быти· или въ вешти въпадати· подобьнъıихъ ѥмоу по оумьртвии [11] ѥго· и въ зъ|лословиѥ въложеноу быти·

л. 95 b.

τὸν πάντων ἔφορον καὶ κριτὴν θεόν, ἃ καὶ διοικεῖσθαι προσήκει μετὰ κρίσεως καὶ ἐξουσίας τοῦ ἐπισκόπου τοῦ πεπιστευμένου πάντα [1] τὸν λαὸν καὶ τὰς ψυχὰς τῶν συναγομένων· φανερὰ δὲ εἶναι τὰ διαφέροντα τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ γνώσεως τῶν περὶ αὐτὸν [2] πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, ὥστε τούτους εἰδέναι καὶ μὴ ἀγνοεῖν, τίνα ποτέ [3] ἐστιν τὰ ἴδια τῆς ἐκκλησίας, ὥστε μηδὲν αὐτοὺς λανθάνειν, ἵνα εἰ συμβαίη [4] τὸν ἐπίσκοπον μεταλλάττειν τὸν βίον, φανερῶν ὄντων τῶν πραγμάτων τῶν διαφερόντων τῇ ἐκκλησίᾳ, [5] μήτε αὐτὰ διαπίπτειν καὶ ἀπόλλυσθαι, μήτε τὰ ἴδια τοῦ ἐπισκόπου ἐνοχλεῖσθαι προφάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων· δίκαιον γὰρ καὶ ἀρεστὸν παρά τε τῷ [6] θεῷ καὶ ἀνθρώποις τὰ ἴδια τοῦ ἐπισκόπου οἷς ἂν αὐτὸς βούληται [7] καταλιμπάνεσθαι, τὰ μέντοι τῆς ἐκκλησίας αὐτῇ φυλάττεσθαι, καὶ μήτε τὴν ἐκκλησίαν [8] ὑπομένειν τινὰ ζημίαν, μήτε τὸν ἐπίσκοπον προφάσει τῆς ἐκκλησίας δημεύεσθαι, ἢ καὶ εἰς πράγματα ἐμπίπτειν [9] τοὺς αὐτῷ διαφέροντας, μετὰ τοῦ [10] καὶ αὐτὸν μετὰ τὸν [11] θάνατον δυσφημίᾳ περιβάλλεσθαι.

---

1) сокоромъ *С* (*вм.* съ разоумъмь). 2) ω *вставл. П.* 3) видѣти *П.* 4) невидѣти *П.* 5) боуд҃е *П.* 6) съклоучитсꙗ *П.* 7) соущи *П.* 8) вещи *П.* 9) епископоу *П.* 10) цр҃кви *У.* 11) оумерьтви *П.*

1) πάντα проп. V. 2) αὐτῶν P (и cod. первонач.). 3) τινα πότε P. 4) συμβῇ V. 5) τῶν διαφερόντων τῇ ἐκκλησίᾳ πραγμάτων PV. 6) τῷ проп. P. 7) cod. переправл. въ βούλεται. 8) дальше часть текста V вырвана на л. 56ᵃ и недостающее допис. рукой XIV в.; отъ конца остались только слова: ...ζημίαν μήτε... κλησίας... πτειν... μετὰ... 9) ἐκπίπτειν V. 10) τὸ cod. 11) τὸν проп. PV.

к҃е. [1] Єп҃поу цр҃квьнꙑими вещьми имѣти область. ꙗко же строити вьсѧ трѣбоующаꙗ съ вьсѣмь б҃гобоꙗзньствъмь и [2] страхъмь б҃жиѥмь. [3] приимати же самомоу потрѣбьнꙑихъ аще трѣбоуѥть въ [4] ноуждьнꙑꙗ си [5] потрѣбꙑ и отъ н҃его оустраненѣи бꙑти и. [6] ꙗко ни [7] ѥдиномоу же образоу лишати по б҃жьствьноуоумоу ап҃лоу. имоуще же пищю и одѣниѥ симь довъльни боудѣмъ. аще ли не сими довъльнъ боудеть. прѣлагаѥть [8] же вещи на своꙗ ѥмоу потрѣбꙑ. цр҃квьнꙑꙗ или сельнꙑꙗ плодꙑ. не съвѣщаниѥмь поповъ или диѧконъ даѥть. нъ своимъ ѥмоу оужикамъ или братии или с҃помъ подасть власть на врѣждениѥ таковꙑихъ ради забꙑвъшю словесъ цр҃квьнꙑихъ. томоу исправьлениѥ подати съборoу епархиискоуоумоу. аще ли инако облꙑгаѥть еп҃пъ или съ нимь попове акꙑ цр҃квьнаꙗ лоучьшаꙗ ѥже отъ селъ

κε΄. Ἐπίσκοπον τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἔχειν [1] τὴν [2] ἐξουσίαν, ὥστε διοικεῖν εἰς πάντας τοὺς δεομένους μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ φόβου [3] θεοῦ, μεταλαμβάνειν δὲ καὶ αὐτὸν τῶν δεόντων, εἴ γε δέοιτο, εἰς τὰς ἀναγκαίας αὐτοῦ χρείας καὶ τῶν παρ' αὐτῷ ἐπιξενουμένων ἀδελφῶν, ὡς κατὰ μηδένα τρόπον αὐτοὺς ὑστερεῖσθαι, κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον· [4] Ἔχοντες διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. εἰ δὲ μὴ τούτοις ἀρκοῖτο, μεταβάλλοι [5] δὲ τὰ πράγματα εἰς οἰκειακὰς αὐτοῦ [6] χρείας, καὶ τοὺς πόρους τῆς ἐκκλησίας ἢ τοὺς τῶν ἀγρῶν καρποὺς μὴ μετὰ γνώμης τῶν πρεσβυτέρων ἢ τῶν [7] διακόνων χειρίζοι, ἀλλὰ οἰκείοις αὐτοῦ καὶ συγγενέσιν ἢ ἀδελφοῖς ἢ υἱοῖς παράσχοιτο τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ διὰ τῶν τοιούτων λεληθότως βλάπτεσθαι τοὺς λόγους τῆς ἐκκλησίας, τοῦτον εὐθύνας παρέχειν τῇ συνόδῳ τῆς ἐπαρχίας. εἰ δὲ καὶ ἄλλως διαβάλλοιτο ὁ ἐπίσκοπος, ἢ οἱ [8] σὺν αὐτῷ πρεσβύτεροι, ὡς τὰ τῆς ἐκκλησίας [9] διαφέροντα ἤτοι ἐξ ἀγρῶν

1) к҃є *проп. У*; к҃е *С перeправл. въ* к҃д. 2) с *вставл. П.* 3) б҃жинмъ *ПС.* 4) въ *проп. С.* 5) сии *П.* 6) братіи *П* (*вм.* бꙑти и). 7) по *вставл. П.* 8) приНлагает *ПС.*

1) ἔχειν τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων PV. 2) въ V отъ первонач. писца сохранилось только κε΄. Ἐπί, а все остальное до τὴν включит. допис. рукой XIV в. 3) φόβῳ cod. 4) λέγοντα вставл. PV. 5) μεταβάλλει cod. 6) ἑαυτοῦ P. 7) τῶν проп. V. 8) οἱ проп. Patm. 172. 9) τῇ ἐκκλησίᾳ PV.

или инога вины црквныга [1] къ себѣ приносѧще· акы скрьбь творѧще оубогынимъ· облъıганиѥ же и зълословиѥ словоу· и тако строıащиимъ и тѣмъ исправлѥниѥ прииати лѣпоѥ [2] искоушаıющю [3] стоуоумоу [4] съборoу·

ἢ καὶ ἐξ ἑτέρας προφάσεως ἐκκλησιαστικῆς εἰς ἑαυτοὺς ἀποφερόμενοι, ὡς θλίβεσθαι μὲν τοὺς πένητας, διαβολήν τε [1] καὶ δυσφημίαν προστρίβεσθαι τῷ τε λόγῳ καὶ τοῖς οὕτω διοικοῦσι, καὶ τούτους [2] διορθώσεως τυγχάνειν, τὸ πρέπον δοκιμαζούσης τῆς ἁγίας συνόδου. [3]

---

1) ѧ *У.* 2) лѣпо *П.* 3) искушащю *П.* 4) стмү *П.*

---

1) δὲ PV; но въ V вырв. λὴν δὲ καὶ δυσ, допис. рукой XIV в. 2) τοῦ Patm. 172. 3) въ V вырв. кусокъ л. 56^b и остались отъ первонач. писца только λόγῳ... τους διορθώσεως... ύσης τῆς ἁγίας...

| канони съшьдъшиихъсѧ въ лаѡ҃дикии· фругинскѣи·[1] ст҃хъ и блж҃ныихъ[2] оц҃ь·[3]

С҃тыи съборъ иже въ лаѡ҃дикии фругинистѣи набатианы съшьдыисѧ отъ раꙁличьныихъ епархии[4] асиискыихъ·[5] ꙁаповѣди положи ц҃рквьныѩ ꙗко же ѥсть повелѣно·

а҃·[6] Ꙗко подобаѥть по ц҃ркъвноуоумоу канону свободьно и ꙁаконьно съчетавъшемъсѧ[7] съ въторыимь бракъмь не таиныи[8] бракъ сътворьшемъ· малоу врѣмени миноувъшю и оупражньшемъсѧ на м҃лтвоу и на пощениѥ· по раꙁоумоу отъдаꙗти имъ обьщениѥ ꙁаповѣдахомъ·

в҃· О съгрѣшьшиихъ[9] въ раꙁличьныихъ вещьхъ· и прѣтьрпѣваюшиихъ въ м҃лтвѣ исповѣданиꙗ и покаꙗниꙗ и обращениѥ отъ ꙁълъ коньчьниѥ творѧщиихъ по мѣрѣ съгрѣшениꙗ врѣмени[10] покаꙗниꙗ· подаvоу таковыимъ щедротъ ради бж҃ии·[11] и бл҃гости приводити къ обьщению·

г҃·[12] Ꙗко не подобаѥть новопросвѣщенаого иꙁводити въ чинъ чистительскыи·

(л. 105b—110a). ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ʼΕΝ ΛΑΟΔΙΚΕΙΑι ΤΗΣ ΦΡΥΓΙΑΣ ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ΜΑΚΑΡΙΩΝ[1] ΠΑΤΕΡΩΝ.[2] л. 96 a.

Ἡ ἁγία σύνοδος, ἡ κατὰ Λαοδίκειαν τῆς Φρυγίας Πακατιανῆς συγκροτηθεῖσα ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀσιανῆς, ὅρους ἐξέθετο ἐκκλησιαστικούς, ὡς ὑποτέτακται.

α'. Περὶ τοῦ δεῖν κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν κανόνα τοὺς ἐλευθέρως[3] καὶ νομίμως συναφθέντας δευτέροις γάμοις, μὴ λαθρογαμίαν ποιήσαντας, ὀλίγου χρόνου παρελθόντος καὶ σχολασάντων ταῖς προσευχαῖς καὶ νηστείαις, κατὰ συγγνώμην ἀποδίδοσθαι αὐτοῖς τὴν κοινωνίαν ὡρίσαμεν.

β'. Περὶ τοῦ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἐν διαφόροις πράγμασιν[4] καὶ προσκαρτεροῦντας τῇ προσευχῇ τῆς ἐξομολογήσεως καὶ[5] μετανοίας καὶ τὴν ἀποστροφὴν τῶν κακῶν τελείαν ποιουμένους, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ πταίσματος καιροῦ μετανοίας δοθέντος[6] τοῖς τοιούτοις,[7] διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ἀγαθότητα[8] προσάγεσθαι τῇ κοινωνίᾳ.

γ'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν προσφάτως[9] φωτισθέντα προάγεσθαι[10] ἐν τάγματι ἱερατικῷ.

---

1) фругинскѣи *проп. У*; фрѵгінскіи *П.* 2) и блж҃ныихъ *проп. У.* 3) *cod. in m. поздней рукой* ѕ҃, *а вверху страницы основной*—съборъ иже въ лаѡ҃дикии. *С in m.* ві҃. *У проп. слѣдующее далѣе коротенькое предисловіе:* С҃тыи... повелѣно. 4) епархи *П.* 5) асіи̇скыхъ *П.* 6) а҃ *проп. У.* 7) съчетавшиимъсѧ *УП.* 8) таины *С.* 9) съгрѣшивши̇ *П.* 10) времене *С*; временѣ ни *П.* 11) бж҃иихъ *У.* 12) г҃ *проп. У; начальное* Ꙗ *проп. П.*

1) ἁγίων V. 2) ἡμῶν добавл. V, гдѣ, кромѣ того, еще рукой XIV в. вверху страницы есть ἑβδόμη; cod. in m. ιβ' поздней рукой. 3) ἐλευθερίως PV. 4) πταίσμασιν PV. 5) τῆς вставл. V. 6) αὐτοῖς вставл. V. 7) τοὺς τοιούτους PV. 8) καὶ τὴν ἀγαθότητα τοῦ θεοῦ PV. 9) πρόσφατον PV. 10) προσάγεσθαι P (и V первонач., но σ выскобл.).

д҃.[1] Ꙗко не подобаѥть чистительскъıимъ въꙁанимъ даꙗти. и г҃лѥмъıихъ лихвъ приимати.

е҃.[2] Ꙗко не подобаѥть поставлѥниѥмь пришьствии послоушающиихъ бъıвати.[3]

л. 96 b. | ѕ҃.[4] Ꙗко не даꙗти еретикомъ въходити въ домъ б҃жии[5] прѣбъıвающиимъ[6] въ ереси.

ꙁ҃. О[7] отъвращающиихъся отъ ересии и отъ наватианъ же и фотинианъ. или отъ четвьртонадесꙗтьникъ ѥже оглашенъıꙗ. или вѣрнъı[8] отъ нихъ не приимати. прѣже аще прокльноуть вьсю ересоу[9] иꙁдрꙗдьно же въ нѥи одьржими бѣахъ.[10] и тъгда к томоу г҃лѥмъıимъ отъ нихъ вѣрнъıимъ наоучающемъсꙗ[11] вѣрѣ и обраꙁоу. помаꙁанъıи[12] же с҃тъıимь мѵръмь тако приобьщатисꙗ с҃тъıихъ[13] таинъ.[14]

и҃.[15] Отъвращающиихъсꙗ[16] отъ ересъı г҃лѥмъıихъ фругъ. аще и въ клиросѣ мьнимии отъ нихъ боудоуть. и велии[17]

δ'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἱερατικοὺς δανείζειν[1] καὶ τὰς λεγομένας ἡμιολίας λαμβάνειν.

ε'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰς χειροτονίας ἐπὶ παρουσίᾳ ἀκροωμένων γίνεσθαι.

ς'. Περὶ τοῦ μὴ συγχωρεῖν τοῖς αἱρετικοῖς εἰσιέναι εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, ἐπιμένοντας τῇ αἱρέσει.

ζ'. Περὶ τοῦ τοὺς ἐκ τῶν αἱρέσεων, τοῦτ' ἔστιν Ναυατιανῶν ἤτοι Φωτεινιανῶν ἢ Τεσσαρεσκαιδεκατιτῶν,[2] ἐπιστρεφομένους ἤ γ' οὖν[3] κατηχουμένους εἴτε πιστοὺς τοὺς[4] παρ' ἐκείνοις[5] μὴ προσδέχεσθαι, πρὶν ἀναθεματίσουσιν[6] πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ ἐν ᾗ κατείχοντο· καὶ τότε λοιπὸν τοὺς λεγομένους παρ' αὐτοῖς πιστοὺς ἐκμανθάνοντας τὰ τῆς πίστεως σύμβολα, χρισθέντας τε τῷ ἁγίῳ χρίσματι, οὕτω κοινωνεῖν τῶν μυστηρίων τῶν ἁγίων.[7]

η'. Περὶ τοῦ τοὺς ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν λεγομένων Φρυγῶν ἐπιστρέφοντας, εἰ καὶ ἐν κλήρῳ νομιζόμενοι[8] παρ' αὐτοῖς τυγχάνοιεν[9] καὶ μέγιστοι

---

1) д҃ *проп. У; начальное* Ꙗ *проп. П.* 2) е҃ *проп. У; начальное* Ꙗ *проп. П.* 3) *cod. за недостаткомъ мѣста пишетъ* бъıвати *подъ предыдущими слогами* щиихъ. 4) ѕ҃ *проп. У; начальное* Ꙗ *проп. П.* 5) и *вставл. С.* 6) прѣбъıвающемъ *С.* 7) ꙁ҃. О *проп. У;* О *и начальное* о *слѣд. слова проп. П.* 8) вѣрнъı *П, гдѣ проп. слѣдующія далѣе* отъ нихъ. 9) ѥресь *У.* 10) бѣахоу *УП.* 11) наоучающимъсꙗ *У.* 12) помаꙁань *П.* 13) с҃тъıхъ *П.* 14) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* досоуда. 15) *У проп. все правило 8.* 16) Отвращающиисꙗ *П.* 17) вели *П.*

1) καὶ τόκους вставл. PV. 2) Τεσσαρεσκαιδεκατιτῶν cod. V. 3) εἴτ' οὖν V; εἰτοῦν P. 4) cod. переправл. по скобл. въ τοῖς; V было первонач. τοῖς, которое переправл. въ τοὺς. 5) cod. переправл. изъ ἐκείνους. 6) ἀναθεματίσωσιν P. 7) τῷ μυστηρίῳ τῷ ἁγίῳ PV. 8) νομιζομένῳ P. 9) εἰ вставл. PV.

гл҃ютьсѧ таковꙑꙗ съ всѣмь прилежаниѥмь оглашати же и крьщати отъ цр҃квьнꙑихъ еп҃пъ[1] и поповъ·

͡ѳ· [2] Ꙗко не дати въ покоища или въ гл҃ѥмаꙗ[3] мч҃нꙗ къ[4] всѣмъ еретикомъ· отъходити въ[5] цр҃квь мл҃твꙑ ради или ицѣлениꙗ·[6] нъ таковꙑимъ· аще соуть вѣрнии[7] неприобьщеньномъ бꙑти нѣдоколѣ·[8] кающа ꙗ же сѧ и[9] исповѣдающа съблажньшаꙗсѧ приꙗмати·

ї·[10] ꙗко не подобаѥть цр҃квьнꙑимъ бєꙁ[11] лѣпотꙑ къ бракоу обꙑщениꙗ съвъкоуплꙗти своꙗ дѣти къ еретикомъ·[12]

ӏ҃а·[13] Ꙗко не подобаѥть гл҃ѥмꙑихъ старицъ ѥже | прѣждепоставлѥнꙑихъ въ цр҃кви поставлꙗти·[14]

ӏ҃в·[15] Ꙗко подобаѥть[16] поставлꙗти[17] еп҃пꙑ соудъмь митрополитъ и окрьстьнꙑихъ еп҃пъ· къ цьрковьнѣѥмь началѣ· соуща отъ мъпога[18] искоусьнꙑ и[19] словомь и вѣрꙑ· и простаго [слова][20] житиѥмь·[21]

---

1) епискꙋпъ *С.* 2) *У проп. все правило* 9. 3) гл҃ємла *П.* 4) *cod. здѣсь* ъ *переправл. изъ* о. 5) въ *проп. П.* 6) цѣлениꙗ *П.* 7) вѣрнїи *П.* 8) долѣ *П.* 9) и *проп. П.* 10) *У проп. все правило 10; П проп. начальное* ꙗ. 11) *cod.* Бєз *потому, что прав. 10 писано въ строку съ 9-мъ, и этимъ словомъ начин. первая полная строка 10-го; С это же* Бєз *начин. кинов. буквой и ставитъ въ новой строкѣ.* 12) *С добавл.* се пис҃а, *но вычеркив.* 13) *У проп. все правило 11; П проп. начальное* Ꙗ. 14) постати *П.* 15) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҃. ӏ҃в *проп. У; П проп. начальное* Ꙗ. 16) подабаєть *С.* 17) своꙗ *вставл. У.* 18) много *П.* 19) и *проп. У.* 20) *вставка изъ П.* 21) жї҃а *С.*

λέγοιντο, τοὺς τοιούτους μετὰ πάσης ἐπιμελείας κατηχεῖσθαί τε καὶ βαπτίζεσθαι ὑπὸ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἐπισκόπων τε[1] καὶ πρεσβυτέρων.

θ'. Περὶ τοῦ μὴ συγχωρεῖν εἰς τὰ κοιμητήρια ἢ εἰς τὰ λεγόμενα μαρτύρια πάντων τῶν αἱρετικῶν ἀπιέναι τοὺς τῆς ἐκκλησίας εὐχῆς ἢ θεραπείας ἕνεκεν,[2] ἀλλὰ τοὺς τοιούτους, ἐὰν ὦσιν πιστοί, ἀκοινωνήτους γίνεσθαι μέχρι τινός, μετανοοῦντας δὲ καὶ ἐξομολογουμένους ἐσφάλθαι παραδέχεσθαι.

ι'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τοὺς τῆς ἐκκλησίας ἀδιαφόρως πρὸς γάμου κοινωνίαν συνάπτειν τὰ ἑαυτῶν παιδία αἱρετικοῖς.

ια'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὰς λεγομένας πρεσβύτιδας ἤτοι προκαθημένας ἐν ἐκ- л. 97 а.
κλησίᾳ καθίστασθαι.

ιβ'. Περὶ τοῦ τοὺς ἐπισκόπους κρίσει τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν πέριξ ἐπισκόπων καθίστασθαι εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, ὄντας ἐκ πολλοῦ δεδοκιμασμένους ἔν τε τῷ λόγῳ τῆς πίστεως καὶ τῇ τοῦ εὐθέος λόγου πολιτείᾳ.

---

1) τε проп. V. 2) ἕνεκα PV.

І҃г. [1] ꙗко не повелѣвати [2] народомъ [3] избьраниꙗ творити. хотѧщинмъ поставленомъ быти въ чистительствѣ. [4]

І҃д. [5] Ꙗко не поущати ст҃ыихъ въ слово бл҃гниꙗ [6] въ иноу обитѣль [7] въ праздьникъ пасхы.

І҃е. [8] Ꙗко не подобаѥть паче каноньныихъ [9] пѣвьць на амбонъ [10] възлазѧщиихъ [11] поющиихъ инѣмъ нѣкыимъ пѣти въ црк҃ви.

І҃ѕ. [12] Ꙗко чисти [13] въ соуботоу ѥвг҃лиѥ съ инѣми писании. [14]

І҃з. [15] Ꙗко не подобаѥть събирати въ сънъмѣхъ пьсалъмъ [16] невѣжьскыихъ. посредѣ же коѥгождо пьсалъма чьтению бывати.

І҃и. [17] Ꙗко бывати [18] томоу же слоужению м҃лтвъ вьсегда. и [19] въ вечерьнѧꙗ и въ девѧтыꙗ часы подобаѥть.

І҃ѳ. [20] Ꙗко подобаѥть своꙗ прѣжде бесѣды еп҃помъ [21] оглашеныихъ

ιγʹ. Περὶ τοῦ μὴ τοῖς ὄχλοις ἐπιτρέπειν τὰς ἐκλογὰς ποιεῖσθαι τῶν μελλόντων καθίστασθαι εἰς ἱερατεῖον.

ιδʹ. Περὶ τοῦ μὴ τὰ ἅγια εἰς λόγον εὐλογιῶν κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ πάσχα εἰς ἑτέρας παροικίας διαπέμπεσθαι.

ιεʹ. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν πλέον τῶν κανονικῶν ψαλτῶν, τῶν ἐπὶ τὸν ἄμβωνα ἀναβαινόντων καὶ ἀπὸ διφθέρας ψαλλόντων, ἑτέρους τινὰς ψάλλειν ἐν ἐκκλησίᾳ.

ιςʹ. Περὶ τοῦ ἐν σαββάτῳ εὐαγγέλια μετὰ καὶ [1] ἄλλων [2] γραφῶν ἀναγινώσκεσθαι.

ιζʹ. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν [3] ἐπισυνάπτειν ἐν ταῖς συνάξεσιν τοὺς ψαλμούς, ἀλλὰ διὰ μέσου καθ' ἕκαστον ψαλμὸν ἀνάγνωσιν γίνεσθαι. [4]

ιηʹ. Περὶ τοῦ τὴν αὐτὴν λειτουργίαν τῶν εὐχῶν πάντοτε καὶ ἐν ταῖς ἐννάταις [5] καὶ ἐν ταῖς ἑσπέραις [6] ὀφείλειν γίνεσθαι.

ιθʹ. Περὶ τοῦ δεῖν ἰδίᾳ πρῶτον μετὰ τὰς ὁμιλίας τῶν ἐπισκόπων τῶν

1) і҃г *проп. У; П проп. начальное* ꙗ. 2) послѣдовати *С.* 3) народомъ *cod., потому что начало правила писано въ строку съ предыдущимъ, и только со слога* Домъ *идетъ первая полная строка его.* 4) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* досꙋда. 5) *У проп. все правило 14; П проп. начальное* Ꙗ. 6) бл҃гословениꙗ *П.* 7) вниоубитель *П (вм.* въ иноу обитѣль*).* 8) *У проп. все правило 15; П проп. начальное* Ꙗ. 9) каньны *П.* 10) анбонъ *П.* 11) възлѧзащїи *П.* 12) *У проп. все правило 16.* 13) чьти *П.* 14) списанїи *С.* 15) *У проп. все правило 17.* 16) писалъмъ *П.* 17) *У проп. все правило 18.* 18) быти *С.* 19) и *проп. П.* 20) *У проп. все правило 19.* 21) епискꙋпомъ *ПС;* ѡ *вставл. П.*

1) καὶ проп. P. 2) ἑτέρων PV. 3) δεῖν μὴ P. 4) γίνεσθαι ἀνάγνωσιν P; γίνεσθαι ἀνάγνωσμα V. 5) cod. ενάταις, но ε по скобл. вмѣсто двухъ буквъ. 6) ἑσπεριναῖς Patm. 172.

мл҃твоу творити· и по ошьствии оглашенꙑихъ· иже въ покаании мл҃твѣ бꙑвати· и тѣмъ[1] ишьдъшемъ подъ роукою и остоупльшемъ· тако вѣрнꙑ|ихъ мл҃твамъ бꙑти трьмъ· ѥдинои оубо пьрвѣи съ мълъчаниѥмь· а вътороую и третиюю[2] съ възглашениѥмь испълнꙗти· и потомь миръ подати· и подати попомъ еп҃поу миръ· тъгда простꙑимъ миръ даꙗти· ти тако с҃тоѥ приношениѥ съвьршити·[3] и[4] ѥдинѣмъ подобьно ѥсть с҃тительскꙑимъ въходити въ олтарь[5] и приобьщатисѧ·

к҃· [6] Ꙗко не подобаѥть дьꙗконоу прѣдъ попъмь[7] сѣдати· нъ съ повелѣниѥмь поповъмь сѣдати· такожде же имѣти чьсть и диꙗкономъ отъ слоугъ и вьсѣхъ клирикъ·

к҃а· [8] Ꙗко не подобаѥть слоугамъ[9] части имѣти въ диꙗконьствѣ и прикасатисѧ[10] владꙑчьнь съсоудъ·

к҃в· [11] Ꙗко не подобаѥть слоузѣ оурарꙗ носити ни двьрии[12] оставлꙗти·

κατηχουμένων εὐχὴν ἐπιτελεῖσθαι, καὶ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τοὺς κατηχουμένους τῶν ἐν μετανοίᾳ τὴν εὐχὴν γίνεσθαι, καὶ τούτων προελθόντων[1] ὑπὸ χεῖρα καὶ ὑποχωρησάντων, οὕτως τῶν πιστῶν τὰς л. 97 b. εὐχὰς γίνεσθαι τρεῖς· μίαν μὲν τὴν πρώτην[2] διὰ σιωπῆς, τὴν δὲ δευτέραν καὶ τρίτην διὰ προσφωνήσεως πληροῦσθαι, εἶθ' οὕτως τὴν εἰρήνην δίδοσθαι· καὶ μετὰ τὸ[3] δοῦναι τοὺς πρεσβυτέρους[4] τῷ ἐπισκόπῳ τὴν εἰρήνην,[5] τότε τοῖς λαϊκοῖς[6] τὴν εἰρήνην διδόναι, καὶ οὕτως τὴν ἁγίαν προσφορὰν ἐπιτελεῖσθαι, καὶ μόνοις ἐξὸν εἶναι τοῖς ἱερατικοῖς εἰσιέναι εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ κοινωνεῖν.

κ'. Ὅτι οὐ δεῖ διάκονον ἔμπροσθεν πρεσβυτέρου καθέζεσθαι, ἀλλὰ μετὰ κελεύσεως τοῦ πρεσβυτέρου καθέζεσθαι· ὁμοίως δὲ ἔχειν τιμὴν καὶ τοὺς διακόνους ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν καὶ πάντων τῶν κληρικῶν.

κα'. Ὅτι οὐ δεῖ ὑπηρέτας χώραν ἔχειν[7] ἐν τῷ[8] διακονικῷ καὶ ἅπτεσθαι δεσποτικῶν σκευῶν.

κβ'. Ὅτι οὐ δεῖ ὑπηρέτην ὠράριον[9] φορεῖν, οὔτε[10] τὰς θύρας ἐγκαταλιμπάνειν.

---

1) имъ *С* (*вм.* и тѣмъ). 2) *П после* молчанїе *вставл.* и, *а пропущенныя въ текстѣ слова* а второю и третїюю *дописыв. внизу л.* 90^b. 3) сътвоврьшити *П, но слогъ* тво *перечеркнутъ.* 4) не *П.* 5) олтьрь *С.* 6) *У проп. все правило 20.* 7) попы *П.* 8) *in m. cod. рукой XIII в. и С добавл.* се пис҃а; *У проп.* к҃а. 9) ѿ слꙋгъ *П* (*вм.* слоугамъ). 10) прикасати *С.* 11) к҃в *проп. У.* 12) двери *П.*

1) προσελθόντων P. 2) καὶ вставл. V. 3) cod. это τὸ in m. 4) μετὰ τὸ πρεσβυτέρους δοῦναι P. 5) δοῦναι τοῖς πρεσβυτέροις τὴν εἰρήνην τῷ ἐπισκόπῳ V. 6) τοὺς λαϊκοὺς P. 7) ἔχειν χώραν PV. 8) τῷ проп. V. 9) ὀράριον cod. 10) οὐδὲ PV.

кг҃. [1] Ꙗко не подобаѥть чьтьцемъ или пѣвьцемъ оурарѧ носити. ти тако чисти или [2] пѣти.

кд҃. [3] Ꙗко не подобаѥть свщ҃енникомъ [4] отъ поповъ до дьꙗконъ и до прочаꙗго цр҃квьнаꙗго [5] чиноу [6] до слоугъ. или чьтьцемъ или [7] пѣвьцемъ. или дверьникомъ. или чинови отъ постьникъ въ кърчьминицю [8] въходити. [9]

ке҃. [10] Ꙗко не подобаѥть слоугамъ хлѣба дати или чашѣ [11] бл҃гословити.

л. 98 а. | кѕ҃. [12] Ꙗко не подобаѥть клатисѧ неприведенъıимъ отъ еп҃пъ. [13] ни въ цр҃квахъ ни въ домъхъ. [14]

кз҃. [15] Ꙗко не подобаѥть свщ҃енникомъ или клирикомъ или простьцемъ призъваномъ въ любъвь части отъимати. зане роуганиѥ чиноу чистительскоуоумоу.

кн҃. [16] Ꙗко не подобаѥть въ нд҃лѧ или въ цр҃квахъ гл҃емыꙗ любъви творити и вѫноутрь домоу ꙗсти и постелѧ стьлати.

кѳ҃. [17] Ꙗко не подобаѥть хрьстиꙗномъ жидовьскы творити. и въ соуботоу праздьновати. [18] нъ дѣлати имъ въ тъ дн҃ь. недѣлю же прѣжечьтоущемъ. [19] аще могоуть

κγ'. Ὅτι οὐ δεῖ ἀναγνώστας ἢ ψάλτας ὠράρια [1] φορεῖν καὶ οὕτως ἀναγινώσκειν ἢ ψάλλειν.

κδ'. Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικοὺς ἀπὸ πρεσβυτέρων ἕως διακόνων καὶ ἑξῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, ἕως ὑπηρετῶν ἢ ἀναγνωστῶν ἢ ψαλτῶν ἢ ἐπορκιστῶν [2] ἢ θυρωρῶν ἢ τοῦ τάγματος τῶν ἀσκητῶν, εἰς καπηλεῖον [3] εἰσιέναι.

κε'. Ὅτι οὐ δεῖ ὑπηρέτας ἄρτον διδόναι ἢ [4] ποτήριον εὐλογεῖν.

κς'. Ὅτι οὐ δεῖ ἐπορκίζειν [5] τοὺς μὴ προαχθέντας [6] ὑπὸ ἐπισκόπων, μήτε ἐν ταῖς ἐκκλησίαις μήτε ἐν ταῖς οἰκίαις.

κζ'. Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικοὺς ἢ κληρικοὺς ἢ λαϊκοὺς καλουμένους εἰς ἀγάπην μέρη αἴρειν, διὰ τὸ [7] τὴν ὕβριν τῇ τάξει προστρίβεσθαι τῇ ἐκκλησιαστικῇ.

κη'. Ὅτι οὐ δεῖ ἐν τοῖς κυριακοῖς [8] ἢ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὰς λεγομένας ἀγάπας ποιεῖν, καὶ ἔνδον ἐν τῷ οἴκῳ ἐσθίειν καὶ ἀκούβιτα στρωννύειν.

κθ'. Ὅτι οὐ δεῖ χριστιανοὺς ἰουδαΐζειν καὶ ἐν τῷ σαββάτῳ σχολάζειν, ἀλλὰ ἐργάζεσθαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, τὴν δὲ κυριακὴν προτιμῶντας, εἴ γε δύναιντο, [9]

---

1) кг҃ *проп. У.* 2) и *вставл. У.* 3) кд҃ *проп. У.* 4) свщ҃енимъ *С.* 5) цр҃квьнаꙗго *проп. П.* 6) чиноу цр҃квьнаꙗго и *У.* 7) и *П.* 8) въ кърчьминицю *проп. П.* 9) въходити *проп. У.* 10) ке҃ *проп. У.* 11) чаши *П.* 12) кѕ҃ *проп. У.* 13) ѥпп҃а *У.* 14) домѣ *П.* 15) кз҃ *проп. У.* 16) кн҃ *проп. У.* 17) кѳ҃ *проп. У.* 18) празновати *П.* 19) прежесѹщимъ *С.*

1) ὀράρια cod.; ὠράριον PV. 2) послѣ π передъ ο cod. выскобл. ι; P ἐφορκιστῶν. 3) καπηλίον cod. 4) οὐδὲ PV. 5) ἐφορκίζειν P. 6) προσταχθέντας V. 7) τοῦ P. 8) ταῖς κυριακαῖς V. 9) εἴ γε δύναιντο проп. V.

праздьновати акы хрьстиıани· аще ли обрѧщютьсѧ жидовьствоующе да боудоуть проклѧти отъ х҃а·

л҃· [1] Ꙗко не подобаıеть свщ҃енникомъ или кририкомъ [2] или постьникомъ· въ бани мꙑтисѧ съ женами ни всѧкомоу хрьстиıаноу [3] или простьцю· се бо пьрвоıе прѣобидѣниıе отъ ѩзыкъ·

л҃а· [4] Ꙗко не подобаıеть къ всѣмъ еретикомъ брака творити· или даıати сн҃ы или дъщери· [5] нъ паче приимати аще извѣстоуıють хрьстиıани быти·

л҃в· Ꙗко не подобаıеть отъ еретикъ бл҃гословлıениıа приимати· иже [6] ıесть бесловесиıе паче а не бл҃гословлıениıе·

л҃г· [7] Ꙗко не подобаıеть съ еретикꙑ или [8] съ обра|зьникꙑ [9] молитисѧ въкоупь· [10]

л҃д· [11] Ꙗко не подобаıеть вьсѧкомоу хрьстиıаноу [12] оставити мч҃нкꙑ х҃вꙑ· и ходити къ лъжимъ мч҃никомъ· сирѣчь къ еретичьскꙑимъ· или къ тѣмъ прѣждереченꙑимъ [13] еретикомъ бꙑвъшемъ· [14] ти бо щюжди да боудоуть [15] б҃а· да боудоуть проклѧти ходѧщии къ нимъ·

---

1) л҃ проп. У. 2) *cod. надъ первымъ* р *ставитъ крестикъ;* клирикъмъ *УС.* 3) х҃ртьıанинȣ *ПС.* 4) л҃а *проп. У.* 5) дъщерѣ *У;* тщери *П.* 6) иже *cod.;* не *С.* 7) л҃г *проп. У.* 8) или *проп. П.* 9) ѡбраз҃ники *П.* 10) *cod. in m. рукой XIII в.* досюда; *С то же* дос҃ *in m. противъ текста правила 34.* 11) *С переправл.* л҃д *изъ* л҃е; *У проп. все правило 34.* 12) хрестıанинȣ *П;* х҃ртьıанинȣ *С.* 13) или къ тѣмъ прѣждереченꙑимъ *проп. С.* 14) бывшимъ *П.* 15) бȣдеть *С;* да боудоуть *проп. П.*

σχολάζειν ὡς χριστιανοί· εἰ δὲ εὑρεθεῖεν ἰουδαϊσταί, ἔστωσαν ἀνάθεμα παρὰ Χριστῷ.

λ΄. Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικοὺς ἢ κληρικοὺς ἢ ἀσκητὰς ἐν βαλανείῳ ἀπολούεσθαι μετὰ γυναικῶν, [1] μηδὲ πάντα χριστιανὸν ἢ λαϊκόν· αὕτη γὰρ πρώτη κατάγνωσις παρὰ τοῖς ἔθνεσιν.

λα΄. Ὅτι οὐ δεῖ πρὸς πάντας αἱρετικοὺς ἐπιγαμίας ποιεῖν, ἢ διδόναι υἱοὺς ἢ θυγατέρας, ἀλλὰ μᾶλλον λαμβάνειν, εἴ γε ἐπαγγέλλοιντο χριστιανοὶ γίνεσθαι.

λβ΄. Ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικῶν εὐλογίας λαμβάνειν, αἵτινές εἰσιν ἀλογίαι μᾶλλον ἢ εὐλογίαι.

λγ΄. Ὅτι οὐ δεῖ αἱρετικοῖς ἢ σχισματικοῖς συνεύ- л. 98 b.
χεσθαι.

λδ΄. Ὅτι οὐ δεῖ πάντα χριστιανὸν ἐγκαταλιπεῖν [2] μάρτυρας Χριστοῦ καὶ ἀπιέναι πρὸς τοὺς ψευδομάρτυρας, τοῦτ' ἔστιν [3] αἱρετικῶν, ἢ αὐτοὺς τοὺς προειρημένους [4] αἱρετικοὺς γενομένους· οὗτοι γὰρ ἀλλότριοι τυγχάνουσι τοῦ θεοῦ. [5] ἔστωσαν οὖν ἀνάθεμα οἱ ἀπερχόμενοι πρὸς αὐτούς.

---

1) μετὰ γυναικῶν ἀπολούεσθαι PV. 2) ἐγκαταλείπειν P; καταλιμπάνειν V. 3) τοὺς τῶν вставл. V. 4) ἢ αὐτοὺς τοὺς προειρημένους проп. V. 5) τοῦ θεοῦ τυγχάνουσιν PV.

л҃е. [1] Ꙗко не подобаѥть хрьстиꙗноу [2] оставити цр҃къвь б҃жию. и отъходити [3] и анг҃лы нарѣкати и съборы [4] творити. [5] иже отъвьржени [6] соуть. аще къто оубо обрѧщетьсѧ въ томь коумирослоужении [7] съкръвенѣѥмь [8] оупражнꙗѩсѧ да боудеть проклѧтъ. ꙗко остави [9] г҃а нашего іс҃ х҃а с҃на б҃жиꙗ. и къ коумирослоужению приде.

л҃ѕ. [10] Ꙗко не подобаѥть свщ҃енникомъ или клирикомъ. вълъхвомь и [11] пагоубьникомь быти. или навыкающемъ [12] или ѕвѣздочьтьцьмъ. или творити г҃лѥмаꙗ съхраненија. ꙗже соуть оузьница д҃шь ихъ носѧщиимъ же отъврѣщи повелѣниѥмь [13] отъ цр҃кве. [14]

л҃з. [15] Ꙗко не подобаѥть отъ жидовъ или отъ еретикъ поущаѥмыꙗ праздьньныꙗ приимати даръı ни съпраздьновати съ ними.

[16] Ꙗко не подобаѥть отъ жидовъ опрѣснъкъ приимати. или приобьщатисѧ бечьстию ихъ.

λε΄. Ὅτι οὐ δεῖ χριστιανὸν [1] ἐγκαταλιπεῖν [2] τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἀπιέναι καὶ ἀγγέλους ὀνομάζειν καὶ συνάξεις ποιεῖν, ἅπερ ἀπηγόρευται. εἴ τις οὖν εὑρεθείη ταύτῃ τῇ κεκρυμμένῃ εἰδωλολατρείᾳ σχολάζων, ἤτω [3] ἀνάθεμα, ὅτι ἐγκατέλιπεν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, καὶ εἰδωλολατρείᾳ προσῆλθεν.

λϛ΄. Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικοὺς ἢ κληρικοὺς μάγους ἢ ἐπαοιδοὺς εἶναι, ἢ μαθηματικούς, [4] ἢ ἀστρολόγους, ἢ ποιεῖν τὰ λεγόμενα φυλακτήρια, ἅτινά ἐστι δεσμωτήρια τῶν ψυχῶν αὐτῶν· τοὺς δὲ [5] φοροῦντας [6] ῥίπτεσθαι ἐκελεύσαμεν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. [7]

λζ΄. [8] Ὅτι οὐ δεῖ παρὰ [9] Ἰουδαίων ἢ αἱρετικῶν τὰ πεμπόμενα ἑορταστικὰ [10] λαμβάνειν, μηδὲ συνεορτάζειν αὐτοῖς. [11]

λη΄. [12] Ὅτι οὐ δεῖ παρὰ [13] Ἰουδαίων ἄζυμα λαμβάνειν, [14] ἢ κοινωνεῖν ταῖς ἀσεβείαις αὐτῶν.

---

1) *С переправл.* л҃е *изъ* л҃ѕ; *У проп. все правило 35.* 2) х҃рьтьꙗниноу *П.* 3) ходити *С.* 4) съборъ *П.* 5) и съборы творити *проп. С.* 6) ѿверженїи *П.* 7) и *вставл. П.* 8) съкровениѥмь *П.* 9) оставити *С.* 10) *У проп. все правило 36.* 11) или *П.* 12) навыкающи́мъ *П.* 13) повелѣхо́мъ *П.* 14) цр҃кви *П.* 15) *У проп. все правило 37.* 16) *С вставл.* л҃и.

---

1) χριστιανοὺς PV. 2) ἐγκαταλείπειν P; ἐγκαταλιμπάνειν V. 3) ἔστω PV. 4) μαθητικοὺς P. 5) οὕτω вставл. V. 6) cod. подскобл. послѣ φ букву (кажется, ε) и поставилъ ο; V φρονοῦντας. 7) ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκελεύσαμεν PV. 8) λη΄ V. 9) τῶν вставл. PV. 10) ἑορτατικὰ cod. 11) слова μηδὲ συνεορτάζειν αὐτοῖς cod. дописс. рукой X в. in m. 12) λζ΄ V. 13) τῶν вставл. PV. 14) слова λη΄. Ὅτι οὐ δεῖ παρὰ Ἰουδαίων ἄζυμα λαμβάνειν cod. дописс. рукой X в., такъ какъ первонач. писецъ перевернувъ на страницу 108ᵇ, перескочилъ глазомъ въ оригиналѣ со слова λαμβάνειν правила 37 на то же слово правила 38; рукой X в. исправл. и нумерація всѣхъ слѣдующ. правв., отстававшая на 1.

л҃и. [1] Ꙗко не подобаѥть праздьновати съ ꙗзыкы. [2] и приобыщатисѧ безбожию ихъ.

| л҃ѳ. [3] Ꙗко не подобаѥть епископомъ призываѥмыимъ въ [4] съборъ приобидѣти. нъ ходити и [5] оучити или оучитисѧ на исправлениѥ цр҃кве [6] и [7] прочиихъ. аще ли прѣобидѣти [8] начьнеть таковыи себе повиньна сътворить. развѣ аще не останетьсѧ.

м҃. [9] Ꙗко не подобаѥть свщ҃никоу или клирикоу развѣ обыщиихъ [10] писании почитати.

м҃а. [11] Ꙗко не подобаѥть свщ҃никоу или клирикоу бес повелѣниꙗ епископлꙗ [12] поутьшьствовати.

м҃в. [13] Ꙗко не подобаѥть слоугамъ поиѣ мало двьрии [14] не оставлꙗти и въ млт҃вѣ прѣбывати.

м҃г. [15] Ꙗко не подобаѥть женамъ въ олтарь въходити.

м҃д. [16] Ꙗко не подобаѥть по дъвою нд҃лю поста приимати въ просвѣщениѥ. [17]

м҃е. [18] Ꙗко [19] подобаѥть просвѣщенꙑимъ вѣроу выкноути. [20] и

λθʹ. Ὅτι οὐ δεῖ συνεορτάζειν τοῖς ἔθνεσι [1] καὶ κοινωνεῖν τῇ ἀθεότητι αὐτῶν.

μʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ἐπισκόπους καλουμένους εἰς σύνοδον καταφρονεῖν, ἀλλ᾽ ἀπιέναι καὶ διδάσκειν ἢ [2] διδάσκεσθαι εἰς κατόρθωσιν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν λοιπῶν· εἰ δὲ καταφρονήσειεν ὁ τοιοῦτος, ἑαυτὸν αἰτιάσεται, [3] παρεκτὸς εἰ μὴ δι᾽ ἀνωμαλίαν ἀπολιμπάνοιτο. л. 99 а.

μαʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικὸν ἢ κληρικὸν ἄνευ κοινωνικῶν [4] γραμμάτων ὁδεύειν.

μβʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικὸν ἢ κληρικὸν ἄνευ κελεύσεως ἐπισκόπου ὁδεύειν.

μγʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ὑπηρέτας κἂν βραχὺ τὰς θύρας ἐγκαταλιπεῖν [5] καὶ τῇ εὐχῇ σχολάζειν.

μδʹ. Ὅτι οὐ δεῖ γυναῖκας εἰς τὸ θυσιαστήριον [6] εἰσέρχεσθαι.

μεʹ. Ὅτι οὐ δεῖ μετὰ δύο ἑβδομάδας τῆς τεσσαρακοστῆς δέχεσθαι εἰς φώτισμα. [7]

μϛʹ. Ὅτι δεῖ τοὺς φωτιζομένους τὴν πίστιν ἐκμανθάνειν καὶ

---

1) л҃ѳ С; *У проп. все правило 38.* 2) ꙗзыци *П.* 3) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҃а; *У проп.* л҃ѳ. 4) въ *проп. П.* 5) и *проп. ПС.* 6) цр҃кви *ПУ.* 7) и *проп. С.* 8) приѡбидѣти *У.* 9) *СУ проп. все правило 40.* 10) ѿпщи҃и *П.* 11) м҃ *С;* м҃а *проп. У.* 12) ѥпископлꙗ *УПС.* 13) м҃а *С;* м҃в *проп. У.* 14) и *вставл. П.* 15) м҃в *С;* м҃г *проп. У.* 16) м҃г *С.* 17) *С и cod. (in m. рукой XIII в.)* досѹда. 18) м҃д *С; У проп. все правило 45.* 19) не *вставл. ПС.* 20) вы""кноути *С, но* "" *более поздней рукой.*

1) τοῖς ἔθνεσι συνεορτάζειν PV. 2) καὶ вставл. PV. 3) αἰτιάσηται cod. (и V первонач.). 4) κανονικῶν PV. 5) ἐγκαταλείπειν P; ἐγκαταλιμπάνειν V. 6) ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ PV. 7) δέχεσθαι εἰς τὸ φώτισμα τῆς τεσσαρακοστῆς PV.

въ четвьртъкъ недѣлѧ възвѣщати епискоупоу или попомъ·

м҃г·[1] Ꙗко[2] подобаѥть приѥмлющимъ въ недоузѣ просвѣщениѥ и по семь въставъшемъ навыкноути вѣроу· и вѣдѣти ꙗко бж҃ьствьнаго дара съподобишасѧ·

м҃з·[3] Ꙗко[4] подобаѥть просвѣщеныꙗ по крьщении мазати мастию н҃бсною· и причастьникомъ быти ц҃рства х҃ва·

м҃и·[5] Ꙗко не подобаѥть въ постъ четырьдесѧтьнъıи хлѣба приносити л. 99 b. тъкъмо | въ соуботоу и въ недѣлю·

м҃ѳ·[6] Ꙗко не подобаѥть въ четырьдесѧтьнъıи[7] постъ въ послѣдьнюю[8] недѣлю въ четвьртъкъ раздрѣшати постъ и всемоу постоу досаждати·[9] нъ подобаѥть всю н҃длю поститисѧ[10] соухоꙗдѹщиимъ·

н҃·[11] Ꙗко не подобаѥть въ четырьдесѧ[ть]нъıи[12] постъ м҃чникомъ памѧти творити· нъ с҃тыихъ м҃чникъ пам҃ть[13] творити въ соуботы и въ[14] н҃длѧ·

τῇ πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος ἀπαγγέλλειν τῷ ἐπισκόπῳ ἢ τοῖς πρεσβυτέροις.

μζʹ. Ὅτι δεῖ τοὺς ἐν νόσῳ παραλαμβάνοντας τὸ φώτισμα καὶ εἶτα ἀναστάντας ἐκμανθάνειν τὴν πίστιν, καὶ γινώσκειν ὅτι θείας δωρεᾶς κατηξιώθησαν.

μηʹ. Ὅτι δεῖ τοὺς φωτιζομένους μετὰ τὸ βάπτισμα χρίεσθαι χρίσματι ἐπουρανίῳ, καὶ μετόχους εἶναι τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ.

μθʹ. Ὅτι οὐ δεῖ τῇ τεσσαρακοστῇ ἄρτον προσφέρειν, εἰ μὴ ἐν σαββάτῳ καὶ κυριακῇ μόνον.

νʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ἐν[1] τεσσαρακοστῇ[2] τῇ ὑστέρᾳ ἑβδομάδι τὴν πέμπτην λύειν καὶ ὅλην τὴν τεσσαρακοστὴν ἀτιμάζειν· ἀλλὰ δεῖ πᾶσαν τὴν ἑβδομάδα[3] νηστεύειν ξηροφαγοῦντας.

ναʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ἐν[4] τεσσαρακοστῇ μαρτύρων γενέθλιον ἐπιτελεῖν, ἀλλὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων μνείαν ποιεῖν ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ κυριακαῖς.

---

1) м҃е *С; У проп. все правило 46.* 2) не *вставл. ПС.* 3) *У проп. все правило 47.* 4) не *вставл. П.* 5) *У проп. все правило 48.* 6) *С и cod. (рукой XIII в.) in m.* се писа҃; *У проп.* м҃ѳ. 7) четырндесѧтьнъıи *У.* 8) слѣдънею *С.* 9) насажати *С.* 10) *С проп. далѣе конечное слово правила 49* соухоꙗдѹщиимъ *и начало правила 50* н҃· Ꙗко не подобаѥть; *такимъ образомъ правило 50 слилось съ 49, и далѣе нумерація правилъ до 53 отстаетъ на 1.* 11) н҃ *проп. У.* 12) *исправл. по УС* (четырндесѧтьныи *У*). 3) памѧти *У.* 14) въ *проп. С;* и въ *проп. П.*

1) τῇ V. 2) ἐν ταῖς τεσσαρακοσταῖς Patm. 172. 3) τεσσαρακοστὴν PV. 4) τῇ вставл. P.

н҃а· [1] Ꙗко не подобаѥть въ четырьдесѧтьнъи [2] постъ женитвъ и памѧти [3] творити·

н҃в· [4] Ꙗко не подобаѥть хрьстиꙗномъ на бракы ходѧще [5] играти или плѧсати· нъ чисто обѣдовати [6] или вечерѧти ꙗко же лѣпо ѥсть хрьстїꙗно̑·

н҃г· [7] Ꙗко не подобаѥть свщ҃никомъ или клирикомъ отъ сълаганиꙗ пировъ творити нъ ни простъıимъ·

н҃д· [8] Ꙗко не подобаѥть попомъ прѣжде въхода епископлꙗ [9] въходити [10] и сѣдати въ олтари· нъ съ [11] еп҃ъмь [12] въходити· обаче аще не отъходить епископъ·

н҃е· [13] Ꙗко не подобаѥть свщ҃никомъ или клирикомъ нѣкъıихъ видѣнии [14] позоровати на брацѣхъ или на [15] вечерѧхъ· нъ прѣжде въхождениꙗ въстати имъ и отъходити· [16]

н҃ѕ· [17] Ꙗко не подобаѥть въ весьхъ или въ странахъ поставлѧти еп҃ъ· нъ окроужьникы· прѣже оубо поставлѥнъıимъ оу|же

νβʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ἐν [1] τεσσαρακοστῇ γάμους ἢ γενέθλια ἐπιτελεῖν.

νγʹ. Ὅτι οὐ δεῖ χριστιανοὺς εἰς γάμους ἀπερχομένους βαλλίζειν ἢ ὀρχεῖσθαι, ἀλλὰ σεμνῶς ἀριστᾶν ἢ δειπνεῖν, [2] καθὼς [3] πρέπει χριστιανοῖς.

νδʹ. [4] Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικοὺς ἢ κληρικοὺς [5] ἐκ συμβολῆς συμπόσια ἐπιτελεῖν, ἀλλ᾿ οὐδὲ λαϊκούς.

νεʹ. [6] Ὅτι οὐ δεῖ πρεσβυτέρους πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ἐπισκόπου εἰσιέναι καὶ καθέζεσθαι ἐν τῷ βήματι, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἐπισκόπου εἰσιέναι, πλὴν εἰ μὴ ἀποδημῇ ἢ ἀνωμαλῇ [7] ὁ ἐπίσκοπος.

νϛʹ. [8] Ὅτι οὐ δεῖ ἱερατικοὺς ἢ κληρικούς τινας θεωρίας θεωρεῖν ἐν γάμοις ἢ δείπνοις, ἀλλὰ πρὸ τοῦ εἰσέρχεσθαι θυμελικούς, ἐγείρεσθαι αὐτοὺς καὶ ἀναχωρεῖν. [9]

νζʹ. Ὅτι οὐ δεῖ ἐν ταῖς κώμαις καὶ ἐν ταῖς χώραις καθίστασθαι ἐπισκόπους, ἀλλὰ περιοδευτάς· τοὺς μέντοι ἤδη προκατασταθέντας л. 100 а.

---

1) н҃ С; н҃а *проп. У.* 2) четърндесѧтьнъıи *У.* 3) памѧтни *У; С переправл. другой рукой изъ первоначальн.* мамѧти. 4) н҃а *С;* н҃в *проп. У.* 5) ходѧщи *П.* 6) ѡбѣдати *У.* 7) н҃в *С;* н҃г *проп. У.* 8) *С переправл. изъ* н҃г, *но другое* н҃г *припис. in т. особо;* н҃д *проп. У.* 9) ѥпископлѧ *УПС.* 10) воходи *С, а* воходити *зачеркив.* 11) съ *проп. С.* 12) епискоукомъ *С.* 13) н҃е *проп. УС.* 14) вѣдѣнии *С.* 15) на *проп. У.* 16) *С и cod. (in. т. рукой XIII в.) добавл.* досоуда. 17) *У проп. все правило 56.*

1) τῇ вставл. P. 2) δειπνεῖν ἢ ἀριστᾶν PV. 3) ὡς PV. 4) νεʹ PV. 5) cod. выскобл. здѣсь, кажется, два слова. 6) νϛʹ PV. 7) ἀνωμαλοίη ἢ ἀποδημεῖ PV. 8) νδʹ PV. 9) ἐκεῖθεν добавл. PV.

ничьсо же дѣꙗти бе съвѣсти еппа иже въ градѣ· такожде же и попомъ ничьсо же творити бе [1] съвѣсти [2] е҆пискоупа·

н҃з· [3] Ꙗко не подобаѥть въ домѣхъ приношению бꙑти отъ еп҃пъ или отъ поповъ·

н҃и· [4] Ꙗко не подобаѥть невѣжьскꙑихъ псал҃мъ [5] гл҃ати въ ц҃ркви· ни неоуправлѥнꙑихъ кънигъ· нъ тъкмо исправлѥнꙑꙗ новаго и ветъхааго ꙁавѣта·

Єлико же кънигъ чисти [6] ветъхаго ꙁавѣта бꙑтиѥ мира· исходъ є҆гѵ̈пьтьскꙑи· левьгитьскꙑꙗ· числа· девтерономиа· і҃са навгиина· соудии· [7] роуѳꙑ· есфиръ· четꙑрь ц҃рствии· [8] останькъ· в҃· еꙁдрꙑ· в҃· кънигꙑ п҃смъ· р҃н· притъча [9] соломонѧ· ц҃рквьникъ пѣснь пѣсньмъ· иѡвъ· п҃ррка· [10] в҃і· исаиа· еремиа· вароухъ плачь и посълание· еꙁекиль· даниль·

μηδὲν πράττειν ἄνευ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἐν τῇ πόλει· ὡσαύτως δὲ καὶ τοὺς πρεσβυτέρους μηδὲν πράττειν ἄνευ [1] γνώμης τοῦ ἐπισκόπου.

νη΄. Ὅτι οὐ δεῖ ἐν τοῖς οἴκοις προσφορὰς [2] γίνεσθαι παρὰ ἐπισκόπων ἢ πρεσβυτέρων.

νθ΄. Ὅτι οὐ δεῖ ἰδιωτικοὺς ψαλμοὺς λέγεσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ οὐδὲ ἀκανόνιστα βιβλία, ἀλλὰ μόνα τὰ κανονικὰ τῆς καινῆς καὶ παλαιᾶς [3] διαθήκης. [4]

Ὅσα δεῖ βιβλία ἀναγινώσκεσθαι. Παλαιᾶς διαθήκης· Γένεσις κόσμου. Ἔξοδος Αἰγύπτου. [5] Λευιτικόν. Ἀριθμοί. Δευτερονόμιον. Ἰησοῦς Ναυή. [6] Κριταί. Ῥούθ. Ἐσθήρ. [7] Βασιλειῶν δ΄. [8] Παραλειπομένων δύο. [9] Ἔσδρα δύο. [10] Βίβλος ψαλμῶν ρν΄. [11] Παροιμίαι Σολομῶντος. Ἐκκλησιαστής. Ἆσματα [12] ᾀσμάτων. Ἰώβ. Προφῆται ιβ΄. [13] Ἠσαίας. Ἱερεμίας. Βαρούχ, Θρῆνοι καὶ ἐπιστολή. [14] Ἰεζεκιήλ. [15] Δανιήλ. [16]

---

1) бе³ *С.* 2) безъ вѣсти *П.* 3) *У проп. все правило 57.* 4) *У проп. все правило 58, а также и слѣдующій далѣе перечень каноническихъ книгъ.* 5) псалм҃ѡ *С.* 6) чести *С.* 7) сꙋди *П.* 8) четыре ц҃ртвии *П.* 9) причта *С.* 10) п҃ркы *П.*

1) τῆς вставл. P. 2) προσφορᾶς cod. 3) παλαιᾶς καὶ καινῆς PV. 4) ἅτινά ἐστιν ταῦτα добавл. V, пропуская далѣе Ὅσα... διαθήκης. 5) Αἰγύπτου проп. Patm. 172; ἐξ Αἰγύπτου Patm. 173. 6) Ναυί cod.; Ναυή проп. V. 7) Ἐσθήρ проп. V (см. ниже примѣч. 16). 8) вм. δ΄, въ V: α΄ β΄. Βασιλειῶν γ΄ δ΄; въ P: πρώτη δευτέρα τρίτη τετάρτη, при чемъ надъ πρώτη δευτέρα τρίτη поставл. цыфры ι΄ ια΄ ιβ΄. 9) вм. δύο: въ V α΄ β΄, въ P πρῶτον καὶ δεύτερον. 10) Ἔσδρας α΄ (καὶ вставл. P) β΄ PV. 11) ρν΄ проп. V. 12) Ἆσμα PV. 13) δώδεκα προφῆται PV. 14) Βαρούχ, Θρῆνοι καὶ ἐπιστολή проп. V. 15) Ἐζεκιήλ V. 16) τὴν Ἐσθὴρ μετὰ τῆς Ῥούθ добавл. V; καὶ ταῦτα τῆς παλαιᾶς добавл. Patm. 172.

Єваггѣлиа четыри· ѿ матѳеа· ѿ марка· ѿ лѫкы· ѿ иѡана·[1] ѿ дѣании[2] апл҃ъ· посъланиі съборьнъіихъ· з҃· сице· ѿ иакова· а҃· ѿ петра· в҃· ѿ иѡана· г҃· ѿ июды· а҃· посъланиі павьль·[3] і҃д· къ римлѧнемъ·[4] а҃· къ ефесиѡмъ· а҃·[5] къ филиписемъ·[6] а҃· къ коласанемъ· а҃·[7] къ селоунѧномъ· в҃· къ еврѣѡмъ· а҃· къ тимоѳеоу· в҃· къ титоу· а҃· къ филимоноу· а҃· къ кореньѳиомъ· къ галатомъ єдина·

Καινῆς διαθήκης·[1] Εὐαγγέλια δ', κατὰ Ματθαῖον, κατὰ Μάρκον, κατὰ Λουκᾶν, κατὰ Ἰωάννην.[2] Πράξεις ἀποστόλων. ἐπιστολαὶ καθολικαὶ ἑπτὰ οὕτως·[3] Ἰακώβου α',[4] Πέτρου β',[5] Ἰωάννου τρεῖς,[6] Ἰούδα μία.[7] ἐπιστολαὶ Παύλου[8] δεκατέσσαρες,[9] πρὸς Ῥωμαίους μία,[10] πρὸς Ἐφεσίους μία, πρὸς Κολοσσαεῖς μία, πρὸς Θεσσαλονικεῖς δύο, πρὸς Ἑβραίους α', πρὸς Τιμόθεον β',[11] πρὸς Τίτον μία, πρὸς Φιλήμονα μία.

---

1) иване *П.* 2) дѣаниꙗ *П.* 3) павло *П.* 4) римлѧно *ПС.* 5) къ ефесиѡмъ ·а҃· *проп. С.* 6) анфилипиcіємь *С;* филипискѡ *П.* 7) къ коласанемъ ·а҃· *проп. С.*

1) καινῆς διαθήκης проп. V. 2) Ματθαῖος Μάρκος Λουκᾶς Ἰωάννης Patm. 172 (вм. κατὰ Μ. κατὰ Μ. κατὰ Λ. κατὰ Ἰ.). 3) οὕτως проп. PV. 4) α' проп. V. 5) β' проп. V. 6) τρεῖς проп. V. 7) μία проп. V. 8) Παύλου ἀποστόλου ἐπιστολαὶ V. 9) οὕτως вставл. P. 10) дальше въ V πρὸς Κορινθίους β'. πρὸς Φιλιππησίους α'. πρὸς Γαλάτας α'. πρὸς Ἐφεσίους α' πρὸς Κολοσσαεῖς...; въ P πρὸς Κορινθίους β'. προς Γαλάτας α'. πρὸς Ἐφεσίους α'. πρὸς Φιλιππησίους α'. πρὸς Κολοσσαεῖς... 11) слова πρὸς Ἑβραίους α' πρὸς Τιμόθεον β' cod. допис. надъ строкой.

л. 100 b.

Канони· въ сардики·[1] съшьдъшиихъся ст҃ы|ихъ оц҃ь·[2]

а҃·[3] прп҃бныи[4] епп҃ъ· коудроукии[5] рече· Не тольма паче зълыи[6] обычаи· ельма же врѣдьное вещи прѣношеније[7] отъ того основанија јесть искореньное·[8] да ни јединомоу епп҃оу подобајеть из града мала въ инъ градъ прѣходити· вины бо то[9] извѣтъ јавѣ· јегоже[10] ради таковаја начинаються· ни јединъ[11] бо къгда обрѣстися епп҃ъ можеть· иже отъ большаго града въ мьньши градъ тъщаашеся прѣити тѣмь съставися ражьженыимь лихоимьства образъмь ражизатися таковыи·[12] и паче гърдости работати јако область мьнятъся[13] притяжати большю· аще оубо вьсѣмъ се годѣ јесть јако таковоую прѣльсть лютѣје отмьстити· мьню же ни простыихъ таковыимъ имѣти подобьно обыщенија·

Вьси епп҃и рѣша се въгодьно јесть·[14]

(л. 110ᵃ—118ᵃ). ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ’ΕΝ ΣΑΡΔΙΚῌ ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ἉΓΙΩΝ[1] ΠΑΤΕΡΩΝ.[2]

α′.[3] Ὅσιος ἐπίσκοπος πόλεως[4] Κορδούβης[5] εἶπεν· Οὐ τοσοῦτον ἡ φαύλη συνήθεια, ὅσον ἡ βλαβερωτάτη τῶν πραγμάτων διαφορὰ ἐξ αὐτῶν τῶν θεμελίων ἐστὶν ἐκριζωτέα, ἵνα μηδενὶ ἐπισκόπων ἐξῇ ἀπὸ πόλεως μικρᾶς εἰς ἑτέραν πόλιν μεθίστασθαι· ἡ γὰρ τῆς αἰτίας ταύτης πρόφασις φανερά, δι’ ἣν τὰ τοιαῦτα ἐπιχειρεῖται·[6] οὐδεὶς γὰρ πώποτε εὑρεθῆναι ἐπίσκοπος[7] δεδύνηται, ὅσον[8] ἀπὸ μείζονος πόλεως εἰς ἐλαχιστοτέραν πόλιν ἐσπούδασεν μεταστῆναι· ὅθεν συνέστηκεν διαπύρῳ πλεονεξίας τρόπῳ ὑπεκκαίεσθαι τοὺς τοιούτους καὶ μᾶλλον τῇ ἀλαζονείᾳ δουλεύειν, ὅπως ἐξουσίαν δοκοῖεν μείζονα κεκτῆσθαι. εἰ πᾶσι τοίνυν[9] τοῦτο ἀρέσκει, ὥστε τὴν τοιαύτην σκαιότητα[10] αὐστηρότερον[11] ἐκδικηθῆναι; ἡγοῦμαι γὰρ μηδὲ λαϊκῶν ἔχειν τοὺς τοιούτους[12] χρῆναι κοινωνίαν.[13]

Ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι εἶπον· Τοῦτο ἀρέσκει.[14]

---

1) сардакии *П*; сардикии *У*. 2) *У in m.* ѕ҃; *С in m.* ѓі; *cod. in m. поздней рукой* ѕ҃. 3) *У проп. все правило 1.* 4) прп҃бны *П.* 5) кѹдрѹвѣ *П.* 6) злы *С.* 7) приношеніе *П.* 8) искореное *П.* 9) тои *П.* 10) сего *С.* 11) иинъ *С* (*вм.* ни јединъ). 12) таковымъ *П.* 13) ѿнѧти *П.* 14) Вьси епп҃и рѣша се въгодьно јесть *проп. П.*

1) καὶ μακαρίων вставл. V. 2) PV вставл. далѣе такое предисловіе къ правиламъ: Ἡ ἁγία σύνοδος ἡ ἐν Σαρδικῇ συγκροτηθεῖσα ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν ὥρισε τὰ ὑποτεταγμένα. 3) α′ проп. V. 4) πόλεως проп. V. 5) cod. послѣ δ здѣсь выскобл., кажется, ρ; V Κουρδούβης. 6) ἐπιχείρηται V. 7) ἐπισκόπων PV. 8) ὅς PV. 9) τοίνυν πᾶσι V. 10) αὐτῶν вставл. V. 11) αὐστηρῶς V. 12) ἔχειν проп. V. 13) κοινωνίαν проп. V. 14) πᾶσιν добавл. V Patm. 173; ἅπασιν добавл. Patm. 172.

в҃· [1] прѣподобьнꙑи епп҃ъ рече· [2] Аще къто таковъ обрѧщетьсѧ неистовъ или дьрзъ· акꙑ о таковꙑихъ мьнѣти комоу приносити отъреченије извѣстоующа отъ множьства себѣ приносити писаниꙗ ꙗвѣ есть· малꙑимъ нѣкꙑимъ мощи мьздою и цѣною растьлѣвъшемъ [3] на [4] цр҃кви въстаꙗти· акꙑ съподоблꙗюще оубо того же имѣти епп҃а· отъноудъ оубо лоукодѣиства и кꙑзни таковꙑꙗ томимꙑꙗ бꙑти мьню· [5] ꙗко ни [6] единомоу же та|комоу· ни въ коньць простꙑихъ съподобитисѧ приобьщениꙗ· аще оубо годѣ [7] есть разоумъ ѿвѣщаите·
ѿвѣщаша реченое годѣ бꙑ҃·

г҃· [8] Прѣподобьнꙑи епп҃ъ рече и се приложити ноужьнѣ да ни единъ отъ епп҃ъ отъ своеꙗ епархиа въ иноу епархию въ неиже прѣбꙑвають [9] соуще епп҃и [10] прѣходѧть· [11] аще не отъ братиꙗ своеꙗ призъванъ. боудеть· зане не имѣти намъ любъве заключати дверии· [12] по томоу же тако же промꙑсльнѣе· [13] ꙗко аще въ коеи епархии· епп҃а къто прѧмо братоу своемоу и съепп҃а [14] вещь иматъ· никого же иного ѿ тою отъ иноꙗ епархиа епп҃ꙑ съвѣдоуща

β'. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Εἰ δέ τις τοιοῦτος εὑρίσκοιτο μανιώδης ἢ τολμηρός, ὡς περὶ τῶν τοιούτων δόξαι τινὰ φέρειν παραίτησιν, διαβεβαιούμενον ἀπὸ τοῦ πλήθους ἑαυτὸν κεκομίσθαι γράμματα, δῆλόν ἐστιν ὀλίγους τινὰς δεδυνῆσθαι μισθῷ καὶ τιμήματι διαφθαρέντας [1] τῇ ἐκκλησίᾳ στασιάζειν, ὡς δῆθεν ἀξιοῦντας τὸν αὐτὸν ἔχειν ἐπίσκοπον. καθάπαξ οὖν τὰς ῥᾳδιουργίας καὶ τέχνας τὰς τοιαύτας [2] κολαστέας εἶναι νομίζω, ὥστε μηδένα τοιοῦτον μηδὲ ἐν τῷ τέλει л. 101 а. λαϊκῆς γοῦν ἀξιοῦσθαι κοινωνίας. εἰ τοίνυν [3] ἀρεσκει ἡ γνώμη αὕτη, ἀποκρίνασθε.
Ἀπεκρίναντο· Τὰ λεχθέντα ἤρεσεν.

γ'. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Καὶ τοῦτο προστεθῆναι ἀναγκαῖον, ἵνα μηδεὶς ἐπισκόπων ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἐπαρχίας εἰς ἑτέραν ἐπαρχίαν, ἐν ᾗ τυγχάνουσιν ὄντες ἐπίσκοποι, διαβαίνοι, [4] εἰ μή τι [5] παρὰ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἑαυτοῦ κληθείη, διὰ τὸ μὴ δοκεῖν ἡμᾶς τὰς τῆς ἀγάπης ἀποκλείειν πύλας· κατὰ [6] τοῦτο [7] δὲ ὡσαύτως προνοητέον, ὥστε ἐὰν ἔν τινι [8] ἐπαρχίᾳ ἐπίσκοπός [9] τις ἄντικρυς ἀδελφοῦ ἑαυτοῦ καὶ συνεπισκόπου [10] πρᾶγμα σχοίη, μηδένα [11] ἕτερον ἐκ τούτων ἀπὸ ἑτέρας ἐπαρχίας ἐπισκόπους ἐπιγνώμονας

---

1) *У проп. все правило 2.* 2) прѣподобьнꙑи епп҃ъ рече *проп. П.* 3) растлѣвшимъ *П.* 4) на *проп. С.* 5) мною *П.* 6) не *С.* 7) дѣ *П.* 8) *У проп. все правило 3.* 9) пребывать *С.* 10) епискѹпи *П.* 11) преходѧт *П.* 12) двери *П.* 13) промысление *П.* 14) си епискѹпа *П (вм.* съепп҃а).

1) ἐν вставл. PV. 2) τὸν проп. V. 3) слова τὰς τοιαύτας PV ставятъ послѣ ῥᾳδιουργίας. 3) εἰ τοίνυν проп. V. 4) διαβαίνῃ V. 5) τι Patm. 173; τι проп. Patm. 172. 6) καὶ PV. 7) τούτου V. 8) τῇ V. 9) ἐπισκόπων P. 10) V выскобл. лишній разъ написанное καὶ συνεπισκόπου. 11) μηδ' V.

прիзъвати· аще ꙋ̈бо[1] къто ѿ еп҃пъ· въ коѥи вещи славить осоуждати· и помъішлаѥть себѣ не тъщю нъ доброу имѣти вещь· да и абиѥ соудъ обновиться· аще мьниться вашеи любъви петра ап҃ла памѧть почьтѣмъ· и написати о тѣхъ соудивъшиихъ ноулиоу[2] папежю римьскоуоумоу· ꙗко ближьниихъ ради епархии еп҃пъ аще подобаѥть обнови[3] соудище· и съвѣдоущаꙗ имъ подасть·[4] аще ли не можеть съставити таковѣи ѥго быти вещи· ꙗко пакы правьдьнъіихъ трѣбовати[5] ѥдиною соуждениъіихъ[6] не раздроушати[7] польꙁьнъіихъ извѣстомъ быти·

д҃·[8] гавъдентии[9] епископъ рече·[10] л. 101 b. | Аще мьниться ноужьнѣѥ прѣдъложити къ томоу соудоу иже любъве испълнь чистъıꙗ изнеслъ ѥси ꙗко аще кыи еп҃пъ отъвьрженъ боудеть соудъмь тѣмь епископомъ[11] въ соусѣдьствѣ соущемъ[12] си г҃лѥть пакы себѣ ѿвѣтъмь[13] вещь наложити· не[14] първоѥ на сѣдалищи[15] ѥго поставити·[16] аще не мирьскъıи[17] еп҃пъ оувѣдѣвъ о томь ꙁаповѣдь изнесеть·

1) ꙋ̈бо *проп. П.* 2) иꙋлїи оу *С.* 3) ѿбновити *П.* 4) дасть *С.* 5) трєбуѥ *П.* 6) ѥдиною соужденъіихъ *проп. П.* 7) разрꙋшити *П.* 8) *У проп. все правило 4; П проп.* д҃. 9) Савкодеи *П.* 10) *приписка cod. въ концѣ послѣдней строки л. 101ª*: о офреме дьржи си крѣпоко оумъ грѣшьнице. 11) епискꙋпо *П.* 12) сꙋщимъ *П.* 13) о томь *С (вм.* ѿвѣтъмь). 14) не *проп. П.* 15) сѣдалище *С.* 16) поставй не *П.* 17) римьскъı *П.*

ἐπικαλεῖσθαι· εἰ δὲ ἄρα τις ἐπισκόπων ἔν τινι πράγματι δοξάζει[1] κατακρίνεσθαι καὶ ὑπολαμβάνει ἑαυτὸν μὴ σαθρόν, ἀλλὰ καλὸν ἔχειν τὸ[2] πρᾶγμα, ἵνα καὶ αὖθις ἡ κρίσις ἀνανεωθῇ. εἰ δοκεῖ[3] ὑμῶν τῇ ἀγάπῃ, Πέτρου τοῦ ἀποστόλου τὴν μνήμην τιμήσομεν,[4] καὶ γραφῆναι παρὰ τούτων τῶν κρινάντων Ἰουλίῳ τῷ ἐπισκόπῳ Ῥώμης, ὥστε διὰ τῶν γειτνιώντων τῇ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπων, εἰ δέοι, ἀνανεωθῆναι τὸ δικαστήριον καὶ ἐπιγνώμονας αὐτὸς[5] παράσχοι. εἰ δὲ μὴ συστῆναι δύναται[6] τοιοῦτον αὐτοῦ εἶναι τὸ πρᾶγμα, ὡς παλινδικίας[7] χρῄζειν, τὰ ἅπαξ κεκριμένα μὴ ἀναλύεσθαι, τὰ δὲ ὄντα[8] βέβαια τυγχάνειν.

δ'. Γαυδέντιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Εἰ δοκεῖ, ἀναγκαῖον προστεθῆναι ταύτῃ τῇ ἀποφάσει, ἥντινα ἀγάπης εἰλικρινοῦς πλήρη[9] ἐξενήνοχας, ὥστε ἐάν τις ἐπίσκοπος καθαιρεθῇ τῇ κρίσει τούτων τῶν ἐπισκόπων τῶν ἐν[10] γειτνίᾳ[11] τυγχανόντων, καὶ φάσκῃ πάλιν ἑαυτῷ ἀπολογίας πρᾶγμα ἐπιβάλλειν, μὴ πρότερον εἰς τὴν καθέδραν αὐτοῦ[12] ἀποκαταστῆναι,[13] ἐὰν μὴ ὁ τῆς[14] Ῥωμαίων ἐπίσκοπος ἐπιγνοὺς[15] περὶ τούτου[16] ὅρον ἐξενέγκῃ.

1) δόξῃ PV. 2) τὸ проп. V. 3) δοκῇ cod. 4) τιμήσωμεν PV. 5) αὐτοῖς V. 6) διὰ τὸ μὴ вставл. V. 7) πάλινδικίας cod.; πάλιν δίκην V. 8) τὰ δὲ ὄντα P. 9) πληρῆ P; πλήρης V. 10) ἐν проп. V. 11) γειτνιᾷ P. 12) ἕτερον вставл. PV. 13) ὑποκαταστῆναι P. 14) τῶν V. 15) γνοὺς V. 16) τούτων Patm. 172.

є҃.[1] Пр҇ѣвиѥи еп҇нъ рече· годѣ бысть да аще кыи еп҇нъ въζвѣщенъ боудеть· и съвъкоупльшеса еп҇пи[2] прѣдѣла того отъ степене того двигноуть· и[3] акы въζвѣстивъ прибѣгнеть къ прѣблаженоуоумоу римьскыѥ цр҇кве еп҇поу и хощеть ѥго послоушати· правьдьна же быти мьнить обновити ѥго испытаниѥ вещи· писати къ тѣмъ еп҇ъмъ съподобить близоующиимъ епархиа· да ти сами прилѣжьно[4] и съ опасениѥмь коѥгождо испытаю и по истиньнѣи[5] вѣрѣ причьтъ о[6] вещи[7] изнесоуть· аще ли къто съподоблѧѥ и пакы ѥго вещи оуслышанѣ[8] быти· и мольбою своѥю римьскаго еп҇па соудити мьниться отъ своѥго ребра попы посълѥть· да въ власти[9] того епископа[10] ѥже аще добрѣ[11] имѣти искоусити и ζаповѣсть· подобьно посълати съ еп҇пы соудѧщаѧ имоуща же область того отъ него посълани быша· и се аще довълѣти мьнить къ | разоумоу вещи и осоуженню еп҇па· сътворити ѥже аще съмыслинымь[12] ѥго съвѣтъмь добрѣ ли имѣти мьниться·

отъвѣщаша еп҇пи реченоѥ годѣ бысть·[13]

ε΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἤρεσεν, ἵνα εἴ τις ἐπίσκοπος καταγγελθείη, καὶ συναθροισθέντες οἱ ἐπίσκοποι τῆς ἐνορίας τῆς αὐτῆς τοῦ[1] βαθμοῦ αὐτὸν ἀποκινήσωσιν, καὶ ὥσπερ ἐκκαλεσάμενος καταφύγῃ[2] ἐπὶ τὸν μακαριώτατον τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον καὶ βουληθῇ[3] αὐτοῦ διακοῦσαι, δίκαιόν τε εἶναι νομίσῃ[4] ἀνανεώσασθαι αὐτοῦ τὴν ἐξέτασιν τοῦ πράγματος, γράφειν τούτοις τοῖς ἐπισκόποις καταξιώσει[5] τοῖς ἀγχιστεύουσι τῇ ἐπαρχίᾳ, ἵνα αὐτοὶ ἐπιμελῶς καὶ μετὰ ἀκριβείας ἕκαστον[6] διερευνήσωσιν καὶ κατὰ τὴν τῆς ἀληθείας πίστιν ψῆφον περὶ τοῦ πράγματος ἐξενέγκωσιν. εἰ δέ τις ἀξιῶν[7] καὶ πάλιν αὐτοῦ τὸ πρᾶγμα ἀκουσθῆναι καὶ τῇ δεήσει τῇ ἑαυτοῦ τὸν Ῥωμαῖον[8] ἐπίσκοπον κρίνειν[9] δόξει,[10] ἀπὸ τοῦ ἰδίου πλευροῦ πρεσβυτέρους ἀποστείλοι,[11] ἵνα ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ τοῦ ἐπισκόπου, ὅπερ ἂν καλῶς ἔχειν δοκιμάσῃ καὶ ὁρίσῃ, δεῖν ἀποσταλῆναι τοὺς μετὰ τῶν ἐπισκόπων κρινοῦντας, ἔχοντάς τε τὴν αὐθεντίαν τούτου παρ' οὗ ἀπεστάλησαν· καὶ τοῦτο θετέον. εἰ δὲ ἐξαρκεῖν νομίζοι πρὸς τὴν τοῦ πράγματος ἐπίγνωσιν καὶ ἀπόφασιν л. 102 а. τοῦ ἐπισκόπου, ποιήσει[12] ὅπερ ἂν τῇ ἐμφρονεστάτῃ αὐτοῦ βουλῇ καλῶς ἔχειν δόξῃ.

Ἀπεκρίναντο οἱ ἐπίσκοποι· Τὰ λεχθέντα ἤρεσεν.

---

1) *У проп. все правило 5; П проп.* є҃. 2) епискѹпи *С.* 3) и *проп. П.* 4) прилѣждо *С.* 5) стѣинѣи *С.* 6) о *проп. С;* вѣрѣ *вставл. П, но зачеркив.* 7) вещѹ *С.* 8) оуслышаны *П.* 9) сластн *С.* 10) епискѹпла *ПС.* 11) товѣ *П.* 12) съмъклены *П.* 13) быесть *П.*

1) αὐτοῦ вставл. V. 2) καταφύγει cod. 3) βουληθείη PV. 4) νομίσειεν V. 5) καταξιώσῃ PV. 6) ἕκαστα PV. 7) ἀξιοῖ V. 8) Ῥωμαίων PV. 9) κρίνῃ V. 10) δόξῃ PV. 11) ἀποστεῖλαι V. 12) ποιήσοι Patm. 172.

ѕ҃· [1] прѣподобьныи еп҃ъ [2] рече· Аще прилоучитьсѧ въ единои епархии въ неиже множаиши [3] еп҃и соуть [4] единомоу еп҃оу остати· и тъ по нѣкоеи лѣности не хощеть· съинтисѧ· и съпохвалити съ поставлениемь [5] еп҃ъ· [6] множество же събьравъшеиесѧ молитьсѧ быти оуставлению ищемоуоу [7] отъ нихъ еп҃оу· [8] подобаеть пьрвѣе того оставльшааго въспоминати писаниемь начальника епархиа· гл҃ю [9] еп҃а митрополискааго· [10] ꙗко съподобліаеть множьство пастырѧ имъ подати мьню добрѣ имѣти и [11] того чаꙗти да приидеть аще ли не писаниꙗ ради съподобльсѧ [12] приидеть· ни съ [13] въписании [14] довълное хотѣниемь множьства подобаеть быти· подобаеть же призъвати и· [15] отъ ближьнꙗꙗ страны епархиа еп҃ы на оуставление митрополискааго [16] еп҃а· не подобліаеть [17] же просто поставлꙗти еп҃а въ вьси какои или въ малѣ градѣ· емоуже и единъ попъ довълѣеть· не ноужа бо еп҃а тамо поставити· да не хоулитьсѧ

ς′. Ὅσιος ἐπίσκοπος [1] εἶπεν· Ἐὰν συμβῇ ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ, ἐν ᾗ πλεῖστοι ἐπίσκοποι τυγχάνουσιν, [2] ἕνα ἐπίσκοπον ἀπομεῖναι, κἀκεῖνος κατά τινα ἀμέλειαν μὴ βουληθῇ [3] συνελθεῖν καὶ συναινέσαι τῇ καταστάσει τῶν ἐπισκόπων, τὰ δὲ πλήθη συναθροισθέντα παρακαλοῖεν γίνεσθαι τὴν κατάστασιν τοῦ παρ' αὐτῶν ἐπιζητουμένου ἐπισκόπου, χρὴ πρότερον ἐκεῖνον τὸν ἐναπομείναντα [4] ὑπομιμνήσκεσθαι διὰ γραμμάτων τοῦ ἐξάρχου τῆς ἐπαρχίας, λέγω δὴ τοῦ ἐπισκόπου τῆς μητροπόλεως, ὅτι ἀξιοῖ τὰ πλήθη ποιμένα αὐτοῖς δοθῆναι· ἡγοῦμαι καλῶς ἔχειν καὶ τοῦτον ἐκδέχεσθαι, ἵνα παρα γένηται· εἰ δὲ μὴ [5] διὰ γραμμάτων ἀξιωθεὶς παραγένηται, μήτε μὴν ἀντιγράφοι, [6] τὸ ἱκανὸν τῇ βουλήσει τοῦ πλήθους χρὴ [7] γενέσθαι· χρὴ δὲ [8] μετακαλεῖσθαι καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πλησιοχώρου ἐπαρχίας ἐπισκόπους πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ τῆς μητροπόλεως ἐπισκόπου. μὴ ἐξεῖναι δὲ ἁπλῶς καθιστᾶν ἐπίσκοπον κώμῃ τινὶ ἢ βραχείᾳ πόλει, [9] ᾗτινι καὶ εἷς μόνος πρεσβύτερος ἐπαρκεῖ· [10] οὐκ ἀναγκαῖον γὰρ ἐπίσκοπον ἐκεῖσε [11] καθίστασθαι, ἵνα μὴ κατευτελίζηται

---

1) *У проп. все правило 6.* 2) еписк҃ѹ *П.* 3) можаишіи *П.* 4) с҃ѹ *С.* 5) ставленіемь *С.* 6) епискѹпъ *П.* 7) ищемѹ *П.* 8) епискѹпѹ *П.* 9) же *вставл. П.* 10) митрополитьска҃ *П.* 11) и *проп. П.* 12) сподобльша *С.* 13) съ *проп. П.* 14) восписаниꙗ *П*; и *вставл. С.* 15) и *проп. П.* 16) митрополи҃ска *П.* 17) подобаетъ *П.*

1) V пишетъ съ латинск. буквами: Ὅsιos επιscoπos. 2) τυγχάνωσιν Patm. 172, но надъ ω надпис. *ου*. 3) βουληθείη V. 4) ἐπίσκοπον вставл. PV. 5) μήτε V. 6) cod. выскобл. двѣ буквы послѣ ἀντιγράφοι. 7) δεῖ V. 8) καὶ вставл. P. 9) ἢ πόλει τινὶ βραχείᾳ V. 10) ἐξαρκεῖ V. 11) ἐπισκόπους ἐκεῖσε P; ἐκεῖσε ἐπισκόπους V.

епископаѥ[1] имѧ и власть· нъ епархиискъıи[2] ꙗко же рѣхъ | епископи[3] въ тѣхъ градѣхъ поставлѧти еп҃пы дължьни соуть· идеже и пьрвѣѥ бѣахоу бъıвъше[4] еп҃пи· аще ли обрѣтаѥтьсѧ тако[5] оумножаꙗсѧ къıи градъ въ мноѕѣ числѣ[6] людии· акъı достоиноу ѥмоу епископьства[7] мьнѣтисѧ да приметь· аще вьсѣмъ годѣ ѥсть то· отъвѣщаша вьси годѣ ѥсть·

з҃·[8] прѣподобьнъıи епископъ рече· Цѣлость ваша и многаꙗ частота и непрѣданиии сани сътвориша нъı· не толикъ[9] даръ имѣти и[10] дьрзновениѥ· ѥлико же дължьни ѥсмь[11] сътѧжати· мноѕи бо отъ еп҃пъ не прѣстаютъ на воиньство приходѧще· и паче африкии[12] же ꙗко же[13] оувѣдѣхомъ отъ възлюблѥнааго брата нашего и еп҃па града сп҃сьнъıихъ[14] ѕаповѣдии не приѥмлютъ· нъ прѣобидѧтъ[15] тако ꙗко ѥдиномоу ч҃лвкоу на воиньствѣ[16] множаꙗ и разлічьнаꙗ· и не могоущаꙗ оуспѣти цр҃квамъ мольбъı приносити· и акъı не побѣдьно[17] бъıвати· и акъı лѣпо ѥсть оубогъıимъ и простъıимъ нежели вьдовица съпоспѣшьствовати и помагати·

---

1) епископле *ПС.* 2) епархінска *С.* 3) епископы *П.* 4) бывши *П.* 5) како *С.* 6) чисп *П.* 7) достоиному еп҃пу·ства *П.* 8) *У проп. все правило 7.* 9) толико *П.* 10) и *проп. С.* 11) есми *П.* 12) арфикін *С.* 13) ꙗко же *проп. С.* 14) съпасны *П.* 15) приѡбидѧт *П, при чемъ* и *послѣ* ρ *переправл. въ* ѣ. 16) *cod. здѣсь переправл. конечное* ѣ *изъ* о. 17) подобно *П.*

τὸ τοῦ ἐπισκόπου ὄνομα καὶ ἡ αὐθεντία. ἀλλ' οἱ τῆς ἐπαρχίας, ὡς προεῖπον, л. 102 b. ἐπίσκοποι ἐν ταύταις ταῖς πόλεσιν καθιστᾶν ἐπισκόπους ὀφείλουσιν, ἔνθα καὶ πρότερον ἐτύγχανον γεγονότες ἐπίσκοποι. εἰ δὲ εὑρίσκοιτο οὕτως πληθύνουσά τις ἐν[1] πολλῷ ἀριθμῷ λαοῦ[2] πόλις, ὡς ἀξίαν αὐτὴν[3] καὶ[4] ἐπισκοπῆς[5] νομίζεσθαι,[6] λαμβανέτω. εἰ πᾶσιν ἀρέσκει τοῦτο;

Ἀπεκρίναντο πάντες· Ἀρέσκει.

ζ'. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἡ ἀκαιρία ἡμῶν καὶ ἡ πολλὴ συνέχεια καὶ αἱ ἄδικοι ἀξιώσεις πεποιήκασιν ἡμᾶς μὴ τοσαύτην ἔχειν χάριν καὶ παῤῥησίαν, ὅσην ὀφείλομεν κεκτῆσθαι· πολλοὶ γὰρ τῶν ἐπισκόπων οὐ διαλείπουσιν εἰς τὸ στρατόπεδον παραγινόμενοι,[7] καὶ μάλιστα οἱ Ἄφροι, οἵτινες, καθὼς ἔγνωμεν παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν καὶ συνεπισκόπου Γράτου,[8] τὰς σωτηριώδεις ἐντολὰς[9] οὐ παραδέχονται, ἀλλὰ καταφρονοῦσιν οὕτως, ὡς ἕνα ἄνθρωπον εἰς τὸ στρατόπεδον πλείστας καὶ διαφόρους καὶ μὴ δυναμένας ὠφελῆσαι τὰς ἐκκλησίας δεήσεις κομίζειν,[10] καὶ ὡς μὴ[11] ὀφείλειν[12] γίνεσθαι, καὶ ὡς προσῆκόν ἐστιν τοῖς πένησι καὶ τοῖς λαϊκοῖς ἢ ταῖς χήραις συναίρεσθαι καὶ ἐπικουρεῖν,

---

1) τῷ вставл. V. 2) λαοὺς V. 3) αὐτῆς Patm. 172. 4) εἶναι V. 5) ἐπίσκοπον V. 6) κομίζεσθαι V. 7) παραγενόμενοι V Patm. 172. 8) Γράττου P. 9) συμβουλὰς PV. 10) διακομίζειν PV. 11) καὶ μὴ ὡς PV. 12) ὀφείλει PV.

нъ мирьскꙑꙗ санꙑ и дѣꙗниꙗ размꙑшлꙗти нѣкꙑимь· си оубо прѣлесть шатаниꙗ· не бе съблазна[1] ли нѣкоего намъ исхода таить· лѣпѣѥ же вѣдѣти мьнѣхъ
л. 103 a. еп҃оу свою помо|щь подаꙗти ономоу иже аще отъ кого поудитьсѧ или къто отъ вьдовиць прѣобидимь ѥсть или пакꙑ сирꙑи къто[2] лишаѥтьсѧ[3] подобнꙑихъ ѥмоу· еда оубо и сиꙗ имена правьдьнꙑ[4] имоуть санъ· аще оубо възлюблѥнаꙗ братиꙗ вьсѣмь се мьнитьсѧ изволите· ни ѥдиномоу же еп҃оу подобаѥть на воиньство приходити разв҄ѣ тѣхъ· ихъже аще бл҃гочьстивꙑи[5] нашь ц҃рь[6] своими писании призоветь· нъ понеже многашьдꙑ сълоучаѥтьсѧ нѣкꙑимь м҃лсти просѧщемь·[7] прибѣжати[8] къ[9] ц҃рви[10] своихъ ради грѣховъ въ изгънаниѥ или въ островъ осоужденомь· или пакꙑ отъ коѥго осоужениꙗ чаю|щемь[11] таковꙑимь неотъметьнѣ бꙑти помощи нъ бес печали и безъ соумьнѣниꙗ таковꙑимь просити простꙑнѧ· аще оубо и се годѣ ѥсть съпричьтьни боудѣте вьси·

отъвѣщаша вьси да[12] заповѣдано боудеть и се·

ἀλλὰ κοσμικὰ ἀξιώματα καὶ πράξεις περινοεῖν[1] τισιν. αὕτη τοίνυν ἡ σκαιότης τῶν θραυσμῶν[2] οὐκ ἄνευ σκανδάλου τινὸς ἡμῖν καὶ καταγνώσεως προξενεῖ.[3] πρεπωδέστερον δὲ εἰδέναι[4] ἐνόμισα, ἐπίσκοπον τὴν ἑαυτοῦ βοήθειαν[5] παρέχειν ἐκείνῳ, ὅστις ἂν ὑπό τινος βιάζηται, ἢ εἴ τις τῶν χηρῶν ἀδικοῖτο, ἢ αὖ πάλιν ὀρφανός τις ἀποστεροῖτο τῶν αὐτῷ προσηκόντων, εἴπερ ἄρα[6] καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα δικαίαν ἔχει τὴν ἀξίωσιν. εἰ τοίνυν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, πᾶσιν τοῦτο δοκεῖ, ἐπικρίνατε μηδένα ἐπίσκοπον χρῆναι εἰς τὸ στρατόπεδον παραγίνεσθαι, παρεκτὸς τούτων, οὓς ἂν ὁ εὐσεβὴς[7] βασιλεὺς ἡμῶν τοῖς ἑαυτοῦ γράμμασιν μετακαλοῖτο. ἀλλ'[8] ἐπειδὴ πολλάκις συμβαίνει τινὰς οἴκτου δεομένους καταφυγεῖν ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν, διὰ τὰ ἑαυτῶν ἁμαρτήματα εἰς περιορισμὸν ἢ νῆσον καταδικασθέντας, ἢ δ'[9] αὖ πάλιν οἱαδηποτοῦν ἀποφάσει ἐκδεχομένους,[10] τοῖς[11] τοιούτοις μὴ ἀρνητέαν εἶναι τὴν βοήθειαν, ἀλλὰ χωρὶς μελλησμοῦ καὶ ἄνευ τοῦ διστάσαι τοῖς τοιούτοις αἰτεῖσθαι συγχώρησιν. εἰ τοίνυν καὶ τοῦτο ἀρέσκει, σύμψηφοι[12] γένεσθε[13] ἅπαντες.

Ἀπεκρίναντο ἅπαντες· Ὁριζέσθω καὶ τοῦτο.

---

1) без҄ блазна *II;* бе҃ бла͗на *C.* 2) сырꙑ. и кто *II;* кто сырꙑи *C.* 3) *II перепра́вл. изъ* лишаютсѧ. 4) пр҃внꙑи *IIC.* 5) бл҃гочестивꙑ *C.* 6) ц҃рь *IIC.* 7) просѧщиимъ *II.* 8) прѣбѣжати *II.* 9) къ *проп. II.* 10) ц҃рви *IIC.* 11) чающи҃ *II.* 12) да *проп. II.*

1) ἐπινοεῖν V. 2) τὸν θραυσμῶν P; τῶν ἀθροισμῶν V. 3) γίνεται V. 4) εἶναι PV. 5) βήθειαν V. 6) ἆρα cod. 7) въ cod. срѣзаны переплетчикомъ конечныя буквы ής, такъ какъ все слово припис. in m.; εὐσεβέστατος PV. 8) ἀλλ' проп. V. 9) δ' проп. V. 10) ἐκδεδομένους PV. 11) cod. рукой X в. переправл. въ τούς. 12) σύμψυχοι P. 13) γίνεσθε V.

и҃· [1] прп҃бныи епп҃ъ рече· И се свойство ваше [2] да соудить· да понѥже ключитьсѧ ꙁаниѥ не подати комоу отъ епп҃ъ [3] приходѧщиихъ въ [4] воиньство· иже [5] отъ нихъ таковаꙗ имоуть прошениꙗ· ихъже выше помѧноухомъ· своимь диꙗконъмь посылати· слоугы бо лице неꙁавистьно ѥсть· и подаваꙗ [6] скоро принести [7] можеть·

| отъвѣщаша вьси се да [8] ꙁаповѣдано боудеть·

ѳ҃· [9] прп҃бныи епп҃ъ рече· И се подобьно мьню быти· да въ нѥиже епархии [10] еп҃пи къ братоу и къ епп҃оу своѥмоу посълють мольбы· иже въ большимь [11] сы градѣ сирѣчь въ митрополиитъ· диꙗкона своѥго и мольбы и потрѣбы посълеть подаваꙗ ѥмоу· и съставьнаꙗ посъланиꙗ пиша ꙗвѣ ꙗко по [12] подобию къ братии къ епп҃омъ нашимъ· иже въ то врѣмѧ въ мѣстѣхъ или въ градѣхъ прѣбываютъ· въ нихъже блг҃очьстивыи црь҃ [13] людьскыꙗ [14] править вещи· аще ли къто имать отъ епп҃ъ

1) *У проп. все правило 8.* 2) свои҃ствавше *С.* 3) епискѹпъ *С.* 4) въ *проп. П.* 5) ѥ *П.* 6) подаꙗ *С.* 7) прѣсти *П.* 8) да *проп. П.* 9) *У проп. все правило 9.* 10) и *проп. П.* 11) большие *П.* 12) по *проп. С.* 13) црь҃ *С.* 14) лютьскыꙗ *П.*

η΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Καὶ τοῦτο ἡ ἀγχίνοια ὑμῶν κρινάτω, ἵνα ἐπειδὴ ἔδοξεν διὰ τὸ μὴ πίπτειν ὑπὸ κατάγνωσίν τινα τῶν ἐπισκόπων ἀφικνούμενον εἰς τὸ στρατόπεδον, εἴ τινες αὐτῶν τοιαύτας ἔχοιεν δεήσεις, οἵων ἐπάνω ἐπεμνήσθημεν, [1] διὰ ἰδίου διακόνου [2] ἐπιστέλλοιεν· [3] τοῦ γὰρ ὑπηρέτου τὸ πρόσωπον οὐκ ἐπίφθονον [4] τυγχάνει, [5] καὶ τὰ παρασχεθησόμενα [6] θᾶττον διακομισθῆναι [7] δυνήσεται. [8]

Ἀπεκρίναντο ἅπαντες· [9] Καὶ τοῦτο л. 103 b.
ὁριζέσθω.

θ΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Καὶ τοῦτο ἀκόλουθον νομίζω εἶναι, ἵνα ἐν οἱᾳδηποτοῦν ἐπαρχίᾳ ἐπίσκοποι πρὸς ἀδελφὸν καὶ συνεπίσκοπον ἑαυτῶν [10] ἀποστέλλοιεν δεήσεις· ὁ ἐν τῇ μείζονι τυγχάνων πόλει τουτέστιν τῇ μητροπόλει, αὐτὸς [11] καὶ τὸν διάκονον αὐτοῦ καὶ τὰς δεήσεις ἀποστείλοι, [12] παρέχων αὐτῷ καὶ συστατικὰς ἐπιστολάς, γράφων δηλονότι κατ᾿ ἀκολουθίαν καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνεπισκόπους ἡμῶν, οἵτινες [13] ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐν τοῖς τόποις ἢ ἐν ταῖς πόλεσιν διάγοιεν, [14] ἐν αἷς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς τὰ δημόσια διακυβερνᾷ [15] πράγματα. εἰ δὲ ἔχοι τις τῶν ἐπισκόπων

1) ἐμνήσθημεν V (и P?). 2) cod. переправл. рукой X в. изъ διάκονο[ν?]. 3) ἀποστέλλοιεν PV. 4) ἐπιφθόνον cod. 5) τυγχάνοι cod. 6) πραχθησόμενα V. 7) διακοσμηθῆναι. 8) cod. здѣсь ε по скобл. рукой X в. (вм. η?); δυνήσονται V. 9) πάντες PV. 10) αὐτῶν V. 11) αὐτοὶ P, но въ Patm. 173 конечное ι переправл. изъ другой буквы (ς?). 12) ἀποστέλλοι P. 13) εἴ τινες P. 14) διάγουσιν V. 15) κυβερνᾷ V.

дроугы на дворѣ отъ полатꙑ· и хощеть о коѥмь ѥже [1] подобьнѣѥ ѥсть съподобити· да не възбраненъ боудеть заповѣдати имъ своимь дьꙗкономь и съподобити· [2] ꙗко бл҃оую ихъ помощь· съподоблꙗющю ѥмоу подати мьнить· приходꙗщии же въ римъ· [3] ꙗко же прѣже рекохъ възлюбленоуоумоу братоу нашемоу и еп҃поу иоулиоу [4] мольбꙑ· ꙗже имоуть даꙗти дължьни соуть подавати да пьрвѣѥ [5] тъ прѣносить [6] аще не [7] нѣции отъ нихъ бестоудьствоують· ти тако своѥ застоупленииѥ и печаль подаꙗ·

вьси епископи отъвѣщаша [8] въгодьноу имъ [9] и подобьноу бꙑти съвѣщанию томоу·

Т҃· [10] прѣподобьнꙑи [11] еп҃ъ [12] рече· |

л. 104 а. И се поуждьнѣѥ мьню· да съ вьсѣмь опасениѥмь и [13] прилежаниѥмь [14] испꙑтаѥтьсꙗ· [15] ꙗко аще кто богатꙑи· [16] ли бѣльць· или отъ сънь-мища съподобитьсꙗ еп҃ъ бꙑти· не пьрвѣѥ поставлꙗти· аще не отъ чьтьцꙗ и диꙗкона и отъ попа слоужениꙗ съвьршить· да на къꙇждо рꙗдъ аще оубо достоинъ [17] мьнѣтисꙗ боудеть на вьрхъ епископьства·

φίλους ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ παλατίου [1] καὶ βούλοιτο περί τινος, ὅπερ πρεπωδέστατον εἴη ἀξιῶσαι, μὴ κωλύοιτο διὰ τοῦ ἑαυτοῦ διακόνου καὶ ἀξιῶσαι καὶ ἐντείλασθαι τούτοις [2] ὥστε τὴν αὐτῶν ἀγαθὴν βοήθειαν ἀξιοῦντι αὐτῷ παρέχειν ἡγοῖτο. οἱ δὲ εἰς Ῥώμην παραγινόμενοι, [3] καθὼς εἴρηκα, τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἡμῶν καὶ συνεπισκόπῳ Ἰουλίῳ τὰς δεήσεις, ἃς ἔχοιεν διδόναι, ὀφείλουσι παρέχειν, [4] ἵνα πρότερος [5] αὐτὸς διακομίζοι, [6] εἰ μή τινες ἐξ αὐτῶν ἀναισχυντοῖεν, [7] καὶ οὕτως τὴν ἑαυτοῦ προστασίαν καὶ φροντίδα παρέχων εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοὺς ἀποστέλλει.

Ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι ἀπεκρίναντο ἀρέσκειν αὐτοῖς καὶ πρεπωδεστάτην εἶναι τὴν συμβουλίαν [9] ταύτην.

ι'. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Καὶ τοῦτο ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω, [10] ἵνα μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ ἐπιμελείας ἐξετάζοιτο, ὥστε ἐάν τις [11] πλούσιος ἢ σχολαστικὸς ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς [12] ἀξιοῖτο ἐπίσκοπος γενέσθαι, [13] μὴ πρότερον καθίστασθαι, ἐὰν μὴ καὶ ἀναγνώστου καὶ διακόνου καὶ πρεσβυτέρου ὑπηρεσίαν ἐκτελέσοι, [14] ἵνα καθ' ἕκαστον βαθμόν, ἐάνπερ ἄξιος νομισθείη, [15] εἰς τὴν ἀψῖδα τῆς ἐπισκοπῆς [16]

---

1) коѥмь ѥ *С;* коѥмѣ *П.* 2) имъ *вставл. С.* 3) римѣ *П.* 4) илноу *П.* 5) перпѣѥ *С.* 6) приносѣ *П.* 7) не *проп. П.* 8) ѿвѣща *П.* 9) имъ *проп. П.* 10) *С и cod (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пнс҃; *У проп.* Т҃. 11) прѣподобнѣи *С.* 12) епискѹпъ *С.* 13) и *проп. П.* 14) прележанїе *П.* 15) испытаютсꙗ *П.* 16) богатꙑ *П;* богать *С.* 17) достоинѣ *П.*

1) βασιλέως V. 2) αὐτοῖς V. 3) παραγενόμενοι P. 4) παρέχειν проп. V. 5) πρότερον V. 6) δοκιμάζοι PV. 7) схоліастъ V переправл. въ ἀναίσχυντοι εἶεν. 8) ἀποστελλοι PV. 9) βουλὴν V. 10) νομίζω проп. V. 11) ἢ вставл. V. 12) καὶ вставл. V. 13) γίνεσθαι PV. 14) конечный слогъ οι въ Patm. 173 по скобл.; ἐκτελέσῃ V. 15) νομισθῇ V. 16) κατὰ προκοπὴν вставл. PV.

прѣбити можеть· приимет же коѥждо вещи рад.[1] ꙗвѣ ꙗко не мала времене[2] дългота· имьже вѣра ѥго и образъ блгостꙑнѧ и твьрдость и кротость знаѥма бꙑти можеть· и тъ достоинъ бжьствьнаго чистительства бꙑвъ великꙑꙗ насладитьсѧ чьсти· ни подобьно бо ѥсть· ни хꙑтрость ни блгоѥ житиѥ приѥмлѥть дьрзо и льгъко на се[3] ити· ꙗко или еппоу или попови или диаконоу[4] оудобь поставлѥноу бꙑти· тако бо[5] оубо въ правьдоу новонасаженꙑи[6] мьнитьсѧ· понѥже паче и блжнꙑи апл иже и ꙗзꙑкомъ[7] бꙑсть оучитель·[8] ꙗвлѧѥтьсѧ възбранꙗꙗ скораꙗ бꙑвающаꙗ поставлѥниꙗ· дългаго лѣта искоушениѥ житиѥ[9] и когожьдо[10] образъ достоино въобразити можеть·

вси рекоша въгодьно имъ· и[11] отьноудь не подобаѥть прѣвраꙗати ихъ·

διαβῆναι δυνηθείη·[1] ἕξει δὲ ἑκάστου πράγματος[2] ὁ βαθμὸς οὐκ ἐλαχίστου[3] δηλονότι χρόνου μῆκος, δι' οὗ ἡ πίστις αὐτοῦ καὶ ἡ τῶν τρόπων καλοκἀγαθία καὶ ἡ στεῤῥότης καὶ ἡ ἐπιείκεια γνώριμος γενέσθαι δυνήσεται,[4] καὶ αὐτός,[5] ἄξιος τῆς θείας ἱερωσύνης νομισθείς, τῆς μεγίστης ἀπολαύσει[6] τιμῆς· οὔτε γὰρ προσῆκόν ἐστιν, οὔτε ἡ[7] ἐπιστήμη οὔτε ἡ ἀγαθὴ ἀναστροφὴ ἐπιδέχεται τολμηρῶς καὶ κούφως ἐπὶ τοῦτο ἰέναι,[8] ὥστε ἢ ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον προχείρως καθίστασθαι· οὕτω γὰρ ἂν εἰκότως νεόφυτος νομισθείη, ἐπειδὴ μάλιστα καὶ ὁ μακαριώτατος ἀπόστολος, ὃς καὶ τῶν ἐθνῶν γεγένηται διδάσκαλος, φαίνεται κωλύσας ταχείας γίνεσθαι τὰς καταστάσεις· τοῦ γὰρ μηκίστου χρόνου ἡ δοκιμασία τὴν ἀναστροφὴν καὶ τὸν[9] ἑκάστου τρόπον οὐκ ἀπεικότως ἐκτυποῦν δυνήσεται.

Ἅπαντες εἶπον[10] ἀρέσκειν αὐτοῖς καὶ καθάπαξ μὴ δεῖν ἀνατρέπειν αὐτά.[11]

---

1) ради *С.* 2) времени *У.* 3) сеи *П.* 4) на се ити и *вставл. У.* 5) ѹдоѥъ поста *С вставл. и зачеркив.* 6) новонасажен͠ѹ *П.* 7) зык͠о *П.* 8) и *вставл. У.* 9) житиꙗ *У.* 10) и *проп. П.*

1) δυνηθῇ V. 2) τάγματος V. 3) ἐλάχιστον V. 4) cod. здѣсь ε переправл. рукой X в. изъ η. 5) οὕτως V. 6) ἀπολαύσαι Patm. 172 но надъ αι допис. ει. 7) это ἡ и слѣдующіе далѣе слоги ἐπι въ V рукою схоліаста по скобл. 8) τούτῳ P. 9) cod. переправл. изъ τῶν. 10) εἶπαν P. 11) ταῦτα P; αὐτά проп. V. Въ P есть еще слѣдующая прибавка: καὶ ὅσα ἐκ τῆς εὐσεβοῦς νομοθεσίας. Ἡ περὶ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν νεαρὰ δαῖτα (?должно быть διάταξις), ἧς ἡ ἀρχὴ «περὶ διοικήσεως καὶ προνομιῶν καὶ ἄλλων διαφόρων κεφαλαίων» διαγορεύει, ὥστε λαϊκόν, εἰ μὴ τρεῖς μῆνας καταλεγῇ ἐν κλήρῳ, μὴ παρῇ ἄγεσθαι εἰς ἐπισκοπήν. (= изъ III части coll. tripart. у Voelli et Just., Biblioth., 1318).

л. 104 b. ӏа҃· [1] прⷭ҇вѣнъіи епⷭ҇пъ рече· | И се заповѣдати оубо дължьни ѥсмь·[2] да егда епⷭ҇пъ из иного града приидеть въ инъ градъ· или отъ иноꙗ епархиа въ дроугию епархию потрѣбами своими слоужьбоу приѥмлꙗ· или чьсти съподоблениѥмь·[3] множаишеѥ хощеть лѣто прѣбъівати· а того града епⷭ҇пъ неискоусьнъ боудеть оучениꙗ не прѣобидить[4] ли оного ниже бесѣдоуѥть· посрамлꙗꙗ и оукарꙗꙗ лице тоу соущааго епⷭ҇па тъщасѧ· си оубо вина объіче[5] млѧтежь творити· и отъ таковъіꙗ проказъі[6] иѫжде сѣдалище оброучити себѣ и отътьргⷨ҇оути тъщитьсѧ·[7] не соумнѧсѧ прѣданъіꙗ емоу црⷭ҇кве[8] оставлѧти и въ иноу прѣходити·[9] заповѣдано оубо о томь лѣто· понеже и ѥже не приимати епⷭ҇па· бечловѣчьнъихъ[10] прѣльстьнъихъ[11] бъіти мьнитьсѧ· помѧноути же въ пьрвѣѥмь лѣтѣ оⷮ҇ца наша[12] соудивъшемъ·[13] да аще къто простьць въ градѣ прѣбъіваꙗи три недѣльнъіꙗ дн҃и въ трьхъ ндⷧ҇хъ не съподобитьсѧ·[14] отъложенъ боудеть обьщениꙗ· аще оубо то о простъіихъ заповѣдано бъість· не подобаѥть ни

ια΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Καὶ τοῦτο δὲ[1] ὁρίσαι ὀφείλομεν, ἵνα ἐπίσκοπος, ὅταν[2] ἐξ ἑτέρας πόλεως[3] παραγένηται εἰς ἑτέραν πόλιν, ἢ ἀπὸ ἑτέρας ἐπαρχίας εἰς ἑτέραν ἐπαρχίαν, κόμπου χάριν ἐγκωμίοις οἰκείοις[4] ὑπηρετούμενος, ἢ θρησκείας καθοσιώσει, καὶ πλείονα βούλοιτο χρόνον[5] διάγειν, καὶ μὴ ὁ[6] τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπίσκοπος ἔμπειρος ᾖ διδασκαλίας, μὴ καταφρονῇ[7] ἐκείνου καὶ συνεχέστερον ὁμιλῇ,[8] καταισχύνειν καὶ κατευτελίζειν[9] τὸ πρόσωπον τοῦ αὐτόθι ἐπισκόπου σπουδάζων (αὕτη γὰρ ἡ πρόφασις εἴωθεν ταραχὰς ποιεῖν[10]), καὶ ἐκ τῆς τοιαύτης πανουργίας τὴν ἀλλοτρίαν καθέδραν ἑαυτῷ προμνηστεύεσθαι καὶ παρασπᾶσθαι σπουδάζῃ,[11] μὴ διστάζων[12] τὴν αὐτῷ παραδοθεῖσαν[13] ἐκκλησίαν καταλιμπάνειν καὶ εἰς ἑτέραν μεθίστασθαι. Ὁριστέον τοίνυν ἐπὶ τοῦτο[14] χρόνον, ἐπειδὴ καὶ τὸ μὴ ὑποδέχεσθαι ἐπίσκοπον τῶν ἀπανθρώπων καὶ σκαιῶν εἶναι νενόμισται. μέμνησθε[15] δὲ ἐν τῷ προάγοντι χρόνῳ τοὺς πατέρας ἡμῶν κεκρικέναι, ἵνα, εἴ τις λαϊκὸς ἐν πόλει διάγων τρεῖς κυριακὰς ἡμέρας ἐν τρισὶν ἑβδομάσι μὴ συνέρχοιτο, ἀποκινοῖτο τῆς κοινωνίας. εἰ τοίνυν περὶ τῶν[16] λαϊκῶν τοῦτο τεθέσπισται, οὐ χρὴ οὐδὲ

---

1) ӏа҃ *проп. У.* 2) ѥсми *П.* 3) и *вставл. П.* 4) прѣдить *С.* 5) ѡбьче *Ц.* 6) проказн *П.* 7) тщитсѧ *П.* 8) цьркъви *У.* 9) приходити *П.* 10) бесъчлⷪ҇вчьство и *У*; безчеловѣкѣчный *С.* 11) прѣльстьнъихъ *проп. П.* 12) нашего *С.* 13) соудившимъ *У.* 14) подобитсѧ *С.*

1) δὲ проп. V. 2) ὅταν проп. V. 3) ὁπότε вставл. V. 4) οἰκείοις ἐγκωμίοις P. 5) αὐτόθι вставл. V. 6) ὁ μὴ V. 7) καταφρονείτω V. 8) ὁμιλείτω V. 9) cod. дописан. начальное κατ in m. 10) ταράχους παρέχειν P. 11) σπουδάζει PV. 12) στασιάζων P. 13) παραδοθεῖσαν αὐτῷ P. 14) τούτῳ PV. 15) cod. переправл. рукой X в. изъ μεμνῆσθαι. 16) ἐπὶ V (вм. περὶ τῶν).

лѣпо ѥсть· нъ ни польꙁьно ѥсть еп҃с҃поу· аще ни ѥдиноу тѧжькоу поужю имать· или вещь неоудобьна множаѥ оставлѧти своѥꙗ цр҃кве·[1] и оскрьблѧти пороученꙑꙗ емоу люди·[2]

| вьси еп҃пи рекоша·[3] и сии раꙁоумъ ꙁѣло бꙑти лѣпъ ꙁаповѣдаѥмъ·[4]

в҃і·[5] пр҃вд҃нꙑ[6] еп҃с҃пъ· рече· Понеже ничьсо же ѥсть скоудьнѣѥ·[7] и се да боудеть[8] ꙁаповѣдано нѣции отъ братии и[9] еп҃пъ въ градѣхъ въ нихъже еп҃с҃пи поставлѥни соуть· мьнѧтьсѧ притѧжати ꙁѣло мало соуще своѥ· въ инѣхъ же мѣстѣхъ притѧжаниꙗ велиꙗ· отъ нихъже и помагати мощьни соуть оубогꙑимъ· сеце[10] имъ подательнѣѥ бꙑти соуждю· да аще хотѧть къ своимъ приходити притѧжаниѥмъ· и принесениѥ[11] плодомъ сътворити три нд҃лнꙑꙗ дн҃и[12] сирѣчь три нд҃лѧ въ своихъ притѧжаниихъ[13] прѣбꙑвати имъ· и въ ближьнии цр҃кви въ неиже попъ събираѥть ꙁаниѥ бе събьраниѥ ѥмоу мьнѣтисѧ бꙑти съходитисѧ и слоужити· а не чаще въ градъ въходити въ немьже ѥсть еп҃с҃пъ тѣмь бо обраꙁъмь и своꙗ

πρέπει, ἀλλ᾽ οὐδὲ συμφέρει ἐπισκόπῳ, εἰ μηδεμίαν βαρυτέραν ἀνάγκην ἔχει[1] ἢ πρᾶγμα δυσχερές, ἐπὶ πλεῖστον ἀπολείπεσθαι τῆς αὐτοῦ[2] ἐκκλησίας καὶ λυπεῖν τὸν ἐμπεπιστευμένον[3] αὐτῷ λαόν.

Ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι εἰρήκασιν· Καὶ ταύτην τὴν γνώμην σφόδρα εἶναι πρεπωδεστάτην ὁρίζομεν.[4] л. 105 а.

ιβ΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐπειδὴ οὐδέν ἐστιν[5] παραλειπτέον, καὶ τοῦτο ὁρισθήτω· τινὲς τῶν ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἐν ταῖς πόλεσιν, ἐν αἷς ἐπίσκοποι καθίστανται, δοκοῦσι κεκτῆσθαι σφόδρα ὀλίγα ὑπάρχοντα ἴδια, ἐν ἑτέροις δὲ τόποις κτήσεις μεγάλας, ἐξ ὧν καὶ ἐπικουρεῖν δυνατοί εἰσιν τοῖς πένησιν· οὕτως αὐτοῖς συγχωρητέον εἶναι κρίνω, ἵνα εἰ μέλλοιεν εἰς τὰς ἑαυτῶν παραγίνεσθαι κτήσεις καὶ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν ποιεῖσθαι, τρεῖς κυριακὰς ἡμέρας, τουτέστιν τρεῖς ἑβδομάδας ἐν τοῖς ἑαυτῶν κτήμασιν αὐτοὺς διάγειν καὶ ἐν τῇ ἀγχιστευούσῃ ἐκκλησίᾳ, ἐν ᾗ πρεσβύτερος συνάγοι,[6] ὑπὲρ τοῦ μὴ χωρὶς συνελεύσεως αὐτὸν δοκεῖν εἶναι, συνέρχεσθαι καὶ λειτουργεῖν καὶ μὴ συνεχέστερον εἰς τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἐστιν[7] ἐπίσκοπος, παραγίγνοιτο·[8] τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον καὶ τὰ οἰκεῖα

---

1) цр҃кви *У.* 2) досꙋда *встав. С.* 3) рѣша *У.* 4) заповѣда *П*; *cod. in m. рукой XIII в.* досоу҃. 5) *У проп. все правило 12.* 6) пр҃вд҃ныи *С.* 7) скоудьнѣѥ *проп. П.* 8) бꙋдꙋ *П.* 9) отъ братии и *проп. П.* 10) сице *СП.* 11) принесениѥмъ *П.* 12) днии *П.* 13) притѧжены *П.*

1) ἔχοι V; ἔχῃ Patm. 172. 2) αὑτοῦ cod. V; ἑαυτοῦ P. 3) ἐνπεπιστευμένον P; ἐμπιστευόμενον V. 4) ὁριζόμεθα PV. 5) ἐστιν проп. V. 6) συναγάγοι P. 7) ἔστιν Patm. 172. 8) παραγίνοιτο V.

кмоу вещи паче своего несоущьства· ни кдиного же подъиметь тъщеты· и отъ гърдааго и противьнааго оуклонитисѧ мьнитъ прѣгрѣшениꙗ· [1] вьси еп҃пи рѣша годѣ кстъ и се въображениꙗ

г҃і· [2] пр҃пбнъи еп҃пъ рече· И се вьсѣмъ да годѣ боудеть· да аще диаконъ или попъ· или кто отъ клирикъ· безъ обыщениꙗ [3] боудеть· и къ

л. 105 b. дроугоуоумоу еп҃поу [4] | съвѣдоуща кго прибѣжить вѣдоуща отълоучена кго ѿ обыщениꙗ отъ своего еп҃па· [5] не подобакть еп҃поу [6] и братоу своемоу роуганиꙗ творѧща подати кмоу обьщениꙗ· аще ли дьрзнеть се сътворити· да вѣсть съшьдъшемъ [7] еп҃помъ· [8] отъвѣтъмь себе повиньна [9] поставити·

вьси еп҃пи рѣша тъ соудъ и миръ вьсьгда съхранить и съблюдеть вьсѣхъ кдиномыслиꙗ· [10]

ıд҃· [11] пр҃пбнъи еп҃пъ рече· Подвизающек [12] мѧ вьсьгда мълчати не хощю· аще еп҃пъ напраснъ обрѧщетьсѧ кгоже не подобакть въ таковѣмь моужи прѣбывати· и скоро соупротикоу попъ или диаконъ

αὐτοῦ πράγματα παρὰ τὴν αὐτοῦ ἀπουσίαν οὐδεμίαν ὑπομένει [1] ζημίαν, καὶ τὸ [2] τῆς ἀλαζονείας καὶ τοῦ τύφου ἐκκλίνειν δόξει [3] ἔγκλημα.

Ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι εἶπον· Ἀρέσκει καὶ αὕτη ἡ διατύπωσις.

ιγ΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Καὶ τοῦτο πᾶσιν ἀρεσάτω, ἵνα ἤτοι [4] διάκονος ἤτοι [5] πρεσβύτερος [6] καί τις τῶν κληρικῶν ἀκοινώνητος γένηται, καὶ πρὸς ἕτερον ἐπίσκοπον τὸν εἰδότα αὐτὸν καταφύγῃ, [7] γινώσκοντα [8] ἀποκεκινῆσθαι αὐτὸν [9] τῆς κοινωνίας παρὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου, μὴ χρῆναι τῷ ἐπισκόπῳ [10] καὶ [11] ἀδελφῷ αὐτοῦ ὕβριν ποιοῦντα παρέχειν αὐτῷ κοινωνίαν· εἰ δὲ τολμήσοι τοῦτο ποιῆσαι, γινωσκέτω συνελθόντων τῶν [12] ἐπισκόπων ἀπολογίᾳ [13] ἑαυτὸν [14] ὑπεύθυνον καθιστάναι. [15]

Ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι εἶπον· [16] Αὕτη ἡ κρίσις καὶ τὴν εἰρήνην πάντοτε διαφυλάξει καὶ τηρήσει [17] τὴν πάντων ὁμόνοιαν.

ιδ΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὸ δὲ πάντοτέ με κινοῦν ἀποσιωπῆσαι [18] οὐκ ὀφείλω. εἴ τις ἐπίσκοπος ὀξύχολος εὑρίσκοιτο, ὅπερ οὐκ ὀφείλει ἐν τοιούτῳ ἀνδρὶ πολιτεύεσθαι, καὶ ταχέως ἄντικρυς πρεσβύτερος ἢ διάκονος [19]

1) се пис҃а *вставл. С.* 2) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҃; г҃і *проп. У.* 3) кщениꙗ *П.* 4) еписвѹпѹ *П.* 5) епискѹпа *П.* 6) епискѹпѹ *П.* 7) съшьдъшимъ *УП.* 8) епискѹпо҃ *П.* 9) вина *С.* 10) единомыслиꙗ *П.* 11) ıд҃ *проп. У.* 12) Подвизающа еже *П.*

1) ὑπομενεῖ V; υπομενει Patm. 173. 2) V ставитъ это τὸ подъ точками. 3) δόξῃ cod.; τὸ вставл. V. 4) ἢ V. 5) ἢ вставл. PV. 7) καταφύγοι P. 8) γνωστα P. 9) αὐτὸν ἀποκεκινῆσθαι V. 10) συνεπισκόπῳ V; ἐπισκόπῳ проп. P. 11) καὶ проп. P. 12) τῶν проп. PV. 13) ἀπολογίας V. 14) αὐτὸν V. 15) καθεστάναι PV. 16) εἶπαν P. 17) διατηρήσει PV. 18) σιωπῆσαι P. 19) πρεσβυτέρου ἢ διακόνου PV.

подвигъсѧ· изгънати[1] ис[2] црк҇ве[3] кого хощеть· промꙑслънѣѥ ѥсть не напрасно таковаго осоудити[4] и[5] обьщениꙗ лишати·

Вьси рекоша изгънанꙑи да имать власть къ еп҇поу митрополиꙗ тоꙗ епархиа прибѣжати· аще митрополискꙑи[6] отъидеть къ ближьниоумоу притѣкати и съподоблꙗтисѧ· да съ опасениѥмь испꙑтаѥтьсѧ вещь ѥго не подобаѥть бо не имѣти слоуха съподоблꙗющемъсѧ·[7] а тъ еп҇пъ иже неправьдьно[8] изгънавꙑи таковаго добле търпѣти дължьнъ | ѥсть· да испꙑтаниѥ вещи боудеть ї аще разорить сѧ ѥго осоужениѥ или исправлѥниѥ полоучить· прѣже же[9] прилѣжьно и съ вѣрою каꙗжьдо испꙑтаютьсѧ· не имѣꙗи[10] обьщениꙗ· прѣже разоумѣниꙗ вещи себѣ не подобаѥть мꙑщати обьщениꙗ·[11] аще ли съшьдъшеса отъ клирикъ нѣции оузьрꙗть прѣзорьство и гърдость[12] ѥго· поиѥже не подобьно ѥсть роуганиѥ или порѣчениꙗ·[13] неправьдьна прѣтърпѣти· горьчаишими и тꙗжьшими[14] гл҇ы обращати того дължьни соуть· да лѣпоѥ повелѣвающиоумоу слоужать и[15] послоушають· ꙗко же бо еп҇пъ

κινηθεὶς ἐκβάλλειν[1] τῆς ἐκκλησίας τινὰ ἐθελήσοι,[2] προνοητέον ἐστὶν μὴ ἀθρόον[3] τὸν τοιοῦτον καταχρίνεσθαι καὶ τῆς κοινωνίας ἀποστερεῖσθαι.[4]

Πάντες[5] εἰρήκασιν· Ὁ ἐκβαλλόμενος ἐχέτω ἐξουσίαν ἐπὶ τὸν ἐπίσκοπον τῆς μητροπόλεως τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καταφυγεῖν· εἰ δὲ ὁ τῆς μητροπόλεως ἄπεστιν, ἐπὶ τὸν πλησιοχῶρον[6] κατατρέχειν καὶ ἀξιοῦν, ἵνα μετὰ ἀκριβείας αὐτοῦ ἐξετάζηται[7] τὸ πρᾶγμα· οὐ χρὴ γὰρ μὴ ὑπέχειν τὰς ἀκοὰς τοῖς ἀξιοῦσιν. κἀκεῖνος δὲ ὁ ἐπίσκοπος, ὁ δικαίως ἢ ἀδίκως ἐκβαλὼν τὸν τοιοῦτον, л. 106 а. γενναίως φέρειν ὀφείλει, ἵνα ἡ ἐξέτασις τοῦ πράγματος γένηται, καὶ ἢ κυρωθῇ αὐτοῦ ἡ ἀπόφασις ἢ διορθώσεως τύχῃ· πρὶν δὲ ἐπιμελῶς καὶ μετὰ πίστεως ἕκαστα ἐξετασθῇ, ὁ μὴ ἔχων τὴν κοινωνίαν πρὸ τῆς διαγνώσεως τοῦ πράγματος ἑαυτῷ οὐκ ὀφείλει ἐκδικεῖν τὴν κοινωνίαν· ἐὰν δὲ συνεληλυθότες[8] τῶν κληρικῶν τινες κατίδωσιν τὴν ὑπεροψίαν καὶ τὴν ἀλαζονείαν αὐτοῦ, ἐπειδὴ οὐ προσῆκόν ἐστιν ὕβριν ἢ μέμψιν ἄδικον ὑπομένειν, πικροτέροις καὶ βαρυτέροις ῥήμασιν ἐπιστρέφειν τοῦτον[9] ὀφείλουσιν, ἵνα τῷ τὰ πρέποντα κελεύοντι ὑπηρετῶνται καὶ ὑπακούωσιν· ὥσπερ γὰρ ὁ ἐπίσκοπος

---

1) и͗глати *С.* 2) изъ *У*; и *П.* 3) цьркъви *У.* 4) сѫдити *С.* 5) и *проп. П.* 6) и *встав. П.* 7) сподоблꙗющимсѧ *П.* 8) неправьдьно и *проп. П.* 9) правьдьно *УП.* 9) же *проп. П.* 10) имѣнию ни и *У* (*вм.* имѣꙗ). 11) прѣ҇ разѹмѣниꙗ вещи себе не п҇оба҇е мꙑщати ѡбщениꙗ *П допис. in m.* 12) гърдꙑнѧ *У.* 13) пороченниꙗ *У.* 14) тꙗжь- кими *П.* 15) и *проп. П.*

1) ἐκβαλεῖν Patm. 172. 2) ἐθέλοι V. 3) ἀθρῶον V. 4) καὶ τῆς κοινωνίας ἀποστερεῖσθαι проп. V. 5) ἐπίσκοποι вставл. P. 6) πλησιόχωρον V (и cod., переправл. рукой X в.). 7) ἐξετάζοιτο V. 8) συνεληλυθότων V. 9) τὸν τοιοῦτον V (вм. τοῦτον).

слоугамъ· чистоу дължьнъ ѥсть любъвь[1] и оувѣтъ подаꙗти· тѣмь же образъмь повиновении иꙁ льсти.[2] еп҃омъ ꙗже о слоужении творити дължьни сѫ·

і҃е·[3] прп҃бьнꙑи еп҃ъ рече· И се оубо вьси ꙁаповѣдахомъ· да аще кꙑи еп҃ъ отъ иного обитаниꙗ хощеть щюждего слоугоу· бе съвѣщаниꙗ своѥго еп҃па на нѣкоѥмь рѧдоу· поставити неоутвьржено и неиꙁвѣсто·[4] таковоѥ поставлениѥ мьнитьсѧ· аще же нѣции[5] се повелѧть паче братиꙗ и съеп҃пъ[6] нашихъ· въспоминаеми бꙑти и исправлѧѥми дължьни сѫ·
вьси рекоша си ꙁаповѣдь да боу-
л. 106 b. деть не|подвижима·[7]

і҃ѕ·[8] и атии еп҃ъ[9] рече·[10] Не вѣсте ли какова и колика ѥсть селоуньскаꙗ митрополиа· многашьдꙑ оубо въ ню ѿ инѣхъ[11] епархии попове и диакони приходѧть и не довълѣюще[12] малъмь прѣбꙑваниѥмь лѣта· прѣбꙑваютъ[13] и вьсе лѣто тоу творѧще[14] съвьршаютъ ли[15] едъва по мноꙁѣ лѣтѣ въ своꙗ отъходити ц҃ркви поудими сѫть· тѣхъ[16] оубо ꙁаповѣдати·

1) любо *П.* 2) лѣсти *У.* 3) е҃і *cod.*; і҃е *проп. ПУ.* 4) неꙁвѣсто *С.* 5) и *вставл. П.* 6) съѥпископъ *У.* 7) непождима *П*; *cod. in m. рукой XIII в.* досоу҃. 8) *У проп. все правило 16.* 9) архиеп҃пъ *П (вм.* атии еп҃пъ). 9) досѹда *вставл. С.* 11) ин҃ *П.* 12) довлѣюще *С.* 13) пребываѥ҃ *П.* 14) творѧщи҃ *П.* 15) ли *проп. П.* 16) сп҃ѣ *П.*

τοῖς ὑπηρέταις εἰλικρινῆ ὀφείλει τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διάθεσιν παρέχειν, τὸν αὐτὸν τρόπον[1] οἱ ὑποτεταγμένοι ἄδολα τοῖς ἐπισκόποις τὰ τῆς ὑπηρεσίας ἐκτελεῖν ὀφείλουσιν.

ιε΄. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Καὶ τοῦτο δὲ πάντες[2] ὡρίσαμεν,[3] ἵνα εἴ τις ἐπίσκοπος ἐξ ἑτέρας παροικίας βουληθῇ ἀλλότριον ὑπηρέτην χωρὶς τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου εἴς τινα βαθμὸν καταστῆσαι, ἄκυρος καὶ ἀβέβαιος ἡ τοιαύτη κατάστασις[4] νομίζοιτο· ἐὰν δέ τινες[5] τοῦτο ἑαυτοῖς ἐπιτρέψειαν,[6] παρὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν καὶ ὑπομιμνήσκεσθαι καὶ διορθοῦσθαι ὀφείλουσιν.
Ἅπαντες εἰρήκασιν· Καὶ οὗτος ὁ ὅρος ἔστω[7] ἀσάλευτος.

ις΄. Ἀέτιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Οὐκ ἀγνοεῖτε, ὁποία καὶ πηλίκη τυγχάνει ἡ τῶν Θεσσαλονικέων μητρόπολις· πολλάκις τοιγαροῦν εἰς αὐτὴν[8] ἀπὸ ἑτέρων ἐπαρχιῶν πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι παραγίνονται, καὶ οὐκ ἀρκούμενοι βραχείᾳ διαγωγῇ χρόνου ἐναπομένουσι καὶ ἅπαντα τὸν χρόνον αὐτόθι ποιοῦντες διατελοῦσιν, ἢ μόλις μετὰ πλεῖστον χρόνον εἰς τὰς ἑαυτῶν ἐπανιέναι ἐκκλησίας ἀναγκάζονται· περὶ τούτων οὖν ὁριστέον.

1) καὶ вставл. V. 2) ἅπαντες P. 3) ὁρίσωμεν PV. 4) ἡ κατάστασις ἡ τοιαύτη PV. 5) εἴ τινες δὲ ἐὰν PV (вм. ἐὰν δέ τινες). 6) ἐπιτρέψωσιν V. 7) στήτω P; στηκέτω V. 8) ταύτην V.

ı͞з· [1] прп҃бьнъıи епп҃ъ рече· Сиꙗ заповѣди иже [2] и на епп҃ѣхъ заповѣданы· да съхранѧтьсѧ· и надъ сими лици· [3]

͞ıи· [4] прѣподобьнъıи епп҃ъ рече· Бълмѣнѧющю и братоу нашемоу лоумпиоу· [5] и се годѣ бъı да аще къıи епп҃ъ ноужю подъимъ неправьдьно изверженъ боудеть· или хъıтрости ради или исповѣданиꙗ ради съборьнъıꙗ цр҃кве· [6] или истиньнаго ради отъмьщениꙗ· [7] и бѣжа бѣдъı непобиньнъ и [8] прп҃бинъ съи [9] въ инъ придеть градъ· да не възбраненъ боудеть тоу на толицѣ прѣбъıвати донъдеже възидеть· или роуганиꙗ [10] бъıвъшаего ıемоу изиѣноу обрѣсти възможеть· жестоко бо и тѧжько [11] изгънаниıе неправьдьно пострадавъшю· неприꙗтоу бъıти нами· и большею [12] бл҃гостию и съмъıсломь дълженъ ıесть приꙗтъ бъıти таковъıи· | вьси [13] рекоша годѣ въ [14] и то· [15]

͞ıѳ· [16] гавден‹ти›и [17] епп҃ъ ре҃· [18] Вѣси брате [19] летье [20] ꙗко тъгда нѣкъгда поставленоу соущю ти епп҃ъмь· [21]

ιζʹ. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Οὗτοι οἱ ὅροι, οἱ καὶ [1] ἐπὶ τῶν ἐπισκόπων ὡρισμένοι, φυλαττέσθωσαν καὶ ἐπὶ τούτων τῶν προσώπων.

ιηʹ. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ὑποβάλλοντος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Ὀλυμπίου καὶ τοῦτο ἤρεσεν, ἵνα εἴ τις ἐπίσκοπος [2] βίαν ὑπομείνας ἀδίκως ἐκβληθείη ἢ διὰ τὴν ἐπιστήμην ἢ διὰ [3] τὴν ὁμολογίαν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, [4] ἢ διὰ τὴν τῆς ἀληθείας ἐκδικίαν, καὶ [5] φεύγων τὸν κίνδυνον, ἀθῷος καὶ καθωσιωμένος ὤν, εἰς ἑτέραν ἔλθοι [6] πόλιν, μὴ κωλυέσθω ἐκεῖ ἐπὶ τοσοῦτον διάγειν, ἕως ἂν ἐπανέλθῃ, ἢ [7] τῆς ὕβρεως τῆς γεγενημένης [8] αὐτῷ ἀπαλλαγὴν εὕρασθαι [9] δυνηθῇ· σκληρὸν [10] γὰρ καὶ βαρύτατον ἐλασίαν ἄδικον [11] ὑπομεμενηκότα μὴ ὑποδέχεσθαι ὑφ᾽ ἡμῶν· πλείστῃ [12] γὰρ καλοκἀγαθίᾳ [13] καὶ [14] φρονήσει [15] ὀφείλει παραδέχεσθαι ὁ τοιοῦτος.

Πάντες εἰρήκασιν· Ἤρεσεν καὶ τοῦτο. л. 107 а.

ιθʹ. Γαυδέντιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Οἶδας, ἀδελφὲ Ἀέτιε, ὡς τὸ τηνικαῦτά ποτε [16] κατασταθέντος σου ἐπισκόπου ἢ [17]

---

1) *У проп. все правило 17.* 2) иже *проп. С.* 3) се писа҃ *вставл. С.* 4) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҃; ͞ıи *проп. У.* 5) алоумьпию *У.* 6) цр҃кви *У.* 7) Ѿмщениꙗ *П.* 8) повиньныи *П.* 9) съı *У.* 10) роуганиı *П.* 11) тѧшко *П.* 12) большюю бо *С.* 13) и вьси *У.* 14) бъı *УСП.* 15) *cod. in m. рукой XIII в.* досоу҃. 16) *У проп. все правило 19.* 17) гавдении *cod.;* гавдении *С;* гагдѣнти *П.* 18) досуда *вставл. С.* 19) братье *П.* 20) летье *проп. П.* 21) епискупо҃ *П.*

1) καὶ οἱ V. 2) ἢ κληρικὸς вставл. V. 3) διὰ проп. V. 4) ἐκκλησίας проп. V. 5) καὶ проп. V. 6) ἔλθοι εἰς ἑτέραν πόλιν V. 7) καὶ V. 8) γεναμένης P. 9) εὐράσθαι P; εὑρέσθαι V, но εʹ по скобл. (вм. ά?). 10) cod. конечное ν и удареніе прибавл. здѣсь рукой X в., вм. выскобленныхъ 4—5 буквъ; κλῆρον V (in m. очень поздней рукой σκληρόν). 11) ἔνδικον V. 12) πλειστα V. 13) καλοκαγαθίας V. 14) καὶ проп. V. 15) φιλοφρονήσει P; φιλοφροσύνῃ V. 16) πότε Patm. 173. 17) ἡ проп. V.

миръ къ томоу подаꙗаашесѧ· да не кꙑихъ мошіни дъвомꙑслиꙗ о [1] црк҇вьнꙑихъ останеть· мьниться отъ мосѣа поставленꙑꙗ и [2] отъ еѵтѵхиана· поне ихъ ни ѥдина же вина обрѣтаѥться вьсѧ приꙗти·

к҃· [3] пр҇ивинꙑи еп҇пъ рече· Моѥго съмѣрениꙗ осоужениѧ [4] ѥсть се· понеже мълчаливи и тьрпѣливи [5] дължьни ѥсмь [6] бꙑти· и довъльни [7] къ вьсѣмъ имѣти щедротоу· ѥдиною сихъ въ клиросъ црк҇вьнꙑи въведенꙑихъ отъ нѣкꙑихъ братиꙗ нашеꙗ· аще не хотѧть възвраштатисѧ въ нѧже наречени соуть црк҇ви прочеѥ не приимати ектѵхианоу же ни епископлѧ себѣ нарицѧти имене· [8] нъ ни моусеа [9] акꙑ еп҇па мьнѣти· аще ли простославьнꙑихъ обьщениѥ възьмоуть· не подобаѥть имъ отъврѣщисѧ·
вси рѣша годѣ ѥсть·

к҃а· [10] гавдентии [11] еп҇пъ рече· Сице сп҇сьно и подобьнѣ заповѣданаꙗ и лѣпо запрѣщениꙗ ваша иерѣѡвъ и б҃оу въгодьна

εἰρήνη λοιπὸν ἐβράβευσεν· ἵνα μή τινα λείψανα διχονοίας περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν [1] ἐναπομείνῃ, [2] ἔδοξεν καὶ τοὺς παρὰ Μωσέου [3] κατασταθέντας καὶ τοὺς παρὰ Εὐτυχιανοῦ, ἐπειδὴ αὐτῶν οὐδεμία αἰτία εὑρίσκοιτο, πάντας ὑποδεχθῆναι.

κʹ. Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τῆς ἐμῆς μετριότητος ἡ ἀπόφασίς ἐστιν [4] αὕτη· ἐπειδὴ ἥσυχοι καὶ ὑπομονητικοὶ ὀφείλομεν εἶναι καὶ διαρκῆ τὸν πρὸς πάντας ἔχειν οἶκτον, [5] ἅπαξ τούτους τοὺς εἰς κλῆρον ἐκκλησιαστικὸν προαχθέντας ὑπό τινων ἀδελφῶν ἡμῶν, ἐὰν μὴ βούλοιντο ἐπανέρχεσθαι εἰς ἃς κατωνομάσθησαν ἐκκλησίας, τοῦ λοιποῦ μὴ ὑποδέχεσθαι· Εὐτυχιανὸν δὲ μήτε ἐπισκόπου ἑαυτῷ [6] διεκδικεῖν ὄνομα, ἀλλ' οὐδὲ Μουσαῖον [7] ὡς ἐπίσκοπον νομίζεσθαι· [8] εἰ δὲ λαϊκὴν κοινωνίαν ἀπαιτοῖεν, μὴ χρῆναι αὐτοὺς [9] ἀρνεῖσθαι.
Πάντες [10] εἶπον· Ἀρέσκει. [11]

καʹ. [12] Γαυδέντιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ταῦτα σωτηριωδῶς καὶ ἀκολούθως ὁρισθέντα καὶ πρεπόντως τὰ ἐπιτίμια [13] ἡμῶν [14] τῶν ἱερέων, [15] καὶ θεῷ ἀρέσαντα

---

1) и *проп. С.* 2) *проп. П.* 3) *У проп. все правило 20.* 4) ѡсоужение *П.* 5) *cod. было* тьрпѣливии, *но конечное* и *перепр. въ* а, *принадлежащее слѣдующему слову.* 6) ѥсли *П.* 7) доволнѹ *П.* 8) мене *П.* 9) мосѣꙗ *П*; моѵсеѧ *С.* 10) *У проп. все правило 21.* 11) гавденти *П.*

1) κανόνων вставл. V. 2) ἐναπομείνοι V. 3) Μουσαίου PV. 4) ἔστιν Patm. 172. 5) οἶκτον ἔχειν P. 6) ἑαυτῷ V переправл. изъ ἑαυτόν. 7) Μωϋσέον cod., но ϋ здѣсь по скобл. рукой X в. 8) εἶναι ἄξιον ὀνομάζεσθαι V (вм. νομίζεσθαι). 9) αὐτοῖς P. 10) Ἅπαντες V. 11) Πάντες εἶπον· Ἀρέσκει проп. P. 12) καʹ проп. P. 13) τῇ ἐπιτιμίᾳ PV (и cod. переправл. изъ τὰ ἐπιτίμια). 14) ὑμῶν PV. 15) ἱερῶν P (Patm. 173 выскобл. ε передъ ῶ).

и чл҃вкомъ· силоу [1] и крѣпость свою оудьржати не възмогоуть аще и не страхъ изнесенъıимъ осоужденъıимъ въслѣдоу|ѥть· вѣмъ бо и сами [2] многашьдъı малъıихъ ради бестоудиꙗ· [3] бж҃ьственоѥ и прѣочистованоѥ имѧ чистительства [4]: въсприꙗти· [5] аще оубо къто паче всѣхъ мьнимаꙗ дьрьзнеть тъıщасѧ боуѥстью паче и гърдостию· или б҃оу въгодити ино чтъ [6] съдѣꙗти да вѣсть прѣгрѣшениѥмь отвѣта себе повиньна поставити· и чьсть и достоꙗниѥ епископьства отъложити·
вьси отъвѣщаша подобаѥть и годѣ [7] ѥсть намъ таковъıи разоумъ·

к҃в· [8] И се же тамо паче знаѥмо боудеть и испълниться· аще къждо насъ иже въ мимохоженихъ ѥже на поути соущемъ еп҇омъ видѣвъ ѥп҇а. възищеть винъı мимошьствиꙗ [9] и камо шьствиѥ творить· и аще оубо обрѧщеть и на воиньство [10] грѧдоуща· възищеть рѣчи горѣ прѣдълежащаꙗ· аще призъванъ грѧдеть идоущю ѥмоу· ничьсо же пакости да боудеть· аще ли показаниꙗ дѣлѧ

1) ꙗнлꙋ *cod.* 2) самъıмь *П.* 3) бе³стꙋдие *П.* 4) чиститества *С.* 5) въ҇приѧ *П.* 6) что *ПС.* 7) ѥ҇га *П.* 8) *У проп. все правило 22.* 9) *cod. переправл. изъ* мимошьствии. 10) воиньство *П.*

καὶ ἀνθρώποις, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσχὺν ἑαυτῶν κατασχεῖν οὐ δυνήσονται, ἐὰν μὴ καὶ φόβος ταῖς ἐξενεχθείσαις ἀποφάσεσιν ἀκο- л. 107 b.
λουθήσῃ· ἴσμεν γὰρ καὶ αὐτοὶ πλεονάκις διὰ τὴν ὀλίγων ἀναισχυντίαν τὸ θεῖον καὶ σεβασμιώτατον ὄνομα τῆς ἱερωσύνης εἰς κατάγνωσιν ἐληλυθέναι. εἰ τοίνυν τις παρὰ τὰ [1] πᾶσι δόξαντα τολμήσοι,[2] σπουδάζων τύφῳ μᾶλλον καὶ ἀλαζονείᾳ ἢ τῷ θεῷ ἀρέσαι, ἕτερόν τι [3] διαπράξασθαι,[4] γινωσκέτω ἐγκλήματι ἀπολογίας ἑαυτὸν ὑπεύθυνον καθίστασθαι καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἐπισκοπῆς ἀποβάλλειν.
Ἅπαντες ἀπεκρίναντο· Πρέπει καὶ ἀρέσκει ἡμῖν ἡ τοιαύτη γνώμη.

Καὶ τοῦτο δὲ ἐκεῖθεν μάλιστα γνώριμον γενήσεται [5] καὶ πληρωθήσεται, ἐὰν ἕκαστος ἡμῶν τῶν ἐν ταῖς παρόδοις ἤτοι καναλίῳ καθεστώτων ἐπισκόπων θεασάμενος ἐπίσκοπον ἐπιζητοίη τὴν αἰτίαν τῆς παρόδου καὶ ποῦ τὴν πορείαν ποιοῖτο· [6] καὶ ἐὰν μὲν εὕρῃ αὐτὸν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἀπιόντα, ἐπιζητήσει [7] τὰς αἱρέσεις τὰς ἐπάνω προκειμένας· κἂν κεκλημένος ἀφικνῆται,[8] ἀπιόντι αὐτῷ μηδὲν ἐμπόδιον γίγνοιτο· εἰ δὲ ἐπιδείξεως χάριν,

1) τὰ παρὰ PV. 2) τολμήσοι PV. 3) τι проп. V. 4) ἤδη вставл. PV. 5) γένηται V. 6) ποιεῖται PV. 7) ἐπιζητήσῃ Patm. 172. 8) ἀφικνεῖται cod. и первонач. V.

ꙗко же прѣже речено ѥсть вашею [1] любъвию или нѣкыихъ ради съподобленика тъщиться на воиньство· [2] ни въ писании ѥго написати· ни обыщатися такобоуоумоу·

вьси рѣша [3] да ꙁаповѣдано боудеть се·

καθὼς προείρηται τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, ἢ διά τινων [1] ἀξιώσεις σπουδάζοι ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, μήτε [2] τοῖς γράμμασιν αὐτοῦ ὑπογράφειν, μήτε κοινωνεῖν τῷ τοιούτῳ.

Ἅπαντες εἶπον· [3] Ὁριζέσθω καὶ ταῦτα. [4]

---

1) кашию *П*; кашею *С*. 2) конство *П*. 3) *cod. здѣсь вм.* ѣ *имѣетъ первую половину буквы* а.

1) τινας V. 2) μὴ V. 3) εἶπαν P; εἰρήκασιν V. 4) τοῦτο V; Καὶ τοῦτο ὁριζέσθω P.

канони въ кардогении[1] сьшьдъшиихъсѧ ск҃з· ст҃ыихъ и чьстныихъ[2] оць҃·[3]

| По[4] владъıчьствѣ прѣславьныихъ црь҃[5] десѧтѣмь опориꙗ и по осмѣмь ѳеωдосиа авгоуст̾ прѣже осми каландъ ноуниꙗ въ калхидонѣ[6] црк҃ве фаоустовы· сьшьдъшиихъсѧ· авриланꙗ папежа въкоупь съ валентинмь пьрваго сѣдалища ноумидиискыꙗ страны фавьстиноу отъ пикена пентиньскыꙗ црк҃вє италинскыꙗ страны мѣстьноуоумоу хранителю црк҃ве римьскыꙗ· нъ и разлıчныимъ мѣстьныимъ хранителемъ· африкиискыихъ епархии· сирѣчь дъвою ноумидию вуѕантинскаго мавританиꙗ· кесарискаго и трипо-лиискаго· и екентноу коулоусити-анъ[7] фроутоунатианоу новаго града и прочиимъ еп҃омъ анфупатианьскыꙗ страны· скз҃· не тъчию нъ

(л. 118^b—185^b). * ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΩΝ ’ΕΝ ΚΑΡΘΑΓΕΝΗι ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΩΝ ΣΚΖ′[1] ΜΑΚΑΡΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ.[2]

Μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν ἐνδοξοτάτων[3] л. 108 а.
βασιλέων[4] Ὁνωρίου τὸ δέκατον[5] καὶ Θεοδοσίου τὸ ὄγδοον, τῶν αὐγούστων, τῇ πρὸ ὀκτὼ καλανδῶν ἰουνίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὸ σήκρητον[6] τῆς ἐκκλησίας Φαύστου συνελθόντων Αὐρηλίου τοῦ πάπα ἅμα[7] Βαλεντίνῳ[8] τῆς πρώτης καθέδρας τῆς Νουμιδικῆς χώρας,[9] Φαυστίνῳ[10] ἀπὸ Πικενοῦ[11] τῆς Ποντεντένης[12] ἐκκλησίας τῆς[13] Ἰταλῶν χώρας, τοποτηρητῇ τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης, ἀλλὰ καὶ[14] διαφόροις τοποτηρηταῖς τῶν Ἀφρικανῶν[15] ἐπαρχιῶν, τουτέστιν τῶν δύο Νουμιδιῶν,[16] τῆς Βυζανικῆς,[17] Μαυριτανίας[18] Καισαρειανῆς,[19] καὶ Τριπόλεως, καὶ Λἰκεντίῳ[20] Κολουσιτιανῶν,[21] Φουρτουνατιανῷ[22] Νεαπολίτῃ,[23] καὶ τοῖς[24] λοιποῖς ἐπισκόποις τῆς Ἀνθυπατιανῆς χώρας σιζ′,[25] οὐ μὴν ἀλλὰ

---

1) кадрогениꙗ *С.* 2) и чьстныихъ *проп. У.* 3) *cod. in m. поздней рукой* з҃; *У in m.* і҃; *С. in m.* ді҃. *Въ У непосредственно послѣ заглавія находится правило Сардикск. (см. ниже стр. 307 4—24), все же, что на стр. 299 4—307 4, то отсутствуетъ.* 4) *cod. вверху л.* 108^a *надписыв.* съкоръ иже ка кардагении. 5) цр҃ь *ПС.* 6) халкидонѣ *С.* 7) кѹлоуситиа *П.*

* Для Карѳаг. правилъ сдѣлано сличеніе и съ Petrop. 66 (= P_1).

1) σιζ′ PP_1V. 2) cod. in m. рукой XIII в. ιδ′. 3) εὐσεβεστάτων V. 4) ἡμῶν вставл. V. 5) δωδέκατον P_1PV. 6) σίκρητον cod.; σεκραῖτον P; σηκρῆτον P_1. 7) καὶ V. 8) Βελτίνου V. 9) καὶ вставл. V. 10) Φαυστίνου V. 11) Πικενου cod., по сравн. ниже стр. 301 2; Πικένου PP_1 V. 12) Ποντεντίνης V; Ποτεντίνης P; Προτεντήνης P_1. 13) τῆς проп. V. 14) σὺν V (вм. ἀλλὰ καὶ). 15) ἐκκλησιῶν μᾶλλον вставл. V. 16) Νουμιδίων Patm. 172. 17) Βυζακινῆς VP_1P. 18) Σιτιφένσης καὶ Μαυριτανίας τῆς вставл. P_1. 19) καὶ σαρειανῆς cod. 20) Βικεντίου V; Βινκεντίῳ P; Βικεντίῳ P_1. 21) Κολουσιτάνου V; Κολουσιτανῷ P. 22) Φουρτουνουτιανῷ P; Φουρτουνατιανοῦ V. 23) Νεαπολίτου V. 24) τοῖς проп. V. 25) σιζ′ PP_1V.

и филипоу и асела попома мѣстьнъıима хранителıема цр҃къве римьскъıꙗ· се ꙗко же и тѣмъ годѣ бъıсть прѣстоıащемъ диꙗкономъ·

аврилианъ епископъ рече· По повелѣноуоумоу дн҃и събора блаженни мъного бъзискана бъıша· бъньгда ожидати васъ братиꙗ нашеꙗ въ пришьдъшии съборъ мѣстьнъıихъ[1] хранитель съшьдъшихъсѧ·[2] ꙗже сѫдѣꙗнъıимъ[3] ноужда ѥсть положити· тѣмь же владъıцѣ нашемоу л. 108 b. ѡ | съшьствии[4] толика съвъкоуплѥниꙗ остависѧ бл҃годѣти въспоустити· да се оубо равьнаꙗ никеньскааго събора ꙗже нъıнѣ имамъ и отъ оц҃ь поставиша· ово же и ѥже сьде отъ прѣжебарившиихъ насъ тъжде съборъ извѣстоующиихъ и по томоу же образоу въ вьсѧ клиричьскъıꙗ рѧдъı ѿ краꙗ до послѣдьнѧаго спс҃ьно оучинѥнаꙗ на срѣдоу изнесена боудоуть·

Отъ вьсего събора речено[5] бъıсть да изнесена боудоуть·[6]

а҃· Никеньскааго събора исповѣданиѥ вѣръı ѥже[7] заповѣданаꙗ сице имоуть·

1) съборо҇ стѣнъıи҇ *П.* 2) съше҇ши мѧ *П.* 3) ꙗже сѫдѣꙗнъıимъ *проп. П.* 4) и *вставл. П.* 5) ре҇ не *П*; бъı *вставл. С.* 6) бѹдѣ҇ *П.* 7) ꙗ҇ *П.*

καὶ[1] Φιλίππῳ[2] καὶ Ἀσέλλῳ[3] τοῖς πρεσβυτέροις τοποτηρηταῖς τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης, ταῦτα ὥσπερ[4] καὶ αὐτοῖς ἤρεσεν, παρεστώτων τῶν διακόνων.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Μετὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν τῆς συνόδου,[5] μακάριοι,[6] πολλὰ ἐζητήθη ἐν τῷ ἀναμένειν ἡμᾶς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν, τοὺς νῦν εἰς τὴν παροῦσαν σύνοδον τοποτηρητὰς συνελθόντας, ἃ τοῖς πεπραγμένοις (л. 119a) ἀνάγκη ἐστὶν ἐντεθῆναι. δι' ὃ[7] τῷ δεσπότῃ ἡμῶν περὶ τῆς συνελεύσεως τοῦ τοσούτου ἀθροίσματος ὑπολέλειπται χάριτας ἀναπέμψαι, ἵνα τοῦτο μὲν τὰ ἴσα τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, ἃ νῦν ἔχομεν, καὶ ἀπὸ τῶν πατέρων κατέστησαν, τοῦτο δὲ καὶ ἅπερ ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν προηγησαμένων ἡμᾶς, τὴν αὐτὴν σύνοδον βεβαιούντων,[8] καὶ τὰ[9] κατὰ τὸν αὐτὸν τύπον ἀνὰ πάντας[10] τοὺς τῶν κληρικῶν βαθμοὺς ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἕως τοῦ ἐσχάτου σωτηριωδῶς ταχθέντα, εἰς μέσον προενεχθῶσιν.[11]

Ἀπὸ πάσης τῆς συνόδου ἐλέχθη· Προενεχθῶσιν.[12]

Δανιὴλ νοτάριος ἀνέγνω.[13] Τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως, ἤτοι τὰ ὁρισθέντα, οὕτως ἔχουσιν.

1) καὶ проп. P. 2) Φιλίππου V. 3) Ἀσελλοῦ V. 4) ἅπερ PP_1V. 5) ὡς μέμνησθε, ἀδελφοὶ вставл. PP_1V. 6) μακαριώτατοι PP_1V. 7) διὸ PV. 8) βεβαιωσάντων P. 9) τὰ проп. P. 10) ἐνά παντὰς cod. 11) προανεχθῶσιν cod. 12) Προανεχθῶσιν cod.; Προ ενεχθήτω P, Προ ενεχθῶσιν V: въ обоихъ выскобл. буква σ между ο и ε. 13) οὕτως вставл. V.

и въньгда гл҃ати фавъстинъ еп҃пъ пикенъ людии понътенътьскыихъ[1] италинискыя страны мѣстьнъи хранитель мирьскыя цр҃кве рече· повелѣно ѥсть намъ отъ съборьнааго сѣдалища каꙗ написана[2] и[3] каꙗ же и ненаписанаꙗ·[4] ꙗко помьнимъ ꙗ ꙗко тѣмъ вышьниимъ съдѣꙗнымъ· сирѣчь о[5] соущиихъ въ никеи канонѣхъ[6] да съхранени боудоуть· и повелѣниѥ ихъ и обычаи· понеже нѣкакъмь чинъмь и[7] канонъмь дьржащиимъ обычаимь[8] въображено бысть· о тѣхъ оубо въ пьрвыихъ· аще годѣ ѥсть бл҃женьствоу вашемоу възищѣмъ· и по сихъ прочаꙗ сѣдѣꙗнаꙗ и начатаꙗ[9] оучиненаꙗ[10] извѣстатьсѧ· да къ ап҃льскоуоумоу сѣдалищю | въписании нашими ꙗвити възможете· и томоу самомоу поклоньноуоумоу папежю обавите ꙗко прилѣжьно въспомѧноухомъ· ꙗко[11] аще и[12] главы дѣꙗнии[13] нынѣ съдѣꙗнымъ[14] вложени быша· о сихъ оубо ꙗко же прѣже рекохомъ что

καὶ ἐν τῷ λέγειν, Φαυστῖνος ἐπίσκοπος Πικενοῦ,[1] τοῦ λαοῦ τοῦ Ποντεντίνου[2] τῆς Ἰταλῶν χώρας, τοποτηρητὴς τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας,[3] εἶπεν· Ἐπετράπη ἡμῖν ἀπὸ τῆς[4] ἀποστολικῆς καθέδρας, τίνα[5] ἐγγράφως τίνα[6] δὲ καὶ ἀγράφως τρακταϊστέα,[7] ὡς αὐτῶν μεμνήμεθα ὡς αὐτοῖς ἀνωτέροις πεπραγμένοις,[8] τουτέστι περὶ τῶν ἐν Νικαίᾳ κανόνων, ἵνα φυλαχθῶσι καὶ ὁ ὁρισμὸς αὐτῶν καὶ ἡ συνήθεια· ἐπειδὴ τινὶ[9] τάξει καὶ κανόνι κρατοῦντι[10] τινὶ[11] συνηθείᾳ ἐτυπώθη· περὶ τούτων τοίνυν ἐν πρώτοις, ἐὰν ἀρέσκῃ τῇ μακαριό(л. 119b)τητι ὑμῶν,[12] συζητήσωμεν, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ λοιπὰ πεπραγμένα καὶ ἐναρχθέντα ἐνταττόμενα[13] βεβαιωθῶσιν, ἵνα καὶ πρὸς τὴν ἀποστολικὴν καθέδραν ἀντιγρά- (л. 109 a.) φοις ἡμετέροις[14] ἐμφανίσαι[15] δυνηθῆτε, καὶ τῷ αὐτῷ προσκυνητῷ πάπᾳ δηλώσητε, ὡς ἐπιμελῶς ἀνεμνήσαμεν, εἰ καὶ ὅτι τὰ κεφάλαια τῶν πράξεων ἤδη τοῖς πεπραγμένοις ἐνεβλήθησαν. περὶ τούτων τοίνυν, ὡς προεῖπον, τί

1) пѡ҃тенскы̑ *П.* 2) написанаѧ *С.* 3) и *проп. П.* 4) ненаписана *П;* и каꙗ же и ненаписанаꙗ *проп. С.* 5) ѿ *П.* 6) канони̑ *П.* 7) и *проп. П.* 8) обычаемь *СП.* 9) и начатаꙗ *проп. П.* 10) ѹчененаѧ *С.* 11) да *вставл. С.* 12) и *проп. С.* 13) дѣанїи *С;* дѣꙗнї *П.* 14) съдѣны̑ *П.*

1) Πικένου P; Πικένσου V. 2) Ποτεντίνου PP_1. 3) τοῦ λαοῦ τοῦ Ποντεντίνου... ἐκκλησίας проп. V. 4) καθολικῆς ἤτοι вставл. V. 5) τινὰ PV. 6) τινὰ PV. 7) τρακταΐσαι καὶ V (вм. τρακταϊστέα). 8) вм. ὡς αὐτοῖς ἀνωτέροις πεπραγμένοις: въ P ἐν τοῖς ἀνωτέρω πεπραγμένοις, въ V ἐκ τῶν ἀνωτέρω πεπραγμένων. 9) τινὰ PP_1V. 10) κρατοῦνται PP_1V. 11) τινὰ PP_1V; δὲ вставл. V. 12) ημων Patm. 172, но надъ η надпис. υ. 13) ἐνταττόμεθα V, но буквы εθ по скобл. (вм. εν?). 14) ὑμετέροις PP_1V. 15) ἐμφανίση cod.; ἐμφανῆσαι V.

годѣ ѥсть вашемоу блаженьствоу дѣꙗти подобаѥмъ· да придеть оубо на срѣдоу·[1] да въꙁможете раꙁоумѣти чьто на нѥмь имате ꙗко да къ коѥмоужьдо отъвѣтъ даетьсѧ·[2]

аврилии епкпъ рече· Да принесено боудеть· ѥже братиꙗ и съслоужьбьници наши съдѣꙗныимъ прѣже мала ꙗвиша· и прочаꙗ подобьно ѥлико съдѣꙗнаꙗ и дѣѥмыихъ·

Даниилъ нотарь прочьте· братоу фавъстинꙙ· И чадомъ· филипоу[3] и аселоу попома изосимъ· епкпъ пороученыꙗ вамъ вещи не оутаꙗть васъ· тако ꙗко да наше тамо· паче же поне же наше тамо въ васъ пришьствиѥ ѥсть вьсе сътворите паче и се наше имоуще повелѣниѥ[4] и глы канонъ· ꙗже на большеѥ

1) *cod. здѣсь надъ* о *ставитъ* ✚. 2) даеть-сѧ *CII.* 3) даниꙋ *C.* 4) полѣниѥ *II.*

ἀρέσκει τῇ ὑμετέρᾳ[1] μακαριότητι, πρᾶξαι ὀφείλομεν. ἐλθέτω τοιγαροῦν εἰς μέσον τὸ κομμονητώριον, ἵνα δυνηθῆτε[2] γνῶναι, τί ἐν αὐτῷ περιέχεται, ὅπως πρὸς ἕκαστα ἀπόκρισις[3] δοθῇ.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Προσκομισθῇ[4] τὸ κομμονητώριον, ὅπερ οἱ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ ἡμῶν τοῖς πεπραγμένοις ἔναγχος ἐνεφάνισαν,[5] καὶ τὰ λοιπὰ ἀκολούθως, τά γε πεπραγμένα καὶ τὰ πρακτέα.

Δανιὴλ[6] νοτάριος ἀνέγνω κομμονητώριον. Τῷ[7] ἀδελφῷ Φαυστίνῳ καὶ τοῖς τέκνοις Φιλίππῳ καὶ Ἀσελλῷ[8] τοῖς πρεσβυτέροις Ζώσιμος ἐπίσκοπος.[9] Τὰ καταπιστευθέντα ὑμῖν πράγματα οὐ λανθάνουσιν ὑμᾶς[10] οὕτως, ὡς ἵνα ἡ ἡμετέρα ἐκεῖσε, μᾶλλον δὲ ἐπειδὴ ἡ ἡμετέρα ἐκεῖσε ἐν ὑμῖν παρουσία ἐστίν, πάντα ἐκτελέσατε, μάλιστα (л. 120а) καὶ τοῦτο ἡμῶν ἔχοντες τὸ ἔνταλμα καὶ τὰ ῥήματα τῶν κανόνων, ἅτινα πρὸς πλείονα

1) ἀγάπῃ καὶ вставл. P_1. 2) δυνηθείητε V. 3) V переправл. изъ ἀπόκρισιν. 4) Προκομισθήτω V; Προκομισθῇ P_1. 5) ἐνεφάνησαν cod. V. 6) ὁ вставл. P_1 и зачеркив. 7) Δ. νοτ. ἀνέγνω. Κομμονητώριον τῷ... V. 8) Ἀσέλλῳ PP_1V. 9) V, вмѣсто всего далѣе слѣдующаго текста коммониторія и проч. (до стр. 311 14 включит.), ставитъ только: καὶ τὰ ἑξῆς, и затѣмъ схолію: Τὰ γοῦν ἐφεξῆς, ὡς μηδὲν σήμερον κατά γε τὸν ἐμὸν νοῦν ὠφελῆσαι δυνάμενα παρελθὼν τῆς παρούσης πράξεως ὄντα, μόνα τὰ ὑπὸ τῆς ἁγίας ταύτης συνόδου κεφάλαια ἀποδεχθέντα, ὑπὸ δὲ τῶν συνόδων τῆς Ἀφρικῆς ὁρισθέντα, τὰ δυνάμενα νῦν ὠφελῆσαι ἐξεθέμην, ἅτινά ἐστιν ταῦτα. послѣ которой сразу слѣдуютъ правила, начиная съ 1. 10) ὑμεῖς PP_1.

извѣщениѥ соущоуоумоу оучинихомъ· сице бо рекоша о братиꙗ[1] иже въ никеистѣѥмь съборѣ ѥгда[2] о избьрании епп҃ъ причиталахоу· годѣ же бысть ꙗко аще епп҃ъ огл҃анъ боудеть· и соудѧть съшьдъшиисѧ епп҃и | своѥꙗ[3] епархиꙗ· отъ чиноу своѥго раздроушать и· и мьнитьсѧ повѣдати и прибѣжати къ приблаженоуоумоу[4] епп҃оу римьскоуоумоу· и тъ хощеть оуслышанъ быти и таковоѥ правьдьно мьнѣти имать·[5] ꙗко обновити испытаниѥ написати съподобить къ ближьниимъ епархиꙗ епп҃омъ· да прилѣжьно имъ вьсѧ възищють и по истиньноуоумоу[6] съвьршать· тѣмь аще къто съподоблѧѥть вещь свою пакы оуслышаноу быти и своѥю мольбою подвигнеть· епп҃а римьскааго· да отъ ребра своѥго посълете попа въ область свою ити ѥже[7] хощеть и ѥже помышлѧѥть· и аще причьтеть дължьнъ ѥсть поустити[8] нѣкыꙗ· ꙗко пришьдъшемъ тѣмъ съепп҃омъ соудити· имоущемъ имъ власть посълавъшааго ихъ въ соудъ ѥго·

βεβαίωσιν τῷ παρόντι κομμονητωρίῳ[1] ἐνετάξαμεν. οὕτως[2] γὰρ εἶπον, ὦ ἀδελφοί, οἱ[3] τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, ὅτε περὶ τῆς τῶν ἐπισκόπων ἐκκλήτου ἐψηφίζοντο· ἤρεσεν δὲ ὥστε, ἐὰν ἐπίσκοπος κατηγορηθῇ καὶ κρίνωσιν οἱ συνελθόντες ἐπίσκοποι τῆς ἰδίας[4] ἐπαρχίας, καὶ ἐκ л. 109 b.
τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ καθέλωσιν αὐτόν, καὶ δόξῃ[5] ἐκκαλεῖσθαι καὶ καταφεύγειν[6] πρὸς τὸν μακαριώτατον ἐπίσκοπον Ῥώμης, καὶ αὐτὸς θελήσῃ[7] ἀκουσθῆναι καὶ τὸ τοιοῦτον δίκαιον νομίσῃ, ὥστε ἀνανεωθῆναι τὴν ἐξέτασιν, γράψαι[8] καταξιώσει[9] πρὸς τοὺς ἐν τῇ ὁμορούσῃ ἐπαρχίᾳ ἐπισκόπους,[10] ἵνα αὐτοὶ ἐπιμελῶς πάντα συζητήσωσιν καὶ κατὰ τὸ ἀληθὲς περαιώσωσιν. δι' ὃ ἐάν τις ἀξιοῖ τὸ πρᾶγμα αὐτοῦ πάλιν ἀκουσθῆναι καὶ οἰκείᾳ δεήσει κινήσῃ τὸν ἐπίσκοπον Ῥώμης, ἵνα ἐκ τοῦ πλευροῦ αὐτοῦ πρεσβύτερον ἀποστείλῃ, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ εἴη ὅπερ βούλεται καὶ ὅπερ ὑπολαμβάνει·[11] καὶ ἐὰν ψηφίσηται ὀφείλειν πεμφθῆναί τινας, ὥστε παρόντας αὐτοὺς μετὰ τῶν ἐπισκόπων κρῖναι, ἔχοντας τὴν αὐθεντίαν τοῦ ἀποστείλαντος[12] αὐτούς, ἐν τῇ κρίσει αὐτοῦ

---

1) обрѣсти ѧ *C* (*вм.* о братиꙗ). 2) ѡ *вставл. Н.* 3) своꙗ *Н.* 4) прибѣблаженомꙋ *C.* 5) имѣть *C.* 6) истиннмꙋ *Н.* 7) еще *C.* 8) постити *C.*

1) κομμονηταρίῳ cod. 2) οὗτος cod. 3) οἱ проп. P. 4) αὐτοῦ вставл. P_1P. 5) δόξει cod. 6) καταφεύγῃ Patm. 172, но надъ конечнымъ η надпис. ειν; P_1 καταφυγεῖν. 7) θελήσει cod. 8) γραψει cod. 9) καταξιώσῃ P. 10) cod. переправл. изъ ἐπίσκοπος. 11) ὑπολαμβάνῃ P; ὅπερ ὑπολαμβάνει καὶ ὅπερ βούλεται P_1. 12) ἀποστείλοντος P_1.

нти· аще ли мьнитьсѧ довълѣти епп҃омъ·[1] да[2] коньць вещи положать· сътворить разоумьнъıимь ıего· съвѣтъмь прѣстоıащеıе·

и почьтеномъ бъıвъшемъ[3] алумпии еп҃пъ[4] дагатиискъııа цр҃кве мѣста ноумидиκиискъııа епархиа рече· О семь нъıнѣ и въ въıшьниихъ писаниихъ събора нашего написахомъ· и се намъ съхранѧти испо- л. 110 а. вѣдаıемъ заповѣданоıе отъ ни|кеискааго събора· тако же ıеще мене подвижати ıако въньгда извѣтъствовати намъ грькомъ[5] равьнъıимъ· си того не вѣмъ къıмь словомь никъдеже не обрѣтохомъ· тѣмь молимъсѧ прѣочистованию твоıемоу ст҃ъıи папежю аврилье· понıеже власти[6] никеискааго събора· въ костѧнтинии градѣ гл҃ıеть[7] бъıти нѣкъııа съ писаниıемь вашеıа ст҃ости поуститі съподобите·[8] и не тъкмо къ прѣст҃оуоумоу братоу нашемоу костѧнтинѧ града еп҃поу· нъ и къ александрьскоуоумоу[9] и антиохиискоуоумоу[10] поклоньнъıима[11] ст҃ителıема· ıаже тъıи же съборъ намъ знаменаниıемь своихъ писменъ посълють· ıако всѧко по симъ разньство отъıати· ельма же

εἴη· ἐὰν δὲ καὶ νομίσῃ ἀρκεῖν τοὺς ἐπισκόπους, ἵνα πέρας τῷ πράγματι ἐπιθῶσιν, ποιήσει τὸ[1] τῇ συνετωτάτῃ αὐτοῦ βουλῇ παριστάμενον.

(л. 120[b]). Καὶ ἀναγνωσθέντων, Ἀλύπιος ἐπίσκοπος τῆς Θαγατέων[2] ἐκκλησίας, τόπου[3] τῆς Νουμιδικῆς[4] ἐπαρχίας, εἶπεν· Περὶ τούτου ἤδη[5] καὶ ἐν τοῖς ἀνωτέροις γράμμασιν τῆς συνόδου ἡμῶν ἀνεγράψαμεν·[6] καὶ τοῦτο ἡμᾶς φυλάξειν ὁμολογοῦμεν, τὸ ὁρισθὲν ὑπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου. ὅμως ἔτι ἐμὲ κινεῖ, ὅτι ἐν τῷ ἐπισκέπτειν ἡμᾶς τοῖς γραικοῖς[7] ἴσοις[8] ταῦτα ἐκείνου,[9] οὐκ οἶδα ποίῳ λόγῳ, οὐδαμῶς εὕρομεν. ὅθεν αἰτοῦμεν τὴν τιμιότητα τὴν σήν, ἁγιώτατε πάπα Αὐρήλιε, ἐπειδὴ τὰ αὐθεντικὰ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει λέγεται εἶναι, τινὰς μετὰ γραμμάτων τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης πέμψαι καταξιώσατε·[10] καὶ μὴ μόνον πρὸς τὸν αὐτὸν[11] ἁγιώτατον ἀδελφὸν ἡμῶν τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον, ἀλλὰ καὶ τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, τοὺς προσκυνητοὺς ἱερεῖς, οἵτινες τὴν αὐτὴν σύνοδον ἡμῖν μεθ' ὑποσημειώσεως τῶν οἰκείων γραμμάτων ἀποστείλουσιν,[12] ὥστε πᾶσαν μετὰ ταῦτα ἀμφισβήτησιν ἀφαιρεθῆναι, ἐπειδὴ

---

1) еп҃кѕпо *П.* 2) а *П.* 3) бывшии *П.* 4) еп҃кпо *П.* 5) горкомъ *С.* 6) сласти *С.* 7) глаголете *П.* 8) сподобити *С.* 9) лексаньдрωмоу *П.* 10) нтиωхинскомоу *П*; и антиохиискоуоумоу *проп. С*; къ *вставл. СП.* 11) поклоньнымии *П.*

1) τῷ cod. 2) Θαγαστέων P_1P. 3) τοποτηρητὴς PP_1. 4) Νουμικῆς cod. 5) δὴ Patm. 172. 6) ἀντεγράψαμεν P_1P. 7) γραϊκοῖς P. 8) ταύτης τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου вставл. P; ὅμως ἔτι ἐμὲ κινεῖ... ἴσοις проп. P_1. 9) ἐκεῖ P_1P. 10) κατηξιώσατε P_1. 11) αὐτὸν τὸν P_1P. 12) ἀποστείλωσιν PP_1.

мы тако ꙗко же братъ фавъстинъ приведе никако же обрѣтохомъ сихъ· обаче насъ[1] въ мало съхраньшиихъ ꙗко же[2] прѣже рекохъ· дондеже въ начало равьнаꙗ· придоуть исповѣданиѥмъ· дълъжьни же ѥсмъ помолитисѧ написании нашими и къ прѣчьстьноумоу римьскыꙗ[3] цр҃къве еп҃поу вонифатью· да и тъ тако же съподобить къ въспоминанымъ цр҃квамъ посълати нѣкыꙗ· дължьномъ соущемъ тако же равьнаꙗ[4] по писанымъ отъ него принести· нынѣ же въспоминаѥмаго въ никеи събора· ꙗже имамъ равьнаꙗ съдѣꙗнными тѣми | съпомолимъ·[5]

фавъстинъ[6] еп҃ъ[7] мѣстьныи хранитель[8] римьскыи рече· Ни ваша ст҃ость осоуженꙗ творить цр҃къви римьскѣи·[9] или о сеи главѣ ли о инѣхъ понеже съподоби братъ и съслоужьникъ[10] нашь алѷпии невѣрьномъ[11] быти канономъ·[12] нъ се къ прѣст҃оуоумоу и прѣблаженоуоумоу папежю нашемоу написати съподобите·[13] да и тъ самъ цѣлы каноны съвъзискавъ съ вашею ст҃остию· о заповѣданыихъ вьсѣхъ· довълѣѥть бо да ꙗко же ваша ст҃ость о себѣ тако и тъ о себѣ

ἡμεῖς οὕτως, ὡς ὁ ἀδελφὸς Φαυστῖνος ἤγαγεν, οὐδαμῶς εὕρομεν ταῦτα· ὅμως ἡμᾶς πρὸς ὀλίγον φυλάξαντας,[1] ὡς προεῖπον,[2] ἕως οὗ τὰ ἐν τέλει[3] ἴσα ἔλθωσιν, ὁμολογοῦμεν. ὀφείλομεν δὲ αἰτῆσαι γράμμασιν ἡμετέροις καὶ τὸν σεβα-(л. 121a)σμιώτατον τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης ἐπίσκοπον Βονιφάτιον, ἵνα καὶ αὐτὸς ὁμοίως καταξιώσῃ πρὸς τὰς μνημονευθείσας ἐκκλησίας στεῖλαί τινάς, ὀφείλοντας τὰ αὐτὰ ἴσα κατὰ τὰ παρ' αὐτοῦ γραφέντα ἀγαγεῖν. νῦν δὲ τῆς μνημονευθείσης ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἅπερ ἔχομεν ἴσα τοῖς πεπραγμένοις τούτοις συζεύξωμεν.[4] л. 110 b.

Φαυστῖνος ἐπίσκοπος, τοποτηρητὴς τοῦ Ῥώμης, εἶπεν· Οὐδὲ ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη πρόκριμα ποιεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ Ῥώμης, εἴτε περὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου, εἴτε περὶ ἄλλων, ἐπειδὴ ἠξίωσεν ὁ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς ἡμῶν Ἀλύπιος ἀμφιβόλους εἶναι τοὺς κανόνας· ἀλλὰ ταῦτα πρὸς τὸν ἁγιώτατον καὶ μακαριώτατον πάπαν ἡμῶν γράψαι καταξιώσατε, ἵνα καὶ αὐτὸς[5] ὁλοκλήρους τοὺς κανόνας συζητῶν μετὰ τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης περὶ πάντων τῶν ὁρισθέντων τρακταΐσῃ· ἀρκεῖ γάρ, ἵνα, καθὼς ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη παρ' ἑαυτῇ τρακταΐζει,[6] οὕτως καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν

---

1) на *С.* 2) же *проп. П.* 3) мирьскыѧ *С.* 4) ревьнаꙗ *П.* 5) помолимъ *П.* 6) давшстинъ *П.* 7) епископъ *П.* 8) хъанителю *cod. С.* 9) римьскыи *С.* 10) съслоўжникъ *С.* 11) невѣрномъмъ *С.* 12) каномъ *С.* 13) сподобити *С.*

1) φυλάξοντας PP_1 (въ P_1 переправл. изъ φυλάξαντας). 2) προεῖπεν P_1. 3) ἐντελει cod.; ἐντελῆ P_1; въ Patm. 173 здѣсь стерся текстъ. 4) συζεύξομεν P. 5) οὗτος P_1P. 6) τρακταΐζῃ cod.

съвъзищеть· да не како любопьрьѥ межю цркв͠ами нѣкако въздрастеть нъ паче братьнюю любъвь съвѣщанте въсписающю ѥмоу· чьто подобаѥть лоуче· съхранѥно бъіти·

аврилии еп͠пъ рече· Развѣ ихъже прѣдъложихомъ акы сътворенъіимъ ноужа ѥсть и написаниѥмь вашего оумалѥниꙗ прѣст͠оуоумоу братоу и съслоужьбьникоу нашемоу вонифантию· вьсѣхъ ихъже пъітаѥмъ на съвьршениѥ ꙗвити· аще оубо вьсѣмъ годѣ ѥсть наше въслѣдованиѥ· да оувѣхомъ[1] въ оустѣхъ вьсѣхъ·

Съборъ вьсь рече годѣ ѥсть·

л. 111 а. навать еп͠пъ мѣ|стьнъіи хранитель мавърпитанинскъіи[2] сифентиа рече· Помьнимъ оубо сиꙗ съвьранъіꙗ[3] кънигы· о попѣхъ ѥще же и о дьꙗконѣхъ имѣти како хотꙙть отъ своихъ еп͠пъ·[4] или отъ ближьнихъ слъішатисꙙ ѥгоже въ никенскѣемь съборѣ никако же оувѣдѣхомъ того ради се повелѣваѥть ваша ст͠ость прочисти ѥ·

аврилии еп͠пъ[5] рече· Да прочьтено боудеть на мѣстѣ и се възискаѥмоѥ·

даниилъ нотарь почьте· О съборьнъіихъ клирицѣхъ сирѣчь равьнаго мѣста того же събора

1) оувѣмъ *П.* 2) мавъританікінскыи *С.* 3) съборнꙑꙙ *П.* 4) епискоупъ *П.* 5) епископъ *П.*

συζητήσῃ, μήπως φιλονεικία μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν τις[1] ἀναφύῃ,[2] ἀλλὰ μᾶλλον ἀδελφικὴν ἀγάπην[3] βουλεύσασθε[4] ἀντιγράφοντος[5] αὐτοῦ, τί ὀφείλει κρειττόνως φυλαχθῆναι.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐκτὸς ὧν προτεθείκαμεν ὡς[6] τοῖς πεπραγμένοις, ἀνάγκη ἐστὶν καὶ γράμμασιν τῆς ἡμετέρας βραχύτητος τῷ ἁγιωτάτῳ ἀ(л. 121b)δελφῷ καὶ συλλειτουργῷ ἡμῶν Βονιφατίῳ πάντα, ὅσα ψηλαφῶμεν, εἰς πλῆρες ἐμφανίσαι.[7] ἐὰν τοίνυν πᾶσιν ἀρέσκῃ[8] ἡ ἡμετέρα ἐπακολούθησις, μάθωμεν στόματι πάντων.

Σύμπασα ἡ σύνοδος εἶπεν· Ἀρέσκει.

Ναυάτος ἐπίσκοπος, τοποτηρητὴς Μαυριτανίας Σιφεντίσης,[9] εἶπεν· Μεμνήμεθα νῦν τοῦτο τὸ κομμονητώριον περὶ πρεσβυτέρων, ἔτι μὴν καὶ διακόνων περιέχειν, πῶς ὀφείλουσιν ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων ἢ ἐκ τῶν ὁμορούντων ἀκούεσθαι, ὅπερ ἐν τῇ Νικαέων συνόδῳ οὐδαμῶς ἀνέγνωμεν. διὰ[10] τοῦτο αὐτὸ κελεύσει ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη ἀναγνωσθῆναι.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἀναγνωσθῇ ἐπὶ τόπου καὶ τοῦτο τὸ ζητούμενον.

Δανιὴλ νοτάριος ἀνέγνω· Περὶ ἐκκλήτων δὲ κληρικῶν, τουτέστιν τοῦ ἥττονος τόπου, τῆς αὐτῆς[11] συνόδου

1) τίς cod. 2) ἀναφυῇ P_1P. 3) ἀδελφικῇ ἀγάπῃ P_1P. 4) βουλεύσασθαι cod. P. 5) ἀντιγραφέντος P. 6) ἐν P_1; ὡς проп. P. 7) ἐμφανῖσαι P_1. 8) ἀρέσκει cod. 9) Σιτιφένσης P_1P. 10) δι᾿ ὃ P_1; διὸ P. 11) αὐτῆς проп. P_1.

извѣстьно[1] ѥсть· отъвѣтъ о немьже чьто хощете творити мынѣхомъ подобьно[2] въчинити· имьже тако речено ѥсть·[3] Прп҃вныи епп҃ъ рече· подвижющеѥ мѧ ѥще прѣмлъчати не хощю· аще полоучитьсѧ къто епп҃ъ· гнѣвивъ[4] ѥгоже не подобаѥть скоро или стрьпътьно подвигъсѧ на попа или на диакона своѥго· отълоучити ѥго въсхощеть отъ своѥꙗ цр҃кве·[5] промꙑсльнѣѥ ѥсть да не безъ винꙑ осоужени боудете·[6] или погоубить обьщениѥ· да имать власть изгънаныи приити къ ближьнимъ ꙗко да оуслꙑшанѣѥ[7] бꙑти винѣ ѥго и[8] прилѣжьнѣѥ испꙑтати· не подобаѥть бо ѥмоу молѧщюсѧ послоушаниѥмь отъврѣщисѧ· а тъ епп҃ъ иже и[9] ѥсть изгъналъ или въ правьдоу или бес правьдꙑ | безълобьно приметь· ꙗко да вещь оусмотрена боудеть· или аще разоритьсѧ или исправитьсѧ причьтъ ѥго и прочаꙗ·[10]

И[11] симъ причьтеномъ авъгоустинъ епп҃ъ цр҃къве иппоньскꙑꙗ нүмидиꙗ рече· И се нꙑ съхраньшемъ исповѣданиѥмъ

βεβαία ἐστὶν ἀπόκρισις· περὶ ἧς τί μέλλετε πράττειν, ἡγησάμεθα ὀφείλειν ἐνταγῆναι, ἐπειδὴ οὕτως λέλεκται· Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὸ ἔτι κινοῦν με ἀποσιωπῆσαι[1] οὐκ ὀφείλω. ἐάν τις τυχὸν ἐπίσκοπος ὀργίλος, ὅπερ οὐκ ὀφείλει, ταχέως ἢ καὶ τραχέως, κινηθεὶς[2] κατὰ πρεσβυτέρου ἢ[3] διάκονος[4] ἰδίου, ἀφορίσαι τοῦτον θελήσοι τῆς ἰδίας[5] ἐκκλησίας, προνοητέον ἐστίν, ἵνα μὴ ἀναιτίως κατακριθῇ ἢ ἀπολέσῃ τὴν κοινωνίαν. ἐχέτω ἐξουσίαν ὁ ἐκβληθεὶς προσελθεῖν τοῖς ὁμόροις, ὥστε (л. 122ª) ἀκουσθῆναι τὴν αἰτίαν αὐτοῦ καὶ ἐπιμελέστερον ψηλαφηθῆναι· οὐκ ὀφείλει γὰρ αὐτῷ παρακαλοῦντι ὑπακοὴ ἀρνηθῆναι· κἀκεῖνος δὲ ὁ ἐπίσκοπος, ὁ εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως ἐκβαλὼν αὐτόν, ἀνεξικάκως δέξηται,[6] ὅπως τὸ л. 111 b. πρᾶγμα σκοπηθείη,[7] καὶ ἢ[8] κυρωθῇ, ἢ διορθωθῇ ἡ ψῆφος αὐτοῦ, καὶ τὰ λοιπά.

Καὶ τούτων ἀναγνωσθέντων, Αὐγουστῖνος ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας Ἱππῶνης τῆς Νουμιδικῆς[9] εἶπεν· Καὶ τοῦτο ἡμᾶς φυλάξοντας[10] ὁμολογοῦμεν,

---

1) извѣсть *П.* 2) сподобно *С.* 3) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҃; *слѣдующій далѣе текстъ первой половины правила Сард. 14 (сравн. стр. 292 23—293 17) есть въ У.* 4) гнѣвливъ *У.* 5) цр҃кви *У.* 6) боудеть *УСП.* 7) оуслышанѣ *П.* 8) и *проп. С.* 9) и *проп. С.* 10) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* досѫда. *У проп. весь слѣдующій текстъ дѣянія и правило 1 до стр. 311 24 включит.* 11) *С in m.* к҃.

1) σιωπῆσαι P_1P. 2) κινηθῆς cod. 3) καὶ вставл. Patm. 172. 4) διακόνου P_1P. 5) τῆς ἰδίας θελήσοι P_1P. 6) δέξεται PP_1. 7) σκοπηθῇ P_1P. 8) ἢ cod. 9) χώρας вставл. P_1P. 10) P_1 переправл. изъ φυλάξαντας.

спслѥмѫ· прилѣжьнѣишю вънисканию· соущаго въ никеи събора·

авриліи епископъ рече· Аще оубо ѥще и се годѣ ѥсть отъвѣтоу вьсѣхъ васъ любъви извѣстите·

вьсь съборъ рече· Вьсѧ въ никеискѣѥмь съборѣ заповѣданаꙗ вьсѣмъ намъ годѣ ѥсть·

поукүндь еппъ сипефүтоульскъıꙗ[1] цркве мѣстьнъıи хранитель вүзаньскъı странъı рече· Заповѣданоѥ отъ никеискааго събора привратити[2] ни отъ коѥго же никако же възможьно есть·[3]

фавъстинъ еппъ мѣстьнъıи хранитель цркве римьскъıꙗ рече· Ѥще обѣтованиѥ вашеꙗ стости· ово[4] оубо пртаалго алүпьꙗ· се же и брата нашего поукоунда·[5] нѣкъıимъ разореномъ· быти вѣроую[6] нѣкъıимъ же извѣщеномъ быти· ѥже не подобаѥть невѣрьно быти имоущемъ тѣмь самѣмъ канономъ· ꙗко оубо годьно[7] ѥсть намъ и вамъ къ прстоуоумоу и къ чистоуоумоу еппоу цркъве римьскъıꙗ привести ваша стость съподоби|ть· л. 112 а. да и тъ ѥже и прѣстъıи авъгоустинъ заповѣдати съподоби съмотрити възможеть коѥжьдо· и се бо подательнѣѥ

σῳζομένης τῆς ἐπιμελεστέρας ζητήσεως τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐὰν ἔτι μὴν καὶ τοῦτο ἀρέσκῃ,[1] τῇ ἀποκρίσει τῆς πάντων ὑμῶν[2] ἀγάπης βεβαιώσατε.

Σύμπασα ἡ σύνοδος εἶπεν· Πάντα τὰ ἐν τῇ Νικαέων συνόδῳ ὁρισθέντα πᾶσιν ἡμῖν ἀρέσκουσιν.

Ἰουκοῦνδος ἐπίσκοπος τῆς Σουπφετούλης[3] ἐκκλησίας, τοποτηρητὴς τῆς Βυζακίνης[4] χώρας εἶπεν· Τὸ ὁρισθὲν ὑπὸ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου παρατραπῆναι ὑπό τινος οὐδαμῶς δύναται.

Φαυστῖνος ἐπίσκοπος, τοποτηρητὴς τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης, εἶπεν· Ἀκμὴν καὶ[5] τὴν ἐπαγγελίαν τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης, τοῦτο μὲν τοῦ ἁγιωτάτου[6] Ἀλυπίου, τοῦτο δὲ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν (л. 122ᵇ) Ἰουκούνδου, τινὰ ἀκυροῦσθαι πιστεύω, τινὰ βεβαιοῦσθαι, ὅπερ οὐκ ὀφείλει ἀμφίβολον εἶναι ἐχομένων τῶν αὐτῶν κανόνων. τοιγαροῦν, ὡς ἀρέσκει καὶ ἡμῖν καὶ ὑμῖν,[7] πρὸς τὸν ἁγιώτατον καὶ σεβασμιώτατον ἐπίσκοπον τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης ἀγαγεῖν[8] ἡ[9] ὑμετέρα ἁγιωσύνη καταξιώσει,[10] ἵνα καὶ αὐτός, ὅπερ καὶ ὁ ἁγιώτατος Αὐγουστῖνος ὁρίσαι κατηξίωσεν, σκέψασθαι δυνηθῇ ἑκάτερον· καὶ γὰρ τοῦτο παραχωρητέον

---

1) синефүльскꙑѧ *C.* 2) превратити *П.* 3) *cod. здѣсь* ть *вязью.* 4) ово *C.* 5) икѹнда *П.* 6) нѣкъıимъ разореномъ быти вѣроую *проп. C.* 7) вънено *П.*

1) ἀρεσχει cod. 2) ἡμῶν P. 3) Εἰυπφετούλης P_1; Ειϋπφετουλης Patm. 172; Ειυπφετουλῆς Patm. 173. 4) Βυζακηνῆς P_1P. 5) κατὰ P_1P. 6) ἁγίου P_1P. 7) ὑμῖν καὶ ἡμῖν Patm. 172. 8) ἀναγαγεῖν P_1P. 9) ἡ проп. Patm. 172. 10) καταξιώσῃ P.

ѥсть и мълчаливѣѥ·[1] сирѣчь о изгънаньıихъ отъ нижьнꙗаго чиноу· аще не вѣрно ѥсть ѥже и о сеи главѣ· правьдьно ѥсть еп҃поу блажьнааго прѣстола подобьно ѥсть въобразити· аще оубо приѥмлете[2] се въ канонѣхъ обрѣсти възможено ѥсть·

авриліи еп҃пъ рече· Ꙗвлѥнаꙗ древлѥ вашеꙗ любъве отъ насъ равьнаꙗ заповѣданыихъ въ никенскѣемь съборѣ нынѣ приимѣте· нъ и отъ нашихъ наставьникъ по образоу того же сп҃сьно· ѥже оубо и повелѣнаꙗ нынѧ отъ насъ оувѣдѣти и съдѣꙗнныимъ изврѣщи·

вьсь съборъ рече· Равьнаꙗ вѣрꙑ и заповѣди никенскаааго събора древлѥ къ намъ келиꙗномъ вашеꙗ ст҃ости принесеныꙗ· ѥще и ꙗже тѣмъ въслѣдованаꙗ части сьде поставиша· и нынѧ же обьщиимь възисканиѥмь нами заповѣданы быша· тѣмъ цр҃кьвьныимъ съдѣꙗнныимъ изврьженаꙗ прѣбоудоуть ꙗвѣ ꙗко же[3] прѣже речено ѥсть· и къ прѣчьстьныимъ еп҃помъ· цр҃кви антиохиискыихъ· алеѯандрьскыихъ· и костантин[н]ꙗ[4] града написати съподоблꙗющю вашемоу блаженьствоу· да истиньнаꙗ

ἐστὶ καὶ σιωπητέον, τουτέστιν περὶ τῶν ἐκκλήτων τοῦ κατωτέρου βαθμοῦ, ἐὰν ἀκμὴν εἰς[1] ἀμφίβολόν ἐστιν. καὶ περὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου δίκαιόν ἐστιν τὸν ἐπίσκοπον τοῦ μακαρίου θρόνου ὀφείλειν τυπῶσαι· εἰ μέντοι ἀποδέχεσθε[2] τοῦτο, ἐν τοῖς κανόσιν εὑρεθῆναι δύναται.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὰ ἔκπαλαι τῆς ὑμετέρας ἀγάπης[3] παρ' ἡμῶν ἐμφανισθέντα ἴσα τῶν ὁρισθέντων τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου νῦν καταδέξασθε,[4] ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ τῶν ἡμετέρων καθηγητῶν κατὰ τὸν[5] τῆς αὐτῆς συνόδου τύπον σωτηριωδῶς, ἔτι μὴν καὶ τὰ νῦν παρ' ἡμῶν ταχθέντα ἀναγνωσθῆναι καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐμβληθῆναι.

Σύμπασα ἡ σύνοδος εἶπεν· Τὰ ἴσα τῆς πίστεως καὶ τοὺς ὅρους τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου, τοὺς πάλαι πρὸς ἡμᾶς διὰ Κεκλιανοῦ[6] τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης προσενεχθέντας, ἔτι μὴν καὶ ἅπερ τού-(л. 123а)τοις ἑπόμενα τὰ μέρη ἐνταῦθα κατέστησαν, καὶ νῦν δὲ κοινῇ συζητήσει παρ' ἡμῶν ὡρίσθησαν, τούτοις τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πεπραγμένοις ἐμβληθέντα μείνωσιν δηλονότι, καθὼς προλέλεκται, καὶ[7] πρὸς τοὺς σεβασμίους ἐπισκόπους τῶν ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας, Ἀλεξανδρείας καὶ Κωνσταντινουπόλεως, γράψαι καταξιούσης τῆς ὑμετέρας μακαριότητος, ἵνα τὰ ἀληθέστατα

1) нмъ молчаливѣѥ *С* (*см.* и мълчаливѣѥ), *но слогъ мо другой рукой.* 2) приѥмлеть *П.* 3) же *проп. П.* 4) *исправл. по П.*

1) εἰς проп. Р. 2) ἀποδέχεσθαι cod. Р. 3) τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ P_1P. 4) cod. переправл. изъ καταδέξασθαι. 5) τὰ P_1P. 6) Καικιλιανοῦ P_1P, гдѣ еще вставл. τοῦ προηγητοῦ. 7) καὶ проп. P_1P.

равьнаꙗ никенскаго съвора съ ꙁнаме- л. 112 b. нание|мь своихъ письменъ посълють· ꙗко да ꙗвльшися истинѣ главы сеꙗ· иже на съборьныꙗ ихъ кънигахъ братъ и еп҃пъ нашь фавъстїнъ и попа филипъ и аселъ съ собою принесоша· или тамо обрѣтаемаꙗ отъ насъ оутвьрдаться· или аще не обрящються[1] съвьравъшюся еще съборoу· о тѣхъ прочее съвъꙁищемъ·[2]

данилъ нотарии никенскаго събора исповѣдание вѣры· и ꙁаповѣди его прочьте· въ африкинскѣемь съборѣ·

исповѣдание вѣры никѣнскаго събора·

Вѣроуемъ въ единого б҃а оц҃а вьседьржителя видимыихъ и невидимыихъ творьца· и въ единого г҃а і҃с х҃а с҃па б҃жия единочадааго· рождьшася отъ соущьства оц҃а· б҃а отъ б҃а свѣтъ отъ свѣта· б҃а истиньна отъ б҃а истиньна рождена а не сътворьна единосоущьна оц҃ю[3] имьже вься быша· ꙗже на[4] н҃бсѣ[5] и ꙗже на ꙁемли насъ ради ч҃лвкъ и ꙁа наше с҃пение· сънидъшаго и вълъщьшаагося и вьч҃лвчьшаагося· и пострадавъшаго и въскрьсъшаго третии д҃нь· и възьдъшаго на небеса и

1) обращаться *C.* 2) възищемь *C.* 3) оцю *cod.* 4) на *проп. C.* 5) н҃бѣ *П.*

ἴσα τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου μεθ' ὑποσημειώσεως οἰκείων γραμμάτων ἀποστείλωσιν, ὅπως, φανερωθείσης τῆς ἀληθείας, τὰ κεφάλαια ταῦτα, ἅπερ ἐν τῷ κομμονητωρίῳ ὁ ἀδελφὸς καὶ συνεπίσκοπος ἡμῶν Φαυστῖνος καὶ οἱ συμπρεσβύτεροι Φίλιππος καὶ Ἀσελλὸς[1] μεθ' ἑαυτῶν ἤγαγον, ἢ ἐκεῖ εὑρισκόμενα ἀφ' ἡμῶν κυρωθῶσιν, ἤ, ἐὰν μὴ εὑρεθῶσιν, συνηγμένης ἔτι τῆς συνόδου περὶ τούτων ἑξῆς συζητήσωμεν.

Δανιὴλ νοτάριος τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως καὶ τοὺς ὅρους αὐτῆς ἀνέγνω ἐν τῇ τῶν Ἄφρων συνόδῳ.

Ἡ ὁμολογια τῆς πίστεως τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου.

Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεόν, πατέρα παντοκράτορα,[2] ὁρατῶν[3] καὶ ἀοράτων ποιητήν, καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὸν γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρός, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον (л. 123^b) τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τά τε ἐν οὐρανῷ, τά τε[4] ἐν τῇ γῇ· τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα, καὶ σαρκωθέντα, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ[5] ἀνελθόντα εἰς[6] οὐρανούς, καὶ

1) Ἄσελλος P_1P. 2) πάντων вставл. P. 3) τε вставл. P_1P. 4) καὶ P (вм. τά τε). 5) καὶ проп. P_1. 6) τοὺς вставл. P_1P.

сѣдѧщааго одесноую оц҃ѧ· и пакы грѧдоущааго соудити живꙑимъ и мьртвꙑимъ· и въ дх҃а ст҃ааго глꙗ̈щаꙗ же бѣ кегда не бѣ и прѣжде бытиꙗ не бѣ· и ꙗко отъ небытиꙗ бꙑсть· или отъ иного соущьства глꙗ̈щаꙗ | прѣмѣньна или прѣложьна сн҃а бж҃иꙗ· тѣхъ проклинаѥть съборьнаꙗ и ап҃льскаꙗ цр҃кꙑ· [1]

такожде же и ꙁаповѣди никенскаго събора въ ·к҃· главъ почьтени бꙑша· по семь въ съборѣ африкинскѣѥмь възаконенаꙗ нꙑнѣшьниимъ сътворенꙑимъ положенаѧ вѣдома соуть·

ꙗко ꙗже въ никенскѣѥмь съборѣ всѣмь ѡбраꙁъмь съхраненомъ бꙑти·

аврилии еп҃пъ[2] рече· Сиꙗ сице отъ насъ соуть и равьнаꙗ ꙁаповѣданꙑихъ· ꙗже тъгда оц҃и наши отъ никенскаго събора съ собоꙗ сънесошa· ѥгоже обраꙁа хранѧщаꙗ въслѣдоующаꙗ и ꙁаповѣданаꙗ отъ насъ иꙁвѣщенаꙗ съхранѧтьсѧ·

в҃·[3] о проповѣданьи ст҃ки тр҃ци

съборъ вьсь рече· Хотѧщю бо҃у равьнꙑимь исповѣданиѥмь

1) цр҃кви *П.* 2) епискꙋпъ *П.* 3) в҃ *проп. С; У проп. все правило 2.*

καθεζόμενον ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρός, καὶ πάλιν ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. τοὺς δὲ λέγοντας, ἦν ὅτε οὐκ ἦν, καὶ πρὸ τοῦ γεννηθῆναι οὐκ ἦν, καὶ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο, ἢ ἐξ ἄλλης οὐσίας, λέγοντας ἀλλοιωτὸν ἢ τρεπτὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τούτους ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.

л. 113 а.

Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ὅροι τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἐν εἴκοσι κεφαλαίοις ἀνεγνώσθησαν, ἐπεὶ [1] τὰ ἐν ταῖς συνόδοις τῆς Ἀφρικῆς νομοθετηθέντα τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ἐντιθέμενα [2] γινώσκονται.

α΄. [3] Ὥστε τὰ ἐν τῇ Νικαέων συνόδῳ [4] παντὶ τρόπῳ παραφυλαχθῆναι. [5]

Αὐρήλιος [6] εἶπε· Ταῦτα οὕτως παρ' ἡμῖν ἔχονται [7] τὰ ἴσα τῶν ὁρισθέντων, ἅπερ τότε οἱ πατέρες ἡμῶν ἐκ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου μεθ' ἑαυτῶν κατήγαγον, ἧς τὸν τύπον φυλάττοντα τὰ ἑπόμενα καὶ ὁρισθέντα παρ' ἡμῶν [8] βεβαιωθέντα φυλαχθῶσιν. [9]

β΄. Περὶ κηρυκτέας [10] τῆς ἁγίας τριάδος.

Σύμπασα ἡ σύνοδος εἶπεν· Θέλοντος τοῦ θεοῦ, [11] ἴσῃ ὁμολογίᾳ ἡ [12]

1) ἔπειτα P_1P. 2) ἐντεθειμένα P_1. 3) съ правила 1 есть текстъ въ V (сравн. выше стр. 302 15). 4) ὁρισθέντα вставл. P_1PV. 5) φυλαχθῆναι P_1P 6) ἐπίσκοπος вставл. P_1PV. 7) ἔχοντα P; Ταῦτα οὕτω παρ' ἡμῖν ἔχονται проп. V. 8) ἧς τὸν τύπον φυλάττοντα τὰ ἑπόμενα καὶ ὁρισθέντα παρ' ἡμῶν проп. V. 9) βέβαια φυλαχθήσονται V. 10) κηρυκτέας проп. V. 11) ἐν вставл. V. 12) это ἡ отсутств. въ cod.

цр҃кьвнаꙗ вѣра нами прѣданаꙗ въ семь равьнѣѥмь съшьствии· пьрвообразьно исповѣдана ѥсть· потомь цр҃квьнꙑи чинъ съ разоумъмь коѥгожьдо и въкоупь[1] вьсѣхъ· съхранаѥма ѥсть на извѣстѣиши разоумъ· братиꙗ нашеꙗ еп҃пъ нашихъ прѣжде мала поставленꙑихъ· сиꙗ подобаѥть приложити· ꙗже отъ отьць извѣстаꙗ въображениѥмь приꙗхомъ ꙗко троица въѥдиниѥниѥ сирѣчь оц҃а и сн҃а и ст҃аго дх҃а· ни ѥдиного же различьѥ имѣти вѣдомоую· юже | (л. 113 b.) своими съмыслꙑ прѣданоую имамъ· ꙗко же навꙑкохомъ тако люди бж҃иꙗ наоучимъ·

тако же отъ вьсѣхъ еп҃пъ· прѣже мала изведеномъ· тако приѥмлѥмъ тако дьржимъ· тако оучимъ вѣрою аг҃гльскою коупьно съ вашимь оучениѥмь въслѣдоующе·

Г҃·[2] ѿ въздьржании

авриании еп҃пъ рече· Въ прѣдьнимь съборѣ ꙗко о ꙗростьнѣѥмь въздьржании и о чистотѣ въздискаѥмо бѣаше· годѣ бꙑсть ꙗко три степени сиꙗ

ἐκκλησιαστικὴ πίστις, ἡ[1] δι' ἡμῶν[2] παραδιδομένη,[3] ἐν ταύτῃ τῇ ἐνδόξῳ συνελεύσει πρωτοτύπως ὁμολογητέα[4] ἐστίν· ἔπειτα ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξις μετὰ συνέσεως[5] ἑκάστου καὶ ὁμοῦ πάντων φυλακτέα ἐστίν. πρὸς βεβαιωτέας[6] δὲ τὰς τῶν ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν τῶν ἔναγχος χειροτονηθέντων διανοίας, ταῦτα δεῖ προσθεῖναι,[7] ἃ παρὰ τῶν πατέρων βεβαίᾳ διατυπώσει παρελάβομεν, ὥστε τῆς τριάδος, τουτέστιν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος τὴν ἑνότητα, τὴν μηδεμίαν ἔχειν[8] διαφορὰν γινωσκομένην, ἣν ταῖς ἡμετέραις διανοίαις ἐγκαθιερωθεῖσαν κατέχομεν,[9] καθὼς ἐμάθομεν, οὕτω τοὺς λαοὺς τοῦ θεοῦ διδάξομεν.[10]

Ὁμοίως ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων τῶν ἔναγχος προαχθέντων ἐλέχθη φανερῶς· Οὕτως δεχόμεθα, οὕτως κατέχομεν, οὕτως διδάσκομεν, τῇ πίστει τῇ εὐαγγελικῇ[11] ἅμα τῇ ὑμετέρᾳ διδασκαλίᾳ ἑπόμενοι.

γ'. Περὶ ἐγκρατείας.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐν τῇ προλαβούσῃ συνόδῳ ὡς περὶ ῥυθμοῦ ἐγκρατείας καὶ ἁγνείας ἐζητεῖτο, ἤρεσεν[12] ὥστε τοὺς τρεῖς βαθμοὺς τούτους,

1) вокоупь *С.* 2) *У проп. все правило 3.*

1) ἡ проп. V. 2) ὑμῶν V, переправл. изъ ἡμῶν. 3) παραδεδομένη V. 4) ὁλογητέα V. 5) συναινέσεως P_1V. 6) βεβαιοτέρας V. 7) προθεῖναι P_1P (но въ Patm. 172 выскобл. σ между ο и θ). 8) ἔχειν проп. P_1. 9) καὶ вставл. P. 10) διδάξωμεν P_1V. 11) ἀγγελικῇ P_1. 12) οὖν вставл. V.

съвоуꙁою нѣкакою чистоты оустроѥниѥмь съплетени· рекоу же еп҃пы и попы и дꙗконы· ꙗко же подобаѥть[1] ст҃ымъ еп҃помъ и чистителемъ б҃жиѥмъ и левгитомъ и слоужащиимъ· б҃жьствьнꙑимъ освѧщениѥмъ въздьржьливомъ быти въ вьсѣхъ· да възмогоуть ѥже отъ б҃а просто просѧть полоучити· да прѣданоѥ отъ ап҃лъ и отъ того начала оудьржаноѥ и мы такожде съхранимъ·

д҃· [2] о раꙁличьнꙑихъ чинѣхъ хотѧщиихъ оудалѧтисѧ жены·

Фавъстинъ еп҃пъ пикена поньтьскꙑи[3] страны· мѣстьнꙑи хранитель цр҃кве римьскꙑꙗ рече· въгодьно ѥсть да еп҃пъ и попъ и дꙗконъ· и вьси прикасающесѧ къ св҃щенꙑимъ и цѣломоудриꙗ хранителѧ женъ оудалꙗютьсѧ·

| отъ[4] вьсѣхъ еп҃пъ речено бысть· Годѣ ѥсть ꙗко вьсѣмъ цѣломоудриѥ блюсти работающиимъ олтареви·

є҃·[5] о[6] несытости

аврилии еп҃пъ[8] рече·[9] Несытоѥ похотѣниѥ· ѥже вьсѣхъ ꙁълъ матерь быти никъто же не

τοὺς συνδέσμῳ τινὶ τῆς ἁγνείας διὰ τῆς καθιερωσύνης[1] συμπεπλεγμένους, φημὶ δὴ ἐπισκόπους πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, ὡς πρέπει ὁσίοις ἐπισκόποις καὶ ἱερεῦσι θεοῦ καὶ λευίταις καὶ ὑπουργοῦσι θείων[2] καθιερώμασιν, ἐγκρατεῖς εἶναι ἐν πᾶσιν, ὅπως δυνηθῶσιν ὃ παρὰ τοῦ θεοῦ ἁπλῶς αἰτοῦσιν ἐπιτυχεῖν,[3] ἵνα[4] καὶ τὸ διὰ τῶν ἀποστόλων παραδοθὲν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς[5] ἀρχαιότητος κρατηθὲν καὶ ἡμεῖς ὁμοίως φυλάξωμεν.[6]

δ'. Περὶ διαφόρων τάξεων ὀφειλουσῶν ἀπέχεσθαι γυναικῶν.

Φαυστῖνος ἐπίσκοπος Πικενοῦ[7] τῆς Ποντεντίνης[8] χώρας, τοποτηρητὴς τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης, εἶπεν· Ἀρέσκει, ἵνα ἐπίσκοπος καὶ πρεσβύτερος καὶ διάκονος καὶ πάντες οἱ τὰ ἱερὰ ψηλαφῶντες τῆς σωφροσύνης[9] φύλακες[10] γυναικῶν ἀπέχωνται.[11]

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Ἀρέσκει, ὥστε πάντας σωφροσύνην[12] τηρεῖν τοὺς τῷ θυσιαστηρίῳ δουλεύοντας. л. 114 а.

ε'. Περὶ ἀπληστίας.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὴν τῆς ἀπληστείας ἐπιθυμίαν, ἣν πάντων τῶν κακῶν μητέρα εἶναι οὐδεὶς

---

1) попобаѥть *cod.* 2) *У проп. все правило 4.* 3) понтескы *C*; поньтьскыꙗ *H.* 4) О *C.* 5) є҃ *проп. C здѣсь, перенося его выше противъ словъ* Годѣ ѥсть...; *У проп. все правило 5.* 6) о *проп. C.* 7) єпискоупъ *C.* 8) О *вставл. C.*

1) ἱερωσύνης V. 2) θείοις PP_1V. 3) λαβεῖν V. 4) καὶ проп. V. 5) τῆς проп. V. 6) φυλάξομεν cod. 7) Πικένου PV; Ἐπικένου P_1. 8) Ποτεντινῆς P; Ποτεντενῆς P_1. 9) ὑπάρχωσιν вставл. V. 10) καὶ вставл. V. 11) ἀπέχονται cod.; ἀπέσχωνται V. 12) σωφροσύνης V.

невѣроуѥть· подобьно имѣти· да не тоуждиими оуставы женеться ни да приобрѣтениꙗ ради оц҃ьскыихъ заповѣдии къто да не прѣстоупаѥть· ни вьсꙗко нѣкоѥмоу клирикоу достоино ѥсть коѥго любо дѣла лихвоу приꙗти· и възвѣщенаꙗ оубо ново[1] неꙗвѣ соуща·[2] и по всемоу оутаꙗѥмаꙗ съмотримаꙗ отъ насъ въобразꙗтьсꙗ· а о нихъже ꙗвѣ бж҃ьственоѥ писаниѥ проповѣда· не подобаѥть причитати нъ паче вьслѣдовати· подобьнѣѥ бо ѥже въ простьцихъ постижьноѥ волѥ паче въ клирицѣхъ подобаѥть осоуждати·

вьсь съборъ рече· Никъто же по пророкомъ никъто же по ст҃ыимъ развѣ бѣды сътвори·

ѕ҃·[3] Ꙗко помазанию[4] отъ поповъ не бꙑти·

фортоунатъ еп҃пъ рече· Въ прѣдьниихъ съборѣхъ помьнимъ заповѣданаꙗ· ꙗко помазанию[5] или прѣмѣноу[6] каюштиихъсꙗ· или дв҃ъ прѣданиꙗ къ б҃оу отъ поповъ не бывати· аще ли кто ꙗвитьсꙗ се творꙗ· что подобаѥть о семь заповѣдати·

ἀμφιβάλλει, δέον ἐπέχειν,[1] ἵνα μὴ τοῖς ἀλλοτρίοις ὅροις[2] κατατρέχηται,[3] μηδὲ ἵνα διὰ κέρδος[4] τοὺς τῶν πατέρων ὅρους τις[5] ὑπερβαίνῃ,[6] μηδὲ ἵνα παντοίως τινὶ κληρικῷ ἐξὸν εἴη[7] οἱουδήποτε πράγματος τόκον λαβεῖν. καὶ τὰ μὲν νεωστὶ ἀνενεχθέντα,[8] ἀμαυρὰ ὄντα καὶ καθόλου λανθάνοντα, σκοπούμενα παρ' ἡμῶν, τυπωθήσονται. περὶ δὲ ὧν φανερώτατα ἡ θεία γραφὴ ἐθέσπισεν, οὐ δεῖ ψηφίζεσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἕπεσθαι· ἀκολούθως γὰρ τὸ ἐν λαϊκοῖς ἐπιλήψιμον πολλῷ μᾶλλον[9] ἐν κληρικοῖς ὀφείλει[10] καταδικάζεσθαι.

Σύμπασα ἡ σύνοδος εἶπεν· Οὐδεὶς κατὰ τῶν προφητῶν, οὐδεὶς κατὰ τῶν ἁγίων[11] χωρὶς κινδύνου[12] ἐποίησεν.

ϛ'. Ὥστε χρίσμα ἀπὸ πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι.

Φουρτουνάτος[13] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐν ταῖς προλαβούσαις συνόδοις μεμνήμεθα[14] ὁρισθέντα, ὥστε χρίσμα ἢ καταλλαγὴν μετανοούντων, ἢ κορῶν[15] καθιέρωσιν ἀπὸ[16] πρεσβυτέρων μὴ γίνεσθαι. ἐὰν δέ τις[17] ἀναφυῇ[18] τοῦτο πράττων, τί δεῖ[19] περὶ τούτου ὁρίσαι;

---

1) новъ *C*. 2) наꙗ оубо но въ неꙗвѣ сѫща *вставл. C*. 3) *У проп. все правило 6*. 4) помазиню *cod*. 5) помазаю *C*. 6) прѣмѣнꙋ *C*.

1) ἀπέχειν P_1V. 2) τις вставл. PP_1V. 3) καταχέχρηται PP_1V. 4) κέρδους P_1. 5) τίς cod. P_1. 6) ὑπερβαίνει P_1. 7) ἀπὸ вставл. PP_1V. 8) ἀνηνεχθέντα cod. 9) τὸ вставл. V. 10) P_1 выскобл. γὰρ. 11) εὐαγγελίων PP_1V. 12) τι вставл. V. 13) Φουρτουνᾶτος V. 14) ταῦτα вставл. V. 15) τόπων V. 16) ὑπὸ P. 17) δὲ τίς cod. 18) ἀναφανῇ V. 19) V рукой схоліаста переправл. изъ δὴ.

| авриліи епⷭ҇пъ рече· Ваше достоꙗние слꙑша възвѣщеноѥ отъ брата и съслоужьбьника нашего фортоуната[1] чьто къ симъ гл҃ѥте·

отъ вьсѣхъ епⷭ҇пъ[2] речено бꙑсть· Помазаниꙗ[3] сътворениѥ и дв҃ъ къ б҃оу оброучениѥ отъ поповъ да не боудеть· ни прѣмѣнити же кого на людьскоѥ слоужениѥ попови подобаѥть· се вьсѣмъ годѣ ѥсть·

з҃·[4] о съмирении соущиихъ въ бѣдѣ

авриліи епⷭ҇пъ рⷱ҇е· Испросить себѣ съмирити къ ст҃оуоумоу[5] олтареви епоу ошьдъшю· дълженъ ѥсть въ правьдоу попъ въпросити епⷭ҇па· ти тако соущаго въ бѣдѣ съмирити по повелѣнию того· сию же вещь сп҃сьнъимъ съвѣтъмь оутвьрдити·[6]

отъ[7] вьсѣхъ епⷭ҇пъ речено бꙑсть· Довълѣѥть ѥже ваша ст҃ость ноуждьно оуспѣти съподоби·

и҃·[8] о хоулѧщиихъ[9] оц҃а и ꙗко ни ѥдиномоу же подобаѥть изгънаноуоумоу епⷭ҇па оглаголати·

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὸ ὑμέτερον ἀξίωμα ἤκουσεν τὸ ἀνενεχθὲν παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν Φουρτουνάτου·[1] τί πρὸς ταῦτα λέγετε;[2] л. 114 b.

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Χρίσματος ποίησις καὶ κορῶν[3] καθιέρωσις ἀπὸ[4] πρεσβυτέρων μὴ γένηται·[5] μήτε δὲ καταλλάξαι τινὰ εἰς δημοσίαν λειτουργίαν πρεσβυτέρῳ ἐξεῖναι· τοῦτο πᾶσιν ἀρέσκει.

ζ′. Περὶ τῆς[6] τῶν ἐν κινδύνῳ καθεστώτων καταλλαγῆς.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐάν τις ἐν κινδύνῳ καθεστὼς αἰτήσῃ ἑαυτῷ[7] καταλλαγῆναι τοῖς ἱεροῖς θυσιαστηρίοις, τοῦ ἐπισκόπου ἀπόντος, ὀφείλει εἰκότως ὁ πρεσβύτερος ἐρωτῆσαι[8] τὸν ἐπίσκοπον, καὶ οὕτως τὸν ἐν κινδύνῳ καταλλάξαι κατὰ τὴν ἐκείνου παραγγελίαν· τοῦτο δὲ τὸ πρᾶγμα ὀφείλομεν σωτηριώδει[9] βουλῇ κυρῶσαι.

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Ἀρκεῖ[10] ὅπερ ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη ἀναγκαίως[11] ὠφελῆσαι κατηξίωσεν.[12]

η′. Περὶ τῶν τοὺς πατέρας αἰτιωμένων, καὶ ὥστε μηδένα[13] διαβεβλημένῳ[14] ἐξεῖναι ἐπίσκοπον[15] κατηγορεῖν.

---

1) ꙁартоуната *С.* 2) епискоупъ *С.* 3) помозаніа *Н.* 4) *У прол. все правило 7.* 5) стоумоу *С;* стжоу *Н.* 6) *cod. здѣсь конечное* ти *вязью.* 7) О *С.* 8) *У прол. все правило 8.* 9) хоущахъ *Н.*

1) Φορτουνάτου PP_1V. 2) λέγεται cod. P_1. 3) τόπων V. 4) ὑπὸ P. 5) γίνεσθαι V. 6) τῆς проп. V. 7) ἑαυτὸν PP_1V. 8) ἐρωτῆσαι ὁ. πρεσβύτερος V. 9) σωτηριώδῃ P_1. 10) Ἀρέσκει P. 11) ἀναγκαίας cod.; ἡμᾶς вставл. P. 12) κατηξίωσεν стерлось въ P_1. 13) μηδενὶ PP_1V. 14) διαβεβλημένων P. 15) ἐπισκόπου PP_1V.

ноумидии еп҇пъ маѯоулитанъ рече· Соуть мнози не отъ бл҃гаго[1] житиꙗ иже мьнѧть оц҃а[2] и еп҇пы ꙗко же полоучение бысть подобьно възводити· таковꙑꙗ подобаеть ли приимати или ни·

авриліи еп҇пъ рече· Бъгодьно ли

л. 115 а. есть оубо любъви вашеи съплє|тъшиимъсѧ въ нѣкакои нечистотѣ на оц҃а гласъ гл҃аниꙗ полагати·

отъ[3] вьсѣхъ еп҇пъ речено[4] бысть· Аще облъганъ боудеть таковъıи да[5] не приꙗтъ боудеть·

[ѳ҃·][6] ѿ изгънанъıихъ по достоꙗнию своихъ ради грѣховъ отъ цр҃квьнаго събора·

авъгоустъ еп҇пъ мѣстьнъıи хранителе[7] ноумидиискꙑꙗ странꙑ рече· Се заповѣдати съподобите· ꙗко по достоꙗнию своихъ прѣгрѣшении ис цр҃кве изгънанꙑꙗ аще къıи еп҇пъ или попъ приимет обꙑщение· и самъ еще равьноуоумоу прѣгрѣшению повиньнъ ꙗвитьсѧ· коупьно съ отъбѣгъшиими отъ своего еп҇па каноньнаго соуда·

отъ[8] вьсѣхъ еп҇пъ речено бысть вьсѣмъ годѣ есть

Νουμίδιος[1] ἐπίσκοπος Μαξουλιτάνος[2] εἶπεν· Εἰσὶν πολλοὶ οὐκ ἀγαθῆς ἀναστροφῆς, οἵτινες ἡγοῦνται τοὺς πατέρας καὶ ἐπισκόπους ὡς ἔτυχεν ὀφείλειν ἐνάγεσθαι· τοὺς τοιούτους δεῖ προσδέχεσθαι, ἢ μή;

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἀρέσκει[3] τοίνυν τῇ ἀγάπῃ ὑμῶν τοὺς εἴς τινα μύση ἐμπεπλεγμένους κατὰ πατέρων φωνὴν κατηγορίας ἀποτίθεσθαι;

Ἐκ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Ἐὰν διαβέβληται ὁ τοιοῦτος, μὴ προσδεχθῇ.[4]

θ'. Περὶ τῶν κατ' ἀξίαν τῶν οἰκείων ἀτοπημάτων ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ συλλόγου ἐκβαλλομένων.

Αὔγουστος[5] ἐπίσκοπος, τοποτηρητὴς τῆς Νουμιδικῆς[6] χώρας, εἶπεν· Τοῦτο ὁρίσαι καταξιώσατε, ὥστε τοὺς κατ' ἀξίαν[7] τῶν οἰκείων ἐγκλημάτων ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας διωχθέντας,[8] ἐάν τις ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος παραδέξηται[9] εἰς κοινωνίαν, καὶ αὐτὸς ἔτι μὴν τῷ ἴσῳ ἐγκλήματι ὑπεύθυνος φανῇ[10] ἅμα τοῖς τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου τὴν κανονικὴν ψῆφον ἀποφεύγουσιν.[11]

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Πᾶσιν ἀρέσκει.

---

1) бл҃го *C.* 2) оц҃ь *C.* 3) О *C.* 4) рі҃ *П.* 5) да *проп. П.* 6) *У проп. все правило 9.* 7) хранитель *C.* 8) О *C.*

1) Νουάδιος P_1. 2) Μαξουλιτᾶνος P_1V Patm. 173; Μαξουλιτανὸς Patm. 172. 3) Ἀρχεῖ P_1. 4) προδεχθῇ V. 5) Αὐγουστῖνος PP_1V. 6) Νομηδικῆς V. 7) ἀξίως PP_1V (вм. κατ' ἀξίαν). 8) διωχθέντων cod. 9) δέξηται PP_1V. 10) γένηται V. 11) ἐχφυγοῦσιν V.

г҃.[1] о[2] попѣхъ[3] отъ своихъ еп҃пъ·

алупии еп҃пъ мѣстьныи хранитель ноумидиискыꙗ страны рече· Ни того подобаѥть оставити· да аще къто полоучить попъ отъ еп҃па своѥго и гърдостию възвысивъсѧ мьнитьсѧ отълоучивъсѧ с҃таꙗ б҃оу приносити или инъ поставити олътарь помыслить на ц҃рквьноую вѣроу и на оуставъ· таковыи не изидеть не моученъ·

| а҃і.[4] валентинъ еп҃пъ правьдьнааго[5] сѣдалища ноумидиискыꙗ страны рече· Ноуждьно ц҃рквьнѣи вѣрѣ и чиноу съгласьна соуть принесенаꙗ отъ брата нашего алупьꙗ·[6] прочеѥ чьто мьнитьсѧ вашеи любъви рьцѣте

аще къто попъ на своѥго еп҃па распьрю сътворить да боудеть проклѧтъ·

отъ[7] вьсѣхъ еп҃пъ речено бысть· Аще кыи попъ въ

ι'. Περὶ πρεσβυτέρων τῶν ἀπὸ τῶν οἰκείων καταγινωσκομένων ἐπισκόπων.

Ἀλύπιος[1] ἐπίσκοπος, τοποτηρητὴς[2] τῆς Νουμιδικῆς χώρας, εἶπεν· Οὐδὲ ἐκεῖνο δεῖ παρεᾶσαι, ἵνα ἐάν τις τύχῃ[3] πρεσβύτερος ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου καταγνωσθείς,[4] φυσιότητί τινι καὶ[5] ὑπερηφανίᾳ ἐπαρθείς, ἡγήσηται ὀφείλειν κεχωρισμένως ἅγια τῷ θεῷ προσφέρειν, ἢ ἄλλο ἀνορθοῦν θυσιαστήριον οἰηθείη κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πίστεως καὶ καταστάσεως, ὁ τοιοῦτος ἀτιμώρητος μὴ ἐξέλθῃ.

Βαλεντῖνος[6] ἐπίσκοπος τῆς πρώτης καθέδρας τῆς Νουμιδικῆς χώρας εἶπεν· Ἀναγκαίως τῇ ἐκκλησιαστικῇ πίστει καὶ τάξει σύμφωνά εἰσιν τὰ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Ἀλυπίου[7] προσενεχθέντα·[8] λοιπὸν τί δοκεῖ τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, εἴπατε. л. 115 b.

ια'. Ἐάν τις πρεσβύτερος κατὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου φυσιωθεὶς σχίσμα ποιήσῃ, ἀνάθεμα ἔστω.[9]

Ἀπὸ[10] πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Ἐὰν[11] πρεσβύτερος ἐν

---

1) *У проп. все правило 10.* 2) ѿ *С.* 3) *cod. переправл. здѣсь* ѣ *изъ* о. 4) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҃; *У проп.* а҃і. 5) равнаго *П.* 6) алоумьпиꙗ *У;* алѵ҃пьꙗ *С, но* ѿ *другой рукой.* 7) О *С.*

1) Αὐρήλιος V, по схоліастъ in m. Ἀλύπιος. 2) это τοποτηρητὴς cod. in m. 3) τυχὸν PP_1V. 4) καταγνωσθῆς cod.; κατηγορηθεὶς Patm. 172. 5) V вставл. это καὶ рукой схоліаста. 6) Βελεντῖνος V. 7) cod. выскобл. здѣсь одну букву передъ π (было Ἀλυμπίου?). 8) προενεχθέντα P_1. 9) V проп. заглавіе, соединяя текстъ правила 11 съ предыдущимъ прав. 10 въ одно, и цыфра ια' дописано рукой XIV в. 10) Ἐκ V. 11) τις вставл. PP_1V.

прѣбыва[ни]и его увѣдѣнъ бывъ· дължьнъ есть таковыи ближьниимъ еп҇омъ възвѣстити· да и ти[1] вещи послоушають и тѣми къ своемоу еп҇оу съмириться· того же аще не створить· нъ яко же отъньде прѣзорьствъмь отъ обьщения своего еп҇а себе отълоучить· и нѣ съ кыими кромѣ распрю творѧ· ст҇ыню б҇оу принесеть· таковыи проклѧтъ възмниться· и свое мѣсто погоубить· съмотрѧщю егда къгда на еп҇а хоуления имать правьдьнааго·[2]

в҃і·[3] Аще[4] кыи еп҇ъ без времене събора въ прѣгрѣшение въложиться· таковыи оуслышанъ боудеть отъ дъвоу на десѧте еп҇оу·[5]

филиксъ еп҇ъ рече· възношю по реченыимъ· Отъ дрѣв^ьниихъ съборъ· да аще кто еп҇ъ еже къде тъ въ нѣкоемь прѣгрѣшении въпадеть и боудеть многа ноужа· яко не мощи мъногомъ сънитисѧ зане не прѣбыти е|моу въ прѣгрѣшении·[6] да оуслы-
л. 116 а.
шанъ[7] боудеть отъ дъвоу на десѧте еп҇оу· а попъ отъ шести еп҇ъ а диаконъ отъ трии·[8]

τῇ διαγωγῇ αὐτοῦ καταγνωσθῇ, ὀφείλει ὁ τοιοῦτος τοῖς γειτνιῶσιν ἐπισκόποις προσαγγεῖλαι,[1] ἵνα αὐτοὶ τοῦ πράγματος ἀκροάσωνται καὶ δι' αὐτῶν τῷ ἰδίῳ ἐπισκόπῳ καταλλαγῇ. τοῦτο δὲ ἐὰν μὴ ποιήσῃ, ἀλλ' (ὅπερ ἀπῄει[2]) ὑπεροψίᾳ φυσιούμενος, ἐκ τῆς τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου κοινωνίας ἑαυτὸν[3] χωρίσῃ, καὶ παρὰ μίαν μετά τινων σχίσμα ποιῶν ἁγίασμα τῷ θεῷ προσενέγκῃ, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα λογισθήτω καὶ τὸν ἴδιον τόπον ἀπολεσάτω,[4] σκοπουμένου, μή ποτε κατὰ τοῦ ἐπισκόπου μέμψιν σχῇ[5] δικαίαν.

ιβ'.[6] Ἐάν τις ἐπίσκοπος χωρὶς καιροῦ συνόδου ἐγκλήματι περιβληθῇ,[7] ὁ τοιοῦτος ἀκουσθῇ[8] ἀπὸ ιβ' ἐπισκόπων.

Φῆλιξ ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἀναφέρω κατὰ τὰ ὁρισθέντα ἐκ τῶν πάλαι[9] συνόδων, ἵνα, ἐάν τις ἐπίσκοπος (ὅπερ ἀπῄει[10]) ἔν τινι ἐγκλήματι περιπέσῃ, καὶ γένηται πολλὴ ἀνάγκη τοῦ μὴ δύνασθαι πολλοὺς συνελθεῖν, διὰ τὸ μὴ ἀπομεῖναι[11] αὐτὸν ἐν τῷ ἐγκλήματι, ἀπὸ ιβ' ἐπισκόπων ἀκουσθῇ, καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀπὸ ς' ἐπισκόπων καὶ τοῦ ἰδίου, καὶ ὁ διάκονος ἀπὸ γ'.

---

1) *въ cod. отъ* и *здѣсь стерлась одна палочка*; тъ *П.* 2) неправьднаго *У*; досꙋда *вставл. С и cod. (in m. рукой XIII в.).* 3) *У проп. все прав. 12.* 4) ще *П.* 5) епискꙋпꙋ *С.* 6) прегрешѣе *С.* 7) ꙋслыше *С.* 8) г҃і хъ *С.*

1) προαγγεῖλαι PP_1V. 2) ἀπείη PP_1V. 3) αὐτὸν V, но ʽ по скобл. рукой схоліаста. 4) δῆλον ὅτι вставл. V. 5) ἔχῃ P_1PV. 6) ια' V, гдѣ, кромѣ того, заглавіе начинается: Περὶ τοῦ ἐὰν... 7) εἰ вставл. схоліастъ V. 8) ἀκουσθῆναι ὀφείλει V (вм. ἀκουσθῇ). 9) παλαιῶν PP_1V. 10) ἀπείη PP_1V. 11) ἀποβῆναι Patm. 172.

ї҃г. [1] ꙗко не подобаѥть поставлѧти епп҃а аще не мъножѣми. аще ноужда боудеть понѣ ѿ трии [2] епп҃ъ поставлѧти.

аврилии епп҃ъ рече. Чьто къ семоу гл҃еть ваша ст҃ость.

отъ вьсѣхъ епп҃ъ речено бысть подобаѥть. Ζаповѣданаꙗ отъ насъ отъ прѣждьниихъ насъ съхранено̂мъ быти ихъже пьрвѣнишии [3] ꙗко же полоучаи вѣ ихъ не хотѧще акаꙗ же когда епархиꙗ не дьрзають. мнози оубо епп҃и събьравъшесѧ епп҃а поставлѧть. аще ли [4] ноужда боудеть. трьмъ еппомъ. на акомь же мѣстѣ боудеть пьрвѣнишаго повелѣниѥмь поставлѧть епп҃а. и аще кто въ коѥмь противитьсѧ своимь исповѣданиѥмь или написаниѥмь самъ себе лишить чьсти. [5]

ї҃д. [6] ꙗко отъ триполѧ ѥдиномоу епп҃у въ мѣстохраниѥние приити и [7] ꙗко попови отъ пѧти епп҃ъ послоушьствованоу быти.

Такожде годѣ ѥсть отъ триполѧ трѣбованиꙗ ради [8] страны ѥдиномоу епп҃оу въ мѣстьноѥ храниѥние приити. и да попъ тъ отъ пѧти

ιγʹ. [1] Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι ἐπίσκοπον, εἰ μὴ ἀπὸ πολλῶν χειροτονεῖσθαι· εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, κἂν [2] ἀπὸ τριῶν ἐπισκόπων [3] χειροτονηθείη. [4]

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τί πρὸς ταῦτα λέγει ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη;

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη. Ὀφείλει παρ' ἡμῶν τὰ ὁρισθέντα ἐκ τῶν πρὸ ἡμῶν φυλαχθῆναι, ὥντινων ὡς ἔτυχεν ἀβούλως οἱ πρωτεύοντες [5] οἱασδήποτε ἐπαρχίας οὐ κατατολμῶσιν. [6] πολλοὶ οὖν ἐπίσκοποι συναχθέντες ἐπίσκοπον χειροτονήσουσιν. εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, τρεῖς ἐπίσκοποι, [7] ἐν οἱῳδήποτε ἂν τόπῳ ὦσιν, τῷ τοῦ πρωτεύοντος παραγγέλματι χειροτονήσουσι τὸν ἐπίσκοπον. καὶ ἐάν τις ἔν τινι ἐναντιωθῇ τῇ ἰδίᾳ ὁμολογίᾳ ἢ τῇ ὑπογραφῇ, αὐτὸς ἑαυτὸν ἀποστερήσει [8] τῆς τιμῆς.

ιδʹ. [9] Ὥστε ἀπὸ Τριπόλεως ἕνα ἐπίσκοπον εἰς τοποτηρησίαν [10] ἐλθεῖν· καὶ ὥστε τὸν [11] πρεσβύτερον [12] ἀπὸ εʹ ἀκούεσθαι ἐπισκόπων.

Ὁμοίως ἤρεσεν ἀπὸ Τριπόλεως, διὰ τὴν τῆς χώρας ἔνδειαν, ἕνα ἐπίσκοπον εἰς τοποτηρησίαν ἐλθεῖν, καὶ ἵνα ὁ πρεσβύτερος ἐκεῖσε ἀπὸ εʹ

---

1) *У проп. все правило 13.* 2) г҃хж *С.* 3) пьрвѣнши *С.* 4) и *П.* 5) чти *П.* 6) *У проп. все правило 14.* 7) и *проп. П.* 8) дѣлꙗ *С.*

1) ιγʹ проп. V. 2) καὶ P_1. 3) ὁ ἐπίσκοπος PP_1. 4) ἐπισκόπων χειροτονηθείη проп. V. 5) τῆς вставл. PP_1V. 6) ἀμελεῖν вставл. V. 7) ἐπισκόπους cod. 8) ἀποστερήσῃ cod. 9) ιγʹ V, гдѣ еще и вставл.: Περὶ τοῦ ἀθετοῦντος τὸ οἰκεῖον ἰδιόχειρον. 10) τοποτηρεσίαν cod. 11) τὸν проп. V. 12) ἐκεῖσε вставл. PP_1V.

послоушьствованъ быти подобаıеть еп҃пъ· а диаконъ отъ трии· ıако же л. 116 b. |выше речено ıесть· ıавѣ ıако и[1] своıемоу еп҃поу прѣдъсѣдъшю·

ı҃е·[2] о[3] разлічьнъıихъ чинъхъ[4] работаıоштиихъ цр҃кви· ıако аще къто[5] въ прѣгрѣшеноую вештъ въпадеть· и отърицаıеться цр҃квьнааго соудишта· подобаıеть таковоуоумоу въ бѣдоу въпасти ї ıако чадомъ чиститель къ мирьскъıимъ позорищемъ не приходити·

Такожде годѣ ıесть да аще къто къгда[6] отъ еп҃пъ или отъ поповъ или диаконъ или отъ клирикъ вешти ıемоу призъванѣи цр҃кви подвизаıоштися аще отърицаıася цр҃квьнааго соудишта· къ людьскъıимъ хоштеть очиститися соудиштемъ аще за нь соудъ възгласить·[7] обаче своıе мѣсто погоубить· и се оубо надъ прѣгрѣшивъшиимъ· а надъ градьскъıимь погоубить на ниже одолѣ· аще своıе мѣсто хоштеть дьржати и се оубо годѣ ıесть· ıако аще отъ къıихъ[8] соудии цр҃квьнъıихъ къ инѣмъ соудиıамъ цр҃квьнъıимъ

ἀκούηται ἐπισκόπων, καὶ ὁ διάκονος ἀπὸ τριῶν, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, τοῦ ἰδίου αὐτοῦ δηλονότι ἐπισκόπου προκαθημένου.

ιε΄.[1] Περὶ διαφόρων τάξεων τῇ ἐκκλησίᾳ δουλευουσῶν· ὥστε, ἐάν τις εἰς ἐγκληματικὸν πρᾶγμα περιπέσῃ καὶ παραιτῆται[2] τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, ὀφείλειν τὸν τοιοῦτον κινδυνεύειν· καὶ ὥστε τὰ τέκνα τῶν ἱερέων[3] κοσμικοῖς θεωρίοις[4] μὴ προσιέναι.[5]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ὁστισδήποτε τῶν ἐπισκόπων, ἢ πρεσβυτέρων, ἢ διακόνων, ἢ κληρικῶν, πράγματος αὐτῷ ἐγκληματικοῦ[6] τῇ ἐκκλησίᾳ κινουμένου, ἐὰν παραιτούμενος τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον δημοσίοις θελήσῃ καθαρθῆναι δικαστηρίοις, κἂν ὑπὲρ αὐτοῦ ἡ ψῆφος ἐκφωνηθῇ,[7] ὅμως τὸν ἴδιον τόπον ἀπολέσῃ· καὶ τοῦτο μὲν ἐπὶ τοῦ ἐγκληματικοῦ, ἐπὶ δὲ τοῦ πολιτικοῦ[8] ἀπολέσει[9] τὸ εἰς ὃ ἐνίκησεν, ἐὰν τὸν ἴδιον τόπον θελήσῃ κατέχειν. καὶ τοῦτό γε μὴν ἤρεσεν, ὥστε, ἐὰν ἀπὸ οἱωνδήποτε δικαστῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ ἄλλους δικαστὰς[10] ἐκκλησιαστικούς,

---

1) и *проп. С.* 2) *У проп. все прав. 15.* 3) о *проп. С.* 4) чи҃ *С.* 5) къто *проп. С.* 6) *cod. пишетъ начальное* к *такъ, что палочка его снабжена слѣва половиной перекладины отъ* т. 7) *С перепправл. изъ* възгласать. 8) конхъ *П.*

1) ιδ′ V. 2) παραιτήσηται PV; παραιτήσεται P_1. 3) ἱερῶν PP_1V. 4) θεωρίαις cod. 5) προσεῖναι V. 6) ἢ πολιτικοῦ ἐπὶ вставл. V; ἢ πολιτικοῦ ἐν вставл. PP_1. 7) ἐκφωνηθείη V. 8) ἀπολέσῃ. καὶ τοῦτο μὲν ἐπὶ τοῦ ἐγκληματικοῦ· ἐπὶ δὲ τοῦ πολιτικοῦ проп. P_1V. 9) ἀπολέσῃ PP_1. 10) ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ ἄλλους δικαστάς проп. V.

имоуще большю власть съборъ боудеть ничимь же врѣждати сихъ ихъже соудъ раꙁдрѣшаѥтьсѧ· аще обличени быти не могоуть· или по враждѣ или по страсти оправитисѧ· или коѥю бл҃годатию растьлѣтисѧ· аще же съпохва|лѥниѥмь чѧсти иꙁбьравъше[1] боудоуть соудиꙗ· или мьньшю[2] боудоуть ꙁаповѣданыихъ не подобаѥть ї[3] ꙗко чада ст҃ителевъ не творѧть ни поꙁороують поꙁорищь· се же вьсѣмъ крьстиꙗномъ проповѣдано ѥсть присно· ꙗко къде же хоулѥниꙗ соуть не пристоупати·

ї҃ѕ·[4] ꙗко ни ѥдиномоу епⷭ҇поу или попови или диаконоу приимaниꙗ нѣкоѥго приимати· и ꙗко чьтьцемъ подроужиꙗ[5] поимати· и да клирици отъ женъ огрѣбаютьсѧ· и въ коѥ времѧ подобаѥть или тѣхъ или дв҃ы прѣдълагати б҃оу·

Такожде годѣ ѥсть да епⷭ҇пи и попове и диꙗкони приставьници да не боудоуть и строителѥ ни отъ

1) избавше *С.* 2) менши *П.* 3) ї *проп. П.* 4) *У проп. все правило 16.* 5) подрѣжїа *С.*

ἔχοντας μείζονα τὴν αὐθεντίαν, ἔκκλητος[1] γένηται, μηδὲν βλάπτειν τούτους ὧν ἡ ψῆφος λύεται, ἐὰν ἐλεγχθῆναι μὴ δυνηθῶσιν, ἢ κατ' ἔχθραν, ἢ κατὰ[2] προσπάθειαν δεδικακέναι, ἢ τινι χάριτι ὑποφθαρῆναι· ἐὰν δὲ κατὰ συναίνεσιν[3] τῶν μερῶν ἐπιλέγοντες[4] ὦσι δικασταί, ἢ[5] ὀλιγώτεροι ἔσονται τῶν ὁρισθέντων, μὴ ἐξεῖναι ἐκκαλεῖσθαι. καὶ ὥστε τὰ τέκνα τῶν ἱερέων[6] θεώρια κοσμικὰ μὴ ἐκτελεῖν, μηδὲ θεωρεῖν· τοῦτο δὲ καὶ πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς ἀεὶ κεκήρυκται, ὥστε ὅπου βλασφημίαι εἰσὶν μὴ προσιέναι.[7] л. 117 а.

ιϛʹ.[8] Ὥστε μηδένα ἐπίσκοπον, ἢ πρεσβύτερον, ἢ διάκονον, ἔκληψίν τινα λαμβάνειν·[9] καὶ ὥστε τοὺς ἀναγνώστας γαμετὰς λαμβάνειν· καὶ ἵνα οἱ κληρικοὶ γυναικῶν ἀπέχωνται·[10] καὶ ποίῳ δεῖ[11] καιρῷ ἢ αὐτοὺς ἢ τὰς παρθένους καθιεροῦσθαι.[12]

Ὁμοίως[13] ἤρεσεν, ἵνα ἐπίσκοποι καὶ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι ἐκλήπτορες μὴ γίνωνται,[14] ἢ προκουράτορες, μηδὲ[15] ἐκ

1) ἐγκλήματος V. 2) κατὰ проп. V. 3) συναίρεσιν P_1 (и V первонач.); σύνεσιν Patm. 172. 4) ἐπιλεγέντες PP_1V. 5) вм. ἢ: εἰ καὶ PP_1, ἢ καὶ V. 6) ἱερῶν V. 7) ὥστε τούτων ἀπέχεσθαι V (вм. ὥστε ὅπου βλασφημίαι εἰσὶν μὴ 8) ιεʹ V. 9) τουτέστιν ἐκλήπτορα γίνεσθαι вставл. V. 10) τόκους μὴ λαμβάνωσιν, ἀλλὰ μόνον ἅπερ δέδωκαν ἐν χρήσει, εἴτε χρήματα εἴτε εἴδη V (вм. γυναικῶν ἀπέχωνται). 11) δὴ cod. V. 12) χειροτονεῖσθαι διάκονον V (вм. ἢ αὐτοὺς ἢ τὰς παρθένους καθιεροῦσθαι). 13) V выскобл. здѣсь какое-то слово (около 7 буквъ). 14) γίνονται cod. 15) μὴ P_1.

коѥꙗ же срамьнꙑꙗ или бещьстьнꙑꙗ вещи пищю обрѣтають дължьни бо соуть възьрѣти на писаноѥ· ꙗко никъто же воинъ бываꙗ б҃оу обѧзаѥтьсѧ коуплѧми житиискыми· годѣ ѥсть ꙗко чьтьцемъ въ времѧ крѣпости приходѧщемъ поудитисѧ или подроужиꙗ приводити или въздьржаниѥ исповѣдати такожде годѣ ѥсть· да аще клирикъ имѣниѥ възаимъ дасть да приметь имѣниѥ· аще съвѣдъи колико далъ ѥсть приметь· и да прежде· к҃е· лѣтъ ни | (л. 117 b.) диꙗкони· да поставлѣни боудоуть· нъ и чьтьци людьмъ· да не [1] покланѧютьсѧ·

і҃з· [2] ꙗко къждо епархии ꙁаниѥ далече старѣишаго имѣти своѥго·

Годѣ [3] ѥсть [4] да мавританиꙗ сифентинскаꙗ ꙗко же испроси старѣишиноу ноумидинскꙑꙗ страны· ѥꙗже отъ събора отълоучитисѧ· [5] своѥго имать старѣишиноу съпохвалениѥмь вьсѣхъ [6] старѣишинъ африкиискꙑихъ епархии вьсѣхъ еп҃пъ· ꙁаниѥ далече быти повелѣно бысть·

τινος αἰσχροῦ ἢ ἀτίμου πράγματος τροφὴν ποριζῶνται· [1] ὀφείλουσι γὰρ ἀποβλέψαι εἰς τὸ γεγραμμένον· Οὐδεὶς στρατευόμενος τῷ θεῷ ἐμπλέκει ἑαυτὸν πράγμασιν κοσμικοῖς. [2] ἤρεσεν, [3] ὥστε τοὺς ἀναγνώστας, εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἥβης ἐρχομένους ἀναγκάζεσθαι ἢ συμβίους ἄγεσθαι, [4] ἢ ἐγκράτειαν ὁμολογεῖν. ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα κληρικός, ἐὰν χρήματα δῷ ἐν χρήσει, τὰ χρήματα λάβῃ· ἐὰν εἰδώς, [5] ὅσον δέδωκεν λάβῃ· καὶ ἵνα πρὸ τῶν κε′ ἐνιαυτῶν μήτε διάκονοι χειροτονῶνται· [6] ἀλλὰ καὶ οἱ ἀναγνῶσται τὸν δῆμον μὴ προσκυνῶσιν. [7]

ιζ′. [8] Ὥστε ἑκάστην ἐπαρχίαν διὰ τὸ μακροδαπὲς πρωτεύοντα ἔχειν ἴδιον.

Ἤρεσεν, ἵνα ἡ Μαυριτανία Σιτιφένσης, ὡς ᾔτησε, τὸν πρωτεύοντα τῆς Νουμιδικῆς χώρας, ἧστινος ἐκ τῆς συνόδου κεχωρίσθαι, [9] ἴδιον ἔχῃ πρωτεύοντα· συναινέσει πάντων τῶν πρωτευόντων τῶν Ἀφρικανῶν ἐπαρχιῶν καὶ πάντων ἐπισκόπων διὰ τὸ μακροδαπὲς ἔχειν ἐπετράπη. [10]

---

1) ие *проп. П.* 2) *У проп. все правило 17.* з҃ *проп. П.* 3) одѣ *П.* 4) бысть *П.* 5) ѿлоучи *П.* 6) старѣишиноу съпохвалениѥмь вьсѣхъ *проп. С.*

1) ποριζονται cod. 2) ὁμοίως вставл. V. 3) καὶ P. 4) ἀγαγέσθαι PP_1V. 5) δὲ εἶδος V (вм. εἰδὼς). 6) χειροτονοῦνται P_1 (и V первоначально); ἐνιαυτῶν διάκονοι μὴ χειροτονῶνται V. 7) cod. переправл. въ προσκυνοῦσιν; V проп. ἀλλὰ καὶ οἱ ἀναγνῶσται τὸν δῆμον μὴ προσκυνῶσιν. 8) κβ′ V. 9) cod. переправл. изъ κεχωρῆσθαι PP_1V κεχώρισται. 10) ἐπετράπην V.

ӥі҃· [1] аще къи клирикъ поставлѥмъ бъіваѥть· дължьнъ ѥсть въспоминати ꙁаповѣди хранити· и да телесемъ оумирающиихъ блгодарьствиꙗ да не подають ни крьщениꙗ· и да на коѥжьдо лѣто по вьсѣмъ епархиамъ на съборъ митрополити съходѧтьсѧ· [2]

Тако [3] же годѣ ѥсть ꙗко поставлѧѥмоу еп҃поу или клирикоу· пьрвѣѥ отъ поставлѧющиихъ ꙗ [4] повелѣнаꙗ събороу въ слоухъ ѥго полагати· [5] да не по ꙁаповѣди творѧще съборьнъіꙗ раскаютьсѧ· тако же годѣ ѥсть· да тѣлесомъ [6] оумирающиихъ блгодарьствиꙗ не подати· писано бо ѥсть· приимѣте [7] ꙗдите· мьртвъіихъ бо тѣлеса ни приꙗти ни ꙗсти могоуть· и да не створѧють | крьстити оуже оумьръшиихъ· [8] поповьскоѥ [9] невѣжествиѥ· тѣмь иꙁвѣстьнѣѥ ѥсть въ семь ст҃ѣѥмь съборѣ· ꙗко по

ιη'.[1] Ἐάν τις κληρικὸς χειροτονῆται,[2] ὀφείλει ὑπομιμνήσκεσθαι[3] τοὺς ὅρους φυλάττειν· καὶ ἵνα τοῖς σώμασι τῶν ἀποθανόντων εὐχαριστία μὴ δίδωται,[4] μηδὲ βάπτισμα· καὶ ἵνα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀνὰ[5] πάσας τὰς ἐπαρχίας πρὸς σύνοδον οἱ μητροπολῖται συνέρχωνται.[6]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ὥστε, χειροτονουμένου ἐπισκόπου ἢ κληρικοῦ, πρότερον ἀπὸ τῶν χειροτονούντων αὐτοὺς τὰ δεδογμένα ταῖς συνόδοις εἰς τὰς ἀκοὰς αὐτῶν ἐντίθεσθαι, ἵνα μὴ ποιοῦντες κατὰ τῶν ὅρων[7] τῆς συνόδου[8] μεταμεληθῶσιν. ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα τοῖς σώμασι τῶν τελευτώντων εὐχαριστία μὴ δοθῇ· γέγραπται γάρ· Λάβετε, φάγετε. τὰ δὲ τῶν νεκρῶν σώματα οὐδὲ λαβεῖν δύναται,[9] οὐδὲ φαγεῖν. καὶ ἵνα μὴ τοὺς ἤδη τελευτῶντας[10] βαπτισθῆναι л. 118 а.
ποιήσῃ ἡ τῶν πρεσβυτέρων ἄγνοια.[11] δι' ὃ[12] βεβαιώτεον[13] ἐστὶν[14] ἐν ταύτῃ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ, ὥστε κατὰ

---

1) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҃; *У. проп. нумеръ и заглавіе правила 18;* ӥі҃ *проп. П.* 2) *С вставл.* се пис҃а. 3) ако *П.* 4) ꙗко *П.* 5) въдагати *У.* 6) телес҃е *П.* 7) и *вставл. У.* 8) крещаше ихъ *С (вм.* крьстити оуже оумьръшиихъ). 9) поповьскѹе *С.*

1) ιϛ' V, гдѣ передъ ἐὰν вставл. Ὥστε. 2) χειροτονεῖται cod. 3) ὑπομνήσκεσθαι Patm. 172; ὑπομομνήσκεσθαι Patm. 173. 4) δίδοται cod.; ἤγουν μετάληψις вставл. V, гдѣ рукой схоліаста ἤγουν перепрвл. въ ἤγ' οὖν. 5) εἰς P_1; ἀνὰ проп. P. 6) συνέρχονται cod.; καὶ ἵνα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν... συνέρχωνται проп. V (смотр. ниже прим. 11). 7) τὸν ὅρον V. 8) τι вставл. V. 9) δύνανται P_1. 10) τοὺς τελευτῶντας ἤδη P. 11) V вставл. киноварью заглавіе: ιζ'. Ἵνα καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἀνὰ πάσας τὰς ἐπαρχίας πρὸς σύνοδον οἱ μητροπολῖται συνέρχωνται. (смотр. выше прим. 6). 12) καὶ τοῦτο δὲ V (вм. δι' ὅ). 13) βεβαιότερον V. Patm. 172. 14) ἐστὶν проп. V.

ꙁаповѣдьмъ никенскаго събора црк҃вьныѩ ради вины ѥже многашьды на пагоубоу людьмъ борєтьсѧ· въ коѥжьдо лѣто съборъ съꙁывати· къ нѥмоуже єпархииски[1] пьрваꙗ сѣдалища имоуще отъ сьнихъ[2] съборъ дъва или ѥлико же[3] иꙁбероуть єп҃пъ[4] мѣстьныꙗ[5] хранителѧ посълють· да въ съборьнѣемь съшьствии испълнѥна быти възможеть власть·

ı҃д҃· [6] Ꙗко єп҃поу ог҃лаоу къ пьрвѣишоумоу тоꙗ же єпархиа вещь въꙁнести·

Аще[7] къто отъ єп҃пъ ог҃лаиъ боудеть отъ[8] старѣишинхъ тоꙗ же страны· ог҃лаи въꙁведеть вещь· и отъ обьщениꙗ же[9] да не въꙁбраненъ боудеть оглѥмыи· аще не къ отъвѣтоу на соудищи отъ иꙁбьраныхъ пьрѣтисѧ написаниѥмь приꙁъваны[10] въ нареченыи д҃нь никако же сърѧщеть· сирѣчь нарѣчениꙗ[11] мѧсѧца· отъ негоже д҃не[12] ꙗвитьсѧ написаниѥ приимъ· аще ли истиньнаꙗ нѣкаꙗ и ноуждьнаꙗ вина ꙗвитьсѧ[13] въꙁбранающиꙗ ѥго сърѣсти на отъвѣтъ положеныихъ на нь· иного мѣсѧца

τοὺς ἐν Νικαίᾳ ὅρους διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς αἰτίας, αἵτινες πολλάκις πρὸς ὄλεθρον τοῦ λαοῦ παλαιοῦνται, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν σύνοδον συγκαλεῖσθαι,[1] πρὸς ἣν[2] πάντες οἱ τῶν ἐπαρχιῶν τὰς πρώτας καθέδρας ἐπέχοντες ἐκ τῶν οἰκείων συνόδων δύο, ἢ καὶ ὅσους ἐπιλέξωνται,[3] ἐπισκόπους τοποτηρητὰς ἀποστείλουσιν,[4] ἵνα ἐν τῇ συναχθείσῃ συνελεύσει πλήρης εἶναι δυνηθῇ ἡ αὐθεντία.

ιθʹ.[5] Ὥστε ἐπισκόπου κατηγορουμένου, πρὸς τὸν πρωτεύοντα τῆς αὐτῆς[6] ἐπαρχίας τὸ πρᾶγμα ἀνενεχθῆναι.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν·[7] Ἐάν τις τῶν ἐπισκόπων κατηγορῆται,[8] παρὰ τοῖς τῆς αὐτῆς[9] χώρας πρωτεύουσιν ὁ κατήγορος ἀναγάγῃ τὸ πρᾶγμα· καὶ μηδὲ ἀπὸ τῆς κοινωνίας κωλυθῇ ὁ κατηγορούμενος, εἰ μὴ δ' ἂν πρὸς ἀπολογίαν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῶν ἐπιλεγέντων δικάζειν γράμμασιν προσκληθεὶς τῇ ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ οὐδαμῶς ἀπαντήσοι, τουτέστιν ἐντὸς προθεσμίας μηνός, ἀφ' ἧς ἡμέρας φανείη[10] τὸ γράμμα[11] δεξάμενος. ἐὰν δὲ ἀληθεῖς τινας καὶ ἀναγκαστικὰς αἰτίας ἀποδείξῃ, τὰς αὐτὸν κωλυσάσας ἀπαντῆσαι πρὸς ἀπολογίαν τῶν κατ' αὐτοῦ προτεθέντων, ἐντὸς ἑτέρου μηνὸς

1) ѥпархиистии *У.* 2) своихъ *У.* 3) ихъ *оставл. У.* 4) ѥп҃пмъ *У.* 5) *cod. переправл. конечное* ꙗ *изъ* н. 6) ı҃д҃ *проп. УП.* 7) ще *П.* 8) ѿ *С.* 9) же *проп. У.* 10) *cod. переправл. конечное* ы *изъ* н. 11) нареченыѩ *УС.* 12) д҃ни *У.* 13) написаниѥ приимъ... ꙗвитьсѧ *проп У.*

1) καλεῖσθαι V. 2) cod вычеркив. здѣсь οἱ. 3) ἐπιλέξονται cod. P. 4) ἀποστείλωσιν PP_1V. 5) ιηʹ V. 6) αὐτοῦ PP_1V. 7) Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν проп. V. 8) κατηγορηται cod. 9) αὐτοῦ PP_1V. 10) φανήει cod. 11) τὰ γράμματα PP_1V.

цѣлоѥ да имать оудобьѥ· | по въторѣемь же мѣсѧци да не приобьщитьсѧ донъдеже чистъ ꙗвитьсѧ· аще ли къ вьсемоу подобьноумоу[1] съборꙋ[2] сърѣсти[3] не хотѣти начьнеть· да понѣ тоу дѣло ѥго съвьршитьсѧ тъ самъ о себѣ осоужениꙗ соудъ възгласити осоудитьсѧ· въ врѣмѧ же въ неже[4] не приобьщаѥтьсѧ· ни[5] своѥи цр҃кви ни въ обитѣли да приобщитьсѧ·[6] того же огл҃аникъ· аще никако же останеть въ нѧже дн҃и боретьсѧ о вещи· никако же да не възбраненъ боудеть отъ ѿбьщениѧ· аще ли когда остоупить[7] себѣ отъвлѣкъсѧ[8] отъставивъшю отъ обьщениꙗ еп҃оу· самъ отъ обьщениѧ изгънанъ боудеть огл҃ьникъ· тако ꙗко ни[9] оудобьꙗ[10] ѥмоу отълоучити ѿгл҃аниѧ[11] вещи· аще не можеть показати по проустављению· не[12] не хотѣти нъ и не мощи оусърѣсти[13] ономоу ꙗвѣ соущю· ꙗко подвизати о оро

удии на епископьстѣемь соудищи· аще оклеветано боудеть лице ѿгл҃ьника·[14] да не приꙗтъ боудеть на огл҃аниѥ· аще не о своѥи вещи а не на цр҃кьна оубо хощеть възложити·

---

1) подобно *С.* 2) зборꙋ *С.* 3) и *вставл. У.* 4) в неже *вставл. У.* 5) въ *вставл. У.* 6) ѿприбщи҃сѧ *С.* 7) ѿстꙋпи҃ *С.* 8) ѡволкъсꙗ *С.* 9) не *С.* 10) оудобнѧ *УП.* 11) ѿгл҃аꙗ *С.* 12) не *проп. У.* 13) оустрѣсти *У.* 14) огл҃аника *П.*

ἀκεραίαν[1] ἐχέτω εὐχέρειαν· μετὰ δὲ τὸν δεύτερον μῆνα μὴ κοινωνήσῃ, ἕως οὗ καθαρὸς ἀποδειχθείη. εἰ δὲ πρὸς σύμπασαν τὴν ἐτησίαν σύνοδον ἀπαντῆσαι μὴ βουληθείη, ἵνα κἂν ἐκεῖ τὸ πρᾶγμα αὐτοῦ περαιωθῇ, αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τῆς καταδίκης τὴν ψῆφον ἐκπεφωνηκέναι κριθήσεται. ἐν δὲ τῷ καιρῷ, ᾧ οὐ κοινωνεῖ, μηδὲ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἰδίᾳ,[2] μηδὲ ἐν παροικίᾳ κοινωνήσῃ. ὁ δὲ τούτου κατήγορος, ἐὰν μηδαμῶς[3] ἀπολειφθείη,[4] ἐν αἷς ἡμέραις γυμνάζεται[5] τὰ τοῦ πράγματος, μηδαμῶς κωλυθῇ ἀπὸ τῆς κοινωνίας· ἐὰν δέ ποτε[6] ἐλλείψῃ ἑαυτὸν ὑποσύρας, ἀποκαθισταμένου τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἐπισκόπου, αὐτὸς ἀπὸ τῆς κοινωνίας ἐκβληθείη[7] ὁ κατήγορος, οὕτως μέντοι, ὡς μηδὲ[8] τὴν εὐχέρειαν αὐτῷ[9] ἀφαιρεῖσθαι τῆς κατηγορίας τοῦ πράγματος, ἐὰν δυνηθῇ[10] ἀποδεῖξαι κατὰ τὴν προθεσμίαν, οὐχὶ μὴ τεθεληκέναι, ἀλλὰ μὴ δεδυνῆσθαι ἀπαντῆσαι· ἐκείνου δήλου ὄντος, ὡς ἐν τῷ κινεῖσθαι τὰ τοῦ πράγματος ἐν τῷ τῶν ἐπισκόπων δικαστηρίῳ, ἐὰν διαβέβληται τὸ πρόσωπον τοῦ κατηγόρου, μὴ προσδεχθῇ εἰς κατηγορίαν, εἰ μηδ' ἂν ὑπὲρ ἰδίου πράγματος, μὴ μέντοι περὶ ἐκκλησιαστικοῦ θελήσῃ[11] ἐπιβαλέσθαι. л. 118

---

1) ἀκαιρέαν cod. 2) ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐκκλησίᾳ PP_1V. 3) μηδαμοῦ PP_1V. 4) ἀποληφθείη cod. 5) γυμνάζηται Patm. 172. 6) πο P_1. 7) ἐκβληθῇ PV; ἐκβληθεῖ P_1. 8) μὴ καὶ PP_1V (вм. μηδὲ). 9) αὐτῶν P_1. 10) δυνηθείη P_1V. 11) θελήσει cod.

К҃.[1] о попѣхъ и о клирицѣхъ оглаголанъіихъ·

Аще попове или дижкони оглани боудоуть· съпрѧженоуоумоу[2] законьноуоумоу | (л. 119 а.) числоу отъ ближьнѧаго мѣстоположениꙗ еп҃пъ· ихъже оглаемии испросѧть· сирѣчь въ имѧ попово[3] шесть· и въ дижконово трие· съ тѣми самъ свои оглаемъіихъ еп҃пъ винроу ихъ испытаюють· томоу образоу хранимоу дн҃и испытании лиць· междю оглаголющими[4] и огланъіими· прочиихъ же клирикъ виноу· и единъ мѣстьныи еп҃пъ оувѣсть и съвьршить·[5]

κ'.[1] Περὶ πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν κατηγορουμένων.

Ἐὰν δὲ πρεσβύτεροι ἢ διάκονοι κατηγορηθῶσι, προσζευγνυμένου[2] τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ τῶν ἐκ τῆς πλησιαζούσης[3] τοποθεσίας αἱρετικῶν[4] ἐπισκόπων, οὓς οἱ κατηγορούμενοι αἰτήσονται,[5] τουτέστιν ἐπ' ὀνόματι τοῦ πρεσβυτέρου ἓξ καὶ τοῦ διάκονος τρεῖς,[6] σὺν τούτοις αὐτὸς[7] ὁ ἴδιος τῶν κατηγορουμένων ἐπισκόπων[8] τὰς αἰτίας αὐτῶν ἐξετάσει,[9] τοῦ αὐτοῦ τῶν ἡμερῶν καὶ ὑπερθέσεων καὶ ἐξετάσεων καὶ προσώπων μεταξὺ τῶν κατηγορούντων καὶ κατηγορουμένων τύπου φυλαττομένου· τῶν δὲ λοιπῶν κληρικῶν τὰς αἰτίας καὶ μόνος ὁ ἐντόπιος ἐπίσκοπος διαγνῷ καὶ περατώσῃ.[10]

К҃А·[6] ꙗко чадомъ клирикъ въ съчетание не съвъкоуплѧтисѧ[7] съ еретикъі·[8]

Коупьно[9] годѣ ѥсть ꙗко клиричьскъіимъ чѧдомъ· съ поганъіими или съ еретикъі бракъмь не съчетаватисѧ·

κα'.[11] Ὥστε τὰ τέκνα τῶν κληρικῶν ἐν συνοικεσίῳ μὴ συνάπτεσθαι αἱρετικοῖς.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ὥστε τὰ[12] τέκνα τῶν κληρικῶν ἐθνικοῖς ἢ[13] αἱρετικοῖς γαμικῶς μὴ συνάπτεσθαι.

К҃В·[10] ꙗко еп҃помъ и клирикомъ не подобаѥть съвъкоуплѧтисѧ не съ правовѣрьнъіими хрьстиꙗнъі· аще оубо и ближьнии боудоуть·

κβ'.[14] Ὥστε τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικοὺς μηδὲν συνεισάγειν τοῖς μὴ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, εἰ καὶ συγγενεῖς ἔτι μὴν[15] ὦσιν.

---

1) К҃ *проп. ПУ.* 2) съпрѧженамоу *У.* 3) поповъ *П.* 4) гл҃ющимн *У.* 5) *С и cod. (in m. рукой XIII в.)* досъ҃. 6) К҃А *проп. П; У проп все правило 21.* 7) съвъпл҃ѧти *П.* 8) *С добавл.* досъда. 9) оубно *П.* 10) К҃В *проп. П; У проп. все правило 22.*

1) ιθ' V. 2) προζευγνυμένου V. 3) πλησιαζούσης Patm. 172. 4) ἑταιρικῶν PP$_1$; ἑτερικῶν V. 5) здѣсь Patm. 172 надъ о надписыв. ω. 6) διακόνου τριῶν PP$_1$V. 7) αὐτοῖς V. 8) ἐπίσκοπος PP$_1$V. 9) ἐξετάσῃ P. 10) περατώσει cod. 11) κ' V. 12) τὰ проп. P. 13) καὶ Patm. 172. 14) κα' V. 15) μὴ cod.

Ни[1] ѥдиномоу дара ради своихъ веции[2] ꙗко же речено ѥсть еп҃омъ или клирикомъ съ тѣми събиратисѧ·

к҃г·[3] ꙗко еп҃омъ на онъполъ морѧ не ѿходити·

Тако[4] же еп҃и на онъполъ морѧ не отъходѧть· аще не причьтъмь пьрвааго сѣдалища· коѥꙗждо[5] епархиѧ своѥго еп҃а· сирѣчь аще не отъ него пьрвѣишаго по издрѧдьноуоумоу приимєть и|же глаѥтьсѧ отъпоущеноѥ въображеноѥ рекъше предъложениѥ·

к҃д·[6] ꙗко развѣ съборенъихъ писании ничьсо же въ цр҃кви почитати·

Також де[7] да[8] развѣ[9] канонькыихъ писании[10] ничьсо же въ цр҃кви почитати въ имѧ бж҃ьствьнъихъ писании· соуть же канонькаꙗ писаниꙗ·[11] сирѣчь бытиѥ исходъ· левгитьскъıꙗ· числа· девьтерономиꙗ· ис҃са навгина· соудии· роуѳъ· отъ цр҃ствии кънигы· д҃· отъ останькъ кънигы· в҃· иѡва ѱ҃тырь· соломона кънигы· е҃· отъ пррк҃ъ кънигы· в҃і· исаиа иеремиа· иезекиль·[12] даниилъ· товиа· иоудиѳь· есѳир·[13]

Μηδένα[1] διὰ δωρεᾶς τῶν οἰκείων πραγμάτων, ὡς εἴρηται, τοὺς ἐπισκόπους ἢ κληρικοὺς τούτοις συνάγειν.[2]

κγʹ. Ὥστε τοὺς ἐπισκόπους πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημεῖν.

Ὁμοίως ἐπίσκοποι πέραν θαλάσσης μὴ ἀποδημείτωσαν, εἰ μὴ μετὰ ψηφίσματος τῆς πρώτης καθέδρας τοῦ ἰδίου ἑκάστης χώρας ἐπισκόπου, τουτέστιν, εἰ μὴ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πρωτεύοντος κατ' ἐξαίρετον λάβῃ τὴν ἥτις[3] л. 119 b. λέγεται ἀπολυτικὴ τετυπωμένην, ἤτοι παράθεσιν.

κδʹ. Ὥστε ἐκτὸς τῶν καθολικῶν γραφῶν μηδὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκεσθαι.

Ὁμοίως,[4] ἵνα ἐκτὸς τῶν κανονικῶν γραφῶν μηδὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀναγινώσκηται[5] ἐπ' ὀνόματι θείων γραφῶν. Εἰσὶ δὲ αἱ κανονικαὶ γραφαὶ τουτέστιν· Γένεσις, Ἔξοδος, Λευϊτικόν, Ἀριθμοί, Δευτερονόμιον, Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ,[6] Κριταί, Ῥούθ,[7] τῶν[8] Βασιλειῶν βίβλοι δʹ, τῶν Παραλειπομένων βίβλοι δύο, Ἰώβ, Ψαλτήριον, Σολομῶντος[9] βίβλοι εʹ, τῶν προφητῶν βίβλοι ιβʹ, Ἠσαΐας, Ἱερεμίας, Ἐζεκιήλ,[10] Δανιήλ, Τωβίας, Ἰουδήθ,[11] Ἐσθήρ,

---

1) и *П.* 2) вєцєи *С.* 3) к҃г *проп. П; У проп. все правило 23.* 4) ако *П.* 5) єжѥ *П.* 6) к҃д *проп. П; У проп. все правило 24.* 7) акожє *П.* 8) да *проп. С.* 9) развѣє *С.* 10) писаньи *С.* 11) соуть же канонькаꙗ писаниꙗ *проп. П.* 12) иезекиль *С.* 13) и *вставл. С.*

---

1) Μηδὲν PP_1V. 2) συνεισάγειν PP_1V. 3) εἴ τις V. 4) ἤρεσεν вставл. V. 5) ἀναγινώσκεσθαι V. 6) Ναυΐ cod. 7) Ῥούθ проп. PP_1. 8) τῶν проп. Patm. 172. 9) Σολόμωνος P_1; Σολομῶνος V. 10) Ἰεζεκιήλ PP_1V. 11) Ἰουδίτ P_1.

ѥздры кънигы· в҃· новаго завѣта· еѵг҃лиꙗ· д҃· отъ дѣꙗнии ап҃лъ кънигы· а҃· посъланиꙗ павьлꙗ· ді҃· посълании петровѣ· в҃· иѡана[1] ап҃ла· г҃· иꙗкова[2] ап҃ла· а҃· иоуды ап҃ла· а҃· отъкръвениѥ иѡна[3] бг҃ословьцꙗ[4] кънигы· а҃· се же братоу и съслоужьбьникоу нашемоу· вонифатиѥви[5] и инѣмъ части еп҃помъ· на извѣщениѥ предълежащаго канона[6] сказано боудеть·[7] понеже отъ оц҃ь невѣдомъ[8] приꙗхомъ·

Ἔσδρα βιβλία·[1] Τῆς νέας διαθήκης· Εὐαγγέλια τέσσαρα, Πράξεις[2] τῶν ἀποστόλων βίβλος α΄, ἐπιστολαὶ Παύλου ιδ΄, ἐπιστολαὶ[3] Πέτρου ἀποστόλου[4] β΄, Ἰωάννου ἀποστόλου[5] τρεῖς, Ἰακώβου ἀποστόλου μία, Ἰούδα ἀποστόλου μία, Ἀποκάλυψις Ἰωάννου βίβλος α΄. Τοῦτο[6] δὲ τῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ ἡμῶν Βονιφατίῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν αὐτῶν μερῶν ἐπισκόποις, πρὸς βεβαίωσιν τοῦ προκειμένου κανόνος γνωρισθῇ, ἐπειδὴ παρὰ τῶν πατέρων ταῦτα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ[7] ἀγνωστέα[8] παρελάβομεν.

к҃е·[9] о еп҃кѣхъ и о[10] въслѣдоующихъ чинѣхъ· прикасающиихъсꙗ ст҃ыхъ таинъ· годѣ
л. 120 а. | ѥсть отъ женъ въздьржатисꙗ·

κε΄. Περὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν ἑπομένων τάξεων τῶν τὰ ἅγια μυστήρια ψηλαφουσῶν,[9] ἤρεσεν ἀπὸ γυναικῶν ἐγκρατεύεσθαι.

аврилии еп҃пъ рече· Прилагаю[11] братиѥ[12] чьстьнаꙗ къ симъ вънегда възносити въздьржаниꙗ[13] ради своѥꙗ жены нѣкъıимъ клирикомъ издрꙗдьно чьтьцемъ· ѥже и[14] въ различьнъıихъ съборѣхъ извѣщеноѥ· ꙗко подьꙗкомъ прикасающиимъсꙗ къ свщ҃еньнымъ[15] таинамъ· и диꙗкономъ и попомъ

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν·[10] Προστίθημι, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι, πρὸς ἐπὶ τούτοις, ἐν τῷ ἀναφέρεσθαι ἕνεκεν ἐγκρατείας τῆς περὶ τῆς ἰδίας γυναικὸς[11] τινων[12] κληρικῶν, ἐξαιρέτως ἀναγνωστῶν, τὸ καὶ[13] ἐν διαφόροις συνόδοις βεβαιωθέν, ὥστε τοὺς ὑποδιακόνους τοὺς τὰ ἱερὰ μυστήρια ψηλαφῶντας, καὶ τοὺς διακόνους, καὶ πρεσβυτέρους,

---

1) иѡна *С*. 2) ꙗкова *С*. 3) иѡна *П*. 4) бословцꙗ *П*; б҃ослова *С*. 5) въинифантиѥви *П*. 6) каноꙋна *С*. 7) боудоть *cod*. 8) невѣдомо *П*. 9) *У проп. все правило 25.* 10) о *проп. С*; но *П* (*вм.* и о). 11) Прилагаю҇ *С*; рилагаю *П*. 12) *cod. начальное* к *имѣетъ видъ соединенія* т *и* к *вязью:* Ꚁ; *С* бра҃ꙗ. 13) въз҃ѣржьнїа *П*. 14) и *проп. С*. 15) свщеньıимъ *cod*.

1) βίβλοι δύο PP_1V (вм. βιβλία). 2) Πράξεων PP_1V. 3) ἐπιστολαὶ проп. P. 4) Πέτρου ἀποστόλου ἐπιστολαὶ V. 5) ἐπιστολαὶ вставл. V. 6) τούτῳ V. 7) ταῦτα ἐν τῇ (τῇ проп. V) ἐκκλησίᾳ вставл. PP_1V. 8) ἀναγνωστέα PP_1V. 9) ψηλαφωσῶν P. 10) εἶπεν проп. P_1. 11) τὰς ἰδίας γυναῖκας PP_1V. 12) τῶν вставл. V. 13) καὶ проп. P.

нъ и еп҃омъ по своимъ заповѣдьмъ и отъ подроужии [1] въздьржатисѧ да ꙗко не имоуще [2] боудоуть. ѥгоже аще не сътворѧть отъ цр҃кьнааго отълоучени боудоуть подобьна. прочаꙗ же клирикы на се не [3] поноужати. аще не въ заматерѣнѣѥмь вѣцѣ.

Отъ [4] вьсего събора речено бысть. ѥже ваша ст҃ость правьдьнѣ исправи свѧщ҃енолѣпьно и б҃гооугодьно извѣстоуѥмъ.

к҃ѕ. [5] Ꙗко да не отъимати ни отъ коѥго же цр҃къвьнъихъ вещии. [6]

Такожде [7] годѣ ѥсть да вещи цр҃квьнꙑꙗ никъто же да не продаѥть. ꙗже вещь аще притѧжаниꙗ не имать. и многа нѣкаꙗ находить бѣда. то ꙗвити пьрвѣнишюоумоу тоꙗ же епархиа. и съ повелѣньнымъ числъмь еп҃пъ съвѣщавати | чьто подобаѥть. аще ли толика находить бѣда цр҃кьнаꙗ ꙗко не мощи прѣже продания съвѣщавати. понѣ ближьнаꙗ на съвѣдѣтельство призоветь еп҃пъ. печаль творѧ показати съборoу вьсѧ съключьшаꙗсѧ цр҃кви ѥго скърьб.

ἀλλὰ καὶ ἐπισκόπους, κατὰ τοὺς ἰδίους ὅρους καὶ ἐκ τῶν συμβίων ἐγκρατεύεσθαι, ἵνα ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν· ὅπερ εἰ μὴ ποιήσωσιν, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀποκινηθῶσιν καθήκοντος.[1] τοὺς δὲ λοιποὺς κληρικοὺς πρὸς [2] τοῦτο μὴ ἀναγκάζεσθαι, εἰ μὴ ἐν [3] προβεβηκυίᾳ κείρᾳ.

Ἀπὸ πάσης ἐλέχθη τῆς συνόδου·[4] Ἅπερ ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη δικαίως ἐρρύθμισεν [5] ἱεροπρεπῆ [6] καὶ θεάρεστα, βεβαιοῦμεν.

κς´.[7] Ὥστε μὴ ὑπό τινος διασπᾶσθαι τὰ τῆς ἐκκλησίας πράγματα.[8]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα πρᾶγμα ἐκκλησιαστικὸν μηδεὶς πιπράσκῃ. ὅπερ πρᾶγμα ἐὰν προσόδους μὴ ἔχῃ καὶ πολλή τις ἐπείγῃ [9] ἀνάγκη, τοῦτο ἐμφανίζεσθαι τῷ πρωτεύοντι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ μετὰ τοῦ ὡρισμένου ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκόπων βουλεύεσθαι, τί διαπράξασθαι.[10] εἰ δὲ τοσαύτη ἐπείγει [11] л. 120 b. ἀνάγκη τῆς ἐκκλησίας, ὡς μὴ δύνασθαι πρὸ τοῦ πωλεῖν βουλεύεσθαι, καὶ [12] τοὺς γειτνιῶντας εἰς μαρτυρίαν καλέσει [13] ὁ ἐπίσκοπος,[14] φροντίδα ποιούμενος [15] τοῦ ἀποδεῖξαι τῇ συνόδῳ πάσας τὰς συμβάσας τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ περιστάσεις·

1) п҃ервѹжьꙗ *С.* 2) имꙑще *С.* 3) не *проп. П.* 4) тъ *П.* 5) к҃ѕ *проп. ПУ; cod. in. m. рукой XIII в.* се пис҃. 6) вещен *С, гдѣ еще и добавл.* се писа҃. 7) акоже *П.*

1) καθήκοντες cod. 2) πρὸς проп. V. 3) ἐν проп. V. 4) τῆς συνόδου ἐλέχθη V. 5) ἐρύθμισεν cod. 6) ὄντα вставл. PP_1V. 7) κε´ P_1. 8) πράμματα P_1. 9) ἐπείγει cod. P_1V. 10) δεῖ πρᾶξαι PP_1V. 11) ἐπείγῃ cod. (и Patm. 172 ἐπείγει переправл. изъ ἐπείγῃ). 12) κἂν PP_1V. 13) καλέσῃ PP_1V. 14) ἐπισκόπους V (вм. ὁ ἐπίσκοπος). 15) ποιούμενοι cod.

кгоже аще не сътворить· повиньнъ бж҃ню съвороу ꙗвитьсѧ· продаꙗи· и щюжь своѥꙗ чьсти·

к҃з·[1] попове и диꙗкони тѧжьчиишиимъ ѡ҆бличени грѣхъмь·[2] роукоположениꙗ ꙗко простьци никако же да не приимоуть·

Также[3] извѣститьсѧ ꙗко аще когда попове или диꙗкони кымь грѣхъмь тѧжькомь[4] обличени боудоуть· ти ноужьноꙗ[5] отъ слоужьбы отълоучать·[6] не възложити[7] на нѧ роукоу ꙗко[8] каюцьимъсѧ· или акы вѣрьнъимъ простьцемъ· ни повелѣвати[9] имъ изнова крьщеномъ[10] на клиросьнъи степень прѣспѣвати·

к҃и·[11] попъ диꙗконъ клирикъ· иже въ своѥмь чиноу сѫщьмъ подающе на онъполъ морѧ[12] на обьщениѥ никако же да не приꙗти боудоуть·

Также[13] годѣ ѥсть да попове и диꙗкони и прочии нижьнии клирици въ нѥже винѣ ꙗти боудоуть· аще соудьбы оукарѧють своихъ еп҃пъ· ближьнии еп҃пи

л. 121 а. оу|слъишать ꙗ и съпохваленииѥмь

ὅπερ εἰ μὴ ποιήσοι,[1] ὑπεύθυνος τῷ θεῷ καὶ τῇ συνόδῳ φανῇ ὁ πιπράσκων καὶ ἀλλότριος τῆς οἰκείας τιμῆς.

κζʹ. Πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, ἐπὶ βαρυτέρῳ ἁμαρτήματι ἐλεγχθέντες, χειροθεσίαν ὡς λαϊκοὶ μηδαμῶς ὑποδέξωνται.

Ὁμοίως βεβαιωθῇ,[2] ὡς ἐάν ποτε πρεσβύτεροι ἢ διάκονοι ἐπί τινι βαρυτέρᾳ ἁμαρτίᾳ ἐλεγχθῶσιν τι,[3] ἀναγκαίως αὐτοὺς τῆς λειτουργίας ἀποκινήσωσιν·[4] μὴ ἐπιτίθεσθαι αὐτοῖς χεῖρας, ὡς μετανοοῦσιν ἢ ὡς πιστοῖς λαϊκοῖς, μηδὲ ἐπιτρέπεσθαι αὐτοῖς, ὥστε ἀναβαπτιζομένους πρὸς τὸν τοῦ κλήρου βαθμὸν προκόπτειν.

κηʹ. Πρεσβύτεροι, διάκονοι,[5] κληρικοί, οἱ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι[6] ἔκκλητον παρέχοντες ἐπὶ τὰ πέραν τῆς θαλάσσης, εἰς κοινωνίαν μηδαμῶς[7] δεχθῶσιν.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ[8] διάκονοι καὶ οἱ λοιποὶ κατώτεροι κληρικοί, ἐν αἷς σχῶσιν[9] αἰτίαις, ἐὰν τὰ δικαστήρια μέμφωνται τῶν ἰδίων ἐπισκόπων, οἱ γείτονες ἐπίσκοποι ἀκροάσωνται[10] αὐτῶν καὶ μετὰ συνέσεως[11]

---

1) к҃з *проп. П.* 2) ѡбличени грѣхъмь *проп. У.* 3) акоже *П.* 4) тѧжькъимь *У*; тѧжьномь *С.* 5) нѫжно ꙗко *П* (*вм.* ноужьноꙗ). 6) ѿлоуча *С.* 7) не възложити *проп. С.* 8) ѡ *вставл. У.* 9) повелѣват *П.* 10) крьщенъимъ *У.* 11) к҃и *проп. П.* 12) на онъполъ морѧ *проп. С.* 13) акоже *П.*

1) ποιήσῃ P_1 Patm. 172; ποιήσει Patm. 173. 2) ἐβεβαιώθη PP_1V. 3) τῇ PP_1V. 4) ἀποκινούσῃ PP_1V (въ V выскобл. λ между κ и ι). 5) καὶ вставл. PP_1V. 6) πράγματι PP_1V. 7) μὴ V. 8) οἱ проп. P. 9) ἔχωσιν PP_1V. 10) ἀκροάσονται cod. 11) συναινέσεως PP_1; συναινέσει V (вм. μετὰ συναινέσεως).

своѥго епс҃па ꙗже междю ими положать призъвании отъ нихъ епс҃пи· тѣмь аще отъ нихъ[1] съньмище подаꙗти мьнѧть да не отъходѧть на онъполъ морѧ къ соудьбамъ· нъ къ старѣишинамъ[2] своихъ епархии· ꙗко же и прѣжде о епс҃пѣхъ многашьды ꙁаповѣдано ѥсть· аще ли къ прѣходьнимъ[3] соудьбамъ отъходѧще· никъимь же въ африкии[4] приꙗти боудоуть въ обьщениѥ·

к҃д· [5] аще къто отъ обьщениꙗ отълоученъ сы прѣже оуслышаниꙗ дрьꙁнеть[6] приобьщитисѧ· самъ на сѧ осоужениѥ иꙁнесе·

Такожде[7] годѣ ѥсть съ вьсѣмь съборъмь да лѣности ради своѥꙗ отълоученъ бывъ ли епс҃пъ или кыи къгда клирикъ· аще въ врѣмѧ отълоучениꙗ[8] обьщениꙗ ѥго· прѣже оуслышаниꙗ въ обьщении дрьꙁнеть самъ на сѧ осоужениꙗ соудъ иꙁнести осоудитьсѧ·

л҃· [9] о[10] оглаголанъихъ и оглаголющиихъ·[11]

Тако[12] же годѣ ѥсть да огл҃ли ли огл҃ѥмъи· на мѣстѣ идеже ѥсть огл҃ѥмъи[13] аще

τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου τὰ[1] μεταξὺ αὐτῶν διαθῶσιν οἱ προσκαλούμενοι[2] παρ' αὐτῶν ἐπίσκοποι. δι' ὅ,[3] εἰ καὶ περὶ αὐτῶν ἔκκλητον παρέχειν νομίσωσιν, μὴ ἐκκαλέσωνται εἰς τὰ πέραν τῆς θαλάσσης δικαστήρια, ἀλλὰ πρὸς τοὺς πρωτεύοντας τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν, ὡς καὶ περὶ τῶν ἐπισκόπων πολλάκις ὥρισται. Οἱ δὲ πρὸς περαματικὰ δικαστήρια διεκκαλούμενοι παρ' οὐδενὸς ἐν τῇ Ἀφρικῇ δεχθῶσιν εἰς κοινωνίαν.

κθ'. Εἴ τις ἀπὸ κοινωνίας ὢν πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι τολμήσοι κοινωνῆσαι,[4] αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τὴν καταδίκην προήγαγεν.

Ὁμοίως ἤρεσεν συμπάσῃ[5] τῇ συνόδῳ, ἵνα ὁ διὰ ῥαθυμίαν αὐτοῦ ἀπὸ κοινωνίας γενόμενος, εἴτε ἐπίσκοπος εἴτε οἱοσδήποτε κληρικός, ἐὰν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀκοινωνησίας αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀκουσθῆναι εἰς κοινωνίαν τολμήσοι,[6] αὐτὸς καθ' ἑαυτοῦ τῆς καταδίκης τὴν ψῆφον ἐξενηνοχέναι κριθῇ.

λ'. Περὶ κατηγοροῦντος καὶ κατηγορουμένου.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ὁ κατηγορούμενος ἢ ὁ κατηγορῶν ἐν τῷ[7] τόπῳ, ὅθεν ἐστὶν ὁ κατηγορούμενος, ἐὰν

1) епс҃пи· тѣмь аще отъ нихъ *проп. С.* 2) старѣишинхъ *У.* 3) прѣходьнъимъ *У.* 4) арфикии *У.* 5) к҃д *проп. У.* 6) дрьꙁноуть *У.* 7) акоже *П.* 8) ѿлѹчениꙗ *С.* 9) л҃ *проп. ПУ.* 10) о *проп. У.* 11) ѿглаголющиихъ *С.* 12) ако *П.* 13) на мѣстѣ идеже ѥсть огл҃ѥмъи *проп. У.*

1) τὰ проп. P_1. 2) προχαλούμενοι Patm. 172. 3) διὸ PP_1V. 4) κοινωνῆσαι τολμήσοι P_1. 5) σὺν πάσῃ V. 6) τολμήσῃ P. 7) τὸ Patm. 172.

боитъса коѥѩ ноужда мьрзъкааго[1] много мъножьство·[2] мѣсто себе изберетъ близъ на немьже нѣсть

л. 121 b. ѥмоу напасти· послоухы | прѣже привести· идеже вещь съвьршаетъса·

л͠а·[3] аще нѣции клирици отъ своихъ еп͠пъ приводими прѣобидѧтъ· ни тоу прѣбоудоуть· отъноудѫ же ѿити не въсхотѧть·

Тако[4] же годѣ ѥсть да аще къде къгда[5] клирици и диѧкони аще не покарѩютъса еп͠помъ своимъ· хотѧщемъ[6] нѣкыѩ ради вины ноужденыѩ· ц͠ркъвъ своихъ сихъ на большюю възвести[7] чьсть[8] въ ц͠ркъвахъ своихъ· ни на томь же степени послоужать· отъ нѥгоже отъити не въсхотѣша·[9]

л͠в·[10] аще къто отъ клирикъ оубогъ прѣспѣвъ въ къи чинъ· притѧжитъ чьсо[11] когда да покоритъса[12] области еп͠па·

Такожде[13] годѣ ѥсть да еп͠пи и попове и диѩкони· и каковии клирици не имѣюще ничьсо[14] же· аще прѣспѣвающе въ врѣмѧ[15] еп͠пьства· или

φοβῆταί τινα βίαν προπετοῦς πολυπληθείας, τόπον ἑαυτῷ ἐπιλέξηται ἔγγιστα,[1] ἐν ᾧ οὐκ ἔστιν αὐτῷ δυσχέρεια μάρτυρας προκομίσαι, ἔνθα τὸ πρᾶγμα περατοῦται.

λα'. Ἐάν τινες κληρικοὶ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπισκόπων προβιβαζόμενοι καταφρονῶσιν, μηδὲ ἐκεῖ μείνωσιν, ὅθεν ἀναχωρῆσαι οὐκ ἠθέλησαν.[2]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ἐν οἱῳδήποτε[3] κληρικοὶ καὶ διάκονοι, ἐὰν μὴ πειθαρχῶσιν τοῖς ἐπισκόποις αὐτῶν, βουλομένοις διά τινας ἀναγκαστικὰς αἰτίας τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν τούτους πρὸς μείζονας ἀναβιβάζειν τιμὰς[4] ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτῶν, μηδὲ ἐν ἐκείνῳ τῷ βαθμῷ διακονήσωσιν, ἐξ οὗ ἀναχωρῆσαι οὐκ ἠθέλησαν.

λβ'. Ἐάν τις τῶν κληρικῶν πενιχρός, προκόψας εἴς τινα τάξιν, κτήσηται[5] τί ποτε, ὑποκείσθω τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἐπισκόπου.[6]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, διάκονοι[7] καὶ οἱοιδήποτε κληρικοί, οἱ μηδὲν ἔχοντες, ἐὰν προκόψαντες ἐν[8] τῷ καιρῷ τῆς ἐπισκοπῆς ἢ

---

1) много *вставл. П.* 2) многомножтво *П.* 3) л͠а *проп. П.* 4) ако *П.* 5) къгда къдѣ *У.* 6) хотѧщи͠и *П.* 7) възмести *С.* 8) ч͠ть възвести *У.* 9) *cod. in m. рукой XIII в.* досоу͠. 10) л͠в *проп. П; У проп. все правило 32.* 11) что *П.* 12) покотьсѧ *С.* 13) ако͠же *П.* 14) ничто *П.* 15) врѣ *П.*

1) ἔγγιστον PP_1V. 2) ἤθελον P_1. 3) οἱοιδήποτε PP_1V. (вм. ἐν οἱῳδήποτε). 4) cod. переправл. изъ τινάς. 5) κτήσεται P_1. 6) τῶν ἐπισκόπων PP_1V. 7) ἢ вставл. PP_1V. 8) ἐν проп. P_1.

клирици[1] клироса[2] своѥго· села коупѧть въ имѧ своѥ· да ꙗко на вл҃дчьнѧ вещи паденьѥ сътворьше гнѣваютьсѧ· аще не прочеѥ оубо въспомѧноути бывъше цр҃кви сиꙗ вънесоуть· аще ли на нѧ въ рѣснотоу чьстолюбиѥ[3] коѥго или приимании оужичьства приидеть отъ того сътворѧть ѥже имать прѣдъложениѥ ихъ· аще | ли по прѣдъложению на зьданиѥ прѣвратѧтьсѧ· цр҃кьныꙗ[4] чьсти недостоини ꙗко небрѣгоми осоудѧтьсѧ·

л҃г·[5] ꙗко попомъ вещи цр҃квьныꙗ въ нѥиже освѧщени соуть не продаꙗти· и ꙗко ни ѥдиномоу еп҃поу подобаѥть вещи приимати кънигъ[6] цр҃квьнаго сѣдалища·

Такожде[7] годѣ ѥсть ꙗко попомъ разв҃ѣ еп҃пъ своихъ вещи не продаꙗти цр҃квьныꙗ[8] въ нѥиже оброучени[9] соуть· ꙗко же еп҃помъ не подобаѥть[10] продаꙗти[11] селъ цр҃квьныихъ не вѣдоущю съборо или своимъ попомъ· не соущи оубо ноужди· ни еп҃поу подобаѥть приꙗти вещи нѣкыꙗ отъ цр҃квьнаго сѣдалища·[12]

τῆς κληρώσεως αὐτῶν, ἀγροὺς ἢ οἱαδήποτε χωρία ἐπ' ὀνόματι ἰδίῳ ἀγοράσωσιν, ἵνα ὡς κατὰ δεσποτικῶν πραγμάτων ἔφοδον[1] πεποιηκότες ἐνέχωνται,[2] εἰ μὴ ἄρα λοιπὸν ὑπομνησθέντες τῇ ἐκκλησίᾳ ταῦτα αὐτὰ[3] εἰσκομίσωσιν.[4] ἐὰν δὲ εἰς αὐτοὺς κυρίως φιλοτιμίᾳ τινὸς ἢ διαδοχῇ συγγενείας περιέλθῃ, ἐξ αὐτοῦ ποιήσουσιν[5] ὃ ἔχει ἡ πρόθεσις αὐτῶν. εἰ δὲ καὶ μετὰ τὸ προθέσθαι[6] εἰς τοὐπίσω μεταтραπῶσιν, τῆς ἐκκλησιαστικῆς τιμῆς ἀνάξιοι, ὡς ἀδόκιμοι κριθῶσιν. л. 122 а.

λγ΄. Ὥστε πρεσβυτέρους πρᾶγμα τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ καθιέρωνται,[7] μὴ πιπράσκειν, καὶ ὥστε μηδενὶ ἐπισκόπῳ[8] ἐξεῖναι πράγματι κεχρῆσθαι[9] τοῦ τίτλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς μάτρικος.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ὥστε τοὺς πρεσβυτέρους παρὰ γνώμην τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐπισκόπων[10] πρᾶγμα μὴ πιπράσκειν τῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ καθιέρωνται,[11] ὃν τρόπον καὶ τοῖς ἐπισκόποις οὐκ ἔξεστι πιπράσκειν χωρία τῆς ἐκκλησίας, ἀγνοούσης τῆς συνόδου, ἢ τῶν ἰδίων πρεσβυτέρων. μὴ οὔσης τοίνυν ἀνάγκης, μηδὲ ἐπισκόπῳ ἐξεῖναι καταχρήσασθαι πράγματι ἐκ[12] τῆς ἐκκλησιαστικῆς μάτρικος.

1) и *вставл. С.* 2) клираса *С.* 3) чтолюбіе *П.* 4) цр҃квны *П.* 5) *С и cod.* (*in m. рукой XIII в.*) *добавл.* се пис҃; л҃г *проп. ПУ.* 6) кънигъ *У.* 7) акоже *П.* 8) цр҃квныѧ не продаꙗти *У.* 9) окречени *П.* 10) подобаѥть *проп. У.* 11) продавати *У.* 12) *С и cod.* (*in m. рукой XIII в.*) *добавл.* досоу҃.

1) ἔφιδον P_1; ἐφίδον P. 2) ἐνέχονται cod. 3) αὐτὰ проп. P_1. 4) εἰσκομήσωσιν cod., но надъ ή надпис. ϊ. 5) ποιήσωσιν PP_1V. 6) προέσθαι V. 7) καθιέρωται P. 8) ἐπισκόπων V. 9) καταχεχρῆσθαι PP_1V. 10) ἐπισκόπων αὐτῶν V. 11) καθιερῶνται P. 12) τοῦ τίτλου вставл. PP_1V.

дѣꙗние[1] въторою·

почьтени бꙑша еще оубо въ семь съборѣ различьнии събори вьсеꙗ· африкиискꙑꙗ странꙑ съвршьшенсѧ въ прѣдьниихъ лѣтѣхъ· Аврилии[2] еп҃ъ калхидоньскꙑи·[3]

отъ събора нипоньскааго[4] регеа бꙑвъшааго

при славьнѣемь ц҃ри[5] ѳеѡ̈досии· авъгоустѣ въ третии· и въ осмꙑи при навоудантии свѣтьлѣемь властели октѧбрѧ· въ ипони регии· въ сѫньмищи цр҃къвьнѣемь пакꙑꙗ·[6] и сиꙗ сътворенаꙗ отъ събора· сего ради не написана бꙑша |
л. 122 b. зане заповѣданаꙗ въ немь въ вꙑшьниихъ ꙗвлена соуть соущаꙗ·

отъ събора калхидоньскааго[7] идеже мѣстьнꙑи хранителе[8] еп҃пи анфупатианьскааго къ съборoу[9] посꙑлаютьсѧ адроуметоу·

при славьнꙑихъ ц҃рихъ аркадиа въ третии· и онориа въ въторꙑи· авъгоустоу славьноую властелю· прѣжде· і҃г· каландъ· иоулиꙗ въ калхидоньскѣемь[10] съборѣ мѣстьнꙑи хранителе[11] избьрани бꙑша еп҃пи анфупатьскии· къ адроуметьскоуоумоу съборoу·

Πρᾶξις β΄.[1]

Ἀνεγνώσθησαν ἔτι μὴν ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ διάφοροι σύνοδοι πάσης τῆς τῶν Ἄφρων χώρας, ἐπιτελεσθεῖσαι ἐν τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις. Αὐρήλιος ἐπίσκοπος[2] Καρχηδόνος.

Ἐκ τῆς συνόδου τῆς ἐν Ἱππῶνι Ῥεγίῳ γενομένης.

Ἐπὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου βασιλέως Θεοδοσίου αὐγούστου τὸ τρίτον,[3] καὶ ἐπὶ Ἀβουδαντίου[4] (л. 133ª) τοῦ λαμπροτάτου ὑπάτου[5] ὀγδόῳ, εἰδοῖς ὀκτωβρίαις, ἐν Ἱππῶνι[6] Ῥεγίῳ, εἰς τὸ σήκρητον[7] τῆς ἐκκλησίας Πάκης.[8] Καὶ ταῦτα[9] πεπραγμένα ταύτης τῆς συνόδου διὰ τοῦτο οὐκ ἐγράφησαν, ἐπειδὴ τὰ ἐν αὐτῇ ὁρισθέντα ἐν τοῖς ἀνωτέρω[10] δείκνυται[11] ἐγκείμενα.

Ἐκ τῆς συνόδου Καρχηδόνος, ἔνθα τοποτηρηταὶ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνθυπατιανῆς πρὸς τὴν σύνοδον ἀποστέλλονται Ἀδρουμέτου.

Ἐπὶ τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων Ἀρκαδίου τῷ τρίτῳ, καὶ Ὀνωρίου τῷ δευτέρῳ, τῶν αὐγούστων ὑπάτων, πρὸ ις΄ καλανδῶν ἰουλίων εἰς Καρχηδόνα. ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ τοποτηρηταὶ ἐπελέγησαν ἐπίσκοποι Ἀνθυπατιανοὶ πρὸς τὴν Ἀδρουμετινὴν[12] σύνοδον.

---

1) *У проп. текстъ дѣянія II до стр. 337 7 включит.* 2) врилїи *П.* 3) х̑акид̑ескыи *С.* 4) ипоньскаго *П.* 5) ц҃ри *ПС.* 6) пакѣа *С.* 7) халкидоньскаго *С.* 8) хранитель *П.* 9) корᵘ *П.* 10) халкидоньскымь *С.* 11) хранитель *С.*

1) Πρᾶξις β΄ проп. PP_1V. 2) Αὐρηλίου ἐπισκόπου PP_1V. 3) τῷ τρίτῳ PP_1V. 4) Ἀβουνταντίου V; Ἀβουνδατίου PP_1. 5) ὑπάτων P. 6) ιππονε cod., но ε перечеркнуто и надпис. η. 7) σηκρῆτον P_1. 8) πάσης V. 9) τὰ λοιπὰ PP_1V (вм. ταῦτα). 10) ἀνωτέροις PP_1V. 11) δείκνυνται P. 12) Ἀνδρουμετινὴν V.

отъ събора калхидоньскаго·[1] идеже много заповѣдана бъіша при кесарии и атицѣ свѣтьлъихъ властель· прѣжде· е҃· каландъ септѧбрѧ въ[2] калхидонѣ[3] на мѣстѣ цр҃квьнѣѥмь реститоутъ· вънегда сѣсти аврилию еп҃поу коупьно съ еп҃ы· прѣстоѩщемъ диѩкономъ· пришьдъшемъ[4] еще викторову старьцю томоу мигрипитаноу· евг҃лоу· асоуританоу· бесѣдова къ еп҃омъ· аврилии еп҃ъ калхидоньскъи[5] рече· по заповѣданѣемь дн҃е събора сѣдѧщемъ намъ ꙗко же помьните братиѥ блаженаꙗ чающемъ отъ вьсѣхъ епархии африкиꙗ мѣстьнъимъ хранителѥмъ бъіти въ дн҃ь нашего възисканиꙗ· ѥже рекохъ прѣже заповѣ|данъи·[6] нъ и ноуждьнааго посъланиꙗ[7] отъ вузакиꙗ съслоужьбьникъ нашихъ· и оному же ѥще не хотѧщю вѣдѣти съ нашею любъвию· аще чьто съ мъною възискаша прѣжеваривъшеи врѣмѧ и дьнь събора· ѥще оубо и почьтено бъість отъ братоу нашею онората[8] и оурвана· кѫпьно съ мною дн҃ь съпричащьшемасѧ[9] събора·

Ἐκ τῆς συνόδου Καρχηδόνος, ἔνθα πολλὰ[1] ὡρίσθησαν.

Ἐπὶ Καισαρίου καὶ Ἀττικοῦ, τῶν λαμπροτάτων ὑπάτων, τῇ πρὸ πέντε καλανδῶν σεπτεμβρίων, ἐν Καρχηδόνι, εἰς τὸ σήκρητον[2] τῆς ἐκκλησίας Ῥεστητούτης, ἐν τῷ προκαθέζεσθαι Αὐρήλιον ἐπίσκοπον ἅμα ἐπισκόπων,[3] παρεστώτων[4] διακόνων, παραγενομένων ἔτι μὴν Βίκτορος[5] τοῦ γέροντος,[6] Τούτου τοῦ Μηγριπητάνου,[7] Εὐαγγέλου Ἀσουριτάνου,[8] ὡμίλησεν πρὸς τοὺς ἐπισκόπους Αὐρήλιος ἐπίσκοπος Χαρκηδόνος.[9] Αὐρήλιος (л. 133ᵇ) ἐπίσκοπος εἶπεν· Μετὰ τὴν ὁρισθεῖσαν[10] ἡμέραν τῆς συνόδου, καθημένων ἡμῶν, ὡς μέμνησθε ἀδελφοὶ μακαριώτατοι, καὶ προσδοκώντων ἐκ πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀφρικῆς τοποτηρητὰς παραγενέσθαι πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἡμετέρας συζητήσεως, τὴν ὡς εἶπον προορισθεῖσαν, ἀλλὰ л. 123 а. καὶ ἀναγνωσθείσης ἐπιστολῆς τῶν ἀπὸ τοῦ Βυζακίου συλλειτουργῶν ἡμῶν, κἀκείνου δὲ ἔτι μὴν παραγινωσκομένου[11] τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, εἴ τι ἅμα ἐμοὶ συνεζήτησαν οἱ τὸν καιρὸν καὶ τὴν ἡμέραν τῆς συνόδου προλαβόντες, ἔτι μὴν ἀνεγνώσθη καὶ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν Ὀνωράτου καὶ Οὐρβανοῦ, τῶν ἅμα ἐμοὶ[12] σήμερον τῆς συνόδου μετεχόντων,

---

1) халкидоньскаго *C.* 2) нъ *C.* 3) халкидонѣ *C.* 4) пришѣшимъ *П.* 5) халкидоньскыи *C.* 6) заповѣданіи *C.* 7) посыланія *П.* 8) Ѡнората *C.* 9) съпричащьшемься *C.*

1) πολλαὶ V. 2) σηκρῆτον PP_1. 3) ἐπισκόποις PP_1V. 4) τῶν вставл. P_1. 5) Βίκτωρος cod. 6) τοῦ Πουπιανίτου вставл. PP_1V. 7) Μηγριπητανοῦ PP_1V. 8) Ἀσσουριτανοῦ PP_1V. 9) Καρχηδόνος PP_1V. 10) προορισθεῖσαν PP_1. 11) παραναγινωσκομένου V. 12) ἡμῖν PP_1V.

мѣстохраненинѥ посъланоѥ сифентинскꙑꙗ странꙑ· пакꙑ же и братъ ригинъ· вегетъселитаньскꙑꙗ цр҃кве· писаноѥ къ моѥмоу съмѣренню обави· отъ врискентиана·[1] и аврилиꙗ съслоужьбьникоу нашею пьрвааго намѣстниꙗ[2] обоюноумидию· въ нѥюже написаниѥмь сихъ обѣщати помѧноу коупьно съ мъною ваша любꙑ· или сами[3] съподобѧть прити къ томоу съборcharacterоу· или по обꙑчаю посълати имѣли бꙑша мѣстьнꙑꙗ хранителꙗ· понѥже бо сего никако же бꙑсть· съвѣдѣтельствоують отъ тоꙗ дългот꙽ пришьдъшеи[4] отъ мавританиꙗ сифентинскꙑꙗ мѣстьнии хранителѥ·[5] на мъноѕѣ не моши поѕдитисѧ· того ради оубо братиꙗ аще мьнитьсѧ вашеи любъви писаниѥ [вѹѕакїа братїа нашеѧ преписанїе][6] же оубо ѥже къ томоу же посъланию привѧѕа въ л. 123 b. |семь оутѣшительнѣемь съшьствии да почьтоуть· да аще полоучивъ отъ нихъ поставѧть вашеи любъви· ѥлико прилежаниѥмь[7] възмогоуть· исправити на оу҆ньшеѥ прѣωбраѕѧть·[8] се бо[9] братъ нашь и епп҃ъ миѕонии

τοποτηρησία ἀποσταλεῖσα τῆς Σιφεντίσης[1] χώρας. [πάλιν δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς Ῥηγῖνος τῆς][2] Βεγετσελιτανῆς ἐκκλησίας γράμματα τῇ ἐμῇ μετριότητι ἐνεφάνισεν[3] ἀπὸ Κρισκεντιανοῦ[4] καὶ Αὐρηλίου τῶν συλλειτουργῶν ἡμῶν, τῶν τῆς πρώτης καθέδρας τῶν δύο Νουμιδίων,[5] ἐν οἷς γράμμασι τούτους[6] ἐπαγγείλασθαι[7] μέμνηται ἅμα ἐμοὶ ἡ ὑμετέρα ἀγάπη, ὅτι ἢ αὐτοὶ καταξιοῦν[8] ἐλθεῖν πρὸς ταύτην τὴν σύνοδον, ἢ κατὰ τὸ ἔθος ἀποστεῖλαι εἶχον τοποτηρητάς. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο οὐδαμῶς γέγονεν, διαμαρτύ- (л. 134a) ρονται οἱ[9] ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ[10] μήκους τῆς Μαυριτανίας Σιφεντίσης[11] ἐλθόντες τοποτηρηταὶ ἐπὶ πολὺ μὴ δύνασθαι ἐμβραδύνειν. διὰ οὖν τοῦτο, ἀδελφοί, ἐὰν δοκῇ τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, τὰ γράμματα τῶν ἀπὸ τοῦ Βυζακίου ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ τὸ βρέβιον δέ, ὅπερ τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ προσέδησαν, ἐν ταύτῃ τῇ παρακλήτῳ συνελεύσει ἀναγνωσθῶσιν, ἵνα, ἐὰν[12] τυχὸν ἐξ αὐτῶν ἐνστῶσιν τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, ὅσα δι' ἐπιμελείας δυνηθῶσιν διορθωθῆναι, εἰς κρεῖττον[13] μετατυπωθῶσιν· τοῦτο γὰρ ὁ ἀδελφὸς καὶ συνεπίσκοπος ἡμῶν Μειζόνιος,[14]

---

1) врїскентїанїа *C.* 2) намѣстнѧ *П.* 3) самѧ *C.* 4) пришедшии *C.* 5) хранитель *C.* 6) *вставка изъ П.* 7) прилеженнемь *C.* 8) *cod.* а *между* ρ *и* ѕ *пишетъ здѣсь по скобл., вмѣсто какой-то другой буквы.* 9) кѣ *C.*

1) Σιτιφένσης PP_1V. 2) cod. проп. то, что поставл. въ [ ]. 3) ἐνεφάνησεν cod. (и V первонач.). 4) Κρεσκεντιανοῦ PP_1. 5) Νουμηδιῶν V. 6) τούτοις Patm. 172. 7) ἐπηγγείλασθαι cod. 8) κατηξίουν PP_1V. 9) οἱ проп. P_1. 10) τοσούτου PP_1V (вм. τοῦ αὐτοῦ). 11) Σιτιφένσης PP_1V. 12) τινα вставл. PP_1; τι вставл. V, но выскобл. еще 1—2 буквы. 13) κρείττονα V. 14) Μειζώνιος P_1V.

пьрвааго сѣдалища ꙗвленъіи моужь· достоинъі тѧжести и разоума своего· пиша къ моеи хоудости испроси· аще оубо годѣ соуть съвъзисканаꙗ· да почьтена боудоуть· и каꙗждо[1] отъ вашеꙗ любъве разоумьна[2] боудоуть·

л҃д·[3] ꙗко ничьсо же отъ иппоньскааго събора ѥсть исправлѥно·

епигонии еп҃пъ рече· Въ[4] семь преписании посълан҄ѣѥмь отъ иппоньскааго събора ничьсо же мьнимъ исправлѥнѣѥмь[5] или приложенѣѥ·[6] нъ да дьнь сь ст҃ыꙗ пасхъі въ врѣмѧ събора съказано боудеть·

л҃е·[7] ꙗко не[8] творити еп҃омъ и клирикомъ оудовь чадъ своихъ творити послоушьствоу·

Ꙗко[9] еп҃омъ и клирикомъ не оставлѧти чадъ своихъ самовластьно отъходити на послоушьство· аще не въ образъ и въздрасть ихъ извѣстѧтьсѧ ꙗко прочеѥ грѣхъі своꙗ на нѧ простирати·

ὁ τῆς πρώτης καθέδρας περιφανέστατος ἀνήρ, ἄξιος[1] τοῦ ὄγκου καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ γράφων πρὸς τὴν ἐμὴν εὐτέλειαν ᾔτησεν. ἐὰν οὖν ἀρέσκῃ, τὰ συζητηθέντα ἀναγνωσθῶσι, καὶ ἕκαστα ἐκ τῆς ὑμετέρας κατανοηθῶσιν ἀγάπης.

λδ'. Ὅτι οὐδὲν ἐκ τῆς ἐν Ἱππῶνι συνόδου εἴη διορθωτέον.

Ἐπιγόνιος[2] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐν τούτῳ τῷ βρεβίῳ, τῷ ἀποπεμφθέντι[3] ἐκ τῆς ἐν Ἱππῶνι συνόδου, οὐδὲν[4] νομίζομεν εἶναι διορθωτέον ἢ προσθετέον ἡμῖν,[5] ἵνα ἡ ἡμέρα τοῦ ἁγίου πάσχα ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνόδου γνωρισθείη.

λε'. Περὶ τοῦ[6] τοὺς ἐπισκόπους καὶ τούς[7] κληρικοὺς μὴ εὐχερῶς τὰ τέκνα αὐτῶν ποιεῖν ἐμμαγκήπατα.[8]

Ὥστε τοὺς ἐπισκόπους καὶ τοὺς κληρικοὺς τὰ τέκνα αὐτῶν μὴ ἐᾶν αὐτεξουσίως ἀπιέναι δι' ἐμμαγκιπατίωνος,[9] εἰ μὴ δ' ἂν εἰς τοὺς τρόπους καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτῶν πληροφορηθῶσιν, ὡς λοιπὸν τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν εἰς αὐτὰ συντείνειν.

---

1) каж҃во *П.* 2) разоумѣна *С.* 3) л҃д *проп. П; У проп. все правило 34.* 4) ъ *П.* 5) исправлѣнѣѣмь *П.* 6) приложенѣѥмь *было въ П, но мь выскобл.* 7) л҃е *проп. П; У проп. все правило 35.* 8) съ *вставл. С.* 9) ко *П.*

1) ἀξίως PP_1V. 2) Ἐπίγονος P. 3) ἀποδρεφθέντι PP_1. 4) οὐθὲν cod. 5) εἰ μὴ (вм. ἡμῖν) PP_1V. 6) τοῦ проп. P_1. 7) τοὺς проп. V. 8) ἐμαγκηπάτα V; ἐμαγκήπαταPP_1. 9) διὰ ἐμαγκηπατίονος P_1; διὰ ἐμάγκηπά τινος V.

л. 124 а. | л҃ѕ·[1] Ꙗко не поставлꙗти еп҃къ и[2] клирикъ·[3] аще не сътворꙗть ближьнихъ своихъ хрьстиꙗны·

Ꙗко[4] не поставлꙗти еп҃пъ·[5] и поповъ и диꙗконъ[6] прѣже даже не сътворꙗть· вьсѣхъ соущихъ въ домоу своѥмь· хрьстиꙗны правовѣрьны·

л҃з·[7] ꙗко не подобаѥть болѥ хлаба[8] и вина съ водою съмѣшена· чьсо въ ст҃аꙗ приноси҃·[9]

Въ ст҃ыихъ таинахъ ничьсо же болѥ тѣлесе и кръви г҃нꙗ не принесено[10] боудеть· ꙗко же и самъ г҃ь прѣдасть· сирѣчь хлѣбъ и вино съ водою съмѣшено·[11] начатъкъ же аще млѣко и медъ дъ[12] приносима[13] боудоуть·[14] ꙗко же обычаи ѥсть· въ ѥдинъ д҃нь обычьнъи·[15] въ таиноу младеньць· аще и паче бо въ олтари[16] приноситьсꙗ·[17] обаче своѥ да имать въистиноу бл҃гословлѥниѥ· ꙗко отъ ст҃ениꙗ г҃ьскааго телесе и

λς'. Περὶ τοῦ ἐπισκόπους καὶ κληρικοὺς μὴ χειροτονεῖσθαι, εἰ μὴ πάντας τοὺς ἰδίους χριστιανοὺς ποιήσωσιν.

Ὥστε ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους μὴ χειροτονεῖσθαι, πρὶν ἢ πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν χριστιανοὺς ὀρθοδόξους ποιήσωσιν.

λζ'. Περὶ τοῦ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρω ἄρτου καὶ οἴνου ὕδατι μεμιγμένου τίποτε ἐν τοῖς ἁγίοις προσφέρειν.

Ἵνα ἐν τοῖς ἁγίοις μηδὲν πλέον τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου προσενεχθείη, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ κύριος παρέδωκεν,[1] τουτέστιν ἄρτου καὶ τοῦ[2] οἴνου ὕδατι μεμιγμένου. ἀπαρχὴ δέ, εἴτε μέλι, εἴτε γάλα, ὡς εἴωθεν, προσφερέσθω ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐθίμῳ εἰς τὸ τῶν νηπίων μυστήριον· εἰ καὶ τὰ μάλιστα γὰρ ἐν θυσιαστηρίῳ προσφέρεται, ὅμως ἰδίαν ἐχέτω κυρίως εὐλογίαν, ὡς ἐκ τοῦ ἁγιάσματος τοῦ κυριακοῦ σώματος καὶ

---

1) л҃ѕ *проп. П; У проп. все правило 36.* 2) или *П.* 3) клирикы *С.* 4) ко *П.* 5) епискѹпъ *П.* 6) дьꙗконовъ *П.* 7) л҃з *проп. ПС; У проп. все правило 37.* 8) хлѣба *ПС, но въ С* ѣ *перправл. изъ какой-то другой буквы.* 9) приносити *П.* 10) принесоно *С.* 11) смѣшено с водою *П.* 12) дъ *проп. С;* да *П.* 13) приносимь *С.* 14) бѹдеть *С, но* е *переправл. въ* ѹ. 15) обычань *С, но не хватаетъ еще нѣсколькихъ буквъ.* 16) олтарꙗ *С.* 17) присносить *С.*

1) παραδέδωκεν PP_1V. 2) τοῦ проп. PP_1V.

кръви раздѣлати· ничьсо же бо [1] болие въ начатъкы [2] приносити· или ѿ грьздовиꙗ и пьшеница·

αἵματος διΐστασθαι. μηδὲν δὲ πλέον [1] ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς προσφέρεσθαι, [2] ἢ ἀπὸ σταφυλῶν καὶ σίτου.

л҃и· [3] ꙗко клирикомъ и въздържателиемъ къ въдв҃мъ и дв҃цамъ [4] не въходити· [5]

Клирици [6] ли [7] въздържащиеисѧ· къ въдовицамъ или къ дв҃мъ· да не въходѧть· аще не по повелѣнию и съпохвалие|ниемь своего еп҃па или поповъ· и сего же не едини [8] да творѧть нъ съ клирикы и съ тѣми съ нимиже еп҃ъ или попове едини имоуть въходъ къ таковообразьныимъ женамъ· или идеже приходѧть клирици· или чьстьнии нѣции хрьстиꙗне·

λη΄. Ὥστε κληρικοὺς ἢ ἐγκρατευομένους πρὸς παρθένους ἢ χήρας μὴ εἰσιέναι.

Κληρικοὶ ἢ ἐγκρατευόμενοι, [3] πρὸς χήρας ἢ παρθένους, εἰ μὴ κατ' ἐπιτροπὴν καὶ συναίνεσιν τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου ἢ τῶν πρεσβυτέ- л. 124 b.
ρων, μὴ εἰσίτωσαν· καὶ τοῦτο δὲ μὴ μόνοι ποιείτωσαν, ἀλλὰ μετὰ συγκληρικῶν, ἢ μετὰ τούτων, [4] μεθ' ὧν ὁ ἐπίσκοπος ἢ οἱ πρεσβύτεροι μόνοι ἔχουσιν τὴν εἴσοδον πρὸς τὰς τοιουτοτρόπους γυναῖκας, ἢ ὅπου πάρεισιν κληρικοὶ ἢ ἔντιμοί τινες χριστιανοί.

л҃ѳ· [9] ꙗко не нарицати [10] пьрвааго еп҃па начальника чистителиемъ· [11]

Ꙗко [12] пьрвааго сѣдалища еп҃па не гл҃ати начальника чистительскыихъ· или краинѧаго чистителѧ· или таковоѡбразьна [13] чистителѧ же· нъ тъчию еп҃па пьрвааго сѣдалища·

λθ΄. Περὶ τοῦ τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον μὴ προσαγορεύεσθαι ἔξαρχον τῶν ἱερέων.

Ὥστε τὸν τῆς πρώτης καθέδρας ἐπίσκοπον μὴ λέγεσθαι ἔξαρχον τῶν ἱερέων, ἢ ἄκρον ἱερέα, ἢ τοιουτότροπον τίποτε, ἀλλὰ μόνον ἐπίσκοπον τῆς πρώτης καθέδρας.

---

1) ко *проп. C.* 2) чаткы *П.* 3) л҃и *проп. П; У проп. все правило 38.* 4) вд҃цамъ *C.* 5) входите *C.* 6) лирици *П.* 7) ли *проп. П.* 8) имꙋть *вставл. П, но вычеркив.* 9) л҃ѳ *проп. П; У проп. все правило 39.* 10) нарицат҃и *П.* 11) чтителе *П.* 12) ко *П.* 13) таковѡбразна *C.*

1) πλὴν Patm. 172; πλεὶν Patm. 173. 2) προσφερέσθω PP_1V. 3) ἐγχρευόμενος V, но рукой XIV в. дописс. ατ. 4) τοῦτο P_1.

м҃. [1] ꙗко не кърчьмьствовати клирикомъ нъ тъчию въ страньнъıихъ прѣходѣхъ·

Ꙗко [2] клирикомъ ꙗдениꙗ ради и питиꙗ не въходити въ кърчьмьница· аще не страньною ноуждею порѣвающемъсꙙ· [3]

м҃а· [4] ѧко [5] отъ постьнъıихъ чл҃къ бо҃у приносити жьртвоу·

Ꙗко [6] ст҃аꙗ олтарѧ· не съвьршати аще не отъ постьнъıихъ чл҃къ по реченоуоумоу ıединомоу [7] подобьноуоумоу дн҃и· въı [8] ньже црк҃вьнаꙗ вечерѧ испълнѧıетьсꙙ· аще же нѣкъıимь въ поздьноıе врѣмꙙ сконьчавъшемъсꙙ· л. 125 а. аще къто отъ е|п҃пъ или [9] отъ прочиихъ прѣдъложениıе боудеть ıединѣми мл҃твами съвьршитьсꙙ· [10] аще то творꙙще обѣдовавъше [11] ѡ҆брꙙщотьсꙙ· [12]

м҃в· [13] ꙗко не подобаıеть никако [14] же въ црк҃вахъ пировъ творити·

Ꙗко [15] еп҃омъ и клирикомъ въ црк҃ви не творити пировъ· аще не по сълоучаю бѣда страньствиꙗ пришьдъше тоу обитаıють· и людиıе же

μ'. Περὶ τοῦ μὴ καπηλεύεσθαι τοὺς κληρικούς, εἰ μὴ ἐπιξενουμένους.

Ὥστε τοὺς κλήρους [1] χάριν τοῦ τρώγειν ἢ πίνειν μὴ εἰσιέναι εἰς καπηλεῖα, εἰ μὴ δ' ἂν ξενίας ἀνάγκη συνωθουμένους.

μα'. Περὶ τοῦ ἀπὸ νηστικῶν τῷ θεῷ προσάγεσθαι θυσίας.

Ὥστε ἅγια θυσιαστηρίου, εἰ μὴ ἀπὸ νηστικῶν ἀνθρώπων, μὴ ἀποτελεῖσθαι, [2] ἐξῃρημένης μιᾶς ἐτησίας [3] ἡμέρας, ἐν ᾗ τὸ κυριακὸν δεῖπνον ἐπιτελεῖται. [4] ἐὰν δέ τινων κατὰ τὸν [5] δειλινὸν καιρὸν [6] τελευτησάντων, εἴ τις [7] ἐπισκόπων, εἴτε τῶν λοιπῶν, παράθεσις γένηται, μόναις εὐχαῖς ἐκτελεσθῇ, ἐὰν οἱ ταύτην ποιοῦντες ἀριστήσαντες εὑρεθῶσιν.

μβ'. Περὶ τοῦ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις μηδαμῶς συμπόσια ἐπιτελεῖσθαι.

Ὥστε ἐπισκόπους ἢ κληρικοὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μὴ συμποσιάζεσθαι, εἰ μὴ δ' ἂν τυχὸν ἀνάγκῃ ξενίας διαβάντες ἐκεῖ καταλύσωσιν. καὶ οἱ λαοὶ δὲ

---

1) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* се пис҃; *П вставл.* ꙗко перваaго сѣдалища еп҃па не глаголати, *но вычеркив.* 2) ко *П.* 3) *С и cod. (in m. рукой XIII в.)* досоу҃. 4) *У проп. все правило 41.* 5) сѧко *cod.;* ко *П.* 6) ко *П.* 7) ıединомоу *проп. П.* 8) вь *С;* въ *П.* 9) кто *вставл. П.* 10) съвершатсꙙ *П.* 11) ѡ҆бѣдовавше *С.* 12) *С добавл* се пис҃а. 13) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҃; *ПУ проп.* м҃в. 14) ника *П.* 15) ко *П.*

1) κληρικοὺς PP_1V. 2) ἐπιτελεῖσθαι PP_1V. 3) αἰτίας P_1. 4) V вставл. лишнее ἐὰν δέ τινων и выскабл. 5) τὸ V, но выскобл. ν. 6) καιρὸν проп. V. 7) εἴτε PP_1V (вм. εἴ τις).

отъ таковꙑихъ пировъ ѥлико же мощьно ѥсть възбранѥни боудоуть·

м҃г·[1] ѡ҄[2] каюштихъсѧ·

Ꙗко[3] каюштаꙗсѧ по различию грѣховъ соудъмь еп҃пъ покаꙗниꙗ соудити въ врѣмѧ попъ же безъ разоума своѥго еп҃па да не съмирить[4] каюштаагосѧ· аще не ноужди порѣваюшти не соуштю еп҃поу· ѥмоуже оубо къгда каюштюсѧ[5] ꙗвѣ и прослоуто ѥсть прѣгрѣшениꙗ вьсю ц҃рквь подвизаꙗ прѣдъ дроугъмь на томь роука положитьсѧ·[6]

м҃д·[7] ѡ҄ дѣвахъ·

ꙗко[8] чс҃тꙑꙗ[9] дѣвꙑ[10] ѥгда отъ оц҃ь отълоучатьсѧ· имиже хранимꙑ бѣша· епископльмь[11] или того самого[12] ошьдъшааго поповъмь промꙑшлѥниѥмь· чьстьнъшимь же|намъ[13] прѣдълагати· или коупьно живоущемъ овоꙗ хранити да не вьсоудоу льстѧштасѧ· останъкъ врѣдѧть ц҃ркъвьнъи·

м҃е·[14] о немощенꙑихъ и о себѣ отъвѣштати не могоущемъ·

Ꙗко[15] немощьнꙑꙗ· иже о

ἀπὸ τῶν τοιουτοτρόπων συμποσίων, ὅσον δυνατόν ἐστιν, κωλυθῶσιν.

μγ'. Περὶ τῶν μετανοούντων.

Ὥστε τοὺς μετανοοῦντας[1] κατὰ τὴν τῶν ἁμαρτημάτων διαφορὰν τῇ τῶν ἐπισκόπων κρίσει τὰς μετανοίας ψηφίζεσθαι ἐν καιρῷ·[2] πρεσβύτερος δὲ παρὰ γνώμην τοῦ ἐπισκόπου μὴ καταλλάξῃ[3] μετανοοῦντα, εἰ μὴ δ' ἂν ἀνάγκης συνωθούσης ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἐπισκόπου· οὑτινος δήποτε[4] μετανοοῦντος, εἰ πούβλικον καὶ τεθρυλλημένον[5] ἐστὶ τὸ ἔγκλημα, τὸ σύμπασαν τὴν ἐκκλησίαν κινοῦν, πρὸ τῆς ἀψῖδος τούτῳ[6] ἡ χεὶρ[7] ἐπιτεθῇ.

μδ'. Περὶ παρθένων.

Ὥστε τὰς ἱερὰς παρθένους, ὅτε
τῶν πατέρων χωρίζονται, ἐξ ὧν
ἐφυλάττοντο, τῇ τοῦ ἐπισκόπου, ἢ
αὐτοῦ ἀπόντος, τῇ τοῦ πρεσβυτέρου
προνοίᾳ ταῖς τιμιωτέραις γυναιξὶ πα-
ρατίθεσθαι, ἢ ἅμα κατοικούσας ἀλλή- л. 125 b.
λας φυλάττειν, ἵνα μὴ πανταχοῦ πλα-
ζόμεναι τὴν ὑπόληψιν βλάψωσιν[8]
τῆς ἐκκλησίας.

με'. Περὶ τῶν ἀσθενούντων καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀποκρίνασθαι[9] μὴ δυναμένων.

Ὥστε τοὺς ἀσθενοῦντας, οἵτινες ὑπὲρ

---

1) м҃г *проп. ПУ.* 2) ѡ҄ *проп. П.* 3) ко *П.* 4) створить *П.* 5) каюштенсѧ *С.* 6) *cod. in m. рукой XII в.* досоу҃. 7) *У проп. все правило 44.* 8) ко *П.* 9) чс҃тнꙑи *С.* 10) дѣВꙑ *cod., потому что со слога* Вꙑ *начин. первая самостоятельная строка правила.* 11) епиѥвоуплѥмь *С.* 12) самого того *О.* 13) жена|намъ *cod.* 14) *У проп. все правило 45;* м҃е *проп. П.* 15) ко *П.*

1) τοῖς μετανοοῦσιν PP_1V. 2) ἐν καιρῷ ψηφίζεσθαι PP_1V. 3) καταλλάσσῃ PP_1V. 4) δὲ вставл. PP_1V. 5) τεθρυλημένον cod. 6) τοῦτο P_1. 7) ἡ χεὶρ проп. P_1. 8) βλαβῶσι P_1. 9) ἀποκρίνεσθαι V.

себѣ не могоуть отъвѣщати·[1] тъгда крыщати· ѥгда своѥю[2] волѥю ѥже о себѣ послоушьство вѣдоѭ своѥю рекоуть·

ꙗко коуцьникомъ и игрьцемъ· и прочимъ таковообразьнъımъ или отъстоупьникомъ каѭщемъсꙙ·[3] и обращаѭщемъсꙙ къ б҃оу бл҃гдати и съмирениꙗ не отъмѣтатисꙙ·

ἑαυτῶν ἀποκρίνεσθαι[1] οὐ δύνανται, τότε βαπτίζεσθαι, ὅτε τῇ αὐτῶν προαιρέσει τὴν περὶ ἑαυτῶν[2] μαρτυρίαν κινδύνῳ ἰδίῳ εἴπωσιν.

Ὥστε τοῖς σκηνικοῖς καὶ μίμοις καὶ τοῖς λοιποῖς τοιουτοτρόποις,[3] ἢ ἀποστάταις, μετανοοῦσι καὶ ἐπιστρέφουσι πρὸς τὸν θεόν, χάριν ἢ καταλλαγὴν μὴ ἀρνεῖσθαι.

м҃г·[4] о страстьхъ моученикъ·

Подобаѥть[5] оубо еще почитати страсти мч҃ником въ нѥгда подобьнии ихъ[6] дн҃ьѥ съвьршаѥми бъıваѭть·

μϛʹ. Περὶ τῶν παθῶν τῶν[4] μαρτύρων.

Ἐξέστω ἔτι μὴν ἀναγινώσκεσθαι τὰ πάθη τῶν μαρτύρων, ἡνίκα αἱ ἐτήσιαι αὐτῶν ἡμέραι ἐπιτελοῦνται.

м҃ꙁ·[7] о донатьскъıихъ дѣтии иже отъ донатъ тѣхъ крыщаѥмъıихъ·

Годѣ[8] бъıсть да оумолимъ брата и съслоужьбьника наша[9] соурикъıꙗ и сѷмпакиана[10] о ѥдинѣхъ дѣтьхъ крыщаѥмъıихъ отъ донатистъ· да не како того ѥгоже своѥю волѥю не сътвориша прѣльстиѭ родитель[11] пакость[12] имъ боудеть ꙗко не прѣспѣвати на слоужьбоу ст҃лаго олтарꙙ ѥгда къ бж҃ии цр҃кви

л. 126 а. сп҃сьнѣи обратꙙть|сꙙ·

μζʹ. Περὶ Δονατιστῶν παιδίων,[5] τῶν παρὰ τοῖς Δονατισταῖς βαπτιζομένων.

Ἤρεσεν, ἵνα ἐρωτήσωμεν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνιερεῖς ἡμῶν Σιρίκιον[6] καὶ Σιμπλικιανὸν[7] περὶ μόνων τῶν νηπίων τῶν παρὰ τοῖς Δονατισταῖς βαπτιζομένων, μήπως τοῦτο, ὅπερ οἰκείᾳ προθέσει οὐκ ἐποίησαν τῇ τῶν γονέων πλάνῃ, ἐμποδίσῃ αὐτοῖς πρὸς τὸ μὴ προκόπτειν εἰς ὑπουργίαν τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, ὅταν πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν σωτηριώδη[8] ἐπιστρέψωσιν.

---

1) ѡвѣщати не могѹть *П*. 2) своѥго *С*. 3) къ б҃ѹ *вставл. П, но зачеркив.* 4) *У проп. все правило 46;* м҃г *проп. П.* 5) ѻ҆баѥть *П*. 6) подобнıихъ *С* (*вм.* подобьнии ихъ). 7) м҃и *cod.* (*и С дописс. подъ* м҃ꙁ); *вставка изъ С; У проп. все правило 47.* 8) одѣ *П*. 9) наше *С*. 10) сꙙмбакиꙗна *П, но* б *перепpавл. въ* п. 11) родѹтель *С, но* ѹ *перепpавл. въ* и. 12) пакоѥсть *С*.

1) ἀποκρίνασθαι P_1. 2) αὐτῶν PP_1V. 3) προσώποις вставл. PP_1. 4) παθόντων V, но схоліастъ надпис. ῶ надъ ό и прибав. удареніе надъ ω. 5) παίδων V. 6) Σηρίκιον cod. 7) Συμπλικιανὸν cod. 8) σωτηριώδει PP_1V и добавл. προθέσει.

симъ же началомъ[1] бывъшемъ· онарать и оурванъ еп҃пъ[2] чьрныя сифентинскыя страны рѣста· отъ многыихъ егда къ вашеи ст҃и[3] посълахомъ написаная положихомъ· тѣмь разоумъмь· яко чаяхомъ братия нашея прити мѣстьны[4] властель ноу[ми]динскыя·[5] нъ понеже не мало д҃ни есть отънелѣже чаемии никако же постигоша[6] боле паче прѣзьрѣти заповѣданая намъ не подобаеть отъ еп҃пъ· и сего ради братие възношение наше оусьрдьно приимѣте· о вѣрѣ бо иже въ никеи храненимя слышахомъ и истина есть о бывающиихъ [по обѣдѣ ст҃ыихъ· да отъ постны҃] [7] ч҃лкъ яко достоино есть приносити и тогда извѣстися·

Τούτων δὲ ἐναρχθέντων,[1] Ὀνώρατος[2] καὶ Οὐρβανός, οἱ ἐπίσκοποι τῆς Μαυριτανίας Σιτιφένσης χώρας, εἶπον· Ἐκ πολλοῦ, ὅτε πρὸς τὴν ὑμετέραν ἁγιωσύνην ἀπεστελλόμεθα,[3] τὰ γραφέντα ὑπερεθέμεθα ταύτῃ τῇ κατανοήσει, ὅτι προσεδοκῶμεν ἀδελφοὺς ἡμῶν παραγενέσθαι τοποτηρητὰς Νουμιδίας· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ ὀλίγαι ἡμέραι εἰσίν, ἀφ' οὗ οἱ προσδοκώμενοι οὐδαμῶς κατέλαβον, περαιτέρω παριδεῖν τὰ ἐνταλέντα ἡμῖν ἀπὸ τῶν συνεπισκόπων οὐ δεῖ· καὶ διὰ τοῦτο, ἀδελφοί, τὴν ἀναφορὰν ἡμῶν προθύμως εἰσδέξασθε·[4] περὶ τῆς[5] πίστεως γὰρ τοῦ ἐν Νικαίᾳ τρακτάτου ἠκούσαμεν· ἀληθές ἐστι περὶ τῶν γινομένων μετὰ τὸ ἄριστον ἁγίων, ἵνα ἀπὸ νηστικῶν, ὡς ἔστιν ἄξιον, προσφέρωνται.[6] καὶ τότε ἐβεβαιώθη.

<м҃и·>[8] о вторыихъ кр҃щниихъ[9] и поставленыихъ или прѣхожении еп҃пъ·

μη'. Περὶ ἀναβαπτισμῶν[7] καὶ ἀναχειροτονιῶν, ἢ μεταβάσεων ἐπισκόπων.

Оно[10] бо възносимъ заповѣданое намъ еже и въ съборѣ еже въ капоуи заповѣданое· яко не подобаеть быти изнова крыщении ли[11] поставлении· или прѣхожении еп҃помъ· крисконии оубо тоурикеньскаго села еп҃пъ[12] прѣобидѣвъ своя люди

Ἐκεῖνο δὲ ἀναφέρομεν ἐνταλὲν ἡμῖν, τὸ καὶ ἐν τῇ συνόδῳ τῇ ἐν Καπούῃ ὁρισθέν, ὥστε μὴ ἐξεῖναι γίνεσθαι ἀναβαπτίσεις, ἢ ἀναχειροτονήσεις, ἢ μετακινήσεις ἐπισκόπων. Κρισκώνιος[8] οὖν τοῦ Ῥικένης[9] ἀγροῦ ἐπίσκοπος, καταφρονήσας τοῦ ἰδίου λαοῦ,

---

1) начатомъ *П.* 2) еп҃па *П.* 3) с҃тіи *С;* сти *П.* 4) мѣстныи *П.* 5) *исправл. по П, гдѣ* нжмидискіа. 6) постииогоша *С.* 7) *вставка изъ П.* 8) *У проп. все правило 48.* 9) кр҃щеныихъ *П.* 10) но *П.* 11) или *С.* 12) еп҃кѹпъ *П.*

1) ἀναχθέντων V. 2) Ὀνωρᾶτος PP_1V. 3) ἀποστελλόμεθα cod. 4) εἰσδέξασθαι cod. 5) τῆς проп. V. 6) προσφέρονται cod. 7) ἀναβαπτισμάτων PP_1V. 8) Κρεσκώνιος PP_1. 9) Ῥεχένσης PP_1; Ῥεχεντένης V.

въ викеньскоую вънide[1] цр҃квь· и до дньсьнаго[2] дн҃е мъногашьды въспомѧновенъ по заповѣданоуоумоу л. 126 b. остави|ти цр҃квь въ нюже прѣиде не хотѧаше· о томь же прѣже извѣщенаꙗ[3] извѣсто слышахомъ и просимъ по заповѣданоуоумоу намъ да съподобите дати дързновениѥ намъ быти ꙗко ноужда оустраꙗѥть кънѧзю страны на нѥго[4] прити по повелѣнию прѣславьныихъ цр҃ь·[5] да не въсхотѣвъи кротъкъıимь въспоминаниѥмь вашеꙗ ст҃ости покоритисѧ и исправити неотъпоустимоѥ властию кънѧжею авиѥ възбранѥнъ боудеть·

авриліи еп҃ъ[6] рече· Съхраниѥноу семоу оуставлѥнию не изволить събора сыи аще кротъко испрошенъ бывъ отъ вашеꙗ любъве[7] отъстоупити отъречесѧ· понѥже отъ своѥго прѣобидѣниꙗ и[8] ѥдиноѩ силы· прѣиде въ кънѧжьскоую власть·

онорать и оурванъ[9] епп҃а[10] рекоста се оубо вьсѣмъ годѣ ѥсть·

отъ вьсѣхъ епп҃ъ речено бысть правьдьно ѥсть оугодьно·

τῇ τοῦ Βηκένης[1] ἐπέβη ἐκκλησίᾳ, καὶ ἕως τῆς σήμερον πολλάκις ὑπομνησθεὶς κατὰ τὸ ὁρισθὲν καταλιπεῖν τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν, ἥτινι ἐπῆλθεν, οὐχ[2] εἵλετο. περὶ δὲ τούτου[3] τὰ προαγγελθέντα βέβαια ἠκούσαμεν· καὶ αἰτοῦμεν κατὰ τὸ ἐνταλὲν ἡμῖν, ἵνα καταξιώσητε δοῦναι παῤῥησίαν ἐπ' ἀδείας ἡμῖν γενέσθαι, ὅτι[4] ἡ ἀνάγκη παρασκευάζει τῷ ἄρχοντι τῆς χώρας κατ' ἐκείνου προσελθεῖν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐνδόξων[5] βασιλέων, ἵνα ὁ τῇ πράῳ ὑπομνήσει τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης πειθαρχῆσαι μὴ θελήσας καὶ διορθώσασθαι τὸ ἀσυγχώρητον, αὐθεντίᾳ ἀρχοντικῇ παραχρῆμα κωλυθῇ.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Φυλαχθέντος τοῦ τύπου τῆς καταστάσεως, μὴ κριθῇ τῆς συνόδου ὑπάρχων, ἐὰν ἐπιεικῶς αἰτηθεὶς παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης ἀποστῆναι παρῃτήσατο, ἐπειδὴ ἐκ τῆς οἰκείας καταφρονήσεως[6] καὶ μονοτονίας περιῆλθεν[7] εἰς ἀρχοντικὴν ἐξουσίαν.

Ὀνώρατος[8] καὶ Οὐρβανὸς[9] ἐπίσκοποι εἶπον· Τοῦτο οὖν πᾶσιν ἀρέσκει;

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Δίκαιόν ἐστιν, ἀρέσκει.

---

1) вънидѹ *C.* 2) дннешнѧаго *C.* 3) *C переправл. изъ* прѣизвѣщанаꙗ. 4) ниѥго *П.* 5) цр҃ь *ПС.* 6) єпискѹпъ *П.* 7) *cod. конечное* є *переправл. изъ* н. 8) ни *П.* 9) нѫрванъ *П* (*вм.* и оурванъ). 10) *П переправл. изъ* єпп҃ъ.

1) Βηκένη PP_1V. 2) οὐκ cod. 3) τούτου δὲ PP_1V. 4) αὕτη вставл. PP_1V (V съ прибавкой лишній разъ ἡ αὕτη, которая и обведена точками). 5) ἐνδοξοτάτων PP_1V. 6) καταφρονήσεως проп. P_1. 7) περιῆλθον V. 8) Ὀνωρᾶτος PP_1V. 9) οἱ вставл. PP_1.

мд҃.[1] колико еп҃пъ еп҃па поставлѧти подобни соуть.

оноратъ и оурбанъ еп҃па рекоста. И[2] се намъ повѣдано ѥсть. понеже отъ[3] ближьнѧаго брата нашего. дъва ѥп҃па ноумидинскаꙗ[4] поставити дързоста чиститела соудите не быти поставлѥнию | еп҃пъ тъкъмо отъ. вı҃. авралии[5] еп҃пъ р҃е.[6] Дрѣвьнии[7] образъ да съхранитьсѧ. да не мьнѥ трии заповѣданъıихъ. на поставлѥниѥ еп҃па довъльни боудоуть. имьже въ триполи полоучьно.[8] и въ арзоуи[9] ꙗже прилежать поганъıꙗ странъı въ триполи[10] же пѧть тъчию соуть еп҃пъ ꙗко же вѣсте. и мощьно отъ[11] того числа многашьдъı ноуждею нѣкакою обѧтома[12] быти. не оудобьно ѥсть. отъ коѥгожьдо числа вьсѣмъ мощи противитисѧ. не подобаѥть томоу пакостьноу быти добрънимъ цр҃кве. ибо въ тои цр҃кви къ неиже съподоби ваша[13] съвнитисѧ ст҃ость часто и просто по вьсѧ н҃дл҃ѣ поставлѧѥмъıꙗ имамъ. ѥда могоу часто дъва на десѧте или осмь или девѧть.[14] не мьньшихъ съзъвати еп҃пъı дъва же соусѣда съчетати

1) *У проп. все правило 49.* 2) И *проп. П.* 3) о *П.* 4) нѹмѣдинскаа *П.* 5) аврилін *П.* 6) р҃е *проп. С.* 7) рѣвленін *П.* 8) *cod. переправл. здѣсь* ь *послѣ* ч *изъ* е. 9) азрѹи *П.* 10) припоper *cod.;* приполо *С.* 11) о *П.* 12) обѧтомѧ *С.* 13) съподобишаша *первонач. cod., но* ш *послѣ в выскобл.;* сподобивша *С (вм.* съподоби ваша). 14) девѧ *П.*

μθ΄. Πόσοι ἐπίσκοποι ἐπίσκοπον χειροτονεῖν ὀφείλουσιν.

Ὀνώρατος[1] καὶ Οὐρβανὸς[2] ἐπίσκοποι εἶπον· Κἀκεῖνο ἡμῖν ἐνετάλη· ἐπειδὴ ἐκ τοῦ πλησίον ἀδελφοῦ[3] ἡμῶν δύο ἐπίσκοποι τῆς Νουμιδίας χειροτονῆσαι ἐτόλμησαν ἱερέα, κρίνατε μὴ γενέσθαι[4] χειροτονίας ἐπισκόπων, εἰ μὴ ἀπὸ ιβ΄. л. 127 а.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ὁ ἀρχαῖος τύπος φυλαχθήσεται, ἵνα μὴ ἥττονες τριῶν τῶν ὁρισθέντων εἰς χειροτονίαν ἐπισκόπων[5] ἀρκέσωσιν, διότι ἐν Τριπόλει τυχὸν καὶ ἐν Ἀρζουίῃ δῆλον παρέγκεινται βάρβαρα ἔθνη, ἐν Τριπόλει δὲ πέντε καὶ μόνοι εἰσίν, ὡς γινώσκετε,[6] ἐπίσκοποι, καὶ δυνατὸν ἐξ αὐτοῦ πολλάκις τοῦ ἀριθμοῦ τοὺς δύο ἀνάγκῃ τινὶ κατέχεσθαι· δυσχερὲς γάρ ἐστιν ἐξ οἱουδήποτε ἀριθμοῦ πάντας δύνασθαι ἀπαντῆσαι.[7] μὴ ὀφείλει[8] τοῦτο αὐτὸ παρεμποδὸν[9] εἶναι τῷ χρησίμῳ τῆς ἐκκλησίας· καὶ γὰρ ὁ[10] εἰς ταύτην τὴν ἐκκλησίαν, πρὸς ἣν κατηξίωσεν ἡ ὑμετέρα συνελθεῖν ἁγιωσύνη, συχνῶς καὶ σχεδὸν κατὰ κυριακὴν χειροτονουμένους ἔχομεν. μὴ ἄρα δύναμαι[11] συνεχῶς δώδεκα ἢ ὀκτὼ[12] ἢ δέκα,[13] οὐχὶ πολὺ ἐλάττους συγκαλεῖν ἐπισκόπους; δύο δὲ γείτονας προσζεῦξαι

1) Ὀνωρᾶτος PP_1V. 2) οἱ вставл. P. 3) ἀδελφοὶ PP_1V (но P_1 переправл. изъ ἀδελφου). 4) γίνεσθαι Patm. 173. 5) ἐπισκόπου P_1. 6) γινώσκεται cod. 7) ἀπαντήσειν V. 8) ὀφείλῃ V Patm. 172. 9) ἐμποδῶν V; παρεμποδὼν PP_1. 10) καὶ PP_1; ὁ проп. V. 11) δύναται P_1. 12) ἢ ὀκτὼ проп. PP_1V. 13) ἢ вставл. PP_1V.

оудобьно ѥсть моѥмоу оумаленню· тѣмь видить съ мъною ваша любы того не моци съхранити·[1]

[н҃·][2] колико еп҃пъ[3] приложити дължьни соуть къ числоу поставлꙗющихъ· аще ѿ хотꙗщихъ поставлѥноу быти еп҃поу прѣкословиѥ боудеть·

То[4] же ѕаповѣдати подобаѥть· ꙗко аще когда на избьраниѥ еп҃па л. 127 b. сънидемъсꙗ· и | въздрастеть нѣкако прѣкословиѥ[5] [по]нѥже[6] таковаꙗ[7] нами съхранена соуть· дьрѕо оубо быти трьмъ тъкъмо на отъвьржениѥ поставлѥнаго обрѣстисꙗ· нъ къ прѣжереченоуоумоу числоу приложитьсꙗ ѥдинъ или дъва и при тѣхъ людьхъ идеже хощеть поставлѥнъ быти· испытаютьсꙗ пьрваꙗ лицꙗ противꙗщихъсꙗ· на[8] послѣдь бо и приложенаꙗ съчетаютьсꙗ· и ѥгда чистъ ꙗвитьсꙗ прѣдъ людьскъıимь лицьмь· по семь да поставльнъ боудеть· аще се приѥмлѥть ваша ст҃ость ѥдиномысльнъıимь отъвѣтъмь вашего достоꙗниꙗ да извѣститьсꙗ·

Ѿ всѣхъ еп҃пъ речено бысть всѣмъ годѣ есть·[9]

εὐχερές ἐστιν τῇ ἐμῇ βραχύτητι. δι’ ὃ[1] ὁρᾷ σὺν ἐμοὶ ἡ ὑμετέρα ἀγάπη τοῦτο αὐτὸ μὴ δύνασθαι παραφυλαχθῆναι.

ν′. Πόσοι ἐπίσκοποι προστεθῆναι ὀφείλουσι τῷ ἀριθμῷ τῶν χειροτονούντων, ἐὰν περὶ τοῦ μέλλοντος χειροτονεῖσθαι ἐπισκόπου ἀντιλογία γένηται.

Ἐκεῖνο δὲ ὁρίσαι δεῖ, ὥστε ἐάν ποτε πρὸς ἐπιλογὴν ἐπισκόπου συνέλθωμεν καὶ ἀναφύῃ[2] τις ἀντιλογία, ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα παρ’ ἡμῖν ἐτρακταίσθησαν, τολμηρὸν εἶναι λοιπὸν τρεῖς μόνους πρὸς τὸ καθᾶραι τὸν χειροτονηθησόμενον εὑρεθῆναι, ἀλλὰ τῷ προλεχθέντι ἀριθμῷ προστεθῇ εἷς καὶ δύο, καὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, οὗ μέλλει χειροτονεῖσθαι, ἐξετασθῶσι πρῶτα[3] τὰ πρόσωπα τῶν ἀντιλεγόντων· εἰς ὕστερον γὰρ καὶ τὰ προτεθειμένα συζευχθῶσι· καὶ ὅτε καθαρὸς φανείη ἐπὶ δημοσίας προσόψεως, εἶθ’ οὕτως χειροτονηθείη. Ἐὰν τοῦτο ἀποδέχηται ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη, τῇ ὁμονοητικῇ ἀποκρίσει τοῦ ὑμετέρου ἀξιώματος βεβαιωθῇ.[4]

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Πᾶσιν[5] ἀρέσκει.[6]

---

1) *С добавл.* се писать. 2) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҃. 3) епискѹпъ *П.* 4) о *П.* 5) *cod. выскобл. двѣ буквы послѣ* в (*было* прѣкословесню). 6) *исправл. по П.* 7) наковаꙗ *С.* 8) *cod. переправл. изъ* нѥ. 9) *cod. здѣсь* ть *вязью; cod. рукой XIII в. in m.* досоу҃.

1) διὸ PV. 2) ἀναφυῇ PP_1V. 3) πρῶτον PP_1V. 4) βεβαιωθείη PP_1V. 5) Πάνυ PP_1. 6) Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Πᾶσιν ἀρέσκει проп. V.

нА·[1] Ꙗко отъ цр҃кве калхидоньскъıѧ[2] възвѣщати дн҃ь пасхъı·

онорать и оурванъ епп҃а рекоста· понеже вьсѧ иже на кънигахъ съборьнъıихъ нашихъ подобаѥть съчетати прилагаю· ꙗже оубо заповѣданоѥ намъ о дн҃и пасхъı· да по объıчаю отъ цр҃кве калхидоньскъıѧ[3] присно оустраꙗемъ[4] а не тѣснѣимь растоꙗниѥмь лѣта·

аврилии епп҃ъ[5] рече· Аще[6] мьнитьсѧ ст҃ости вашеи понеже помьнимъ авиѥ отъ многа намъ обѣщавъшиихъ ꙗко въ коѥжьдо лѣто съходи|тисѧ на възисканиѥ ѥгда въѥдино съньдемъсѧ тогда подастьсѧ ст҃ъıꙗ пасхъı дн҃ь· обрѣтъшиимисѧ въ съборѣ мѣстьнъıими властели·

енорать и оурванъ епп҃а рекоста· Нънѣ[7] пришьдъшааго ради съшьствиꙗ просимъ· да писании въобразити вашеꙗ епархиа съподобите·[8]

нВ·[9] ѿ посѣщении епархии·

ѡнорать и оурванъ[10] епп҃а[11] рекоста· И[12] ѿно намъ заповѣдано бъıсть словъмь· ꙗко и

να΄. Ὥστε ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας Καρχηδόνος ἀγγέλλεσθαι τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα.

Ὀνώρατος[1] καὶ Οὐρβανὸς[2] ἐπίσκοποι εἶπον· Ἐπειδὴ τὰ ἐν τῷ κομμονητωρίῳ ἡμῶν πάντα δεῖ συζεῦξαι, προστίθεμεν ἔτι μὴν ἐνταλὲν ἡμῖν περὶ τῆς ἡμέρας τοῦ πάσχα, ἵνα κατὰ τὸ εἰωθὸς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας Καρχηδόνος ἀεὶ παρασκευαζώμεθα,[3] καὶ μὴ ἐν στενῷ τοῦ χρόνου διαστήματι.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐὰν δοκῇ τῇ ἁγιωσύνῃ ὑμῶν, ἐπειδὴ μεμνήμεθα ἤδη ἐκ πολλοῦ ἡμᾶς[4] ἐπαγγειλαμένους, ὥστε ἐν ἑκάστοις ἐνιαυτοῖς συνέρχεσθαι πρὸς τὸ συζητεῖν,[5] ὅταν εἰς ἓν συνέλθωμεν, τότε διαδοθήσεται τοῦ ἁγίου πάσχα ἡ ἡμέρα διὰ τῶν εὑρεθησομένων[6] τῇ συνόδῳ τοποτηρητῶν. л. 128 а.

Ὀνώρατος[7] καὶ Οὐρβανὸς οἱ[8] ἐπίσκοποι εἶπον·[9] Νῦν διὰ τῆς παρούσης συνελεύσεως αἰτοῦμεν, ἵνα γράμμασι τυπῶσαι τὰς ἡμετέρας ἐπαρχίας καταξιώσητε.[10]

νβ΄. Περὶ τοῦ τὰς ἐπαρχίας ἐπισκέπτεσθαι.

Ὀνώρατος[11] καὶ Οὐρβανὸς οἱ[12] ἐπίσκοποι εἶπον·[13] Κἀκεῖνο ἡμῖν διὰ λόγου[14] ἐντέταλται, ὥστε καὶ

---

1) *У проп. все правило 51.* 2) халкидоньскіа *ПС.* 3) халкидоньскъıѧ *С.* 4) оустроꙗемъ *П.* 5) епискоупъ *П.* 6) ꙗже *П.* 7) нѣ *П.* 8) *cod. переправл. конечное* ѥ *изъ* ь. 9) *У проп. все правило 52;* нв *проп. П.* 10) оурвнинъ *cod.* 11) епискоупа *П.* 12) И *проп. П.*

1) Ὀνωρᾶτος PP_1V. 2) οἱ вставл. P_1V. 3) παρασκευαζόμεθα cod. P_1. 4) ὑμᾶς V. 5) ζητεῖν V. 6) ἐν вставл. PP_1V. 7) Ὀνωρᾶτος PP_1V. 8) οἱ проп. P. 9) εἶπαν P_1. 10) Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἀναγκαῖόν ἐστιν οὕτως γενέσθαι добавл. PP_1V. 11) Ὀνωρᾶτος PP_1V. 12) οἱ проп. P. 13) εἶπαν P_1. 14) δι' ὀλίγου Patm. 172.

вамъ съподобити ꙁаповѣданоѥ отъ иппоньскааго съвора· подобаѥть коѥжьдо епархиа въ врѣмѧ съвора посѣщати· и ꙗко въ се и въдроугоѥ лѣто потъщатисѧ по чиноу посѣщати мавританию·[1]

авриљии єп҃пъ рече· Тъгда[2] о мавританинскѣи странѣ ничьсо же ꙁаповѣдахомъ· ꙁанѥ подъ данию африкинскою[3] бъти ѥи· и ꙗко подъ поганы прилежить· б҃ъ же подасть отъ ꙋ҆бинаꙗ мощи намъ и не обѣщавъшемъ се сътворити и приходити въ страноу вашю· дъл҃жи бо ѥсте раꙁоумѣти братиѥ ꙗко аще помъıслъ подаѥть се о себѣ иꙁити можааше· и триполѧне и арꙁоутанинскаꙗ братиꙗ·

л. 128 b. | н҃г·[4] ꙗко строѥниꙗ не приимати еп[п]оу иномѫ аще не по повелѣнию своѥго епг҃а·

епигонии[5] еп҃пъ рече· Въ[6] мъногъıхъ съворѣхъ ꙁаповѣдано ѥсть съньмищьмь чистительскъımь[7] да множьство иже въ обитѣльхъ отъ єпг҃а [одержимое· иже своего епискѹпа· никогда же имѣвшее· аще не съ повелѣнїемь своего еп҃па· имьже исперва][8] одьржимо ѥсть· да не приѥмлють своихъ правитель сирѣчь

ὑμᾶς καταξιῶσαι τὸ ὁρισθὲν ὑπὸ τῆς ἐν Ἱππῶνι συνόδου ὀφείλειν ἑκάστην ἐπαρχίαν ἐν τῷ καιρῷ τῆς συνόδου ἐπισκέπτεσθαι, καὶ ὅτι ἐν τούτῳ καὶ τῷ ἄλλῳ[1] ἐνιαυτῷ ὑπερέθεσθε[2] κατὰ τάξιν ἐπισκέψασθαι τὴν Μαυριτανίαν.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τότε περὶ τῆς τῶν Μαυριτανῶν[3] χώρας οὐδὲν ὡρίσαμεν, διὰ τὸ εἰς τὰ τέλη τῆς Ἀφρικῆς κεῖσθαι αὐτὴν καὶ ὅτι τῷ βαρβαρικῷ παράκειται·[4] ὁ δὲ θεὸς παράσχοι[5] ἐκ περιουσίας δύνασθαι ἡμᾶς καὶ μὴ ἐπαγγειλαμένους τοῦτο ποιεῖν, καὶ παραγίνεσθαι εἰς τὴν χώραν ὑμῶν· ὀφείλετε γὰρ ἐννοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι ἐὰν λογισμὸς ἀπαιτῇ[6] τοῦτο, περὶ ἑαυτῶν διεξελθεῖν ἠδύνατο[7] καὶ οἱ Τριπολιτάνοι[8] καὶ οἱ Ἀρζουϊτάνοι[9] ἀδελφοί.

νγ'. Ὥστε τὰς διοικήσεις, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἰδίου ἐπίσκοπου, ἐπίσκοπον ἕτερον μὴ δέχεσθαι.

Ἐπιγόνιος[10] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐν πολλαῖς συνόδοις ὥρισται συνεδρίῳ ἱερατικῷ, ἵνα τὰ πλήθη, τὰ ἐν ταῖς παροικίαις ἀπὸ τῶν ἐπισκόπων κατεχόμενα, τὰ ἴδιον ἐπίσκοπον μηδέποτε ἐσχηκότα, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ ἐπισκόπου, παρ' οὗ ἐξ ἀρχῆς κατέχονται, μὴ λαμβάνοιεν ἰθυντὰς ἰδίους, τουτέστιν

---

1) *П перепр авл. изъ* мавритїнїю. 2) о҃га *П.* 3) аврикїнскою *С.* 4) *У проп. первую половину правила 53 до стр. 349 25 включит.* 5) епинїи *П.* 6) ъ *П.* 7) чтительскымъ *П.* 8) *вставка изъ П.*

1) καὶ τῷ ἄλλῳ проп. V. 2) ὑπερέθεσθαι cod.; ὑπερθέσθαι V; ὑπερεθέσθαι Patm. 172. 3) Μαυριτάνων P. 4) ἔθνει вставл. V. 5) παράσχειε cod. 6) ἀπαιτῆται V. 7) ἠδύναντο PP_1V. 8) Τριπολιτανοὶ PP_1. 9) Ἀρζουιτανοὶ PP_1V. 10) Ἐπίγονος PP_1V.

еп҃пы· понеже нѣции ꙗвѣ моученике полоучьше отъ обьщениꙗ братиꙗ отъвращаютьсѧ· и егда же похоулени боудоуть ꙗко нѣкакꙑмь ветъхꙑмь моучениемь и вл҃дчьства себѣ отъмыщають· мнози же и отъ поповъ гърдѧщесѧ и воуꙗ вꙑꙗ въздвигають и на своꙗ еп҃пы мъножьство въ пиръхъ· и зъловольнꙑими съвѣтꙑ възводѧща· ꙗко непокоривъшимь оумъмь тѣмь себѣ правителѧ поставлѧти· се же нарочито имамъ мольбьное отъ вашего разоума вѣрьнъи брате аврилие· ꙗко мъногашьдꙑ таковаѧ стрьмлениꙗ приимъ не възбранилъ[1] еси: таковꙑихъ же ради зъловольнаꙗго оума· и зълосъвѣщаемꙑꙗ съвѣтꙑ· се гл҃ю не подобаеть своего наставьника приꙗти мъножьствоу въ гл҃емѣи обитѣли подълежащии старѣишоуоумоу еп҃поу | тѣмь аще въгодьно[2] есть вьсемоу ст҃оуоумоу събороу· се мъною да извѣститьсѧ·[3]

аврилии[4] еп҃пъ рече· Послѣдованию[5] брата нашего и съслоужьбьника не противитисѧ· нъ се мене и сътворьша и творѧща· исповѣдаю ꙗвѣ о[6] единомꙑслѧщиихъ· не тъчию въ калхидоньскѣи[7] цр҃кви·

ἐπισκόπους, ἐπειδή τινες δηλαδὴ τυραννίδος[1] ἐπιτετυχηκότες,[2] τὴν τῶν ἀδελφῶν κοινωνίαν ἀποστρέφονται, καὶ ὅταν δὲ ἀποφαυλισθῶσιν, ὡσανεί τινι παλαιᾷ τυραννίδι δεσποτείας ἑαυτοῖς ἐκδικοῦσι, πολλοῖς[3] δὲ καὶ ἐκ τῶν πρεσβυτέρων φυσιούμενοι καὶ μωροί, τοὺς αὐχένας ἐπανιστῶσιν κατὰ τῶν οἰκείων ἐπισκόπων, τὸ πλῆθος συμποσίοις καὶ κακοθελέσιν συμβουλίαις διεγείροντες, ὡς ἀτάκτῳ ἐννοίᾳ[4] τούτους ἑαυτοῖς[5] ἰθυντὰς καθιστάνειν. τοῦτο δὲ ἐπισήμως εὐκταῖον παρὰ τῆς ὑμετέρας[6] κατέχομεν διανοίας, πιστότατε ἀδελφὲ Αὐρήλιε, ὅτι πολλάκις τὰς τοιαύτας ὁρμὰς μὴ[7] προσδεχόμενος ἐκώλυσας. διὰ δὲ τὰς τῶν τοιούτων κακοθελεῖς εὐνοίας[8] καὶ τὰ φαύλως συμφωνούμενα βουλεύματα τοῦτο λέγω μὴ ὀφείλειν ἴδιον καθηγητὴν δέξασθαι τὸ πλῆθος τὸ ἐν τῇ λεγομένῃ παροικίᾳ ὑποκείμενον ἀρχαίῳ ἐπισκόπῳ καὶ μηδέποτε ἴδιον ἐπίσκοπον ἐσχηκός. δι' ὃ[9] ἐὰν συμ- л. 129 а.
πάσῃ τῇ ἁγιωτάτῃ συνόδῳ ἀρέσκῃ[10] τὸ παρ' ἐμοῦ, βεβαιωθῇ.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συνεπισκόπου ἡμῶν τῇ ἐξακολουθήσει οὐκ ἀνθιστάναι,[11] ἀλλὰ τοῦτο ἐμὲ καὶ πεποιηκότα καὶ ποιήσοντα[12] ὁμολογῶ, δηλαδὴ περὶ τοὺς ὁμονοοῦντας, οὐ μόνον τῇ ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίᾳ,

---

1) возбранилъ *СП*. 2) въгордо *С*. 3) *С вставл.* се писать. 4) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҃. 5) ослѣдованїю *П*. 6) ѿ *С*. 7) халкидоньскѣи *С*; халъкидоньстѣи *У*.

1) τινὲς вставл. PP_1V. 2) ἐπιτετυχηκότος Patm. 172. 3) πολλοὶ PP_1V. 4) εὐνοίᾳ PP_1V. 5) ἑαυτοὺς Patm. 173. 6) ἀδελφότητος вставл. cod., но обводитъ точками. 7) μὴ проп. V. 8) ἐννοίας PP_1V. 9) διὸ V. 10) ἀρεσθῇ V. 11) ἀνθίσταμαι PP_1; ἀνθιστάμενοι V. 12) ποιήσαντα V.

нъ и въ вьсѧкомь чистительскѣемь [1] причьтѣ· соуть бо мъножаише надѣюштиисѧ [2] своимь мъножьствъмь иже ꙗко же речено ѥсть прѣльщають слоухъ свои [3] ласкающе къ себѣ чл҃вкы прѣобидѧщꙗ житиѥ· паче же гърдѧщиихъсѧ [4] и отъ причастиꙗ того себѣ отълоучающе· иже своимь мъножьствъмь оутвьржающе· мъногашьды призъвани приити на съборъ отърицѧютьсѧ ꙗко боꙗщесѧ ꙗко да не обличена боудоуть прѣгрѣшениꙗ ихъ· гл҃ю же аще мьнитьсѧ дължьни ѥсмь вьсѣмь образъмь подвизатисѧ къ тѣмъ не тъкъмо таковъихъ строѥнии не хранити· [5] нъ и ни своихъ цр҃квъ прѣшьдъшиихъ зълѣ къ нимъ· и да властию прѣдъ людьми изгонимии боудоуть· и тѣмь пьрвѣишиихъ сѣдалищь отълоучатъсѧ· подобаѥть прилѣплѧющиимъсѧ къ вьсеи братии
л. 129 b. и къ вь|семоу събороу· не тъкъмо своѥ имѣти правьдьноѥ сѣдалище· нъ ѥще оубо таковаꙗ строѥниꙗ притѧжати мьнѧщии же сѧ своимь народъмь довълнии быти· и братьнѧ любъве прѣобидѧще· не тъкъмо строѥниѥ погоублѧти· нъ ѥще оубо ꙗко же рекохъ· и своихъ мѣстъ лишитисѧ ꙗко моучителиѥмъ областьною силою·

ἀλλὰ καὶ πάσῃ τῇ ἱερατικῇ συγκληρώσει· εἰσὶ γὰρ πλεῖστοι συμπνέοντες τοῖς οἰκείοις πλήθεσιν, ἅτινα, ὡς λέλεκται, ἀπατῶσι κνήθοντες τὰς ἀκοὰς αὐτῶν καὶ κολακεύοντες πρὸς ἑαυτοὺς ἀνθρώπους κατεγνωσμένους [1] βίου, μᾶλλον δὲ φυσιούμενοι καὶ ἐκ τῆς συγκληρώσεως ταύτης ἑαυτοὺς χωρίζοντες, [2] οἵτινες τῷ ἰδίῳ πλήθει ἐπερειδόμενοι, πολλάκις συγκληθέντες ἐλθεῖν εἰς σύνοδον παραιτοῦνται, ὡς φοβούμενοι μήπως τὰ τούτων ἀτοπήματα φανερωθῶσι. λέγω [3] οὖν, ἐὰν δοκῇ, ὀφείλομεν παντὶ τρόπῳ ἀγωνίσασθαι τούτοις μὴ μόνον τὰς τοιαύτας διοικήσεις μὴ φυλάττεσθαι, ἀλλὰ μηδὲ τὰς ἰδίας ἐκκλησίας, τὰς κακῶς εἰς αὐτοὺς περιελθούσας, καὶ ἵνα αὐθεντικῶς δημοσίᾳ ἐκβάλλωνται [4] καὶ αὐτῇ τῇ τῶν πρωτευόντων καθέδρᾳ ἀποκινῶνται· χρὴ γὰρ τοὺς σύμπασι [5] τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ὅλῃ τῇ συνόδῳ προσκολλωμένους μὴ μόνον τὴν οἰκείαν κατέχειν δικαίως καθέδραν, ἀλλ' ἔτι μὴν τὰς τοιαύτας διοικήσεις κεκτῆσθαι, τοὺς δὲ δοκοῦντας τοῖς ἰδίοις ὄχλοις ἀρκεῖσθαι καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καταφρονοῦντας μὴ μόνον τὰς διοικήσεις ἀπολλύειν, ἀλλ' ἔτι μήν, ὡς εἶπον, καὶ τῶν ἰδίων τόπων ἀρχοντικῇ στερεῖσθαι ὡς ἀντάρτας δυναστείᾳ.

1) чистительстѣмь *У*; чтительскѣемь *П*. 2) надѣющенсѧ *У*. 3) свой *С*; и *вставл.* *П*. 4) гордѧщи̇̈нхъ *П*. 5) съхранити *П*.

1) κατεγνωσμένου PP_1V. 2) γνωρίζοντες V. 3) λέγε P_1. 4) ἐκβάλλονται cod. V. 5) συμπᾶσιν Patm. 172.

онорать и оурванъ еп҃па рекоста· Великъи[1] промыслъ вашеꙗ ст҃ости на вьсѣхъ оумѣ сѣдѣ·[2] и непьщюемъ отъвѣтъмь вьсѣхъ подовьнѣ изъвѣстити ваше послѣдованиѥ·[3]

вьси еп҃пи рѣша годѣ ѥсть·[4]

'Ονώρατος[1] καὶ Οὐρβανὸς οἱ[2] ἐπίσκοποι εἶπον· Ἡ μεγίστη πρόνοια τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης ταῖς πάντων διανοίαις ἐνεκαθέσθη,[3] καὶ λογιζόμεθα ὀφείλειν τῇ παντὸς[4] ἀποκρίσει βεβαιωθῆναι τὴν ὑμετέραν ἐξακολούθησιν.

Σύμπαντες οἱ ἐπίσκοποι εἶπον· Ἀρέσκει, ἀρέσκει.[5]

н҃д·[5] ꙗко никако[6] же приимати щюждиихъ клирикъ отъ инѣхъ еп҃пъ·

епигонии еп҃пъ рече· Въ[7] многъихъ съворѣхъ заповѣданоѥ нъıнѣ· ѥще оуво отъ вашего разоума изъвѣстисѧ братиѥ блаженаꙗ· ꙗко ни ѥдиномоу еп҃поу своѥго творити щюждего клирика[8] паче соуда пьрвѣиша ѥмоу еп҃па· възношю же ноулиꙗна неключимо приведена· о бл҃годѣꙗнии б҃жии моѥго ради оумоуженил[9] съвьравъшиисѧ на нѥмь· ти тако дьрзо имь и мьрзоко бъıвъша· ꙗко отъ младъıꙗ въздрасти мъною крьщена положьшаго ми мъногаго ради трѣ|бованиꙗ[10] отъ нѥго· и[11] на мъного ѥще отъ мене въспитана и въззвращена·[12] ѥгоже рекохъ въ ц҃ркви

νδ'. Περὶ τοῦ ἀλλοτρίους κληρικοὺς μηδαμῶς παρ' ἑτέρων δέχεσθαι[6] ἐπισκόπων.

Ἐπιγόνιος[7] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐν πολλαῖς συνόδοις τὸ[8] ὁρισθὲν καὶ νῦν ἔτι μὴν ἐκ τῆς ὑμετέρας ἐβεβαιώθη[9] συνέσεως, μακαριώτατοι ἀδελφοί, ὥστε μηδένα ἐπίσκοπον ἰδιοποιεῖσθαι ἀλλότριον κληρικὸν παρὰ τὴν κρίσιν τοῦ προτέρου αὐτοῦ ἐπισκόπου. ἀναφέρω δὲ Ἰουλιανὸν ἀχαρίστως ἐνεχθέντα περὶ τὰς διὰ τῆς ἐμῆς βραδυτῆτος[10] εἰς αὐτὸν σωρευθείσας τοσαύτας τοῦ θεοῦ εὐεργεσίας, καὶ οὕτως τολμηρῶς καὶ προπετῶς[11] διαγενόμενον, ὥστε τὸν ἀπὸ νηπίας ἡλικίας ὑπ' ἐμοῦ βαπτισθέντα, τὸν[12] διὰ πολλὴν ἔνδειαν л. 130 а.
ἐξ αὐτοῦ παρατιθέντα[13] μοι καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξ ἐμοῦ τραφέντα καὶ αὐξηθέντα, τόν, ὡς εἶπον, ἐν τῇ ἐμῇ ἐκκλησίᾳ

---

1) елнкїн *П.* 2) сѣхъ *У.* 3) *С и cod. (рукой XIII в.) in m.* досоу҃. 4) вьси еп҃па рѣша годѣ ѥсть *проп. У.* 5) *У проп. все правило 54.* 6) ника *П.* 7) ъ *П.* 8) клиръка *С.* 9) оумноженїа *П.* 10) трѣкованниꙗ *cod., но надъ первымъ* н *поставл.* + 11) и *проп. С.* 12) възраще *П.*

1) cod. перепр. въ 'Ονωράτος; 'Ονώρᾶτος PP_1V. 2) οἱ проп. P. 3) ἐνεκατέστη V. 4) πάντων PP_1V. 5) второе ἀρέσκει проп. P_1. 6) ὑποδέχεσθαι PP_1V. 7) Ἐπιγένιος Patm. 172; Ἐπίγονος V. 8) τοῦτο PP_1V. 9) V Patm. 172 перепр. въ βεβαιωθῇ. 10) βραχύτητος PP_1V. 11) προπετῶς καὶ τολμηρῶς PP_1V. 12) καὶ вставл. PP_1V. 13) παρατεθέντα PP_1V.

моѥго съмѣрениꙗ роукою крьщенааго· и ꙗвлѥна въ мапалитьскѣи обитѣли чьтьцѧ бывъша· и по дъвѣ лѣтѣ тоу почи[та]въша·[1] того не вѣмь[2] кыимь прѣобидѣниѥмь моѥго съмѣрениꙗ въсхытити того же ноулиꙗна и г͠лати гражанина издрѧдьнааго ѥмоу ваксаритана мѣста· и паче моѥго разоума то приимъша· ибо диꙗконъмь того поставити·[3] се аще достоить да оувѣстьсѧ вамъ таковоѥ изволениѥ блаженаꙗ братиѥ· аще ли таковоѥ бестоудьноѥ да възбранитьсѧ· да не приобыщаѥтьсѧ къ щюждиимъ реченыи ноулианъ·[4]

ноумидии еп͠пъ[5] рече· Аще[6] не въпрошеноу[7] ни оумолѥноу соущю твоѥмоу достоꙗнию ꙗвитьсѧ таково сътворивъıи оулиꙗнъ· соудимъ вьси неправьдьно соуща и недостоино· тѣмь аще самъ ноулианъ не исправить своѥꙗ[8] прѣльсти и съ оугодиѥмь своимь людьмъ того же оустроить клироса ѥгоже дьрзоу поставити по заповѣданъıимъ[9] съборoу творѧ отълоучьсѧ[10] отъ насъ своѥꙗ ѥдиноꙗ

л. 130 b. силъı | изнесеть соудъ·

τῇ χειρὶ τῆς ἐμῆς μετριότητος βαπτισθέντα καὶ δεικνύμενον ἐν τῇ τῶν Μαπαλιτῶν[1] παροικίᾳ ἀναγνώστην γενόμενον καὶ ἐπὶ δύο ἔτη ἐκεῖσε ἀναγινώσκοντα, τοῦτον, οὐκ οἶδα ποίᾳ καταφρονήσει τῆς ἐμῆς μετριότητος, ἀφαρπάσαι τὸν αὐτὸν Ἰουλιανὸν καὶ λέγειν πολίτην τοῦ διαφέροντος αὐτῷ Βαζαριτάνου[2] τόπου, καὶ παρὰ τὴν ἐμὴν γνώμην τούτῳ κατακεχρῆσθαι· καὶ γὰρ καὶ[3] διάκονον τοῦτον ἐχειροτόνησεν. τοῦτο εἰ ἔξεστιν, γνωσθῇ[4] ἡμῖν ἡ τοιαύτη ἄδεια, μακαριώτατοι ἀδελφοί· εἰ δὲ μή γε, τὸ οὕτως ἀναιδὲς κωλυθείη, ἵνα μὴ ὁ λεχθεὶς Ἰουλιανὸς ἐπικοινωνῇ[5] ἀλλοτρίοις.

Νουμίδιος[6] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐὰν μὴ ἐρωτηθείσης μηδὲ αἰτηθείσης[7] τῆς σῆς ἀξίας φανείη τοῦτο πράξας Ἰουλιανός, κρίνομεν πάντες ἀδίκως γενόμενον καὶ ἀναξίως. δι' ὃ[8] εἰ μὴ ὁ[9] αὐτὸς Ἰουλιανὸς διορθώσηται τὴν οἰκείαν πλάνην καὶ μετὰ ἀποθεραπεύσεως τῷ ὑμετέρῳ λαῷ τὸν αὐτὸν ἀποκαταστήσοι[10] κλῆρον,[11] ὃν ἐτόλμησεν χειροτονῆσαι κατὰ τῶν ὁρισθέντων τῇ συνόδῳ πράττων καὶ χωρισθεὶς ἀφ' ἡμῶν, τῆς οἰκείας μονοτονίας[12] ἀπενέγκοι[13] τὴν κρίσιν.

---

1) *исправл. по П.* 2) вѣмы *П.* 3) поставн *П.* 4) оулиꙗнъ *П.* 5) *cod. переправл.* п *послѣ* е *изъ* к. 6) ще *П.* 7) вопрощенꙋ *П.* 8) о *вставл. П.* 9) заповѣдьныимъ *П.* 10) ѿлꙋчѧсѧ *П.*

1) Μαππαλιτῶν cod. 2) Βαζαριτανοῦ PP_1V. 3) καὶ проп. V. 4) γνωσθείη V. 5) ἐπικοινωνεῖ P_1. 6) Κούδημος V. 7) μηδὲ αἰτηθείσης проп. P_1. 8) διὸ V. 9) ὁ проп. V. 10) ἀποκαταστήσει P_1; ἀποκαταστήσῃ P. 11) κληρικὸν PP_1V. 12) вм. μονοτονίας: μὲν ἑτερίας Patm. 172, μενετενιας Patm. 173. 13) ἀπενέγκει P_1 Patm. 172; ἀπενέγκῃ Patm. 173.

епигонии епископъ рече· Иже по рокоу оць и тѣмь прѣспѣваниемь старѣи похваленъіи моужь братъ и съслоужьбьникъ нашь викторъ испрошение се рожденое хощеть съвьршити прѣдъ всѣми·

пе·[1] ꙗко подобаеть еппоу[2] калхидоньскоуоумоу·[3] идеже хощеть клирика поставити·

авриани епіпъ[4] рече· Слово мое въсприимѣте братие ключисѧ мъногашьды въпрошеню[5] ми бывъшю отъ цркъвьникъ трѣбоующемъ[6] диаконъ попомъ· и обаче поминаѭ заповѣданъіихъ симъ въслѣдоую· ꙗко же приити ми къ еппоу[7] егоже щемаалго клирика· и сиꙗ ꙗвити ꙗко клирикоу его просѧщю коеꙗ любо цркве· се оубо прѣдъ пришьдъшиимь противоу не глаіоть· и се[8] съключениꙗ ради по сихъ· сирѣчь противити ми сѧ соущиимъ въ тои вещи просѧщиимъ[9] отъ мене· понеже вѣсте мъногъіихъ цркъвъ[10] и поставлении и[11] печаль носити ми· съ нимьже оубо къгда съ нерѣи придоу[12] съ дъвѣма[13] или съ трьми послоухы вашего жрѣбиꙗ· аще не по подобьствоу обрѧщетьсѧ правьдьно есте[14] соудити вашеи

Ἐπιγόνιος[1] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ὁ κατὰ τὴν χεῖραν πατὴρ καὶ αὐτῇ τῇ προκοπῇ ἀρχαιότατος[2] ἐπαινετὸς ἀνήρ, ὁ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς ἡμῶν[3] Βίκτωρ τὴν αἴτησιν ταύτην γενικὴν βούλεται ἐπὶ πᾶσιν ἐκτελεσθῆναι.

νε'. Περὶ τοῦ ἐξεῖναι τῷ ἐπισκόπῳ Καρχηδόνος ὅθεν θέλει κληρικὸν χειροτονεῖν.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὸν λόγον μου προσδέξασθε,[4] ἀδελφοί. συνέβη πολλάκις αἰτηθῆναί με ἀπὸ ἐκκλησιαστικῶν ἐνδεομένων διακόνους[5] πρεσβυτέρων,[6] ἐπισκόπων· καὶ ὅμως μεμνημένος τῶν ὁρισθέντων τούτοις ἕπομαι, ὥστε οὖν ἐλθεῖν[7] με τῷ ἐπισκόπῳ αὐτοῦ τοῦ ζητουμένου[8] κληρικοῦ, καὶ ταῦτα αὐτὰ[9] ἐμφανίσαι, ὅτι κληρικὸν αὐτοῦ αἰτοῦνται οἱ τῆς οἱασδήποτε ἐκκλησίας. ἰδοὺ οὖν ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐκ ἀντιλέγουσιν, διὰ δὲ τὸ μήτε μετὰ ταῦτα συμβῆναι, τουτέστιν ἐναντιωθῆναί μοι τοὺς ἐν τούτῳ τῷ πράγματι παρ' ἐμοῦ αἰτουμένους, ἐπειδὴ οἴδατε[10] πολλῶν ἐκκλησιῶν καὶ χειροτονιῶν φροντίδα με βαστάζειν, ᾧτινιδήποτε τῶν συνιερέων συνέλθω μετὰ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων τῆς ἡμετέρας συγκληρώσεως, ἐὰν ἀκαθοσίωτος εὑρεθῇ,[11] δίκαιόν ἐστιν κρῖναι

---

1) *У проп. все правило 55.* 2) епискѫпѫ *П.* 3) халкідоньскомꙋ *С.* 4) епискѫпъ *П.* 5) въпрошенꙋ *СП.* 6) трѣбѫющии *П.* 7) епискѫпѫ *П.* 8) не *П.* 9) въ тои вещи просѧщиимъ *проп. П.* 10) цркъвъ *С.* 11) и *проп. П.* 12) съ ерѣѡ (*мѣсто для 2 буквъ*) прѣидоу *П.* 13) и *вставл. П.* 14) есть *С.*

1) Ἐπίγονος P_1V. 2) καὶ вставл. P. 3) ἡμῶν καὶ συλλειτουργός V. 4) προσδέξασθαι cod. 5) διακόνων ἢ PP_1V. 6) ἢ вставл. PP_1V. 7) συνελθεῖν PP_1V (вм. οὖν ἐλθεῖν). 8) συζητουμένου P_1 (вм. τοῦ ζητουμένου). 9) αὐτῷ PP_1V. 10) οἶδα τῷ V. 11) εὑρεθείη PP_1V.

л. 131 а. любъви чь|то [1] подобаѥть сътворити· азъ бо ꙗко же вѣсте братиꙗ по отъданию бж͠ию мъногыихъ цр͠къ печали въсприѥмлю·

ноумидии [2] еп͠пъ [3] рече· Присно бѣаше господьство се прѣстолоу семоу да отъиодоу же хощеть и о ѥмьже имени повелѣнъ [4] ѥсть по хотѣнию коѥꙗждо цр͠кве поставлꙗти епп͠а· [5]

епигонии еп͠пъ [6] рече· Бл͠гаꙗ волꙗ прѣполавлꙗѥть [7] власть· мьнѥ бо дьрзаѥши ѥже можеши брати [8] ѥгда вьсѣмъ себѣ ꙗвлꙗти бл͠га и чл͠вколюбива имать бо се въ соудѣ твоѥмь· ꙗко оугодити ѥдиного когожьдо лице еп͠па· [9] въ пьрвѣѥмь же и [10] ѥдиномь съшьствии· аще съвѣси ѥже подъ властию тою быти сѣдалища того отъмьстьнѣѥ· понеже ноуждю имаши самъ вьсꙗ цр͠кви оутвьрждати· тѣмь власти тебѣ мы не дамъ· нъ знаменоуѥмъ ѥ твоимь изволѥниѥмь ꙗко подобаѥть дьржати присно· ѥгоже аще хощеши и поставлꙗти застоупающемъ [11] цр͠кви [12] и [13] съ прочими възискаѥмыꙗ ѿиодоу же съвѣси·

пистоумитианъ [14] еп͠пъ [15] рече· По семь аще къто ѥдиного тъчию имать

τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, τί δεῖ ποιῆσαι· ἐγὼ γάρ, ὡς ἴστε ἀδελφοί, κατὰ συγχώρησιν θεοῦ, πολλῶν ἐκκλησιῶν φροντίδος ἀντέχομαι. [1]

Νουμίδιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἀεὶ ὑπῆρξεν ἡ αὐθεντία αὕτη [2] τῷ θρόνῳ τούτῳ, ἵνα, ὅθεν ἤθελεν καὶ περὶ οἱουδήποτε [3] προετράπη ὀνόματος, [4] κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἑκάστης ἐκκλησίας ἐχειροτόνει ἐπίσκοπον.

Ἐπιγόνιος [5] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἡ ἀγαθοθέλεια μεσάζει τὴν ἐξουσίαν· ἧττον γὰρ τολμᾷς, εἴπερ [6] δύνῃ, ἀδελφέ, ἐν τῷ πᾶσιν ἑαυτὸν ἀποδεικνύειν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον· ἔχει [7] γὰρ τοῦτο ἐν τῇ κρίσει σου, τὸ ἀποθεραπεῦσαι ἑνὸς ἑκάστου ἐπισκόπου τὸ πρόσωπον· ἐν πρώτῃ δὲ καὶ μόνῃ [8] συνελεύσει, εἰ συνίδῃς, [9] τὸ ἐπ' ἐξουσίας ταύτῃ τῇ καθέδρᾳ εἶναι ἐκδικητέον, ἐπειδὴ ἀνάγκην ἔχεις αὐτὸς πάσας τὰς ἐκκλησίας ὑποστηρίζειν. ὅθεν ἐξουσίαν σοι ἡμεῖς οὐ δίδομεν, ἀλλ' ἐπισφραγίζομεν ταύτην τῇ σῇ προαιρέσει, ὥστε ἐξεῖναι ἀεὶ κρατεῖν ὃν ἂν θέλῃς, καὶ προχειρίζεσθαι προεστῶτας ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς λοιποῖς [10] τοὺς ζητουμένους, [11] ὅθεν συνίδοις· [12]

Πιστουμητιανὸς [13] ἐπίσκοπος εἶπεν· Εἶτα, ἐάν τις ἕνα καὶ μόνον σχῇ [14]

---

1) оуко *вставл. П.* 2) Нѹдимїи *С.* 3) епискѫпъ *П.* 4) повелѣлъ *С.* 5) епѫскѫпа *П.* 6) еп͠пъ *проп. С;* епискѫпъ *П.* 7) прѣполовлꙗеть *П.* 8) врате *П.* 9) епискѹпа *П.* 10) и *проп. П.* 11) застѫпающимъ *ПС* (*по С переправл.* и *передъ* м *въ* ѥ). 12) цр͠кви *С.* 13) и *проп. П.* 14) Спистѹмитианъ *С.* 15) епискѫпъ *П.*

1) ἀνέχομαι V, но схоліастъ вставл. τ между ν и έ. 2) αὕτη проп. V. 3) οἰδήποτε cod. 4) προσώπου V. 5) Ἀντίγονος P_1. 6) εἶπερ V; ἤπερ P. 7) ἔχεις PP_1V. 8) μόνον PP_1V. 9) συνείδεις V. 10) ταῖς λοιπαῖς PP_1. 11) καὶ вставл. PP_1V. 12) συνείδοις V; συνόδοις PP_1. 13) Ποστουμητιανός V. 14) ἔχῃ P.

попа ѥда[1] не подобаѥть ли самъ ѥдинъ отъ нѥ|го отъıатъ быти·

аврилии епп҇ъ рече· По отъданию[2] бж҇ию можеть ѥдинъ епп҇ъ мъногы поставлꙗти попы· попъ же на епискоупию неоудобь подобьнъ обрꙗщеться· тѣмь аще къто обрꙗщеться имѣꙗ ѥдиного тъчию попа и отъго[3] подобьна на епископию·[4] и того ѥдиного дължьнъ ѥсть дати[5] на поставлѥниѥ·

пистоумитианъ епп҇ъ[6] рече· То не аще ли инъ имать· мъножьство клирикъ· подобаѥть ли съ дроугыимь мъножьствомь сънитисꙗ·

аврилии епп҇ъ рече· Вѣ ꙗко же ты[7] съ иною цр҇квию сънидесꙗ съпорѣѥтьсꙗ· имѣꙗи мъножаишаꙗ клирикы· ѥдиного отъ нихъ на поставлѥниѥ обильствовати·

н҇ѕ·[8] о поставлꙗѥмыихъ въ обиталищи ихъ епп҇ѣхъ никоѥго отъмыщати строениꙗ·

онорать и оурбанъ епп҇а рекоста· Слышахомъ заповѣданоѥ· да обитѣли не съподоблꙗють примати епп҇ъ·[9] аще не съ похвалѥниѥмь того имьже поставлꙗѥми бываюць· въ странѣ же нашеи по отъданию пьрвѣѥ

πρεσβύτερον, μὴ ὀφείλει καὶ αὐτὸς ὁ εἷς ἐξ αὐτοῦ ἀφαιρεθῆναι; л. 131 b.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Κατὰ συγχώρησιν θεοῦ δύναται ὁ εἷς ἐπίσκοπος πολλοὺς χειροτονεῖν πρεσβυτέρους· πρεσβύτερος δὲ πρὸς ἐπισκοπὴν ἐπιτήδειος δυσχερῶς[1] εὑρίσκεται· δι' ὅ[2] ἐάν τις εὑρεθῇ ἔχων ἕνα μόνον[3] πρεσβύτερον, καὶ αὐτὸν ἐπιτήδειον τῇ ἐπισκοπῇ, καὶ αὐτὸν τὸν ἕνα ὀφείλει δοῦναι πρὸς χειροτονίαν.

Ποστουμιανὸς[4] ἐπίσκοπος εἶπεν· Οὐκοῦν, ἐὰν ἄλλος ἔχῃ[5] πλῆθος κληρικῶν, ὀφείλει μοι[6] τὸ ἕτερον πλῆθος συνελθεῖν;

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Δηλαδὴ ὃν τρόπον σὺν[7] τῇ ἑτέρᾳ ἐκκλησίᾳ συνῆλθες, συνωθήσεται[8] καὶ ὁ τοὺς πλείονας ἔχων κληρικοὺς ἕνα ἐξ αὐτῶν εἰς[9] χειροτονίαν σοι δαψιλεύσασθαι.

νς'. Περὶ τοῦ τοὺς ἐν ταῖς παροικίαις χειροτονουμένους ἐπισκόπους μή τινα ἑαυτοῖς ἐκδικεῖν διοίκησιν.

'Ονώρατος[10] καὶ Οὐρβανὸς[11] ἐπίσκοποι εἶπον· 'Ηκούσαμεν ὁρισθέν, ἵνα αἱ παροικίαι μὴ ἀξιοῦνται[13] λαμβάνειν ἐπισκόπους, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τούτου, ὑφ' ὃν[13] καθίσταντο· ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ἡμῶν, κατὰ συγχώρησιν τοῦ ἐξ ἀρχῆς

1) ѥди *C.* 2) стоданїю *П.* 3) *вм.* отъго: *C* ѿ то҇, *П* того. 4) епискѹпию *CП.* 5) дати *C.* 6) епискѫпъ *П.* 7) тыи *C.* 8) н҇ѕ *проп. П; У проп. все правило 56 и весь слѣдующій затѣмъ текстъ до стр. 359 32 включит.* 9) епискѹпъ *П.*

1) δυσχερῶς ἐπιτήδειος V. 3) μόνον ἕνα V. 4) Ποστουμητιανός V; Πιστουμητιανός PP_1. 5) ἔχει cod. 6) ὀφειλείμοις cod. 7) σὺ PP_1V. 8) συνωθηθήσεται P. 9) εἰς проп. P_1. 10) 'Ονωρᾶτος PP_1V. 11) οἱ вставл. P_1V Patm. 173. 12) V переправл. въ ἀξιῶνται. 13) ὑφ' ὧν Patm. 172.

одьржащааго строѥниꙗ еп҃па нѣкоѥго· въ тѣхъ обитѣльхъ поста|(л. 132 а.)вивъшеса еп҃пи[1] себѣ ѥще же иноꙗ отъмьщають· се възбранити любъвию вашего соуда и отълоучити[2] прочеѥ подобаѥть·

епигонии еп҃пъ рече· Коѥмоужьдо еп҃поу лѣпоѥ съхранѥно ѥсть· да отъ съпритѧжаниꙗ[3] еп҃оу· аще не съ похвалою область имоущааго· аще ли самъ отъдасть· ꙗко томоу повелѣноу бывъшю· свои сътѧжати еп҃пъ на прочаꙗ поставленаагo не налагати на строѥниꙗ· ꙗко ѥдино отъ тѣлесе[4] мъногъıихъ отъꙗто бывъ· то ѥдино тъкъмо съподобиса чьсть своѥго епископьства въсприꙗти·

аврилии еп҃пъ рече· Не невѣроую вьсѣхъ васъ любъви оугодити· ꙗко по повелѣнию пьрваaго еп҃па· ѥдиномоу ѥмоу дьржати[5] люди въ нихъже поставлѥнъ ѥсть· понѥже оубо вьса мьню повелѣна бъıти· аще вьса рѧдѧтьса помъıслъмь вашимь· си извѣстите вашимь възглашениѥмь·

вьси епископи рѣша· Вьсѣмъ намъ си въгодьна соуть вашимь написаниѥмь сиꙗ извѣщаваѥмъ·

---

1) еп҃пѣхъ *С.* 2) ѿлѫчати *П.* 3) притѧженїа *П*; притѧжанїа *С.* 4) тѣлесе *П.* 5) дaржати *С.*

κατέχοντος τὰς διοικήσεις ἐπισκόπου τινός,[1] εἰς τὰς[2] αὐτὰς παροικίας χειροτονηθέντες ἐπίσκοποι ἑαυτοῖς ἔτι μὴν ἑτέρας διεκδικοῦσιν· τοῦτο καὶ κωλυθῆναι τῇ ἀγάπῃ τῆς ὑμετέρας κρίσεως καὶ ἀναρτηθῆναι τοῦ λοιποῦ ὀφείλει.

Ἐπιγόνιος[3] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἑκάστῳ ἐπισκόπῳ τὸ πρέπον ἐφυλάχθη,[4] ἵνα ἐκ τῆς συγκτησίας τῶν παροικιῶν μηδὲν ἀποδρεφθείη[5] πρὸς τὸ ἴδιον κτήσασθαι ἐπίσκοπον, εἰ μὴ κατὰ συναίνεσιν τοῦ τὴν ἐξουσίαν ἔχοντος· ἐὰν δὲ αὐτὸς παραχωρήσῃ, ὥστε τὴν αὐτὴν διοίκησιν ἐπιτραπεῖσαν ἴδιον κτήσασθαι ἐπίσκοπον, εἰς τὰς λοιπὰς τὸν προχειρισθέντα μὴ ἐπιβάλλεσθαι[6] διοικήσεις, διότι μία ἐκ τοῦ σώματος τῶν πολλῶν ἀφαιρεθεῖσα,[7] αὕτη[8] καὶ μόνη ἠξιώθη τιμὴν ἰδίας ἐπισκοπῆς ἀναδέξασθαι.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Οὐκ ἀμφιβάλλω τῇ πάντων ὑμῶν ἀγάπῃ ἀρέσκειν, ὥστε τὸν κατὰ συγχώρησιν τοῦ προτέρου (л. 142b) ἐπισκόπου ἐν τῇ διοικήσει προχειρισθέντα ἐπίσκοπον μόνον αὐτὸν κατέχειν τὸν λαόν, εἰς ὃν ἐχειροτονήθη. ἐπειδὴ οὖν πάντα νομίζω εἶναι τετρακταϊσμένα, ἐὰν πάντα στοιχῇ τῷ λογισμῷ ὑμῶν, ταῦτα βεβαιώσατε τῇ ὑμετέρᾳ ἐκφωνήσει.

Πάντες οἱ ἐπίσκοποι εἶπον· Πᾶσιν ἡμῖν ταῦτα ἤρεσεν[9] καὶ τῇ ὑμετέρᾳ[10] ὑπογραφῇ ταῦτα βεβαιοῦμεν.

---

1) τινὲς PP_1V. 2) τὰς проп. P_1. 3) Ἐπίγονος P_1. 4) ἐφυλαχθῇ Patm. 172. 5) ἀποδρυφθείη V, но надъ υ надпис. ε. 6) ἐπιβαλέσθαι P_1 Patm. 173. 7) καὶ вставл. V. 8) αὐτὴ PV. 9) ἤρεσαν P. 10) ἡμετέρᾳ P_1.

и написахомъ· аврилии епп̃ъ рече· Цр̃кве[1] калхидоньскꙑꙗ[2] соущююоу[3] сѣдалищю· съпохвалихъ и почьтенаꙗ написахъ·[4] | тако же и прочии епп̃и[5] написаша·

Въ семь съборѣ ӡаповѣдано ѥсть· да епп̃ъ бес посъла[ан]ааго[6] не пловеть·

при кесарии и[7] атицѣ прѣсвѣтьлꙑихъ властель·[8] прѣже шести каландъ ноулꙗ въ калхидонѣ·[9] годѣ бꙑсть ни ѥдиномоу отъ епп̃ъ плоути бес посълании пьрвѣишааго сътворенаꙗ ища въ властьнꙑихъ ѡбрꙗщеть·

Отъ[10] събора[11] сего властелѥ къ цр̃емъ[12] написани[13] ѥпископи посꙑлаютьсꙗ

по владꙑчьствѣ прѣславьнꙑихъ цр̃ь·[14] онорꙑꙗ августа въ· д҃· и евътоухиана свѣтьлааго прѣжде· е҃· каландъ маиа въ калхидонѣ[15] на съньмищи рестоутивꙑи цр̃кве·[16]

въ томь съборѣ владꙑчьство приꙗста· епигонии и викентианъ епп̃а·[17] да ӡакона сънодобꙗтьсꙗ отъ прѣславьнꙑихъ о прибѣгающиимъ въ цр̃квь ꙗкого же когда ӡатворенꙑихъ винахъ· ꙗко ни ѥдиномоу же съмѣти отътъргати

Καὶ ὑπέγραψαν.[1] Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας Καρχηδόνος τῷ παρόντι δεκρέτῳ συνήνεσα καὶ ἀναγνωσθέντα[2] ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοι- л. 132 b.
ποὶ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν.

Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ ὡρίσθη, ἵνα ἐπίσκοπος[3] χωρὶς ἀπολυτικῆς μὴ πλεύσῃ.[4]

Ἐπὶ Καισαρίου καὶ Ἀττικοῦ, τῶν λαμπροτάτων ὑπάτων, τῇ πρὸ ϛʹ καλανδῶν ἰουλίων, ἐν Καρχηδόνι, ἤρεσεν μηδένα τῶν ἐπισκόπων πλέειν χωρὶς ἀπολυτικῆς τοῦ πρωτεύοντος. Τὰ πεπραγμένα[5] ζητῶν ἐν τοῖς αὐθεντικοῖς εὑρήσει.

Ἐκ τῆς συνόδου ταύτης τοποτηρηταὶ πρὸς τοὺς βασιλέας οἱ ὑπογεγραμμένοι ἐπίσκοποι ἀποστέλλονται.

Μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν ἐνδόξων[6] βασιλέων Ὀνωρίου αὐγούστου τῷ τετάρτῳ καὶ Εὐτυχιανοῦ τοῦ λαμπροτάτου, τῇ πρὸ εʹ καλανδῶν μαίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὸ σήκρητον[7] τῆς Ῥεστητούτης ἐκκλησίας.

Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ τοποτηρησίαν ἀνεδέξατο[8] Ἐπιγόνιος καὶ Βικεντιανὸς οἱ ἐπίσκοποι, ἵνα νόμου ἀξιωθῶσιν παρὰ τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων περὶ τῶν καταφευγόντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ οἱαισδήποτε ἐγκεκυλισμένων εὐθύναις, ὥστε μηδένα τολμᾶν ἀποσπᾶν.

---

1) Цр̃кве *С.* 2) халкидоньскꙑꙗ *С.* 3) сѫщи *С.* 4) написаха *С.* 5) епискѫпї *П.* 6) *исправл. по П*; посълаꙗго *С.* 7) и *проп. ПС.* 8) властелѣ *П.* 9) халкидонѣ *С.* 10) Отъ *проп. С.* 11) съборъ *С.* 12) цр̃емь *ПС.* 13) написание *С.* 14) цр̃е *П*; цр̃ь *С.* 15) халкидонѣ *С.* 16) цр̃кве *С.* 17) епискѫпа *П.*

1) οὕτως вставл. V. 2) ἀναγνωσθέντι PP_1V. 3) ἐπίσκοποι V. 4) χωρὶς ἀπολυτικῆς μὴ πλεύσῃ не дописан. V, гдѣ эти слова должны были находиться киноварью на первой строкѣ л. 106^b. 5) ὁ вставл. PP_1V. 6) ἐνδοξοτάτων PP_1V. 7) σέκρετον V; σηκρῆτον PP_1. 8) ἀνεδέξαντο PP_1.

въ томь съборѣ мольбоу посълѣте къ римьскоуоумоу и медноланьскоуоу [1] еппома· о младеньцихъ крыщенъихъ отъ еретикъ и отъ цр҃ѧ [2] же· ѿ останъцѣхъ коумирьскъихъ ꙗко отъꙗтъ ꙗ· и о инѣхъ же мъножаиших вещии

по [3] владъıчьствѣ флавиа стелихона прѣ|свѣтьлаго прѣжде шести каландъ иоулиа въ калхидонѣ· [4] на мѣстѣ реститоутовъı цр҃кве· прѣжде сѣдъ коупьно съ еппъı своими прѣстоꙗщемъ диꙗкономъ· авриании еппъ [5] рече· [6] Цр҃квъ бж҃ии оутвьрженъıихъ по вьсеи странѣ· африкинстѣи и бѣдъı съвѣсть [7] коупьно съ мъноıю ваша любъı пр҃стаѧ братиꙗ· и понꙗже гоу подаюцю аще и въ части съкоуписа пришьствие пр҃ѣбьнаго вашего съшьствиꙗ· мьнить же ми сѧ на срѣдоу принести· тъıꙗ же ꙗко же речено ѥсть бѣдъı ꙗже своѥю печалию възмогоша нслѣдити· ꙗже аще оутвьрди ваша чистота· подобьно да боудеть приꙗти ѥдиного [8] съсвщ҃еника отъ нашего числа· хотѧщаго гд҃ьнею помощию вашихъ ради млтвъ·

Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ πρεσβεία ἀποστέλλεται πρὸς τοὺς Ῥώμης καὶ Μεδιολάνου [1] ἐπισκόπους περὶ τῶν νηπίων τῶν παρὰ τοῖς αἱρετικοῖς βαπτισθέντων, καὶ παρὰ τῷ βασιλεῖ δὲ περὶ τοῦ τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν εἰδώλων ἀφαιρεθῆναι, καὶ περὶ ἄλλων δὲ πλείστων πραγμάτων.

Μετὰ τὴν ὑπατείαν Φλαβίου Στελίχωνος τοῦ λαμπροτάτου, τῇ πρὸ ϛʹ [2] καλανδῶν ἰουλίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὸ σήκρητον [3] τῆς Ῥεστητούτης ἐκκλησίας, προκαθίσας ἅμα τοῖς συνεπισκόποις αὐτοῦ, παρεστώτων τῶν διακόνων, Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ, τῶν ἀνὰ πᾶσαν τὴν τῶν Ἄφρων χώραν καθιδρυμένων τὰς ἀνάγκας ἀκριβῶς ἅμα ἐμοὶ ἐπίσταται ἡ ὑμετέρα ἀγάπη, ἁγιώτατοι ἀδελφοί· καὶ ἐπειδὴ τοῦ κυρίου παρέχοντος κἂν ἐν μέρει συνήχθη ἡ παρουσία τῆς ὁσίας ὑμῶν συνελεύσεως, δοκεῖ μοι εἰς μέσον προκομίσαι τὰς αὐτάς, ὡς εἴρηται, (л. 143^b) ἀνάγκας, ἅπερ [4] οἰκείᾳ φροντίδι ἠδυνήθησαν [5] ἀνιχνεῦσαι· ἅστινας ἡνίκα ἐπικυρώσει [6] ἡ ὑμετέρα εἰλικρινότης, ἀκόλουθον ἔσται ἐπιδέξασθαι [7] ἕνα συνιερέα ἐκ τοῦ ἡμετέρου ἀριθμοῦ, τὸν ὀφείλοντα τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ διὰ τῶν εὐχῶν ὑμῶν

1) медноланьскꙋ *C*; меднωланьскомѫ *П*. 2) цр҃ѧ *ПС*. 3) по҃ *П*. 4) халкидонѣ *С*. 5) епискѫпъ *П*. 6) *С in m.* н҃з. 7) афрікинсть *С*, *такъ какъ проп.* стѣи и бѣдъı съвѣ. 8) едино *П*.

1) Μεδιολανοῦ P_1P. 2) δεκαὲξ PP_1V. 3) σηκρῆτον PP_1. 4) ἅσπερ PP_1V. 5) ἠδυνήθην PP_1V (Patm. 172 переправл. въ ἐδυνήθην). 6) ἐπικυρώσῃ PP_1V. 7) ἐπιλέξασθαι V; ἀποδέξασθαι PP_1.

тꙑѩ самꙑѩ бѣдꙑ въсприѩти и крѣпъко съвьршенꙑ[1] принести на онъполъ италиискꙑѩ странꙑ· иже възможеть тоую же бѣдоу и[2] болѣзнь[3] и трѣбованиѥ наше прѣдъставити прѣст҇ѣи братии и съслоужьбьникомъ вашимъ·[4] томоу оубо анастасиоу[5] поклоньноуоумоу ст҇оуоумоу съборьнааго сѣдалища еп҇поу· обомоу же ѥще оубо прст҇оуоумоу братоу венериоу чиститею црк҇ве[6] медиоланьскꙑѩ· отъ тою бо прѣстолоу възбранено бꙑсть иже познають· обь|щею бѣдою вельми подобьно прѣдати ꙗко толико ѥсть клирикомъ трѣбованиѥ· и мъногꙑ црк҇ви[7] тако соуть запоустѣлꙑ· ꙗко ни ѥдиного же диꙗкона понѣ некънижьника имѣти обрѣстисѧ о прочиихъ же вꙑшьниихъ степеньхъ и чинъхъ мълчаливѣѥ помꙑшлꙗю· понѥже ꙗко же рекохъ аще дьꙗкона слоужениѥ неоудобь обрѧщетьсѧ· мъного паче о вꙑшьниихъ чьсти ꙗвѣ бꙑти· и вьсед҇невьнꙑѩ плача различьнꙑихъ и просто оумирающиихъ людии прочеѥ не тьрпимъ·[8] имьже аще или къгда[9] же хощемъ помощи· тѧжькаꙗ безъотъвѣтьнаꙗ вина бечисльнꙑихъ погꙑбающиихъ дш҇ь ожидаѥть насъ отъ бога·

ταύτας[1] αὐτὰς τὰς ἀνάγκας ἀναδέξασθαι, καὶ ἀνδρείως ἐξανυστέας ἀποκομίσαι πρὸς τὰ περαματικὰ τῆς Ἰταλίας μέρη, ὅστις δυνηθῇ αὐτήν τε τὴν ἀνάγκην καὶ τὸν πόνον καὶ τὴν ἔνδειαν ἡμῶν παραστῆσαι τοῖς ἁγιωτάτοις ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς ἡμῶν, τούτῳ[2] μὲν Ἀναστασίῳ τῷ προσκυνητῷ ἁγίῳ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας ἐπισκόπῳ, τούτῳ[3] δὲ ἔτι μὴν τῷ ἁγιωτάτῳ ἀδελφῷ Βενερίῳ, τῷ ἱερεῖ τῆς ἐν Μεδιολάνῳ[4] ἐκκλησίας· ἐκ τούτων γὰρ τῶν θρόνων ἐκωλύθη, ὅπερ ἐπιγνοῖεν κοινῷ κινδύνῳ μεγάλως ὀφείλειν προνοηθῆναι,[5] л. 133 b. ὅτι τοσαύτη ἐστὶν κληρικῶν ἔνδεια καὶ πολλαὶ ἐκκλησίαι οὕτως ὑπάρχουσιν ἔρημοι, ὡς μηδένα διάκονον κἂν ἀγράμματον ἔχειν εὑρίσκεσθαι. περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων βαθμῶν καὶ τάξεων σιωπητέον ὑπολαμβάνω, ἐπειδή, ὡς εἶπον, ἐὰν ἡ τοῦ διακόνου ὑπουργία οὐκ εὐχερῶς εὑρίσκεται,[6] πολλῷ πλέον περὶ (л. 144ᵃ) τῶν ἀνωτέρω[7] τιμῶν κατάδηλον ὑπάρχειν.[8] καὶ τοὺς καθημερινοὺς θρήνους τῶν διαφόρων καὶ σχεδὸν ἀποθνησκόντων λαῶν τοῦ λοιποῦ οὐχ ὑποφέρομεν, οἷς εἰ μηδέποτε θελήσωμεν[9] βοηθῆσαι, βαρυτάτη καὶ ἀναπολόγητος αἰτία τῶν ἀναριθμήτων[10] ἀπολλυμένων ψυχῶν ἐκδέχεται ἡμᾶς παρὰ τῷ θεῷ.

---

1) свръшеныи *С.* 2) бѣдоу и *проп. П.* 3) болѣзнѣ *С.* 4) нашимъ *П.* 5) анастасiиоу *П.* 6) црк҇ве *С.* 7) црк҇ви *С.* 8) тръпимъ *П.* 9) и никог҇а *П* (*вм.* или къгда).

1) τούτας P (Patm. 172 переправл. изъ τοῦ τὰς). 2) τοῦτο PV. 3) τοῦτο PP_1V. 4) Μεδιολανῷ P. 5) προηθῆναι cod. 6) εὑρίσκηται V. 7) ἀνωτέρων PP_1V. 8) ὑπάρχει PP_1V. 9) θελήσομεν V. 10) ἀναριθμήτων проп. PP_1.

н҃з·[1] ꙗко малꙑꙗ отъ донатъ крꙑщаѥмꙑꙗ въ съборьнѣи црк҃ви и клирикꙑ[2] поставлꙗти·

Тѣмь понѥже въ вꙑшьнимь съборѣ заповѣданоѥ· помьнить коупьно съ мьною[3] ваше ѥдинодш҃ьѥ· ꙗко отъ донатъ малꙑꙗ крꙑщаѥмꙑꙗ·[4] никъгда же могоущемъ[5] вѣдѣти прѣльстьнꙑихъ пагоубоу· по пришьствии въ врѣмѧ помꙑсла приꙗтьна познавъши[6] истинѣ зълоѥ· онѣхъ гноушающемъсѧ къ съборьнѣи бж҃ии црк҃ви по вьсемоу мироу пролитѣи чинъмь старѣишиимь положениѥмь роукꙑ ꙗвитисѧ | (л. 134 а.) таковꙑимъ отъ прѣльстьнааго имене· не подобаѥть пакостити на чинъ наслѣдиꙗ· ѥгда истиньноую црк҃вь на себѣ непьщевала къ вѣрѣ пристоупающе и въ неи х҃ви вѣровавъше· троицѣ освщ҃енꙑꙗ приꙗша· ꙗже вьсѧ истиньнаꙗ и ст҃аꙗ и бж҃ьствьнаꙗ ꙗвѣ ѥсть· и въ тѣхъ вьсѣхъ дш҃евьноуоумоу оупъванию бꙑти и ѥще паче оубо и[7] ѥрѥтичьскоѥ прѣжде приꙗтоѥ· дьрзновениѥ имени истиньноуоумоу противлꙗющеисѧ нѣкаꙗ прѣдати мьздѧть· сиꙗ понѥже проста ꙗко же

νζ΄. Ὥστε τοὺς μικροὺς παρὰ τοῖς Δονατισταῖς βαπτιζομένους ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ[1] κληρικοὺς χειροτονεῖσθαι.

Δι᾿ ὅ[2] ἐπειδὴ ἐν τῇ ἀνωτέρω[3] συνόδῳ ὁρισθὲν μέμνηται ἅμα ἐμοὶ ἡ ὑμετέρα ὁμοψυχία, ὥστε τοὺς παρὰ τοῖς Δονατισταῖς μικροὺς βαπτιζομένους καὶ[4] μηδέπω[5] δυναμένους γινώσκειν τῆς πλάνης αὐτῶν τὸν ὄλεθρον, μετὰ τὸ εἰς κεῖραν λογισμοῦ δεκτικὴν[6] παραγενέσθαι, ἐπιγνωσθείσης τῆς ἀληθείας, τὴν φαυλότητα ἐκείνων βδελυττομένους,[7] πρὸς τὴν καθολικὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν, τὴν ἀνὰ πάντα τὸν κόσμον διακεχυμένην, τάξει ἀρχαίᾳ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῆς χειρὸς ἀναδεχθῆναι[8] τοὺς τοιούτους ἐκ τοῦ τῆς πλάνης ὀνόματος μὴ ὀφείλειν ἐμποδίζεσθαι εἰς τάξιν κληρώσεως, ὁπόταν τὴν ἀληθινὴν ἐκκλησίαν ἰδίαν ἑαυτῶν ἐλογίσαντο τῇ πίστει προσερχόμενοι, καὶ ἐν αὐτῇ τῷ Χριστῷ πιστεύσαντες, τῆς τριάδος τὰ ἁγιάσματα ὑπεδέξαντο, ἅτινα (л. 144^b) πάντα ἀληθῆ καὶ ἅγια καὶ θεῖα εἶναι δῆλόν ἐστιν καὶ ἐν τούτοις πᾶσιν[9] τὴν τῆς ψυχῆς ἐλπίδα ὑπάρχειν. κἂν εἰ τὰ[10] μάλιστα οὖν καὶ ἡ τῶν αἱρετικῶν προληφθεῖσα τόλμα τῷ ὀνόματι τῆς ἀληθείας ἐναντιούμενά τινα παραδιδόναι προπετεύεται,[11] ταῦτα ἐπειδὴ ἁπλᾶ,[12] ὡς

---

1) *У проп. все правило 57.* 2) и *вставл. П.* 3) ю *С (вм.* съ мною). 4) крещаемаа *П.* 5) могущимъ *П.* 6) познавшїи *П.* 7) и *проп. С.*

1) ἐκκλησίᾳ проп. PP_1; Καρχηδόνι V (вм. καθολικῇ ἐκκλησίᾳ). 2) διό PV 3) ἀνωτέρᾳ PP_1V. 4) καὶ проп. PP_1. 5) μηδέποτε V. 6) δεκτικὸν V. 7) βδελυττομένων V. 8) ἀναδειχθῆναι P_1V. 9) πᾶσαν PP_1V. 10) εἶτα Patm. 172 (вм. εἰ τὰ). 11) προπετεύηται Patm. 172. 12) εἰσιν вставл. PP_1V.

оучить с҃тыи а҃плъ г҃лꙗ· юдинъ б҃ъ юдина вѣра юдино кр҃щениѥ· и дължьноѥ къ юдиномоу даꙗти отъꙗти не достоить· проклинаѥмоу прѣльстьноуоумоу имени положениѥмь роукоу ꙗвꙗтьсꙗ въ юдинои ц҃ркъви ꙗко же реченъи голоубь и юдиноу м҃трь хрьстиꙗномъ· въ нѥиже вьсꙗ оставлѥниꙗ с҃псьнаꙗ вѣчьна· и животьнаꙗ приѥмлютьсꙗ· ꙗко же прѣбъıвающиимъ въ ересѣ велико томлѥниѥ осоужениꙗ приѡ҃брѣтають· да юже вѣ имъ въ истинѣ къ вѣчьноуоумоу животоу· подобьнѣѥ свѣтьло· боудеть имъ въ прѣльсти то тьмьнѣѥ и болѥ осоуждено ѥго нѣции [1] оубѣжаша и ц҃ркве съборьнꙑꙗ м҃тре праваꙗ познавъ|ше вьсѣмъ тѣмъ с҃тымъ таинамъ любьзно истинѣ вѣроваша и приꙗша таковъıимъ· ѥгда искоушениѥ [2] б҃лгаго житиꙗ приstоупить не невѣрьѥмь· и жрѣбии на слѣждениѥ с҃тыихъ оутвьрдитьсꙗ· и паче въ толицѣ [3] бѣдѣ вещии· ни юдинъ ѥсть не даꙗи того· аще ли нѣции того же повелѣниꙗ клирици съ мъножьствъмь и чьстьми своими къ намъ прѣити въсхотꙗть· иже любъвию чьсти съвѣщають на жизнь и държать на съпасениѥ нъ

διδάσκει ὁ ἅγιος ἀπόστολος λέγων· Εἷς θεός, μία πίστις, ἓν βάπτισμα. καὶ τὸ ὀφεῖλον προσάπαξ δίδοσθαι ἐπαναληφθῆναι οὐκ ἔξεστιν, ἀναθεματιζομένου τοῦ τῆς πλάνης ὀνόματος, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῆς χειρὸς ἀναδεχθῶσιν[1] εἰς τὴν[2] μίαν ἐκκλησίαν, τήν, ὡς εἴρηται, περιστερὰν καὶ μόνην μητέρα τῶν χριστιανῶν, ἐν ᾗ πάντα[3] ἁγιάσματα σωτηριωδῶς αἰώνια καὶ ζωτικὰ παραλαμβάνονται, ἅτινα τοῖς ἐπιμένουσιν ἐν τῇ αἱρέσει μεγάλην τῆς καταδίκης τὴν τιμωρίαν πορίζουσιν, ἵνα, ὅπερ ἦν αὐτοῖς ἐν τῇ ἀληθείᾳ πρὸς τὴν αἰωνίαν ζωὴν ἀκολουθητέον φωτεινοτέρως, τοῦτο γένηται αὐτοῖς ἐν τῇ πλάνῃ σκοτεινότερον καὶ πλέον καταδεδικασμένον· ὅπερ τινὲς ἔφυγον καὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς καθολικῆς μητρὸς τὰ εὐθύτατα ἐπιγνόντες, πάντα л. 134 b.
ἐκεῖνα τὰ ἅγια μυστήρια φίλτρῳ τῆς ἀληθείας ἐπίστευσαν (л. 145ᵃ) καὶ ὑπεδέξαντο. τοῖς τοιούτοις, ὅταν δοκιμὴ χρηστοῦ βίου προσέλθοι, ἀναμφιβόλως καὶ κλῆρος πρὸς ὑπουργίαν τῶν ἁγίων προσκυρωθήσεται· καὶ μάλιστα ἐν τῇ τοσαύτῃ τῶν πραγμάτων ἀνάγκῃ οὐδείς ἐστιν ὁ μὴ τοῦτο παραχωρῶν. Εἰ δέ τινες τοῦ αὐτοῦ δόγματος κληρικοὶ μετὰ τοῦ πλήθους καὶ τῶν τιμῶν αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς μετελθεῖν ποθήσουσιν, οἵτινες τῷ ἔρωτι τῆς τιμῆς συμβουλεύουσιν πρὸς ζωὴν καὶ κατέχουσι πρὸς σωτηρίαν, ἀλλὰ

1) и вставл. *С.* 2) и вставл. *П.* 3) толицѣмъ *П.*

1) ἀναδειχθῶσιν V. 2) τὴν проп. V. 3) τὰ вставл. PP_1V.

се соуждю[1] постижьнѣѥ большиимь разоумъмь соудивъшемъ прѣжереченѣи братии· да разоумьнѣишиимь ихъ съвѣтъ нашего възношениꙗ слово разоумѣють· и ны извѣстити съподобѧть на польזьноѥ о сеи вещи ѿ насъ въобразити· тъкъмо же о кръщенъихъ младеньць довълѣѥмъ· да аще въгодьно ѥсть имъ съ нашиимь похвалѧть изволѥниѥмь о поставлѥнии сихъ· вьсѧ оубо ꙗже вꙑше съвьрахомъ отъ с҃тъıихъ еп҃пъ·[2] дѣтельнъıимъ бъıти оправьдаѥть коупьно съ мъноѭ чьстьноѥ ваше братолюбиѥ·

τοῦτο καταλειπτέον κρίνω τῇ μείζονι κατανοήσει, ψηφιωμένων[1] τῶν προλεχθέντων ἀδελφῶν, ἵνα τῇ συνετωτέρᾳ αὐτῶν βουλῇ τῆς ἡμετέρας ἀναφορᾶς τὸν λόγον διαγνῶσιν καὶ ἡμᾶς βεβαιῶσαι καταξιώσωσιν εἰς τὸ ὀφεῖλον περὶ τούτου τοῦ πράγματος παρ' ἡμῶν τυπωθῆναι. μόνον δὲ περὶ τῶν ἐν νηπιότητι βαπτισθέντων ἀρκούμεθα, ἵνα, εἰ ἀρέσκει[2] αὐτοῖς, τῇ ἡμετέρᾳ συναινέσωσι προαιρέσει περὶ τοῦ χειροτονεῖσθαι τούτους. Πάντα τοίνυν, ἃ ἀνωτέρω συνηγάγομεν, παρὰ τοῖς ἁγιωτάτοις ἐπισκόποις πρακτέα εἶναι δικαιοῖ ἅμα ἐμοὶ ἡ ἔντιμος ὑμῶν ἀδελφότης.

н҃и·[3] ѿ останъцѣхъ коумирьскъıихъ ц҃ркв дължьнъıихъ ихъже ради испросити подобаѥть оу вѣрьнъıихъ ц҃рь·[4]

νη'. Περὶ τῶν ἐγκαταλειμμάτων τῶν εἰδώλων καὶ ναῶν τῶν ὀφειλόντων ἐξαλειφθῆναι, ὧν χάριν αἰτῆσαι δεῖ τοὺς θρησκευτικωτάτους βασιλεῖς.[3]

л. 135 а. | Ꙗко останъкꙑ коумирьскꙑꙗ по вьсеи афрڅикии повелѣти[5] отъноудь отъсѣщи· ибо на мъногъıихъ мѣстѣхъ приморьнъıихъ и въ разлічьнъıихъ тварьхъ растеть ѥще прѣльсти тоꙗ неправьда· да запрѣщено боудеть потрѣбити и ц҃ркви ихъ иже на селѣхъ· и въ съкръвенъıихъ мѣстѣхъ безъ нѣкоѥго оукрашениꙗ[6] стоꙗще вьсѧцѣмь образъмь да повелѣнꙑ[7] боудоуть разврати.

Ὥστε τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν εἰδώλων τὰ κατὰ πᾶσαν τὴν Ἀφρικὴν κελεῦσαι παντελῶς ἀνακοπῆναι (καὶ γὰρ ἐν πολλοῖς τόποις παραθαλασσίοις καὶ διαφόροις κτήσεσιν ἀκμάζει ἔτι τῆς πλάνης ταύτης ἡ ἀδικία), ἵνα παραγγελθῶσιν καὶ αὐτὰ ἀπαλειφθῆναι,[4] καὶ οἱ ναοὶ αὐτῶν οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ ἐν[5] ἀποκεκρυμμένοις τόποις χωρὶς τινος εὐκοσμίας καθεστῶτες παντὶ τρόπῳ κελευσθῶσιν καταστραφῆναι.

---

1) нѫжю *П.* 2) епискѹпъ *П.* 3) *У проп. все правило 58;* н҃и *проп. П.* 4) ц҃рь *СП.* 5) повелѣтїи *П.* 6) благоѹкрашенїа *П.* 7) повелѣныи *П.*

1) ψηφισομένων PP_1V. 2) ἀρέσκῃ P_1V. 3) βασιλέας V Patm. 173. 4) ἀπολειφθῆναι P_1. 5) ἐν проп. P.

п҃д҃·[1] ѡ клирицѣхъ разоумиа ради своѥго имъ соуда· не ноудити прѣдъ людьми послоушьстовати·[2]

Подобаѥть испросити ѥще оубо да заповѣдати съподобатьсѧ·[3] ꙗко аще нѣции въ цр҃кви· ꙗкоу же къгда виноу ап҃льскыимь правьдьныимь належащюю цр҃квамъ обнажити[4] въсхотѧть· и равьно раздѣлѥниѥ клирикъ ѥдиной части негодити начьнеть· не подобаѥть на соудищи[5] или на послоушьство призъвати клирика того прѣжде съмотривъшааго и тоую же[6] вещь· или съмотрѧщюоумоу полоученаꙗ· и да никъто же лицю цр҃кьноуоумоу подобьнааго нанесеть ꙗко подобаѥть послоушьствовати·

νθ'. Περὶ τοὺς[1] κληρικοὺς χάριν διαγνώσεως τῆς οἰκείας αὐτῶν κρίσεως μὴ ἀναγκάζεσθαι δημοσίως μαρτυρεῖν.

Δεῖ αἰτῆσαι ἔτι μὴν, ἵνα ὁρίσαι καταξιώσωσιν, ὥστε, ἐάν τινες ἐν ἐκκλησίᾳ οἱανδήποτε αἰτίαν ἀποστολικῷ δικαίῳ τῷ ταῖς ἐκκλησίαις ἐπικειμένῳ γυμνάσαι θελήσωσιν[2] καὶ ἴσως ἡ τομὴ τῶν κληρικῶν τῷ ἑνὶ μέρει ἀπαρέσοι, μὴ ἐξεῖναι πρὸς δικαστήριον ἢ[3] μαρτυρίαν προσκαλεῖσθαι[4] τὸν κληρικὸν ἐκεῖνον, τὸν πρότερον τὸ αὐτὸ[5] πρᾶγμα σκοπήσαντα, ἢ καὶ σκοπουμένῳ παρατυχόντα· καὶ ἵνα μηδὲ προσώπῳ τις[6] ἐκκλησιαστικῷ προσῆκον[7] ἐναχθείη περὶ τοῦ ὀφείλειν μαρτυρεῖν.

ѯ҃·[7] ꙗко отъꙗти елиньскыꙗ пиры·

| Еще оубо испросити отъ хрьстьꙗнъиихъ цр҃ь[8] понѥже чрѣсъ б҃жиꙗ заповѣди на мъногъихъ мѣстѣхъ пирове тако съвьршаютьсѧ· отъ ꙗзычьнъıꙗ прѣльсти принесенꙑꙗ ѧко же хрьстиꙗномъ съ елинъı тако и съкоуплѧтисѧ на трѣбоу тѣхъ да повелѧть таковъꙗ възбранити отъ градъ и отъ зъданий· паче ꙗко и въ тѣхъ памѧтьхъ

ξ'.[8] Περὶ τοῦ ἀφελέσθαι τὰ τῶν Ἑλλήνων συμπόσια.

Κἀκεῖνο ἔτι μὴν δεῖ αἰτῆσαι παρὰ л. 135 b.
τῶν χριστιανῶν βασιλέων, ἐπειδὴ παρὰ τα θεῖα παραγγέλματα ἐν[9] πολλοῖς τόποις συμπόσια οὕτως ἐπιτελοῦνται, ἐκ τῆς ἐθνικῆς πλάνης προενεχθέντα, ὡς καὶ χριστιανοὺς τοῖς Ἕλλησι λάθρα προσσυνάγεσθαι ἐπὶ τῇ τούτων τελετῇ, ἵνα κελεύσωσι τὰ τοιαῦτα κωλυθῆναι[10] ἐκ τῶν πόλεων καὶ ἐκ τῶν κτήσεων· μάλιστα, ὅτι καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γενεσίοις

---

1) *У проп. все правило 59.* 2) послꙋшьствовати *С*; послѫшествова *П*. 3) сп҃обитсѧ *П*. 4) ѡбнажати *П*. 5) сꙋдищѥ *П*. 6) же *проп. П*. 7) *У проп. все правило 60;* ѯ҃ *проп. П*. 8) цр҃ь *СП*.

1) τοῦ PP_1V. 2) ἐθελήσωσι V. 3) εἰς PP_1V. 4) προκαλεῖσθαι PV. 5) τῷ αὐτῷ cod. 6) τίς cod. P. 7) προσήκων PP_1V. 8) cod. проп. ξ'. 9) ἐν проп. V. 10) καὶ вставл. PP_1V.

блаженъıихъ мч҇никъ· въ нѣкъıихъ градѣхъ· и въ тѣхъ свщ҇енъıихъ мѣстѣхъ таковаꙗ прѣгрѣшати не стъıдѧтьсѧ· въ наслажениѥ же г҇лати стоудъ ѥсть плѧсаниꙗ [1] скврьнꙑаꙗ на селѣхъ и на халоугахъ съврьшають· ꙗко домовитъıихъ госпождь чьстию и инѣмъ женамъ бещисльнъıихъ стоудъмь приходѧщиихъ бл҇гобоꙗзньно въ ст҇ъıи дн҇ь· нечистъıми роуганиі [2] ꙁьрѣти· [3] ꙗко же и самоꙗ вѣрѣ просто бѣгати [4] пристоуплениꙗ· [5]

ѯа҃· [6] о позорѣхъ· да въ н҇длю и въ прочаꙗ ст҇ъıꙗ праꙁдьникъı никако же да не творѧть·

И тоу бо ѥще подобаѥть испросити да позори [7] игрьнии въ н҇длю и въ прочаꙗ свѣтьлъıꙗ дн҇и [8] хрьстиꙗньскъıꙗ вѣрꙑ да въꙁбранѧютьсѧ· паче же въ осмъıи дн҇ь ст҇ъıꙗ пасхꙑ народи на коньноѥ оуристаниѥ нежели въ л. 136 а. цр҇квь съходѧтьсѧ· | подобьно прѣнести повелѣнъıꙗ ихъ дьни· ѥгда сърѧщеть и не подобьно комоу отъ хрьстиꙗнъ къ позороу томоу нѫдити҇· [9]

τῶν μακαρίων μαρτύρων ἀνά τινας πόλεις καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς τόπους [1] τοιαῦτα πλημμελεῖν οὐχ ὑφορῶνται· ἐν αἷς ἡμέραις (ὅπερ καὶ λέγειν αἰσχύνη ἐστίν) ὀρχήσεις μυσαρὰς εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκτελοῦσιν, ὥστε τῇ τῶν οἰκοδεσποινῶν [2] τιμῇ καὶ ἄλλων ἀναριθμήτων γυναικῶν τῇ αἰδοῖ, τῶν εὐλαβῶς [3] εἰς τὴν ἁγίαν ἡμέραν παραγενομένων, λάγναις ὕβρεσιν [4] ἐφορμᾶν, ὡς καὶ αὐτῆς τῆς [5] πίστεως [6] σχεδὸν φεύγεσθαι [7] τὴν προσέλευσιν. [8]

ξα΄. Περὶ θεωριῶν, [9] ἵνα ἐν τῇ κυριακῇ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τῶν ἁγίων ἑορτῶν [10] μηδαμῶς ἐπιτελῶνται.

Κἀκεῖνο ἔτι μὴν δεῖ αἰτῆσαι, ἵνα τὰ θεώρια τῶν θεατρικῶν παιγνίων ἐν τῇ κυριακῇ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς φαιδραῖς τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως ἡμέραις κωλύωνται [11] μάλιστα, ὅτι ἐν τῇ ὀγδοάδι τοῦ ἁγίου πάσχα οἱ ὄχλοι μᾶλλον εἰς τὸ ἱπποδρόμιον, ἤπερ [12] εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνέρχονται, ὀφείλειν [13] μετενεχθῆναι τὰς ὡρισμένας αὐτῶν ἡμέρας, ὅτε ἀπαντήσῃ, [14] καὶ μὴ ὀφείλειν τινὰ τῶν χριστιανῶν πρὸς τὰ θεώρια ταῦτα ἀναγκάζεσθαι.

---

1) и *вставл. П.* 2) роугани *С.* 3) ꙁрѣтїи *П.* 4) бѣгатїи *П.* 5) се писать *добавл. С.* 6) *cod. in m. рукой XIII в.* се пис҇а; *У проп.* ѯа҃. 7) и *вставл. П.* 8) д҇нїи *П.* 9) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* досꙋ҇.

1) τὰ вставл. P. 2) схоліастъ V переправл. въ οἰκοδεσποίνων. 3) εὐλαβῶν P_1. 4) ὕβρεσιν вставл. лишній разъ V, но обводитъ точками. 5) ἁγίας вставл. PP_1. 6) καὶ αὐτῆς τῆς πίστεως проп. V. 7) схоліастъ V переправл. въ φυλάττεσθαι. 8) προσέλεσιν V. 9) θεωρίων P. 10) ἑορτῶν PP_1V. 11) κωλύονται cod. P_1. 12) εἴπερ cod. 13) ὀφείλει V. 14) ἀπαντήσει V.

ѯв҃·[1] о осоужаѥмꙑихъ клирицѣхъ·

И оно же испросити подобаѥть· да ꙁаповѣдати съподобать· ꙗко клирика не подобаѥть· ꙗкоѥꙗ же чьсти соуща ацѣмь же прѣгрѣшениѥмь осоужена соудъмь еп҃пъ· или отъ цр҃кве ѥꙗже ѥсть или отъ коѥго[2] чл҃вка отъсоудити· въꙁданию на то положению тъщеты имѣниꙗ[3] же и чьсти· ꙗко да ни года ни ѥстьства отъвѣтьноу бꙑти повелать·[4]

ѯг҃·[5] о игрьницѣхъ[6] бꙑвающиихъ хрьстианѣх·

О сихъ оубо ѥще испросити подобаѥть· да аще къто отъ коѥго когда[7] игрьнаго начинаниꙗ· нъ бл҃гдѣти[8] хрьстиꙗньства[9] прити въсхощеть· и свободь отъ тѣхъ скврьнъ прѣбꙑти не подобаѥть таковаго къ тѣмъ же подвигомъ пакꙑ повелѣти ноудити ꙗ·[10]

ѯд҃·[11] о свобоженꙑихъ бꙑвающиихъ въ цр҃къви[12] испрошенꙑихъ оу цр҃ѧ·[13]

О свобоженꙑихъ ꙗвѣ въ цр҃кви

ξβ'. Περὶ τῶν καταδικαζομένων κληρικῶν.

Κἀκεῖνο δεῖ αἰτῆσαι, ἵνα ὁρίσαι καταξιώσωσιν, ὥστε κληρικὸν οἱασδήποτε τιμῆς τυγχάνοντα, ἐφ'[1] οἱῳδήποτε ἐγκλήματι τῇ τῶν ἐπισκόπων κρίσει καταδικασθέντα, μὴ ἐξεῖναι τὸν αὐτόν, εἴτε παρὰ τῆς ἐκκλησίας ἧς ὑπῆρχεν, εἴτε ἀπὸ[2] οἱουδήποτε ἀνθρώπου διεκδικεῖσθαι, ποινῆς ἐπὶ τούτῳ παρεντεθείσης ζημίας χρημάτων τε καὶ τιμῆς, ὅπως μηδὲ χεῖραν μηδὲ φύσιν ἀπολογητέαν εἶναι κελεύσωσιν.

ξγ'. Περὶ τῶν μίμων τῶν γινομένων[3] χριστιανῶν.

Περὶ τούτων ἔτι μὴν αἰτῆσαι δεῖ,[4] ἵνα, ἐάν τις ἐξ οἱουδήποτε παιγνιώδους ἐπιτηδεύματος πρὸς τὴν τοῦ χριστιανισμοῦ χάριν ἐλθεῖν ἐθελήσοι,[5] καὶ ἐλεύθερος ἀπ' ἐκείνων τῶν σπίλων διαμεῖναι, μὴ ἐξὸν εἴη τινὶ τὸν τοιοῦτον πρὸς τὰ αὐτὰ γυμνάσματα πάλιν προτρέπεσθαι ἢ καταναγκάζειν.

ξδ'. Περὶ ἐλευθεριῶν τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γινομένων,[6] αἰτητέον ἀπὸ τοῦ βασιλέως.[7]

Περὶ ἐλευθεριῶν δηλαδὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ

---

1) *У проп. все правило 62.* 2) тоѥго *П.* 3) имѣниꙗ *С.* 4) се писа҃ *добавл. С.* 5) *cod. in m. рукой XIII в.* се писа҃; *У проп.* ѯг҃. 6) игрьцѣхъ *У.* 7) игрьника и *вставл. У.* 8) бл҃гдти *УС.* 9) хрьстиꙗньсства *cod., съ прибавкой* + *въ той же строкѣ.* 10) досꙋда *добавл. С и cod. (in m. рукой XIII в.).* 11) *У проп. все правило 64.* 12) и *вставл. П.* 13) цр҃ѧ *ПС.*

1) ἐπὶ P_1. 2) ἐπὶ PP_1. 3) γενομένων V. 4) δεῖν cod. 5) θελήσοι PP_1V. 6) Περὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γινομένων ἐλευθεριῶν V. 7) ἀπὸ βασιλέων V.

проповѣдано· аще такомоу наши свщ҃енници ꙗвлꙗютьсꙗ творꙗще [1] по италии· и наше оупъвание ꙗвѣ тѣхъ чиноу въслѣ|доують (л. 136 b.) подаиѣ [2] воли поущаюцю властелиеви· [3] да ꙗко же вѣры санъ· о цр҃квьнѣиемь строении и сп҃сении дш҃ь съвьршити възможеть· и мы похвально прѣдъ гд҃ьмь приимемъ· си вьсꙗ аще въгодьно ѥсть вашеи ст҃ости издрьцѣте· да и моѥ възношениѥ извѣсто соуще покажю и отъ вьсѣхъ васъ разоума чистота ихъ сладъко въсприиметь·

отъ вьсѣхъ еп҃съ речено бысть вьсѣмъ годѣ ѥсть прѣдъложениꙗ [4] и разоумьно ѿ твоѥꙗ ст҃ости· повѣданаꙗ подобаѥть съвьршити·

ѯе҃· [5] ѡ екѵтии еп҃сѣ осоужденѣѥмь·

аврилии еп҃съ рече· Ѥкѵтиевоу [6] вещь дрѣвлѥ по своѥмоу саноу еп҃съ [7] разоумъмь осоуженааго· не мьню [8] оставлѥнию къ мл҃твѣ· да аще полоучаи того обрꙗщеть въ тѣхъ странахъ· да боудеть прѣже печали томоу же братоу нашемоу· о цр҃квьнѣѥмь строѥнии ꙗко же подобаѥть· и идеже отъ нѥгоже боудеть на него съдѣꙗти:

κηρυκτέον,[1] ἐὰν τοιοῦτο[2] οἱ ἡμέτεροι συνιερεῖς φαίνωνται[3] ποιοῦντες ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἡ ἡμετέρα δῆλον πεποίθησις τῇ τούτων τάξει ἕπεται,[4] δοθείσης φανερῶς ἀδείας πεμπομένου τοποτηρητοῦ, ἵνα οἱαδήποτε ἀξία[5] πίστεως ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως καὶ τῆς τῶν ψυχῶν σωτηρίας ἐκτελέσαι δυνηθείη, καὶ ἡμεῖς ἐπαινετῶς ἐνώπιον τοῦ κυρίου ὑποδεξόμεθα.[6] ταῦτα πάντα, ἐὰν τῇ ὑμετέρᾳ ἁγιωσύνῃ ἀρέσκῃ, ἐξείπατε, ἵνα καὶ τὴν ἐμὴν ἀναφορὰν βεβαίαν οὖσαν ὑμῖν ἐπιδείξω, καὶ τὰ παρὰ τῆς πάντων ὑμῶν συναινέσεως ἡ αὐτῶν εἰλικρινότης ἡδέως προσδέξηται.

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Πᾶσιν ἀρέσκει τὰ προτεθέντα καὶ συνετῶς ἀπὸ τῆς σῆς ἁγιωσύνης ἐξηγηθέντα ὀφείλει[7] ἐκτελεσθῆναι.

ξε΄. Περὶ Αἰκυτίου[8] ἐπισκόπου τοῦ καταδικασθέντος.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τοῦ Αἰκυτίου ἔτι μήν, τοῦ ἔμπαλαι[9] κατὰ τὴν ἰδίαν ἀξίαν τῇ τῶν ἐπισκόπων γνώμῃ καταδικασθέντος, τὸ πρᾶγμα οὐκ οἶμαι παρεατέον τῇ πρεσβείᾳ, ἵνα, ἐὰν τυχὸν τοῦτον εὕροιεν[10] ἐν ἐκείνοις τοῖς μέρεσιν, ἔστω πρὸς φροντίδος τῷ αὐτῷ ἡμῶν ἀδελφῷ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, ὡς χρὴ καὶ ὅπου ἐξὸν εἴη, κατ' ἐκείνου διαπράξασθαι.

---

1) творꙗщеи *П.* 2) въслѣдоують подаиѣ *проп. С.* 3) вастелеви *П.* 4) прѣложенаа *П;* прѣложениꙗ *С.* 5) *У проп. все правило 65.* 6) *cod. выскобл.* о *между* к *и* ѵ. 7) епискꙗпъ *П.* 8) мию *С.*

1) κηρυκτέων PP_1V (въ V схоліастъ перепрaвл. изъ κηρυκτέον). 2) τοῦτο PP_1V. 3) φαίνονται cod. 4) ἕπηται P. 5) ἄξια V. 6) ὑποδεξώμεθα PP_1; καταδεξώμεθα V. 7) ὀφείλειν P. 8) τοῦ вставл. V. 9) ἐκπάλαι Patm. 172. 10) εὕροι PP_1V.

отъ[1] вьсѣхъ еп҃пъ речено бысть· Мъного въгодено ѥсть и томоу въслѣдоуѥши· паче ꙗко дрѣвлѥ осоуженъ ѥсть тъи же екү̈тии· и того бестоудь|ноѥ немълчаниѥ· о строѥнии и сп҃сении[2] цр҃квьнѣѥмь· паче и паче вьсьде сварьливо ѥсть·

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Πολὺ ἀρέσκει καὶ αὐτὴν[1] ἐξακολουθήσης·[2] μάλιστα, ὅτι ἔκπαλαι[3] καταδεδίκασται ὁ αὐτὸς Αἰκύτιος, καὶ ἡ τούτου ἀναίσχυντος ἀνησυχία ὑπὲρ τῆς κατα- л. 137 а. στάσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐκκλησίας μᾶλλον καὶ μᾶλλον πανταχοῦ καταμαχητέα ἐστίν.

Си написаша· аврилии еп҃пъ калхидоньскꙑꙗ цр҃кве· съ пришьдъшимь соудъмь съпохвалихъ и· почьтеноуоумоу написахъ· И прочии еп҃пи написаша·

Καὶ ὑπέγραψαν·[4] Αὐρήλιος ἐπίσκοπος (л. 147[b]) τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ παρόντι ψηφίσματι συνήνεσα καὶ ἀναγνωσθέντι ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν.

въ томь съборѣ писаниꙗ почитаѥма соуть· анастасиа чистителꙗ[3] римьскаго о донатѣхъ· въспоминающа[4] съборьнꙑꙗ еп҃пы·

Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ γράμματα ἀναγινώσκονται Ἀναστασίου τοῦ ἱερέως Ῥώμης, περὶ τῶν Δονατιστῶν ὑπομιμνήσκοντα τοὺς καθολικοὺς ἐπισκόπους.

при викентии фравитѣ свѣтьлоую[5] властелю мѣсѧца септѧмбрѧ· въ калхидонѣ на сѣдилищи[6] реститоутовꙑ[7] цр҃кве къ съборoу съньмъшесѧ· и прѣждесѣдъше отъ вьсѣхъ епархии еп҃пи· сирѣчь аврилии[8] того прѣстола еп҃пъ съ дроугꙑими ѥго· ихъже ꙗвѣ своимь написаниѥмь рече· прочьтеномоу писанию брата блаженаго и съсвщ҃ника[9] нашего анастасиа

Ἐπὶ Βικεντίου καὶ Φραβίτου τῶν λαμπροτάτων ὑπάτων, ἴδοις[5] σεπτεμβρίαις, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὸ σήκρητον[6] τῆς Ῥεστητούτης ἐκκλησίας, πρὸς σύνοδον συναχθέντες καὶ προκαθίσαντες οἱ ἐκ πασῶν τῶν ἐν Ἀφρικῇ ἐπαρχιῶν ἐπίσκοποι, τουτέστιν Αὐρήλιος ὁ τοῦ αὐτοῦ θρόνου ἐπίσκοπος μετὰ τῶν ἑτέρων[7] αὐτοῦ, οὓς δηλοῖ ἡ οἰκεία ὑπογραφή,[8] εἶπεν· Ἀναγνωσθέντων γραμμάτων τοῦ μακαριωτάτου ἀδελφοῦ καὶ συνιερέως ἡμῶν Ἀναστασίου,

---

1) *C in m.* ҃зs. 2) и *вставл. П.* 3) чистите *С.* 4) въспоминающи *П.* 5) свѣтълою *П.* 6) сѣдалищи *С.* 7) среститоутовыи *П.* 8) аврaлїи *П.* 9) сщ҃енника *П.*

1) αὕτη ἡ PP_1V (вм. αὐτὴν). 2) ἐξακολουθείσης cod.; ἐξακολούθησις PP_1V. 3) ἐκπάλαι Patm. 172. 4) ὑπέγραψεν V. 5) εἰδοῖς PV; εἴδοις P_1. 6) σηκρῆτον P. 7) ἑταίρων PP_1. 8) Patm. 172 переправл. изъ ἐπιγραφή.

римьскыѩ цьркъве еп҇па· ихъже ради братьнаѩ· паче же и отьчьскыѩ любъве печалию и чистотою· намъ повелѣ· да о съвѣтѣ еретичьскѣѥмь и распьрившихъ донатъ и о бестоудии разарѧющююмоу по вьсеи африкииcкѣи странѣ | л. 137 b. съборьноую цр҇квь тѫжьцѣ никако же сътворимъ бл҇годѣтьникъ· исповѣдаѥмъ вл҇дцѣ нашемоу б҇оу· ѥко таково попечениѥ въдъхноути съподоби тако доброуоумоу и[1] пр҇стоуоумоу своѥмоу чистителю ѿ оудесѣхъ х҇вахъ· аще[2] и въ различьнъıихъ земли странахъ· нъ въ ѥдино лѣто[3] съчетаниѩ соущемъ·[4]

тοῦ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπισκόπου, δι' ὧν ἀδελφικῆς, μᾶλλον δὲ πατρικῆς ἀγάπης μερίμνῃ καὶ εἰλικρινότητι ἡμᾶς προετρέψατο, ἵνα περὶ τῆς τῶν αἱρετικῶν καὶ σχισματικῶν Δονατιστῶν ἐπιβουλῆς καὶ ἀναισχυντίας, τῆς[1] τὴν κατὰ πᾶσαν τῶν[2] Ἄφρων χώραν καθολικὴν ἐκκλησίαν βαρέως πορθούσης, μηδαμῶς παραπροσποιησώμεθα,[3] χάριτας ὁμολογοῦμεν τῷ δεσπότῃ ἡμῶν θεῷ, ὅτι τοιαύτην εὐσεβῆ φροντίδα ἐμπνεῦσαι κατηξίωσεν τῷ οὕτως καλλίστῳ καὶ ἁγιωτάτῳ αὐτοῦ ἱερεῖ ὑπὲρ (л. 148a) τῶν μελῶν τοῦ Χριστοῦ, τῶν κἂν ἐν διαφόροις τῆς γῆς μέρεσιν, ἀλλ' ἐν μιᾷ σώματος ἁρμονίᾳ καθισταμένοις.

ѯ҃ѕ.[5] ѥко кротъко съдѣѩти съ донатьнъıими·

ξϛ'. Περὶ τοῦ μετὰ τῶν Δονατιστῶν πρᾴως διαπράξασθαι.

По сихъ испытаномъ и разоумѣномъ вьсѣмъ цр҇квьною добротою мьнѧщемъ·[6] помощию оугласивъшю д҇хоу божию· изъбрахомъ кротъко и мирьно съдѣѩти съ помѣшеньıими ч҇лвкы и аще паче отъ цр҇квьнааго телесе примѣшениѩ·[7] немълчьнъıимь дъвомысльѥмь отълмѣтаютьсѧ да ѥлико ѥже въ насъ вьсѣхъ оувѣдѣно боудеть вьсѧко· оуловлѥнъıимь тѣхъ обыщениѥмь· и блоуженьѥмь· по вьсѣмъ

Μετὰ ταῦτα ψηλαφηθέντων καὶ κατανοηθέντων πάντων τῶν[4] τῇ ἐκκλησιαστικῇ χρησιμότητι[5] δοκούντων, ἐπινεύσαντος καὶ ἐνηχήσαντος τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ, ἐπελεξάμεθα ἠπίως καὶ εἰρηνικῶς διαπράξασθαι μετὰ τῶν μνημονευθέντων ἀνθρώπων, κἂν εἰ τὰ μάλιστα ἐκ τῆς τοῦ κυριακοῦ σώματος ἑνώσεως ἀνησυχάστῳ διχονοίᾳ ἀποσχίζωσιν, ἵνα, ὅσον τὸ ἐν ἡμῖν, πᾶσιν καθόλου γνωσθῇ τοῖς τῇ ἐκείνων κοινωνίᾳ καὶ ἑταιρίᾳ σαγηνευθεῖσιν ἀνὰ πάσας

1) и *проп. С.* 2) аще *cod.* 3) тѣло *П.* 4) сѫщимъ *П.* 5) *У проп. все правило 66;* ѯ҃ѕ *проп. С.* 6) мнѧщимъ *П.* 7) примѣшеѩ *С.*

1) τῆς проп. V. 2) τὴν V. 3) παραπροσποιησομεθα cod. 4) ἐν вставл. Patm. 172. 5) συντρέχειν вставл. PP_1.

африкиискъимь ѥпархиамъ· како оканьно прѣльстию оувѧзоша равьно· ѩко же глѥть апл҃ъ намъ въ кротости събирающемъсѧ различьнаѩ съмꙑслѧщиимъ· подасть имъ б҃ъ покаꙗние· на оувѣдѣние истины и оживоуть отъ дьꙗволь плениць плѣ|нѥнии ѥмоу въ волю ѥго·

ѯ҃з·[1] о писаниихъ подобьнꙑихъ посълати кънѧземъ· ѩко ꙗвѣ бꙑти междю донатꙑ и максимиииланꙑ[2] съдѣанꙑимъ·

Годѣ оубо ѥсть да отъ събора нашего кънигꙑ къ африкиискъимъ кънѧземъ дадѧть отъ нихъже просити подобьно изволисѧ помощи обьщии мт҃ри съборьнѣи цр҃кви въ нихъже еп҃пъ область въ градѣхъ· прѣобидима ѥсть· рѣчь[3] кънѧжьскою силою· и прилежаниѥмь и хрьстиꙗньскою вѣрою възищють бꙑвающиихъ на вьсѣхъ мѣстѣхъ· на нихъже максимиане цр҃кви одьржать· ѥще же отъвьргъшаꙗсѧ отъ нихъ и людьскꙑими съдѣꙗнꙑими· о тѣхъ оувѣдѧть извѣстꙑи разоумъ вьсѣмъ ноуждьно сътворѧть заповѣдати·

1) *У проп. все правило 67.* 2) максимiаны *П.* 3) рѣчѥ *П.*

τὰς τῆς Ἀφρικῆς ἐπαρχίας, πῶς ἐλεεινῇ πλάνῃ κατεδέθησαν.[1] Ἴσως, καθὼς λέγει ὁ ἀπόστολος, ἡμῶν ἐν ἡμερότητι συναγόντων τοὺς τὰ διάφορα φρονοῦντας, δώσει αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν πρὸς τὸ ἐπιγνῶναι τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀνασφήλωσιν οἱ ἐκ τῶν τοῦ διαβόλου βρόχων αἰχμαλωτισθέντες αὐτῷ εἰς τὸ αὐτοῦ л. 158 а. θέλημα.[2]

ξζ′. Περὶ γραμμάτων ὀφειλόντων τοῖς ἄρχουσιν[3] ἀποσταλῆναι, ὥστε κατάδηλα γενέσθαι τὰ[4] μεταξὺ τῶν Δονατιστῶν καὶ Μαξιμιανιστῶν πραχθέντα.

Ἤρεσεν τοίνυν, ἵνα ἐκ τῆς ἡμετέρας συνόδου γράμματα πρὸς τοὺς τῆς Ἀφρικῆς ἄρχοντας δοθῶσιν, ἀφ' ὧν αἰτῆσαι ἁρμόδιον ἔδοξεν περὶ τοῦ βοηθῆσαι τῇ κοινῇ μητρὶ τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν οἷς ἡ τῶν ἐπισκόπων αὐθεντία ἐν ταῖς πόλεσιν καταφρονεῖται· τουτέστιν, ἵνα ἀρχοντικῇ δυναστείᾳ καὶ ἐπιμελείᾳ καὶ χριστιανικῇ πίστει ἀναζητῶσιν[5] τὰ γενόμενα ἐν ὅλοις τοῖς τύποις,[6] ἐν οἷς οἱ Μαξιμιανισταὶ τὰς ἐκκλησίας κατέσχον, ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἀπ' αὐτῶν ἀποσχίσαντας, καὶ δημοσίοις πεπραγμένοις τοῖς[7] περὶ τούτων γνῶσιν βεβαίαν πᾶσιν ἀναγκαίως ποιήσωσιν ἐντεθῆναι.

1) κατεδικάσθησαν P_1. 2) V удерживаетъ изъ самаго текста правила только конецъ: Ἴσως ἐκ τούτου, καθὼς λέγει ὁ ἀπόστολος, ἀνασφήλωσιν ἐκ τῶν τοῦ διαβόλου βρόχων, αἰχμαλωτισθέντων αὐτῶν εἰς τὸ αὐτοῦ θέλημα. 3) Ἀφρικῆς вставл. V. 4) τὰ проп. P_1. 5) ἀναζητήσωσιν PP_1V. 6) τόποις PP_1V. 7) τοις cod.; τὴν PP_1V.

ѯи҃· [1] о клирицѣхъ донатьскыихъ въ клиросъ съборьныꙗ цр҃кве приимати·

Въ послѣдьниѥ оугодьно ѥсть да написаниѥ посълють къ братии [2] и къ еп҃омъ [3] нашимъ· паче къ ап҃ль-скоуоумоу [4] сѣдалищю на ньмьже прѣжесѣдаѥть помѣненꙑи поклоньнꙑи братъ и съслоужьбьникъ нашь анастасии· понеже ꙁнаѥть африкию великоу имоущю бѣдоу· ꙗко цр҃квьнаа|л. 138 а.|го ради мира и добротꙑ· и тѣхъ донатъ иже оубо когда клирици исправлꙗющюсѧ съвѣтоу къ съборьноуоумоу примѣшению [5] приити въсхотѧть· по иꙁволению коѥгожьдо еп҃а съборьнааго и съвѣтоу на томь же мѣстѣ правѧщюоумоу [6] цр҃квь· аще то съложити хрьстиꙗньскꙑимь миръмь ꙗвитьсѧ въ своѥи ѥмоу чьсти показати [7] ꙗко же и въ прѣжевариvъшаꙗ лѣта· о томь же растоꙗнии бꙑти ꙗвѣ ѥсть· ѥже въ многꙑихъ цр҃квахъ и просто рещи по вьсеи африкии· въ нихъже таковаꙗ льсть въꙁдрасте распьрѧ съвѣдѣтельствоують· не да съборъ обоинъполъ странъ о тои вещи бꙑвꙑи [8] раꙁдроушитьсѧ· нъ да прѣбоудеть [9] то о хотѧщиихъ сице прѣити къ съборьнѣи

1) *У проп. все правило 68.* 2) братию. 3) епископѹмъ *П.* 4) ап҃льскомѹ *П.* 5) ко *вставл. П.* 6) привѧщюѹмѹ *П.* 7) показатїа *П.* 8) бꙑвъи *С.* 9) прѣбѹдѹть *С.*

ξη΄. Περὶ τοῦ τοὺς κληρικοὺς τῶν Δονατιστῶν ἐν τῷ κλήρῳ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀναδέχεσθαι. [1]

Εἰς ὕστερον ἤρεσεν, ἵνα γράμματα πεμφθῶσι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνεπισκόπους ἡμῶν, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν ἀποστολικὴν καθέδραν, ἐν ᾗ προκάθηται ὁ μνημονευθεὶς προσκυνητὸς ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς ἡμῶν Ἀναστάσιος, ἐπειδὴ γινώσκει τὴν Ἀφρικὴν μεγάλην ἔχειν ἀνάγκην, ὥστε διὰ τὴν τῆς ἐκκλησίας εἰρήνην καὶ χρησιμότητα καὶ αὐτῶν τῶν Δονατιστῶν οἱτινεσδήποτε κληρικοὶ διορθουμένης τῆς βουλῆς πρὸς τὴν καθολικὴν ἑνότητα μετελθεῖν θελήσοιεν, κατὰ τὴν ἑνὸς ἑκάστου καθολικοῦ ἐπισκόπου προαίρεσιν καὶ βουλὴν τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ κυβερνῶντος τὴν ἐκκλησίαν, ἐὰν τοῦτο συμβαλέσθαι [2] τῇ τῶν χριστιανῶν εἰρήνῃ φανείη, ἐν ταῖς ἰδίαις τιμαῖς αὐτοὺς ἀναδεχθῆναι· [3] καθὼς καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις περὶ τῆς αὐτῆς διαστάσεως γενέσθαι φανερόν ἐστιν· ὅπερ πολλῶν καὶ σχεδὸν πασῶν τῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ ἐκκλησιῶν, ἐν αἷς ἡ τοιαύτη πλάνη ἀνεφύη, τὰ παραδείγματα μαρτύρονται· οὐχ ἵνα ἡ σύνοδος [4] ἐν τοῖς περαματικοῖς μέρεσιν περὶ τούτου τοῦ πράγματος γενομένη διαλυθῇ, ἀλλ᾿ ἵνα ἐκεῖνο μείνῃ περὶ τοὺς οὕτως μετελθεῖν πρὸς τὴν καθολικὴν

1) V далѣе изъ самаго текста правила удерживаетъ только: διορθουμένης τῆς βουλῆς αὐτῶν, καὶ εἰ πρὸς τὴν καθολικὴν ἑνότητα ἐλθεῖν θελήσειεν. (сравн. стро́ки 14 — 16). 2) συμβάλλεσθαι PP_1. 3) ἀναδειχθῆναι P_1. 4) ἡ вставл. PP_1.

цр҃кви· ꙗко ни ѥдиноꙗ же бързости при тѣхъ ѥдинениꙗ дѣꙗти· ихъже ради вьсѣмь образъмь съвьршити· и помощи съборьноѥ ѥдинениѥ· ꙗвлѥнъıимь приобрѣтениѥмь братьниихъ д҃шь ꙗвитьсѧ въ мѣстѣхъ въ нихъже прѣбꙑваѭть да не пакостить тѣмъ повелѣниѥ почьстьмъ[1] ихъ въ съборѣ обонъпольнѣѥмь въньгда ни ѥдиномоу лицю ѥже сп҃стисѧ отъречено бꙑсть· сирѣчь да поставлении въ странѣ донатьскѣи·[2] аще къто съ|борьнѣи вѣрѣ исправльшесѧ прѣити въсхотѧть не по съборꙋ оного пола приꙗти[3] боудоуть въ своихъ чьстьхъ· паче ти приꙗти боудоуть ихъже ради съборьноуоумоу[4] ѥдинению бꙑваѥть промꙑслъ·

ѯ҃ѳ·[5] о посълании мл҃твꙑ къ донатомъ съложениꙗ ради мира·

По сихъ годѣ бꙑсть ꙗко симъ сътворьномъ властелѧ поущати оправьдании мира и ѥдинениꙗ· безъ негоже хрьстиꙗньскоѥ сп҃сениѥ не можеть бꙑти· отъ

ἐκκλησίαν βουλομένους, ὥστε μηδεμίαν ἐπὶ τούτων τῆς ἑνότητος συντομίαν περιεργάζεσθαι. δι᾿ ὧν δὲ παντὶ τρόπῳ ἐκτελεσθῆναι καὶ προσβοηθηθῆναι[1] ἡ καθολικὴ ἑνότης φανερῷ κέρδει τῶν ἀδελφικῶν ψυχῶν φανείη ἐν τοῖς τόποις, οἷς διάγουσιν, μὴ ἐμποδίσῃ τούτοις τὸ ὁρισθὲν κατὰ τῶν τιμῶν αὐτῶν ἐν τῇ περαματικῇ συνόδῳ, ὁπόταν τὸ σωθῆναι οὐδενὶ προσώπῳ ἀποκέκλεισται· τουτέστιν, ἵνα οἱ χειροτονηθέντες ἐν τῷ τῶν Δονατιστῶν μέρει, ἐὰν πρὸς τὴν καθολικὴν πίστιν διορθωθέντες μετελθεῖν θελήσοιεν, л. 139 b. μὴ κατὰ τὴν περαματικὴν σύνοδον μὴ δεχθῶσιν ἐν ταῖς οἰκείαις τιμαῖς, ἀλλὰ μᾶλλον οὗτοι προσδεχθῶσιν, δι᾿ ὧν τῇ καθολικῇ ἑνότητι γίνεται πρόνοια.

ξθ΄. Περὶ τοῦ πρεσβείαν πρὸς τοὺς Δονατιστὰς ἀποσταλῆναι χάριν τοῦ τὴν εἰρήνην συνθεῖναι·[2]

Ἤρεσεν ἔπειτα, ὥστε τούτων παραχθέντων,[3] τοποτηρητὰς περὶ τοῦ κηρύξαι εἰρήνην καὶ ἑνότητα, ἧστινος χωρὶς ἡ τῶν χριστιανῶν σωτηρία καθίστασθαι οὐ δύναται, πεμφθῆναι ἐκ

---

1) почтемь *П.* 2) донатьскыи *П.* 3) прꙗтни *П.* 4) съборнѣнумꙋ *П.* 5) *У проп. все правило 69.*

1) προσβοηθηθῆναι проп. P. 2) V далѣе изъ самаго текста правила удерживаетъ только: καὶ ἵνα γνῶσιν, πῶς οὐδὲν ἔχουσιν εὔλογον κατὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας. ἀλλ᾿ ὅτι μωρᾷ καρδίᾳ ἀντιτάσσονται τῇ εἰρήνῃ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας, τῆς ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ διακεχυμένης, ταῦτα ποιοῦντες ὑπὲρ τοῦ μέρους τοῦ Δονάτου. (сравн. строки 372 4–6, 23–26). 3) προαχθέντων P_1; πραχθέντων P.

нашего числа къ тѣхъ донатомъ· или нѣкыꙗ имоущиимъ еп҃пы и люди· имиже властели вьсѣмъ въ разоумѣ боудеть како ничьсо же имоущемъ [1] подобьна на съборьноую ц҃рквь паче да ꙗвѣ боудеть вьсѣмъ градьскъıихъ ради сьдѣꙗнъıихъ припадають показаниꙗ· ꙗже сами о [2] максимиꙗньхъ своихъ распьрьникъ сѫдѣꙗша· отътоудоу же имъ отъ б҃а ꙗвитьсѧ· аще посѣтити въсхотѧть тако неправьдьно· тъгда ꙗ отъвьргъшасѧ отъ ц҃рквьнааго ѥдиненꙗ· акъı въпиющемъ неправьдьнѣ [3] отъ нихъ максимианъмъ нꙑнѣ отъврѣщисѧ отъ числа тѣхъ· ꙗже ꙗвѣ своѥго съвѣта властию осоудиша по сихъ въ своихъ чьстьхъ [4] приꙗша и л. 139 b. крыщениѥ· ѥже о|тъ нихъ осоуждении изверженни [5] даша· приꙗша [6] на показаниѥ· како воуимь ср҃дцьмь противѧтьсѧ мироу· ц҃ркьвноуоумоу по вьсемоу мироу пролитоуоумоу си творѧще о странѣ донатьскѣи [7] и не г҃лющe себе [8] оскврьнити обыщениѥмь иже отъ нихъ сице за неволиѥ мира приꙗтъıихъ съ нами же пьрѧщемъсѧ сирѣчь съборьною ц҃рквью ѥще оубо и въ послѣдьнихъ части землꙗ соущиимъ

τοῦ ἡμετέρου ἀριθμοῦ πρὸς τοὺς τῶν αὐτῶν Δονατιστῶν, εἴτε τινὰς ἔχουσιν ἐπισκόπους, εἴτε λαούς· δι' ὧν τοποτηρητῶν πᾶσιν ἐν γνώσει γένηται, πῶς οὐδὲν ἔχουσιν εὔλογον κατὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας· μάλιστα, ἵνα φανερὸν πᾶσιν γένηται διὰ τῶν πολιχνιωτικῶν πεπραγμένων πρὸς πίστωσιν τῆς ἀποδείξεως, ἅπερ αὐτοὶ περὶ τῶν Μαξιμιανιστῶν τῶν ἰδίων σχισματικῶν ἔπραξαν· ἔνθα αὐτοῖς θεόθεν ἀποδείκνυται, ἐὰν ἐπισκέψαι [1] θελήσοιεν, οὕτως ἀδίκως τότε αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνώσεως ἀποσχίσαντας, ὥσπερ κράζουσιν ἀδίκως ἀπ' αὐτῶν τοὺς Μαξιμιανιστὰς νῦν ἀποσχίσαι ἐκ [2] τοῦ ἀριθμοῦ τούτων, οὕστινας φανερᾷ τῆς οἰκείας βουλῆς αὐθεντίᾳ κατεδίκασαν, μετὰ ταῦτα ἐν ταῖς ἰδίαις τιμαῖς ἀνεδέξαντο, καὶ τὸ βάπτισμα, ὃ [3] οἱ παρ' αὐτοῖς καταδεδικασμένοι καὶ ἐκβεβλημένοι δεδώκασιν, προσεδέξαντο, προσδειχθῆναί [4] πως [5] μωρᾷ καρδίᾳ ἀντιτάσσονται τῇ εἰρήνῃ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ διακεχυμένης, ταῦτα ποιοῦντες ὑπὲρ τοῦ μέρους τοῦ Δονάτου, καὶ μὴ λέγοντες ἑαυτοὺς μολύνεσθαι τῇ κοινωνίᾳ τῶν παρ' αὐτοῖς οὕτως διὰ τὸ ἀκούσιον τῆς εἰρήνης ἀναδεχθέντων, ἡμῖν δὲ φιλονεικοῦντες, τουτέστιν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἔτι μὴν καὶ τῇ ἐν τοῖς ἐσχάτοις μέρεσι τῆς γῆς καθεστῶσι, [6]

---

1) имоущимъ *П.* 2) ѿ *П.* 3) и *вставл. П.* 4) чтѣ *П.* 5) и *вставл. П.* 6) пріꙗ *П.* 7) донаскѣи *П.* 8) себе *проп. С.*

1) ἐπισχῆψαι PP_1. 2) δὲ вставл. PP_1. 3) οἳ P_1. 4) πρὸς τὸ δειχθῆναι PP_1 (вм. προσδειχθῆναί). 5) πῶς PP_1. 6) καθεστώσῃ PP_1.

оскврьнены́имъ тѣхъ обыщенија имъже прѣжде винѹ дѣꙗахѹ вьси обличити ꙗ не могоша.[1]

о͞.[2] которни подобають клирици подрѹжии оудалꙗтисꙙ.[3]

По сихъ о въздьржании иже къ своимъ подрѹжиемъ нѣкъıихъ помꙙнѹти клирикъ[4] годѣ бъıсть ꙗко еп͞пмъ[5] и попомъ и диꙗкономъ по своимъ запобѣдьмъ отъ своихъ оудалꙗтисꙙ подрѹжии. егоже аще не сътворꙙть отъ цр͞квьнаго чинѹ подвижени[6] бѹдѹть. и прочихъ же клирикъ на се не нѹдити. нъ подобаеть по обычаю коеꙗжьдо цр͞кве съхрани͞т.[7]

о͞а.[8] о оставлꙗющиихъ своꙗ люди.

Пакъı годѣ есть ꙗко ни едино-мѹ же подобаеть отъ еп͞пъ оставленѹоумѹ властьнѹоумѹ сѣдалищю его. коеи|жьдо цр͞кви въ строении сѹща отъходити или въ своеи вещи зание подобаеть на мънозѣ оупраздьнѹющюсꙙ[9] лѣнитисꙙ печали и съдьржаниꙗ своего прѣстола.

διὰ τῆς μεμιασμένης τούτων κοινωνίας, ὥντινων πρῶτον[1] κατητιῶντο[2] πάντες, ἐλέγξαι αὐτοὺς οὐκ ἠδυνήθησαν.

ο'. Περὶ τοῦ, ποῖοι ὀφείλουσι κληρικοὶ γαμετῶν ἀπέχεσθαι.

Πρὸς ἐπὶ τούτοις ἐν τῷ περὶ ἐγκρατείας τῆς καὶ περὶ τὰς οἰκείας γαμετάς τινων μνημονεύεσθαι κληρικῶν ἤρεσεν, ὥστε τοὺς ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους κατὰ τοὺς ἰδίους ὅρους καὶ ἐκ τῶν ἰδίων ἔτι μὴν ἀπέχεσθαι γαμετῶν·[3] ὅπερ εἰ μὴ ποιήσαιεν, ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποκινηθῶσιν τάξεως· τοὺς δὲ λοιποὺς κληρικοὺς πρὸς τοῦτο μὴ ἀναγκάζεσθαι, ἀλλ' ὀφείλειν κατὰ τὴν ἑκάστης ἐκκλησίας συνήθειαν παραφυλάττεσθαι.

οα'. Περὶ τῶν τοὺς ἰδίους λαοὺς ἐγκαταλιμπανόντων.

Πάλιν ἤρεσεν, ὥστε μηδενὶ ἐξεῖναι ἐπισκόπῳ, καταλειφθείσης τῆς αὐθεντικῆς αὐτοῦ καθέδρας, πρός τινα ἐκκλησίαν ἐν διοικήσει καθεστῶσαν ἑαυτὸν (л. 140 а.) ἀποφέρειν, ἢ ἐν οἰκείῳ πράγματι, ὑπὲρ ὃ χρή, ἐπὶ πολὺ ἀπασχολουμένῳ ἀμελεῖν τῆς φροντίδος καὶ τῆς συνεχείας τοῦ ἰδίου θρόνου.

---

1) *С и cod. (in m. рукой XIII в.) добавл.* досѹда правити. 2) о͞ *проп. У.* 3) оудалитѝ *П.* 4) криликъ *С.* 5) епискѫпомъ *П.* 6) подвиженіи *П.* 7) съхранити *П.* 8) о͞а *проп. У.* 9) оупразньнѹющюсꙙ *У.*

1) πρώην PP_1. 2) καταιτιῶντο cod. P_1 Patm. 173; καταιτιῶνται Patm. 172. 3) γυναικῶν Patm. 172, но in m. дописс. γαμετῶν.

о҃в҃· о младеньцихъ подобающиихъ крьстити· елишьды невѣрьно кесть о нихъ аще крьщени[1] соуть·

Тако же годѣ кесть о младеньцихъ· елишьды не обрѣтаютьсѧ извѣстии[2] послоуси сиꙗ вѣрьно[3] крьщены[4] глаголюще быти· ни тѣмъ года радї[5] о прѣданѣи имъ с҃щнооучении отъвѣта ти[6] подобьно[7] имоуть· без нѣкоего прѣтъıканиꙗ подобакть сиꙗ крьстити· еда кыгда таковок соумьнѣник лишить· ꙗко таковаго очищениꙗ ѿс҃щению·[8] отъ сего бо властеле чьрнъıихъ братиꙗ наша се въсхотѣша ꙗко мъногъı[9] таковъıꙗ[10] отъ поганъıихъ искоупоують·

о҃г҃·[11] о възвѣщании дьне пасхъı въ дьнь съборьнъıи·

Також҃де годѣ кесть ꙗко д҃нь пасхъı поклоньнъıꙗ написанискмь въображенъıихъ вьсѣмъ ꙗвлꙗти· съборьнъıи же д҃нь тъгда съхраникнъ боудеть иже заповѣданъ бъıсть въ ипоньскѣ|(л. 140 b.)кемь съборѣ сирѣчь прѣже десѧти каланъдъ сепьтѧбрѧ

οβ'. Περὶ νηπίων ὀφειλόντων βαπτίζεσθαι, ὁσάκις ἀμφιβάλλεται περὶ αὐτῶν, εἰ ἄρα ἐβαπτίσθησαν.

Ὁμοίως ἤρεσεν περὶ τῶν νηπίων, ὁσάκις μὴ εὑρίσκονται[1] βέβαιοι μάρτυρες, οἱ ταῦτα ἀναμφιβόλως[2] βαπτισθέντα εἶναι λέγοντες, καὶ οὐδὲ αὐτὰ διὰ τὴν κεῖραν περὶ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς μυσταγωγίας ἀποκρίνεσθαι ἐπιτηδείως ἔχουσι,[3] χωρίς τινος προσκόμματος ὀφείλειν ταῦτα βαπτίζεσθαι, μήποτε ὁ τοιοῦτος δισταγμὸς ἀποστερήσῃ[4] αὐτὰ τῆς τοιαύτης τοῦ ἁγιασμοῦ καθάρσεως· ἐκ τούτου γὰρ οἱ τοποτηρηταὶ τῶν Μαύρων ἀδελφοὶ ἡμῶν τοῦτο ἐβουλεύσαντο, ὅτι πολλοὺς τοιούτους ἀπὸ[5] τῶν βαρβάρων ἐξαγοράζονται.

ογ'. Περὶ τοῦ τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς συνόδου ἀγγέλλεσθαι.

Ὁμοίως[6] ἤρεσεν, ὥστε τὴν ἡμέραν τοῦ προσκυνητοῦ πάσχα διὰ τῆς τῶν τετυπωμένων ὑπογραφῆς πᾶσιν ἐμφανίζεσθαι. ἡ δὲ τῆς συνόδου ἡμέρα ἡ αὐτὴ φυλαχθείη,[7] ἥτις ὡρίσθη ἐν τῇ ἐν Ἱππῶνι συνόδῳ, τουτέστιν ἡ πρὸ δέκα καλανδῶν σεπτεμβρίων·

---

1) крещенїи *П.* 2) изѣстни *С.* 3) вѣрьно *проп. С.* 4) крещеныи *П.* 5) *cod. переправл. изъ* рада. 6) ѿвѣщати *У (вм.* отъвѣта ти). 7) подобни *С.* 8) с҃щнию *У.* 9) многыи *П.* 10) таковыѧ *П.* 11) *У проп. все правило 73.*

1) εὑρίσχωνται PP_1V. 2) ἀμφιβόλως V. 3) ἔχωσιν PP_1V. 4) ἀποστερήσει cod. 5) ἐκ V. 6) καὶ τοῦτο вставл. P_1. 7) φυλαχθῇ PP_1V.

подобаѥть же и писати къ старѣишинамъ вьсѣхъ епархии да ѥгда себѣ съборъ призꙑваютъ тъи дн҃ь да хранꙗть·

ὀφείλει γὰρ καὶ γραφῆναι πρὸς τοὺς πρωτεύοντας πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν, ἵνα, ὅτε παρ' ἑαυτοῖς σύνοδον προσκαλοῦνται,[1] ταύτην τὴν ἡμέραν φυλάττωσιν.

о҃д· ꙗко не подобаѥть еп҃поу на страньнѣѥмь сѣдати нъ на нѥмьже[1] сѣдалищи приꙗтъ бꙑваѥть·

οδ'. Περὶ τοῦ μὴ ὀφείλειν ἐπίσκοπον ἐπιξενούμενον καθέζεσθαι, ἐν ᾗ καθέδρᾳ ἐπιξενοῦται.

Такожде заповѣдано ѥсть· ꙗко ни ѥдиномоу же подобаѥть ходатаѥви[2] сѣдалище одьржати· ѥмоуже ходатаи поданъ ѥсть какого[3] любо когда людьмъ тъщаниꙗ· или дъвовъстаниꙗ· нъ тъщатисꙗ за ѥдино[4] лѣто тѣмь же промꙑшлꙗти[5] еп҃па· аще ли о семь нерадити начьнеть· по съконьчании лѣта дроугꙑи причьтенъ боудеть ходатаи·

. Ὁμοίως ὡρίσθη, ὥστε μηδενὶ ἐξεῖναι μεσίτῃ τὴν καθέδραν κατέχειν, ᾗτινι μεσίτης δέδοται, διὰ οἱασδήποτε τῶν λαῶν σπουδῆς[2] ἢ διχοστασίας, ἀλλὰ σπουδάζειν ἐντὸς ἐνιαυτοῦ τοῖς αὐτοῖς προνοεῖσθαι ἐπίσκοπον· εἰ δὲ περὶ τοῦτο[3] ἀμελήσοι, μετὰ τὴν περαίωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἕτερος ψηφισθῇ μεσίτης.

о҃е·[6] о посъльницѣхъ цр҃квьнꙑихъ хотꙗщиихъ отъ цр҃ꙗ[7] испросити·

οε'. Περὶ ἐκ δικαίων[4] τῶν ἐκκλησιῶν[5] ὀφειλόντων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτηθῆναι.[6]

Съ вьсѣми ключисꙗ испросити отъ цр҃ь[8] озълобленииꙗ ради оубогꙑихъ· ихъже ради наведениѥмь непрѣстаньно цр҃кꙑ сътоужаѥма бꙑваѥть· ꙗко тѣмъ посъльникꙑ съ промꙑшлениѥмь еп҃къ избрати на моукоу богатꙑихъ·

Σύμπασιν ἔδοξεν αἰτῆσαι ἀπὸ τῶν βασιλέων διὰ τὴν τῶν πενήτων κάκωσιν, ὧν ταῖς ἐπαχθείαις ἀπαύστως ἡ ἐκκλησία παρενοχλεῖται, ὥστε ἐκδίκους τούτοις[7] μετὰ τῆς τῶν ἐπισκόπων προνοίας ἐπιλεγῆναι κατὰ τῆς τῶν πλουσίων τυραννίδος.

---

1) намь же *С* (*вм.* на нѥмьже). 2) ходатаѥѥви *У*. 3) како *С*. 4) ѥдиного *П*, *но го перечеркнуто*. 5) сꙗ *вставл. П*, *но зачеркив.* 6) *У проп. все правило 75.* 7) цр҃ꙗ *ПС*. 8) цр҃ь *ПС*.

1) προσκαλῶνται V. 2) σπουδὰς PP_1V. 3) τούτου V Patm. 172. 4) ἐκδίκων PP_1V (вм. ἐκ δικαίων). 5) τῶν вставл. PP_1V. 6) αἰτεῖσθαι V. 4) τούτους V.

о҃ѕ· о[1] неоусърѣтающиихъ[2] еп҃пѣхъ къ събороу·

Тако же годѣ ѥсть· да ѥлишьды

л. 141 а. когда съ|боръ подобаѥть съвьрати[3] еп҃помъ· иже ни годъмь ни немощию ни коѥю тѧжьшею ноуждею пакостатьсѧ подобьно да[4] оусърѣтають[5] и пьрвѣишинимъ коѥѩжьдо своѥѩ епархиѩ ѩвитьсѧ о всѣхъ еп҃пѣхъ·[6] аще ли дъвѣ съвьрании[7] или три боудоуть· и отъ коѥгожьдо [съборища на отъдание ѩколиждо][8] изъбирають къ съборьноуоумоу д҃ни противоу оусърѣсти[9] имъ·[10] аще ли не възмогоуть оусърѣсти· вънезапоу нѣкымъ бѣдамъ ѩко же въправьдоу въздрѧстѧщемъ·[11] аще не отъдадѧть словесе своѥѩ пакости· при своѥмь пьрвѣишинимь подобаѥть· таковъıимь обьщениѥмь своѥѩ имъ довъльномъ быти ц҃ркве··

о҃з·[12]

О крисконии платьнинѣѥмь стрѣчьци· то всѣмъ ключисѧ да отъ того тако же ѩвитьсѧ пьрвѣишюоумоу ноумидиа[13] ѩко вѣдѣти подобаѥть писаниѥмь своимь къ съшьствию повелѣти помѣньнаaго

οϛʹ. Περὶ τῶν μὴ ἀπαντώντων ἐν ταῖς συνόδοις ἐπισκόπων.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ὁσάκις δήποτε σύνοδον δεῖ συναχθῆναι, οἱ ἐπίσκοποι, οἵτινες οὔτε κείρᾳ, οὔτε ἀσθενείᾳ, οὔτε τινὶ βαρυτέρᾳ ἀνάγκῃ ἐμποδίζονται,[1] ἁρμοδίως ἀπαντῶσιν· καὶ τοῖς πρωτεύουσιν ἑκάστης[2] ἰδίας αὐτῶν ἐπαρχίας ἐμφανισθείη περὶ πάντων τῶν ἐπισκόπων, εἴτε δύο, εἴτε τρεῖς συναθροίσεις γένωνται· καὶ ἀπὸ ἑκάστου δὲ ἀθροισμοῦ εἰς ἀμοιβὴν ὁσαιδήποτε ἐπιλεγῶσιν, πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς συνόδου ἐνστατικῶς ἀπαντήσωσιν· ἐὰν δὲ μὴ δυνηθῶσιν ἀπαντῆσαι, ἀθρόων τινῶν ἀναγκῶν ὡς εἰκὸς ἀναφυομένων, εἰ μὴ τὸν λόγον τοῦ οἰκείου ἐμποδισμοῦ παρὰ τῷ οἰκείῳ πρωτεύοντι ἀποδώσωσιν, ὀφείλειν τοὺς[3] τοιούτους τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀρκεῖσθαι ἐκκλησίας.

οζʹ. Περὶ Κρεσκονίου.[4]

Περὶ Κρεσκονίου[5] τοῦ Βιλλαρεκενσίου τοῦτο πᾶσιν ἔδοξεν, ἵνα ἐντεῦθεν ὁμοίως ἐμφανισθείη τῷ πρωτεύοντι τῆς Νουμιδίας, πρὸς τὸ εἰδέναι αὐτὸν ὀφείλειν[6] γράμμασιν οἰκείοις πρὸς συνέλευσιν προτρέψασθαι τὸν μνημονευθέντα

---

1) о *проп. С.* 2) неȣстрѣтающїи *С.* 3) съвьрати *проп. С.* 4) да *вставл. У.* 5) ȣстрѣтають *СП.* 6) епискȣпѣх *П.* 7) събрани двѣ *П.* 8) *вставка изъ УП (только въ П читаемъ:* .. ѩколиждо). 9) оустрѣстї *П.* 10) ȣсрѣтїнїю *С* (*вм.* оусърѣсти имъ). 11) въздрѧстѧщимъ *П.* 12) *У проп. все правило 77.* 13) нȣдимїа *С.*

1) ἐμποδίζωνται V Patm. 172. 2) V переправл. въ ἐκ τῆς. 3) τοὺς вставл. P_1. 4) Κρεσχωνίου PP_1; Κρεσχινίου V, но схоліастъ переправл. ι послѣ χ въ ο. 5) Κρεσχωνίου PP_1. 6) ὀφείλειν αὐτὸν V.

крисконита· ꙗко не прѣдъложити пришьствиꙗ его ближьнюоумоу съ вьсѣмь афрнкинскъıимь съборъмь подати аще ли приити прѣобидить· да боудеть въданъ на нь соудъ ꙁаконоположьнъıи·

ѻи·[1] ѿ строительхъ иппоньскъıꙗ црк҃ве·

|Пакъı годѣ[2] есть да поиеже црк҃ве иже въ иппонии строитель оставлениие не подобаеть на мъноꙁѣ неврѣгомо бъıти· ꙁанеже црк҃ви тамо одьржимъı[3] соуть отъ орекъшиихъ отъ обыщениꙗ[4] ꙁълааго еѵкѵтиева поущенъıихъ отъ твоего събора еп҃нъ·[5] ригина алѵпиа авъгоустꙑꙗ· матерьнъı·[6] ѳеасиа· еводꙑꙗ· плакиана· оурвана· валериа·[7] амвивꙑꙗ· фоуртоуната· коуодъволтдеа· онарата· ианоуарꙗ· апта· онората· ампельа· викториана· еваг҃льꙗ· и рогатиана· и сънемъшемъсꙗ и исправльшемъ·[8] помꙑслившемъ[9] о порицании единою силою бѣжание того же еѵкутьа прѣжде чаемааго по молитвѣ вьсѣхъ· еп҃нъ тѣмъ поставлиенъ боудеть·[10] аще ли не въсхотꙗть они мира

Κρεσκόνιον,[1] ὥστε μὴ ὑπερθέσθαι τὴν παρουσίαν αὐτοῦ τῇ πλησιαζούσῃ συμπάσῃ[2] Ἀφρικανῇ[3] συνόδῳ παρασχεῖν· ἐὰν δὲ τοῦ ἐλθεῖν καταφρονήσῃ, ἔσται εἰδὼς κατ' αὐτοῦ ψῆφον νομοθετηθησομένην.

οη'.[4] Περὶ τῶν ἐν Ἱππῶνι φροντιστῶν τῆς ἐκκλησίας.[5]

Πάλιν ἤρεσεν, ἵνα, ἐπειδὴ τῆς ἐκκλησίας τῶν ἐν Ἱππῶνι φροντιστῶν ἡ ἐγκατάλειψις οὐκ ὀφείλει ἐπὶ πολὺ ἀμεληθῆναι, καὶ ἐπειδὴ αἱ ἐκεῖ ἐκκλησίαι κατέχονται παρὰ τῶν τὴν ἄτοπον τοῦ Αἰκυτίου κοινωνίαν παραιτησαμένων, πεμφθέντων ἐκ τῆς παρά σου[6] συνόδου ἐπισκόπων Ῥηγίνου, Ἀλυπίου, Αὐγουστίνου, Ματέρνου,[7] Θεασίου, Εὐοδίου, Πλακιανοῦ, Οὐρβανοῦ, Βαλερίου, Ἀμβιβίου, Φουρτουνάτου, Κουσδβουλτδέου, Ὀνωράτου, Ἰαννουαρίου, Ἄπτου,[8] Ὀνωράτου, Ἀμπελίου, Βικτοριανοῦ, Εὐαγγέλλου καὶ Ῥογατιανοῦ, καὶ συναχθέντων καὶ διορθωθέντων τῶν ἐπιψόγῳ μονοτονίᾳ[9] τὴν φυγὴν τοῦ αὐτοῦ Αἰκυτίου προσδοκητέαν λογισαμένων, μετὰ τῆς πάντων εὐχῆς ἐπίσκοπος τούτοις χειροτονηθῇ. ἐὰν δὲ μὴ θελήσωσιν ἐκεῖνοι τὴν εἰρήνην — л. 141 b.

---

1) *У проп. все правило 78.* 2) *cod. переправл. изъ* годо. 3) одержимь *С.* 4) ѿщениꙗ *П.* 5) епискоупъ *П.* 6) матерьнь *С.* 7) вареліа *С.* 8) исправлешимъ *П.* 9) помꙑслившимъ *П.* 10) бѹде *П.*

1) Κρεσκώνιον PP_1. 2) σὺν πάσῃ P_1. 3) Ἀφρικῆς P. 4) οη' проп. V. 5) V, вмѣсто слѣдующаго далѣе самаго текста правила, даетъ только: Ἵνα μὴ ἡ ὑπ' αὐτῶν γινομένη ἐγκατάλειψις ἐπὶ πολὺ ἀμεληθῇ. (сравн. строки 9—12). 6) παρούσης PP_1 (вм. παρά σου). 7) Πατέρνου P; P_1 выскобл. послѣ Ματέρνου около 15 буквъ. 8) Ἅπτου P_1. 9) cod. переправл. изъ μόνω τονία.

познати да не накостѧть изби- ранию намѣстиꙗ на поставлениѥ добраадго толико лѣто оставлениꙗ цр҃кве·

о҃ѳ· о непекоущиихъсѧ клирицѣхъ по малѣ врѣмени съдѣꙗти свою вещь·

Пакы заповѣдано ѥсть· да елишьды клирикомъ· обличеномъ соущемъ[1] и положьшемъ[2] нѣкаꙗ прѣгрѣшениꙗ· или достоинааго чьстьнаго· или поно|шениꙗ ради цр҃кьнааго· (л. 142 а.) ихъже ради тѣмь щадѣниѥ бываѥть· или по гърдости еретичьскѣи и ꙗзычьнѣмь[3] възношении· аще въ лѣпотоу подвизатисѧ своѥю вещию· и своимь безвоꙗзньствъмь·[4] попещисѧ въсхотѧть за лѣто безъ обьщениꙗ тѣмъ сътворѧть· аще ли лѣтъмь вещь свою очистити прѣобидѧть· ни ѥдинѣмь же гласъмь прочеѥ тѣхъ приꙗти штиноудь·[5]

п҃· ꙗко отъ инождего манастꙑрѧ приꙗтꙑихъ· ни игоумена манастꙑрю· ни клирика подобаѥть поставлꙗти·

Тако же годѣ бысть· да аще къто отъ иного· манастꙑрѧ приметь и къ наслѣдию извести въсхощеть·

1) сѫщиї П. 2) положешимъ П. 3) ꙗзычьнимъ П. 4) бе^зньбоꙗ^зньствомъ С. 5) ѿнѹдѹ П.

κατανοῆσαι, μὴ ἐμποδίσωσι τῇ ἐπιλογῇ τοῦ προέδρου πρὸς τὸ χειροτονηθῆναι εἰς χρησιμότητα τῆς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἐγκαταλειφθείσης ἐκκλησίας.

οθʹ. Περὶ τῶν μὴ φροντιζόντων κληρικῶν ἐντὸς ἐνιαυτοῦ πρᾶξαι τὸ ἴδιον πρᾶγμα.

Πάλιν ὡρίσθη, ἵνα, ὁσάκις κληρικῶν ἐλεγχθέντων καὶ καταθεμένων τινὰ ἐγκλήματα, εἴτε διὰ τὴν αἰδεσιμότητα,[1] εἴτε διὰ τὸ τῆς ἐκκλησίας ὄνειδος, ὧν χάριν τούτοις φειδὼ γίνεται,[2] εἴτε διὰ τὴν ἀλαζόνα τῶν αἱρετικῶν καὶ ἐθνικῶν ἐπιγαυρίασιν, ἐὰν ὡς εἰκὸς ἐπαγωνίσασθαι τῷ ἰδίῳ πράγματι καὶ[3] τῆς ἰδίας ἀβλαβείας[4] φροντίσαι θελήσωσιν, ἐντὸς ἀκοινωνησίας ἐνιαυτοῦ τούτους[5] ποιήσωσιν·[6] ἐὰν δὲ ἐντὸς ἐνιαυτοῦ τὸ πρᾶγμα αὐτῶν καθᾶραι καταφρονήσωσιν, μηδεμία τούτων τοῦ λοιποῦ φωνὴ παντελῶς προσδεχθείη.

πʹ. Ὥστε τοὺς ἀπ'[7] ἀλλοτρίου μοναστηρίου ὑποδεχθέντας μηδὲ[8] ἡγουμένους τοῦ μοναστηρίου μηδὲ[9] κληρικοὺς ἐξεῖναι χειροτονεῖν.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ἐάν τις ἀπὸ ἀλλοτρίου μοναστηρίου ὑποδέξηται[10] καὶ πρὸς κλήρωσιν προαγαγεῖν[11] ἐθελήσοι,

1) εἴτε διὰ τὴν αἰδεσιμότητα PP_1V ставятъ послѣ ὄνειδος. 2) γένηται Patm. 172. 3) κατὰ V. 4) ἀβλαβείας проп. P_1. 5) τοῦτο PP_1V. 6) ἐντὸς ἀκοινωνησίας ἐνιαυτοῦ τούτους ποιήσωσιν проп. V. 7) ἀπὸ PP_1V. 8) μήτε V. 9) μήτε V. 10) τινα вставл. PP_1V. 11) προσαγαγεῖν V.

или не своѥго манастꙑрѧ игоумена поставить· творѧи[1] то епп҃ъ· отъ прочиихъ обьщениꙗ отълоучаѥмъ своихъ людии обьщениѥмь ѥдинѣмь довълынъ· онъ же ни клирикъмь ни игоуменъмь прѣбоудеть·[2]

п҃а· о епп҃ѣхъ оставлꙗющиихъ еретикꙑ или елинꙑ наслѣдьникꙑ·

Тако же ꙁаповѣдано ѥсть· да аще къто епп҃ъ[3] наслѣдьникꙑ оужикꙑ илї[4] раꙁвѣ оужикъ[5] еретикꙑ или елинꙑ произволить паче цр҃кве и по съмьрти проклꙗ|тиѥ таковоуоумоу речено боудеть и имѧ ѥго никако же отъ б҃жиихъ[6] чистителькъ[7] въꙁнесетьсѧ· ни да можеть отъвѣта сътворити аще бе ꙁавѣта не боудеть· понеже бꙑвъ епп҃ъ въправьдоу дължьнъ ѥсть имѣнию[8] своѥмоу въѡбражениѥ подобьноѥ своѥмоу обѣщанию сътворити·

п҃в·[9] ѡ свобожении·[10]

Тако же годѣ ѥсть да о бꙑвающиихъ въ цр҃кви свобожениихъ· отъ цр҃ѧ[11] прощениѥ да боудеть·

1) творѧ *У.* 2) боудоуть *С.* 3) епискоупъ *П.* 4) оужикꙑ илї *cod. выскобл., но такъ что можно разобрать.* 5) оужикꙑ *У.* 6) б҃жии *У.* 7) чиститель *ПС.* 8) своѥмоу въображению *вставл. У.* 9) *У проп. все правило 82.* 10) цесарѧ *П.*

ἢ τοῦ ἰδίου μοναστηρίου ἡγούμενον καταστήσοι, ὁ τοῦτο ποιῶν ἐπίσκοπος, ἀπὸ τῆς τῶν λοιπῶν κοινωνίας χωριζόμενος, τῇ τοῦ ἰδίου λαοῦ κοινωνίᾳ ἀρκεσθῇ μόνῃ· ἐκεῖνος δὲ μηδὲ κληρικὸς μηδὲ ἡγούμενος ἐπιμείνῃ.[1]

πα΄.[2] Περὶ ἐπισκόπων, τῶν αἱρετικοὺς ἢ ἕλληνας κληρονόμους καταλιμπανόντων.

Ὁμοίως ὡρίσθη,[3] ἵνα, ἐάν τις ἐπίσκοπος κληρονόμους συγγενεῖς, ἢ[4] ἐκτὸς[5] τῆς ἰδίας συγγενείας αἱρετικοὺς ἢ ἕλληνας προτιμήσῃ τῆς ἐκκλησίας, καὶ μετὰ θάνατον ἀνάθεμα τῷ τοιούτῳ л. 142 b.
λεχθείη, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μηδαμῶς παρὰ τοῖς τοῦ θεοῦ ἱερεῦσιν ἀνενεχθῇ, μηδὲ δυνηθῇ[6] ἀπολογηθῆναι, ἐὰν ἀδιάθετος[7] ἀπογένηται, ἐπειδὴ[8] γενόμενος[9] ἐπίσκοπος, εἰκότως ὀφείλει τῶν πραγμάτων αὐτοῦ τὴν διατύπωσιν ἁρμοδίαν τῷ ἑαυτοῦ ἐπαγγέλματι ποιήσασθαι.

πβ΄.[10] Περὶ ἐλευθέρων.[11]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα περὶ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γινομένων[12] ἐλευθεριῶν, ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἴτησις γένηται.

1) ἐπιμείνῃ проп. V. 2) въ Patm. 173 вырваны листы между лл. 110 и 111 и потому отсутствуетъ текстъ правилъ съ 81 до средины 93. 3) ἤρεσεν V Patm. 172 (но in. m. въ Patm. 172 дописс. ὡρίσθη). 4) ἢ проп. P_1. 5) ἐκ P_1. 6) δυνηθείη V. 7) ἀδιέτετως cod. 8) ἐπ P_1 (для ειδὴ оставл мѣсто). 9) νόμενος P_1 (для γε оставл. мѣсто). 10) въ Patm. 173 вырвано правило 82. 11) ἐλευθεριῶν P_1 Patm. 173; Περὶ ἐλευθέρων проп. V. 12) γενομένων P_1.

п҃г.[1] о лоукавъıихъ гробѣхъ м҃чникъ.

Тако же годѣ ѥсть да вьсьде по селомъ и по виноградомъ. трѣбища акы въ памѧть м҃чникъ соуща въ нихъже ни ѥдиного тѣлесе или моща м҃чникъ лежаща не ꙗвлꙗютьсѧ. отъ мѣстьнъıихъ еп҃пъ аще ѥсть мощьно да раздроушаютьсѧ. не аще того пащьмь[2] людьскъıимь не дасться. обаче мъножьство въzаконѧтьсѧ. не наводити народа на мѣста та. и да право[3] съмъıслѧще ни ѥдинѣмь же бѣсобоꙗниѥмь. таковъıихъ мѣстъ обѧжютьсѧ и отиноудь[4] ни памѧти м҃чникъ съвьршити. не аще идеже или тѣло или моща нѣкаꙗ соуть. л. 143 а. или дре|влѥрожденїѥ коѥго жилища или zьданиꙗ страсти вѣрою дрѣвлѥ прѣдано бъıсть ѥлико во привидѣниѥмь. и соуѥтьнъıихъ м҃чникъ. отъкръвениꙗ[5] нѣкъıихъ[6] идеже оубо къгда соуть трѣбища вьсѧцѣмь образъмь таковаꙗ да боудоуть неврѣго҃.[7]

п҃д.[8] о искорененин коумирьскъıихъ мощии.

Тако же год҄ѣ ѥсть испросити отъ

πγ΄.[1] Περὶ τῶν[2] πλαστῶν μνημείων τῶν μαρτύρων.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα τὰ πανταχοῦ ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς καὶ τοὺς ἀμπελῶνας θυσιαστήρια, ὡσανεὶ εἰς μνήμην τῶν μαρτύρων καθιστάμενα, ἐν οἷς οὐδὲ ἓν σῶμα ἢ λείψανον[3] μαρτύρων[4] ἀποκείμενα δείκνυνται,[5] ἀπὸ τῶν ἐντοπίων ἐπισκόπων, εἰ ἐστὶ[6] δυνατὸν, καταστρέφωνται·[7] εἰ δὲ τοῦτο θορύβοις δημοτικοῖς οὐ συγχωρεῖται, ὅμως τὰ πλήθη νομοθετηθῶσιν[8] μὴ ὀχλαγωγεῖν τοὺς τόπους ἐκείνους. καὶ ἵνα οἱ τὰ ὀρθὰ φρονοῦντες μηδεμιᾷ δεισιδαιμονίᾳ τῶν τοιούτων τόπων καταδεσμῶνται· καὶ παντελῶς μηδὲ μνήμη μαρτύρων ἐπιτελεσθῇ, εἰ μὴ ὅπου[9] ἢ σῶμα ἤ τινα λείψανα ὦσιν, ἢ ἀρχαιογονία τινὸς οἰκήσεως ἢ κτήσεως[10] πάθους πίστει[11] ἀρχαιότητι παραδίδοται· ὅσα γὰρ δι᾽ ἐνυπνίων καὶ ματαίων ἀποκαλύψεων ἀνθρώπων τινῶν ὁπουδήποτε καθίστανται θυσιαστήρια, παντὶ τρόπῳ τὰ τοιαῦτα ἀποδοκιμασθῶσιν.

πδ΄.[12] Περὶ τοῦ τὰ λείψανα τῶν εἰδώλων ἐκριζωθῆναι.

Ὁμοίως ἤρεσεν αἰτηθῆναι ἀπὸ

---

1) *У проп. все правило 83.* 2) *cod. выскобл. вторую палочку отъ* н *и третью палочку отъ* щ, *и получилось* і лиц ьмь. 3) прово *П.* 4) ѿнꙋдꙋ *П.* 5) ѿкровенїна *П.* 6) нѣнихъ *С.* 7) невр҄ѣгома *П.* 8) *У проп. все правило 84.*

1) въ Patm. 173 вырвано правило 83. 2) τῶν проп. V. 3) λείψανα P_1. 4) послѣ μαρτύρων въ P_1 оставлено пустое мѣсто на 8—9 буквъ. 5) δείκνυται V. 6) ἔστιν P_1V Patm. 172. 7) καταστρέφονται cod. 8) νουθετηθῶσιν VP_1 Patm. 172. 9) μήπου P_1 Patm. 172. 10) ἢ вставл. P_1V Patm. 172. 11) πίστη cod.; πιστῇ VP_1 Patm. 172. 12) въ Patm. 173 вырв. правило 84.

прѣславьнꙑихъ цр҇ь [1] да мощиа коумирослоужениꙗ не тъкъмо въ капищи ихъ· нъ и на какомь къгда мѣстѣ или въ лѣсѣхъ или въ доубии вьсацѣмь образъмь да погоублени [2] боудоуть·

п҇е· [3] ꙗко писати и въсписати елишьдꙑ боудеть потрѣба· отъ калхидоньскаго еп҇па въ имѧ вьсѣхъ еп҇пъ посълания·

Отъ вьсѣхъ епиъ речено бꙑсть да аще годѣ ѥсть· [4] каꙗ писаниꙗ подобаѥть наречи въ съборѣ· [5] поклоньнꙑи еп҇пъ иже на прѣстолѣ томь сѣдѧ· [6] и съподоби въ имѧ вьсѣхъ нарицати и въсписати· [7] въ нихъже годѣ бꙑсть ѥще мѣстьнꙑимъ еп҇омъ [8] подобающиимъ посълати [9] въ африкиискꙑꙗ епархиа· донатъ ради писаниꙗ подати силоу заповѣданааго имоущиа· ѥꙗже силꙑ не [10] прѣизидоуть· [11]

| и въсписаша [12] авриании еп҇пъ [13] калхидоньскꙑꙗ цр҇кве соущюоумоу причьтоу съпохвалихъ и почьтенаꙗ въсписахъ· тако же и прочии еп҇пи въсписаша·

τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων, ἵνα τὰ λείψανα τῆς εἰδωλολατρείας, μὴ μόνον τὰ ἐν ξοάνοις, ἀλλὰ καὶ ἐν οἱῳδήποτε τόπῳ, [1] ἢ ἄλσεσιν, ἢ δένδροις, παντὶ τρόπῳ ἐξαλειφθῶσιν. [2]

πε΄. [3] Ὥστε γράφεσθαι καὶ ὑπογράφεσθαι, ὁσάκις γένηται χρεία, ἐκ τοῦ ἐν Καρχηδόνι ἐπισκόπου ἐπ' ὀνόματι πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐπιστολάς.

Ἀπὸ συμπάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη, ἵνα, ἐὰν ἤρεσεν τινα γράμματα ὀφείλειν ὑπαγορευθῆναι ἐν τῇ συνόδῳ, ὁ προσκυνητὸς ἐπίσκοπος, ὁ ἐν τῷ θρόνῳ τούτῳ προκαθήμενος, καταξιοῖ ἐπ' ὀνόματι πάντων ὑπαγορεύειν καὶ ὑπογράφειν. ἐν οἷς ἤρεσεν ἔτι μὴν τοῖς τοποτηρηταῖς ἐπισκόποις, τοῖς ὀφείλουσιν ἀποσταλῆναι εἰς τὰς τῆς Ἀφρικῆς ἐπαρχίας ἕνεκεν τῶν Δονατιστῶν, γράμματα δοθῆναι, δύναμιν ἐντολικοῦ περιέχοντα, ἣν δύναμιν μὴ παρεξέλθωσιν.

Καὶ ὑπέγραψαν· [4] Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς Καρχηδονέων ἐκκλησίας, τῷ παρόντι ψηφίσματι συνήνεσα καὶ παραναγνωσθέντι [5] ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν. л. 143 b.

---

1) цр҇ь *ПС.* 2) погꙑблениꙗ *П.* 3) *У проп. все правило 85.* 4) ѥть *cod.* 5) сорѣ *П.* 6) сѣдѧи *П.* 7) въсписатїи *П.* 8) епископомъ *П.* 9) послатїи *П.* 10) не *проп. С.* 11) изидоуть *П.* 12) въспиша *П.* 13) епископъ *П.*

1) οἱοισδήποτε τόποις P_1V Patm. 172. 2) ἐξαλειφῶσιν cod., но ῶσιν здѣсь припис. по скобл.; ἐξαλειφθῆναι V. 3) въ Patm. 173 вырв. правило 85. 4) ὑπέγραψεν V. 5) ἀναγνωσθέντι P_1 Patm. 172.

Въ [1] томь съборѣ варнвъшен причьти оутвьржаютьсѧ·

при славьною цр҇ю [2] аркадиꙗ и онорна авгоустоу властелема прѣ[же] [3] шести каландъ сентѧмврѧ· въ милевиталии градѣ на сѣдалищи цр҇квьнѣѥмь· Аврилии еп҇пъ калхидоньскꙑꙗ цр҇кве сѣдъ въ вьсемь [4] съборѣ· прѣстоꙗщиемъ диꙗкономъ рече· понеже прс҇тꙑꙗ цр҇кве ѥдино тѣло ѥсть и вьсѣмъ оудомъ ѥдина ѥсть [5] глава· сълоучисѧ хотѧщю бж҇ии [6] нашю немощь възмагающю ꙗко къ той цр҇кви принти намъ· любъве и братолюбиѥмь блг҇одѣтию повелѣвъшемъ· [7] тѣмь молю вашю любъвь· [8] понеже тако ѥсть вѣрьнѣѥ ꙗко наше [9] оу васъ пристоуплениѥ· ни лише ни сладъко вьсѣмъ ѥсть· да съпохвалѥниѥмь вьсѣхъ васъ ꙗвитьсѧ ѥдиномꙑслити съ прославльшими причьтꙑ [10] дрѣвьнихъ или по събороу иппоньскоуоумоу· извѣщенꙑихъ или по сихъ въ съборѣ калхидоньскѣѥмь· большимъ запобѣданꙑихъ· такожде и нꙑнѧ
л. 144 а. по чиноу намъ по|читаѥмꙑимъ·

Ἐν [1] ταύτῃ τῇ συνόδῳ τὰ προλαβόντα ψηφίσματα κυροῦνται.

Ἐπὶ τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου τῶν [2] αὐγούστων ὑπάτων, τῇ πρὸ ϛʹ καλανδῶν σεπτεμβρίων, ἐν τῇ [3] Μηλεβητάνῃ [4] πόλει εἰς τὸ σήκρητον [5] τῆς ἐκκλησίας, Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς Καρχηδονέων ἐκκλησίας, προκαθίσας ἐν πάσῃ τῇ συνόδῳ, παρεστώτων [6] διακόνων, εἶπεν· Ἐπειδὴ τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας ἓν σῶμα ὑπάρχει καὶ πάντων τῶν μελῶν μία ἐστὶν [7] κεφαλή, συνέβη θέλοντος τοῦ [8] θεοῦ καὶ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν ἐνδυναμοῦντος, ὥστε πρὸς ταύτην τὴν ἐκκλησίαν ἐλθεῖν ἡμᾶς, ἀγάπης καὶ ἀδελφότητος χάριτι προτραπέντας. δι' ὃ [9] παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, ἐπειδὴ (л. 154ᵃ) οὕτως ἐστὶν πιστευτέον, ὅτι ἡ ἡμετέρα παρ' ὑμῖν προσέλευσις οὔτε περιττὴ οὔτε ἡδυτάτη πᾶσίν ἐστιν, ἵνα ἡ συναίνεσις [10] πάντων ὑμῶν [11] φανερωθῇ ὁμονοεῖν τοῖς συνδοξάσασιν [12] τῶν ψηφισμάτων τῶν πάλαι εἴτε κατὰ τὴν ἐν Ἱππῶνι σύνοδον βεβαιωθέντων, εἴτε μετὰ ταῦτα τῇ ἐν Καρχηδόνι κρείττονι συνόδῳ ὁρισθέντων, ὁμοίως δὲ καὶ νῦν κατὰ τάξιν ἡμῖν ἀναγινωσκομένων·

---

1) *У проп. все отсюда до стр. 383 22.* 2) цр҇ю *ПС.* 3) *исправл. по С.* 4) ь *послѣ* к *cod. переправл. изъ* с. 5) и вьсѣмъ оудомъ ѥдина ѥсть *проп. П.* 6) бж҇ію *С; вставл. П.* 7) повелѣвъшімъ *П.* 8) любовію *П.* 9) и *вставл. П.* 10) и *вставл. П.*

1) въ Patm. 173 вырв. все это дѣяніе. 2) τον P_1. 3) τῇ проп. Patm. 172. 4) Μηλεβητανῇ P_1V Patm. 172. 5) σηκρῆτον P_1 Patm. 172. 7) ἡ вставл. V. 8) τοῦ проп. P_1 9) διὸ V Patm. 172. 10) συναίνεσιν V. 11) ἡμῶν Patm. 172. 12) συνδόξασιν P_1V Patm. 172.

тогда бо нашего братолюбия едномыслие свѣтлѣе свѣ[та] [1] явиться. аще у насъ яже въ вышьнихъ съборѣхъ законьно заповѣданая. не тъкъмо въ пришьдъшихъ съдѣяныхъ съпохваления вашего. нъ и въписаниемь же [2] еще явиться.

сакъпинъ [3] епс҃пъ пьрваго сѣдалища ноумидискаго [4] рече. Вѣроую яко не вьсеи братии годѣ есть. въписающе же и мы своимь знаменаниемь извѣстоуимъ оугодити.

и заповѣданая своею роукою извѣстиша.

никоутии [5] епс҃пъ пьрваго сѣдалища мавритания [6] ситифенси рече. Почьтеная причитания понеже помысла не лишишася. и вьсѣми оутвьрдишася. еще бо и моемоу оумалению си въгодьна соуть. яже своимь въписаниемь извѣщю.

п҃ѕ. [7]. о чинъхъ епс҃пьскъихъ яко старѣишинамъ поставляемыимъ. [8] не съмѣти чьстьнѣишимъ быти пьрвѣишихъ.

Благое ваше безълобия. аще

τότε γὰρ τῆς ὑμετέρας ἀδελφότητος ἡ ὁμόνοια λαμπροτέρα τοῦ φωτὸς ἀναδειχθήσεται, ἐὰν τὰ παρ' ἡμῶν ἐν ταῖς ἀνωτέραις συνόδοις νομίμως ὁρισθέντα μὴ μόνον τῇ ἐν τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις συναινέσει ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπογραφαῖς ἔτι μὴν φανερώσεται. [1]

Σαγκτιτίτος [2] ἐπίσκοπος τῆς πρώτης καθέδρας τῆς Νουμιδίας εἶπεν· Πιστεύω, ὅτι οὐ πάσῃ τῇ ἀδελφότητι ἤρεσεν· ὑπογράφοντες [3] δὲ ἡμεῖς τῇ ἰδίᾳ ὑποσημειώσει βεβαιοῦμεν ἀρέσαι.

Καὶ τὰ ὁρισθέντα ἰδιοχείρως ἐβεβαίωσαν.

Νικύτιος [4] ἐπίσκοπος [5] πρώτης καθέδρας τῆς Μαυριτανίας [6] Σιτιφένσης [7] εἶπεν· Τὰ ἀναγνωσθέντα ψηφίσματα, ἐπειδὴ λογισμοῦ οὐκ ἐστέρηνται καὶ ἀπὸ πάντων ἐκυρώθησαν, ἔτι μὴν καὶ τῇ ἐμῇ βραχύτητι ταῦτα ἀρέσκουσιν, ἅπερ τῇ οἰκείᾳ ὑπογραφῇ βεβαιώσω.

πϛʹ. [8] Περὶ τάξεως ἐπισκόπων, ὥστε τοὺς μεταγενεστέρους [9] χειροτονηθέντας μὴ τολμᾶν ἑαυτοὺς προτιμᾶν τῶν προτέρων.

Βαλεντῖνος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὸ ἀγαθὸν τῆς ὑμετέρας ἀνεξικακίας ἐὰν

---

1) *исправл. по П*; всѣ *С.* 2) въписанiи еiже *П.* 3) Саакъпинъ *С.* 4) нꙋдимiнскаго *С.* 5) никꙋтiи *С.* 6) вританiа *С.* 7) *У прол. первую половину правила 86 (т. е. 383 23—384 16) до словъ Аврилія.* 8) быти *вставл. П, но вычеркнв.*

---

1) φανερώσητε P_1V; φανερώσηται Patm. 172. 2) Σάγκτιπος V; Σάγκιπτος Patm. 172. 3) ὑπογραφόντες Patm. 172. 4) Νικήτιος P_1. 5) τῆς вставл. V. 6) Μαιριτανίας P_1. 7) Σιφένσης V. 8) въ Patm. 173 вырв. все правило 86. 9) μεταγενεστέρως P_1V Patm. 172.

повелѣваѥть лѣпо· исповѣмь вариѣъшеѥ лѣто въ калхидонѣскѣи црквии и сътворенаꙗ и въсписаниѥмь братиꙗ ꙗвѣ оутвь|л. 144 b. рьженаꙗ и на насъ оубо ѥще съхраньшемъ исповѣдѣ· оно оубо съвѣмъ нескверьньно [1] присно црквьноѥ оустроѥниѥ хранити· тако ꙗко же ни ѥдиномоу отъ братиꙗ съмѣти кьгда прѣждечьстити себѣ пьрвѣишаго своѥго· нъ чинъми любъве присно подано ѥсть пьрвѣишимъ ѥже и [2] въслѣдоующии съ радостию приꙗша· сии оубо чинъ повелить ваша стость лоуче вашими проповѣданиии изъвѣстити·

авриліи [3] епкпъ рече· Не подобаше оубо нъı въсприимати· аще не по съключаю· неразоумьнии съмъсл [4] нѣкъıхъ възрастоша ꙗко къ заповѣдьмъ тѣмъ· наша чювьствиꙗ остраще· нъ понеже та обыча ѥсть вина· юже нъı братъ и съслоужьбьникъ нашь ꙗви [5] ꙗко комоужьдо насъ вѣдѣти [6] отъ бга почьтенъıи [7] ѥмоу чинъ· И да мьнишии [8] пьрвѣишимъ възносѧть· и да не съмѣти кромѣ разоума тѣхъ чьсо дѣꙗти· сего ради глю ꙗко мои подъръщеть помысль· прѣобидѧщаꙗ пьрвѣишихъ ихъ· [9]

ἐπιτρέπῃ, ἀκολούθως ἐξηγήσομαι [1] τὰ ἐν τῷ προλαβόντι χρόνῳ εἰς τὴν Καρχηδονέων ἐκκλησίαν πραχθέντα καὶ ταῖς τῶν ἀδελφῶν ὑπογραφαῖς φανερῶς κυρωθέντα καὶ ἡμᾶς ἔτι μὴν φυλάξαντας ὁμολογήσω. ἐκεῖνο τοίνυν ἐπιστάμεθα, ἀμίαντον ἀεὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν φυλάττεσθαι κατάστασιν οὕτως, ὡς μηδένα τῶν ἀδελφῶν τολμᾶν ἑαυτὸν προτιμᾶν ποτε τῶν πρὸ αὐτοῦ, ἀλλὰ ταῖς τῆς ἀγάπης τάξεσιν ἀεὶ παρεσχέθη τοῖς προτέροις, ὅπερ οἱ ἐπακολουθοῦντες χαριέντως [2] κατεδέξαντο. ταύτην οὖν τὴν τάξιν κελεύσει ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη κρειττόνως [3] ταῖς ὑμετέραις διαλαλιαῖς βεβαιῶσαι.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Οὐκ ἐχρῆν μὲν [4] ἡμᾶς ἐπαναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἐὰν τυχὸν ἀκατανόητοι διάνοιαί [5] τινων ἀνεφύησαν, αἱ πρὸς τοὺς ὅρους τούτους τὰς ἡμετέρας αἰσθήσεις ὀξύνουσαι· ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη κοινή ἐστιν αἰτία, ἣν νῦν ἐνεφάνισεν ὁ ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς ἡμῶν, ὥστε ἕκαστον ἡμῶν [6] ἐπιγινώσκειν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ψηφισθεῖσαν αὐτῷ τάξιν, καὶ ἵνα οἱ μεταγενέστεροι τοῖς προτέροις ἀναφέρωσι, καὶ μὴ τολμήσωσιν παρὰ γνώμην τούτων τίποτε πράττειν, διὰ τοῦτο [7] λέγω, καθὼς τὸν ἐμὸν ὑποτρέχει λογισμόν, τοὺς καταφρονοῦντας τῶν πρὸ αὐτῶν

---

1) нескверно *П.* 2) и *проп. С.* 3) *У in m.* епъ. 4) съмысле *П.* 5) ꙗвѣ *С.* 6) съвѣдити *С.* 7) почьтонъıи *У.* 8) мьньшии *УС.* 9) ихъ *проп. С.*

1) ἐξηγήσωμαι Patm. 172. 2) χαριέντῶς P_1. 3) κρειττόνους cod. 4) ταῦτα вставл. VP_1 Patm. 172. 5) διανοίᾳ V. 6) ἡμῶν проп. V. 7) τούτω cod.

и нѣкꙑꙗ дьрѕающаꙗ възбраненꙑимъ[1] подобьно[2] бꙑти отъ вьсѧкого събора·[3]

| сактипъ еп҃пъ пьрваадо сѣдалища ноумидинскаадо рече· Слꙑша въсеꙗ братиꙗ пришьствиѥ послѣдованиѥ брата и съчьстителꙗ нашего· аврилии чьто къ симъ отъвѣщаваѥть·

датими рече· Отъ причьта отъ дрѣвьнихъ ѕаповѣданаꙗ нашимь съпохвалѥниѥмь отъдана боудеть· и да имоущаꙗ въ сътворенꙑихъ пьрвѣишихъ съборъ въ калхидоньскѣи цр҃кви по нашемоу съпохвалѥнию· испълнѥно иѕвѣсто прѣдъ вьсѣми съхранити·

вьси еп҃пи рѣша· Чинъ сии [и][4] отъ оц҃ь и отъ дрѣвьнихъ съхранѥнъ бꙑсть· и отъ насъ по отъданию б҃жию съхранитьсѧ· сп҃саѥмоу ѥще правьдьноуоумоу пьрвѣишихъ ноумидиꙗ и маврританиꙗ

отъ кънижьнаадо положениꙗ сѣдалища ноумидинскаадо

по семь годѣ бꙑсть вьсѣмъ еп҃помъ написавъшимъ въ томь съборѣ· да сѣдалищѥ и дрѣвьнии ѕаконъ

καί τινα ἀποτολμῶντας κωλυτέους ἁρμοδίως εἶναι ἀπὸ πάσης τῆς συνόδου.

Σάγκτιππος[1] ἐπίσκοπος τῆς πρώτης καθέδρας τῆς Νουμιδίας εἶπεν· Ἤκουσεν ἡ πάντων τῶν ἀδελφῶν παρουσία τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συνιερέως ἡμῶν· Αὐρήλιος[2] τί πρὸς ταῦτα ἀποκρίνεται; л. 145 а.

Δατίμιος[3] εἶπεν· Τὰ παρὰ τῆς ψήφου τῶν ἀρχαίων ὁρισθέντα τῇ ἡμετέρᾳ[4] συναινέσει ἐκδοθήσονται, ἵνα τὰ περιεχόμενα τοῖς πεπραγμένοις τῶν προτέρων συνόδων ἐν τῇ ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν ἡμετέραν συναίνεσιν πεπληρωμένως βέβαια παρὰ πᾶσι φυλαχθῇ.[5]

Σύμπαντες οἱ ἐπίσκοποι εἶπον· Ἡ τάξις αὕτη καὶ ἀπὸ τῶν πατέρων καὶ ἀπὸ[6] τῶν ἀρχαίων ἐφυλάχθη, καὶ ἀφ' ἡμῶν κατὰ συγχώρησιν θεοῦ φυλαχθήσεται, σωζομένου ἔτι μὴν τοῦ δικαίου τῶν πρωτευόντων τῆς Νουμιδίας [καὶ Μαυριτανίας.

ἐκ τοῦ χαρτοθεσίου καὶ ματρικίου τῆς Νουμιδίας.][7]

Ἔπειτα ἤρεσεν πᾶσιν τοῖς ἐπισκόποις τοῖς ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ ὑπογράψασιν, ἵνα τὸ ματρίκιον καὶ ἀρχέτυπον[8]

1) възбраннымъ *П.* 2) подобныи *П.* 3) *У проп. все слѣдующее далѣе окончаніе правила 86.* 4) *вставка изъ П.*

1) Σάγκτιπος V. 2) ἡμῶν Αὐρηλίου P_1V Patm. 172. 3) Δατιανὸς V; ἐπίσκοπος вставл. VP_1 Patm. 172. 4) ἡμετέρᾳ Patm. 172. 5) φυλαχθῶσιν VP_1 Patm. 172. 6) послѣ ἀπὸ V выскобл. три буквы (τῶν ?). 7) находящееся въ скобкахъ отсутств. въ cod. потому, что писецъ перескочилъ на слѣдующее Νουμηδίας. 8) ἀρχαιότυπον V, гдѣ ό допис. схоліастъ.

ноумидинскꙑи и на пьрвѣѥмь сѣдалищи или въ митрополии костантии·

п҃з·[1] ѡ еп҃сп҃ѣ коуотъвоултъдѣи·[2]

л. 145 b. | О коуотъвълтъдѣи еп҃ѣ ѥще оубо о[3] кентоурнатѣ понеже противьноуоумꙋ ѥго испрошьшю отъ нашего бъвести събора· бъпрошенъ бывъ еда хощеть съ нимь при еп҃ѣхъ[4] искоушенъ бꙑти· пьрвѣѥ оубо обѣщася въ дроугꙑи же д҃нь томоу не бъгодьноу бꙑти отъвѣща и[5] отъиде· годѣ ѥсть еп҃омъ[6] да никъто же томоу коуотъвоултадѣѥви не приобьщитися· донъде[же][7] на нь вещь съвьршиться· епископию же ѥго[8] отъяти[9] прѣже събꙑтия на нь вещи· ни ѥдиномоу же хрьстиянoу[10] мощьно имѣти·[11]

п҃и·[12] о максимиянѣ еп҃ѣ·

О максимианѣ же ѡ вагатеньсии годѣ бꙑсть отъ събора

1) *У проп. все правило 87; С проп.* п҃з. 2) *cod. въ концѣ послѣднихъ двухъ строкъ л. 145ª имѣетъ приписку писца:* ѡфреме. не дьржи ꙋма кромѣ. 3) о *проп. П.* 4) епискѫпѣ *П.* 5) и *проп. С.* 6) епискꙋпомъ *П.* 7) *исправл. по П.* 8) ѥго^ж *П.* 9) ѿтѧ *С.* 10) христіанинꙋ *С.* 11) и имѣти *П.* 12) *У проп. все правило 88.*

τῆς Νουμιδίας καὶ εἰς τὴν πρώτην καθέδραν ἢ[1] καὶ εἰς τὴν μητρόπολιν Κωνσταντίναν.[2]

πζʹ.[3] Περὶ τοῦ Κουοδβουλταδέου[4] ἐπισκόπου.

Περὶ τοῦ[5] Κουοδβουλταδέου[6] ἐπισκόπου[7] ἔτι μὴν τοῦ Κεντυριάτου, ἐπειδή, τοῦ ἐναντίου αὐτοῦ αἰτήσαντος παρὰ τῇ ἡμετέρα εἰσενεχθῆναι συνόδῳ, ἐρωτηθείς, εἰ ἄρα βούλεται μετ᾽ αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἐπισκόποις ἀποπειραθῆναι, πρῶτον μὲν ὑπέσχετο,[8] τῇ δὲ[9] ἄλλῃ ἡμέρᾳ τοῦτο μὴ ἀρέσκειν αὐτῷ ἀπεκρίνατο, καὶ ἀνεχώρησεν, ἤρεσεν[10] πᾶσιν τοῖς ἐπισκόποις, ἵνα μηδεὶς τῷ αὐτῷ Κουοδβουλταδέῳ[11] κοινωνήσῃ, ἕως οὗ τὸ κατ᾽ αὐτὸν πρᾶγμα περατωθῇ· τὴν γὰρ ἐπισκοπὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀφαιρεθῆναι, πρὸ[12] τῆς ἐκβάσεως τοῦ κατ᾽ αὐτὸν[13] πράγματος, οὐδενὶ χριστιανῷ δύναται δοκεῖν.

πηʹ.[14] Περὶ Μαξιμιανοῦ ἐπισκόπου.

Περὶ Μαξιμιανοῦ δὲ[15] τοῦ Βαγατενσίου ἤρεσεν ἐκ τῆς συνόδου

1) ἢ V, по схоліастъ переправл. въ ἢι. 2) Κωνσταντίαν V. 3) въ Patm. 173 вырв. все правило 87. 4) Περὶ Κουοδβουλτδαίου P_1 Patm. 172. 5) τοῦ проп. Patm. 172. 6) Κουοδβουλτδαίου P_1 Patm. 172. 7) ἐπισκόπου проп. Patm. 172. 8) заглавіе и первая половина правила до ὑπέσχετο включит. въ V переданы соединенно такъ: Περὶ Κουοδβουλτδέου ἐπισκόπου τοῦ Κεντουριάτου. ἐπειδὴ τοῦ ἐναντίου αὐτοῦ αἰτήσαντος παρὰ τῇ συνόδῳ εἰσδεχθῆναι μετὰ τὸ ὑποσχέσθαι πάλιν. 9) δὲ проп. V. 10) οὖν вставл. V. 11) Κουοδβουλτδαίῳ P_1 Patm. 173; αὐτῷ V (вм. τῷ αὐτῷ K.). 12) προς cod. 13) P_1 переправл. изъ αὐτῶν. 14) въ Patm. 173 вырв. все правило 88. 15) Περὶ Μαξιμιανοῦ δὲ проп. V.

писаниѥ дати и къ томоу и къ людьмъ· да и тъ отъ еп҃иꙗ[1] отъидеть· и ти себѣ дроугаго бъꙁищють·

п҃д· [2] ꙗко поставлꙗѥмъıимъ еп҃омъ отъ поставлꙗющиихъ ꙗко [3] посъланиꙗ приимати въ нꙗже или дн҃ь ⟨и⟩ ипатъ [4] приводимъ бъıваеть·

По семь годѣ ѥсть да аще нѣции когда поставлꙗѥми бъıвають по афракиискъıихъ [5] епархиахъ писаниꙗ приимати отъ поставлꙗющиихъ ꙗ роукою ихъ написана имоуще ѵпата [6] и дн҃ь· да ꙗко ни [7] ѥдиного соумьнениꙗ [8] о послѣдьниихъ или о [9] пьрвъıихъ бъꙁдрастити·

ч҃· [10] о почитавъшиихъ понѣ ѥдиною въ цьркъви не мощи ѿ инѣхъ поставленомъ бъ҃ı·

Тако же годѣ ѥсть да аще къто къгда въ цр҃кви аще и ѥдиною почьте отъ иного наслѣдиѥ да не приꙗтъ боудеть·

γράμματα δοθῆναι καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν λαόν, ἵνα κἀκεῖνος ἐκ τῆς ἐπισκοπῆς ἀναχωρήσῃ, κἀκεῖνοι ἑαυτοῖς [1] ἄλλον ἀναζητήσωσιν.

πθʹ. [2] Ὥστε τοὺς χειροτονουμένους [3] ἐπισκόπους ἀπὸ τῶν χειροτονούντων αὐτοὺς ἐπιστολὰς λαμβάνειν, ἐν αἷς ἥ τε ἡμέρα καὶ ὁ ὕπατος [4] προσφέρεται. [5]

Ἔπειτα ἤρεσεν, ἵνα οἱτινεσδήποτε μετὰ ταῦτα χειροτονοῦνται [6] ἀνὰ τὰς τῆς Ἀφρικῆς ἐπαρχίας γράμματα λαμβάνειν [7] παρὰ τῶν χειροτονούντων αὐτοὺς τῇ χειρὶ αὐτῶν ὑπογεγραμμένα, л. 146 а.
περιέχοντα τὸν ὕπατον καὶ τὴν ἡμέραν, ὥστε μηδεμίαν ἀμφισβήτησιν περὶ ὑστέρων ἢ προτέρων ἀναφυῆναι.

Ϟʹ. [8] Περὶ τοῦ, τοὺς κἂν ἅπαξ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνάγοντας [9] μὴ δύνασθαι ἀπ' [10] ἄλλων προχειρίζεσθαι. [11]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα [12] ὁστισδήποτε ἐν ἐκκλησίᾳ κἂν ἅπαξ ἀνέγνω, [13] ἀπ' [14] ἄλλης [15] πρὸς κλήρωσιν μὴ κατέχηται. [16]

---

1) еп҃нїꙗ С. 2) У проп. все правило 89. 3) а П. 4) здѣсь надъ и cod. став. +. 5) африкїйскый П. 6) здѣсь надъ и cod. став. +. 7) ни проп. С. 8) сѹмненїꙗ П. 9) ѿ С. 10) У проп. все правило 90.

1) ἑαυτοὶ cod. 2) въ Patm. 173 вырв. все правило 89. 3) χειροτονημένους Patm. 172. 4) ὕπαντος cod. 5) προφέρεται V Patm. 172 (P_1?). 6) χειροτονοῦνται V Patm. 172. 7) λάβωσιν VP_1 Patm. 172. 8) въ Patm. 173 вырв. все правило 90. 9) ἀναγνόντας V Patm. 172; ἀναγνώστας P_1. 10) ἀπὸ P_1. 11) προχειρισθῆναι V. 12) ἵνα проп. V. 13) ἀναγνῷ Patm. 172. 14) ἀπὸ P_1. 15) ἐκκλησίας вставл. VP_1 Patm. 172. 16) καταδέχηται V.

и[1] написаша· аврилии еп҃пъ калхидоньскꙑꙗ цр҃кве· Пришьдъшюоумоу причьтоу съпохвалихъ и почьтенаꙗ въсписахъ· тако же и прочии еп҃пи[2] въсписаша·

Въ[3] семь съборѣ ꙗвлꙗютьсѧ сътворенаꙗ отъ посъланꙑихъ обонъполъ морѧ мѣстьнꙑихъ еп҃пъ·

при славьнѣѥмь цр҃и[4] ѳеодосии авъгоустѣ и роуморидоу свѣтьлаго властелѧ прѣжде ·и҃· каланъдъ· септѧбрѧ въ кальхидоньскѣи[5] цр҃кви секоундна· аврилии еп҃пъ въ вьсемь съборѣ сѣдъ прѣстоꙗщемъ диꙗкономъ рече· Словоу приимъшю наше братолюбиѥ при моѥмь съмѣрении въ томь съборѣ повелѣ· отъ дрѣвьнѧаго бо ꙗко же помьнить ваша ст҃ость съборꙋ одьржащю·[6] посълахомъ братию нашю на онъполъ | морѧ
л. 146 b.
мѣстьникꙑ· ихъже подобааше въ[7] съшьствии и вашеꙗ ст҃ости· подвижениѥ исповѣдати съвершенꙑꙗ

Καὶ ὑπέγραψαν. Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ παρόντι ψηφίσματι συνήνεσα καὶ παραναγνωσθέντι ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι[1] ὑπέγραψαν.

Ἐν[2] ταύτῃ τῇ συνόδῳ ἐμφανίζονται τὰ πραχθέντα ὑπὸ τῶν πέραν τῆς θαλάσσης ἀποσταλέντων τοποτηρητῶν ἐπισκόπων.

Ἐπὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ αὐγούστου καὶ Ῥουμορίδου[3] τοῦ λαμπροτάτου ὑπάτου, τῇ πρὸ η′ καλανδῶν σεπτεμβρίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὴν ἐκκλησίαν Σεκούνδης, Αὐρήλιος ἐπίσκοπος, ἐν πάσῃ[4] τῇ συνόδῳ προκαθίσας, παρεστώτων[5] διακόνων, εἶπεν· Λόγου ἀπαιτήσαντος ἡ ὑμετέρα ἀδελφότης παρὰ τῆς ἐμῆς μετριότητος εἰς ταύτην τὴν σύνοδον προετράπη· ἔκπαλαι[6] γάρ, ὡς μέμνηται[7] ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη, συνόδου σχεθείσης[8] ἀπεστείλαμεν ἀδελφοὺς ἡμῶν πρὸς τὰ πέραν τῆς θαλάσσης[9] τοποτηρητάς, οὓς ἐχρῆν ἐν τῇ συνελεύσει τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης τὴν κίνησιν διηγήσασθαι τῆς ἐξανυσθείσης

---

1) и *вставл. П.* 2) епископи *П.* 3) Въ *проп. С; У проп. все дѣяніе.* 4) цр҃и *ПС.* 5) халкидоньскѣи *С.* 6) одержати *С.* 7) въ *проп. П.*

1) ἐπίσκοποι проп. V. 2) въ Patm. 173 вырв. это дѣяніе (до стр. 392 15 включит.). 3) Ῥουμολίδου V. 4) ἐν συμπάσῃ P_1V Patm. 172. 5) τῶν вставл. P_1V Patm. 172. 6) ἐκπάλαι Patm. 172. 7) μέμνημαι Patm. 172. 8) ὑποσχεθείσης V. 9) вмѣсто всего слѣдующаго далѣе до стр. 392 15 включит. текста, V добавл. здѣсь только: καὶ τὰ ἑξῆς. Χρὴ γινώσκειν, ὅτι τὰ ἐφεξῆς παρῆλθον, ὡς συνορῶν μηδὲν συμβαλέσθαι δύνασθαι ταῦτα ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις· περὶ γὰρ τοῦ Βυζακίου καὶ Μαυριτανίας καὶ Νουμιδίας καὶ Τριπολιτάνων ἐπισκόπων ἔστιν ἡ διαλαλιὰ αὐτῶν.

молитвы и аще въ вьчерашьнии днь о тои же вещи сѣдъше развѣ цр҃квьныихъ сътворенъихъ прилѣжьно ѥлико съдѣꙗша испытахомъ· обаче подобаѥть днь възисканиѥ въчерашьнꙗаго дне· цр҃квьнъими сътворении извѣщениѥмь епп҃ъ [1] ради епархии африкиинскъихъ не пришьдъшиихъ на соущии [2] съборъ· чинъ оубо приѥмлеть· вещии да въ пьрвъихъ отъ братиꙗ и съчиститель нашихъ къ томоу съборoу или отъ вꙋ̈закиꙗ· или отъ мавританиꙗ пришьдъшиихъ· възищѣмъ како подобаѥть причитати пришьдъшиимъ съборъмъ·

И принесъшемъ [3] филологиоу гетавеноу· татианоу епп҃ъ [4] визакиньскъиꙗ [5] странъι писаниꙗ мѣстьнаꙗ ꙗже и почьтенаꙗ· ѥще же и принесеномъ лоукианоу [6] и сильваноу мѣстьнъима мавританиискъиꙗ страны сифентисиа [7] писаниꙗ мѣстьнаꙗ· и симъ почьтеномъ авриліи епп҃ъ рече сихъ написании писмѧ сътворенъими съчетаѥтьсѧ·

πρεσβείας. καὶ κἂν εἰ τῇ χθεσινῇ ἡμέρᾳ περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος καθεσθέντες ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶς [1] πεπραγμένων [2] ἐπιμελῶς ἃ ἔπραξαν ἐψηλαφήσαμεν, ὅμως πρέπει σήμερον τὴν (л. 156^b) ἀναζήτησιν τῆς χθεσινῆς ἡμέρας τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πεπραγμένοις ἐν βεβαιώσει [3] διὰ τοὺς ἐπισκόπους τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀφρικῆς, τοὺς μὴ παραγενομένους ἐν τῇ παρούσῃ συνόδῳ. Ἡ τάξις τοίνυν ἀπαιτεῖ τῶν πραγμάτων, ἵνα ἐν πρώτοις παρὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ συνιερέων ἡμῶν, τῶν πρὸς ταύτην τὴν σύνοδον εἴτε ἐκ τοῦ Βυζακίου, εἴτε ἀπὸ Μαυριτανίας παραγενομένων, ζητήσωμεν, [4] πῶς [5] συμφέρειν ψηφίζονται τῇ παρούσῃ συνόδῳ.

Καὶ προσενεγκόντων Φιλολογίου, Γεταβενοῦς, Τατιανοῦ, [6] Φιλικιανοῦ, τῶν ἐπισκόπων τῆς Βυζακινῆς χώρας, τὰ γράμματα τῆς τοποτηρησίας, τὰ καὶ ἀναγνωσθέντα, ἔτι δὲ προσενεγκάντων [7] Λουκιανοῦ καὶ Σιλβανοῦ, τῶν τοποτηρητῶν τῆς Μαυριτανίας χώρας τῆς Σιτιφένσης, [8] γράμματα τῆς τοποτηρησίας, καὶ τούτων ἀναγνωσθέντων, Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τούτων τῶν ἐγγράφων ἡ ὑφὴ τοῖς πεπραγμένοις συζευχθείη. [9]

---

1) епискѹпъ *П.* 2) сѹдищїи *П.* 3) принесшимъ *П.* 4) епископъ *П.* 5) визѫкиньскыиа *П.* 6) лоукїаномъ *П.* 7) сифентїа *П.*

1) ἐκκλησιαστικῶν P_1 Patm. 172. 2) πραγμάτων Patm. 172. 3) ἐμβεβαιῶσαι P_1; ἐνβεβαιῶσαι Patm. 172. 4) ζητήσομεν cod. 5) πως cod. 6) Γεταβενουστατιανοῦ cod.; Γεταβενουστιανοῦ P_1; Γεταβενοῦς. τιανοῦ Patm. 172. 7) προσενεγκόντων P_1 Patm. 172. 8) τὰ вставл. P_1 Patm. 172. 9) συνεζεύχθη Patm. 172.

о епископѣхъ вѵзакинскыихъ·

л. 147 а. ноу|мидии епископъ рече· Вънемлѣмъ братии и[1] еп҃омъ нашимъ вѵзакинскыꙗ страны·[2] и мавританиꙗ сифентинскыꙗ на съборѣ мѣстьныꙗ посълати нынꙗ възищѣмъ· аще мѣстьныи[3] ноумидиꙗ придоша· или ꙗвѣ триполꙗньскыꙗ страны или кесарьскыꙗ мавританиꙗ·

о еп҃ѣхъ мавританиꙗ[4] ситефеньсинскыꙗ·[5]

Лукиꙗнъ и сиванъ еп҃а[6] мѣстьнаꙗ· мавританиꙗ ситифенсинскыꙗ страны рекоста· поздѣ къ кесаринскѣи братии нашеи съборьноѥ приде понеже они имѣахоу[7] постигноути· обаче вьсꙗко придоуть· и надѣѥмъсꙗ о дш҃ахъ ихъ ꙗко аще когда въ томь съборѣ сътворитьсꙗ и сами не невѣрьно своꙗ съпохвалениꙗ[8] подадꙗть·

о ноумидинскыихъ еп҃ѣхъ·[9]

алупии еп҃ъ[10] цр҃квьныи рече· Мы оубо отъ ноумидиꙗ пришьдъше азъ же и пр҃стаꙗ братиꙗ агоустинъ и посидии· нъ отъ ноумидиꙗ тоꙗ же мѣстьнии посълании[11] быти не могоша·

Περὶ τῶν τοῦ Βυζακίου ἐπισκόπων.

Νουμίδιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Προσέχομεν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνεπισκόπους ἡμῶν, τοὺς τῆς Βυζακηνῶν χώρας καὶ Μαυριτανίας Σιτιφένσης, εἰς τὴν σύνοδον τοποτηρητὰς ἀποστεῖλαι· (л. 157ᵃ) νῦν ζητήσωμεν,[1] ἐὰν τοποτηρηταὶ τῆς Νουμιδίας παρεγένοντο, ἢ δηλαδὴ τῆς Τριπολιτανῆς χώρας, ἢ καὶ[2] τῆς Καισαρειανῆς Μαυριτανίας.

Περὶ τῶν τῆς Μαυριτανίας Σιτιφένσης ἐπισκόπων.

Λουκιανὸς καὶ Σιλβανὸς ἐπίσκοποι, τοποτηρηταὶ τῆς Μαυριτανίας Σιτιφένσης χώρας, εἶπον· Βραδέως πρὸς τοὺς τῆς[3] Καισαρειανῆς ἀδελφοὺς ἡμῶν ἡ συνοδικὴ ἦλθεν· ἐπεὶ κἀκεῖνοι λοιπὸν εἶχον φθάσαι, ὅμως πάντως ἐλεύσονται· καὶ θαῤῥοῦμεν περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ὅτι εἰτιδήποτε ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ πραχθήσεται, καὶ αὐτοὶ ἀναμφιβόλως τὰς ἰδίας συναινέσεις παρέξουσιν.[4]

Περὶ τῶν τῆς Νουμιδίας ἐπισκόπων.

Ἀλύπιος ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας εἶπεν· Ἡμεῖς μὲν ἀπὸ τῆς Νουμιδίας ἤλθομεν, ἐγώ τε καὶ οἱ ἁγιώτατοι ἀδελφοὶ Αὐγουστῖνος καὶ Ποσίδιος· ἀλλ’[5] ἀπὸ τῆς αὐτῆς Νουμιδίας τοποτηρηταὶ πεμφθῆναι οὐκ ἠδύναντο,[6]

1) и *проп. П.* 2) стра́нын *П.* 3) мѣстнѣи *П.* 4) амавританіа *С.* 5) сифеньсінскыа *С.* 6) епіскоупа *П.* 7) мѣахѹ *С.* 8) спохваленіе *П.* 9) епискжпѣх *П.* 10) епискѹпъ *П.* 11) посланіи *П.*

1) ζητήσομεν cod. 2) καὶ проп. P_1 Patm. 172. 3) τῆς проп. Patm. 172. 4) παρέξοιεν P_1 Patm. 172. 5) ἀλλὰ P_1. 6) οὐκ ἠδύναντο πεμφθῆναι P_1.

ꙗко[1] иже паницьмь тироната· еп҃пи своими поужами[2] въ градѣхъ своихъ прилежать пакостьми· понеже и съборьное вашеꙗ ст҃ости прс҃тоуоумоу старьцю· ꙗко же възнесоша съвѣда|аше о пришьдъшиимь възисканіи[3] събора посълати· ꙗко да съвьршивъшисѧ мѣстьнаꙗ область къ томоу посълѣть съборꙋ· нъ вторыими писанием мънѣ тыи же въспомѧноувъшю отъвѣта своимь писаниемь о пакости тироната ꙗко же и выше рекохомъ·

аврилии епископъ рече· Нѣсть невѣрьно ꙗко же прѣжде реченаꙗ братиꙗ и еп҃пи наши иже отъ ноумидиꙗ егда сътворенаꙗ събора приимоуть· авие и своꙗ подадѧть· съпохвалениꙗ и на коньць привести потъщатьсѧ елико оубо когда въгодѧть· ноужда бо есть печалию прѣстола того промыслити то самое имъ прѣжде реченыимъ ꙗвѣ поставити·

ѡ трипольныихъ еп҃пѣхъ·

Отъ триполѧ братиꙗ нашеꙗ се възмогохъ разоумѣти ꙗко оулкиоу брата нашего посълаша мѣстьника· нъ имьже сърѣсти не

1) же *вставл. П.* 2) ноужнами *П.* 3) възнініи *С.*

ὅτι ἀκμὴν τῷ θορύβῳ τοῦ τηρονάτου οἱ ἐπίσκοποι ἰδίαις ἀνάγκαις ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν ἀπασχολοῦνται[1] ἐμποδιζόμενοι· ἐπεὶ καὶ τὴν συνοδικὴν τῆς ὑμετέρας[2] ἁγιωσύνης τῷ ἁγιωτάτῳ γέροντι Σαγκτίππῳ ὡς ἀνήγαγον, συνεῖδεν л. 147 b.
περὶ τῆς παρούσης ζητήσεως σύνοδον καταμηνυθῆναι, ὅπως (л. 157b) καταρτισθεῖσα τοποτηρησία πρὸς ταύτην ἀποσταλῇ τὴν σύνοδον· ἀλλὰ δευτέροις γράμμασιν ἐμοῦ τὸν αὐτὸν ἀναμνήσαντος, ἀπελογήσατο[3] δι' οἰκείων γραμμάτων περὶ τοῦ ἀπὸ τῶν τηρόνων ἐμποδισμοῦ, ὡς ἀνωτέρω εἶπον·

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Οὐκ ἔστιν ἀμφίβολον, ὅτι οἱ προλεχθέντες ἀδελφοὶ καὶ συνεπίσκοποι ἡμῶν, οἱ ἐκ τῆς Νουμιδίας, ὅτε τὰ πεπραγμένα τῆς συνόδου λάβωσιν, εὐθέως καὶ τὰς ἰδίας παρέξουσιν συναινέσεις, καὶ εἰς πέρας ἀγαγεῖν σπουδάσουσιν[4] ὁσαδήποτε ἀρέσουσιν.[5] ἀνάγκη τοίνυν ἐστὶν τῇ φροντίδι τῆς καθέδρας ταύτης προνοηθῆναι, τοῦτο αὐτὸ αὐτοῖς[6] προλεχθεῖσιν ἐμφανὲς καταστῆναι.

Περὶ τῶν Τριπολιτάνων ἐπισκόπων.

Περὶ τῶν ἀπὸ Τριπόλεως ἀδελφῶν ἡμῶν τοῦτο ἠδυνήθην γνῶναι, ὅτι Οὐλκίαν[7] ἀδελφὸν ἡμῶν ἀπέστειλαν τοποτηρητήν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀπαντῆσαι οὐχ

1) ἀποσχολοῦνται cod. 2) ἡμετέρας Patm. 172. 3) ἀπελογίσατο cod. 4) σπουδάσωσιν Patm. 172, но ω перепр. изъ ου. 5) ἀρέσωσιν P_1 Patm. 172. 6) τοῖς P_1 Patm. 172. 7) Δουλχίτιον Patm. 172; Δουλχιτίαν τὸν P_1.

въꙁможе то нѣции отъ чадъ нашихъ иꙁвѣстиша· пришьдъше [1] отъ прѣжде реченꙑꙗ страны· ꙗко мѣнимꙑи доулитикии въ корабль вълѣꙁе· и подобаѥть вѣровати нѣкоуоумоу ꙁамоудѣнию отъ ꙁимꙑ съключитисѧ ѥмоу нѣкꙑими оубѣдившю и опоꙁдитисѧ· [2] (л. 148 а.) обаче и о томь аще годѣ ѥсть вашеи любъви тꙑи же обраꙁъ да съхранитьсѧ· да вꙑгодьнаꙗ съборꙋ къ тѣмъ же посълють·

отъ вьсѣхъ еп͠пъ речено бꙑсть ꙁаповѣданаꙗ отъ с͠таго събора вьсѣмъ годѣ ѥсть·

<ч͠а·> о [3] съшьствии [4] съ донатꙑ·

аврилии [5] еп͠пъ р͠е· Пришьдъшеѥ на испꙑтаниѥ вашеꙗ любъвеѥмию цр͠квьнꙑимъ сътворенꙑимъ иꙁвѣсти· обѣщаниѥ во вьсѣхъ васъ се прѣдълагааше· подобаѥть ѥдиномоу насъ въ своѥмь градѣ о себѣ сънитисѧ съ начальникꙑ донатьскꙑими· или съчетатисѧ съ соудъмь инѣмъ· да тако же съ таковꙑими въ

ἠδυνήθη, τοῦτό τινες τῶν τέκνων ἡμῶν διεβεβαιώσαντο, ἐλθόντες ἐκ τῆς προλεχθείσης χώρας, ὅτι [1] ὁ [2] μνημονευθεὶς Δουλικίτιος [3] εἰς πλοῖον εἰσῆλθε, καὶ δεῖ πιστεῦσαί τινα παρολκὴν ἐκ τοῦ χειμῶνος αὐτῷ συμβῆναι, τὴν αὐτὸν ἀναγκάσασαν βραδῦναι. ὅμως καὶ περὶ τούτων, [4] ἐὰν ἀρέσκῃ τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, ὁ αὐτὸς τύπος φυλαχθείη, ἵνα τὰ ἀρέσαντα τῇ συνόδῳ πρὸς τοὺς [5] (л. 158a) αὐτοὺς ἀποσταλῶσιν.

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Τὰ ὁρισθέντα ὑπὸ τῆς ἁγίας συνόδου [6] πᾶσιν ἀρέσκει.

Ϟα΄. [7] Περὶ τοῦ τοῖς Δονατισταῖς συνελθεῖν. [8]

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Τὸ εἰς ψηλάφησιν ἐλθὸν τῆς ὑμετέρας ἀγάπης λογίζομαι ὀφείλειν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πεπραγμένοις βεβαιωθῆναι· ἡ γὰρ ὑπόσχεσις πάντων ὑμῶν [9] τοῦτο προεβάλετο, [10] ὀφείλειν ἕνα ἕκαστον ἡμῶν ἐν τῇ ἰδίᾳ πόλει καθ' ἑαυτὸν συνελθεῖν τοῖς ἀρχηγοῖς τῶν Δονατιστῶν ἢ προσζεῦξαι [11] ἑαυτῷ γείτονα ἕτερον, ἵνα ὁμοίως τοῖς τοιούτοις ἐν

---

1) пришедъ *С.* 2) оноꙁ͠нтї *С.* 3) о *проп. П.* 4) и *вставл. П.* 5) врилїи *П.*

1) ὅτε P_1. 2) ὁ проп. P_1. 3) Δουλκίτιος P_1 Patm. 172. 4) τούτου P_1. 5) τοὺς проп. Patm. 172. 6) σῆς ἁγιωσύνης P_1 Patm. 172 (вм. ἁγίας συνόδου). 7) въ Patm. 173 вырв. все правило 91. 8) V проп. далѣе самый текстъ правила 91. 9) ἡμῶν Patm. 172. 10) παρεβάλετο P_1. 11) προζεῦξαι cod.

гоѥмьждо[1] градѣ и мѣстѣ кънѧꙁь ради или пьрвыѩ носѧщиихъ въ тѣхъ же мѣстѣхъ сънидоутьсѧ· се вьсѣмъ[2] аще годѣ ѥсть да ꙁаповѣдано боудеть·

отъ вьсѣхъ еп҃пъ· гл҃ано бысть·

Вьсѣмъ[3] годѣ ѥсть и вьси то своимь въписаниѥмь оутвьрдихомъ· просимъ оубо ѥще посъланиѥмь подобьныимь отъ събора кънѧꙁемъ посълати· о[4] вьсѣхъ твоѩ въпишеть ст҃ость

аврилии еп҃пъ рече· Аще[5] мьнитьсѧ вашеи любъви обраꙁъ иже къ съшьствию онѣхъ да[6] почьтетьсѧ ѩко сию силоу послѣдованию· вьси | оудьржимъ аще годѣ ѥсть·

отъ вьсѣхъ еп҃пъ гл҃ано бысть да почьтено боудеть·

лаитъ нотарь[7] почьте·

ч҃в·[8] обраꙁъ съхождениѩ къ донатомъ·

еп҃пъ[9] цр҃къвьныи рече· Повелѣно ѥсть области отъ оного великааго сѣдалища намъ· просимъ вашего прѣчьстованиѩ почисти и на коньць принести повелѣти· почьтеноу же бывъшю повелѣнию и на сътворении полож[ен]оу[10] да речеть

1) коемьждо *СП*. 2) вcѣ *С*. 3) сѣмъ *П*. 4) ѿ *П*. 5) ще *П*. 6) на *С*. 7) лаит норать *С*. 8) *У проп. все правило 92;* ч҃в *проп. П*. 9) епі-скоупъ *П*. 10) *исправл. по П*.

ἑκάστῃ πόλει καὶ τόπῳ διὰ τῶν ἀρχόντων, ἢ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις συνέλθωσιν· τοῦτο ἐὰν ἀρέσκῃ πᾶσιν, παραγγελθείη.

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Πᾶσιν ἀρέσκει, καὶ πάντες τούτο τῇ ἡμετέρᾳ ὑπογραφῇ ἐκυρώσαμεν. αἰτοῦμεν ἔτι μήν, ἵνα ταῖς ἐπιστολαῖς, ταῖς ὀφειλούσαις ἐκ τῆς συνόδου πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἀποπεμφθῆναι,[1] ὑπὲρ πάντων ἡ σὴ ὑπογράψῃ[2] ἁγιωσύνη.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐὰν δοκῇ τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ, ὁ τύπος τῆς πρὸς ἐκείνους συνελεύσεως ἀναγνωσθῇ,[3] ὅπως τοῦτον τὸν τόνον τῆς ἐπακολουθήσεως πάντες, ἐὰν ἀρέσκῃ, κρατήσωμεν. л. 148 b.

Ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Ἀναγνωσθείη.

Λάϊτος νοτάριος ἀνέγνω· (л. 158a)

ϟβʹ.[4] Ὁ τύπος τῆς πρὸς τοὺς Δονατιστὰς συνελεύσεως.[5]

Ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας εἶπεν· Τὸ παρὰ τῆς αὐθεντίας ἐκείνης τῆς μεγίστης καθέδρας ἡμῖν ἐπιτραπὲν αἰτοῦμεν τὴν ὑμετέραν τιμιότητα ἀναγνωσθῆναι, καὶ εἰς πέρας ἀχθῆναι κελεῦσαι. ἀναγνωσθείσης δὲ τῆς κελεύσεως καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐντιθεμένης, εἰπάτω ὁ[6]

1) πεμφθῆναι P_1. 2) ὑπογράψει cod. 3) ἀναγνωσθείη P_1 Patm. 172. 4) въ Patm. 173 вырв. все правило 92; ϟβʹ проп. Patm. 172. 5) V проп. далѣе самый текстъ правила 92. 6) ὁ проп. P_1 Patm. 172.

епⷭ҇ъ съборьнꙑꙗ цр҇кве[1] дължьноѥ вашего прѣочистованиꙗ· къ донатомь принести ꙁаповѣданоѥ оуслꙑшати и въ сѫдѣꙗнаꙗ въложити и къ нимъ принести съподобите· и отъвѣтъ тѣхъ пакꙑ нашихъ ради сътворенꙑихъ намъ ꙗвити· идемъ съ вами властию посълании отъ нашего събора· желающе порадоватисѧ[2] о вашемь исправлѥнии[3] вѣмъ бо любъвь гн҇ю рекъша бл҇жени миротворьци ꙗко ти сн҇ове бж҇ии нарекоутьсѧ· помѧноу же пррⷪ҇къмь· ꙗко ѥще оубо и не хотѧщиимъ гл҇ати братии нашеи гл҇ати намъ братиꙗ[4] наше[5] ѥсте се оубо отъ любъве мирьноѥ приходѧщеѥ наше въспоминание оуничьжити не подобаѥть· да аще чьто къгда истинꙑ[6] л. 149 а. имѣти | вамъ помꙑшлѧѥте въсприꙗти томоу не невѣроуите· сирѣчь да сънимъшюсѧ[7] събороу вашемоу иꙁберѣте отъ самѣхъ васъ хотѧщиихъ вещь пороучити таковаго вашего православиꙗ·[8] ꙗко да и мꙑ въꙁможемꙑ тоѥ же сътворити сирѣчь да и нашего събора иꙁбероуть хотѧщеи по иꙁбьрании отъ насъ

1) цр҇кви *П.* 2) норадоватисѧ *С.* 3) исправлѥнїи *СП.* 4) братїе *С.* 5) наша *П.* 6) истинꙑи *П.* 7) сонемшю҇с *С*; съменшюсѧ *П.* 8) православїа *С.*

ἐπίσκοπος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας· Τὸ διὰ τῆς ὑμετέρας τιμιότητος πρὸς τοὺς Δονατιστὰς ὀφεῖλον ἐπενεχθῆναι[1] ἐντολικὸν ἀκοῦσαι καὶ πεπραγμένοις ἐμβαλεῖν καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀποκομίσαι[2] καταξιώσατε, καὶ τὴν τούτων ἀπόκρισιν πάλιν διὰ τῶν ὑμετέρων πεπραγμένων ἡμῖν ἐμφανίσαι. συνερχόμεθα ὑμῖν, αὐθεντικῶς ἀποσταλέντες ἐκ τῆς ἡμετέρας καθολικῆς συνόδου, ἐπιθυμοῦντες χαρῆναι περὶ τῆς ὑμετέρας διορθώσεως· ἐπιστάμεθα γὰρ τὴν ἀγάπην τοῦ κυρίου εἰπόντος· Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. ὑπέμνησεν δὲ καὶ διὰ τοῦ προφήτου, ὥστε ἔτι μὴν καὶ τοῖς μὴ βουλομένοις λέγεσθαι ἀδελφοῖς ἡμῶν λέγειν ἡμᾶς, ἀδελφοὶ ἡμῶν ἐστέ. ταύτην τοίνυν τὴν ἐξ ἀγάπης εἰρηνικὴν[3] ἐρχομένην ἡμετέραν ἀνάμνησιν ἐξουθενῆσαι οὐκ ὀφείλετε,[4] ἵνα ἐάν τί ποτε ἀληθείας ἔχειν ἡμᾶς οἴεσθε, ἀντιλαβέσθαι[5] τούτου (л. 159ª) μὴ ἀμφιβάλλητε·[6] τουτέστιν, ἵνα συναχθείσης συνόδου ὑμῶν ἐπιλέξησθε ἐξ ὑμῶν αὐτῶν τοὺς ὀφείλοντας τὸ πρᾶγμα ἐμπιστευθῆναι τῆς τοιαύτης ὑμῶν δικαιολογίας, ὅπως καὶ ἡμεῖς δυνηθῶμεν τὸ[7] αὐτὸ ποιῆσαι· τουτέστιν, ἵνα καὶ[8] ἐκ τῆς ὑμετέρας συνόδου ἐπιλέγωσιν[9] οἱ ὀφείλοντες μετὰ τῶν ἐξ ὑμῶν ἐπιλεγόντων[10]

1) ἀπενεχθῆναι P_1 Patm. 172. 2) ἀποκομίσατε cod. 3) εἰρηνικῆς Patm. 172. 4) ὀφείλεται cod. 5) οἴεσθαι ἀντιλάβεσθαι cod. 6) ἀμφιβάλητε P_1 Patm. 172. 7) τῷ P_1. 8) καὶ проп. Patm. 172. 9) ἐπιλεγῶσιν P_1 Patm. 172. 10) ἐπιλεγέντων P_1 Patm. 172.

на повелѣнѣнемь мѣстѣ и врѣмени вьсе възисканиѥ имоущеѥ· ѥже ваше отъ насъ обыщениѥ отълоучати мирьно истѧзати· и аще поздѣ іѥкъгда помощию гс҃ьѥю б҃а нашего коньць ветъхаꙗ приметь льсть· да не къгда непокорениѥмь чл҃вкъ немощьныꙗ дш҃а и бечисльнии людиѥ сщ҃еноокраденыимь разлоученииѥмь погыбноуть· аще бо се братьскы [1] примете оудобь истина ꙗвитьсѧ· аще ли того сътворити не въсхощете невѣрьѥ ваше абиѥ познано [2] боудеть· [3]

и почьтеноу бывъшю таковоуоумоу образоу отъ вьсѣхъ епп҃ъ речено бысть· Зѣло годѣ ѥсть то да [4] боудеть·

и въписаша· аврилии епп҃ъ калхидоньскыꙗ [5] цьркъве· съ пришьдъшиимь причьтъмь· похвалихъ и почьтеноуоумоу въписахъ· такожде и прочии епп҃и [6] въписаша·

Сии съборъ на донатьскыꙗ мл҃твьникы· | къ самодьржьцемъ посълиѥте [7]

прѣславьноуоумоу ц҃рю· [8] онорноу авъгоустоу въ шестоѥ кл҃дчьство [9] прѣжде· ві҃· каландъ иоулиꙗ въ калхидонѣ въ ц҃ркви ц҃рскыꙗ секоунди въ томь съборѣ

ἐν [1] ὡρισμένῳ τόπῳ καὶ καιρῷ, πᾶν τὸ ζητήσεως ἐχόμενον, τὸ τὴν ὑμετέραν ἀφ' ἡμῶν κοινωνίαν χωρίζον, εἰρηνικῶς ἐξετάσαι, καὶ κἂν ὀψέ ποτε τῇ βοηθείᾳ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν τέλος ἡ παλαιὰ δέξηται πλάνη, μή ποτε διὰ πεῖσμα ἀνθρώπων αἱ ἀσθενεῖς ψυχαὶ καὶ οἱ ἄπειροι λαοὶ ἱεροσύλῳ τινὶ χωρισμῷ ἀπόλωνται· [2] ἐὰν γὰρ τοῦτο ἀδελφικῶς καταδέξησθε, εὐχερῶς ἡ ἀλήθεια διαφανήσεται· εἰ δὲ τοῦτο ποιῆσαι μὴ θελήσετε, ἡ ἀπιστία ὑμῶν εὐθέως γνωρισθήσεται.

Καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ τοιούτου τύπου, ἀπὸ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐλέχθη· Πάνυ ἀρέσκει τοῦτο· γενήσεται.

Καὶ ὑπέγραψαν· Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ παρόντι ψηφίσματι συνήνεσα καὶ παραναγνωσθέντι ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν.

Αὕτη [3] ἡ σύνοδος κατὰ τῶν Δονατιστῶν πρεσβευτὰς πρὸς τοὺς αὐτοκρά- л. 149 b.
τορας ἀποστέλλει. [4]

Τῷ ἐνδοξοτάτῳ βασιλεῖ Ὁνωρίῳ (л. 159^{b}) αὐγούστῳ, ἕκτη ὑπατίᾳ, τῇ πρὸ ις' καλανδῶν ἰουλίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς βασιλικῆς Σεκούνδης. Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ

1) братьскыи *П.* 2) познани *С.* 3) боудоуть *С.* 4) тогда *С* (*вм.* то да). 5) калхидоньскыа *П*; халкидоньскыа *С.* 6) епискоупи *П.* 7) послѣть *П*; послите *С.* 8) ц҃рю *ПС.* 9) в҃лчьствоу *С.*

1) ἐν проп. P_1. 2) ἀπώλονται cod. 3) въ Patm. 173 вырв. это дѣяніе, а V его проп. 4) ἀπέστειλεν P_1.

мѣстьноую область въспрꙗста деасии и еводии на донатьскꙑꙗ· идеже съборъ съчетасѧ[1] кънигꙑ съборьнꙑꙗ имѣꙗ[2] сице·

⟨чг҃·⟩[3] кънигꙑ съборьнꙑꙗ ꙗже приꙗша на донатьскꙑꙗ[4] млтвьници·

Кънигꙑ съборьнꙑꙗ братома деасиоу и еводиоу[5] поущенꙑма млтвьникома отъ калхидоньскаако събора къ прѣславьнꙑимъ и слоужьбьникомъ[6] самодьржьцемъ· ѥгда гнѥю помощью къ блгочьстивꙑмъ приступѧть црѣмъ·[7] кꙑимь образъмь съвьршеною дьрзостию по съборѣ вꙑшьнѧаго лѣта пьрвѣиши донатьскꙑи градьскꙑимъ сътворенꙑимъ съньтисѧ повелѣни бꙑша· да аще надѣютьсѧ своѥго повелѣниꙗ въсприꙗти· избьраномъ нѣкꙑимъ довъльномъ отъ того же числа съ нами мирьно невѣроваахоу· и кротостию хрьстиꙗньскою бе соумьнѣниꙗ имѣꙗахоу показати[8] аще чьто кѫгда истиноу[9] имѣша· ꙗко да отъ того съборьнаꙗ[10] чистота дрѣвлѥ въ вꙑшьнꙗꙗ въсиꙗвъши лѣта· и нꙑнꙗ такожде за л. 150 а. бечисаниѥ[11] и ѥдиноу силоу прѣ|кꙑ гл҃ющиихъ съказаашесѧ· нъ понѥже ѥже не надѣꙗтисѧ· съдьржаахоусѧ

τοποτηρησίαν ἀνεδέξαντο Θεάσιος καὶ Εὐόδιος κατὰ τῶν Δονατιστῶν, ἐν ᾗ συνόδῳ συνετάχθη κομμονητώριον περιέχον οὕτως·

϶γʹ.[1] Τὸ κομμονητώριον, ὅπερ ἔλαβον οἱ κατὰ τῶν Δονατιστῶν πρεσβευταί.

Κομμονητώριον τοῖς ἀδελφοῖς Θεασίῳ καὶ Εὐοδίῳ, τοῖς πεμφθεῖσιν πρεσβευταῖς ἐκ τῆς ἐν Καρχηδόνι συνόδου, πρὸς τοὺς ἐνδοξοτάτους καὶ θρησκευτικωτάτους αὐτοκράτορας. Ἡνίκα τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ τοῖς εὐσεβεστάτοις προσέλθωσιν βασιλεῦσιν,[2] ποίῳ τρόπῳ τελείᾳ παρρησίᾳ κατὰ τὴν τοῦ ἀνωτέρου ἐνιαυτοῦ σύνοδον οἱ πρωτεύοντες τῶν Δονατιστῶν τοῖς πολιχνιωτικοῖς πεπραγμένοις συνελθεῖν προετράπησαν· ἵνα, εἰ ἐθάῤῥουν τοῦ οἰκείου δόγματος ἀντιλαβέσθαι, ἐπιλεγέντων τινῶν ἱκανῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ, μεθ' ἡμῶν εἰρηνικῶς ἀμφέβαλλον, καὶ ἡμερότητι χριστιανικῇ ἀναμφιβόλως εἶχον ἐπιδεῖξαι, εἴ τίποτε ἀληθείας κατεῖχον, ὅπως ἐκ τούτου ἡ καθολικὴ εἰλικρινότης,[3] ἔκπαλαι τοῖς ἀνωτέροις διαλάμψασα χρόνοις, καὶ νῦν ὁμοίως διὰ τῆς ἀπειρίας καὶ μονοτονίας τῶν ἀντιλεγόντων ἐγνωρίζετο· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μὴ θαῤῥεῖν συνείχοντο,

1) четасѧ *П.* 2) и *П.* 3) *У проп. все правило 93.* 4) донатьскꙑ *П.* 5) еводіи *С.* 6) слѹжебныи *П.* 7) црємь *ПС.* 8) показащи *С.* 9) истинѹ *П.* 10) собранаѧ *С.* 11) беꙁчислеиіе *С*; бесчисленое *П.*

1) въ Patm. 173 вырв. текстъ правила 93 до словъ κτήσεων ἀνυπερθέτως (стр. 398 9) включит. 2) τούτοις ἐμφανίσουσι вставл. P_1V Patm. 172. 3) ἡ вставл. P_1 Patm. 172.

просто ничьсо же съмѣша отъвѣщати· тѣмь ельма же присвѣтительнъи[1] и мирьнъи чинъ о[2] таковъіхъ испълниться· и тѣмь истиною отъвѣта ти дати не възмогъше въ грѣховьнъıꙗ ноужда прѣвратишасѧ ꙗко многомъ епископомъ и многомъ клирикомъ· да о простъıхъ мълчимъ съвѣтъı обѧтисѧ нѣ въ кꙑꙗ[3] же цр҇кве наидоша· и въ дроугꙑꙗ вънити тако же покоушаахоусѧ· того оубо чл҃колюбиꙗ прочее ѥсть промъıслити· да съборьнаꙗ цр҇къı порождьши ꙗ о х҃ѣ чьстьною оутробою· и извѣщениѥмь вѣръı въспитавъши· тѣхъ ѥще промъıслъмь оутвьрдитисѧ· да не къгда мьрзъции чл҃вци въ бл҃гочьстиваꙗ лѣта страхъмь[4] нѣкъıимь немощьнъıхъ людии расильнѣють зане покарающе тѣхъ пахоулити не могоуть· оувѣдѣно бо ѥсть и мъногашьдъı законоу въпиѥть събирающиихъ мьрзокоѥ мъножьство каꙗ творить· ꙗже и[5] мъногашьдъı повелѣниѥмь тѣхъ прѣже реченъıхъ бл҃гочс҇тивъıхъ самъдьржьць осоуждени бъıша· на тѣхъ оубо неистовьство можемъ пособиѥ по|лоучити не безнравьно ни тоужде отъ ст҇ъıхъ писании ѥгда

σχεδὸν οὐδὲν ἐτόλμησαν ἀποκρίνασθαι. (л. 160a) δι' ὅ, ἐπειδὴ ἡ ἐπισκοπικὴ καὶ εἰρηνικὴ τάξις περὶ τοὺς τοιούτους πεπλήρωται, κἀκείνοις[1] τῇ ἀληθείᾳ ἀποκριθῆναι μὴ δυνηθέντες, εἰς ἀτόπους βίας μετεστράφησαν, ὡς πολλοὺς ἐπισκόπους καὶ πολλοὺς κληρικούς, ἵνα τὸ περὶ τῶν λαϊκῶν σιωπήσωμεν,[2] ἐπιβουλαῖς συσχεῖν, καί τισιν δὲ ἔτι μὴν ἐκκλησίαις ἐπέβησαν, καὶ ἄλλαις ἐπελθεῖν ὁμοίως ἐπειράθησαν, τῆς αὐτῆς[3] φιλανθρωπίας λοιπόν ἐστιν προνοήσασθαι, ἵνα ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, ἡ αὐτοὺς[4] θρησκευτικῇ ἐν Χριστῷ γεννήσασα γαστρὶ καὶ τῇ βεβαιώσει τῆς πίστεως ἐκθρέψασα, τῇ αὐτῶν ἔτι μὴν προνοίᾳ ὀχυρωθῇ,[5] μή ποτε προπετεῖς ἄνθρωποι ἐπὶ τῶν εὐσεβῶν[6] χρόνων φόβῳ τινὶ τῶν[7] ἀσθενῶν λαῶν καταδυναστεύσωσιν, ἐπειδὴ ὑποπείθοντες τούτους ἀποφαυλίσαι οὐ δύνανται· ἔγνωσται γὰρ καὶ πολλάκις τοῖς νόμοις ἐκβοᾶται, τῶν παρασυναγόντων ἡ βδελυκτὴ πληθὺς ποῖα διαπράττεται, ἅτινα καὶ πολλάκις τοῖς θεσπίσμασιν αὐτῶν τῶν προλεχθέντων εὐσεβεστάτων αὐτοκρατόρων κατεδικάσθησαν. κατὰ οὖν τῆς ἐκείνων μανίας δυνάμεθα συμμαχίας[8] τυχεῖν οὐ κακοηθοῦς[9] οὐδὲ ἀλλο- л. 150 b.
τρίας ἀπὸ τῶν ἁγίων γραφῶν, ὁπόταν

1) присвѣтельнии *С.* 2) ѿ *С.* 3) нѣкꙑꙗ *П* (*вм.* нѣ въ кꙑꙗ). 4) стахомъ *С.* 5) и *проп. С.*

1) κἀκεῖνοι P_1 Patm. 172. 2) σιωπήσωμαι Patm. 172. 3) αὐτῶν P_1 Patm. 172. 4) τοὺς cod.; τούτους P_1. 5) cod. переправл. изъ ὠχυρώθη. 6) αὐτῶν вставл. Patm. 172. 7) τῶν проп. P_1. 8) θείας вставл. Patm. 172. 9) οὐχ ἀήθους P_1; οὐχ ἀηθοῦς Patm. 172; δὲ вставл. Patm. 172.

павьлъ апл҃ъ ꙗко истиньнꙑимь дѣꙗниимь апльскꙑимь ꙗви съвъкоупиѥ нестроинꙑихъ воиньскою подвиже помощию· мꙑ оубо того просимъ да съборьнꙑими чинъми црк҃вь по коѥмоуждо градоу· и по раꙁличьнꙑимъ мѣстомъ ближьниихъ къжьдо твари непрѣложьно[1] стража подастьсѧ· коупьно и се подобаѥть испросити· ꙗко ꙁаконъ проповѣданꙑи при бл҃гочьстивѣи памѧти оц҃а ихъ ѳеодосиа о десѧти литръ ꙁлата на поставлꙗющаꙗ или поставлꙗѥмꙑимъ еретикомъ съхранꙗть· ѥще же и на сътѧжателѧ отъ нихъже или отъ онѣхъ обрѧщетьсѧ съньмъ по семь же иꙁвѣстити ꙁаконъ таковꙑи повелѧть· ꙗко мощи на таковꙑꙗ ꙗко съвѣта ради съборьнии приимъше повелѣниѥ съвѣдѣниꙗ ради положиша да понѣ тѣмь страхъмь творениꙗ дѣлꙗ распьрѧ· и отъ еретичьскааго ꙁъла прѣстаноуть раꙁоумъмь вѣчьнꙑꙗ моукꙑ очиститисѧ и[2] исправитисѧ отълагающеи[3] и оно же ѥще испросити подобаѥть да бл҃гочьстиимъ ихъ до приходѧщааго

Παῦλος ὁ ἀπόστολος, ὡς ταῖς ἀληθιναῖς Πράξεσιν τῶν ἀποστόλων δεδήλωται, τὴν σύμπνοιαν τῶν ἀτάκτων στρατιωτικῇ ἐπεκίνησεν[1] βοηθείᾳ. ἡμεῖς τοίνυν τοῦτο αἰτοῦμεν, (л. 160^b) ἵνα ταῖς καθολικαῖς τάξεσιν τῶν ἐκκλησιῶν ἀνὰ ἑκάστην πόλιν καὶ ἀνὰ διαφόρους τόπους τῶν γειτονευουσῶν ἑκάστων κτήσεων ἀνυπερθέτως παραφυλακὴ παρασχεθῇ.[2] ἅμα δὲ καὶ τοῦτο δεῖ αἰτῆσαι, ὥστε τὸν νόμον τὸν ἐκτεθέντα παρὰ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς μνήμης πατρὸς αὐτῶν Θεοδοσίου, τὸν[3] περὶ τῶν ι' τοῦ χρυσίου λιτρῶν, τὸν[4] κατὰ τῶν χειροτονούντων ἢ[5] χειροτονουμένων αἱρετικῶν φυλάξωσιν, ἔτι μὴν καὶ τὸν[6] κατὰ τῶν κτητόρων τῶν παρ' οἷς ἡ ἐκείνων εὑρεθείη συναγωγή· εἶθ' οὕτως τε[7] βεβαιωθῆναι τὸν τοιοῦτον νόμον κελεύσουσιν,[8] ὡς ἰσχύειν κατὰ τούτων, ὡς[9] διὰ τὰς ἐπιβουλὰς οἱ τῆς καθολικῆς[10] προτραπέντες διαμαρτυρίαν ἀπέθεντο, ἵνα κἂν τούτῳ τῷ φόβῳ ἐκ τοῦ ποιεῖν σχίσματα καὶ ἀπὸ τῆς τῶν αἱρετικῶν φαυλότητος παύσωνται,[11] οἱ[12] τῇ κατανοήσει τῆς αἰωνίας[13] κολάσεως καθαρθῆναι καὶ διορθωθῆναι ὑπερτιθέμενοι. κἀκεῖνο[14] ἔτι μὴν αἰτῆσαι δεῖ, ἵνα τῇ αὐτῶν εὐσεβείᾳ ὁ μέχρι τοῦ παρόντος

---

1) неприло̆жно *П.* 2) и *проп. С.* 3) *cod.* л *послѣ* отъ *переправл. изъ* п.

1) ἀπεκίνησεν P_1 Patm. 172. 2) παρασχεθείη Patm. 172. Со словъ παραφυλακὴ παρασχεθῇ на л. 111^a есть дальнѣйшій текстъ Карѳаг. правилъ въ Patm. 173. 3) τοῦ cod. 4) τῶν cod. 5) καὶ P. 6) των cod.; καὶ τὸν проп. P_1; τὸν проп. PP_1. 7) τε проп. P. 8) κελεύσωσιν PP_1. 9) ὧν PP_1. 10) κοθολικῆς P_1. 11) παύσονται cod. 12) ἡ P_1. 13) αἰωνίου Patm. 172. 14) κακεῖνοι cod.

ʒакона възѧтъ боудеть отъемлюи оўдобиѩ еретичьскаѩ или отъ | поставлѥниѩ или отъ ʒавѣта тѣмь моши примати чьсо къгда· правьдьноѥ отъимається ослѣпѣвъшиимъ [1] неистовьствъмъ своѥго непокорениѩ· и въ донатьскыи прѣльсти прѣбывати хотѧщиихъ· хотѧщиимъ же раʒоумъмь ѥдиньства и мира себѣ исправитисѧ прѣдълежащю таковоуоумоу ʒаконоу отъврʒеться послоушаниѥ примати наслѣдиѥ· [2] аще и ѥще тѣмъ въ тѣхъ неистовьствѣ еретичьскѣѥмь соущемъ [3] подобаѥть чьсо когда отъ дара или причастиѩ прѣбольшиихъ тѣхъ ꙗвѣ· иже по въведении въ [4] пьрю непьщеваша· подобьно [5] къ съборьноуоумоу прѣити о таковъıихъ бо вѣрьнѣѥ [6] ѥсть не страхъмь небесьнааго соуда [7] нъ несытостию ʒемльнъıѩ [8] польʒы съборьноѥ ѥдиненије въжделати· къ симъ вьсѣмъ помощи· потрѣба ѥсть [9] сиıъ коѥѩ своѥѩ епархиѩ· и аще же ино чьто къгда раʒоумѣють цр҃квьнѣи [10] добротѣ

νόμος ἐπαναληφθείη, ὁ τὴν εὐχερίαν [1] τῶν αἱρετικῶν ἀφαιρούμενος τοῦ εἴτε [л. 151 а.] ἀπὸ χειροτονιῶν, εἴτε ἀπὸ διαθηκῶν τουτους δύνασθαι λαμβάνειν τίποτε ἢ καταλιμπάνειν, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τοῦ εἴτε καταλιμπάνειν [2] τι, [3] εἴ τι [4] καὶ [5] λαμβάνειν, τὰ δίκαια [6] ἀφελῆται [7] τῶν τῇ μανίᾳ τοῦ ἰδίου [8] (л. 161ᵃ) πείσματος τυφλωθέντων καὶ ἐν τῇ τῶν Δονατιστῶν πλάνῃ ἐπιμένειν βουλομένων. τοῖς δὲ τῇ κατανοήσει τῆς ἑνότητος καὶ εἰρήνης ἑαυτοὺς διορθώσασθαι βουλομένοις, ὑπερκειμένου τοῦ τοιούτου νόμου, ἀνοιχθείη ἡ ἀκρόασις τοῦ λαμβάνειν κληρονομίαν, εἰ καὶ ἔτι τούτοις αὐτοῖς ἐν τῇ τῶν αἱρετικῶν μανίᾳ [9] καθεστῶσι προσαρμόζει [10] τίποτε ἀπὸ δωρεᾶς ἢ κληρονομίας, ἐξῃρημένων ἐκείνων δηλαδή, οἵτινες μετὰ τὸ εἰς δίκην ἐναχθῆναι [11] ἐλογίσαντο ὀφείλειν πρὸς τὴν καθολικὴν μετελθεῖν· περὶ γὰρ τῶν τοιούτων πιστευτέον ἐστὶν μὴ τῷ φόβῳ τῆς οὐρανίας [12] κρίσεως, ἀλλὰ τῇ ἀπληστίᾳ τῆς γηΐνης λυσιτελείας τὴν καθολικὴν ἑνότητα ἐπιποθῆσαι. πρὸς τούτοις δὲ πᾶσιν τῆς βοηθείας χρεία ἐστὶ τῶν δυναστειῶν ἑκάστης ἰδίας ἐπαρχίας. καὶ ἄλλο δὲ εἰτιδήποτε κατανοήσουσιν τῇ ἐκκλησιαστικῇ χρησιμότητι

1) оспѣпѣвъшиимъ *cod. C.* 2) насдѣдиѥ *cod.* 3) соущимъ *П.* 4) въ *проп. C.* 5) подобии *C*; подобномѫ *П*, *но мѫ перечеркнуто.* 6) вѣрнѣ *C.* 7) стѹда *C.* 8) земныѧ *П.* 9) ѥ̈ *П.* 10) цр҃квнѣ *C.*

1) εὐχέρειαν PP_1. 2) καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν τοῦ εἴτε καταλιμπάνειν cod. дописано in m. 3) τι καταλιμπάνειν P. 4) εἴτε PP_1 (вм. εἴ τι). 5) καὶ проп. P. 6) καὶ вставл. P. 7) ἀφέληται PP_1. 8) ἰουδαίου Patm. 172. 9) πλάνη PP_1. 10) προαρμόζει P_1. 11) ἀναχθῆναι P. 12) οὐρανίου P.

польꙃьно· то сътворити[1] и съвьршити самовластьно соудимъ мѣстьноую власть· и тою же къ симъ въгодьно ѥсть· да писаниѥ ота[2] нашего съвъкоуплѥниꙗ къ прѣславьнъимъ цр҃емъ·[3] и одьржаштаꙗ власти посълють· | л. 151 b. имьже оувѣрѧтьсѧ ꙗко съпохвалѥниѥмь вьсѣхъ насъ на бл҃гополоучьливоую власть мѣстьнъимъ властелѥмъ отъ насъ бъити посъланомъ· нъ понѥже тѣмь же писаниѥмь вьсѧ вы написати поꙁдьнѣѥ[4] ѥсть· да не гоѥгожьдо[5] васъ написаниѥмь· таꙗ же писаниꙗ обрѣменѧтьсѧ· просимъ брате аврилиѥ· да҃ въ тѣхъ ваша любъı въсписати въ имѧ вьсѣхъ съподобить·

Аврилии[6] еп҃пъ калхидоньскъıꙗ цр҃кве соуштюоумоу причьтоу съпохвалихъ и почьтеноуоумоу въсписахъ· тако же и прочии въсписаша·

Писаниѥ оубо еште кънѧꙁемъ поустити подобаѥть· да доньдеже г҃ь съподобить мѣстьнъıꙗ властелꙗ възвратити къ намъ· стражю по чиномъ градьскъимъ и[7] сѫдѣтелꙗ странъ съборьнъıꙗ цр҃кве раꙁдѣлѧть· ѥште же и причетати о екѵтии да бестоудиѥ ѥго иꙁгънано боудеть отъ строѥнии· ꙗже печальникъı иже въ иппоньскѣи

λυσιτελοῦν, τοῦτο διαπράττεσθαι καὶ ἐξανύειν αὐτεξούσιον ψηφιζόμεθα τὴν τοποτηρησίαν. κἀκεῖνο δὲ πρὸς τούτοις ἤρεσεν, ἵνα γράμματα ἐκ τῆς ἡμετέρας συνελεύσεως πρὸς τοὺς ἐνδοξοτάτους βασιλέας καὶ τὰς ὑπερεχούσας ἐξουσίας ἀποσταλῶσιν, δι' ὧν πληροφοροῦνται, ὡς τῇ συναινέσει πάντων ἡμῶν ἐπὶ τὸ εὐτυχέστατον κομητάτον τοὺς τοποτηρητὰς παρ' ἡμῶν εἶναι (л. 161b) ἀποσταλέντας· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς αὐτοῖς γράμμασι πάντας ὑμᾶς[1] ὑπογράψαι βραδύτατόν ἐστι, ἵνα μὴ ταῖς ἑκάστου ἡμῶν ὑπογραφαῖς τὰ αὐτὰ γράμματα φορτωθῶσιν, αἰτοῦμεν, ἀδελφὲ Αὐρήλιε, ἵνα ἐν τούτοις ἡ σὴ ἀγάπη ὑπογράψαι ἐπ' ὀνόματι πάντων[2] καταξιώσῃ.

Καὶ ὑπέγραψαν·[3] Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ παρόντι ψηφίσματι συνήνεσα καὶ παραναγνωσθέντι ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ὑπέγραψαν.

Γράμματα ἔτι μὴν πρὸς τοὺς ἄρχοντας πέμψαι δεῖ, ἵνα, ἕως οὗ ὁ κύριος τοὺς τοποτηρητὰς ὑποστρέψαι πρὸς ἡμᾶς ἀξιώσῃ,[4] παραφυλακὴν ἀνὰ τὰς τῶν πόλεων τάξεις καὶ κτήτορας τῶν χωρίων τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐπιμερίσωσιν. ἔτι μὴν δεῖ προσζεῦξαι καὶ περὶ τοῦ Αἰκυτίου, ἵνα ἡ ἀναίδεια αὐτοῦ ἐξωθηθῇ ἀπὸ τῶν διοικήσεων, ἃς ἐκ τῶν φροντιστῶν τῆς ἐν Ἱππῶνι

---

1) сътворитiи *П.* 2) ѿ *СП.* 3) цр҃емь *ПС.* 4) поꙁ҃дѣѥ *С.* 5) коѥгожⷣо *П.* 6) *С in m.* чⷣ. 7) и *проп. П.*

1) ἡμᾶς PP₁. 2) ἡμῶν вставл. P_1. 3) ὑπέγραψεν P. 4) καταξιώσῃ P.

ц҃ркви чистителѥствъмь правьдьнъıимь· къ себѣ отъмьщаѥть и писаниѥ же къ еп҃оу [1] мирьскъıꙗ [2] ц҃ркве о прѣдъложении мѣстьнъıихъ властель поустити дължени соуть и къ инѣмъ же идеже ѥсть ц҃рь· [3]

и въспи[са]ша [4] такожде· Аврилии еп҃ъ [5] калхидоньскъıꙗ [6] ц҃ркве [7] соущюоумоу причьтоу съпохвалихъ и почьтенаꙗ въсписахъ· тако же и прочии написаша· [8]

ἐκκλησίας ἱερατικῷ δικαίῳ [1] πρὸς ἑαυτὸν διεκδικεῖ. καὶ γράμματα δὲ πρὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας περὶ τοῦ παραθέσθαι τοὺς τοποτηρητὰς πεμφθῆναι ὀφείλουσιν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους δέ, ὅπου ἐστὶν ὁ βασιλεύς. л. 152 а.

Καὶ ὑπέγραψαν ὁμοίως· Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ παρόντι ψηφίσματι (л. 162ᵃ) συνήνεσα καὶ ἐπαναγνωσθέντι [2] ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποι [3] ὑπέγραψαν.

Въ томь съборѣ заповѣданаꙗ· малоѥ съказоуѥть· [9] прѣдъложениѥ· при стелихонѣ пакъı и андемии прѣсвѣтьлою властелю прѣжде ·г҃· кал[а]нъдъ [10] септѧмбрѧ въ калхидонѣ [11] въторааго климата [12] ѥже ѥсть мѣсто прѣжде писанаꙗ [13] соущаaго събора· того ради не написани бъıша испълнь· понѥже паче ꙗже по врѣмени ноуждьнаꙗ нежели имоущеѥ нѣкоѥ повелѣна бъıша· ими же малоѥ съвѣщаниѥ тъщаниꙗ того же събора въображено ѥсть· [14]

Ἐν [4] ταύτῃ τῇ συνόδῳ τὰ ὁρισθέντα ἡ βραχεῖα σαφηνίζει πρόθεσις. [5]

Ἐπὶ Στελίχωνος πάλιν καὶ Ἀνθεμίου, τῶν λαμπροτάτων ὑπάτων, τῇ πρὸ ι′ καλανδῶν σεπτεμβρίων, ἐν Καρχηδόνι, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δευτέρου κλίματος. Τὰ πεπραγμένα τῆς παρούσης συνόδου διὰ τοῦτο ἐξ ὁλοκλήρου οὐκ ἐγράφησαν, ἐπειδὴ μᾶλλον τὰ κατὰ τὸν καιρὸν ἀναγκαῖα, ἥπερ [6] τινὰ γενικὰ ὡρίσθησαν, δι᾽ ὧν βραχεῖα συνθεσις τῶν σπουδασμάτων τῆς αὐτῆς συνόδου διετυπώθη.

<ч҃д·> [15] написаниѥ главъ·

Да свободьство мѣстьнъıꙗ области отъ вьсѣхъ епархии въ съборъ да посълано бѫдеть·

ϞΔʹ. Τὸ βρέβιον τῶν κεφαλαίων. [7]

Ἵνα ἐλευθερία [8] τοποτηρησία ἐκ πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τὴν σύνοδον ἀποσταλῇ.

---

1) епискѫпѫ *П.* 2) римьскыꙗ *П.* 3) ц҃рь *ПС.* 4) *исправл. по П.* 5) епискѫпъ *П.* 6) халкидонъскыꙗ *С.* 7) ц҃рке *С.* 8) напишаша *cod.* 9) сказаѥ *П.* 10) *исправл. по С.* 11) халкидонїи *С.* 12) съклимата *П, но съ перечеркив.* 13) писанїа *С.* 14) бысть *П.* 15) *У проп. все правило 94.*

1) ἱερατικῶν δικαίων P. 2) παραναγνωσθέντι PP_1. 3) ἐπίσκοποι вставл. PP_1. 4) V проп. стр. 5) πρόσθεσις P. 6) εἴπερ cod. 7) V проп. самый текстъ правила 94, а заглавіе даетъ иначе: ϞΔʹ. Τὸ βρέβιον τῶν κεφαλαίων τῷ καιρῷ ἐκείνῳ συμβαλλομένων τοῖς περὶ τὰ μέρη τῆς Ἀφρικῆς οὖσιν. 8) ἐλευθέρα PP_1.

къ мизонноу[1] мѣстьнии властелии[2] писание посълати повелѣнии бъиша· ꙁане подобаѥть свобожениѥ поустити мѣстьнъіꙗ области·

да ельма же въ калхидонѣ[3] тъкмо въѥдинениѥ бъість· да поустать[4] писаниѥ къ[5] кънѧꙁемъ ꙗко да въ инѣхъ епархиахъ и градѣхъ л. 152 b. ти | кънѧꙁи тъщаниѥ подати повелꙗ[ть][6] ѥдиньствоу·

да бл҃годарениꙗ отъ калхидоньскъіꙗ[7] цр҃кве о вьсеи африкии по ѿшьствїи донатъ съ писаниѥмь еп҃пъ· на область поустать[8]

писаниꙗ почьтена бъіша· да инокентиа[9] папъі· еп҃пи ꙗко же полоучаи на онъполъ отъходити не възмогоуть ѥже то отъ раꙁоума своихъ еп҃пъ[10] иꙁвѣщаѥтьсѧ·

да бл҃годарениꙗ ради о отъгънании донатъ· дъва клирика калхидоньскъіꙗ[11] цр҃кве въ область поустать·

въ тъ съборъ нѣкаꙗ отъ вышьниихъ ꙁаповѣданъіихъ исправити прѣдъ славьною цр҃ю·[12] онориꙗ семоѥ и ѳеодосиа въторoѥ· авъгоустоу славьноую пакъі мѣсѧца иоуниꙗ въ калхидонѣ[13]

1) мизонїноу *П.* 2) и *вставл. П.* 3) халкидонѣ *С.* 4) пѣсть *С.* 5) въ *С.* 6) *исправл. по П.* 7) халкидоньскыѧ *С.* 8) *конечное* ь *cod. переправл., кажется, изъ* н. 9) *конечное* а *cod. переправл., кажется, изъ* п. 10) епискѫпъ *П.* 11) халкидоньскыѧ *С.* 12) цр҃ю *ПС.* 13) халкидонѣ *С;* калхинѣ *П.*

Πρὸς Μιζόνιον τοποτηρηταὶ καὶ γράμματα ἀποσταλῆναι παρηγγέλθησαν, διὰ τὸ ὀφείλειν ἐλευθέραν ἐκπέμψαι τοποτηρησίαν·

Ἵνα, ἐπειδὴ ἐν Καρχηδόνι μόνον ἕνωσις ἐγένετο, πεμφθῶσιν γράμματα πρὸς τοὺς ἄρχοντας, ὅπως καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις καὶ πόλεσιν οἱ αὐτοὶ ἄρχοντες σπουδὴν ἐπιχορηγηθῆναι κελεύσωσι τῇ ἑνότητι.

Ἵνα εὐχαριστίαι ἀπὸ τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας ὑπὲρ πάσης τῆς Ἀφρικῆς μετὰ[1] τοῦ ἀπελθῆναι[2] τοὺς Δονατιστὰς μετὰ γραμμάτων τῶν ἐπισκόπων ἐπὶ τὸ κομιτάτον πεμφθῶσιν.

Γράμματα ἀνεγνώσθησαν, ἵνα[3] Ἰννοκεντίου τοῦ πάπα[4] οἱ ἐπίσκοποι (л. 162^b^) ὡς ἔτυχεν πρὸς τὰ περατικὰ[5] ἀπιέναι μὴ δύνανται, ὅπερ τοῦτο αὐτὸ ταῖς γνώμαις τῶν ἐπισκόπων βεβαιοῦται.

Ἵνα διὰ τὴν εὐχαριστίαν[6] περὶ τοῦ διωχθῆναι τοὺς Δονατιστὰς δύο κληρικοὶ τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας ἐπὶ τὸ κομιτάτον πεμφθῶσιν.

Ἐν[7] ταύτῃ τῇ συνόδῳ τινὰ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὁρισθέντων[8] διορθοῦται.[9]

Ἐπὶ τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων Ὀνωρίου τὸ ἕβδομον καὶ Θεοδοσίου τὸ δεύτερον, αὐγούστων[10] ὑπάτων πάλιν, εἰδοῖς[11] ἰουνίαις, ἐν Καρχηδόνι

1) περὶ PP_1. 2) ἀπελαθῆναι PP_1. 3) ἵνα проп. PP_1. 4) ἵνα вставл. PP_1. 5) περαματικὰ PP_1. 6) τὴν вставл. PP_1. 7) V проп. стр. 8) ὁρισθέντων ἀνωτέρω P. 9) διορθοῦνται PP_1. 10) αὐγουστῶν cod. 11) εἴδοις P_1.

въ цр҃кви въторааго[1] климата авриліи еппа[2] коупьно съ еппы[3] своими сѣдъшю прѣстоıащемъ дикıакономъ· понеже дрѣвле ѕаповѣдано ıесть въ иппоньскѣıемь съборѣ· ıако въ коıеждо лѣто испълнь быти съборoу африкиискоуоумоу· не тъчию тоу въ калхидонѣ·[4] нъ и по разлічьнъıимъ епархиамъ своимь ıемоу чинъмь· и се съхраниıено бысть[5] ıако възвѣщати намъ овогда оубо въ ноумидиоу овъгда же въ визакиоу· и се еппомъ[6] вьсѣмъ мьнить|сѧ братии·

εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δευτέρου κλίματος, Αὐρηλίου τοῦ ἐπισκόπου ἅμα τοῖς συνεπισκόποις αὐτοῦ προκαθίσαντος, παρεστώτων[1] διακόνων.[2] Ἐπειδὴ πάλαι ὡρίσθη εἰς τὴν ἐν Ἱππῶνι σύνοδον, ὥστε καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτὸν πλήρη γενέσθαι[3] σύνοδον τῆς Ἀφρικῆς, μὴ μόνον ἐνταῦθα ἐν Καρχηδόνι, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ τὰς διαφόρους ἐπαρχίας τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν τάξει, καὶ τοῦτο ἐφυλάχθη, ὥστε μηνύειν ἡμᾶς[4] ποτὲ μὲν εἰς τὴν Νουμιδίαν, ποτὲ δὲ εἰς τὸ Βυζάκιον· καὶ τοῦτο ἐπίσκοπον πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς ἔδοξεν. л. 153 а.

ч҃е· съборoу не быти обычию[7] же и вьсемоу аще не[8] по ноужди·

Ϟε΄. Σύνοδον μὴ γενέσθαι[5] κοινήν τε καὶ ὁλοτελῆ, εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης.[6]

Вългодьно ıесть ıако не подобаıеть быти лише лѣтьнаıа ноужа съвъкоуплıатисѧ братии· нъ елишьды[9] аще большаıа потрѣба призоветьсѧ· рекъше африкиискаıа·[10] сирѣчь писанию подаиоу отъноудоу же аще когда къ томоу сѣдалищю съборoу подобаıеть съходитисѧ въ тои епархии· идеже[11] потрѣба и оуготованиıе[12] съпоринеть· вины же[13] не соущѣ обычѣ[14] въ своихъ епархиахъ соудѧтьсѧ·

Ἤρεσεν, ὥστε μὴ εἶναι περαιτέρω ἐνιαυσίαν ἀνάγκην τοῦ συντρίβεσθαι τοὺς ἀδελφούς, ἀλλ᾽ ὁσάκις ἂν κοινὴ χρεία καλέσῃ, πάσης τουτέστιν τῆς Ἀφρικῆς, τουτέστιν[7] γραμμάτων διδομένων ὁθενδήποτε πρὸς ταύτην τὴν καθέδραν, σύνοδον ὀφείλειν συνάγεσθαι ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαρχίᾳ, ἔνθα ἡ χρεία καὶ ἡ[8] ἐπιτηδειότης συνωθήσῃ·[9] αἱ δὲ αἰτίαι, αἱ μὴ οὖσαι κοιναί, ἐν ταῖς ἰδίαις ἐπαρχίαις κριθῶσιν.

---

1) събора *вставл. П, но перечеркив.* 2) еп҃кпъ *П.* 3) епискѹпы *П.* 4) халкидонѣ *С.* 5) быти *П.* 6) епископомъ *П.* 7) обычь *У.* 8) не *проп. С.* 9) ешидъı *У.* 10) африкіискыа *П.* 11) иде *С.* 12) и (*между* а *и* и) *cod. переправл. изъ* ıе. 13) и҃ *П.* 14) ощѣ *У.*

1) τῶν вставл. PP_1. 2) ἔφη вставл. P. 3) συνάγεσθαι PP_1. 4) это ἡμᾶς cod. дописано in m. 5) γίνεσθαι PP_1. 6) V даетъ вмѣстѣ и заглавіе и только краткое указаніе содержанія правила: Ϟε΄. Ὥστε σύνοδον μὴ γίνεσθαι κοινήν τε καὶ ὁλοτελῆ εἰ μὴ ἐξ ἀνάγκης. δῆλον ὅτι ταῦτα περὶ πάσης λέγει τῆς Ἀφρικῆς. 7) τουτέστιν проп. PP_1. 8) ἡ проп. PP_1. 9) συνωθήσει P.

ꙗко да оучити еретикы [1] не быти имъ въ избьрании·

Аще боудеть избьраниѥ и изберетъ призъвавъıи соудиꙗ· и съ нимь и тъ на нѥгоже призъва· и прочеѥ отъ тѣхъ никомоу же подобаѥть призъвати· [2]

ч҃г· [3] о мѣстьнъıихъ властьхъ различьнъıихъ епархии·

Въкоупѣ мѣстьнъıꙗ области различьнъıихъ епархии ꙗвльшаса радостьно приꙗтъı бъıша· сирѣчь ноумидиискъıихъ вузакиньскъıихъ чьрнъıихъ сифентиꙗ· тако же и кесарианъ нъ и отъ триполиꙗ·

л. 153 b. | о цр҃квьнъıихъ строителихъ·

Въгодьно [4] ѥсть къ симъ ꙗко строителꙗ въ вьсѣхъ цр҃квьнъıихъ потрѣбахъ· пѧть избьрати испросити иже въ различьнъıи раздѣлѧтьсѧ епархиахъ·

ϟϛʹ. Ἵνα αἱρετικοὺς διδάσκειν μὴ εἶναι ἐν ἐκκλησίᾳ. [1]

Ἐὰν δὲ γένηται ἔκκλητος, καὶ ἐπιλέξηται ὁ ἐκκαλεσάμενος δικαστὰς καὶ μετ' αὐτοῦ κἀκεῖνος, καθ' οὗ ἐξεκαλέσατο, καὶ [2] τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τούτων μηδενὶ ἐξέστω ἐκκαλέσασθαι.

Περὶ τοποτηρησιῶν [3] διαφόρων ἐπαρχιῶν.

Ὑφ' ἓν τοποτηρησίαι [4] διαφόρων ἐπαρχιῶν ἐμφανισθεῖσαι, χαριέντως [5] προσεδέχθησαν· τουτέστιν τῶν Νουμιδίων, τῶν Βυζακηνῶν, τῶν Μαύρων Σιφεντησίων, [6] ὁμοίως δὲ καὶ [7] Καισαρειανῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀπὸ [8] Τριπόλεως.

Περὶ ἐκβιαστῶν [9] τῆς ἐκκλησίας.

Ἤρεσεν πρὸς τούτοις, ὥστε καὶ [10] ἐκβιβαστὰς ἐν πᾶσιν τοῖς τῆς ἐκκλησίας χρειώδεσιν πέντε ἐπιλεγῆναι αἰτηθῆναι, οἵτινες ἐν ταῖς διαφόροις ἐπιμερισθήσονται ἐπαρχίαις.

---

1) и *вставл. П.* 2) призъıвати *УП.* 3) *У проп. все правило 96;* ч҃s *проп. П.* 4) *передъ* Въгодьно *С прибавл.* Въго҃.

1) PP_1V заглавіе иначе: Ἵνα αἱρετοὺς (αἱρετικοὺς V Patm. 172) δικαστὰς μὴ ἐξὸν εἴη ἐκκαλεῖσθαι. V только передаетъ содержаніе всего правила: Καὶ ταῦτα περὶ τῶν ἐν Ἀφρικῇ λέγει καὶ ἕτερα δέ τινα περὶ τοποτηρητῶν τῶν Νουμηδιῶν, τῶν Βυζακηνῶν, τῶν Μαύρων Σιτιφενσιῶν, Καισαρειανῶν καὶ ἀπὸ Τριπόλεως. καὶ ὥστε πέντε ἐκβιβαστὰς ἐν πᾶσιν τοῖς τῆς ἐκκλησίας χρειώδεσιν ἐπιλεγῆναι, οἵτινες ἐν ταῖς διαφόροις ἐπιμερισθήσονται ἐπαρχίαις. 2) καὶ проп. P. 3) τοποτηρησίων cod. 4) τοποτηρησία cod. 5) χαριεντῶς cod. Patm. 172. 6) Σιτιφενσίων P_1; Σιτιφενσιῶν P. 7) καὶ проп. P_1. 8) ἀπὸ проп. P_1. 9) ἐκβιαστῶν cod. 10) καὶ проп. P_1.

⟨ч҃з·⟩[1] да отъ црь҃[2] испрошено боудеть и съпоспѣшьни къ ꙁастоуплѥниѥ отъ[3] старѣишиихъ црк҃ви·

Въгодьно ѥсть оубо ѥще да по имени[4] вьсѣхъ епархии шьдъшеи мольбьници викентии и[5] фоуртоунатъ испросѧть· отъ прѣславьнъıихъ црь҃[6] ꙗко подати власть поставити приставьникы прилежаща· иже тоѥ же слоужениѥ строити вещи начинаниѥ имоуть· и ꙗко жьрци епархиꙗ ти приимъше строѥниѥ црькъвь оудобь възмогоуть отъ црк҃вьнъıихъ вещьхъ· елишьды ноужда въꙁдасть на противоу въстати противьнъıимъ и въꙁносити ноуждьнаꙗ на мѣста соудищьнаꙗ въходити·

ꙗко быти свободьнѣ мѣстьнѣи области·

Въгодьно ѥсть ꙗко самовластьнѣ[7] мѣстьнѣи области быти имѣти на власть поущаѥмъıꙗ иꙁборьнъıꙗ мѣстьнъıꙗ ѡбласти·

съвѣдѣниѥ мавританиискъıихъ | чиститель· о примосѣ·[8]

Къ симъ ꙗвѣ ѥсть прѣжде послоушьствовавъшемъ[9] быти писаниѥ[10]

ϟζʹ. Ἵνα ἀπὸ τῶν βασιλέων αἰτηθῇ συνηγόρων ἀντίληψις ὑπὸ[1] τῶν κεφαλαίων τῆς ἐκκλησίας.

Ἤρεσεν ἔτι μήν, ἵνα ἐξ ὀνόματος πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν οἱ πορευθησόμενοι[2] πρεσβευταὶ Βικέντιος[3] καὶ Φουρτουνατιανὸς[4] αἰτήσωσιν ἀπὸ τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων ὥστε δοθῆναι ἄδειαν τοῦ καταστῆσαι ἐκδίκους σχολαστικούς, οἵτινες αὐτὸ τοῦτο[5] λειτούργημα τοῦ ἐκδικεῖν τὰ πράγματα ἐπιτήδευμα[6] ἔχουσιν. καὶ ἵνα ὡς ἱερεῖς τῆς ἐπαρχίας οἱ αὐτοί, οἱ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκκλησιῶν ἀναδεξάμενοι, εὐχερῶς δυνηθῶσιν ὑπὲρ τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων, ὁσάκις ἀνάγκη ἀπαιτήσῃ, πρὸς τὸ ἀντιστῆναι τοῖς ἀνακύπτουσιν καὶ ἀναφέρειν τὰ ἀναγκαῖα,[7] εἰς τὰ σήκρητα[8] τῶν δικαστηρίων εἰσιέναι.[9]

Περὶ τοῦ εἶναι ἐλευθέραν τὴν τοποτηρησίαν.

Ἤρεσεν, ὥστε αὐτεξούσιον τὴν τοποτηρησίαν ἔχειν τοὺς ἐπὶ τὸ κομιτάτον πεμφθέντας ἐπιλέκτους τοποτηρητάς.

Προμαρτυρία τῶν Μαυριτανῶν
ἱερέων περὶ Πριμώσου. л. 154 a.

Πρὸς ἐπὶ τούτοις δῆλόν ἐστιν προμαρτυραμένους εἶναι γράμμασιν

1) *У проп. все правило 97.* 2) црь҃ *ПС.* 3) ѻ *С.* 4) именїи *П.* 5) и *проп. П.* 6) црь҃ *ПС*; и *вставл. П.* 7) мовластьнѣ *С.* 8) примосѣи *П и in m.* ч҃н. 9) послꙋшествовавшı҃ *П.* 10) писанїимь *П.*

1) ὑπὲρ PP_1V. 2) πορευόμενοι V. 3) Βιγκέντιος P_1. 4) Φουρτουνατιανὸς PP_1V. 5) τὸ вставл. PP_1V. 6) ἐπιτηδεύματα V. 7) καὶ вставл. P. 8) σηκρῆτα PP_1. 9) V проп. всю остальную часть (стр.) правила.

своимь мавританомъ· примоса имоущиихъ ради фигаменсна града о възитии· да по цр͠скоуоумоу въображению ȥаповѣданиемь[1] подасть свое пришьствие· и ѩко же подобааше[2] възискавъ тыи же примосъ не обрѣтеса ѩко же дьа<ко>ни[3] възвѣстиша· нъ понеже просиша тии же чьрнии отъ вьсакого събора подобаеть писаниꙗ посълати поклоньноуоумоу братоу и старьцю инокентиоу годѣ есть поустити· да оувѣсть възис͡кана примоса на съборѣ и никъде[4] же ѿбрѣтошаса·[5]

ἰδίοις[1] τοὺς Μαυριτανοὺς Καισαρειανοὺς[2] Πρίμωσον[3] διὰ τῶν ἐξεχόντων τῆς Θηγαβενσίας πόλεως περὶ τοῦ ἀνελθεῖν,[4] ἵνα κατὰ τὰς βασιλικὰς διατυπώσεις ἐντελῶς παράσχοι τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν. καὶ ὡς ἐχρῆν, ἀναζητηθεὶς ὁ αὐτὸς Πρίμωσος[5] οὐχ εὑρέθη, ὡς οἱ διάκονοι ἀνήγγειλαν· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ᾔτησαν οἱ αὐτοὶ Μαῦροι ἐκ πάσης τῆς συνόδου ὀφείλειν γράμματα ἀποσταλῆναι τῷ προσκυνητῷ ἀδελφῷ τῷ γέροντι Ἰννοκεντίῳ, ἤρεσεν πεμφθῆναι, ἵνα γνῷ ζητηθέντα τὸν Πρίμωσον[6] ἐν τῇ συνόδῳ καὶ μηδαμῶς εὑρεθέντα.

ч͠и·[6] о людьхъ не имѣющиихъ[7] никъгда же епископа·

Въгодьно есть и то да[8] ради никъгда же не имѣвъше своихъ еппъ· аще не ѿ вьсакого събора коеѩжьдо епархиа и пьрвѣнишаагo причьтъ боудеть и по съхвалению того егоже подъ строениемь[9] есть та цр͠кы никако же прим҃ѫ·

ϟη΄.[7] Περὶ τῶν λαῶν τῶν μηδέποτε ἐπίσκοπον[8] ἐσχηκότων.

Ἤρεσεν κἀκεῖνο, ἵνα οἱ ὄχλοι, οἱ μηδέποτε ἰδίους ἐσχηκότες ἐπισκόπους, εἰ μὴ ἐκ πάσης τῆς συνόδου ἑκάστης ἐπαρχίας καὶ τοῦ πρωτεύοντος ψήφισμα γένηται, καὶ κατὰ συναίνεσιν ἐκείνου, οὗτινος ὑπὸ τὴν διοίκησιν καθίστατο[9] ἡ αὐτὴ ἐκκλησία, μηδαμῶς δέξωνται.

ч͠ѳ·[10] о[11] людьхъ и о строениихъ обращающиихъса отъ донатъ·

Да ѩвѣ ти людие отъ

ϟθ΄. Περὶ λαῶν καὶ διοικήσεων τῶν ἀπὸ τῶν[10] Δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων.[11]

Ἵνα δηλαδὴ ἐκεῖνοι οἱ λαοί, οἱ[12]

---

1) заповѣдаемь *СП*. 2) подобааша *С*. 3) дьанїи *П*; дѣмнїи *С*. 4) никог͠да *П*. 5) ѡбрѣтшеса *П*. 6) *У проп. все правило 98.* 7) имѣвшїи *П*. 8) *въ* да *cod. надъ* а *ставитъ* +; дѣ *С*; тог͠а *П* (*вм.* то да). 9) *слогъ* ни *здѣсь cod. вязью.* 10) *У проп. все правило 99.* 11) ѡ *вставл. П.*

1) ἰδίους Patm. 172. 2) καὶ σαρειανοὺς P_1. 3) Πριμῶσον P_1; Πρόμωσον Patm. 172; Πρίμωσος Patm. 173. 4) συνελθεῖν PP_1. 5) Πριμῶσος PP_1. 6) Πριμῶσον PP_1. 7) ϟγ′ проп. Patm. 172. 8) ἐπισκόπους PP_1V. 9) καθίστα cod. 10) τῶν проп. P. 11) V проп. далѣе самый текстъ правила 99. 12) οἱ проп. P_1.

донатъ обраштаю|штенсѧ и[1] имоуще еп͠пъı[2] паче разоума събора· тѣхъ вѣрьно имѣти сътподобаѧтьсѧ· а иже людие имѣша еп͠па и томоу оумьръшю не хотѣша своего еп͠па имѣти· нъ къ иномоу нѣкоемоу епископоу[3] строениꙗ притѣкать оставлꙗти того не подобаеть имъ отъврѣштисѧ· не тъкмо нъ и то възнесено бъıсть· ꙗко еп͠пи прѣже ц͠рьскаего[4] закона еже о единьствѣ прѣже приносимоу еже[5] оубо нѣкогда къ съборьнѣи ѡбратѧть[6] люди ихъже имѣша ти тъı подобааше дьржати имъ по законѣ же единениꙗ и прочее· подобаеть вьсѧ ц͠ркви и строениꙗ ихъ· и аште чьто полоучено боудеть оправьданиꙗ правьдьнъıимъ оставлена тѣхъ ц͠ркъвь оправлꙗти· отъ съборьнъıихъ еп͠пъ[7] иже въ тѣхъ мѣстѣхъ въ нихъже одьржими бѣша отъ еретикъ или обраштающиихъсѧ или не обраштающиихъсѧ прочее къ съборьнѣи ц͠ркви· и аште отъ тѣхъ нѣции приꙗша по ц͠рьскоуоумоу[8] законоу подобаеть сиꙗ оустраꙗти·

р͠· [9] ѡ възношении мавъреньꙗ епископа·

По възношению[10] и прошению[11]

---

1) и *проп. П.* 2) епискоупы *П.* 3) нѣкоемо епискѫпѫ *П.* 4) ц͠рьскааго *ПС.* 5) иже *П.* 6) ѡбратѧтьсѧ *П.* 7) епискѫпъ *П.* 8) ц͠рьскомꙋ *П.* 9) *У проп. все правило 100.* 10) ъзношенїю *С.* 11) нспрошенїю *П* (*вм.* и прошению).

ἀπὸ τῶν Δονατιστῶν ἐπιστρέφοντες καὶ ἐσχηκότες ἐπισκόπους[1] παρὰ γνώμην τῆς συνόδου, τούτους ἀναμφιβόλως ἔχειν ἀξιωθῶσιν· οἵτινες δὲ λαοὶ ἐσχήκασιν ἐπίσκοπον, καὶ τούτου τελευτήσαντος οὐκ ἠθέλησαν ἴδιον ἐπίσκοπον ἔχειν, ἀλλὰ πρὸς ἄλλου τινὸς ἐπισκόπου διοίκησιν ἀναδραμεῖν ἀνήκειν, τοῦτο μὴ ὀφείλειν τούτοις ἀρνηθῆναι. οὐ μὴν ἀλλὰ κἀκεῖνο ἀνηνέχθη,[2] ὅτι οἱ ἐπίσκοποι οἱ πρὸ τοῦ βασιλικοῦ νόμου, τοῦ περὶ ἑνότητος προκομιζομένου, οἵτινες δήποτε πρὸς τὴν καθολικὴν ἐπιστρέψωσιν[3] τοὺς λαούς, οὓς εἶχον αὐτοί, τούτους κατέχειν ὀφείλουσιν·[4] μετὰ δὲ τὸν νόμον τῆς ἑνότητος καὶ ἐπέκεινα χρὴ πάσας τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰς διοικήσεις αὐτῶν, καὶ ἐάν τινα τυχὸν ὦσιν δικαιώματα τοῖς δικαίοις ἀνήκοντα τῶν αὐτῶν ἐκκλησιῶν, διεκδικεῖσθαι ὑπὸ τῶν καθολικῶν[5] ἐπισκόπων, τῶν ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις, ἐν οἷς κατείχοντο παρὰ τῶν αἱρετικῶν, εἴτε ἐπιστρεφόντων λοιπὸν πρὸς τὴν καθολικήν, εἴτε μὴ ἐπιστρεφόντων· καὶ ἐάν τινές τισιν[6] ἐκ τούτων κατεχρήσαντο μετὰ τὸν βασιλικὸν νόμον, ὀφείλειν ταῦτα ἀποκαθίστασθαι.

л. 154 b.

ρ΄.[7] Περὶ τῆς ἀναφορᾶς Μαυρεντίου τοῦ ἐπισκόπου.[8]

Κατὰ τὴν ἀναφορὰν καὶ αἴτησιν

---

1) ἐπισκόπους ἐσχηκότες PP_1. 2) ἀνενεχθῇ P_1. 3) ἐπιστρέψουσιν Patm. 173; въ P_1 это слово стерлось такъ, что не видно, ω или ου было. 4) ὀφείλωσιν Patm. 172. 5) cod. вставл. ἐκκλησιῶν, но обводитъ точками. 5) τι ἓν P (вм. τισιν). 7) ρ΄ проп. P. 8) V проп. далѣе самый текстъ правила 100.

л. 155 а. еп҃па мавъ|рентиа прочьтеноу написаниıо· ıеже принесе плакентинъ еп҃пъ· напълнивъıи лице мѣстьнъııа власти ноумидиискъııа ıеже по раꙁоумоу того же плакентиа почьтено бъıсть· прѣдъ еп҃пъ[1] и въꙁисканомь прѣдъ двьрьми г҃лемъıими[2] прѣстоıати дıакономъ· сирѣчь старьцемъ отъ новъııа германовъı никако же обрѣтъшемъсѧ·[3] и второıе и третиıе въꙁисканомъ бъıвъшемъ·[4] иꙁволи того ради с҃тъıи съборъ· ıако писаниıе къ томоу же старьцю сактиппоу поустити· раꙁоумѣти ıако не ꙁволениıемь[5] помѣненъıихъ людии въ роуганиıемь въпаде еп҃пъ·

мавренти еп҃пъ рече· Понеже бо въꙁискаıеми бѣша старьци ѿ новъı германовъı второıе и третиıе и не обрѣтошасѧ· имьже бѣ ꙁапрѣщено отъ пьрвѣньшааго къ нъıнѣшьнıоумоу бъıвъшıоумоу[6] покланѧıемоуоумоу събороу сърѣсти· постомь своимь вьси попекошасѧ· и сего ради соудить ваша ст҃ость о то[7] вещи беꙁ винъı[8] не съкроушити мене прѣбъıваниıемь тѣхъ оклеветаниıа·

с҃тъıи съборъ рече· Дължьни ıесмь по чистительскоуоумоу соудоу отъ

τοῦ ἐπισκόπου Μαυρεντίου, ἀναγνωσθέντος τοῦ σχεδαρίου, ὅπερ προσήνεγκεν Πλακέντιος[1] ὁ ἐπίσκοπος, ὁ τὸ πρόσωπον τοῦ τοποτηρητοῦ τῶν Νουμιδίων ἀναπληρῶν, ὅπερ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ αὐτοῦ Πλακεντίνου ἀνεγνώσθη ἐνώπιον τῶν ἐπισκόπων, καὶ ζητηθέντων πρὸ τῶν θυρῶν τῶν λεγομένων παρεστάναι διακόνων, τουτέστι τῶν γερόντων τῶν ἀπὸ τῆς νέας Γερμανοῦ, καὶ μηδαμῶς εὑρεθέντων, καὶ δεύτερον καὶ τρίτον ζητηθέντων, ἔκρινεν διὰ τοῦτο ἡ ἁγία σύνοδος, ὥστε γράμματα πρὸς τὸν αὐτὸν γέροντα Σάγκτιππον ἐκπεμφθῆναι διὰ τὸ γνῶναι, ὅτι οὐ προαιρέσει τοῦ μνημονευθέντος λαοῦ ὕβρει ὑποπέπτωκεν ὁ ἐπίσκοπος.

Μαυρέντιος ὁ[2] ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐπειδὴ περιεζητήθησαν[3] οἱ γέροντες οἱ ἀπὸ νέας Γερμανοῦ δεύτερον καὶ τρίνον καὶ οὐχ εὑρέθησαν, οἷς ἦν παραγγελθὲν ἀπὸ τοῦ πρωτεύοντος πρὸς τὴν νῦν ἐν ταῖς εἰδοῖς[4] γινομένην προσκυνητὴν σύνοδον ἀπαντῆσαι, τῆς νηστείας ἑαυτῶν ἅπαντες ἐφρόντισαν· καὶ διὰ τοῦτο κρίνει ἡ ὑμετέρα ἁγιωσύνη περὶ τούτου τοῦ πράγματος, ἀναιτίως μὴ συντριβῆναί με τῇ ἐπιμονῇ τῆς ἐκείνων συκοφαντίας.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν·[5] Ὀφείλομεν[6] κατὰ τὴν ἱερατικὴν κρίσιν ἐκ τῆς

---

1) епк҃пы *П*; и воꙁисканомъ прѣдъ еп҃пъ *вставл.* *С.* 2) г҃лемыимъ *П.* 3) ѡбрѣтшимсѧ *П.* 4) бывшимъ *П.* 5) иꙁволеніемь *СП.* 6) бывъшıоумоу *проп. С.* 7) тои *П.* 8) и *вставл. П.*

1) Πλακεντῖνος PP_1. 2) ὁ проп. PP_1. 3) Ἐπειδήπερ ἐζητήθησαν PP_1. 4) εἴδοις P_1. 5) ὥρισεν PP_1. 6) ὀφείλει μὲν PP_1.

съБора того на ѥдиносилнъıꙗ соу|доу отъ съБора того [1] понєжє кротость цр̃квьноую хранити [2] въ вьсѣхъ писаниихъ обѣщано бъıсть писаниѥ къ старьцю [3] сактипоу· [4] ꙗко да разоумѣеть соудиꙗ избраньи отъ съБора хотѧщиихъ непрѣложьно съмотрити въ доубоурсинтии градѣ· на подааниѥ подобьноѥ вещи разоумѣниѥ. [5]

маврентии єпископъ рече· Соудии [6] прощю [7] отъ прс̃таго старьцѧ сактина· авъгоустина прс̃таго флорентиа деасиа· самъ псиχиа секоунда и посидион [8] се причисти [9] ми повелите·

ст̃ъıи съборъ повелѣ испрошенъıꙗ соудиꙗ на испълнениѥ числа имъ отъ новъıꙗ [10] германовъı старьцемъ избьрати причьтеть старьць сактинъ·

р̃а· [11] ѡ съмирении цр̃кве римьскъıꙗ· и алекъсандрьскъıꙗ·

Годѣ ѥсть ѥще ꙗко о дъвомъıслии римьскъıꙗ и александрьскъıꙗ цр̃кве къ прѣс̃тоуоумоу

συνόδου ταύτης κατὰ τῶν μονοτονούντων ψῆφον ἐκφέρεσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡμερότητα ἐκκλησιαστικὴν δεῖ φυλάττειν ἐν ὅλοις τοῖς γράμμασιν, ὑπεσχέθησαν [1] γράμματα πρὸς τὸν γέροντα Σάγκτιππον, ὅπως γνῷ κριτὰς ἐπιλεγέντας ἀπὸ τῆς συνόδου, τοὺς ὀφείλοντας ἀνυπερθέτως σκοπῆσαι ἐν Θουβουρσηκενσῇ [2] τῇ πόλει, πρὸς τὸ ἁρμοδίαν τῷ πράγματι παρασχεθῆναι διάγνωσιν. л. 155 b.

Μαυρέντιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Κριτὰς αἰτῶ τὸν ἁγιώτατον γέροντα Σάγκτιππον, Αὐγουστῖνον τὸν ἁγιώτατον, Φλωρέντιον, Θεάσιον, Σαμψύχιον, Σεκοῦνδον [3] καὶ Ποσίδιον· τοῦτο ψηφισθῆναί μοι κελεύσατε.

Ἡ ἁγία σύνοδος ἐπένευσεν· [4] Τοὺς αἰτηθέντας κριτὰς [5] πρὸς ἀναπλήρωσιν τὸν ἀριθμὸν [6] αὐτοῖς τοῖς ἀπὸ τῆς νέας Γερμανοῦ γέρουσιν ἐπιλέξασθαι ψηφίσεται ὁ γέρων Σάγκτιππος.

ρα'. Περὶ τοῦ εἰρηνοποιηθῆναι τὰς ἐκκλησίας Ῥώμης καὶ Ἀλεξανδρείας. [7]

Ἤρεσεν ἔτι μήν, ὥστε περὶ τῆς διχονοίας τῆς Ῥωμαϊκῆς καὶ Ἀλεξανδρινῆς [8] ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἁγιώτατον

---

1) соу̑ изиосити нъ *П* (*вм.* соудоу отъ съБора того). 2) хранить *С.* 3) ста *П.* 4) сантипѹ *П.* 5) *слогъ* ни *cod. вязью.* 6) Соуди *П.* 7) прошю *П.* 8) посѣдиѡн *П.* 9) причти *П.* 10) новынѧ *П.* 11) *У прол. все правило 101.*

1) ἐπεσχέθησαν P. 2) Θουβουρσουχένσῃ Patm. 172; Θουβουρσιχένσῃ P_1 Patm. 173. 3) Σεκουντον Patm. 172. 4) ἐπίνευσεν cod. 5) τοὺς λοιποὺς δὲ ἀναγκαίους δικαστὰς вставл. PP_1. 6) τοῦ ἀριθμοῦ PP_1. 7) V далѣе только излагаетъ содержаніе: Ὥστε πρὸς τὸν ἁγιώτατον πάπαν Ἰνοκέντιον περὶ τούτου γραφῆναι. 8) Ἀλεξανδρίνης P_1.

папѣ инокентиоу написати· ꙗко каꙗждо цр҃кы дроуга къ дроуꙁѣ миръ съхраниꙗють иже г҃ь повелѣваѥть·

р҃в· о[1] поуштаюштиихъ жены или моужа да[2] тако прѣбываютъ·

Годѣ ѥсть ꙗко по еѵ҃глꙿскоуоумоу гласоу паче же и по ап҃лꙿскоуоумоу съвѣданию· ни | оставивъши женоу ни
л. 156 а.
моужа оставивъшиꙗ съ инѣмь съчетаѥтьсꙙ нъ тако прѣбоудоуть[3] или съмирꙙтьсꙙ· ѥже аще прѣобидꙙть на покаꙗниѥ приноудꙙтьсꙙ· въ ннеже вешти ꙁаконъ цр҃квьнъи проповѣдати дълга испросить·

р҃г·[4] о подобнъихъ мольбъ·[5] прѣдъ олтарьмь гл҃ати·

Бъгодьно ѥсть и се ꙗко оутвьржениꙗ въ съборѣ мольбы или начала или прѣдъложениꙗ· или роученъі[6] прѣдъложениꙗ отъ вьсѣхъ съвьршати· и инѣхъ отъноудъ[7] по вѣрѣ[8] никъгда же изнести нъ аще нѣции оубо когда отъ разоумьнѣишиихъ[9] сънꙙшасꙙ да речено боудеть·

р҃д· о соудиштиихъ людьскъихъ и разоумѣ отъ цр҃ꙗ[10] просꙙштиихъ·

Годѣ ѥсть да аще къто когда отъ цр҃ꙗ[11] разоумъ[12] людьскъихъ

---

1) отъ *УП*. 2) да *проп. У*. 3) прѣбоудеть *П*. 4) *У проп. все правило 103*. 5) молебенъ *П*. 6) роучныꙗ *П*. 7) ѿнꙋдꙋ *П*. 8) вѣр' *П*. 9) разоумнѣишиихсꙙ *П*. 10) цр҃ꙗ *ПС*. 11) цр҃ꙗ *ПС*. 12) рамъ *У*.

πάπαν Ἰννοκέντιον γραφῆναι, ὅπως ἑκατέρα ἐκκλησία πρὸς ἀλλήλας εἰρήνην φυλάξωσιν, ἣν ὁ κύριος παραγγέλλει.

ρβʹ. Περὶ τῶν τοὺς ἄνδρας ἢ τὰς γυναῖκας ἀπολυόντων, ἵνα οὕτως μείνωσιν.

Ἤρεσεν, ὥστε κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐπιστήμην μήτε ὁ ἀπὸ γυναικὸς ἐαθεὶς μήτε ἡ ἀπὸ ἀνδρὸς καταλειφθεῖσα ἑτέρῳ συζευχθῇ, ἀλλ'[1] οὕτως μείνωσιν, ἢ ἑαυτοῖς καταλλαγῶσιν· οὕπερ ἐὰν καταφρονήσωσιν, πρὸς μετάνοιαν καταναγκασθῶσιν· ἐν ᾧ πράγματι νόμον βασιλικὸν ἐκτεθῆναι χρεὼν αἰτῆσαι.

ργʹ. Περὶ τῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον ὀφειλουσῶν λέγεσθαι ἱκεσιῶν.

Ἤρεσεν καὶ τοῦτο, ὥστε τὰς κεκυρωμένας ἐν τῇ συνόδῳ ἱκεσίας, εἴτε προοίμια, εἴτε παραθέσεις, εἴτε τὰς τῆς χειρὸς παραθέσεις,[2] ἀπὸ πάντων ἐπιτελεῖσθαι, καὶ παντελῶς ἄλλας κατὰ τῆς πίστεως μηδέποτε προενεχθῆναι,[3] ἀλλ' εἱτινεσδήποτε[4] ἀπὸ[5] τῶν συνετωτέρων συνήχθησαν, λεχθήσονται.

ρδʹ. Περὶ τῶν τὴν[6] διάγνωσιν τῶν δημοσίων δικαστηρίων ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτούντων.

Ἤρεσεν, ἵνα εἰτισδήποτε[7] ἀπὸ τοῦ βασιλέως διάγνωσιν δημοσίων

---

1) ἢ вставл. PP_1V. 2) ἐπιθέσεις PP_1V. 3) προσενεχθῆναι Patm. 172. 4) αἰτινεσδήποτε PP_1V. 5) τε вставл. V. 6) τὴν проп. V. 7) ὁστισδήποτε PP_1V.

соудьбѣ испросить своѥꙗ чьсти да лишиться.[1] аще ли соудъ епископьскыи[2] отъ цр҇ѧ[3] испросить ничьсо[4] же себѣ пакостить.

δικαστηρίων αἰτήσοι, τῆς ἰδίας τιμῆς στερηθείη· ἐὰν δὲ κρίσιν ἐπισκοπικὴν ἀπὸ τοῦ βασιλέως αἰτήσοι, μηδὲν ἑαυτῷ[1] ἐμποδίσοι.

р҇е.[5] о неприобщающихъсѧ въ африкии[6] и хотѧщихъ обонъполъ морѧ отъходити.

ρε'. Περὶ τῶν ἐν Ἀφρικῇ μὴ κοινωνούντων καὶ θελόντων πέραν τῆς θαλάσσης ὑποσυρῆναι.[2]

Иже оубо когда не приобщаѩсѧ въ африкїи.[7] обонъполъ на обьщение плѣꙃить. тъщетоу достоꙗниꙗ въсприиметь.

Ὁστισδήποτε μὴ κοινωνῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ εἰς τὰ περαματικὰ πρὸς τὸ κοινωνεῖν ὑφερπύσει, τὴν ζημίαν τῆς κληρώσεως ἀναδέξεται.

р҇ѕ.[8] да ходѧщеи на область винооусвою. | калхїдоньскоуоумоу[9] и мьмьскоуоумоу[10] чистителю. потъщатьсѧ ꙗвити.

ρς'. Ἵνα οἱ ἐπὶ τὸ[3] κομητάτον πορευόμενοι τὴν αἰτίαν ἑαυτῶν καὶ τῷ ἐν Καρχηδόνι καὶ τῷ Ῥωμαϊκῷ ἱερεῖ σπουδάσωσιν ἐμφανίσαι.[4] л. 156 b.

Годѣ ѥсть да иже къто къгда на область ити въсхощеть. въ посылаѥмѣемь цр҇къве римьскыꙗ поущаѥмѣемь ꙗвѣ боудеть и да отътоудоу же ѥще посълание приметь на область. тѣмь аще приимъши посълание въ римъ тъкъмо прѣмълчавъ бѣдоу. ѥꙗже ради на область ѥмоу подобаѥть ити въсхощеть. абиѥ на область ити отълоучиться обьщениꙗ. аще ли тоу[11]

Ἤρεσεν, ἵνα, ὁστισδήποτε πρὸς τὸ κομητάτον πορευθῆναι θελήσοι, ἐν τῇ ἀπολυτικῇ τῇ ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν Ῥώμης πεμπομένῃ κατάδηλος γένηται, καὶ ἵνα ἐκεῖθεν ἔτι μὴν ἀπολυτικὴν λάβῃ ἐπὶ τὸ κομητάτον. δι' ὅ, ἐὰν ὁ λαβὼν ἀπολυτικὴν πρὸς τὴν Ῥώμην μόνον, σιωπήσας τὴν ἀνάγκην, δι' ἣν εἰς τὸ κομητάτον αὐτὸν[5] χρὴ πορευθῆναι, θελήσῃ[6] εὐθέως ἐπὶ τὸ κομητάτον βαδίσαι, ἀποκινηθῇ τῆς κοινωνίας. ἐὰν δὲ ἐκεῖσε

1) лишатъ҇ *П.* 2) ѥпп҇ьскъі *У.* 3) цр҇ѧ *ПС.* 4) ньсо *С.* 5) *У проп. все правило 105.* 6) африрїи *С.* 7) арфїкїи *С.* 8) *У проп. все правило 106;* р҇г *проп. С.* 9) халкидоньскомѹ *С;* калхидоньскомѹ *П.* 10) римьскоуѹмѹ *П.* 11) лѣтѹ *С (вм. ли тоу).*

1) αὐτῷ PP_1V. 2) V далѣе только передастъ содержанія: Ὥστε τούτους ζημίαν τῆς κλήσεως ἀναδέξασθαι. 3) τὸ проп. V. 4) V далѣе только передастъ содержаніе: Καὶ ἵνα ἐκεῖθεν ἀπολυτικὴν λάβωσιν ἐπὶ τὸ κομητάτον. οἱ δὲ μὴ τοῦτο ποιοῦντες τῆς κοινωνίας ἀποκινηθήσωνται. 5) αὐτῶν cod. 6) θελήσει cod. P_1.

въ римѣ напрасна ноужда боудеть на область ити· ꙗвить[1] ю еп҇п҇оу римьскоуоумоу· и приметь въсписание того же римьскаабо еп҇п҇а· отъпоустинꙑꙗ же и отъ пьрвѣнишиихъ или ѿ къıихъ. аще[2] еп҇п҇ъ своимъ клирикомъ даꙗти имоуть д҃нь пасхꙑ·[3] аще ли не оу д҃нь пасхꙑ того лѣта ꙗвѣ нѣсть· или прѣжде св҃щенааго причетаıетьсѧ ꙗко же обꙑчаи ıесть по владꙑчьствѣ писати въ людьскꙑихъ поущаıемꙑихъ· въгодьно[4] ıесть оубо и то аще на донатꙑ и на елинꙑ и на слоужьбꙑ ихъ поущенꙑꙗ[5] мѣстьнꙑꙗ властелꙗ отъ чьстьнааго събора· вьсѧко ꙗко оубо потрѣбьно съвѣдать отъ прѣславьнꙑихъ испросити | [л. 157 а.] цр̑ь·[6] въгодьно же ıеще оубо испросити всѣмъ еп҇п҇омъ· да вьсѣмъ дължьнꙑимъ[7] подати отъ събора посълание· твоꙗ ст҃ость ıедина въспишеть·

и въсписаша· Аврилии еп҇п҇ъ калхидоньскꙑꙗ ц҃ркве соущиоумоу причьтоу съпохвалихъ· и почьтенаꙗ въсписахъ· тако же и прочии еп҇п҇и въсписаша·[8]

съборъ[9] на елинꙑ и на еретикꙑ·

При васѣ и филипѣ прѣсвѣтлою властелю прѣжде· ӏ҃ѕ· каландъ

ἐν τῇ Ῥώμῃ αἰφνηδία ἀνάγκη ἀναφυῇ τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὸ κομητάτον, ἐμφανίσῃ αὐτὴν τὴν ἀνάγκην τῷ ἐπισκόπῳ Ῥώμης καὶ παρακομίσῃ ἀντίγραφα τοῦ αὐτοῦ τῆς Ῥώμης ἐπισκόπου. αἱ ἀπολυτικαὶ δέ, αἱ ἀπὸ τῶν πρωτευόντων ἢ τῶν οἱωνδήποτε ἐπισκόπων τοῖς ἰδίοις κληρικοῖς διδόμεναι, σχῶσιν τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα· ἐὰν δὲ ἀκμὴν ἡ ἡμέρα τοῦ πάσχα τοῦ αὐτοῦ ἐνιαυτοῦ κατάδηλος οὐκ ἔστιν, ἡ τοῦ προηγησαμένου προσζευχθείη, ὃν τρόπον εἴωθεν μετὰ τὴν ὑπατείαν γράφεσθαι ἐν τοῖς δημοσίοις πεμπομένοις.[1] Ἤρεσεν δὲ κἀκεῖνο, ὥστε κατὰ τῶν Δονατιστῶν, καὶ τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν θρησκειῶν αὐτῶν, τοὺς πεμφθέντας τοποτηρητὰς ἐκ τῆς τιμίας ταύτης συνόδου, πανοτιοῦν χρήσιμον συνειδῶσιν,[2] ἐκ τῶν ἐνδοξοτάτων αἰτήσασθαι βασιλέων. Ἤρεσεν ἔτι μὴν τῇ αἰτήσει πάντων τῶν ἐπισκόπων, ἵνα πάσαις ταῖς ὀφειλούσαις δοθῆναι ἐκ τῆς συνόδου ἐπιστολαῖς[3] ἡ σὴ ἁγιωσύνη μόνη ὑπογράψῃ.[4]

Καὶ ὑπέγραψαν· Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ παρόντι ψηφίσματι συνήνεσα καὶ παραναγνωσθέντι ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν.

Σύνοδος[5] κατὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ[6] αἱρετικῶν.

Ἐπὶ Βάσσου καὶ Φιλίππου, τῶν λαμπροτάτων ὑπάτων, τῇ πρὸ ις′[7] καλανδῶν

1) ꙗви *С.* 2) ıесть *вставл. П.* 3) того лѣта ꙗвѣ *вставл. П, но зачеркив.* 4) водно *С.* 5) поущенїа *С.* 6) цр̑ь *ПС.* 7) дльжнꙑ имъ *П.* 8) въсписаıша *cod. П.* 9) *П in m.* р҃ѕ.

1) πεπραγμένοις PP_1. 2) συνείδωσιν PP_1. 3) ἐπιστολῆς cod. 4) ὑπογράψει P_1; слѣдующее далѣе окончаніе дѣянія есть въ V. 5) V in m. ρζ′. 6) τῶν вставл. PP_1. 7) ἐξ Patm. 172.

їоулиꙗ въ калхидонѣ на мѣстѣ цр҃кве реститоутовы· въ томь съборѣ чьсть въсприꙗста· реститъ и флорентии·[1] на елины и на еретикы въ то врѣмѧ въ неже севиръ и макарии оубиена быста· и тою ради вины ѳеасимъ и викъръ еп҃па заколена быста·

р҃з·[2] съборъ о разоумѣнии еп҃пъ·

При славьною цр҃ю[3] въ семоє онориа· и въ шестоє ѳеодосиа авъгоустоу властелю прѣжде· ı҃з· каландъ иоулиа въ калхидонѣ въ секоунъдовѣ цр҃кви въ томь съборѣ въгодьно ѥсть· ꙗко ѥдиномоу еп҃поу нестроити себѣ разоума съдѣꙗнаꙗ пришьдъшаго събора· сего ради не написано ѥсть понеже особь а не по обычению съврьшисѧ·

съборъ на донаты·

| По владъıчьствѣ прѣславьныихъ цр҃ь[4] въ осмоє онориа· и

ἰουλίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὸ σηκρητον[1] τῆς Ῥεστητούτης ἐκκλησίας.[2] Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ πρεσβείαν ἀνεδέξαντο Ῥεστητοῦτος καὶ Φλωρέντιος, οἱ ἐπίσκοποι, κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν αἱρετικῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, καθ' ὃν Σεύηρος[3] καὶ Μακάριος ἀνῃρέθησαν, καὶ διὰ τὴν τούτων αἰτίαν[4] Θεάσιμος[5] καὶ Βίκτωρ, οἱ ἐπίσκοποι, ἐσφάγησαν.

ρζ'.[6] Σύνοδος περὶ διαγνώσεως ἐπισκόπων.[7]

Ἐπὶ τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων Ὀνωρίου τῷ ἑβδόμῳ[8] καὶ Θεοδοσίου τῷ γ',[9] τῶν[10] αὐγούστων ὑπάτων, τῇ πρὸ ιζ' καλανδῶν ἰουλίων, εἰς Καρχηδόνα, ἐν τῇ Σεκούνδης ἐκκλησίᾳ. Εἰς ταύτην τὴν σύνοδον[11] ἤρεσεν, ὥστε ἕνα[12] ἐπίσκοπον μὴ ἐκδικεῖν[13] ἑαυτῷ διάγνωσιν. Τὰ[14] πεπραγμένα τῆς παρούσης συνόδου διὰ τοῦτο[15] οὐκ ἐγράφη, ἐπειδὴ ἐπιχωρίως καὶ οὐ κατὰ κοινοῦ ἐπετελέσθη.

Σύνοδος κατὰ τῶν Δονατιστῶν.

Μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν ἐνδοξοτά- л. 157 b.
των βασιλέων Ὀνωρίου τῷ η' καὶ

1) флорентїи *И.* 2) *У проп. все правило 107.* 3) цр҃ь *ИС.* 4) цр҃ь *ИС.*

1) σηκρῆτον PP_1. 2) V_1, вм. всей слѣдующей далѣе половины правила, добавл. только: καὶ τὰ ἑξῆς εἰς οὐδὲν νῦν συντείνονται. 3) Σευῆρος PP_1. 4) Εὔοδος вставл. P_1; Εὐόδιος вставл. P. 5) Θεάσιος P. 6) ρζ' проп. V. 7) ἐπισκόπου PP_1; περὶ διαγνώσεως ἐπισκόπων добавл. еще разъ V. 8) τὸ ἕβδομον V. 9) τὸ τρίτον V. 10) τῶν проп. V. 11) εἰς τὴν σύνοδον ταύτην V. 12) cod. переправл. изъ ἵνα. 13) διεκδικεῖν PP_1V. 14) δὲ вставл. V. 15) τότε вставл. V.

въ· г҃· ѳеодосиа· авъгоустоу прѣжде осми на десѧте каландъ ноулыꙗ въ калхидонѣ въ цр҃кви· климатовъı секоундъı· въ томь съборѣ мѣстьноую область въсприꙗша на донатъı· флорентии писидии·[1] и венантии еп҃пи въ то врѣмѧ ꙁаконъ поданъ бъıсть· да свобожение иꙁволениемь къжьдо хрьстиꙗньства чистотоу[2] въсприиметь·

Θεοδοσίου τῷ γ', τῶν αὐγούστων, τῇ πρὸ ιη' καλανδῶν ἰουλίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κλίματος Σεκούνδης. Ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ τοποτηρησίαν ἀνεδέξαντο κατὰ τῶν Δονατιστῶν Φλωρέντιος, Ποσίδιος[1] καὶ Βενάντιος, οἱ ἐπίσκοποι.[2] Ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ νόμος ἐδόθη, ἵνα ελευθέρᾳ[3] προαιρέσει ἕκαστος τῆς χριστιανότητος τὴν ἄσκησιν ἀναδέξηται.

р҃и·[3] съборъ на ересоу пелагиевоу и келестиновоу·

При славьною властелю[4] онориꙗ авъгоуста въ· г҃· и въ осмоѥ ѳеодосиа властелиноу въ каландъ маиа въ калхидонѣ на мѣстѣ фавъстовъı цр҃кве аврилию еп҃поу въ вьсемь съборѣ сѣдъшю· прѣстоꙗщемъ дьꙗкономъ· въгодьно бъıсть вьсѣмъ еп҃помъ въ калхидоньскѣи цр҃кви ст҃аго събора соущемъ· ихъже имена и въсписаниꙗ положена бъıша·

ρη'. Σύνοδος κατὰ τῆς αἱρέσεως Πελαγίου καὶ Κελεστίου.

Ἐπὶ τῶν ἐνδοξοτάτων ὑπάτων[4] Ὀνωρίου αὐγούστου τῷ ι'[5] καὶ Θεοδοσίου τῷ η',[6] τῶν ὑπάτων, καλάνδαις[7] μαΐαις, εἰς Καρχηδόνα ἐν τῷ σεκρέτῳ[8] τῆς Φαύστου ἐκκλησίας, Αὐρηλίου τοῦ ἐπισκόπου ἐν[9] συμπάσῃ τῇ συνόδῳ προκαθίσαντος, παρεστώτων τῶν[10] διακόνων, ἤρεσεν πᾶσιν τοῖς ἐπισκόποις τοῖς ἐν τῇ[11] Καρχηδονέων[12] ἐκκλησίᾳ,[13] ἁγίᾳ[14] συνόδῳ καθεστῶσιν, ὧν τὰ ὀνόματα καὶ[15] ὑπογραφαὶ ἐνετέθησαν.[16]

---

1) и венантїи писидїи *вставл. С.* 2) чт҃омꙋ *С.* 3) *У проп. все правило 108.* 4) влюстелю *С.*

1) Πραισίδιος вставл. P. 2) Μετὰ τὴν ὑπατείαν ... ἐπίσκοποι проп. V. 3) ἐλευθερίᾳ P_1. 4) βασιλέων P. 5) τῷ δωδεκάτῳ PP_1; τὸ δωδέκατον V. 6) τὸ ὄγδουν V. 7) καλανδαῖς P_1. 8) σηκρήτῳ PP_1V. 9) ἐν проп. V. 10) τῶν проп. V. 11) τῇ проп. P_1. 12) Καρχηδόνι PP_1V; τῆς Ἀφρικῆς вставл. V. 13) P_1 было ἐκκλησίας, но конечное ς переправл. въ α для слѣдующаго слова. 14) ἁγίας Patm. 172. 15) αἱ вставл. PP_1. 16) ὧν τὰ ὀνόματα καὶ αἱ ὑπογραφαὶ ἐνετέθησαν проп. V.

р҃ѳ· ꙗко адамъ не бысть съмьртьнъ отъ б҃а·

Да аще къто къгда[1] гл҃ѥть адама пьрвозъданаго ч҃лвка съмьртьна бывъша· тъ или съгрѣшить или не съгрѣшить оумирающа въ тѣлеси· не достоꙗниѥмь грѣха нъ ноуждею ѥстьства да боудеть проклѧтъ·

р҃і·[2] ꙗко малии въ отъпоущениѥ грѣховъ крь|щаютьсѧ·

Тако же въгодьно ѥсть да аще оубо къгда малыихъ и новоражающиихъсѧ отъ оутробъ матерьнь крьщающиихъсѧ отъмѣтаѥтьсѧ или гл҃ати не въ оставлениѥ грѣховъ крьстити ꙗ· ничьсо же бо имѣти отъ адамова прадѣдьнѧ грѣха дължьноѥ[3] очистити баниѥю пакыбытиꙗ· имьже бываѥть подобьноѥ въ сихъ[4] образъ въ оставлениѥ грѣховъ крщ҃ниꙗ· не истиньно нъ неправьдьно размышлꙗѥть[5] да боудеть проклѧтъ· Понеже не инако подобаѥть разоумѣти реченоѥ ап҃лоу· ѥдиного ради ч҃лвка грѣхъ[6] вънидѥ[7] въ вьсь миръ· и грѣха ради съмьрть· ти тако по вьсѣмъ ч҃лвкомъ проиде· ѥюже вьси съгрѣшиша· аще не ꙗко же

ρθ'. Ὅτι[1] Ἀδὰμ θνητὸς ἀπὸ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐγένετο.[2]

Ἵνα ὁστισδήποτε λέγει[3] τὸν Ἀδάμ, τὸν πρωτόπλαστον ἄνθρωπον, θνητὸν γενόμενον οὕτως, ὡς, εἴτε[4] ἁμαρτήσῃ,[5] εἴτε μὴ ἁμαρτήσῃ, τεθνηξόμενον ἐν τῷ σώματι, τουτέστιν ἐξελθεῖν ἐκ[6] τοῦ σώματος, μὴ τῇ ἀξίᾳ τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ τῇ ἀνάγκῃ τῆς φύσεως, ἀνάθεμα ἔστω.

ρι'. Ὅτι[7] τὰ μικρὰ[8] εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν βαπτίζονται. л. 158 а.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ὁστισδήποτε τὰ μικρὰ καὶ νεογέννητα ἐκ τῶν γαστρῶν τῶν μητέρων βαπτιζόμενα, ἀρνῆται ἢ λέγει[9] εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν αὐτὰ[10] βαπτίζεσθαι, μηδὲν δὲ[11] ἐκ τῆς τοῦ Ἀδὰμ ἕλκειν προγονικῆς ἁμαρτίας τὸ ὀφεῖλον καθαρθῆναι τῷ λουτρῷ τῆς παλιγγενεσίας (ὅθεν γίνεται ἀκόλουθον, ὅτι ἐν τούτοις ὁ τύπος τοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν βαπτίσματος οὐκ ἀληθής, ἀλλὰ πλαστὸς[12] νοεῖται), ἀνάθεμα εἴη, ἐπειδὴ οὐκ ἄλλως δεῖ νοῆσαι τὸ εἰρημένον τῷ ἀποστόλῳ· Δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος· καὶ οὕτως εἰς πάντας[13] ἀνθρώπους διῆλθεν,[14] ἐν ᾧ πάντες ἥμαρτον. εἰ μὴ ὃν τρόπον

1) къгла *cod.* 2) р҃и *cod.* 3) должно есть *П.* 4) всѣхъ *С* (*вм.* въ сихъ). 5) размышлѧти *У.* 6) грѣхо *У.* 7) вънеде *С.*

1) ὁ вставл. P. 2) заглавіе проп. V. 3) λέγῃ P_1V Patm. 172. 4) это εἴτε въ V вставл. схоліастъ. 5) ἁμαρτήσει P_1. 6) ἐκ проп. V. 7) καὶ вставл. V. 8) νήπια вставл. V. 9) λέγειν V; λέγῃ PP_1. 10) μὴ вставл. V. 11) τε V. 12) πλαστῶς P_1V. 13) τοὺς вставл. V. 14) εἰς τὸν κόσμον вставл. P_1, по обводитъ точками.

съборьнаꙗ цр҃кꙑ вьсꙋ̈доу[1] пролитаꙗ же[2] и простьртаꙗ присно разоумѣ· канона бо ради того вѣрнааго и малꙑꙗ оубо ѥще ничьсо же грѣховьна себѣ съгрѣшати могоуще въ оставлѥниѥ грѣховъ въистиноу крьститьсѧ[3] да очиститьсѧ[4] въ нихъ пакꙑбꙑтиѥмь ѥже идѣша отъ дрѣвьнꙗаго[5] рода·

ἡ καθολικὴ ἐκκλησία, ἡ πανταχοῦ διακεχυμένη τε[1] καὶ ἡπλωμένη, ἀεὶ ἐνόησεν·[2] διὰ γὰρ τὸν κανόνα τοῦτον τῆς πίστεως καὶ οἱ μικροὶ ἔτι μήν, οἱ μηδὲν ἁμαρτημάτων εἰς ἑαυτοὺς ἔτι[3] πλημμελεῖν δυνάμενοι, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἀληθινῶς βαπτίζονται, ἵνα καθαρθῇ ἐν αὐτοῖς διὰ τῆς παλιγγενεσίας, ὅπερ εἵλκυσαν[4] ἐκ τῆς ἀρχαιογονίας.

рі҃а· ꙗко б҃жиꙗ благ҃одѣть[6] не тъкомо оставлѥниѥ грѣховъ подаѥть нъ и помощь подаѥть къ томоу не съгрѣшати·

ρια΄. Ὅτι ἡ τοῦ θεοῦ χάρις οὐ μόνον ἄφεσιν χαρίζεται ἁμαρτιῶν,[5] ἀλλὰ καὶ βοήθειαν παρέχει τοῦ μηκέτι ἁμαρτῆσαι.

л. 158 b. | Тако же бъгодьно ѥсть да иже къто речеть оубо къгда· благ҃одѣть[7] б҃жию ѥюже оправьдаѥтьсѧ і҃с х҃ъмь г҃дьмь[8] нашимь· къ ѥдиномоу оставлѥнию грѣховъ мощи авиѥ прѣгрѣшенъихъ·[9] а не податі ѥще помощи ꙗко не съгрѣшати инѣхъ да боудеть проклꙗтъ·[10]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ὁστισδήποτε εἴπῃ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ, ᾗτινι δικαιοῦται διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, πρὸς μόνην ἄφεσιν ἁμαρτιῶν ἰσχύειν τῶν ἤδη πεπλημμελημένων,[6] καὶ μὴ παρέχειν ἔτι μὴν βοήθειαν πρὸς τὸ μὴ ἕτερα πλημμελεῖσθαι, ἀνάθεμα εἴη.

рі҃в· ꙗко благ҃одать х҃ва не тъкъмо разоумъ подаѥть ꙗже подобаѥть дѣꙗти· нъ и любъвь ѥще въдъıхаѥть намъ да ѥже съвѣмъ испълнити възможемъ·

ριβ΄. Ὅτι ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ οὐ μόνον γνῶσιν παρέχει ὧν δεῖ πράττειν, ἀλλὰ καὶ ἀγάπην ἔτι μὴν ἐμπνέει ἡμῖν, ἵνα, ὃ[7] ἐπιγινώσκομεν,[8] καὶ πληρῶσαι ἰσχύσωμεν.

Такожде иже къто оубо когда речеть тоуюжде благ҃одѣть[11] б҃жию

Ὁμοίως ὁστισδήποτε εἴποι τὴν αὐτὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν διὰ

1) цр҃квы всюдꙋ *С.* 2) пролита· ꙗже *П.* 3) крьстѧтьсѧ *У.* 4) очнстьсѧ *У.* 5) дрѣвлеинаго *П.* 6) бл҃годать *У.* 7) бл҃годать *У.* 8) б҃гъмь *У.* 9) прѣгрѣшенiихъ *С.* 10) проклѧ *П.* 11) бл҃годать *У.*

1) τε проп. V. 2) V переправл. изъ ἐνόησαν. 3) μὴν вставл. P. 4) ἤλκυσαν P_1. 5) ἁμαρτιῶν χαρίζεται V. 6) πλημμελημένων cod. 7) ὃ проп. V. 8) ἐπιγινώσκωμεν PV.

і҃с х҃съмь гд҃мь нашимь· на то тъкъмо[1] полагати[2] намъ· ꙗко не съгрѣшати·[3] ꙗко тою намъ отъкрываѥтьсѧ[4] и ꙗвлꙗѥтьсѧ[5] разоумъ грѣховъ ꙗко же вѣдѣти ихъже подобаѥть просити· и иже подобаѥть оуклонꙗтисѧ[6] не тоꙗ ради намъ поданоу быти да ѥже разоумѣѥмъ сътвореноѥ и сътворити· ѥще же възлюбимъ и възможемъ· да боудеть[7] проклꙗтъ· ап҃лоу бо глꙗщю ꙗко разоумъ гърдитьсѧ а[8] любы зиждеть· нечьстиво зѣло ѥсть вѣровати къ гърдѣнию ли оубо намъ имѣти бл҃годать х҃воу къ зьданию[9] же не имѣти· ѥгда бо ѥ даръ б҃жии[10] ѥсть и ѥже вѣдѣти чьто додобаѥть творити· и | любити ѥже подобаѥть творити·[11] да любъви зиждющи разоумъ гърдитисѧ не възможеть[12] ꙗко же бо отъ б҃а писано ѥсть наоучии[13] ч҃лвка разоумоу· такожде ѥще писано ѥсть любы отъ б҃а ѥсть·

Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν εἰς τοῦτο μόνον ἡμῖν βοηθεῖν πρὸς τὸ μὴ ἁμαρτάνειν, ὅτι δι' αὐτῆς ἡμῖν ἀποκαλύπτεται καὶ φανεροῦται ἡ γνῶσις τῶν ἁμαρτημάτων, ὥστε γινώσκειν ἃ δεῖ ἐπιζητεῖν καὶ ἃ δεῖ ἐκκλίνειν, οὐ μὴν δι' αὐτῆς ἡμῖν παρέχεσθαι, ἵνα, ὅπερ γνῶμεν ποιητέον, καὶ ποιῆσαι ἔτι μὴν ἀγαπήσωμεν καὶ ἰσχύσωμεν, ἀνάθεμα εἴη· τοῦ γὰρ ἀποστόλου λέγοντος, ὅτι ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ, ἀσεβὲς πάνυ ἐστὶν πιστεύειν, πρὸς μὲν τὸ φυσιοῦν ἡμᾶς ἔχειν τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, πρὸς δὲ[1] οἰκοδομεῖν μὴ ἔχειν· ὁπόταν ἑκάτερον δῶρόν ἐστι τοῦ θεοῦ, καὶ τὸ εἰδέναι τί δεῖ ποιεῖν, καὶ τὸ ἀγαπᾶν ὃ δεῖ ποιεῖν· ἵνα τῆς ἀγάπης л. 159 a.
οἰκοδομούσης ἡ γνῶσις φυσιοῦν μὴ δυνηθῇ· ὥσπερ γὰρ ἐκ[2] τοῦ θεοῦ γέγραπται· Ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν. οὕτως ἔτι μὴν γέγραπται· Ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν.

ρ҃г҃· ꙗко без божиꙗ[14] бл҃гдти ничьсо же бл҃га можемъ съвьршати·

ριγ'. Ὅτι ἄνευ τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος οὐδὲν ἀγαθὸν δυνάμεθα πληροῦν.[3]

Тако же въгодьно ѥсть да иже къто къгда речеть того ради намъ бл҃годать правьды поданѣ быти· да

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ὁστισδήποτε εἴποι διὰ τοῦτο τὴν χάριν ἡμῖν[4] τῆς δικαιοσύνης δεδόσθαι, ἵνα,

---

1) тъкомъ *У.* 2) и *вставл. П.* 3) грѣшати *П.* 4) ѿкрыѥтсѧ *П.* 5) ꙗвлꙗтьсѧ *У.* 6) ѹкнꙗтисѧ *С;* оукранꙗтисѧ *П.* 7) бѹдѹть *П.* 8) а *проп. У.* 9) знанїю *С.* 10) б҃жї *С.* 11) и любити ѥже подобаѥть творити *проп. У.* 12) зможеть *У.* 13) наоучи *С.* 14) божїе *С.*

1) τὸ вставл. PV. 2) περὶ V. 3) ἐκπληρῶσαι V. 4) ἡμῖν τὴν χάριν PV.

ѥже творити самовластиѥмь можемъ оудобьнѣѥ[1] испълнаѥмъ благодатью[2] ꙗко же и благодать аще не подана бы была неоудобь оубо нъ обаче могли быхомъ и свѣнѥ тоꙗ ѥще испълънити бжьствьныꙗ ꙁаповѣди да боудеть проклѧтъ· о· плодѣхъ бо ꙁаповѣдии гь глаше идеже[3] не рече беꙁ[4] мене неоудобьно можете чьсо творити·

ὅπερ ποιεῖν διὰ τοῦ αὐτεξουσίου δυνάμεθα, εὐχερεστέρως πληροῦμεν[1] διὰ τῆς χάριτος, ὡσανεὶ καὶ ἡ χάρις εἰ[2] μὴ ἐδίδοτο, οὐκ εὐχερῶς μέν, ἀλλ' ὅμως ἠδυνάμεθα καὶ δίχα ἐκείνης ἔτι μὴν πληρῶσαι τὰς θείας ἐντολάς, ἀνάθεμα εἴη· περὶ γὰρ τῶν καρπῶν τῶν ἐντολῶν ὁ κύριος ἐλάλει,[3] ὅπου οὐκ εἶπεν· Χωρὶς ἐμοῦ δυσχερῶς δύνασθε ποιεῖν. ἀλλ' εἶπεν· Χωρὶς ἐμοῦ οὐδὲν[4] δύνασθε ποιεῖν.[5]

рді·[5] ꙗко не тъкъмо съмѣренъ нъ и[6] истиньнъ гласъ стыихъ ѥсть· сии аще речемъ ꙗко грѣха не имамъ льстимъсѧ·

ριδ'. Ὅτι οὐ μόνον ταπεινή, ἀλλὰ καὶ ἀληθινὴ ἡ φωνὴ τῶν ἁγίων ἐστὶν αὕτη· Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι[6] ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν.

Тако же въгодьно[7] ѥсть да ꙗко же рече стыи иωанъ апль· аще речемъ ꙗко грѣха не имамъ себе льстимъ· и[8] истины[9] въ насъ нѣсть· иже бо къгда оубо тако несъмысльно мьнить ꙗко рещи съмѣрениꙗ ради не подобаѥть глати намъ ꙗко не и[мѣ]ти[10] грѣха· | (л. 159 b.) не ꙗко тако въистиноу ѥсть да боудеть проклѧтъ· въслѣдоуѥть бо апль· и съчетаваѥть тако аще бо исповѣмы[11] грѣхы своꙗ вѣрьнъ ѥсть и правьдьнъ иже оставить намъ грѣхы· и

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ὅπερ εἶπεν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος· Ἐὰν εἴπωμεν,[7] ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς ἀπατῶμεν, καὶ ἀλήθεια ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν, ὁστισδήποτε οὕτως παραληπτέον νομίσῃ,[8] ὡς εἰπεῖν διὰ ταπεινοφροσύνην μὴ ὀφείλειν λέγεσθαι ἡμᾶς μὴ ἔχειν ἁμαρτίαν, οὐχ ὅτι ἀληθῶς οὕτως ἐστίν,[9] ἀνάθεμα εἴη· ἐπακολουθεῖ γὰρ ὁ ἀπόστολος καὶ προσζεύγνυσιν οὕτως· Ἐὰν δὲ ὁμολογήσωμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ὅστις ἀφιστῇ[10] ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ

---

1) оудобьнѣѥ *С.* 2) благодѣтїю *П.* 3) иде *У.* 4) боз *П.* 5) *У проп. все правило 114.* 6) и *проп. С.* 7) годѣ *С.* 8) и *проп. П.* 9) истїнныи *П.* 10) *исправл. по П.* 11) и *вставл. П.*

1) V переправл. въ πληρῶμεν; P, πληροῦν μὲν. 2) εἰ проп. P. 3) ἐλαλεῖ Patm. 172. 4) οὐ PV. 5) οὐδέν добавл. V. 6) ὅτι проп. V. 7) ἐὰν εἴπωμεν проп. V, но схоліастъ дописыв. между строкъ ἐάν. 8) νομίσει V. 9) οὐχ ὅτι ἀληθῶς οὕτως ἐστὶν проп. V. 10) ἀφήσει PP_1V.

очистить насъ отъ вьсакоѩ неправьды· идеже се зѣло ꙗвлѥно ѥсть· не тъкъмо съмѣреньно нъ ѥще въистиноу гл҃ати· можааше бо ап҃лъ рещи· аще речемъ не имамъ грѣха себе възносимъ и съмѣрениꙗ въ насъ нѣсть· зѣло показа глѥщаго себе не имѣти грѣха не истиньствовати[1] нъ лъгати·

рı҃е·[2] ꙗко въ вл҃дчьнии[3] мл҃твѣ ст҃ии за сѧ гл҃ють остави намъ дългы наша·

Тако же въгодьно ѥсть да иже къто къгда речеть въ вл҃дчии[4] мл҃твѣ того ради гл҃ти ст҃ыимъ остави намъ дългы наша· не ꙗко о себѣ того гл҃ють зане имъ нѣсть· ноужда того прошениꙗ нъ ꙗко за ины соущиихъ въ людьхъ ихъ грѣшьникъ· а не гл҃ти ѥдиномоу комоужьдо отъ ст҃ыихъ остави ми дългы моꙗ· нъ остави намъ дългы наша· ꙗко и онѣхъ[5] то паче нежели о себѣ правьдьноуоумоу разоумѣвати да боудеть проклѧтъ· ст҃ъ бо и правьдьнъ бѣ иаковъ ап҃лъ ѥгда гл҃лаше въ многыхъ бо съгрѣшаѥмъ вьси

καθαριεῖ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας· ἔνθα πάνυ δεδήλωται τοῦτο μὴ μόνον ταπεινοφρόνως, ἀλλ᾽ ἔτι μὴν ἀληθῶς λέγεσθαι· ἠδύνατο γὰρ ὁ ἀπόστολος εἰπεῖν· Ἐὰν εἴπωμεν, οὐκ ἔχομεν ἁμαρτίαν, ἑαυτοὺς ἐξυψοῦμεν, καὶ ταπεινοφροσύνη ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν.[1] πάνυ ἀπέδειξεν τὸν λέγοντα ἑαυτὸν μὴ ἔχειν ἁμαρτίαν μὴ ἀληθεύειν, ἀλλὰ ψεύδεσθαι.

ριε΄. Ὅτι ἐν τῇ δεσποτικῇ εὐχῇ οἱ ἅγιοι ὑπὲρ ἑαυτῶν λέγουσιν·[2] Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν·[3]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ὁστισδήποτε εἴποι ἐν τῇ δεσποτικῇ εὐχῇ διὰ τοῦτο λέγειν τοὺς ἁγίους, ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, οὐχ ὅτι ὑπὲρ ἑαυτῶν τοῦτο λέγουσιν, ἐπειδὴ αὐτοῖς λοιπὸν οὐκ ἔστιν ἀνάγκη[4] αὕτη[5] ἡ αἴτησις, ἀλλ᾽ ὅτι ὑπὲρ ἄλλων τῶν ὄντων ἐν τῷ λαῷ αὐτῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ μὴ λέγειν ἕνα[6] ἕκαστον τῶν ἁγίων, ἄφες μοι τὰ ὀφειλήματά μου, ἀλλ᾽ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς ὑπὲρ ἄλλων τοῦτο μᾶλλον ἢ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν δίκαιον αἰτοῦντα[7] νοεῖσθαι, ἀνάθεμα εἴη· ἅγιος γὰρ καὶ δίκαιος ἦν Ἰάκωβος ὁ ἀπόστολος, ὅτε ἔλεγεν· Ἐν πολλοῖς γὰρ ἁμαρτάνομεν πάντες.

---

1) истьствовати *С.* 2) *У проп. все правило 115.* 3) вл҃чнїи *П.* 4) вл҃чнїи *П.* 5) о инѣхъ *П (вм.* онѣхъ).

1) ἀλλ᾽ εἰπών, ὅτι ἑαυτοὺς ἀπατῶμεν καὶ ἀλήθεια ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστι вставл. PP_1V. 2) схоліастъ V переправл. изъ какого-то слова (ὁμολογοῦσιν?), выскабливая впереди двѣ три буквы и облеч. удареніе надъ υ и ставя έ вм. ο. 3) οὐχ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ добавл. схоліастъ V. 4) ἀναγκαία PP_1V. 5) αὕτη проп. V. 6) ἐὰν cod. 7) αἰτούντων P_1.

понеже чьсо ради приложено бысть иже вси· | (л. 160 а.) аще да не разоумѣ тъ съчетаеться и къ псалмоу идеже[1] почитаеться не въниди въ соудъ съ рабъмь своимь· іако не оправьдаеться[2] прѣдъ тобою всякъ живыи· и въ молитвѣ премоудрааго соломона·[3] нѣсть чл҃ка иже не съгрѣши· и въ книгахъ правьдьнааго иѡ҃ва иже въ роуцѣ вьсякого чл҃вка назнаменоуеть[4] іако вѣдѣти всякомоу чл҃коу немощь свою· тѣмь же еще ст҃ыи правьдьныи даниилъ въ мл҃твѣ гл҃я по оумноженнию же съгрѣшихомъ и безаконьновахомъ и прочаꙗ іаже[5] тамо съмѣрено и[6] истиньно разоумѣвають того не ѡ своихъ грѣсѣхъ· нъ о людии своихъ паче гл҃ати грѣховъ· по семь рече[7] іако молѧхъся[8] и исповѣдахъ грѣхы своꙗ и грѣхы людии моихъ гв҃и бо҃у моемоу не въсхотѣ рещи грѣхы наша нъ людии своихъ рече и своꙗ· понеже хотящаꙗ ты тако добрѣ разоумѣвати іако же провидѣ[9] прⷪ҇ркъ·

рг҃і·[10] іако въистиноу отъ ст҃ыихъ гл҃еться еже остави намъ дългы наша·

Тако же въгодьно есть да и[11] нѣции когда сиꙗ гл҃ы гн҃я мл҃твы

ἐπεὶ διὰ τί προστέθειται τὸ πάντες, εἰ μὴ ἵνα ἡ ἔννοια αὕτη ἁρμοσθῇ καὶ τῷ ψαλμῷ, ὅπου ἀναγινώσκεται· Μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου, ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν. καὶ ἐν τῇ εὐχῇ τοῦ σοφωτάτου Σολομῶντος· Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐχ ἥμαρτεν. καὶ ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ ἁγίου Ἰὼβ τὸ ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου σημαίνει, ὥστε εἰδέναι πάντα ἄνθρωπον τὴν ἀσθένειαν ἑαυτοῦ.[1] ὅθεν ἔτι μὴν ὁ ἅγιος καὶ δίκαιος Δανιὴλ ἐν τῇ προσευχῇ λέγων πληθυντικῶς τὸ ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, καὶ τὰ λοιπά, ἃ ἐκεῖ ταπεινοφρόνως καὶ ἀληθῶς ὁμολογεῖ,[2] ἵνα μὴ νομισθείη, ὥς τινες νοοῦσιν[3] τοῦτο, μὴ περὶ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν,[4] ἀλλὰ περὶ τῶν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ μᾶλλον λέγειν ἁμαρτιῶν, μετὰ ταῦτα εἶπεν, ὅτι ηὐχόμην καὶ ἐξωμολογούμην τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου τῷ[5] κυρίῳ τῷ θεῷ μου·[6] οὐκ ἠθέλησεν εἰπεῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἀλλὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ εἶπεν καὶ ἑαυτοῦ, ἐπειδὴ[7] μέλλοντας τούτους οὕτως κακῶς νοεῖν ὡσανεὶ προεῖδεν ὁ προφήτης.

ρις΄. Ὅτι ἀληθῶς ἀπὸ τῶν ἁγίων λέγεται τό· Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα οἱτινεσδήποτε ταῦτα[8] τὰ ῥήματα τῆς δεσποτικῆς εὐχῆς,

---

1) иде *С.* 2) оправдиется *С.* 3) соломана *П.* 4) да знаменѹеть *С.* 5) же *ПС.* 6) и *проп. П.* 7) рече *проп. С.* 8) помолѧ҃ся *С.* 9) провѣдѣ *С.* 10) *У проп. все правило 116.* 11) иже *П.*

1) αὐτοῦ PP_1V. 2) καὶ вставл. схоліастъ V. 3) νοῶσιν cod. 4) ἁμαρτιῶν проп. PP_1V. 5) τῷ проп. PP_1V. 6) καὶ вставл. V. 7) καὶ вставл. V, а рукой схоліаста прибавл. и τοὺς. 8) αὐτὰ PP_1V.

идеже гл҃емъ остави намъ дългы наша тако[1] хотѧть отъ ст҃ыихъ гл҃ати ꙗко съмѣрено· а не по истинѣ сихъ рещи да боудоуть проклѧ|ти· къто бо подъиметь молѧщаагосѧ· и не чл҃ѣкомъ нъ самомоу г҃доу лъжющю оустьнама его гл҃юща хотѣти отъпоустити срд҃цьмь же гл҃юща дължьнъıихъ ѥмоу оставити[2] грѣховъ не имѣти·

р҃ıз҃·[3] о людьхъ обращающиихъсѧ отъ донатъ·

Тако же въгодьно ѥсть понеже прѣжде нѣкъıихъ лѣтъ въ тои ц҃ркви испълнѥнѣ съборъмь повелѣно бъıсть да таковъıꙗ ц҃ркъви аще въ[4] строѥнии соуща прѣже ȥакона иже о донатѣхъ[5] проповѣданаго съборьнъıꙗ боудоуть· тѣмъ прѣстоломъ оставлꙗютьсѧ· имьже еп҃пи повелѣномъ съборьнѣи ц҃ркви приобщившасѧ· по ȥаконѣ же аще каꙗ когда[6] приобщисѧ къ тѣмъ оставлѥнъıимъ имъже и ѥгда бѣша на части донатьскоу· и понеже многы распьрѧ послѣдь въȥдрастоша·[7] и ꙗвлꙗютьсѧ· имьже тогда не коньчаньѥ[8] мьнитьсѧ бъıти промъıшлѥ⟨ниѥ⟩нъıꙗ[9] въ томь ст҃ѣемь съ⟨борѣ⟩[10] оугодьно ѥсть· да

ὅπου λέγομεν· Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, οὕτως βούλονται[1] ἀπὸ τῶν ἁγίων λέγεσθαι, ὡς ταπεινοφρόνως καὶ οὐκ ἀληθῶς ταῦτα λεχθῆναι, л. 160 b. ἀνάθεμα εἴη· τίς γὰρ ὑπενέγκοι τὸν εὐχόμενον,[2] μὴ ἀνθρώποις, ἀλλ᾽ αὐτῷ τῷ κυρίῳ ψευδόμενον, τὸν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ λέγοντα θέλειν ἀφεθῆναι, τῇ δὲ καρδίᾳ λέγοντα τὰς ὀφειλούσας ἀφεθῆναι αὐτῷ ἁμαρτίας μὴ ἔχειν.

ριζʹ. Περὶ τῶν λαῶν τῶν ἀπὸ τῶν Δονατιστῶν ἐπιστρεφόντων.[3]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἐπειδὴ πρό τινων ἐνιαυτῶν ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ πεπληρωμένῃ τῇ συνόδῳ ὡρίσθη, ἵνα οἱαιδήποτε ἐκκλησίαι, ἐν διοικήσει καθεστῶσαι, πρὸ τῶν νόμων τῶν περὶ[4] Δονατιστῶν ἐκτεθέντων καθολικαὶ γένωνται, ἐκείνοις τοῖς θρόνοις ἀνήκουσιν, ὧντινων διὰ τῶν ἐπισκόπων προτραπεῖσαι τῇ καθολικῇ ἑνότητι ἐκοινώνησαν, μετὰ δὲ τοὺς νόμους οἱαιδήποτε ἐκοινώνησαν, ἐκείνοις ἀνήκουσιν, οἷς καὶ ὅτε ἦσαν εἰς τὸ μέρος τοῦ Δονάτου. καὶ ἐπειδὴ πολλαὶ φιλονεικίαι ὕστερον[5] ἀνεφύησαν καὶ ἀναφύονται, οἷς τότε οὐ τελεία δοκεῖ γενέσθαι πρόνοια, νῦν ἐν ταύτῃ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ ἤρεσεν, ἵνα

---

1) то *C.* 2) ѕставѣти *C.* 3) *У проп. все правило 117.* 4) въ *проп. C.* 5) дотѣхъ *C.* 6) приобщившасѧ по законѣ же аще каꙗ когда *проп. C.* 7) ҃ȥрастоша *П.* 8) конечнѥ *П.* 9) *cod. надъ* нꙗ *ставитъ* +; нынѣ *C.* 10) *cod. надъ* съ *ставитъ* +; сѥ *C.*

---

1) βούλωνται Patm. 172. 2) καὶ встав.. PV. 3) V проп. далѣе самый текстъ правила 117. 4) τῶν вставл. PP_1. 5) μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων περὶ τῶν διοικήσεων вставл. PP_1.

идеже оубо когда и съборьная бысть и части донатьскии разлнчьнии прѣстоли оставлѩюще и бѣша въ каково аще когда врѣмѧ· съмѣщение тоу бысть или боудеть или прѣже закона или по законѣ томоу прѣстолоу оставлѩютьсѧ· ѥмоуже дрѣвльнѩя тоу (л. 161 а.) | соущая съборьная ѡставлѥна ѥсть·

ὁπουδήποτε καὶ καθολικὴ ἐγένετο καὶ τοῦ μέρους τοῦ Δονάτου καὶ διαφόροις θρόνοις ἀνήκουσαι ἦσαν, ἐν οἱῳδήποτε καιρῷ ἕνωσις ἐκεῖ ἐγένετο ἢ ἔσται, εἴτε πρὸ τῶν νόμων, εἴτε μετὰ τοὺς νόμους, ἐκείνῳ τῷ θρόνῳ ἀνήκωσιν, ᾧτινι ἡ ἔκπαλαι[1] ἐκεῖ ὑπάρξασα καθολικὴ ἀνῆκεν.

рі҃и·[1] како междю собою раздѣлѩють строительства еп҃пи· се оубо съборьнии· се же отъ донатъ ѡбращьшесѧ·

ριη΄. Περὶ τοῦ, πῶς μεταξὺ ἀλλήλων μερίσονται τὰς διοικήσεις οἱ ἐπίσκοποι, τοῦτο μὲν οἱ καθολικοί, τοῦτο δὲ οἱ ἐκ τοῦ Δονάτου ἐπιστρέψαντες.[2]

Тако ꙗвѣ да аще еп҃пъ отъ донатьскыихъ къ съборьноуоумоу къ ѥдинѥнию· обрати отъ равьна дроугъ къ дроугоу раздѣлѧть[2] тако обрѣтаѥмая строительства· идеже бѣахоу обоя части· сирѣчь да дроугая мѣста къ томоу оставѧть тако·[3] ветъшѣи въ епископии раздѣлѩѥть а мьнии и разбиѥть· аще ли по полоучаю ѥдино боудеть мѣсто томоу въмѣститьсѧ ѥмоуже паче ближе обрѣтаѥтьсѧ· аще обѣма мѣстома равьно ближитьсѧ ономоу подастьсѧ ѥгоже множьство избереть· аще ли по полоучаю старѣишии съборьнии своѥго въсхотѧть и отъ части донатьскыя обращьшенсѧ

Οὕτω δηλαδή, ἵνα εἴπερ ἐπίσκοπος ἀπὸ τῶν Δονατιστῶν πρὸς τὴν καθολικὴν ἑνότητα ἐπέστρεψεν, ἐξίσου πρὸς ἀλλήλους διέλωσι τὰς οὕτως εὑρισκομένας διοικήσεις, ἔνθα ἦσαν ἀμφότερα τὰ μέρη, τουτέστιν, ἵνα ἄλλοι τόποι πρὸς ἐκεῖνον,[3] καὶ ἄλλοι πρὸς ἐκεῖνον ἀνήκωσιν οὕτως, ἵνα ὁ παλαιότερος ἐν τῇ ἐπισκοπῇ μερίζῃ, καὶ ὁ ἥττων ἐπιλέγηται·[4] εἰ δὲ τυχὸν εἷς ἔσται τόπος, ἐκείνῳ προσχωρήσει,[5] ᾧτινι μᾶλλον γειτνιάζων εὑρίσκεται·[6] ἐὰν δὲ ἀμφοτέροις τοῖς θρόνοις ἴσως γειτνιάζῃ,[7] ἐκείνῳ παραχωρηθῇ, ὃν τὸ πλῆθος ἐπιλέξηται. εἰ δὲ τυχὸν οἱ ἀρχαῖοι καθολικοὶ τὸν ἴδιον θελήσουσιν, καὶ οἱ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ Δονάτου μεταστρέψαντες

---

1) *У проп. все правило 118.* 2) раздѣлѧ *С.* 3) часто *С.*

1) ἐκπάλαι Patm. 172. 2) V проп. далѣе самый текстъ правила 118. 3) ἐκείνων cod. 4) ἐπιλέγεται P_1. 5) προσχωρήσῃ PP_1. 6) εὑρίσκηται P. 7) γειτνιάζει cod.

своѥго больших҄ъ съвѣсть почьтетьсѧ малѣнших҄ъ·[1] аще ли части соуть равьнꙑ дрѣвьнюоумоу еп͠поу причьтетьсѧ· аще ли тако множаиша мѣста обрѧщютьсѧ въ них҄ъже обои прѣдѣли соуть ꙗко не мощи равьнꙑимъ раздѣлити числъмь тѣх҄ъ мѣстъ неравьноу <соу>щю пьрвѣѥ раздѣлꙗѥтьсѧ равьнаꙗ числа· и оставъшюоумоу[2] мѣ|стоу се съхранѥно боудеть· ꙗко же и вꙑше речено ѥсть· ѥгда о ѥдиномь въꙁискасѧ мѣстѣ·[3]

рі͠д·[4] аще коѥ строѥниѥ отъ ересꙑ[5] свободить епископъ· и по· г͠ лѣта приметь· ни ѥдиномоу же того искати·

Тако же въгодьно ѥсть да аще къто по ꙁаконѣ мѣсто коѥ къ съборьноуоумоу ѥдинению обратить· и того по три лѣта никомоу же въꙁискающю приметь прочеѥ· отъ того да не въꙁискано боудоть·[6] аще ли мьнѥ трии[7] лѣтъ бѣ еп͠пъ хотѧи въꙁискати и оумълче· аще ли не бѣ да не сѫдитьсѧ на сѣдалищи цр͠квьнѣемь· нъ ѥгда объдовѣвъшеѥ мѣсто приметь еп͠па[8] отъ негоже или того отъ[9] д͠не того мьнѥ трии лѣтъ въꙁискати·[10]

τὸν ἴδιον, τῶν πλειόνων ἡ γνώμη προτιμηθῇ τῶν ὀλιγωτέρων· εἰ δὲ τὰ μέρη εἰσὶν ἶσα,[1] τῷ παλαιοτέρῳ ἐπισκόπῳ καταλογισθείη. Ἐὰν δὲ οὕτως πλεῖστοι οἱ τόποι εὑρεθῶσιν, ἐν οἷς ἀμφότερα τὰ μέρη εἰσίν, ὡς μὴ δύνασθαι ἐξίσου μερισθῆναι, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αὐτῶν τόπων ἀνίσου ὑπάρχοντος, πρῶτον μερισθῶσιν οἱ ἶσοι ἀριθμοὶ καὶ τῷ ἀπομένοντι τόπῳ τοῦτο φυλαχθείη,[2] л. 161 b. ὅπερ ἀνωτέρω λέλεκται, ὅτε περὶ τοῦ ἑνὸς ἐζήτει[3] τόπου.

ριθʹ. Περὶ τοῦ, ἐάν τινα διοίκησιν ἐξ αἱρέσεως ἐλευθερώσῃ ἐπίσκοπος καὶ ἐπὶ γʹ ἔτη[4] κατασχῇ,[5] μηδένα[6] ταύτην[7] ἐπιζητεῖν.[8]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ἐάν τις μετὰ τοὺς νόμους[9] τόπον τινὰ πρὸς τὴν καθολικὴν ἑνότητα μεταστρέψῃ καὶ τοῦτον ἐπὶ τριετίαν μηδενὸς ἀναζητοῦντος κατάσχοι, τοῦ λοιποῦ παρ' αὐτοῦ μὴ ἀναζητηθῇ, ἐὰν μέντοι ἐντὸς τῆς αὐτῆς τριετίας ὑπῆρχεν[10] ἐπίσκοπος ὁ ὀφείλων ἀναζητῆσαι, καὶ ἡσύχασεν· εἰ δὲ μὴ ἦν, μὴ προκριματισθῇ ἐν τῇ μάτρικι,[11] ἀλλ' ὅτε ὁ χηρεύων τόπος λάβῃ ἐπίσκοπον, ἐξὸν ᾖ[12] αὐτῷ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐντὸς τριετίας ἀναζητῆσαι.[13]

---

1) съвѣсть почьтетьсѧ малѣнших҄ъ *проп. П.* 2) ставшомꙋ *С.* 3) *cod.* тѣ *здѣсь вязью.* 4) *У проп. все правило 119.* 5) и *вставл. П.* 6) бꙋдеть *С.* 7) менеи треи *П.* 8) епискѫпа *П.* 9) отъ *проп. П.* 10) въскати *С.*

1) ἶσά εἰσιν PP_1. 2) φυλαχθῇ P. 3) ἐζητεῖτο PP_1. 4) τριετίαν PP_1V (вм. γʹ ἔτη). 5) κατάσχη PP_1. 6) μηδὲν V. 7) αὐτῆς V. 8) ἀναζητεῖν PP_1V. 9) τούτους вставл. V. 10) ὁ вставл. P_1. 11) μάτριχη cod. 12) εἴη PP_1V. 13) V проп. далѣе окончаніе правила со словъ Ὁμοίως δὲ...

такого же же аще епс҇ъ[1] отъ прѣдѣлъ донатьскъıихъ къ съборьıѣи обратить· не осоудитьсѧ о прѣжде повелѣнѣемь лѣтѣ· нъ отъ негоже дн҇е обрати· да имать область мьнѥ три[2] лѣтъ възъискати[3] мѣста томоу ѿставьноуоумоу сѣдалищю·

ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν ἐπίσκοπος ἐκ τῶν τοῦ Δονάτου μερῶν πρὸς τὴν καθολικὴν ἐπιστρέψῃ, μὴ προκριματισθῇ περὶ τοῦ ὁρισθέντος[1] χρόνου, ἀλλ' ἐξ ἧς ἡμέρας ἐπέστρεψεν, ἐχέτω ἐξουσίαν[2] ἐντὸς τριετίας ἀναζητεῖν τοὺς τόπους τοὺς τῇ αὐτοῦ ἀνήκοντας καθέδρᾳ.

р҇к· [4] ѿ въсходѧщиихъ въ люди ихъже мьнѧть ѿставлꙗти паче разоума одьржащиихъ ѧ·

ρκ'. Περὶ τῶν τοῖς λαοῖς, οὓς νομίζουσιν αὐτοῖς[3] ἀνήκειν, ἐπιβαινόντων παρὰ γνώμην[4] τῶν αὐτοὺς[5] κατεχόντων.

Тако же вългодьно ѥсть да ацѣхъ когда епп҇ъ[5] народи ихъже мьнѧть прѣстолоу ихъ оставити· ти тако възищють· ꙗко же и|нѣмъ[6] еппо҇мъ[7] (л. 162 а.) соудивъшемъ[8] се дѣꙗти· нъ на иного люди[9] одьржащааго наидоуть или хотѧть или не хотѧть[10] своѥꙗ вещи тъщетоу примоуть· и аще нѣции оубо когда сътвориша то· аще не междю епп҇ы[11] съиитиѥ съвьршено боудеть нъ и[12] ѥще о томь же пьрѧтьсѧ· тъ отъстоупить отътоудѣ о немьже приꙗто боудеть· ꙗко оставивъ цр҇квьнъıꙗ соуди наитьѥ[13] сътвори да аще кто себе не[14]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα[6] οἱοιδήποτε ἐπίσκοποι τὰ πλήθη, ἃ νομίζουσιν[7] τῷ θρόνῳ αὐτῶν ἀνήκειν,[8] μὴ οὕτως ἀναζητῶσιν,[9] ὥστε ἄλλων ἐπισκόπων κρινόντων τοῦτο πράττειν, ἀλλ' ὑπὸ ἑτέρου κατεχομένοις ἐπέλθωσιν τοῖς λαοῖς, εἴτε θέλουσιν,[10] εἴτε μὴ θέλουσιν,[11] τοῦ ἰδίου πράγματος τὴν ζημίαν ὑπομείνωσιν. καὶ οἱτινεσδήποτε τοῦτο ἐποίησαν, εἰ μὴ ἡ μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων συνέλευσις ἐπερατώθη,[12] ἀλλὰ ἀκμὴν[13] περὶ τοῦ αὐτοῦ φιλονεικοῦσιν, ἐκεῖνος ἀποστῇ ἐκεῖθεν, περὶ οὗ δειχθείη,[14] ὅτι παρεάσας τοὺς[15] ἐκκλησιαστικοὺς δικαστὰς ἔφοδον ἐποίησεν. καὶ μὴ ἑαυτόν τις[16]

---

1) епискоупъ *П*. 2) трєи *П*. 3) *cod. выскобл.* ъ *послѣ* въс; *С* вси искати; *П* възискати. 4) *У проп. все правило 120.* 5) епискоупъ *П*. 6) инѣмъ *проп. С.* 7) епискѫпомъ *П*. 8) соудившимъ *П*. 9) людїи *П*. 10) хотѧ *П*. 11) епискоупы *П*. 12) и *проп. П*. 13) *cod. надъ* аи *ставитъ* +; наитоє *СП*. 14) не *проп. С.*

1) προορισθέντος P_1. 2) ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν ἐπίσκοπος... ἐντὸς τριετίας ἀναζητῆσαι вставл. P_1. 3) αὐτοὺς P_1. 4) παραγινομένην V (вм. παρὰ γνώμην). 5) схоліастъ V переправл. изъ τὸν ἑαυτῶν. 6) ἵα cod.; εἰ вставл. P_1 надъ строкой. 7) νομίζωσιν Patm. 172. 8) ἀνῆκεν cod. 9) ἀναζητοῦσιν P_1. 10) θέλωσιν Patm. 172. 11) θέλωσιν V Patm. 172. 12) περατωθῇ V. 13) μὴν V. 14) δειχθῇ Patm. 172. 15) cod. переправл. изъ το[ῖς?]. 16) ἑαυτὸν τίς cod.

оутолить· аще ли отъ пьрвѣншаагo писаниѥ о съдьржании прия· нъ или писаниѥ имать[1] или не имать·[2] съкоупитьсѧ[3] съ съдьржащиимь и отъ него писаниѥ приметь· яко же явити оставлѥноу ѥмоу мирьно одьржати цр҃квь· аще ли и тъ нѣкоѥ възискаииѥ противоу наведеть и то[4] съвьршитьсѧ междю еп҃пы соудѧщемъ·[5] или яже пьрвѣнший[6] дасть имъ или ихъже ближѣншиихъ по[7] съпохвалѥнию изберoуть·

рк҃а·[8] о лѣнѧщиихъсѧ оставленыимъ ихъ людии·[9]

Тако же въгодьно ѥсть да аци же когда небрѣгоуть мѣстъ оставлѥныихъ по[10] томоу же[11] сѣдалищю на приобрѣтениѥ ихъ въ цр҃къвьноѥ ихъ ѥдиньство· призъвани[12] боудоуть отъ ближьниихъ имъ прилежьныихъ еп҃пъ· яко не ожидати того сътворити· тѣ|мь аще мьниѥ прооуставлѥниѥ·[13] мц҃ь шести· ѿ дн҃е о томь съкоуплѥния·[14] о томь ничьсо же съвьршать· могоущюоумоу прочеѥ сихъ приобрѣтати·[15] оутвьрдатьсѧ тако оубо· да аще онъ на нѥмьже являѥть· оставляти

1) има *С.* 2) ить *С.* 3) совокѹпитсѧ *С.* 4) то *проп. С.* 5) сѹдѧщимъ *П.* 6) пръвѣнши *ПС.* 7) по *проп С.* 8) *У проп. все правило 121.* 9) людемь *С.* 10) по *проп. П.* 11) же *проп. С.* 12) да *вставл. П.* 13) проѹставленїемь *С, но* мь *зачеркнуто.* 14) совокѹпленїа *С.* 15) приобратити *С.*

κολακεύσῃ, εἰ[1] ἐκ τοῦ πρωτεύοντος γράμματα περὶ τοῦ κατέχειν ἔλαβεν, ἀλλ᾽ εἴτε γράμματα ἔχει, εἴτε οὐκ ἔχει, συνέλθοι τῷ κατέχοντι καὶ παρ᾽ αὐτοῦ γράμματα λάβοι, ὥστε φανῆναι τοῦτον εἰρηνικῶς τὴν αὐτῷ ἀνήκουσαν κατασχεῖν[2] ἐκκλησίαν. ἐὰν δὲ κἀκεῖνός τινα ζήτησιν ἀντεναγάγῃ καὶ αὕτη[3] περατωθῇ μεταξὺ ἐπισκόπων κρινόντων, εἴτε οὓς ὁ πρωτεύων αὐτοῖς δῷ, εἴτε οὓς γειτνιῶντας κατὰ συναίνεσιν ἐπιλέξωνται.[4]

ρκα΄. Περὶ τῶν ἀμελούντων[5] τῶν αὐτοῖς ἀνηκόντων λαῶν.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, οἵτινεσδήποτε ἀμελῶσιν[6] τῶν τόπων τῶν ἀνηκόντων τῇ αὐτῇ[7] καθέδρᾳ, πρὸς τὸ τούτους κερδᾶναι[8] εἰς τὴν καθολικὴν ἑνότητα, ἐγκληθῶσιν ἀπὸ[9] γειτνιώντων αὐτοῖς ἐπιμελῶν ἐπισκόπων περὶ τοῦ μὴ ἀναβάλλεσθαι τοῦτο πρᾶξαι. διό, ἐὰν л. 162 b. ἐντὸς προθεσμίας μηνῶν ἓξ ἀπὸ τῆς ἡμέρας[10] τῆς περὶ τούτου συνελεύσεως μηδὲν ἀνύσωσιν,[11] τῷ δυναμένῳ λοιπὸν τούτους κερδᾶναι προσχυρωθῶσιν, οὕτως μέντοι, ἵνα, ἐὰν ἐκεῖνος, πρὸς ὃν δείκνυνται[12] ἀνήκειν

1) ἢ V. 2) μετασχεῖν Patm. 172. 3) αὐτὴ PP_1. 4) ἐπιλέξονται VP_1. 5) V переправл. изъ [выскобл. 3—4 буквы]λόντων. 6) ἀμελοῦτι P_1P. 7) αὐτῶν PP_1V. 8) κερδᾶναι V. 9) τῶν вставл. PP_1V. 10) ἡμετέρας Patm. 172. 11) ἀνοίσωσιν cod. 12) ἐνδείκνυνται P_1.

таковии[1] отъ готоваго нѣкоѥго ради съмотрениꙗ· ключиса лѣнитиса· се еретикомъ избравъшемъ·[2] ꙗко бес плища· приꙗти ꙗ и въ толицѣ прилежании[3] ѥго· отъ иного прѣжде възꙙто бысть· имьже аще приꙗ тъ тыꙗ же еретикы· паче озълоблꙗаше сего· между еп҃пы соудꙙщемъ невѣдоущю· мѣста[4] томоу же сѣдалищю· строꙗтьсꙙ· соудꙙщиихъ же еп҃пъ· отъ раꙁличьнъіихъ соущиихъ епархии· тъ пьрвѣиши пьрꙙщаꙙса [дасть во негоже странѣ то есть мѣ]сто[5] о нѥмьже пьрꙙтьсꙙ· аще ли по обычноумоу съпохвалению· соусѣды избероуть соудиꙗ· или ѥдинъ изберетьсꙙ· или триѥ и аще триѥ избрании боудоуть· или вьсѣхъ причьтоу послѣдоують или дъвѣма·

рк҃в· ꙗко не подобаѥть избираѥмъіихъ[6] соудии· разоумъ оуничьженъ быти·

Отъ соудии же[7] по обычноуумоу съпохвалѥнию[8] избраныихъ· не подобаѥть посоуждати· иже бо когда ꙗвитьсꙙ· одиною силою не хотѣти соудиимъ покоритисꙙ· се съвѣдаю л. 163 а. пьрвааго сѣдалища еп҃пъ дасть пи|сание ꙗко ни[9] ѥдиномоу же отъ еп҃пъ· приобыщатиса къ нѥмоу доньдеже покоритьсꙙ·

οἱ τοιοῦτοι, ἐξεπίτηδες διά τινα οἰκονομίαν ἔδοξεν ἀμελεῖν, τοῦτο τῶν αἱρετικῶν ἐπιλεξαμένων, ὥστε ἀθορύβως αὐτοὺς[1] παραδέξασθαι·[2] καὶ ἐν τοσούτῳ[3] ἡ αὐτοῦ ἐπιμέλεια ὑπὸ ἑτέρου προελήφθη, ἥτινι εἰ κατεχρήσατο, τοὺς αὐτοὺς αἱρετικοὺς πλέον ἐκάκιζεν, τούτου μεταξὺ ἐπισκόπων κρινόντων[4] διαγινωσκομένου, οἱ τόποι τῇ αὐτοῦ καθέδρᾳ ἀποκατασταθῶσιν. τῶν[5] δὲ[6] κρινόντων ἐπισκόπων, ἐκ διαφόρων ὄντων ἐπαρχιῶν, ἐκεῖνος ὁ πρωτεύων τοὺς δικαστὰς δώσει,[7] οὗτινος ἐν τῇ χώρᾳ ὁ αὐτὸς ὑπάρχει τόπος, περὶ οὗ φιλονεικεῖται. ἐὰν δὲ κατὰ κοινὴν συναίνεσιν γείτονας ἐπιλέξωνται κριτάς, ἢ εἷς ἐπιλεγῇ, ἢ τρεῖς· καὶ ἐὰν τρεῖς ἐπιλέξωνται, ἢ τῇ τῶν ὅλων ψήφῳ ἐξακολουθήσωσιν[8] ἢ τῇ τῶν δύο.

ρκβ'. Ὅτι οὐκ ὀφείλει τῶν ἐπιλεγομένων δικαστῶν ἡ γνώμη ἐξουθενεῖσθαι.

Ἀπὸ δὲ τῶν δικαστῶν, τῶν κατὰ κοινὴν συναίνεσιν ἐπιλεγέντων, μὴ ἐξεῖναι ἐκκαλεῖσθαι. ὅστις δὲ[9] δήποτε ἀποδειχθείη διὰ μονοτονίαν μὴ θέλειν τοῖς δικασταῖς πειθαρχῆσαι, τοῦτο γινώσκων ὁ τῆς πρώτης καθέδρας ἐπίσκοπος δώσει γράμματα, ὥστε μηδένα τῶν ἐπισκόπων αὐτῷ κοινωνῆσαι, ἕως οὗ πειθαρχήσῃ.

---

1) тавии *С.* 2) избравшимъ *П.* 3) прилежании *С.* 4) мѣстꙋ *С.* 5) *вставка изъ П.* 6) изра́емый *С.* 7) же *проп. С.* 8) съпохвалениѥмь *У.* 9) ни *проп. С.*

1) αὐτὸς V. 2) ἐπιδέξασθαι Patm. 172, но ἐπι перечеркнуто и надпис. παρα. 3) τούτῳ V. 4) κρινάντων V. 5) τούτων V. 6) τῶν вставл. схоліастъ V. 7) δώσῃ Patm. 172. 8) ἐξακολουθήσουσιν P_1. 9) δὲ проп. P_1.

рк͠г·[1] ꙗко прѣобидѧщаго своѥ строѥниѥ еп͠па·[2] лиши обьщениꙗ·

Аще на сѣдалищи еп͠пъ лѣнивъ боудеть на еретикы· въспомѧновенъ боудеть отъ блїжьниихъ прилежащиихъ еп͠пъ· и ꙗвитьсѧ ѥмоу своѥ прѣобидѣниѥ ѯаниѥ не имѣти отъвѣта· аще отъ негоже д͠не въспомѧновенъ боудеть мьнѥ м͠ць шести· въ тои епархии прѣбываꙗ· не подобающиихъ къ съборьноуоумоу примѣшению[3] обратитисѧ· печали не сътворити· къ[4] таковоуоумоу не приобыщитьсѧ· донъдеже испълнитьсѧ то· аще ли же сътѣлавъи· на та же мѣста не придеть къ еп͠поу[5] да не написанъ[6] боудеть·

рк͠д·[7] о приобьщающиихъсѧ къ донатомъ лъживъıихъ епискоупъ·

Аще ꙗвитьсѧ таково сълъгавъше· о обьщении тѣхъ· вънѥгда гл͠ати имъ приобыщитисѧ· ꙗже ꙗвлꙗѥть съвѣдѣниѥмь ѥго· не приобыщитисѧ· и ѥпискоупию погоубить·

ρκγ'. Ὥστε τὸν καταφρονοῦντα τῆς ἰδίας διοικήσεως ἐπίσκοπον στερεῖσθαι τῆς κοινωνίας.

Ἐὰν ἐν τοῖς ματρικίοις, ἤγουν[1] ἐν ταῖς καθέδραις, ἐπίσκοπος ἀμελὴς γένηται κατὰ τῶν αἱρετικῶν, ὑπομνησθείη ἀπὸ τῶν γειτνιώντων ἐπιμελῶν ἐπισκόπων[2] καὶ ὑποδειχθῇ[3] αὐτῷ ἡ ἰδία περιφρόνησις πρὸς τὸ μὴ ἔχειν ἀπολογίαν· ἐὰν δὲ ἀφ' ἧς ἡμέρας ὑπομνησθῇ ἐντὸς μηνῶν ἓξ ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ διάγων μὴ τῶν ὀφειλόντων πρὸς τὴν καθολικὴν ἑνότητα ἐπιστραφῆναι τὴν φροντίδα ποιῆσαι,[4] τῷ τοιούτῳ μὴ[5] συγκοινωνηθῇ,[6] ἕως οὗ τοῦτο πληρώσῃ. εἰ δὲ ὁ ἐπεξεργαστὴς εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους[7] μὴ παραγένηται, τῷ ἐπισκόπῳ μὴ ἐπιγραφῇ.

ρκδ'.[8] Περὶ τῶν τοὺς Δονατιστὰς κοινωνῆσαι ψευδομένων ἐπισκόπων.[9]

Ἐὰν δὲ ἀποδειχθῇ τὸν τοιοῦτον ψευσάμενον περὶ τῆς ἐκείνων κοινωνίας ἐν τῷ λέγειν αὐτοὺς κεκοινωνηκέναι,[10] οὓς δείκνυται συνειδήσει αὐτοῦ μὴ κοινωνῆσαι, καὶ τὴν ἐπισκοπὴν ἔτι μὴν ἀπολέσῃ.[11]

1) *У прол. все правило 123.* 2) епискѫпа *П.* 3) прѣимишени *П.* 4) нъ *П.* 5) епискоупоу *П.* 6) писанъ *С.* 7) *У прол. все правило 124.*

1) ηγοῦν cod.; ἤγ' οὖν P_1V. 2) ἐπισκόπων ἐπιμελῶν P_1. 3) ὑποδειχθείη PP_1. 4) ποιήσηται PP_1V. 5) μηδεὶς V. 6) συγκοινωνείτω V. 7) τόπους прол. V. 8) ρκδ' прол. Patm. 172. 9) κοινωνεῖν V. 10) κοινωνηκέναι V. 11) ἀπολέσει P_1V; ἀπολέσαι P.

ρк͞е·[1] въ попѣхъ и клирицѣхъ· да не призывакми[2] бываютъ тъкъмо къ адрикийскомъ[3] съборомъ·

Такожде въгодьно кстъ да попове л. 163 b. и диако|нии[4] и прочии нижьнии[5] клирици· въ нихъже ꙗти боудоутъ винахъ· аще бо о причьтѣ своихъ еп͞пъ[6] порикаютъ· ближьнии еп͞пи сихъ оуслъішатъ и межю ими[7] съвьршатъ въсприемлюще отъ нихъ по съпохвалениемь· своихъ имъ еп͞пъ·[8] аще ли и отъ нихъ призъвати въсхотатъ· аще не призовоутъ къ африкийскъіимъ съборомъ· или къ[9] пьрвѣнишиимъ своихъ имъ епархии[10] обонъполъ моря хотяи възвѣща· ни отъ кдиного[11] же въ африкии приꙗтъ боудетъ[12] на ѡбьщение·

ρк͞ѕ·[13] о дѣвахъ малъіихъ ꙗко подобаетъ покрывати·

Тако же оугодьно кстъ· да иже къто когда отъ еп͞пъ ноужа ради дѣвичьскааго цѣломоудриꙗ· ноудящюся кгда ли рачитель сильнъ· или хъщьникъ къто кстъ прѣдъ лицьмь·

ρκε΄. Περὶ πρεσβυτέρων καὶ κληρικῶν, ἵνα μὴ ἐκκαλῶνται εἰ μὴ πρὸς τὰς[1] τῆς Ἀφρικῆς συνόδους.[2]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα πρεσβύτεροι,[3] διάκονοι, καὶ οἱ λοιποὶ κατώτεροι κληρικοί, ἐν αἷς σχῶσιν[4] αἰτίαις, ἐὰν περὶ τῆς ψήφου τοὺς ἰδίους ἐπισκόπους μέμφωνται, οἱ γειτνιῶντες[5] ἐπίσκοποι τούτων ἀκροάσωνται, καὶ τὰ μεταξὺ τούτων[6] περατώσωσιν οἱ παρ᾽ αὐτῶν κατὰ συναίνεσιν τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐπισκόπων προσλαμβανόμενοι.[7] ἐὰν δὲ καὶ ἀπ᾽ αὐτῶν ἐκκαλέσασθαι θελήσωσιν, εἰ[8] μὴ ἐκκαλέσωνται εἰ μὴ πρὸς τὰς τῆς Ἀφρικῆς συνόδους,[9] ἢ[10] πρὸς τοὺς πρωτεύοντας τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐπαρχιῶν. πρὸς δὲ τὰ πέραν τῆς θαλάσσης ὁ βουλόμενος ἐκκαλεῖσθαι ἀπὸ μηδενὸς ἐν Ἀφρικῇ δεχθείη[11] εἰς κοινωνίαν.[12]

ρκϛ΄. Περὶ παρθένων μικρῶν,[13] ὅτι μὴν καλυπτέον.[14]

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα ὁστισδήποτε τῶν ἐπισκόπων δι᾽ ἀνάγκην τῆς παρθενικῆς σωφροσύνης κινδυνευούσης, ὅτε ἢ ἐραστὴς δυνατὸς ἢ ἅρπαξ τίς ἐστιν ἐν ὑποψίᾳ,

---

1) *У проп. все правило 125.* 2) призываемь *П.* 3) афракійскомъ *С.* 4) діаконіи *П.* 5) нижнии *П.* 6) епископъ *П.* 7) име *С.* 8) епископъ *П.* 9) бо *С.* 10) своихъ имъ епархии *проп. С.* 11) иного *С.* 12) бѫдѫтъ *С.* 13) *У проп. все правило 126.*

1) τα cod. 2) ἵνα μὴ ἐκκαλῶνται εἰ μὴ πρὸς τὰς τῆς Ἀφρικῆς συνόδους проп. V. 3) καὶ вставл. V. 4) ἔχωσιν P_1. 5) γνειτνιῶντες P_1. 6) τούτω P_1. 7) παραλαμβανόμενοι V. 8) εἰ проп. PV. 9) συνόδου cod. 10) πρὸς τὰς τῆς Ἀφρικῆς συνόδους ἢ проп. V. 11) δειχθείη cod. P_1. 12) μὴ παραδεχθείη V (вм. ἀπὸ μηδενὸς ἐν Ἀφρικῇ δεχθείη εἰς κοινωνίαν). 13) εἰ вставл. V. 14) αὐτάς, τοῦτο δέ ἐστιν, ὡς οἶμαι, τὸ περιβαλεῖν τὸ σχῆμα добавл. V.

или и ѥще отъ коѥꙗ съмьртьнꙑꙗ бѣдꙑ ѥи боудеть· оуꙗꙁвена молѧщемъсѧ или родительмъ ѥꙗ· или имьже на печаль ѥсть· ꙁанѥ не бе скимꙑ съконьчатисѧ· покрꙑѥть дѣвоу· или покрꙑ мьнѥ· к҃· и е҃· лѣтъ· ничьто же таковаго врѣдить о томь числѣ лѣтъ поставлѥнꙑи съборъ·

ρκ҃ꙁ·[1] ꙁанѥ не на[2] многѣ еп҃с҃ѣ[3] въ съборѣ съдьржа|ти отъ коѥꙗждо епархиа· по три иꙁбероуть соудиꙗ·

Также вꙑгодьно ѥсть вьсꙗкомоу съборou ꙁанѥ не много съкоупльшинхъсѧ[4] еп҃п҃ъ· къ съборou вьсѧ съдьржати отъ коѥꙗждо епархиꙗ по три иꙁбьрати соудиꙗ[5]

иꙁбьраша· отъ калхидоньскꙑꙗ ц҃ркве· векеньтию· и фроутоунатъ· и кларъ· отъ ноумїдинскꙑꙗ епархиа· алупиꙗ авъгоустинъ· и реститоутъ отъ виꙁакиньскꙑꙗ епархиꙗ· съ ст҃ꙑимь старьцьмь донатианꙋ· пьрвѣнишимъ· и крисконн· ноукоунда· и омилианъ отъ мавританиꙗ· ситиденъсинскꙑꙗ· сиверианъ

ἢ ἔτι μὴν ὑπό τινος θανατηφόρου κινδύνου αὐτὴ[1] ἔσηται νυχθεῖσα, παρακαλούντων ἢ τῶν[2] γονέων αὐτῆς, ἢ ὧν τῇ φροντίδι[3] ἀνάκειται, διὰ τὸ μὴ χωρὶς τοῦ σχήματος τελειωθῆναι, καλύψῃ παρθένον ἢ ἐκάλυψεν ἐντὸς κείρας ἐνιαυτῶν κϛ΄,[4] μηδὲν τὸν τοιοῦτον βλάψῃ περὶ τούτου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνιαυτῶν κατασταθεῖσα σύνοδος.[5]

ρκζ΄. Διὰ τὸ μὴ τοὺς ἐπισκόπους ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ συνόδῳ κατέχεσθαι, ἐξ ἑκάστης ἐπαρχίας ἀνὰ τρεῖς ἐπιλέξωνται δικαστάς.[6] л. 164 а.

Ὁμοίως ἤρεσεν πάσῃ τῇ συνόδῳ, διὰ τὸ μὴ ἐπὶ πολὺ τοὺς πρὸς τὴν σύνοδον συναχθέντας ἐπισκόπους σύμπαντας κατέχεσθαι, ἐξ ἑκάστης ἐπαρχίας ἀνὰ τρεῖς ἐπιλεγῆναι δικαστάς.

Καὶ ἐπελέγησαν· ἐκ τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας Βικέντιος καὶ[7] Φουρτουνάτιος[8] καὶ Κλάρος· ἐκ τῆς Νουμιδικῆς ἐπαρχίας Ἀλύπιος, Αὐγουστῖνος καὶ Ῥεστητοῦτος· ἐκ τῆς Βυζακηνῆς ἐπαρχίας, μετὰ τοῦ ἁγιωτάτου γέροντος Δονατιανοῦ τοῦ πρωτεύοντος, Κρεσκώνιος,[9] Ἰουκοῦνδος καὶ Αἰμιλιανός· ἐκ τῆς Μαυριτανίας Σιτιφένσης Σιβηριανός,[10]

1) *У проп. все правило 127.* 2) намъ *П.* 3) епискоупѣ *П.* 4) совокꙋпльшїнхсѧ *С.* 5) *cod. надъ* оу *здѣсь ставитъ +.*

1) αὔτη PP_1V. 2) τῶν проп. P_1. 3) τὴν (τη Patm. 173) φροντίδα P. 4) εἰκοσιπέντε VPP_1. 5) σύνοδον V. 6) V даетъ слѣдующій далѣе (стр. 429 19—430 9) текстъ самаго правила въ сокращ. видѣ: Καὶ ἐπελέγησαν. σύμπασα ἡ σύνοδος ᾔτησεν, ἵνα εἴτε πεπραγμένοις τοῖς ἤδη ἐκτελεσθεῖσιν εἴτε ἐπιστολαῖς ὑπογραφὴ γένηται. 7) καὶ проп. P. 8) Φουρτουνατιανός PP_1. 9) ηρεσκώνιος cod. 10) Σεβηριανός PP_1.

асинскъи· и донатъ отъ трипольскыꙗ епархиа· пладъти· иже[1] по обычаю на мѣстьноую область· посълании же[2] вьси съ стыимь старьцьмь авриланимь· вьсѧ оусмотрѧть· отъ негоже испроси вьсачьскъıи[3] съборъ· да всѣмъ или сътвореньнымъ нынѧ· или посълаиниемь самъ вьсѧ вамъ въспишеть·

и въсписаше· аврилии[4] епп̂ъ калхидоньскыꙗ цр̂кве· соуцнооумоу причьтоу· съпохвалихъ и прочитаемое въсписахъ· Тако[5] же и прочии[6] епп̂и въсписаша·

Ἀσιατικὸς καὶ Δονάτος· ἐκ τῆς Τριπολιτάνης[1] ἐπαρχίας Πλαύτιος, ὁ κατὰ τὸ ἔθος εἰς τοποτηρησίαν πεμφθείς· οἵτινες πάντες μετὰ τοῦ ἁγιωτάτου γέροντος Αὐρηλίου σύμπαντα σκοπήσουσιν, ἀφ' οὗ ᾔτησεν σύμπασα ἡ σύνοδος, ἵνα πᾶσιν εἴτε πεπραγμένοις τοῖς ἤδη ἐκτελεσθεῖσιν, εἴτε ἐπιστολαῖς, αὐτὸς ὑπογράψῃ.[2]

Καὶ ὑπέγραψαν· Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ παρόντι ψηφίσματι συνήνεσα καὶ παραναγνωσθέντι ὑπέγραψα. Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν.

пакы въ томь же съборѣ· приде римьскыꙗ цр̂кве мѣстьнаꙗ область·

по вл̂дычь|ствѣ прѣславьнъıихъ

л. 164 b. цр̂ь[7] онорьꙗ въ девѧтое·[8] и деодосиꙗ въ осмое августоу прѣже три каландъ· иоулиа въ калхидонѣ· на соудилищи·[9] орестоутитовы цр̂кве аврилиоу епп̂оу·[10] коупьно съ фавъстиньмь пикена понътеньтинскыꙗ цр̂кве· итальскыꙗ страны мѣстьныи властель римьскыꙗ цр̂кве викеньтию· кулоуситаньскоуоумоу· фрътоуньꙗноу· новааго града маврианоу·[11] оуксипариньснотоу· анъдиотатоу· симидикити· пенъдатию

Πάλιν ἐν ταύτῃ τῇ συνόδῳ παρῆν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἡ τοποτηρησία.[3]

Μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν ἐνδοξοτάτων βασιλέων Ὀνωρίου τὸ ιβ' καὶ Θεοδοσίου τὸ η', τῶν αὐγούστων, τῇ πρὸ τριῶν καλανδῶν ἰουνίων, ἐν Καρχηδόνι εἰς τὸ σήκρητον[4] τῆς Ῥεστητούτης ἐκκλησίας, Αὐρηλίου τοῦ ἐπισκόπου ἅμα Φαυστίνῳ Πικενοῦ[5] τῆς Ποτεντένης[6] ἐκκλησίας τῆς Ἰταλῶν χώρας, τοποτηρητῇ[7] τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, Βικεντίῳ Κουλουσιτάνῳ, Φορτουνατιανῷ Νεαπολίτῃ, Μαυριανῷ Οὐζιππαρενσιώτῃ, Ἀδεωδάτῳ Σιμηδικίτῃ, Πενταδίῳ

---

1) еже *С.* 2) нже *П.* 3) вьсѧ̑скынмъ *С.* 4) аврилїи *С.* 5) Тамо *С.* 6) причии *cod.*; прочї *С.* 7) цр̂ь *ПС.* 8) десѧтое *П.* 9) сѫдищи *С.* 10) епискоупоу *П.* 11) врїанѹ *С.*

1) Τριπολινανῆς PP₁. 2) ὑπογράψει cod. 3) Πάλιν... τοποτηρησία проп. V. 4) σηκρῆτον P₁. 5) Πικενου cod.; Πικένου PP₁. 6) Ποτεντινῆς P; Πεντηνῆς P₁. 7) τοποτηρητῇ PP₁.

карънитаноу· роуфианоу моуꙁионъсианоу· прѣтексатоу· сикилибенъсиотоу· коудъвоултъдѣю·[1] оукренсианоу· канъдидоу· авиританоу· галонию· оутънъсиотоу мѣстьнымъ властелемъ анъдиганьскыꙗ[2] страны· алипию· фагавеньсиноу· авъгоустиноу· ипонирегианоу· писидию· калъменъсианоу· мѣстьнымъ обѧастелемъ· ноумидийскыꙗ страны· максимианоу акоуреенъсиотоу· ноукоунъдоу· соуфетоулесионоу· максимианоу· отъ того же иларионоу·[3] отъ красьныихъ келии· мѣстьныимъ обѧастелемъ· вꙋꙁакиньскыꙗ страны· навотоу· ситифеньсинскоуоумоу· и леонътоу· ѡптенъ|сианоу· мѣстьныимъ обѧастелемъ· кесарийскыꙗ· маврийтаньскыꙗ страны· отъ вьсꙗкого събора соудиамъ иꙁбьраномъ· прѣстоꙗщемъ[4] диакономъ· прѣжесѣдъше· и нѣкыимъ· съдѣланомъ· мъногыимъ же еп͠помъ·[5] о прочиихъ съдѣланыихъ· лише

1) коуꙍдвꙋлтодѣють *П.* 2) андигатьскыꙗ *П.* 3) ларионꙋ *С.* 4) прѣстоꙗщимъ *П.* 5) епископомъ *П.*

Καρπιτάνῳ,[1] Ῥουφιανῷ Μουζουενσιάνῳ,[2] Πραιτεξτάτῳ[3] Σικηλιββενσιώτῃ,[4] Κουοδβουλτδέῳ Οὐκρενσιάνῳ,[5] Κανδίδῳ Ἀββιριτάνῳ,[6] Γαλλωνίῳ Οὐτικενσιώτῃ,[7] τοῖς τοποτηρηταῖς τῆς Ἀνθυπατιανῆς χώρας· Ἀλυπίῳ Θαγαβενσίνῳ,[8] Αὐγουστίνῳ Ἱππωνηρεγιάνῳ,[9] Ποσιδίῳ Καλαμενσίνῳ,[10] τοῖς τοποτηρηταῖς τῆς Νουμιδικῆς χώρας· Μαξιμιανῷ Ἀκυρεγενσιώτῃ, Ἰουκούνδῳ Σουφφετουλενσιάνῳ,[11] Μαξιμιανῷ ἐκ τοῦ αὐτοῦ, καὶ Ἱλαριανῷ τῷ ἀπὸ Ὀρρεοκελίων, τοῖς τοποτηρηταῖς τῆς Βυζακηνῆς χώρας· Νοβάτῳ Σιτιφενσιώτῃ καὶ Λέοντι Ὀπτενσιάνῳ,[12] τοῖς τοποτηρηταῖς τῆς Μαυριτανῶν χώρας τῆς Σιτιφένσης· Νινέλλῳ Ῥουσουρπενσιάνῳ,[13] Λαυρεντίῳ Ἰκοσιτάνῳ,[14] καὶ л. 165 а.
Νουμεριανῷ Ῥουσγουνιώτῃ, τοῖς τοποτηρηταῖς τῆς Καισαρειανῆς Μαυριτανῶν χώρας, ἐκ πάσης τῆς συνόδου κριταῖς ἐπιλεγεῖσιν, παρεστώτων τῶν διακόνων, προκαθίσαντες·[15] καί τινων ἐξανυσθέντων, πολλῶν δὲ ἐπισκόπων ἐπὶ τοῖς λοιποῖς ἐξανυσθησομένοις παρέλκειν

1) Καρπιτανῷ PP_1. 2) Μουζουενσιανῷ PP_1. 3) Πραιτεξάτῳ P_1. 4) τοῖς τοποτηρηταῖς встав. cod., но обводитъ точками; Σικηλιββενσιανῷ P. 5) Ουκρενσιανῷ Patm. 173; Κουολβουτδέῳ Οὐκερσιανῷ Patm. 172. 6) Ἀββιριτανῷ PP_1. 7) Οὐτενσιώτῃ PP_1. 8) Θαγαβενσινῷ PP_1. 9) Ἱππωνηρεγιανῳ cod.; Ἱππωνηρεγιανῷ PP_1. 10) Καλαμενσινῳ cod.; Καλαμενσινῷ PP_1. 11) Σουφφετουλενσιανῷ PP_1. 12) Ὀπτενσιανῷ PP_1. 13) Ῥουσουπερσιανῷ PP_1. 14) Ἰκοσιτανῷ PP_1. 15) προκαθίσαντος PP_1; V, вм. ἅμα Φαυστίνῳ Πικενοῦ... προκαθίσαντες (стр. 430 25—431 23), даетъ только: σὺν τῇ συνόδῳ προκαθίσαντος.

плачющемъ·[1] и тьрпѣти не могоущемъ·[2] и ѕаниє къ своимъ ити цр҇квамъ· въгодьно бысть съ вьсѣмь[3] съборъмь· ꙗко отъ вьсѣхъ изъбрати· отъ єдиноꙗ коєꙗжьдо єпархиꙗ· хотѧщихъ посадити· съвьршениꙗ ради[4] прочихъ· и бысть ꙗко быти ихъже въписаниꙗ тоє же пришьствиє съвѣдѣтельствоують·

рк҇и·[5] ꙗко отъ обьщениꙗ ѿлоучении· на оглаѓаниє не подобьни[6] соуть приꙗти быти·

Въгодьно єсть о[у]бо[7] вьсѣмъ· понєже вышьнихъ съборѣ причьтохомъ· о лицихъ клирикъ не подобьнымъ на оглаѓаниє приꙗтомъ быти ѕаповѣдано бысть и не сътворено· каꙗ лица не приꙗта боудоуть сего ради ѕаповѣдаємъ· того право въ оглаѓаниє не приимати· иже по отълоучении обьщениꙗ· въ то лѣто боудеть· или клирикъ· или простьць· хотѧи оглаѓати·

1) плачющимь *П.* 2) могоущимъ *П.* 3) вьсѣмь *С.* 4) и *вставл.: П.* 5) *У проп. все правило 128.* 6) подобьнї *П.* 7) *исправл. по П.*

ὀδυρομένων καὶ ὑποφέρειν μὴ δυναμένων[1] διὰ τὸ πρὸς τὰς ἰδίας ἐπείγεσθαι ἐκκλησίας, ἤρεσεν συμπάσῃ τῇ συνόδῳ, ὥστε ἀπὸ πάντων ἐπιλεγῆναι ἐκ μιᾶς ἑκάστης ἐπαρχίας τοὺς ὀφείλοντας ἀποκαθίσαι χάριν τοῦ τὰ λοιπὰ περατῶσαι· καὶ ἐγένετο, ὥστε παρεῖναι, ὧν αἱ ὑπογραφαὶ τὴν αὐτὴν[2] παρουσίαν μαρτύρονται.[3]

ρκη'. Ὅτι οἱ ἀπὸ κοινωνίας ὄντες εἰς κατηγορίαν οὐκ ὀφείλουσιν προσδεχθῆναι.

Ἤρεσε τοίνυν πᾶσιν, ἐπειδὴ τοῖς ἀνωτέροις τῶν[4] συνόδων ψηφίσμασιν περὶ προσώπων κληρικῶν, τῶν μὴ ὀφειλόντων εἰς κατηγορίαν προσδεχθῆναι, ὡρίσθη καὶ οὐκ ἐπεξειργάσθη, ποῖα πρόσωπα μὴ προσδεχθῶσιν, διὰ τοῦτο ὁρίζομεν τοῦτον ὀρθῶς πρὸς κατηγορίαν[5] μὴ[6] εἰσδέχεσθαι, ὅστις μετὰ τὸ ἀπὸ κοινωνίας γενέσθαι ἐν αὐτῷ ἔτι τῷ ἀφορισμῷ ὑπάρχει, εἴτε κληρικὸς εἴη[7] εἴτε λαϊκὸς ὁ κατηγορῆσαι βουλόμενος.

1) καὶ ὑποφέρειν μὴ δυναμένων проп. V. 2) αὐτῶν PP_1. 3) καὶ ἐγένετο ὥστε... μαρτύρονται проп. V. 4) ἐν Ἀφρικῇ вставл. V. 5) въ Patm. 173 вырв. лл. между 133 и 134, и текстъ л. 133^b обрывается послѣ слоговъ κατη, а начин. на л. 134^a со слоговъ κόπου правила 133. 6) μηδὲ Patm. 172. 7) εἴη проп. P_1.

| ркѳ· [1] ꙗко раби [2] прощении и вьсѧ бещьстьнаꙗ лица не подобають огл҃ати·

Такожде въгодьно ѥсть· да вьси раби и вьси прощении· на огл҃аниѥ [3] не приꙗти боудоуть· и вьси ⟨и⟩хъже прѣжде огл҃аниꙗ прѣгрѣшениꙗ· [4] людьскии ꙁакони не приѥмлють вьси· ѥще же бещьстьнъими [5] скврьнами окроплѥнии· сирѣчь игрьници· и ꙗже срамотоу въкалаѥмаꙗ лицѧ· еретици же или елини· или иоудѣи· [6] обаче имъже таковоѥ огл҃аниѥ оставлꙗѥтьсѧ въ своихъ винахъ· не подобаѥть огл҃аниꙗ волꙗ отъмѣтатисѧ·

ρκθʹ.[1] Ὅτι δοῦλοι καὶ ἀπελεύθεροι καὶ πάντα τὰ ἠτιμωμένα πρόσωπα κατηγορεῖν οὐκ ὀφείλουσιν. л. 165 b.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα πάντες οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ἴδιοι ἀπελεύθεροι εἰς κατηγορίαν μὴ προσδεχθῶσιν καὶ πάντες, οὓς πρὸς κατηγορητέα ἐγκλήματα [2] οἱ δημόσιοι νόμοι οὐ προσδέχονται· πάντες ἔτι μὴν οἱ [3] τοῖς τῆς ἀτιμίας σπίλοις ἐρραντισμένοι, [4] τουτέστιν μῖμοι καὶ ὅσα ταῖς αἰσχρότησιν ὑποβέβληνται πρόσωπα, αἱρετικοὶ ἔτι μήν, εἴτε Ἕλληνες εἴτε Ἰουδαῖοι· πλὴν ὅμως πᾶσιν, οἷς ἡ τοιαύτη κατηγορία ἀρνεῖται, ἐν ταῖς ἰδίαις αἰτίαις τὴν τοῦ κατηγορεῖν ἄδειαν μὴ ὀφείλειν ἀρνεῖσθαι.

рл҃· [7] да о [8] ѥдиномь съгрѣшении показати не могъи· на дроугоѥ да не приꙗтъ боудеть·

Тако же въгодьно ѥсть· да елишьды когда клирици огл҃анъихъ [9] въ многа прѣгрѣшениꙗ въкалаютьсѧ· и ѥдинъ отъ нихъ· о нѥмьже· а҃· сътворено бысть· показати не възможьно [10] бысть· къ прочимъ по сихъ да не приꙗти боудоуть·

ρλʹ. [5] Ἵνα ὁ περὶ ἑνὸς ἐγκλήματος ἀποδεῖξαι μὴ δυνάμενος πρὸς ἕτερον μὴ εἰσδεχθῇ.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ὁσακισδήποτε κληρικοὶ [6] ἀπὸ κατηγόρων πολλὰ ἐγκλήματα ὑποβάλλονται [7] καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν, περὶ οὗ πρῶτον ἐπράχθη, ἀποδειχθῆναι οὐκ ἠδυνήθη, [8] πρὸς τὰ λοιπὰ μετὰ ταῦτα μὴ προσδεχθῶσιν.

---

1) *У проп. все правило 129.* 2) рабіи *ПС.* 3) огланиѥ *cod.* 4) прѣгрѣшениꙗ *проп. С.* 5) бещестнымъ *П.* 6) ꙋдѣи *С.* 7) *У проп. все правило 130.* 8) о *проп. П.* 9) огланыный *С.* 10) можно *С.*

1) въ Patm. 173 вырв. правило 129. 2) πρὸς κατηγορητέα συνέχουσιν ἐγκλήματα, ἃ καὶ V (вм. πρὸς κατηγορητέα ἐγκλήματα). 3) οἵτινες V (вм. πάντες ἔτι μὴν οἱ). 4) ὑπάρχουσιν вставл. V. 5) въ Patm. 173 вырв. все правило 130. 6) κληρικοῖς VP_1 Patm. 172. 7) ὑποβάλλονται V Patm. 172. 8) ἀποδειχθῇ, ὅτι οὐκ ἠδυνήθη V (вм. ἀποδειχθῆναι οὐκ ἠδυνήθη).

рл҃а. [1] кыꙗ подобаѥть приимати на послоушьство. [2]

Послоухъ же на послоушьство не приимати. не повелѣнъıихъ на огл҃аниѥ приити. [3] или ѥще имъже самъıи огл҃ьникъ. отъ своѥго домоу приведеть. послоушьство же мьниѥ года.

л. 166 а. і҃д. лѣ҃. да не приꙗто | боудеть.

рл҃в. [4] ѡ҃ [5] еп҃пѣ отълоучающиимъ отъ обьщениꙗ исповѣдавъшаего ѥмоу своѥ прѣгрѣшениѥ.

Тако [6] же [7] въгодьно ѥсть. да аще когда еп҃пъ [8] гл҃ѥть на кого. ѥдиномоу исповѣдавъшюоумоу ѥмоу своѥ прѣгрѣшениѥ. [9] и онъ отъмѣтаѥтьсѧ. да не мьнить еп҃пъ на своѥ пороуганиѥ простирати. ꙗко тъ ѥдинъ не вѣроуѥть. аще и пострѣканиѥмь [10] своѥꙗ съвѣсти гл҃ѥть. не хотѣти сѧ приобьщити къ отъмѣтающтюоумоусѧ.

рл҃г. да не ꙗко по полоучаю кого лишити обьштениꙗ еп҃поу. [11]

Ѥльма же къ отълоученоуоумоу приобьштаѥтьсѧ [12] свои [13] еп҃пъ. [14]

ρλα΄. [1] Τίνας δεῖ προσδέχεσθαι εἰς μαρτυρίαν.

Μάρτυρας δὲ πρὸς μαρτυρίαν μὴ εἰσδέχεσθαι, τοὺς μηδὲ πρὸς κατηγορίαν εἰσδεχθῆναι παραγγελθέντας, ἢ ἔτι μὴν οἷς [2] αὐτὸς ὁ κατήγορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου προκομίσει· μαρτυρία δὲ ἐντὸς κείρας ἐνιαυτῶν ιδ΄ μὴ προσδεχθείη. [3]

ρλβ΄. [4] Περὶ ἐπισκόπου τοῦ ἀπὸ κοινωνίας ποιοῦντος τὸν αὐτῷ μόνῳ τὸ ἴδιον ἔγκλημα ὁμολογήσαντα.

Ὁμοίως ἤρεσεν, ἵνα, ἐάν ποτε ἐπίσκοπος λέγῃ τινὰ αὐτῷ μόνῳ τὸ ἴδιον ἔγκλημα ὁμολογῆσαι καὶ ἐκεῖνος ἀρνῆται, [5] μὴ λογίσηται ὁ ἐπίσκοπος εἰς ἰδίαν ὕβριν συντείνειν, ὅτι αὐτὸς μόνος οὐ πιστεύεται, εἰ καὶ τῷ σκινδαλαμῷ [6] τῆς ἰδίας συνειδήσεως λέγει μὴ θέλειν ἑαυτὸν κοινωνεῖν τῷ ἀρνουμένῳ.

ρλγ΄. [7] Ἵνα μὴ ὡς ἔτυχέν τινα στερήσῃ τῆς κοινωνίας ὁ ἐπίσκοπος.

[8] Ἐφ' ὅσον τῷ ἀφωρισμένῳ [9] κοινωνεῖ [10] ὁ ἴδιος ἐπίσκοπος,

---

1) *У проп. все правило 131.* 2) *cod.* тв *здѣсь вязью.* 3) не повелѣнный на ѡгланіє пріити *вставл. П.* 4) *У проп. все правило 132.* 5) ѡ *вставл. П.* 6) Тато *С.* 7) же *проп. С.* 8) єпискѫпъ *П.* 9) єрж҄ лшєє імѣчимѣвєніє *П (вм.* ѥмоу своѥ прѣгрѣшениѥ). 10) пострѣкаѥ *С.* 11) єпискѫпѫ *П.* 12) приобьштаѥтьст *cod.;* приѡбщаѥ *С.* 13) своимъ *С.* 14) єпп҃омъ *С.*

1) въ Patm. 173 вырв. все правило 131. 2) οὓς VP_1 Patm. 172. 3) τις ὑπάρχων εἰς μαρτυρίαν δεχθείη V (вм. μὴ προσδεχθείη). 4) въ Patm. 173 вырв. все правило 132. 5) ἀρνεῖται cod. 6) σχανδαλισμῷ V. 7) въ Patm. 173 вырв. текстъ правила 133 до словъ Φαυστίνου τοῦ ἐπισκ включит. (стр. 435 17). 8) Ὁμοίως ἤρεσεν ἵνα вставл. V. 9) μὴ вставл. VP_1 Patm. 172. 10) κοινωνῇ P_1V.

къ томоу еп҇поу[1] да не приобыштаютьсѧ· дроугыи еп҇пи·[2] ꙗко паче блюстисѧ еп҇поу· не гл҇ати ни на[3] кого же· єгоже показаниѥ обличити ѿ инѣхъ не можеть·[4]

аврилии еп҇поу[5] рече· По заповѣданыимъ разоумомъ· вьсего съньмъшаагосѧ събора· и моѥго смѣрениꙗ вългодьно ѥсть вьсѣхъ вештии прѣжде ꙗвлѥныихъ вьсесъвьршеныхъ[6] кънигъ· сътворити съконьчаниѥ· и възисканиѥ въображенига[7] пришьдъшаaго дн҇е· цр҇кьнаꙗ сътворенаꙗ въсприимоуть· ꙗже не оубо сътворена быша въ прочи|и дн҇ь браты[8] нашими· ѳевъстинъмь епископомъ·[9] ѳилипомь· и аселомь· попы поклоньноуоумоу братоу· и[10] еп҇поу[11] нашемꙋ вонифатиѥви въспишемъ·

и въписаша·

Аврилии еп҇пъ соуштиимъ заповѣди сътвореныимъ· отъ насъ имоуштиимъ въсписахъ·

валентинъ пьрваaго сѣдалища· ноумидиискꙑꙗ страны· соуштиимъ сътвореныимъ въсписахъ·

τῷ αὐτῷ ἐπισκόπῳ ἄλλοι μὴ συγκοινωνήσωσιν[1] οἱ[2] ἐπίσκοποι· ὥστε μᾶλλον παραφυλάττεσθαι τὸν ἐπίσκοπον μὴ λέγειν κατά τινος, ὅπερ ἀποδείξεσιν ἐλέγξαι παρ' ἑτέροις οὐ δύναται.

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος εἶπεν· Κατὰ τὰ[3] ὁρισθέντα τῇ γνώμῃ πάσης τῆς συναθροισθείσης συνόδου καὶ τῆς ἐμῆς μετριότητος ἀρέσκει, πάντων τῶν πραγμάτων τοῦ προδηλωθέντος ὁλοτελοῦς τίτλου ποιῆσαι τὸ συμπέρασμα, καὶ τὴν συζήτησιν τῆς διατυπώσεως τῆς παρούσης ἡμέρας τὰ ἐκκλησιαστικὰ πεπραγμένα ἀναδέξονται· ἅτινα δὲ ἀκμὴν οὐκ ἐπεξειργάσθησαν, τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ διὰ л. 166 b.
τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Φαυστίνου τοῦ ἐπισκόπου, Φιλίππου καὶ Ἀσέλλου[4] τῶν πρεσβυτέρων τῷ προσκυνητῷ ἀδελφῷ καὶ συνεπισκόπῳ ἡμῶν Βονιφατίῳ ἀντιγράψομεν.

Καὶ ὑπέγραψαν·

Αὐρήλιος ἐπίσκοπος τοῖς παροῦσι τῶν ὅρων πεπραγμένοις τοῖς παρ' ἡμῖν ἐχομένοις ὑπέγραψα.[5]

Βαλεντῖνος τῆς πρώτης καθέδρας[6] τῆς Νουμιδικῆς χώρας τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.[7]

---

1) еписк8п8 *П.* 2) епискѫпи *П.* 3) на *проп. У.* 4) *У проп. до конца весь слѣдующій далѣе текстъ правилъ Карѳаг. соб.* 5) еп҇къ *П.* 6) всесовершеный *СП.* 7) възѡбраженїе *П.* 8) враны *С.* 9) епискѫпомь *П.* 10) и *проп. С.* 11) еппоу *cod.*; епископоу *П.*

1) συγκοινωνήτωσαν V. 2) οἱ проп. P_1. 3) τὸν V. 4) Ασελλος cod. 5) Ὁμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι σιζ' καὶ οἱ τοποτηρηταὶ διαφόρων ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ πάπα Ῥώμης ὑπέγραψαν добавл. V вмѣсто всѣхъ слѣдующихъ далѣе (до стр. 437 31 включит.) подписей. 6) ἐπίσκοπος вставл. PP_1. 7) Ἀλύπιος ἐπίσκοπος Θαγατένσης вставл. P_1 съ новой строки.

Алупии епп҃ъ[1] ѹугатеньскыꙗ[2] [мѣстны властель поумидинскыиѧ][3] страны· соущиимъ сътворенъıимъ въписахъ·

Ѳавъстинъ епп҃ъ· понтеньскꙑꙗ црк҃ве епархиꙗ пикеновы· мѣстьнъıи властель римьскꙑꙗ[4] црк҃ве· соущиимъ сътворьнъıимъ въписахъ·

Авъгоустинъ епп҃ъ ипоньскъıи мѣстьнъıи властель· поумидинскꙑꙗ страны·[5] соущиимъ сътворенъıимъ въписахъ·

Писидии епп҃ъ каламиньсинскъıи мѣстьнъıи[6] властель поумидинскꙑꙗ епархиꙗ· соущиимъ сътворенъıимъ въписахъ·

Фъртоунатианъ новааго града соущиимъ сътворенъıимъ въписахъ·

Пенътади[7] керьпетаньскъıи· соущиимъ сътворенъıимъ въписахъ·

Роуфианъ маѯеньсинскъıи· соущиимъ сътворенъıимъ въписахъ·

л. 167 а. | Коудъвлътъдѣи верисинскъıи такожде·

Канъдидъ геръманисинскъıи[8] такожде·

Голони оутисинскъıи[9] такожде·[10]

Максимиꙗнъ· акоуинсинскъıи такоже·

Φαυστῖνος ἐπίσκοπος τῆς Ποντεντίνης[1] ἐκκλησίας ἐπαρχίας Πικένου,[2] τοποτηρητὴς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.

Ἀλύπιος ἐπίσκοπος Θαγατένσης,[3] τοποτηρητὴς τῆς Νουμιδικῆς χώρας, τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.

Αὐγουστῖνος ἐπίσκοπος Ἱππώνης, τοποτηρητὴς τῆς Νουμιδικῆς χώρας,[4] τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.

Ποσίδιος ἐπίσκοπος Καλαμένσης, τοποτηρητὴς τῆς Νουμιδικῆς ἐπαρχίας, τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.[5]

Φουρτουνατιανός[6] Νεαπολίτης τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.

Πεντάδιος Καρπετανὸς τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.

Ῥουφιανὸς Μαξένσης τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.

Πραιτεξτάτος Σικηλιβένσης τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα.

Κουοτβουλτδέος Βερίσης ὁμοίως.[7]

Κάνδιδος Γερμανίας ὁμοίως.

Γαλλώνιος Οὐτικένσης ὁμοίως.

Μαξιμιανὸς Ἀκυένσης ὁμοίως.

---

1) епискѫпъ *П.* 2) ѹугатеньскыи *П.* 3) *вставка изъ П.* 4) римьскыиѧ *П.* 5) нѹмидікінсканы *С (вм.* ноумидинскꙑꙗ страны). 6) мѣстьныа *С.* 7) Пентиди *С.* 8) германінсінскыа *С.* 9) ѹтисинскы *П.* 10) Голони оутисинскъıи такожде *проп. С.*

1) Ποτεντηνῆς P_1P. 2) Πικενου cod. 3) Θαγετένσης Patm. 172. 4) ἐπαρχίας PP_1. 5) Ποσίδιος ἐπίσκοπος... ὑπέγραψα проп. P_1. 6) Φορτουνατιανὸς Patm. 173; Φορτουνάτος Patm. 172. 7) τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα PP_1, вм. ὁμοίως, здѣсь и во всѣхъ остальныхъ случаяхъ при подписяхъ на стр. 436 25—437 19.

Поукоундъ соѕетоуленъсинскъıи мѣстьнъıи властеле·[1] визакиньсинскъıѩ епархиа такожде·

Максимианъ мѣстьнъıи властель визакиньскъıѩ[2] епархиа такожде·

Иларианъ красьнъıѩ келиѩ мѣстьнъıи властелѥ· визикиньскъıѩ епархиа такожде·

Нинелъ роусоуриѩтиньскъıи кесаринскъıѩ странъı мѣстьнъıи[3] хранитель[4] такожде·

Лаврентi икоситаньскъıи

кесаринскъıѩ епархиѩ мѣстьньı[5] властель також е·

Львъ отъ мокътъı кесаринскъıѩ странъı мѣстьнъıи властель такожде·

Львъ другъıи тиѕеньсинскъıѩ епархиѩ мѣстьнъıи властель такожде·

И прочии еп҃пи· с҃зк· такожде въсписаша·

Филипъ прозвутеръ мѣстьнъıи властель римьскъıѩ ц҃ркве· соущинмъ сътвореньнмъ отъ насъ почьтенъıимъ въсписахъ·

Ἰουκοῦνδος Σοφφετουλένσης,[1] τοποτηρητὴς τῆς Βυζακηνῆς ἐπαρχίας, ὁμοίως.

Μαξιμιανὸς τοποτηρητὴς τῆς Βυζακηνῆς ἐπαρχίας ὁμοίως.

Ἱλαριανὸς Ὁρεοκέλλης,[2] τοποτηρητὴς τῆς Βυζακηνῆς[3] χώρας, ὁμοίως.[4]

Νίνελλος Ῥουσουῤῥιανίτης, τῆς Καισαρειανῆς χώρας τοποτηρητής, ὁμοίως.

Λαυρέντιος Ἰκοσιτανός,[5] τῆς Καισαρειανῆς χώρας τοποτηρητής, ὁμοίως.

Νουμεριανὸς Ῥουσγουριώτης, τῆς Καισαρειανῆς ἐπαρχίας[6] τοποτηρητής, ὁμοίως.

Λέων ἀπὸ Μόκτης, τῆς Καισαρειανῆς χώρας τοποτηρητής, ὁμοίως.

ἄλλος Λέων, τῆς Σιτιφένσης ἐπαρχίας τοποτηρητής, ὁμοίως.

Καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι σιζ' ὁμοίως ὑπέγραψαν.

Φίλιππος πρεσβύτερος, τοποτηρητὴς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ἀφ' ἡμῶν ἀναγνωσθεῖσιν ὑπέγραψα.

---

1) властель *П.* 2) *cod. конечное* ѩ *перепpaвл. изъ* н. 3) н *С.* 4) властель *П.* 5) мѣстныи *ПС.*

1) Σουφφετουλένσης P; Ὀφφετουλένσης P_1. 2) Ὀρεοχέλλης PP_1. 3) ἐπαρχίας вставл. cod., но обводитъ точками. 4) Νοβάτος Σιτιφενσιώτης, τοποτηρητὴς τῆς Βυζακηνῆς ἐπαρχίας τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα вставл. PP_1 съ новой строки. 5) Ἰκοσιτανος cod. 6) χώρας P.

Асєлъ прозвутеръ мѣстьнъıи властєль римьскъıꙗ цр҃кве· | (л. 167 b.) соучинимъ сътворенъıимъ въписахъ· нами[1] посъланъıими·

ρλδ· [2] Начинаѥтьсѧ отъ вьсѧкого иже въ африкии събора· къ вонифатиоу римьскоуоумоу еппоу·[3] фавъститъмь еппъмь· и филипъмь и аселомь· прозвитерома мѣстьнъıима областєлема римьскъıꙗ цр҃кве· поущеноѥ[4] посъланиѥ

вл҃дцѣ прѣблаженоумоу· и чьстьноуоумоу братоу вонифатию· аврилии валеньтинъ· пьрваарго сѣдалища ноумидиискъıꙗ епархиа и прочии пришьдъшеи числъмь· сзк· отъ вьсего африкиискаарго събора·

понѥже въгодьно бъıсть г҃ви да о нихъже коупьно съ нами съдѣꙗша ст҃аꙗ братиꙗ наша· фавъстинъ еппъ·[5] и прозвитера филипъ и асела· и зосимоу еппоу блаженъıꙗ памѧ҃·[6] отъ нѥꙗже къ намъ писаниѥ[7] и заповѣди принесоша· нъ вашимь прѣподобьствиѥмь· къ оного мѣстоу отъ б҃а поставленоуоумоу· наше оумалѥниѥ въпишеть съвьршенаꙗ· ибо ихъ насъ ѥдиньствъмь· дължьни ѥсмь малъıимь ꙗвѣ поставити· не тъкъмо простьренъıими· валꙗниꙗ съдѣꙗниꙗ·

Ἄσελλος πρεσβύτερος, τοποτηρητὴς τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, τοῖς παροῦσι πεπραγμένοις ὑπέγραψα, τοῖς δι' ἡμῶν ἀποσταλεῖσιν.

ρλδ'.[1] Ἄρχεται ἡ ἀπὸ πάσης τῆς ἐν Ἀφρικῇ συνόδου πρὸς Βονιφάτιον, τὸν τῆς Ῥωμαίων[2] ἐπίσκοπον, διὰ Φαυστίνου ἐπισκόπου, Φιλίππου καὶ Ἀσέλλου πρεσβυτέρων, τῶν τοποτηρητῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, ἀποσταλεῖσα ἐπιστολή.

(л. 177[b]) Δεσπότῃ μακαριωτάτῳ καὶ τιμιωτάτῳ ἀδελφῷ Βονιφατίῳ, Αὐρήλιος, Βαλεντῖνος τῆς πρώτης καθέδρας τῆς Νουμιδικῆς ἐπαρχίας, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ παραγενόμενοι τὸν ἀριθμὸν σιζ' ἐκ πάσης τῆς ἐν Ἀφρικῇ συνόδου.

Ἐπειδὴ τῷ κυρίῳ ἤρεσεν, ἵνα, περὶ ὧν ἅμα ἡμῖν διεπράξαντο οἱ ἁγιώτατοι ἀδελφοὶ ἡμῶν Φαυστῖνος ὁ συνεπίσκοπος καὶ οἱ συμπρεσβύτεροι Φίλιππος καὶ Ἀσελλός,[3] μὴ τῷ τῆς μακαρίας μνήμης Ζωσίμῳ τῷ ἐπισκόπῳ, ἀφ' οὗ πρὸς ἡμᾶς γράμματα καὶ ἐντολὰς ἤγαγον, ἀλλὰ τῇ ὑμετέρᾳ ὁσιότητι[4] τῇ εἰς τὸν[5] ἐκείνου τόπον θεόθεν κατασταθείσῃ ἡ ἡμετέρα βραχύτης ἀντιγράψῃ, τὰ τῇ ἑτέρων[6] ἡμῶν[7] ὁμονοίᾳ περατωθέντα ὀφείλομεν διὰ βραχέων ἐμφανῆ καταστῆσαι, οὐ μὴν τὰ τοῖς ἐκτεταμένοις τῶν πεπραγμένων κυλίσμασιν

---

1) сами *С.* 2) *У проп. все правило 134;* ρλδ *проп. П.* 3) епискѫпꙋ *П.* 4) поущеноѥ *С.* 5) епискѫпъ *П.* 6) памѧти *СП.* 7) напіє *С.*

1) V проп. все правило 134. 2) ἐκκλησίας вставл. P. 3) Ἄσελλος PP_1. 4) τιμιότητι PP_1. 5) τὸ cod. 6) ἑκατέρων PP_1. 7) ὑμῶν cod.

имоуща въ нихъже спсаеми оубо любъвию· не бе|с троуда же малаго невѣрия прѣвлѣкохомъ· смотрь на вещь простирающия· въ сълѣяная въложити· и онъ бо аще бы въ тѣлѣ былъ· того радостьно жьдааше· иже[1] приꙗ мирьно съвьршение· ѓние брате апиари прозвитеръ· егоже о поставлении· и[2] о непрѣльщении· и прѣженареченияꙗ· не тъкмо въ сикии· нъ въ[3] всякои африкииѣскѣи црькви· не малъ съблазнъ въздрасте о вьсѣхъ имиже съблазниса·[4] млсти просивъ обьщенияꙗ отъстоупи пьрвъи бо епсъ нашь· оурьванъ сикиискъи· елико же бѣ на немь исправлено· бе соумьнѣнияꙗ исправи· понеже бо црквьнааго мира и мълчания· не тъчию къ нынѣшьноуоумоу· нъ и къ прочьнюмоу подобааше съвьршение сътворити· ꙗко многа такова прѣжде повѣдаша· ꙗко отъ подобьнъихъ или отъ тяжьшиихъ· иже по сихъ прѣжде съхранимъ· въгодьно намъ есть· да отъ сикииискъıꙗ црькве· отълоученъ боудеть прозвитеръ· апиари·[5] хранимѣ емоу ꙗвѣ ꙗко чьсти[6] чина его· и приемляꙗ посълание идеже къде нигъде хощеть· и можеть подобьное поповьства слоужити· и еже томоу | апи[а]рию[7] своимь писаниемь испрошьшю·

1) иже *С.* 2) и *проп. П.* 3) и *П.* 4) соблазнисо *С.* 5) апиарїи *С.* 6) чисти *С.* 7) *исправл. по П.*

κατεχόμενα, ἐν οἷς σῳζομένης μὲν τῆς ἀγάπης, οὐ χωρὶς δὲ μικροῦ [л. 168 a.] τῆς ἀμφισβητήσεως καμάτου παρειλκύσαμεν, σκεπτόμενοι τὰ εἰς τὸ πρᾶγμα συντείνοντα τοῖς πεπραγμένοις ἐνθεῖναι. κἀκεῖνος γάρ, εἰ ἔτι ἦν ἐν τῷ σώματι τούτῳ,[1] χαριεστέρως ἐκδέχετο[2] ὅπερ ἔβλεπεν εἰρηνικωτέρως περατωθέν, κύριε ἀδελφέ. Ἀπιάριος ὁ πρεσβύτερος, οὗτινος καὶ περὶ τῆς χειροτονίας καὶ τῆς ἀκοινωνησίας καὶ προκλήσεως ἀνεφύη (л. 178a) οὐ μόνον τῇ ἐν Σικῇ,[3] ἀλλὰ καὶ τῇ ἐν πάσῃ τῇ Ἀφρικῇ ἐκκλησίᾳ οὐ μικρὸν σκάνδαλον, περὶ πάντων ὧν ἐπλανήθη συγγνώμην αἰτήσας, τῇ κοινωνίᾳ ἀπεκατέστη·[4] πρῶτος γὰρ ὁ συνεπίσκοπος ἡμῶν Οὐρβανὸς ὁ τῆς Σικῆς,[5] ὅσον ἦν ἐπ'[6] αὐτῷ διορθωτέον, ἀναμφιβόλως διωρθώσατο. ἐπειδὴ δὲ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης καὶ ἡσυχίας οὐ μόνον πρὸς τὸ παρόν, ἀλλὰ καὶ εἰς[7] τὸ ἑξῆς ἔδει πρόνοιαν ποιήσασθαι, ὅτι πολλὰ τοιαῦτα προηγήσαντο, ὅπως ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἢ καὶ βαρυτέρων τῶν μετὰ ταῦτα προπαραφυλαξώμεθα, ἤρεσεν ἡμῖν, ἵνα ἐκ τῆς ἐν Σικῇ[8] ἐκκλησίας ἀποκινηθῇ ὁ πρεσβύτερος Ἀπιάριος, φυλαττομένης αὐτῷ δηλονότι τῆς τιμῆς τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ, καὶ λαμβάνων ἐπιστολήν, ὁπουδήποτε ἀλλαχοῦ βουληθείη καὶ δυνηθείη, τῷ καθήκοντι τοῦ πρεσβυτερίου λειτουργήσῃ,[9] ὅπερ τῷ αὐτῷ Ἀπι- [л. 168 b.] αρίῳ δι' οἰκείων γραμμάτων αἰτήσαντι

1) τοῦτο P. 2) ἐδέχετο PP_1. 3) Σίκη PP_1. 4) ἀποκατέστη PP_1. 5) Σίκης PP_1 (и cod. первоначально). 6) ἐν PP_1. 7) εἰ Patm. 172. 8) Σίκη PP_1. 9) λειτουργήσει cod.

без нѣкакоꙗ скрьби дахомъ· прѣже же вины тоꙗ· таковоуоумоу коньцю прѣдастьсꙗ междю ниѣми· ꙗже частъними разоумы· обращахомъ самомоу словоу отъдавъше· ꙗко цр҃квьнъимь съдѣꙗниѥмь възискати намъ отъ братиꙗ нашеꙗ· фавъстина еп҃па· И филипа· и асела· прозвитероу·[1] да принесоуть аще чьто[2] когда бѣ имъ коупьно съ нами· сътворено повелѣноѥ· нѣкаꙗ бо написана славы съдѣла· намъ възьмъшемъ[3] ꙗже ношаахоу[4] написаныꙗ съборьныꙗ кънигы тыꙗ прѣжде[5] принесоша·[6] ꙗже почьтены[7] отъ насъ съдѣꙗнъними· ѥще же повелѣно бысть ѥже[8] къ вамъ тѣхъ ради на пришьдъшеѥ· приносимъ имъ· въ нихъже· д҃· имъ нѣкыꙗ коупьно съ нами сътворенаꙗ заповѣдана·[9] бы·[10] ѥдино оубо о[11] съборьныихъ еп҃пѣхъ· къ римьскыꙗ цр҃кве чистителю· ѥдино же да на область еп҃пи· ꙗко же полоучено да не пловоуть· и ино третиѥ· о възискании винъ поповъ и дьꙗконъ· отъ ближьниихъ еп҃пъ· аще отъ своихъ отълоучаютьсꙗ
л. 169 а. мързоко· четвь|ртоѥ пакы· ѡ оурбанѣ еп҃пѣ[12] неприѡбьщенѣмь· или ѥще въ римъ призъванаего· аще подобьныихъ исправити· не исправить же отъ

χωρίς τινος δυσχερείας συνεχωρήσαμεν. πρὸ τοῦ δὲ ἡ αἰτία αὕτη τῷ τοιούτῳ πέρατι παραδοθῇ, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἅτινα διηνεκέσιν διαγνώσεσιν ἀνεστρέφομεν,[1] αὐτοῦ τοῦ λόγου ἀπαιτήσαντος, ὥστε τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πεπραγμένοις ζητῆσαι ἡμᾶς παρὰ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν Φαυστίνου τοῦ συνεπισκόπου καὶ Φιλίππου καὶ Ἀσέλλου[2] (л. 178[b]) τῶν συμπρεσβυτέρων, ἵνα προενέγκωσιν εἴτιδήποτε ἣν αὐτοῖς ἅμα ἡμῖν πρακτέον ἐπιτραπέν, τινὰ μὲν ἀγράφως[3] διὰ λόγων ἐπεξειργάσατο· ἡμῶν δὲ ἀπαιτησάντων, ὅπερ ἐφ' ἕτερον τὸ[4] ἔγγραφον κομμονιτώριον, τοῦτο προήγαγον· ὅπερ ἀναγνωσθὲν παρ' ἡμῶν τοῖς πεπραγμένοις ἔτι μὴν ἐνετάγη, τοῖς καὶ πρὸς ἡμᾶς[5] δι' αὐτὸν[6] ἐπὶ τοῦ παρόντος φερομένοις· ἐν ᾧ τέσσαρα αὐτοῖς τινα ἅμα ἡμῖν πρακτέα ἐνετάλησαν· ἕν, περὶ ἐκκλήτων ἐπισκόπων πρὸς τὸν τῆς Ῥώμης[7] ἐκκλησίας ἱερέα· δεύτερον, ἵνα ἐπὶ τὸ κομητάτον ἐπίσκοποι ὡς ἔτυχεν μὴ πλεύσωσιν· τρίτον,[8] περὶ τοῦ τὰς αἰτίας τῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων ζητεῖσθαι παρὰ τοῖς ὁμόροις ἐπισκόποις, ἐὰν ἐκ τῶν ἰδίων ἀπὸ κοινωνίας προπετῶς γίνονται·[9] τέταρτον, περὶ Οὐρβανοῦ τοῦ ἐπισκόπου ἀποκοινωνητέου ἢ ἔτι μὴν ἐν Ῥώμῃ κλητέου, εἰ μὴ τὰ ὀφείλοντα διορθωθῆναι διορθώσηται. ἐξ

---

1) *cod. первоначально* прозвитерꙗ, *но конечное* ꙗ *переправл. въ* оу *вязью;* прозвитерꙗ *С.* 2) кто *С.* 3) възьмшимъ *П.* 4) ношааше *П.* 5) жрѣжде *cod. гдѣ* р *переправл. изъ* ж. 6) приносоша *cod.* 7) и *вставл. П.* 8) и *вставл. С.* 9) заповѣда да *С.* 10) бысть *С.* 11) ѿ *П.* 12) епископѣ *П.*

1) ἀναστρέφομεν P_1. 2) Ἀσελλου cod. 3) ἐγγράφως P_1. 4) ἐπεφέροντο PP_1 (вм. ἐφ' ἕτερον τὸ). 5) ὑμᾶς PP_1. 6) αὐτῶν PP_1. 7) Ῥωμαίων PP_1. 8) τρίτρν P_1. 9) γένωνται PP_1.

нихъже вьсѣхъ· о пьрвѣмь и о третиимь сирѣчь· да подобаѥть въ рими[1] еп҇омъ[2] съвратися· и клирикъ иподьꙗкона нашего· писаниѥ вашеꙗ любъве·[3] съ вьсѣмь бл҇годарен҇иѥмь приꙗлъ быхъ· гв҇и хвалоу въздаꙗ· ꙗко съподобихъся толикы братиꙗ· бл҇гословлениꙗ насладитися· гл҇ь[4] блаженѣи братии· напишѣте[5] ꙗвѣ· ꙗко истиньныꙗ каноны иже въ никеискѣи митрополии· вуѳиньскѣи отъ оц҇ь[6] заповѣданыꙗ· проповѣданиѥ вѣры посълю· и къто ѥсть обьщаꙗ вѣры[7] отъмѣтаꙗся и заповѣди· отъ оц҇ь извѣщеныихъ своѥю братиѥю· тѣмь чадомь нашиимь· маркеломь· иподьꙗкономь нашимь зѣло тъщащюся ꙗко же въ никеи отъ оц҇ь заповѣданыꙗ каноны цѣлы ꙗко же повелѣсте присълахъ· прося вашего ст҇аго събора· ѡ мънѣ паче помолитися съподобите·

з҃а· въписаниѥ· Гь҇ нашь съхранить вашю ст҇ость ꙗко | же молимъся пр҇стаꙗ братиꙗ·

ὧν πάντων περὶ τοῦ πρώτου καὶ τρίτου, τουτέστιν, ἵνα ἔξεστιν εἰς Ῥώμην τοῖς ἐπισκόποις ἐκκαλεῖσθαι καὶ ἵνα[1] τῶν κληρικῶν[2] τοῦ ὑποδιάκονος[3] ἡμῶν,[4] γράμματα τῆς ὑμετέρας ἀγάπης μετὰ πάσης εὐχαριστίας ἐδεξάμην, τῷ κυρίῳ εὐχαριστῶν, ὅτι (л. 179^{a}) ἠξιώθην τοσούτων ἀδελφῶν εὐλογίας ἀπολαῦσαι. κυρίοις μακαριωτάτοις ἀδελφοῖς.[5] ἐγράψατε δηλαδή, ἵνα τοὺς ἀληθεστάτους κανόνας, τοὺς ἐν τῇ Νικαέων μητροπόλει τῆς Βιθυνίας παρὰ τῶν πατέρων ὁρισθέντας, μετὰ τὴν τῆς πίστεως ἔκθεσιν ἀποστείλω. καὶ τίς ἐστιν ὁ τὴν κοινὴν πίστιν καὶ τοὺς ὅρους, τοὺς ἀπὸ τῶν πατέρων βεβαιωθέντας, τοῖς ἰδίοις ἀδελφοῖς ἀρνούμενος; ὅθεν διὰ τοῦ αὐτοῦ τέκνου ἡμῶν Μαρκέλλου τοῦ ὑποδιακόνου ὑμῶν πάνυ πάνυ[6] σπεύδοντος, καθὼς οἱ ἐν Νικαίᾳ ἀπὸ τῶν πατέρων ὡρίσθησαν κανόνες, ἐν ὁλοκλήρῳ, ὡς ἐκελεύσατε, ἀπέστειλα, αἰτῶν τὴν ὑμετέραν ἁγίαν σύνοδον ὑπὲρ ἐμοῦ πλείστας εὔξασθαι καταξιῶσαι.

Ἡ ὑπογραφή· Ὁ κύριος ἡμῶν φυλάξει τὴν ὑμετέραν ἁγιωσύνην, ὅπερ л. 169 b.
εὐχόμεθα, ἁγιώτατοι ἀδελφοί.

1) римъ *П.* 2) епископомъ *П.* 3) любъле *cod.* 4) гл҇емь *С.* 5) напишите *ПС.* 6) ц҇ь *П.* 7) и *вставл. П.*

1) αἱ вставл. Patm. 172. 2) то, что слѣдуетъ далѣе въ cod. P до стр. 441 28, есть стоящее въ P_1, какъ правило 136, посланіе Аттика, только безъ начала (которое смотр. на стр. 447 20—28). 3) ὑποδιακόνου PP_1. 4) ὑμῶν PP_1. 5) κύριοι μακαριώτατοι ἀδελφοί PP_1. 6) второе πάνυ проп. PP_1.

начинаѥтьсѧ[1] равьноѥ никеньскааго посъланиꙗ прѣжде шести каландъ декѧмбрѧ· по вл҃дъıчьствѣ прѣславьнъıихъ цр҃ь·[2] онориꙗ въ дроугоѥ на десѧте· и ѳеодосиꙗ въ девѧтоѥ· авъгоустъ вонифатию еп҃поу римьскоуоумоу·

Вѣроуѥмъ въ ѥдиного б҃а оц҃ѧ вьседьржителѧ· видимъıимъ же вьсѣмъ и невидимъıимъ творьцѧ· и въ ѥдиного б҃а[3] нашего· і҃с х҃а· с҃на б҃жиꙗ рождьшасѧ отъ оц҃ѧ ѥдиночадьна· сирѣчь отъ соущьства оч҃а· б҃а отъ б҃а· свѣтъ отъ свѣта· б҃а истиньна отъ б҃а истиньна· рождена а не сътворена· ѥдиносоущьна оц҃ю· имьже вьсѧ бъıша· ꙗже на небѣ[4] и на ꙁемли· насъ ради ч҃лвкъ и ꙁа наше сп҃сениѥ съшьдъшааго· и въч҃лвчьшаагосѧ· пострадавъшааго и въ третии д҃нь[5] въскрьсъша·[6] и въшьдъшааго на н҃беса·[7] и пакъı градоущааго· соудитъ[8] живъıимъ и мьртвъıимъ· и въ д҃ха с҃тго· г҃лющаꙗ же бѣ врѣмѧ ѥгда не бѣ· и ꙗко отъ небъıтиꙗ бъıсть или отъ иного соущьства или състава· или прѣложена· или[9] прѣмѣньна с҃на б҃жиꙗ· таковъıихъ проклинаѥть съборьнаꙗ и ап҃льскаꙗ цр҃къı·

ρλε΄.[1] Ἄρχεται τὰ ἴσα τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου τὰ ἀποσταλέντα τῇ πρὸ ϛ΄ καλανδῶν δεκεμβρίων, μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν ἐνδόξων[2] βασιλέων Ὀνωρίου τὸ ιβ΄ καὶ Θεοδοσίου τὸ θ΄, τῶν αὐγούστων, Βονιφατίῳ τῷ ἐπισκόπῳ Ῥώμης.

Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεόν, πατέρα παντοκράτορα, ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητήν· καὶ εἰς ἕνα κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὸν γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, (л. 179[b]) τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρός, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι᾽ οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τά τε ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ· τὸν δι᾽ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα καὶ ἐναθρωπήσαντα, παθόντα καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστάντα καὶ ἀνελθόντα εἰς[3] οὐρανοὺς καὶ πάλιν ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. τοὺς δὲ λέγοντας, ἦν καιρὸς ὅτε οὐκ ἦν, καὶ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο, ἢ ἐξ ἑτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας, ἢ τρεπτὸν ἢ ἀλλοιωτὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τοὺς τοιούτους ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.

---

1) *У проп. все это посланіе.* 2) цр҃ь *C*; цр҃еи *П.* 3) г҃а *П.* 4) н҃бѣ *П.* 5) днь *cod.* 6) въскрѣсшаго *C.* 7) небесѣ *П.* 8) сѫдить *П.* 9) или *проп. C.*

1) ρλζ΄ P_1; нумерацію проп. P; все правило проп. V. 2) ἐνδοξοτάτων PP_1. 3) τοῦ проп. P_1. 4) τοὺς вставл. PP_1.

| въ соучинимь образѣ вѣры· и завѣрьноѥ заповѣдии того же никенскаго събора· отъ помановенъıихъ чиститєль причьтано бъıсть· ꙗко же и бъıше вьсѣхъ ѥсть· ѥгоже мъı пакъı того же написана поужьно не съказахомъ·

рл҃є·[1] начьнаѥтьсѧ посъланиѥ афрikийскаго събора· къ келестиноу римьскаго града папежю·

Вл҃дцѣ възлюблєноуоумоу и чьстьноуоумоу братоу келестиноу· аврилии· галатинъ· аньтонии· тоутосерьоуздѣи· тереньти· фрътоунатъ· мартинъ· енъварии· оупътатъ· келестики· донатъ· деаси· викеньти·[2] фрътоунатианъ· и прочии въ всемь съборѣ· калхидоньскѣмь· обрѣтъшенсѧ молѧхомъсѧ· да ꙗко же твоꙗ ст҃ость· о пришьствии апиарна· радовавъшемъсѧ[3] вамъ[4] ꙗвихомъ· писанию посъланоу· прозвитеромъ нашимъ львомь· тако же и мъı отълоучениѥ ѥго· соущеѥ писаниѥ· съ радостию посълахомъ· вѣ бо ꙗвѣ и ваше и наше[5] оусьрдиѥ тврьже· и ни въпросьно мьнѧашесѧ[6] о оуслъıшанѣмь· ѥже ꙗко оуслъıшано· прѣже повѣдано·

1) *У проп. все правило 135;* рл҃є *проп. П.* 2) донатъ. деаси. викеньти *проп. П.* 3) радовавшимсѧ *П.* 4) въ *С.* 5) нашемѹ *С.* 6) смѧшесѧ *С.*

Τῷ παρόντι συμβόλῳ τῆς πίστεως, καὶ τὰ ἴσα τῶν ὅρων τῆς αὐτῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἐκ τῶν μνημονευθέντων ἱερέων προσεζεύχθησαν, ὡς ἀνωτέρω ἐν πᾶσιν περιέχονται· ἅπερ ἡμεῖς ἐνταῦθα πάλιν τὰ αὐτὰ γραφῆναι ἀναγκαῖον οὐχ ἡγησάμεθα. л. 170 а.

[ρλϛ′][1] Ἄρχεται ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἐν Ἀφρικῇ συνόδου πρὸς Κελεστῖνον τὸν πάπαν, τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἐπίσκοπον.

Δεσπότῃ ἀγαπητῷ καὶ τιμιωτάτῳ ἀδελφῷ Κελεστίνῳ Αὐρήλιος, Παλατῖνος, Ἀντώνιος,[2] Τουτοσσερβουσδεΐ,[3] Τερέντιος, Φουρτουνᾶτος,[4] Μαρτῖνος, Ἰαννουάριος, Ὀπτάτος, Κελτίκιος, Δονάτος, Θεάσιος, Βικέντιος,[5] (л. 180а) Φουρτουνατιανός,[6] καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ συνόδῳ τῆς Καρχηδόνος εὑρεθέντες.

Ηὐχόμεθα, ἵνα ὃν τρόπον ἡ σὴ ἁγιωσύνη περὶ τῆς παρουσίας τοῦ Ἀπιαρίου χαρέντας ὑμᾶς ἐδηλώσαμεν,[7] γραμμάτων πεμφθέντων διὰ τοῦ συμπρεσβυτέρου ἡμῶν Λέοντος, οὕτως καὶ ἡμεῖς ὁμοίως περὶ τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ αὐτοῦ τὰ παρόντα γράμματα μετὰ χαρᾶς ἀπεστείλαμεν· ἦν γὰρ δηλαδὴ καὶ ἡ ἡμετέρα καὶ ἡ ὑμετέρα προθυμία ἀσφαλεστέρα, καὶ οὐδὲ πευστικὴ[8] ἐδόκει ἡ περὶ τοῦ ἀκμὴν ἀκουστέου, ἥσπερ[9] ὡς περὶ ἀκουσθέντος προηγησαμένη.

1) ρλϛ′ cod. in m. рукой XIII в.; ρλη′ P_1; нумерацію проп. P; все правило проп. V. 2) Ἀντωνῖνος P. 3) Τοῦτος Σερβουσδεΐ P (и P_1 первонач.). 4) Φορτουνᾶτος P_1P. 5) Βιγκέντιος P_1. 6) Φορτουνατιανὸς P_1. 7) ἐδήλωσεν P_1P. 8) σπευτικὴ PP_1. 9) ἧπερ PP_1.

пришьдъшю оубо къ намъ братоу епспоу нашемоу· фавъстиноу· съкоупихомъ съньмище· л. 170 b. | и вѣровахомъ[1] того ради ѥмоу съ онѣми поущеноу·[2] да ꙗко же того тѣмь тъщаниѥмь· прозвутерьствоу дастьсѧ· тако и нынѣ възможеть того троудъмь· отъ африкинъ· въложенъıимъ въ толика прѣгрѣшениꙗ очиститисѧ[3] ѥгоже толика и тако превелиꙗ зъла· множьство прииде на нашь съборъ· обрѣте ꙗко помѣнѥна матронию· паче неже соудъ и тъщаниѥ· ꙗко отъмыщениꙗ· паче нежели разоумьнѣи правьдѣ прѣдолѣша·[4] пьрвоѥ оубо противисѧ зѣло вьсемоу съвороу разлнчьноу·[5] тѣмь твоѥи чистотѣ· молимъсѧ да писати и самъ ѥще съподобиши· къ тѣхъ странъ чистителѥмъ· сирѣчь къ антиѡхийскѣи цьркъви· и къ александрьсцѣи· и къ костѧнтинѧ града· и инѣмъ же аще прѣставить твоѥю стостию да отътоудѣ къ намъ иже въ никеи отъ стхъ оць заповѣдании приидоуть канони· тебѣ издрѧдьно благодательство·[6] тѣмь вьсѣмъ

παραγενομένου τοίνυν πρὸς ἡμᾶς τοῦ[1] ἀδελφοῦ καὶ συνεπισκόπου ἡμῶν Φαυστίνου, συνήξαμεν συνέδριον[2] καὶ ἐπιστεύσαμεν διὰ τοῦτο αὐτὸν μετ' ἐκείνου πεμφθέντα, ἵνα, ὥσπερ ὁ τούτου[3] τῇ αὐτῇ[4] σπουδῇ τῷ πρεσβυτερίῳ ἀποδοθῇ, οὕτως καὶ νῦν δυνηθῇ τῷ αὐτοῦ κόπῳ ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν ἐν Θαβρακηναῖς[5] ὑποβληθέντων τοσούτων ἐγκλημάτων καθαρθῆναι· οὗτινος τὰ τοσαῦτα καὶ οὕτως παμμεγέθη ἀτοπήματα ἡ πληθὺς καταδραμοῦσα τῆς ἡμετέρας συνόδου εὗρεν, ὅτι καὶ τοῦ μνημονευθέντος τὴν ματρωνίαν[6] μᾶλλον ἤπερ κρίσιν, καὶ τὴν ὡς ἐκδίκου σπουδὴν μᾶλλον ἤπερ διαγνώστου δικαιοσύνην ὑπερενίκησαν·[7] πρῶτον μὲν γὰρ ἀντέστη μεγάλως πάσῃ (л. 180[b]) τῇ συνόδῳ διαφόρως·[8] δι' ὃ[9] καὶ τὴν σὴν σεβασμιότητα δυσωποῦμεν, ἵνα γράψαι καὶ αὐτὸς ἔτι μὴν καταξιώσῃς πρὸς τοὺς ἐκείνων τῶν μερῶν ἱερεῖς, τουτέστιν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἀλεξανδρέων καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἄλλοις δέ, ἐὰν παραστῇ τῇ σῇ ἁγιωσύνῃ, ὅπως ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς οἱ ἐν Νικαίᾳ παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων ὁρισθέντες ἔλθωσιν κανόνες, σοῦ κατ' ἐξαίρετον τὴν εὐεργεσίαν ταύταις[10] πάσαις

---

1) вѣровахо *П.* 2) поущеноу *П.* 3) очиститьсѧ *С.* 4) прѣдѣлѣша *С.* 5) разлѹчень *С.* 6) благодательства *С.*

1) ἁγιωτάτου вставл. PP_1. 2) σύνοδον PP_1. 3) οὗτος P (вм. ὁ τούτου). 4) αὐτοῦ PP_1. 5) ἔνθα βραχηναῖς P_1. 6) πατρωνίαν PP_1. 7) ὑπερενίκησε P. 8) διαφόρους PP_1; все что въ cod. P слѣдуетъ далѣе до стр. 445 32 включит., то есть окончаніе посланія къ папѣ Вонифатію, стоящаго въ P_1 какъ правило 134. 9) δι' ὧ P_1; διὸ P. 10) ταύτην PP_1.

западьнꙑимъ цр҃квамъ б҃жиѥю помощию съвъводѧщию· къто бо невѣроуеть равьнꙑимъ[2] истиньнꙑимъ бꙑти· въ грьцѣхъ· никеискаago съвъкоупивъшаагосѧ[3] събора· ꙗже отъ тако различьнꙑихъ мѣстъ· и нарочитꙑихъ грьчьскꙑихъ цр҃квъ· принесенаꙗ и съказанаꙗ· коупьно разоумѣваютъ· ѥже донъдеже боудеть· въ прѣже реченꙑихъ съборьнꙑихъ книгахъ· намъ принесеноѥ о изъбьранꙑихъ еп҃пѣхъ· къ чистителѥви римьскꙑꙗ цр҃кве· и о винахъ клирикъ· дължьнꙑихъ съконьцавати· отъ своихъ епархииськꙑихъ еп҃пъ намъ исповѣдаѥмꙑихъ· и[4] съхраньшемъ[5] до оутвьржениꙗ· и ваше блаженьство хотѧщю б҃оу· на то намъ[6] помощи надѣѥмъсѧ·[7] прочаꙗ же въ нашемь съборѣ сътворенаꙗ· понеже прѣже реченаꙗ братиꙗ наша· фавъстинъ еп҃пъ· филипъ и асела· прозвитера съ собою приносита· аще съподобить разоумьно сътворѧть вашеи ст҃ости·

Въсписаниѥ г҃ь съхранить тѧ на множаиша лѣта· прѣблаженꙑи брате·

въсписаша тако же· алупи· авъгоустинъ· писидии· маринъ· и прочии епископи·

τοῖς δυτικαῖς ἐκκλησίαις[1] τῇ τοῦ κυρίου βοηθείᾳ συνεισάγοντος. τίς γὰρ ἀμφιβαλεῖ[2] τὰ ἴσα ἀληθέστατα εἶναι ἐν Γραικοῖς τῆς ἐν Νικαίᾳ συναθροισθείσης συνόδου, ἅτινα ἀπὸ τῶν[3] οὕτως διαφόρων τόπων καὶ ἐπισήμων Γραικῶν ἐκκλησιῶν προσενεχθέντα καὶ συγκριθέντα ὁμονοοῦσιν; ὅπερ ἕως οὗ γένηται, τὰ ἐν τῷ προλεχθέντι κομμονιτωρίῳ ἡμῖν προσενεχθέντα περὶ τῶν πρὸς τὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἱερέα ἐκκλήτων τῶν ἐπισκόπων καὶ περὶ τῶν αἰτιῶν τῶν κληρικῶν τῶν ὀφειλουσῶν περατοῦσθαι παρὰ τοῖς τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐπαρχιῶν ἐπισκόποις ἡμᾶς[4] ὁμολογοῦμεν καὶ φυλάξαντας[5] ἕως τῆς ἐπικυρώσεως, καὶ τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, θέλοντος τοῦ θεοῦ, πρὸς τοῦτο ἡμῖν βοηθήσουσαν (л. 181ª) θαῤῥοῦμεν. τὰ δὲ λοιπὰ τῶν[6] ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συνόδῳ πραχθέντα καὶ βεβαιωθέντα, ἐπειδὴ οἱ προλεχθέντες ἀδελφοὶ ἡμῶν Φαυστῖνος ὁ συνεπίσκοπος, Φίλιππος καὶ Ἄσελλος[7] οἱ πρεσβύτεροι μεθ' ἑαυτῶν ἐπιφέρονται, ἐὰν καταξιώσητε, γνωστὰ ποιήσωσιν[8] τῇ ὑμετέρᾳ ἁγιωσύνῃ. л. 171 а.

Ἡ ὑπογραφή·[9] Ὁ κύριος[10] φυλάξει σε ἡμῖν ἐπὶ πλείστους χρόνους, μακαριώτατε ἀδελφέ.

Ὑπέγραψαν ὁμοίως Ἀλύπιος, Αὐγουστῖνος, Ποσσίδιος, Μαρῖνος καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι.

---

1) и *вставл. П.* 2) съвъкоупившаго *П.* 3) и *проп. П.* 4) съхраншимъ *П.* 5) томъ *С* (*вм.* то намъ). 6) надѣемсѧ *вставл. С.*

1) ἐκκλησίας P_1. 2) ἀμφιβάλλει PP_1. 3) τῶν проп. PP_1. 4) ἡμεῖς P_1. 5) φυλάξοντας PP_1. 6) τὰ PP_1. 7) Ἄσελλος cod. 8) ποιήσουσιν P_1. 9) καὶ ὑπέγραψαν P_1 (вм. Ἡ ὑπογραφή). 10) ἡμῶν вставл. PP_1.

рлг҃· [1] Начинаѥтьсѧ къ африканьскоуоумоу съборoу· [2] въсписание кѵ́рила александрьскаего· еп҃па· въ немьже область на никеньскааго събора отъ [3] грьчьскааго прѣ-(л. 171 b.)ложена быша· инокентиомь прозвитеромь посъла· Ꙗко же посъланиꙗ по съборѣ [4] въ никеньскѣѥмь· въспомѧновеныимь прозвитеромь инокентиѥмь· и маркеломь подьꙗкономь· калхидоньскꙑꙗ црк҃ве пр҃стоуоумоу вонифатию еп҃поу [5] римьскꙑꙗ црк҃ве· прѣжде шести каландъ декѧмбрѧ· [6] посъланъ быша·

Гл҃ѣ чьстьнꙑимь· братии еп҃ъмь· и вьсемоу иже въ калхидонѣ съвъкоупившоуоумоусѧ ст҃оуоумоу съборoу· кѵ́рилъ цѣлоуꙗ о г҃и вашю [7] любъвь·

Написаниꙗ отъ вашеꙗ чьстиꙗ многоу имоущие слоужьбоу· съ всею радостию чадомь нашимь инокентиѥмь прозвитеромь приꙗхъ· симъ же отъ насъ оупъваномъ бывъшемъ ꙗко отъ нашеꙗ црк҃ве оучителꙗ истиньна равьнаꙗ никѣньскꙑꙗ [8] митрополиꙗ· вифиниꙗ· областьнааго събора

[ρλζʹ.] [1] Ἄρχεται τὰ πρὸς τὴν ἐν Ἀφρικῇ σύνοδον ἀντίγραφα Κυρίλλου τοῦ τῆς Ἀλεξανδρέων ἐπισκόπου, ἐν οἷς τὰ αὐθεντικὰ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου ἀπὸ Γραικοῦ μεταβληθέντα διὰ Ἰννοκεντίου πρεσβυτέρου ἀπέστειλεν· αἵτινες ἐπιστολαὶ μετὰ τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου διὰ τοῦ μνημονευθέντος Ἰννοκεντίου πρεσβυτέρου καὶ Μαρκέλλου ὑποδιακόνου τῆς ἐν Καρχηδόνι ἐκκλησίας τῷ ἁγιωτάτῳ Βονιφατίῳ, ἐπισκόπῳ τῆς Ῥωμαίων [2] ἐκκλησίας, τῇ πρὸ ϛʹ καλανδῶν δεκεμβρίων ἀπεστάλησαν.

Κυρίοις τιμιωτάτοις καὶ ἁγιωτάτοις ἀδελφοῖς καὶ συνεπισκόποις, Αὐρηλίῳ, Βαλεντίνῳ καὶ πάσῃ τῇ ἐν Καρχηδόνι συναθροισθείσῃ ἁγιωτάτῃ συνόδῳ Κύριλλος ἀσπαζόμενος ἐν κυρίῳ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην.

Τὰ γραφέντα παρὰ τῆς ὑμετέρας τιμιότητος (л. 181[b]) πολλὴν ἔχοντα θρησκείαν μετὰ πάσης χαρᾶς διὰ τοῦ τέκνου ἡμῶν Ἰννοκεντίου τοῦ πρεσβυτέρου ἐδεξάμην. τούτων δὲ παρ' ἡμῶν [3] ἐλπισθέντων, ὥστε ἐκ τοῦ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας σκρινίου τὰ ἀληθέστατα ἴσα τῆς ἐν τῇ Νικαέων μητροπόλει τῆς Βιθυνίας αὐθεντικῆς συνόδου,

1) *У проп. все это посланіе.* 2) совѹ *С.* 3) о *С.* 4) съборѣхи *П.* 5) епископоу *П.* 6) декабрѧ *П.* 7) нашю *С.* 8) никѣискꙑѧ *С.*

1) эту цыфру cod. дописано рукой XIII в.; P (и въ P_1 должна бы быть) ρλεʹ; V проп. все правило. 2) Ῥωμαϊκῆς PP_1. 3) ὑμῶν P_1.

отъ ст҃хъ оц҃ь ꙁаповѣданоѥ иꙁвѣщеноѥ· подъ исповѣданиѥмь· нашеꙗ вѣрꙑ вашеꙗ любъвию намъ посълати·ноужьно повѣдахъ гд҃ьѥ чьстьнаꙗ братиѥ· цѣлованию прѣдъидоущю· тѣмь же чадъмь нашимь инокентиѥмь проꙁвитеромь· | вѣрьнаꙗ равьнаꙗ областьнааго събора· въ никѣнскѣи митрополии· вифиниꙗ· имоущаꙗ вашеи посълати любъвиѥже и въ цр҃квьнѣмь съкаꙁании· ищюще обрѧщете· о пасцѣ же ꙗко же написасте· въꙁвѣстимъ вамъ [1] прѣжде семи на десѧте каландъ маиꙗ· съвьршивъшемъ ны въ въходѧщии индиктъ·

Въсписаниѥ г҃ь б҃ъ нашь ст҃ыи вашь съборъ съхранить· ꙗко же молимъсѧ чьстьнаꙗ братиѥ·

р҃лꙁ· [2] начинаѥтьсѧ посъланиѥ· атика еп҃па [3] костѧнтинѧ града къ нимъ·

Гд҃нома чьстьнꙑима и [4] прѣблаженꙑма братома и [5] еп҃пома аврилию· валентиноу· и прочимъ иже въ африкиискѣѥмь съшьдъшемъсѧ [6] съборѣ· акътикъ [7] еп҃пъ· [8]

чадъмь нашимь маркелъмь вина· отъ епархиискꙑихъ [9]

1) намъ *С.* 2) *У проп. все правило 137.* 3) епискѫпа *П.* 4) и *проп. П.* 5) и *проп. С.* 6) съше҇шимсѧ *П.* 7) атикъ *П.* 8) еп҃ꙋ *С.* 9) епархїискꙑискый *С.*

τὰ παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων ὁρισθέντα καὶ βεβαιωθέντα, ὑποκάτω τῆς ὁμολογίας τῆς ἡμετέρας πίστεως τῇ ὑμετέρᾳ ἀγάπῃ ἡμᾶς ἀποστεῖλαι ἀναγκαῖον ἡγησάμην, κύριοι τιμιώτατοι ἀδελφοί, ἀσπασμοῦ προηγουμένου διὰ τοῦ αὐτοῦ τέκνου ἡμῶν Ἰννοκεντίου τοῦ πρεσβυτέρου τὰ πιστότατα ἴσα, τὰ τῆς αὐθεντικῆς συνόδου τῆς ἐν τῇ [1] Νικαέων πόλει [2] τῆς Βιθυνίας ἐχόμενα, τῇ ὑμετέρᾳ ἀποστεῖλαι ἀγάπῃ· ὅπερ καὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ ζητοῦντες εὑρήσετε. [3] περὶ δὲ τοῦ πάσχα, ὡς ἐγράψατε, ἀγγέλλομεν ὑμῖν τῇ πρὸ ιζ′ καλανδῶν μαΐων ἡμᾶς ἐπιτελέσοντας τῇ ὑπεισερχομένῃ [4] ἰνδικτιῶνι.

л. 172 a.

Ἡ ὑπογραφή· Ὁ θεὸς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν τὴν ἁγίαν ὑμῶν σύνοδον φυλάξει, ὅπερ εὐχόμεθα, τιμιώτατοι ἀδελφοί.

[ρλη′.] [5] Ἄρχεται ἡ ἐπιστολὴ Ἀττικοῦ τοῦ ἐπισκόπου Κωνστατινουπόλεως πρὸς τοὺς αὐτούς.

Τοῖς κυρίοις τιμιωτάτοις καὶ μακαριωτάτοις ἀδελφοῖς καὶ συνεπισκόποις Αὐρηλίῳ, Βαλεντίνῳ καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν τῇ (л. 182а) Ἀφρικῇ συνελθοῦσιν [6] συνόδῳ Ἀττικὸς ἐπίσκοπος.

Διὰ τοῦ τέκνου ἡμῶν Μαρκέλλου, [7] αἱ [8] αἰτίαι παρὰ τοῖς τῶν ἐπαρχιῶν

1) τῇ проп. P_1. 2) πόλεως cod. 3) εὑρήσηται cod. 4) ἐπεισερχομένῃ P_1. 5) эту цыфру cod. допис. рукой XIII в.; P (и въ P_1 должна бы быть) ρλς′; V проп. все правило. 6) συνελθούσῃ P_1. 7) дальше (стр. 447 29—450 29) въ cod. P слѣдуетъ то, что въ P_1 составляетъ средину посланія къ папѣ Вонифатію, стоящаго какъ правило 134. 8) τῶν κληρικῶν вставл. P.

еп҃ъ да съвьршаѥтьсѧ· абиѥ прѣжеваривъшеѥ[1] лѣто· писаниѥмь нашимь ѥще посълано· томоу же ꙁосимоу еп҃оу[2] чьстьнꙑꙗ памѧти· потъщахомъсѧ ꙗвити· да сиꙗ развѣ нѣкоѥго роуганиꙗ ѥго· на мало съхранимъ донъдеже възисканиѥ боудеть· ꙁаповѣди никенскаго събора· и нꙑнꙗ же отъ твоѥꙗ просимъ милости[4] да ꙗко же сиꙗ въ никѣи· л. 172 b. отъ оць | сътворена бꙑша и ꙁаповѣдана· тако и оу насъ съхранити сътворши ꙗ и сьде въ насъ соущаꙗ на съборьнꙑихъ кънигахъ· обнажити сътворши· сирѣчь аще на еп҃а възглаголють· и съшьдъшесѧ еп҃и того епархиа соудѧть·[5] и отъ чиноу отълоучать[6] и ѥгда ключитьсѧ повѣдати· и къ блаженоуоумоу еп҃оу[7] римьскꙑꙗ цр҃кве[8] прибѣгнеть· аще съвѣсть ѥго оуслꙑшати· и правьдьна непьщевати ꙗко обновити соудъ· написати съподобить· къ ближьнии епархии· соущиимъ еп҃омъ· да прилѣжьно вьсѧ възищють· и по вѣрѣ истинꙑ съконьчають· аще молѧисѧ· виноу свою съвꙑше оуслꙑшано бꙑти· своѥю мольбою подвигнеть римьскаго еп҃а·[9] да отъ своѥго ребра попа посълѥть

1) прѣжеваривше *С.* 2) епископоу *П.* 3) на *проп. С.* 4) милости просимъ *П.* 5) сѫть *П.* 6) Ѿлѫчаѥть *П.* 7) епископꙋ *П.* 8) цр҃кви *П.* 9) епископа *П.*

αὐτῶν ἐπισκόποις περατοῦνται, ἤδη ἐν τῷ προλαβόντι ἐνιαυτῷ γράμμασιν ἔτι μὴν καὶ[1] ἡμετέροις πεμφθεῖσιν τῷ αὐτῷ τῆς προσκυνητῆς μνήμης Ζωσίμῳ τῷ ἐπισκόπῳ ἐσπουδάσαμεν ἐμφανίσαι, ἵνα ταῦτα χωρίς τινος ὕβρεως αὐτοῦ πρὸς ὀλίγον φυλάξωμεν, ἕως οὗ ζήτησις γένηται τῶν ὅρων τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου. Καὶ νῦν δὲ ἀπὸ τῆς σῆς αἰτούμεθα ἁγιωσύνης, ἵνα, ὃν τρόπον ταῦτα ἐν Νικαίᾳ ἀπὸ τῶν πατέρων ἐπράχθησαν καὶ ὡρίσθησαν, οὕτως αὐτὰ παρ' ἡμῶν φυλαχθῆναι ποιήσῃς καὶ αὐτόθι παρ' ἡμῖν[2] τὰ ἐν τῷ αὐτῷ κείμενα κομμονητωρίῳ γυμνασθῆναι ποιήσῃς· τουτέστιν, ἐὰν ἐπίσκοπος κατηγορηθῇ καὶ οἱ συνελθόντες ἐπίσκοποι τῆς αὐτοῦ[3] ἐπαρχίας κρίνωσιν καὶ ἐκ τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ καθέλωσιν αὐτόν, ὅταν δόξῃ ἐκκαλεῖσθαι καὶ πρὸς τὸν μακαριώτατον τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον καταφύγῃ, ἐὰν συνίδῃ αὐτὸν ἀκουσθῆναι καὶ δίκαιον λογίσηται, ὥστε ἀνανεωθῆναι τὴν κρίσιν, γράψαι καταξιώσῃ τοῖς ἐν τῇ ὁμόρῳ καὶ ἐγγιζούσῃ ἐπαρχίᾳ καθεστῶσιν ἐπισκόποις, ἵνα αὐτοὶ ἐπιμελῶς πάντα ἀναζητήσωσιν καὶ κατὰ τὴν πίστιν τῆς ἀληθείας περατώσωσιν. ἐὰν δὲ καὶ ὁ παρακαλῶν τὴν αἰτίαν αὐτοῦ ἄνωθεν ἀκουσθῆναι ἰδίᾳ ἱκεσίᾳ κινήσῃ (л. 182^b) τὸν Ῥωμαϊκὸν ἐπίσκοπον, ἵνα ἐκ τοῦ ἰδικοῦ[4] πλευροῦ αὐτοῦ[5] πρεσβύτερον ἀποστείλῃ,

1) καὶ проп. PP_1. 2) ὑμῖν PP_1. 3) ἑαυτοῦ P. 4) ἰδικοῦ P_1. 5) αὐτοῦ πλευροῦ PP_1.

въ область· то[1] боудеть еп҃поу[2] чьто помꙑслити или чьто соудити· и аще причьтеть поустити подобьнꙑꙗ· съ еп҃ꙑ пришьдъшемъ[3] соудити имоущемъ[4] область юго· отъюдѣ же поущени бꙑша· боудеть въ соудьбѣ юго аще вѣроуюеть· довълееть еп҃омъ· на съконьчаниюе вещи· сътворить юже прѣмоудрꙑимь юго съвѣсть съвѣтъмь· тако же о попѣхъ и о диа|конѣхъ· аще которꙑи еп҃ъ[5] гнѣвьливъ· югоже не подобаюеть бꙑти· скоро или стръпътивьно подвигнеться на попа или на диакона своюго· и въсхощеть[6] то[7] отъ своюꙗ изгънати цр҃кве· промꙑсльнѣи юсть· да не без вины осоудиться· ꙗко не подобаюеть ю[8] молящюсѧ юмоу послоушаниꙗ отъврѣщисѧ·[9] и тъ же еп҃ъ иже правьдьно или неправьдьно изгънавꙑи· безълобьно приметь о вещи испꙑтати· да или разориться или исправиться разоумъ юго· си ꙗвѣ ꙗко до пришьствиꙗ истиньнꙑихъ вещи·[10] никеискааго събора· въ сътворениꙗ въложенꙑ бꙑша· ꙗже аще тѣмь образъмь на тѣхъ сътворенꙑихъ кънигахъ· имоуть намъ ꙗвльшюоумоу посъланꙑꙗ ради братиꙗ

ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦτο ἔσται τοῦ ἐπισκόπου, τί βουληθῇ καὶ τί κρίνῃ· καὶ ἐὰν ψηφίσηται πεμφθῆναι[1] τοὺς ὀφείλοντας μετὰ τῶν ἐπισκόπων παρόντας κρῖναι, ἔχοντας τὴν αὐθεντίαν αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἀπεστάλησαν, ἔσται ἐν τῇ κρίσει αὐτοῦ· ἐὰν δὲ καὶ πιστεύσῃ ἀρκεῖν τοὺς ἐπισκόπους πρὸς τὸ περατῶσαι τὰ τοῦ πράγματος, ποιήσῃ[2] ὅπερ τῷ σοφωτάτῳ αὐτοῦ συνίδῃ[3] βουλεύματι. Ὁμοίως περὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, ἐάν τις ἐπίσκοπος ὀργίλος, ὅπερ εἶναι οὐκ ὀφείλει, ταχέως[4] ἢ τραχέως[5] κινηθῇ κατὰ πρεσβυτέρου ἢ διακόνου ἰδίου καὶ θελήσῃ τοῦτον ἐκ τῆς ἰδίας ἐξορίσαι ἐκκλησίας,[6] προνοητέον ἐστίν, ἵνα μὴ ἀναιτίως καταδικασθῇ ἢ ἀπολέσῃ τὴν κοινωνίαν. ἐχέτω ὁ ἐκβληθεὶς τὴν[7] ἐξουσίαν προσελθεῖν τοῖς ὁμοροῦσιν, καὶ ἡ αἰτία αὐτοῦ ἀκουσθῇ καὶ ἐπιμελέστερον ζητηθῇ, ὅτι οὐκ ὀφείλει παρακαλοῦντι αὐτῷ ἡ ἀκρόασις ἀρνηθῆναι· κἀκεῖνος δὲ ὁ ἐπίσκοπος, ὁ ἢ δικαίως ἢ ἀδίκως ἐκβαλών, ἀνεξικάκως καταδέξηται τὰ τοῦ πράγματος ἐξετασθῆναι, ἵνα ἢ κυρωθῇ ἢ διορθωθῇ ἡ γνώμη αὐτοῦ. ταῦτα δηλονότι ἕως τῆς παρουσίας τῶν ἀληθεστάτων ἐξέμπλων τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου τοῖς (л. 183ª) πεπραγμένοις ἐνεβλήθησαν· ἅτινα, ἐὰν ἐκεῖνον[8] τρόπον ἐν αὐτῷ τῷ κομμονητωρίῳ περιέχονται,[9] τῷ ἡμῖν διὰ τῶν ἀποσταλέντων ἀδελφῶν

л. 173 а.

1) томꙋ *C.* 2) епископоу *П.* 3) пришѣшимъ *П.* 4) имꙋщимъ *П.* 5) епископъ *П.* 6) въсхоще *C.* 7) то *проп. C.* 8) *cod. надъ* ю *ставитъ* +-; ю *проп. П.* 9) ѿврѣщи *C.* 10) вещїи *П.*

1) πεμφθῆναι проп. PP_1. 2) ποιήσει P_1. 3) συνείδῃ P_1; συνείδει P. 4) ταχέος cod. 5) τραχέος cod. 6) ἐξορίσαι ἐκ τῆς ἰδίας ἐκκλησίας P. 7) τὴν проп. PP_1. 8) ἐκεῖ ὃν PP_1 (вм. ἐκεῖνον). 9) περιέχωνται P.

отъ ап҃льскааго сѣдалища и никако же отъ насъ тѣмь же чинъмь въ италию· хранѩще и мꙑ таковъıхъ не жьдати хощемъ· или не търпѣти можемъ· нъ вѣроуѥмъ· ꙗко помагающи[1] млⷭ҇ти г҃а б҃а нашего· твоѥи ст҃ости застоупающи римьскꙑꙗ цр҃кве· оуже прочеѥ не търпимъ гърдости тоꙗ· съхранѧть же сѧ о насъ ꙗже и гл҃ющемъ намъ подобають съхранити братьнею л. 173 b. любъ|вию· ꙗже по твоѥи прѣмоудрости и правьдѣ юже ти вꙑшьнии дарова· и самъ ѥще съвидиши· аще подобаѥть съхранити полоучено· нъ ꙗко же имоуть канони[2] въ никѣискѣѥмь съборѣ· мꙑ бо въ множаиша бесѣдовавъша кънигꙑ· ꙗко же въ прѣже реченъıхъ кънигахъ тамо[3] посълани[4] бꙑша· обаче понеже отъселѣ ни въ чьто же кънигъ грьчьскъıхъ· сихъ обрѣсти не възмогохомъ·[5] отъ въсточьнъıхъ цр҃квъ· идеже гл҃ютьсѧ та[6] же причьтениꙗ· мощи областьнꙑꙗ обрѣсти еще намъ принести паче[7] любимъ· роуганиѥ приносѧ· акꙑ чьсти римьскꙑꙗ цр҃кве

ἐκ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας ἐμφανισθέντι, καὶ παρ' ὑμῖν τῇ αὐτῇ τάξει ἐν Ἰταλίᾳ φυλάττοντα,[1] οὐδαμῶς καὶ ἡμεῖς τῶν τοιούτων μὴ[2] μεμνῆσθαι βουλόμεθα,[3] ἢ οὐχ ὑποφέρειν ἐπειγόμεθα, ἀλλὰ πιστεύομεν, ὅτι βοηθοῦντος τοῦ ἐλέους κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, τῆς σῆς ἁγιωσύνης προεστώσης τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, οὐκέτι λοιπὸν ὑπομένομεν τὸν τῦφον[4] τοῦτον· φυλαχθῶσιν δὲ περὶ ἡμᾶς, ἅτινα καὶ μὴ λαλούντων ἡμῶν ὀφείλουσι φυλαχθῆναι ἀδελφικῇ ἀγάπῃ, ἅπερ κατὰ τὴν σοφίαν καὶ δικαιοσύνην, ἥν σοι ὁ ὕψιστος ἐδωρήσατο, καὶ αὐτὸς ἔτι μὴν συνορᾷς ὀφείλειν φυλαχθῆναι, ἐὰν τυχὸν ἀλλοίως ἔχουσιν[5] οἱ κανόνες τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου. ἡμεῖς γὰρ πλείστοις ἐντυχόντες βιβλίοις οὐδαμοῦ ἀνέγνωμεν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον ἐν Ῥωμαϊκοῖς βιβλίοις, ὃν τρόπον ἐν τῷ προλεχθέντι κομμονητωρίῳ αὐτόθεν ἀπεστάλησαν· ὅμως,[6] ἐπειδὴ ἐνταῦθα εἰς οὐδὲ ἓν[7] βιβλίον Γραικὸν[8] ταῦτα εὑρεῖν ἠδυνήθημεν, ἐκ τῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν, ἔνθα λέγονται τὰ αὐτὰ ψηφίσματα δύνασθαι τὰ αὐθεντικὰ ἔτι μὴν εὑρεθῆναι, ἡμῖν προσενεχθῆναι (л. 183b) μᾶλλον ποθοῦμεν.[9] ὕβρεις ἐπιφέρων, ὡσανεὶ τὰ πριμιλέγια τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας

---

1) помогающа *П.* 2) канонїи *П.* 3) тако *С.* 4) послани *С*; посланыи *П.* 5) възмогохъ *С.* 6) тако *С.* 7) печа *С.*

1) φυλάττωνται PP_1. 2) μὴ проп. P_1. 3) βουλώμεθα cod. 4) τύφον cod. 5) ἔχωσιν PP_1. 6) P_1 переправл. изъ ὁμοίως. 7) οὐδὲν P (вм. οὐδὲ ἓν). 8) γραικῶν cod. 9) далѣе (стр. 450 29—455 12) въ cod. P слѣдуетъ вторая половина посланія къ папѣ Келестину, стоящаго въ P_1 какъ правило 138.

осоуждаꙗ и хотѧ юго паче насъ· на обыщениѥ приѧти· юмоуже твоꙗ ст҃ость вѣровавъши[1] повѣдати· юго же показати не може· обыщениюмь отъдасть·[2] обаче мьнѥ того[3] бысть· и юже юще почитаниюмь сътворены-ихъ· лоуче разоумѣвати тридьневьнааго оубо[4] сꙋда· тъщаниюмь подвигъшеса· вънегда разлнчьныихъ въ то[5] же въложеныихъ· съкроушеныихъ[6] искахомъ· б҃ъ правьдынъ[7] соудии· крѣпъкъ и дълготьрпѣливъ притъча же еп҃па нашего фавъстина· и прѣвратодѣнства | того же апиариа· имиже беззаконьныꙗ своꙗ стоудъ покрыти крѣплѧашеса великою бързостию отълоучи ꙗвѣ стыдъкоуоумоу[8] и смрадьноуоумоу[9] ожиданию· оупражниюноу соущю· и бестоудьноу отъвьржениꙗ· имьже толикыихъ сластии скверноу· и хотѧаше погроузити б҃оу бо нашемоу съвѣсть юго оутѣснивъшю и ꙗже на ср҃дци юго таинаꙗ· ꙗко въ тимѣнии прегрѣшени·[10] осоужденаꙗ вьсѣмъ оубо чл҃вкомъ обличивъшю· вънезапоу на исповѣданиѥ вьсѣхъ въложеныихъ юмоу прѣгрѣшении· лоукавы[11] отъметьникъ· растьрже[12] и едъва нѣкъгда· о[13] вьсѣхъ

διεκδικῶν καὶ θέλων αὐτὸν παρ' ἡμῶν εἰς κοινωνίαν δεχθῆναι, ὃν ἡ σὴ ἁγιωσύνη πιστεύσασα ἐκκαλεῖσθαι, ὅπερ ἀποδεῖξαι οὐκ ἠδυνήθη, τῇ κοινωνίᾳ ἀποδέδωκεν. ὅμως ἧττον αὐτῷ τοῦτο ἐξεγένετο, ὅπερ ἔτι μὴν τῇ ἀναγνώσει τῶν πεπραγμένων κρειττόνως γνοίης. τριημέρου μέντοι δίκης ἐπιμόχθου κινηθείσης, ἐν ὅσῳ τὰ διάφορα τῷ αὐτῷ ὑποβληθέντα[1] συντριβόμενα[2] ἐζητοῦμεν, ὁ θεός, ὁ δίκαιος κριτής, ὁ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, τάς τε παρολκὰς τοῦ συνεπισκόπου ἡμῶν Φαυστίνου καὶ τὰς τρεψεργίας[3] τοῦ αὐτοῦ Ἀπιαρίου, αἷς (л. 174 a.) τὰς ἀθεμίτους αὐτοῦ αἰσχρότητας συγκαλύψαι ἐπερείδετο,[4] μεγάλῃ συντομίᾳ ἔτεμεν, τῆς σιχαντῆς[5] δηλαδὴ καὶ δυσωδεστέρας ἐπιμονῆς καταργηθείσης καὶ τῆς ἀναισχυντίας τῆς ἀρνήσεως, δι' ἧς τῶν τοσούτων ἡδονῶν τὸν βόρβορον ἐβούλετο καταβυθίσαι· τοῦ γὰρ θεοῦ ἡμῶν τὴν συνείδησιν αὐτοῦ στενοχωρήσαντος καὶ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ κρυπτά, τὰ[6] ὡς ἐν ἰλύϊ τῶν ἐγκλημάτων ἤδη καταδεδικασμένα, πᾶσιν ἔτι μὴν τοῖς ἀνθρώποις δημοσιεύσαντος, αἰφνηδίως εἰς ὁμολογίαν πάντων τῶν ὑποβληθέντων αὐτῷ[7] ἐγκλημάτων ὁ δόλιος ἀρνεῖται[8] ἐξέρρηξεν,[9] καὶ μόλις (л. 184a) ποτὲ περὶ πάντων

---

1) вѣровше *C.* 2) обыщениюмь отъдасть *проп. C.* 3) то *C.* 4) ꙋго *C.* 5) тво *C* (*вм.* въ то). 6) *cod. перепр͡авл. здѣсь* ш *изъ* ж. 7) правенъ *П.* 8) стыднꙋоумоу *П.* 9) срамнꙋоумꙋ *П*; и смрадьноуоумоу *проп. C.* 10) прегрѣшении *П.* 11) лꙋкавыи *CП.* 12) растеже *П.* 13) ѿ *П.*

1) ὑποληφθέντα P_1. 2) συντριβόμενοι PP_1. 3) τριψεργίας PP_1. 4) ἐπηρείδετο P_1. 5) σιχχαντης cod.; σιχαντῆς P_1; σιχχχαντης Patm. 172. 6) τὰ проп. P_1. 7) τῶν Patm. 172; τῷ Patm. 173. 8) ἀρνητὴς PP_1. 9) ἐξέρριξε cod.

непокоривъıихъ поношении волєю самъ себе обличи· и самоє тако же наше оупъваниє· ємоуже и вѣровахомъ[1] молѧхомъсѧ· отъ таковъıихъ бестоудьнъıихъ скврьнъ очиститі прѣвратити[2] на въздъıханиє· аще не тоу самоую скърбь нашю· єдиною ткъмо[3] вѣщаниє оутѣши любъı·[4] ꙗко и нъı· плача непрѣстаньнаго троуда избави[5] своими строупъı· єгда когда ицѣлєниє· аще неволєю· и своєꙗ съвѣсти бороущися[6] исповѣдавъ промъıсли г҃и брате· извѣтъмь оубо правьдьнаго· дължь|ноуоумоу оубо покаꙗнию съвьршаюющюсѧ·[7] молимъ да прочеє· къ вашемоу слоухоу отъсюдѣ приходѧщиихъ· оудобь не приємлють· ни отъ насъ отъ обьщениє[8] отълоученъıихъ· на обьщениє прочеє въсхощѣте приꙗти· понєже и се въ никенскѣмь[9] съборѣ заповѣданоє· оудобь обрѧщеть твоє проочистованиє· аще бо и[10] о нижьниихъ клирицѣхъ· и о простьцихъ[11] ꙗвлꙗєтьсѧ тамо прѣже съхранитисѧ кольма паче тоу ѡ еп҃пѣхъ хощеть съхранєноу бъıти· да не ꙗвѧтьсѧ оубо· въ своєи епархии· изврьжениє отъ обьщениꙗ отъ твоєꙗ с҃тости·

л. 174 b.

τῶν ἀπιθάνων[1] ὀνείδων[2] ἑκοντὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἤλεγξεν καὶ αὐτὴν ὁμοίως τὴν ἡμετέραν ἐλπίδα, ἥτινι καὶ ἐπιστεύσαμεν αὐτὸν καὶ ηὐχόμεθα ἐκ τῶν οὕτως ἐπαισχυντέων σπίλων δύνασθαι καθαρθῆναι, μετέστρεψεν εἰς στεναγμούς, εἰ μὴ ὅτι ταύτην ἡμῶν[3] τὴν λύπην μία καὶ μόνη παραμυθία[4] κατεπραΰνεν, ὅτι καὶ ἡμᾶς τοῦ ὀδυρμοῦ τοῦ διηνεκοῦς καμάτου ἐλύτρωσεν,[5] καὶ τοῖς ἰδίοις τραύμασιν ὁτεδήποτε[6] ἴασιν, εἰ καὶ ἀκουσίως καὶ τῆς ἰδίας[7] συνειδήσεως ἀντιμαχομένης, ὁμολογήσας προενοήσατο, κύριε ἀδελφέ. Ἐν προφάτῳ τοίνυν τοῦ καθήκοντος τῆς ὀφειλομένης προσκυνήσεως ἐκπληρουμένης,[8] ἱκετεύομεν, ἵνα τοῦ λοιποῦ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀκοὰς τοὺς ἐντεῦθεν παραγινομένους εὐχερῶς μὴ προσδέχεσθε,[9] μηδὲ τοὺς παρ' ἡμῶν ἀποκοινωνητέους εἰς κοινωνίαν τοῦ λοιποῦ θελήσητε δέξασθαι,[10] ἐπειδὴ καὶ τοῦτο[11] τῇ ἐν Νικαίᾳ συνόδῳ ὁρισθὲν εὐχερῶς εὕροι ἡ σὴ σεβασμιότης· εἰ γὰρ καὶ περὶ κατωτέρων κληρικῶν καὶ περὶ λαϊκῶν φαίνεται ἐκεῖ προπαραφυλάττεσθαι, πόσῳ μᾶλλον τοῦτο περὶ ἐπισκόπου[12] βούλεται παραφυλαχθῆναι; μὴ οὖν οἱ[13] ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐπαρχίᾳ ἀπὸ τῆς κοινωνίας ἀναρτηθέντες παρὰ τῆς σῆς ἁγιωσύνης, (л. 184^{b})

---

1) и *вставл. П.* 2) прѣкврати *П.* 3) токмо *СП.* 4) оутѣшило бы *П (вм.* оутѣши любъı). 5) и *вставл. П.* 6) корющися *СП.* 7) соверьшающися *С.* 8) віщеніє *П.* 9) никентѣмь *П.* 10) и *проп. П.* 11) простецѣ *П.*

1) ἀπιθανῶν P. 2) ὀνειδῶν PP_1. 3) κατεπραΰνεν вставл. cod., но обводитъ точками. 4) μιᾷ καὶ μόνῃ παραμυθίᾳ PP_1. 5) εὐλύτωσεν PP_1. 6) ἑτεδήποτε Patm. 172; ἕτεδήποτε Patm. 173. 7) οἰκείας PP_1. 8) ἐκπληρουμένου PP_1. 9) προσδέχησθε PP_1. 10) δέξασθε cod. 11) τοῦτο καὶ PP_1. 12) ἐπισκόπων PP_1. 13) οἱ проп. Patm. 172, а cod. пишетъ между строкъ.

тъщьно ꙗко же[1] не подобаѥть· отълоучениѥ[2] отъ общениꙗ и отъ поповъ же тако же· и въслѣдоующиихъ клирицѣхъ· бестоудьнаꙗ бѣганиꙗ· ꙗко же ти ѥсть достоино· иждენеть твоꙗ с҃тость· понеже не заповѣди коѥꙗ ради отьц҃ь·[3] се отъречено ѥ· въ африкиисцѣи цр҃кви· и причьтениꙗ же въ никеи· или клирикъ нижьнѧаго чина· или самꙑꙗ еп҃пы своимъ митрополитомъ· ꙗвѣ поустиша· разоумьнѣ[4] бо и правьднѣ расмотриша· ꙗже когда[5] вещь възрастоуть· сиꙗ въ своихъ подобаѥть мѣстѣхъ съконь|чавати·[6] ни ѥдинѣмь бо кымьждо промꙑшлениѥмь неньщеваша оскоудѣти дароу с҃тго д҃ха· имьже правьда отъ х҃въ чиститель и видитьсѧ съмꙑсльно· и ѡдьржитьсѧ[7] твьрдо· паче ꙗко комоуждо възмѣстисѧ· аще о соудѣ разоумьнꙑихъ бꙑваѥть ѥмоу· къ съборъмъ[8] своѥꙗ епархиꙗ или ѥще въ всеѧ вьселеньꙗ съборъ· призъваномъ[9] бꙑти аще не[10] оубо къто ѥсть ѥже вѣроуѥть[11] ѥдиномоу· ѥмоуже къгда мощи б҃оу нашемоу· соуда въдъхноути правьдоу· бечисльнꙑимь[12] же въ съборъ съвъкоуплѧющиимъсѧ чистителѥмъ· отъмѣтатисѧ како же си оного полоу соудоу· извѣсть

σπουδαίως, καὶ καθὼς μὴ χρὴ φανῶσιν ἀποκαθιστάμενοι τῇ κοινωνίᾳ. καὶ τῶν πρεσβυτέρων δὲ ὁμοίως καὶ τῶν ἑπομένων κληρικῶν τὰς ἀναιδεῖς ἀποφυγάς, ὡς ἔστιν σου ἄξιον, ἀποδιώξῃ ἡ ἁγιωσύνη ἡ σή, ἐπειδὴ καὶ[1] οὐ διά τινος ὅρου τῶν πατέρων τοῦτο ἀπηγόρευται τῇ ἐν Ἀφρικῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τὰ ψηφίσματα τῆς ἐν Νικαίᾳ εἴτε κληρικοὺς τοῦ κατωτέρου βαθμοῦ εἴτε αὐτοὺς τοὺς ἐπισκόπους τοῖς ἰδίοις μητροπολίταις φανερώτατα κατέπεμψαν· συνετῶς γὰρ καὶ δικαίως συνεῖδον,[2] ἁτιναδήποτε πράγματα ἀναφύωσιν,[3] ταῦτα ἐν τοῖς ἰδίοις ὀφείλειν περατοῦσθαι τόποις· οὔτε л. 175 а.
γὰρ μιᾷ καὶ ἑκάστῃ προνοίᾳ ἐλογίσαντο ἐλλείπειν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος, δι' ἧς ἡ δικαιοσύνη ἀπὸ τῶν τοῦ Χριστοῦ ἱερέων καὶ ὁρᾶται[4] φρονίμως καὶ κατέχεται σταθερῶς, μάλιστα ὅτι καὶ ἑνὶ[5] ἑκάστῳ συγκεχώρηται, ἐὰν περὶ τῆς δίκης τῶν διαγνωστῶν προσίσταται[6] αὐτῷ, πρὸς τὰς συνόδους τῆς ἰδίας ἐπαρχίας ἢ ἔτι μὴν εἰς οἰκουμενικὴν σύνοδον ἐκκαλέσασθαι, εἰ μὴ ἄρα τίς ἐστιν, ὅστις πιστεύει[7] ἑνὶ ᾧτινι δήποτε δύνασθαι τὸν θεὸν ἡμῶν τῆς κρίσεως ἐμπνεῦσαι τὴν δικαιοσύνην,[8] τοῖς δὲ ἀναριθμήτοις εἰς σύνοδον συνηθροισμένοις ἱερεῦσιν ἀρνεῖσθαι. πῶς δὲ αὐτὴ ἡ πε(л. 185ª)ραματικὴ κρίσις βεβαία

1) же *проп. П.* 2) Ѿлꙋчениꙗ *С.* 3) Ѿ оц҃ь *С.* 4) разоумнѣи *П.* 5) иногда *П.* 6) съконь|ньчавати *cod.* 7) дръжитсѧ *П.* 8) ѥа *оставл. П.* 9) призываномъ *П.* 10) не *проп. С.* 11) ѥже вѣроуѥть *проп. С.* 12) безчисленоимъ *СП.*

1) καὶ проп. P_1. 2) σύνεῖδον cod.; συνεῖδεν P_1. 3) ἀναφυῶσι PP_1. 4) ὁρᾶτε cod. 5) ἑνὶ καὶ PP_1. 6) προΐσταται PP_1. 7) πιστεύσει P. 8) послѣ δικαιοσύνην въ cod. выскобл. 5—7 буквъ.

боудеть къ немоуже съвѣдѣтель· нѫжнаꙗ лица· или естьства ради· или немощи ради старости· или многыими инѣми пакостьми изнести не могоуть· о поущении во нѣкыихъ· ꙗже отъ ребра твоеꙗ[1] стости· ни въ единомь же съборѣ отъ оць заповѣданааго обрѣтохомъ понеже еже дрѣвле· тѣмь еппомъ[2] нашимь фавъстинъмь· ꙗже отъ части никѣнскаго събора· тоу посълано бысть· истиньнъıимь написанием въ никѣи· еже прия|хомъ отъ (л. 175 b.) прстаго курила· алеѯандрьскыꙗ црькве еппа[3] нашего· и отъ поклоньнааго атика[4] еппа[5] иже въ костантини градѣ поущеное отъ областьныихъ· еже еще къ семоу· инокентиемь прозвутеромь· и маркелъмь подьꙗкономь· имаже къ намъ отъ онѣхъ посълана быста· покланяемыꙗ· памяти· вонифатию еппоу·[6] прѣже бывъшюоумоу васъ· отъ насъ посълана быста· таково чьсо когда не възмогохомъ обрѣсти· приставьникы[7] оубо клирикы[8] ваша· нѣкыимъ просящемъ[9] не хощете посълати· да не дымьныꙗ[10] гърдости· мира ключимо въвести въ хвоу црькве· ꙗже свѣтъ пространьства и съмирениꙗ днь ба видѣти

ἔσται, πρὸς ἣν τῶν μαρτύρων τὰ ἀναγκαῖα πρόσωπα ἢ διὰ τὴν τῆς φύσεως ἢ διὰ τὴν τοῦ γήρως ἀσθένειαν ἢ πολλοῖς ἄλλοις ἐμποδισμοῖς ἐνεχθῆναι οὐ δύνανται; περὶ γὰρ τοῦ τινὰς ὡσανεὶ ἐκ τοῦ πλευροῦ τῆς σῆς ἁγιωσύνης πέμπεσθαι οὐδεμιᾷ τῶν πατέρων συνόδῳ ὁρισθὲν εὑρίσκομεν, ἐπειδή, ὅπερ πάλαι διὰ τοῦ αὐτοῦ συνεπισκόπου ἡμῶν Φαυστίνου ὡσανεὶ ἐκ μέρους τῆς ἐν Νικαίᾳ συνόδου αὐτόθεν ἀπέσταλτο, ἐν ταῖς ἀληθεστέραις ἀπογραφαῖς τῆς ἐν Νικαίᾳ, ἅπερ[1] ἐδεξάμεθα ἀπὸ τοῦ ἁγιωτάτου Κυρίλλου, τοῦ τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας συνεπισκόπου ἡμῶν, καὶ παρὰ τοῦ προσκυνητοῦ Ἀττικοῦ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπου, πεμφθείσας ἐκ τῶν αὐθεντικῶν, αἵτινες ἔτι μὴν πρὸς[2] τούτου διὰ Ἰννοκεντίου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ Μαρκέλλου τοῦ ὑποδιάκονος,[3] δι' ὧν πρὸς ἡμᾶς παρ' ἐκείνων ἀπεστάλησαν, τῷ τῆς προσκυνητῆς μνήμης Βονιφατίῳ τῷ ἐπισκόπῳ τῷ προηγησαμένῳ ὑμᾶς παρ' ἡμῶν[4] ἐξεπέμφθησαν, τοιοῦτό τί ποτε οὐκ ἠδυνήθημεν εὑρεῖν. ἐκβιβαστὰς τοίνυν κληρικοὺς ὑμῶν τινῶν αἰτούντων μὴ θέλετε ἀποστέλλειν, μήτε παραχωρεῖν, ἵνα τὸν κα- (л. 185ᵇ) πνώδη τῦφον[5] τοῦ κόσμου δόξωμεν εἰσάγειν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίᾳ, ἥτις τὸ φῶς τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς ταπεινοφροσύνης τὴν ἡμέραν τοῖς τὸν θεὸν ἰδεῖν

---

1) твоего *П.* 2) епископомъ *П.* 3) епискжпа *П.* 4) атака *С.* 5) епископа *П.* 6) епископу *П.* 7) приставникъ *П.* 8) клирика *П.* 9) просящимь *П.* 10) ды· многыя *С.*

1) ἅσπερ PP_1. 2) πρὸ PP_1. 3) διακόνου PP_1. 4) ὑμῶν cod. 5) τύφον cod.

хотѧщиимъ· носить плакъликоумоу же апиарию· отъ брата нашего фавъстина· по своимъ везаконьнъıимъ начинаниемъ· отъ х҃въı [1] цр҃кве [2] отълоученъı· беспечальн҇ї [3] юсмъ· ꙗко искоушениемь и оуправлениемь твоюꙗ ст҃ости· вънегда сп҃сти братьню любъвь· зѣло паче того африкна никако же търпить·

въсписание· Б҃ъ нашь ст҃ость вашю· на дълго лѣтъ съхранить· за нъı молѧщеся г҃ї [4] братїе·

ἐπιθυμοῦσιν προφέρει· [1] τοῦ γὰρ κλαυσίμου Ἀπιαρίου, ἤδη ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Φαυστίνου κατὰ τὰς ἰδίας ἀθεμίτους ἀχρειοσύνας [2] ἐκ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἀποκινηθέντος, ἀμέριμνοί [3] ἐσμεν, ὅτι τοῦτον [4] τῇ δοκιμῇ καὶ ῥυθμίσει τῆς σῆς ἁγιωσύνης ἐν τῷ σώζεσθαι τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην περαιτέρω ἡ Ἀφρικὴ οὐδαμῶς ὑπομείνῃ. [5]

Ἡ ὑπογραφή· Ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν ἁγιωσύνην ὑμῶν ἐπὶ μήκιστον χρόνον φυλάξει ὑπὲρ ἡμῶν εὐχομένην, κύριε ἀδελφέ.

---

1) х҃въ *C.* 2) цркве *cod.* 3) *cod. конечныя буквы* нї *перепразл. изъ* н. 4) г҃и *C*; г҃ие *П.*

1) προφέρῃ cod. Patm. 172. 2) καὶ вставл. P_1. 3) ἀμερίμνοι P_1. 4) τούτων P. 5) ὑπομείνει Patm. 172.

р҃ли.[1] отъ[2] дѣꙗнъıихъ въспоминании въ костѧнтинѣ градѣ. о агапии. и о вагадии. ѡбою имоущею епп҃ию[3] вострьскоую.

Вл҃дъıчьство[4] чьстьнъıихъ. б҃олюбивъıихъ ц҃рь[5] нашихъ. флавиꙗ ардадиа[6] авъгоуста. въ третиѥ и онориа. въ въвтороѥ прѣжде трии каландъ октѧмбрѧ. въ свѣтилници костѧнтини града. ст҃ъıꙗ съборьнъıꙗ ц҃ркве сѣдъшимъ прѣст҃ъıимъ еппомъ нектарию. того же костѧнтинѧ града деофилоу алеѯандрьскоуоумоу флавианоу. антиохиискоуоумоу еладию. кесариꙗ.[7] каподокиискъıꙗ.[8] еласию. кесариꙗ[9] палестиньскъıꙗ. григорию ноусьскоуоумоу.[10] амфилохию. икониискоуоумоу паулоу. ираклиискоуоумоу. аравиꙗноу. анькурьскоуоумоу. амъмониоу. адрьꙗна[11] града. валерию тарсиискомоу. лукию. ираполѧ ольпидию. лаодикиискоумоу паоулоу аксеискоумоу. диоскороу. ермопольскомоу праватию верониикиискоумоу. деодороу. момпсуискоумоу. визоу селекиискоумоу. онагафоу. маркимиꙗнѧ града. еронтию клавъдиова града. инѣмъ

(л. 185ᵇ—187ᵃ).* ἘΚ[1] ΤΩΝ ΠΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ὙΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ἘΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΠΕΡΙ ἈΓΑΠΙΟΥ ΚΑΙ ΒΑΓΑΔΙΟΥ,[2] ἙΚΑΤΕΡΟΥ ἈΝΤΕΧΟΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ἘΠΙΣΚΟΠΗΣ ΒΟΣΤΡΗΣ.[3]

Ὑπατείας τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφιλεστάτων βασιλέων ἡμῶν, Φλαβίου Ἀρκαδίου αὐγούστου τὸ γ′ καὶ Ὀνωρίου τὸ δεύτερον, τῇ πρὸ γ′ καλανδῶν ὀκτωβρίων, ἐν τῷ φωτιστηρίῳ τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἁγιωτάτης καθολικῆς[4] ἐκκλησίας, καθεσθέντων τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων, Νεκταρίου τῆς αὐτῆς Κωνσταντινουπόλεως, Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας, Φλαβιανοῦ Ἀντιοχείας, Ἑλλαδίου Καισαρείας Καππαδοκίας, (л. 186ᵃ) Γελασίου Καισαρείας Παλαιστίνης, Γρηγορίου Νύσης, Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου, Παύλου Ἡρακλείας, Ἀραβιανοῦ Ἀγκύρας, Ἄμμωνος Ἀδριανουπόλεως, Φαλερίου Ταρσοῦ, Λουκίου Ἱεραπόλεως, Ἐλπιδίου Λαοδικείας, Παύλου Ξέως, Διοσκόρου Ἑρμουπόλεως, Προβατίου Βερονίκης, Θεοδώρου Μοψουεστίας, Βίζου Σελευκείας, Ἐπαγάθου Μαρκιανουπόλεως, Γεροντίου Κλαυδιουπόλεως, καὶ ἑτέρων

1) *У проп. все правило 138;* р҃лн *проп. С.* 2) о *С.* 3) епискꙋпїю *П.* 4) во *вставл. П.* 5) ц҃рь *ПС.* 6) аркадїа *П.* 7) кесарїю *П.* 8) кападокыа *П.* 9) каподокинскъıꙗ. еласию. кесариꙗ *проп. С.* 10) ноусискомꙋ *П.* 11) адрьꙗна *С.*

* Въ составъ V не входитъ этотъ соборъ. 1) ιε′ cod. in m. рукой XIII в. 2) Βαδαγίου P. 3) Βόστρων P. 4) καθολικῆς проп. P.

разлнчьнꙑмъ епископомъ·[1] и вьсемоу чистительствоу· | и въшьдъшема· въгадию·[2] и агапию· некътарию[3] еп҃пъ·[4] костантина града· рече пр҃стоуоумоу съвороу по бж҃ии бл҃годѣти· пакꙑ на ст҃ѣмь томь мѣстѣ· съвьравъшюса·[5] аще искоушаѥть тъ съборъ· ст҃ыꙗ братиꙗ и съслоужьвьникꙑ· понеже и стоꙗща виждю· лоучьша къ себѣ· о востръньскѣи епископию[6] братоу нашею· вагадиꙗ· и агапиꙗ· межи собою· соудите[7] правьдьноу·

з҃а и по съдѣꙗнию нѣкоѥго ради отъ нихъ тоꙗ же винꙑ· И ꙗвити отълоучениѥ реченааго вагадиа·[8] бꙑвъшеѥ отъ дъвою тъчию еп҃поу·[9] авиѥ въ врѣма того събора· арабъанъ[10] еп҃пъ·[11] анькурьскꙑи рече· не пришьдъшааго ради соуда· нъ прочьнаго житиꙗ боꙗса вьсего· се съподоблꙗю ст҃оуоумоу съвороу проповѣдати· подобаѥть ли бꙑти отълоучениѥ· отъ дъвою[12] еп҃поу· или ни· и на отъшьдъшааго· или ни· ничьто же осоуженꙗа къ соущии[13] вінѣ· боꙗ[14] же са да не отъ въспоманованиꙗ· нѣции[15] приимъше область· таковаꙗ дьрзнеть·[16]

1) епискоупомъ *П.* 2) вагадію *П.* 3) нектаріи *П.* 4) еписк8пъ *П.* 5) съвьравшиса *П.* 6) еписк8пію *СП.* 7) с8дити *С.* 8) гавадіа *С.* 9) епископоу *П.* 10) араванъ *С.* 11) епискоупъ *П.* 12) дв8ю *П.* 13) с8щен *П.* 14) бою *П.* 15) нѣці *П.* 16) дръзн8ть *П.*

διαφόρων ἐπισκόπων, καὶ παντὸς τοῦ ἱερατείου, καὶ εἰσελθόντων Βαγαδίου[1] καὶ Ἀγαπίου, Νεκτάριος ὁ[2] ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως εἶπεν· Τῆς ἁγίας ταύτης συνόδου κατὰ θεοῦ χάριν πάλιν ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ τόπῳ[3] συνειλεγμένης, εἰ δοκιμάζει ἡ αὐτὴ τῶν ἁγίων ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν σύνοδος, ἐπειδὴ καὶ ἑστῶτας ὁρῶ τοὺς διαφερομένους πρὸς ἑαυτοὺς περὶ τῆς Βοστρηνῶν ἐπισκοπῆς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν Βαγάδιον[4] καὶ Ἀγάπιον τῶν[5] πρὸς ἀλλήλους ἐνάρξασθαι δικαίων.

л. 176 b.

Καὶ μετὰ τὸ πραχθῆναί τινα παρ' αὐτοῖς χάριν τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ ἐμφανισθῆναι καθαίρεσιν τοῦ ῥηθέντος Βαγαδίου[6] γενομένην ὑπὸ δύο καὶ μόνον[7] ἐπισκόπων τῶν καὶ τετελευτηκότων ἤδη κατὰ τὸν καιρὸν τῆς αὐτῆς συνόδου, Ἀραβιανὸς ἐπίσκοπος Ἀγκύρας εἶπεν· Οὐ τῆς παρούσης ἕνεκα δίκης, ἀλλὰ τοῦ ἐφεξῆς βίου παντὸς δεδοικώς, τοῦτο ἀξιῶ τὴν ἁγίαν (л. 186^{b}) σύνοδον διαλαλῆσαι, ἔξεστι γενέσθαι καθαίρεσιν παρὰ δύο ἐπισκόπων ἢ οὔ; καὶ κατὰ ἀπόντος ἔξεστιν ἢ οὔ; οὐδὲν πρόκριμα[8] πρὸς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν· δέδοικα δὲ μὴ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων[9] τινὲς λαβόμενοι ἐξουσίας τοιαῦτα τολμήσωσιν· ἀξιῶ ὑμᾶς ἀποκρίνασθαι.

1) Βαδαγίου P. 2) ὁ проп. P. 3) τόπῳ τούτῳ P. 4) Βαδάγιον P. 5) τὸν Patm. 172. 6) Βαδαγίου P. 7) μόνων P. 8) cod. выскобл. 2—3 буквы между πρό и κριμα. 9) τούτων вставл. P.

некътарии еп̂пъ[1] костѧнтинѧ града рече· Похваленъıи исповѣда· бл҃гобоꙗ҆зниви епп̂ъ аравианъ· не могоущю соудѹ· | л. 177 а. оуподобити[2] минoувъшиꙗ· не осоудивъше прочее оутвьрдихомъ·

аравиꙗнъ епп̂ъ анькурьскъıи рече· Миноувъшее· съборъ блаженъıихъ оц҃ь· иже въ никеи· осоужаѥть повелѣваѧ· не бъıти мьнѥ трии поставлѣющиихъ· ни ошьдъшю[3] митрополитоу· боудащаго[4] же ради оубоꙗвъсѧ азъ въпросъ[5] сътворихъ· съподоблѣю оубо вама· ꙗвѣ проповѣдати да ни вѣрьно· ни ве соумьнѣниꙗ· ꙗко не подобаѥть[6] дъвѣма епп̂ома·[7] ни поставлѣти ни отълоучати епп̂а·[8] подобьно въ никенскѣѥмь съборѣ·

по сихъ ѳеофилъ епп̂ъ[9] алеѯандрьскъıи рече· На ошьдъшаꙗ не мощьно· соуда износити· негодованиѧ· понеже бо не пришьдъше осоужени бъıша· аще бо кто ѡ боудоущиихъ[10] съмотрить· нъ подобьнъıихъ разароушить·[11] ꙗвлѣѥть ми сѧ· не тъчию трьмъ бъıти нъ подобаеть·[12] нъ аще мощьно и всѣмъ епархиꙗнемъ· да

Νεκτάριος ἐπίσκοπος[1] Κωνσταντινουπόλεως[2] εἶπεν· Ἐπαινετῶς εἰσηγήσατο ὁ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος Ἀραβιανός· οὐ μὴν δυναμένης δίκης ἐξομοιοῦσθαι, τὸ παρελθὸν μὴ κατακρίναντες, τὸ ἑξῆς ἀσφαλισάμεθα.[3]

Ἀραβιανὸς ἐπίσκοπος Ἀγκύρας εἶπεν· Τὸ παρελθὸν ἡ τῶν μακαρίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ σύνοδος κατακρίνει, ἡ κελεύουσα μὴ ἐλάττους εἶναι τριῶν τοὺς χειροτονοῦντας, μηδὲ ἀπόντος[4] μητροπολίτου· τοῦ δὲ μέλλοντος ἕνεκεν δεδοικὼς ἐγὼ τὴν ἐρώτησιν ἐποιησάμην. ἀξιῶ οὖν ὑμᾶς σαφῶς διαλαλῆσαι καὶ μήτε ἠρτημένως μήτε ἀμφιβόλως, ὥστε μὴ ἐξεῖναι ὑπὸ δύο ἀνθρώπων μήτε χειροτονεῖσθαι μήτε καθαιρεῖσθαι ἐπίσκοπον, ἀκολούθως τῇ ἐν Νικαίᾳ[5] συνόδῳ.

Καὶ μεθ' ἕτερα Θεόφιλος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας εἶπεν· Ἐπὶ τῶν ἀπελθόντων οὐ δυνατὸν ψῆφον ἐκφέρειν ἀγανακτήσεως, ἐπειδήπερ μὴ παρόντες κατεκρίθησαν· εἰ μέντοι γε περὶ τῶν[6] μελλόντων διασκοποίη (л. 187а) τις τῶν ὀφειλόντων καθελεῖν, φαίνεταί μοι μὴ μόνον τρεῖς παρεῖναι προσήκειν, ἀλλὰ καὶ[7] εἰ δυνατὸν τοὺς πάντας ἐπαρχεώτας, ἵνα

---

1) епископъ *П.* 2) оуподоботи *cod.* 3) ѿшьдшю *П.* 4) бѹдѹщаго *СП.* 5) просъ *С.* 6) подобаеть *П.* 7) епископома *П.* 8) епископа *П*; ни поставлѧти ни отълоучати епп̂а *проп. С.* 9) *это* епп̂ъ *cod. дописан. надъ* алеѯандрьскъıи. 10) водоущиихъ *П.* 11) разрѣшить *П.* 12) добаеть *С.*

1) ἐπίσκοπος вставл. Patm. 172. 2) τῆς вставл. Patm. 172. 3) ἀσφαλισώμεθα P. 4) τοῦ вставл. P. 5) Νικαίας P (вм. ἐν N.). 6) cod. выскобл. 4—5 буквъ послѣ τῶν. 7) καὶ проп. P.

соудъ многъıхъ извѣстьнѣѥ осоуженїѥ· достоинаго отълоученїꙗ· ꙗвитьсѧ пришьдъшю осоуженоумоу·

нектарии єп҇пъ костѧнтинѧ града рє҇· Законьноуоумоу съказанию· и повелѣ|нию строꙗщю подобьно· не лиць ради винъı· таковъıхъ повелѣвати· ꙗко же бо прс҇тъıи єп҇пъ· аравьꙗнъ съказа· боудоущаꙗ оутвьрдити хотѧ· подобьно и чл҇вколюбьно· прѣс҇таго єп҇па ѳеофила· соудъ заповѣданъıи· не подобаѥть на прочеѥ· ни отъ трии· ни отъ дъвою[1] єп҇поу· повиньнааго искоушаѥма ѿлоучити· нъ множаишааго събора· соудъмь єпархиискъıимь· ꙗко же и ап҇льскъıи извѣсташа[2] канони·

флавиѧнъ єп҇пъ[3] антиохиискъıи рече· Иже положиша· иже о прѣс҇тѣмь єп҇пѣ нектарии· и о прѣс҇тѣмь· и пр҇пбнѣмь єп҇пѣ ѳеофилѣ ꙗвѣ и любимъ вьси црк҇ъвьници·

τῇ τῶν πολλῶν ψήφῳ ἀκριβεστέρα ἡ κατάκρισις τοῦ ἀξίου τῆς καθαιρέσεως δείκνυται[1] παρόντος καὶ κρινομένου.

Νεκτάριος ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως εἶπεν· Νομίμων εἰσηγήσεων καὶ δογμάτων πρυτανευομένων, ἀκόλουθον л. 177 b.
οὐ διὰ προσώπων τινὰς αἰτίας τὰ τοιαῦτα δογματίζεσθαι. τοιγαροῦν καθάπερ ὁ ἁγιώτατος ἐπίσκοπος Ἀραβιανὸς εἰσηγήσατο τὰ μέλλοντα ἀσφαλίσασθαι βουλόμενος, ἀκόλουθος καὶ φιλάνθρωπος ἡ τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Θεοφίλου ψῆφος διορισαμένη μὴ χρῆναι πρὸς τὸ ἑξῆς μηδὲ παρὰ τριῶν μήτοι[2] γε παρὰ δύο τὸν ὑπεύθυνον δοκιμαζόμενον καθαιρεῖσθαι, ἀλλὰ γὰρ πλείονος συνόδου ψήφῳ καὶ τῶν τῆς ἐπαρχίας, καθὼς καὶ οἱ ἀποστολικοὶ κανόνες διωρίσαντο.

Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας εἶπεν· Ἅπερ κατέθεντο οἱ περὶ τὸν ἁγιώτατον καὶ ὁσιώτατον ἐπίσκοπον Νεκτάριον καὶ τὸν ἁγιώτατον καὶ ὁσιώτατον ἐπίσκοπον Θεόφιλον δῆλα καὶ στέργομεν πάντες οἱ ἐκκλησιαστικοί.

---

1) дѣжю *П.* 2) извѣстиша *ОП.* 3) епископъ *П.*

1) δεικνύηται P. 2) μήτι cod.; μήτε P.

Ст҃го оц҃а нашего василиꙗ архиеп҃па[1] кесариꙗ каподочьскаага отъ написанъıихъ[2] посълании· къ амьфилохию еп҃оу иконииско у·[3] ѡ канонѣхъ невъчиианъıихъ· въ прѣже писанъıихъ· пѧтидесѧтъ· титьлъ· разно канони· ӥ҃·[4]

(л. 187ᵇ—195ᵃ).* ΤΟΥ ἘΝ ἉΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ἩΜΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ[1] ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ ἘΚ ΤΩΝ ΓΡΑΦΕΙΣΩΝ ἘΠΙΣΤΟΛΩΝ ἈΜΦΙΛΟΧΙῼ ἘΠΙΣΚΟΠῼ ἸΚΟΝΙΟΥ ΠΕΡΙ ΚΑΝΟΝΩΝ ΜΗ ἘΝΤΑΓΕΝΤΩΝ ἘΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑ ΤΙΤΛΟΙΣ· ΣΠΟΡΑΔΗΝ ΚΑΝΟΝΕΣ ΙΗʹ.[2]

Несъмъıсльноумоу·[5] рече не въпросивъшю· прѣмоудрость мьıитьсѧ· прѣмоудраго же ꙗко же подобьно ѥсть въпрошениѥ· и несъмъıсльнаго оумоудрѧѥть· ѥже х҃вою бл҃годатию съключаѥть|сѧ (л. 178 а.) намъ· ѥлишьда ѥще приимемъ твоѥꙗ троудолюбивъıꙗ д҃ша· писаниѥмь хъıтрѣише бо себе сами и съмъıсльнѣише бъıваѥмъ отъ того въпрошениꙗ· многъıимъ ихъже не вѣмъ наоучаѥми· и бъıваѥть намъ[6] оучитель· ѿ[7] ѿвѣтѣ[8] печали·[9] лѣности и нъıнѧ никогда[10]

Ἀνοήτῳ, φησίν, ἐπερωτήσαντι[3] σοφία λογισθήσεται, σοφοῦ δέ, ὡς ἔοικεν, ἐπερώτημα καὶ τὸν ἀνόητον σοφίζει, ὅπερ τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι συμβαίνει ἡμῖν, ὁσάκις ἂν δεξώμεθά σου τῆς φιλοπόνου[4] ψυχῆς τὰ γράμματα· ἐπιστατικώτεροι γὰρ ἑαυτῶν καὶ ἐμφρονέστεροι γινόμεθα ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐρωτήσεως, πολλὰ ὧν οὐκ ἐπιστάμεθα διδασκόμενοι, καὶ γίνεται ἡμῶν διδάσκαλος ἡ περὶ τοῦ[5] ἀποκρίνασθαι[6] μέριμνα.[7] ἀμέλει καὶ νῦν, οὐδέποτε

---

1) архиепискꙋпа *П.* 2) писанный *П.* 3) иконинскомꙋ *П.* 4) *С in m.* е҃і. *У заглавіе иначе:* Канони ст҃аго оц҃а нашего василиꙗ. *и за заглавіемъ сразу начин. текстъ правилъ со 2-го.* 5) *У проп. все это предисловіе.* 6) намъ *проп. С.* 7) ѿ *П.* 8) овѣта *П*; ѿвѣтъ *С.* 9) лечали *С.* 10) нѣкогда *С.*

* Къ I посланію Василія Вел. приведены варіанты и изъ Coislin. 209 л. 71ᵃ—77ᵇ (=C).

1) ἐπισκόπου вставл. C. 2) cod. in m. рукой XIII в. ιςʹ. V in m. κʹ и заглавіе иначе: Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας πρὸς Ἀμφιλόχιον ἐπίσκοπον τοῦ Ἰκονίου ἐπιστολὴ κανονικὴ αʹ. P заглавіе иначе: Τοῦ ἁγίου Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας Ἀμφιλοχίῳ ἐπισκόπῳ Ἰκονίου περὶ κανόνων ἐπιστολὴ αʹ. 3) σοφίαν вставл. PV (въ V было только ἐπερωτήσαντι, но слоги ωτήσαντι подскобл. и на этомъ мѣстѣ написано ωτήσαντι σοφίαν). 4) φιλοσόφου V. 5) τὸ CP. 6) ἀκριβὲς P; ἀποκρίνεσθαι CV; cod. in m. рукой X в. ἀκριβῶς. 7) Patm. 173 in m. ἡ περὶ τὸ ἀποκρίνεσθαι μέριμνα.

же приимъше въ печали· въпрошения твоꙗ принѹждени [1] бꙑхомъ посѣтити извѣсто· и аще что слꙑшахомъ отъ поповъ· въспомѧнѹти и ближьнѧꙗ отъ нихъже наѹчихомъсѧ отъ себе избьрати·

канонъ· а҃·

а҃·[2] Възисканиѥ ѹбо· ѡ[3] чистꙑихъ· и речено ѥсть пьрвѣѥ и добрѣ въспоминалъ ѥ[4] ѥси· ꙗко подобаѥть обꙑчаю въслѣдовати· вьсѧкꙑꙗ страны зане възнести различно· о[5] крьщенꙑихъ приимъшимъ ѿ[6] тѣхъ тъгда·

а ѥже о пепѹзинѣхъ· ни ѥдиного· ми слова мьнитьсѧ имѣти· и чюдихъсѧ· кака правильнаго сѹщꙑ дионисиꙗ прѣжде то бо изволиша· дрѣвлѥ приѥмлюще крьщениѥ· ѥже ничимь же ничимь же[7] вѣрꙑ прѣстѹпающеѥ тѣмь ово ѹбо ереси нарекоша· ово же распьрѧ· ово же отъсъбьрании·[8] ѥреси[9] ѹбо отъвьрженꙑꙗ· ѿнюдъ | и по той вѣрѣ ощюженъ· распьрѧ же· винъ ради нѣкꙑихъ цр҃квьнꙑихъ изискании[10]

λαβόντες ἐν φροντίδι τὰ ἐπερωτήματά σου, ἠναγκάσθημεν καὶ ἐπισκέψασθαι[1] ἀκριβῶς καί, εἴ τέ[2] τι ἠκούσαμεν παρὰ τῶν πρεσβυτέρων, ἀναμνησθῆναι καὶ τὰ συγγενῆ ὧν ἐδιδάχθημεν παρ' ἑαυτῶν ἐπιλογίσασθαι.

α'.[3] Τὸ μὲν οὖν περὶ τοὺς Καθαροὺς ζήτημα καὶ εἴρηται πρότερον καὶ καλῶς ἀπεμνημόνευσας, ὅτι δεῖ τῷ ἔθει τῶν καθ' ἑκάστην χώραν ἕπεσθαι διὰ τὸ διαφόρως ἐνεχθῆναι[4] περὶ τοῦ βαπτίσματος αὐτῶν τοὺς τότε περὶ τούτων διαλαβόντας.[5]

Τὸ δὲ τῶν Πεπουζηνῶν οὐδένα μοι λόγον ἔχειν δοκεῖ, καὶ ἐθαύμασα, πῶς (л. 188[a]) κανονικὸν ὄντα τὸν Διονύσιον παρῆλθεν· ἐκεῖνο γὰρ ἔκριναν οἱ πάλαι[6] δέχεσθαι βάπτισμα τὸ μηδὲν τῆς πίστεως παρεκβαῖνον, ὅθεν τὰς[7] μὲν αἱρέσεις ὠνόμασαν, τὰ[8] δὲ σχίσματα,[9] τὰς[10] δὲ παρασυναγωγάς· αἱρέσεις μὲν τοὺς παντελῶς ἀπερρηγμένους[11] καὶ κατ' αὐτὴν τὴν πίστιν ἀπηλλοτριωμένους, σχίσματα δὲ τοὺς δι' αἰτίας τινὰς[12] ἐκκλησιαστικὰς καὶ ζητήματα л. 178 b.

---

1) приѹ̑жениꙗ *П.* 2) а҃ *проп. П*; *У проп. все правило 1.* 3) ѿ *П.* 4) ѥ *проп. П.* 5) ѿ *С.* 6) ѿ *С.* 7) ничимь же *проп. П.* 8) ѿсъбрании *П.* 9) ересiꙗ *С.* 10) и *вставл. П.*

1) cod. перепpавл. рукой X в. изъ ἐπισκεψαι. 2) τε проп. P. 3) κεφάλαιον α' PC; α'. Τί φησιν περὶ τῆς αἱρέσεως τῶν Καθαρῶν, οἵτινές εἰσιν, ὡς οἶμαι, οἱ Ναυατιανοί V; τί φησι περὶ τῶν Καθαρῶν P in m. 4) διενεχθῆναι V (и cod. рукой X в. къ ἐνεχθῆναι добавл. δι). 4) V вставл. заглавіе: β'. Περὶ τῶν Πεπουζηνῶν. 5) παλαιοὶ CPV. 6) τὰς V (и cod. первонач., но ς выскобл.). 8) τὰ Patm. 172. 9) V перепpавл. изъ σχήματα. 10) τὰ Patm. 172. 11) ἀπερριγμένους cod. 12) διά τινας αἰτίας V.

цѣльнъıихъ къ себе изнесъшиихъ· сънъмишта же иже отъ непокоривъıихъ поповъ или епп҇ъ·[1] ѿ ненаказанъıихъ людии бъıвающаꙗ· ꙗко же[2] аще иже въ прѣгрѣшении[3] испътанъı·[4] отълоученъ бъı слоужьбъı· и не покоривсѧ канономъ· нъ себѣ изволи намѣстьıе и слоужьбоу· и идоша съ нимь нѣции оставивъше съборьноую цр҇квь· съборище же таковое· распьрѧ же· еже о покаꙗнии· различьно имѣти къ тѣмъ же[5] отъ цр҇кве ереси же· манихѣанъı· и оуаленьтиане и маръкиане и тѣхъ самѣхъ попоузинъ· авие бо о[6] тои еже оу бога вѣрѣ· есть различие[7] ключисѧ оубо отъ дрѣвьниихъ ꙗко еретика· отънюдь отъврѣщи· а еже отълоучивъшиихъсѧ [ꙗ]ко[8] отъ цр҇кве отълоучьшаꙗсѧ приимати· соущиихъ же въ съборищиихъ[9] покаꙗниемь [достословьнымъ и обращениемь][10] извѣстьни есмь·[11] съчетати пакъı въ цр҇кви· ꙗко многашьдъı соущиихъ въ чиноу· ошьдъшиими съ непокоривъıими· аще раскаютьсѧ· въ тъıи[12] же приимати чинъ·

о попоузинѣхъ·[13]

Попоузине оубо ꙗвѣ соуть
л. 179 а. еретици· на | ст҇го бо дх҇а·

ἰάσιμα πρὸς ἀλλήλους διενεχθέντας, παρασυναγωγὰς δὲ τὰς συνάξεις τὰς παρὰ τῶν ἀνυποτάκτων πρεσβυτέρων ἢ ἐπισκόπων παρὰ τῶν ἀπαιδεύτων λαῶν γινομένας· οἷον, εἴ τις ἐν πταίσματι ἐξετασθεὶς ἐπεσχέθη τῆς λειτουργίας καὶ μὴ ὑπέκυψεν τοῖς κανόσιν, ἀλλ' ἑαυτῷ ἐξεδίκησεν τὴν προεδρίαν καὶ τὴν λειτουργίαν καὶ συναπῆλθον τούτῳ τινὲς καταλιπόντες τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, παρασυναγωγὴ τὸ τοιοῦτον·[1] σχίσμα δὲ τὸ περὶ τῆς μετανοίας διαφόρως ἔχειν πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας· αἱρέσεις[2] δέ, οἷον ἡ τῶν Μανιχαίων καὶ Οὐαλεντίνων[3] καὶ Μαρκιωνιστῶν καὶ αὐτῶν τούτων[4] τῶν Πεπουζηνῶν· εὐθὺς γὰρ περὶ αὐτῆς τῆς εἰς θεὸν πίστεως ἐστὶν ἡ διαφορά. Ἔδοξε τοίνυν τοῖς ἐξ ἀρχῆς τὸ μὲν τῶν αἱρετικῶν παντελῶς ἀθετῆσαι, τὸ δὲ τῶν ἀποσχισάντων, ὡς ἔτι[5] ἐκ τῆς ἐκκλησίας ὄντων, παραδέξασθαι· τοὺς δὲ ἐν ταῖς παρασυναγωγαῖς (л. 188 b) μετανοίᾳ ἀξιολόγῳ καὶ ἐπιστροφῇ βελτιωθέντας συνάπτεσθαι πάλιν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὥστε πολλάκις καὶ τοὺς ἐν βαθμῷ συναπελθόντας τοῖς ἀνυποτάκτοις, ἐπειδὰν μεταμεληθῶσιν, εἰς τὴν αὐτὴν παραδέχεσθαι τάξιν.[6]

Περὶ τῶν Πεπουζηνῶν.[7]

Οἱ τοίνυν Πεπουζηνοὶ προδήλως εἰσὶν αἱρετικοί· εἰς γὰρ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον

---

1) епискѹпъ *П.* 2) же *проп. П.* 3) прѣгрѣшенныи *П.* 4) испытанныи *П.* 5) иже *П.* 6) о *проп. П.* 7) различениѥ *С.* 8) *исправл. по П.* 9) съборищѣ *П.* 10) *вставка изъ П.* 11) емь *СП.* 12) итыи *С.* 13) О *вставл. С.*

1) τοῦτο V (вм. τὸ τοιοῦτον). 2) αἵρεσις CV. 3) οὐαλλεντίνων cod., но λ выскобл. 4) τούτων проп. V. 5) ἔτι проп. V. 6) cod. переправл. рукой X в. изъ παραδέξασθαι. 7) CPV проп. это заглавіе.

хоулоу рекоша· монътаноу· и прискилѣ· оутѣшителѧ наречениꙗ· беꙁаконьно и бестоудьно прославивъше· или ꙗко чл҃вка б҃мь творѧще осоужениѥ· или ꙗко дх҃а ст҃го къ чл҃вкомъ подобиѥмь· роугающесѧ· и тако вѣчьноуоумоу осоужению повиньни·[1] ꙁаниѥ неотъпоущеноу быти хоулѥнию· ѥже на ст҃го дх҃а коѥ оубо слово имать· тѣхъ крьщениѥ· оуподобитисѧ[2] крьстѧщиимъсѧ въ ѿц҃а и сп҃а· и въ монътана· или въ прискилоу· не крьстиша бо сѧ· не въ прѣданаꙗ намъ крьстивъшесѧ· ꙗко аще и великаго диониси̇ꙗ се[3] приде· нъ намъ не хранити подобиꙗ съблаꙁна· ꙁълоѥ бо талю ꙗвѣ и вьсѣмъ обавлено· имьже нѣчто и мало непыщевата прѣстави ·:·

о чистыхъ·

Чисти и ти отъ отъвьргъшиихъсѧ[4] соуть· обаче нъ ключисѧ дрѣвьниимъ· иже о кѵприꙗнѣ гл҃ю и о фрьмълиꙗнѣ нашемь· си вьсѧ въ ѥдинъ соудъ вълагати·[5] чистꙑꙗ и въꙁдьржѧтелѧ· [и водныꙗ прѣ҇стателѧ][6] имьже начало оубо отълоучениꙗ· распьрь ради бысть· отъстоупльшеи же отъ цр҃кве

1) и *вставл. П.* 2) оубодобитисѧ *С.* 3) не *С.* 4) овръгшиихсѧ *П.* 5) вълати *С.* 6) *вставка изъ П.*

ἐβλασφήμησαν, Μοντανῷ καὶ Πρισκίλλῃ τὴν τοῦ παρακλήτου προσηγορίαν ἀθεμίτως καὶ ἀναισχύντως ἐπιφημίσαντες. εἴτε οὖν ὡς ἀνθρώπους θεοποιοῦντες κατάκριτοι, εἴτε ὡς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τῇ[1] πρὸς ἀνθρώπους συγκρίσει καθυβρίζοντες, καὶ οὕτω τῇ αἰωνίᾳ καταδίκῃ ὑπεύθυνοι διὰ τὸ ἀσυγχώρητον εἶναι τὴν εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημίαν. τίνα οὖν λόγον ἔχει τὸ τούτων βάπτισμα ἐγκριθῆναι τῶν βαπτιζόντων[2] εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ Μοντανὸν ἢ Πρίσκιλλαν;[3] οὐ γὰρ ἐβαπτίσθησαν οἱ εἰς τὰ μὴ[4] παραδεδομένα ἡμῖν βαπτισθέντες. ὥστε, εἰ καὶ τὸν μέγαν Διονύσιον τοῦτο παρῆλθεν, ἀλλ' ἡμῖν οὐ φυλακτέον τὴν μίμησιν τοῦ σφάλματος· τὸ γὰρ ἄτοπον αὐτόθεν πρόδηλον καὶ πᾶσιν ἐναργές, οἷς τι καὶ μικρὸν τοῦ[5] λογίζεσθαι μέτεστιν.[6]

Περὶ τῶν Καθαρῶν.[7]

Οἱ Καθαροὶ[8] καὶ αὐτοὶ[9] τῶν ἀπεσχισμένων εἰσίν, πλὴν ἀλλ' ἔδοξεν τοῖς ἀρχαίοις, τοῖς περὶ Κυπριανὸν λέγω καὶ Φιρμιλιανὸν τὸν ἡμέτερον, τούτους πάντας μιᾷ ψήφῳ ὑποβάλλειν,[10] Καθαροὺς καὶ Ἐγκρατίτας καὶ Ὑδροπαραστάτας, διότι ἡ μὲν ἀρχὴ τοῦ χωρισμοῦ διὰ σχίσματος[11] (л. 189ª) γέγονεν, οἱ δὲ τῆς ἐκκλησίας ἀποστάντες

1) τῆς Patm. 172. 2) ἐγκριθῆναι τῶν βαπτιζόντων cod. in m. 3) Πρισχίλλαν CP. 4) οἱ μὴ εἰς τὰ P. 5) τὸ V. 6) πρόσεστιν V. 7) CPV проп. это заглавіе. 8) Καὶ οἱ Καθαροὶ δὲ V (вм. Οἱ Καθαροὶ). 9) αὐτοὶ cod. 10) ὑποβάλλειν P. 11) cod. переправл. рукой X в. изъ σχισμάτων.

къ томоу не имѣша бл҃годати ст҃го дх҃а на себѣ· оскоудѣ бо подаѩние· отъторьгноути послѣдованиѩ· пьрвии оубо отъшьдъшеи оц҃ь л. 179 b. имѧ|хоу поставлениѩ· и положениѩ ради роукъ[1] ихъ· имѧахоу даръ дх҃овьнъıи· отъвьргъшеи же сѧ· простьци бъıвъшеи· ни крьстити ни поставлѧти имѧахоу область· оуже не могоуще бл҃годати ст҃го дх҃а инѣмъ подаѩти· ѥѩже сами отъпадъше тѣмь ѩко отъ простъıихъ крьщаюштимъсѧ· отъ тѣхъ повелѣша приходѧщемъ[2] къ цьркъви истиньнъıимь крьщениѥмь цр҃къвьнъıимь очищатисѧ· понеже бо вьсѧко ключисѧ нѣкъıимъ· иже по асии съмотрении ради многъıихъ[3] приѩти ихъ[4] кр҃щениѥ да боудеть[5] приѩтьно·

ѡ въздьржательхъ·

Въздьржательнъıихъ же зълодѣиство· разоумѣти намъ подобаѥть· ѩко да неприѩтьнъıѩ сътворѧть· цр҃кви начаша прочеѥ своимь прѣжеварѧти[6] крьщениѥмь· тѣмь и объıчаи свои измѣниша· мьню оубо ѩко понеже ничто же ѥсть отъ нихъ ѩвѣ· нареченааго[7] нъı подобааше отъмѣтати крьщениѥ ихъ·

1) р8кы *П.* 2) приходѧщимъ *П.* 3) мнъıгъıи *С.* 4) приѩти ихъ *проп. С.* 5) б8д8ть *С.* 6) прѣжеварити *С.* 7) нареченаго *С, но* го *перепр. въ* но.

οὐκέτι ἔσχον τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ἑαυτούς·[1] ἐπέλιπεν[2] γὰρ ἡ μετάδοσις τῷ διακοπῆναι τὴν ἀκολουθίαν· οἱ μὲν γὰρ πρῶτοι ἀναχωρήσαντες παρὰ τῶν πατέρων[3] ἔσχον τὰς χειροτονίας καὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν αὐτῶν εἶχον τὸ χάρισμα τὸ πνευματικόν· οἱ δὲ ἀπορραγέντες, λαϊκοὶ γενόμενοι, οὔτε τοῦ βαπτίζειν οὔτε τοῦ χειροτονεῖν εἶχον τὴν ἐξουσίαν, οὐκέτι δυνάμενοι χάριν πνεύματος ἁγίου ἑτέροις παρέχειν, ἧς αὐτοὶ ἐκπεπτώκασιν. δι' ὃ ὡς παρὰ λαϊκῶν βαπτιζομένους τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκέλευσαν ἐρχομένους ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τῷ ἀληθινῷ βαπτίσματι τῷ τῆς ἐκκλησίας ἀνακαθαίρεσθαι. ἐπειδὴ δὲ ὅλως ἔδοξέ τισι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν οἰκονομίας ἕνεκα τῶν πολλῶν δεχθῆναι αὐτῶν τὸ βάπτισμα, ἔστω δεκτόν.

Περὶ τῶν Ἐγκρατιτῶν.[4]

Τὸ δὲ τῶν Ἐγκρατιτῶν κακούργημα νοῆσαι ἡμᾶς δεῖ, ὅτι, ἵνα ἀπροσδέκτους αὐτοὺς ποιήσωσι τῇ ἐκκλησίᾳ,[5] ἐπεχείρησαν λοιπὸν ἰδίῳ προκαταλαμβάνειν βαπτίσματι, ὅθεν καὶ τὴν συνήθειαν τὴν ἑαυτῶν παρεχάραξαν. νομίζω τοίνυν, ὅτι, ἐπειδὴ οὐδέν ἐστιν περὶ αὐτῶν φανερῶς διηγορευμένον, ἡμᾶς προσῆκεν ἀθετεῖν αὐτῶν τὸ βάπτισμα,

1) ἐφ' ἑαυτοῖς V. 2) ἐπέλειπεν V. 3) слоги τες παρὰ τῶν πατέρων V по скобл. рукой схоліаста. 4) CPV проп. это заглавіе. 5) τῆς ἐκκλησίας V.

…446709

ЗАМѢЧЕННЫЯ ОПЕЧАТКИ.

Стран.	Строка.	Должно быть.
4	16	раздѣленаꙗ·
63	21	нѥ
71	2	цр҃квьнаго [1a] *и въ примѣчаніяхъ добавить:* 1a) црквьнаго *cod.*
—	3	ч[ь]стьнъıꙗ
78	8	на нь
83	1	С҃ТЫХЪ
88	28—29	бес приносница
104	14—15	право моудроваша
105	29	въдана хасиѥмь
126	10	речено
—	17—18	дѣꙗнии
127	2	мѣстоухранителѥ
—	17	правьдьномъ
133	27	правлѥниѥ
140	16	двѣ ѥстьствьнѣи
—	17—18	ѥдиномь
145	22	двобрачьнъıихъ
147	7	не моцьно бъıти презву-
150	22	творити
156	3	ꙗже по|стави[1] намъ[2] по трѣбѣ
166	32	нѣкъıꙗ
194	28	пълзъкъıꙗ
240	26	некъли
273	28	ходѧщии
355	22—23	обиталищиихъ
381	3	капищиихъ·

къ томоу не имѣша бл҃годати ст҃го дх҃а на себѣ· оскоудѣ бо подааніе· отътьргноути послѣдованиꙗ· пьрвии оу҅бо отъшьдъшеи от҃ь

οὐκέτι ἔσχον τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ἑαυτούς·[1] ἐπέλιπεν[2] γὰρ ἡ μετάδοσις τῷ διακοπῆναι τὴν ἀκολουθίαν· οἱ μὲν γὰρ πρῶ-

1) рѫкы *П.* 2) приходѧщимъ *П.* 3) мны-гыи҅ *С.* 4) приꙗти ихъ *проп. С.* 5) бѫдѫтъ *С.* 6) прѣжеварити *С.* 7) нареченаго *С, но* го *перепр. въ* но.

1) ἐφ' ἑαυτοῖς V. 2) ἐπέλειπεν V. 3) слоги τες παρὰ τῶν πατέρων V по скобл. рукой схоліаста. 4) CPV проп. это заглавіе. 5) τῆς ἐκκλησίας V.

Куйбышевская об 476709 Библиотека

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ.
С.-Петербургъ, Октябрь 1906 г.
Непремѣнный Секретарь, Академикъ *С. Ольденбургъ*.

Типографія Императорской Академіи Наукъ. Вас. Остр., 9 лин., № 12.